

KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

VUONNA 1906

YHDEKSÄSTOISTA VUOSIKERTA

HELSINGISSÄ
LILIUS & HERTZBERG OSAKEYHTIÖ
1909

SISÄLLYS.

Kaupunginvaltuusto	I
Rahatoimikamari	II
Vaivahoitohallitus	III
Majoituslautakunta	IV
Holhouslautakunta	V
Terveystoimikunta	VI
Kansakoulujohtokunta	VII
Paltoimikunta	VIII
Kansankirjaston ja lukusalin Hallitus	IX
Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakodin Johtokunta....	X
Sovintolautakunta	XI
Työväenasiain lautakunta	XII
Kunnan työnvälitystoimiston Johtokunta	XIII
Valmistavan poikain ammattikoulun Johtokunta	XIV
Tyttöjen ammattikoulun Johtokunta	XV
Kasvatuslautakunta.....	XVI
Puutarhalautakunta	XVII
Valaistuslaitoksen Hallitus	XVIII

Oikaistavia:

Sivu I 96 rivi alhaalta: on Siirto 25,000: — lue S. 25,200: —.

Vuosikertomus

1906.

I. Kaupunginvaltuusto.

Valtuuston selontekovuonna käsittelemistä asioista esitetään tässä seuraavat:

a) *Kaupungin kiinteimistön hoitoa koskevia asioita.*

Sittenkun Valtuusto, ilmoittaen hyväksyneensä ehdotuksen kauppa-hallin rakentamiseksi sille osalle Kasarmintoria, joka voimassa olevaan kaupunginasemakaavaan oli merkittynä semmoisen hallin paikaksi, sekä että kyseessäoleva rakennus mainitun ehdotuksen mukaan tulisi olemaan hiukan leveämpi kuin sanottu paikka silloisessa laajuudessaan salli, siitä joulukuun 12 päivänä 1905 tekemänsä päätöksen ¹⁾ mukaisesti oli Keisarilliselta Senaatilta anonut vahvistusta sellaiselle asemakaavan muutokselle, minkä hakemusasiakirjoihin liitetty kartta tarkemmin osoitti, oli Keisarillinen Senaatti asiaa helmikuun 3 päivänä esiteltäessä suvainnut suostua mainittuun anomukseen, mistä Valtuusto Maistraatin kirjelmällä helmikuun 10 päivältä sai tiedon ²⁾.

Valtuuston päätöksen ³⁾ nojalla joulukuun 12 päivältä 1905 oli Raha-toimikamari jättänyt Rakennuskonttorissa tehdyt piirustukset sellaiseksi asemakaavan muutokseksi, jonka aiheutti se että toiminimi J. D. Stenberg & Pojat oli saanut oikeuden lunastaa ja täyttää vesialueen Näkin-kujan tontin N:o 7 vieressä tehdaskorttelissa N:o 296; ja päätti ⁴⁾ Valtuusto, kuultuansa Terveyshoitolautakuntaa, Keisarilliselta Senaatilta anoa vahvistusta mainitulle asemakaavan muutokselle. — Maistraatin kirjelmällä

Kasarmintoria
koskevan kau-
punginasema-
kaavan muu-
toksen vah-
vistus.

Asemakaavan
muutos, kos-
keva tonttia
N:o 7 Näkin-
kujan varrella
korttelissa
N:o 296.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 41. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 18. —

³⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 29. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 10. —

kesäkuun 25 päivästä ilmoitettiin sittemmin Valtuustolle, että Keisarillinen Senaatti asiaa viimemainitun kuun 14 päivänä esiteltäessä oli vahvistanut puhenalaisen kaupunginasemakaavan muutoksen.

Huvilalien tontin N:o 22 korttelissa N:o 199 järjestely vahvistus.

Sittenkun Valtuusto lokakuun 10 päivänä edellisenä vuonna tekemänsä päätöksen ¹⁾ mukaisesti oli Keisarilliselta Senaatilta anonut vahvistusta sellaiselle Huvilalien I. Kaivopuiston korttelissa N:o 199 olevan tontin N:o 22 järjestelylle, että siitä eroitettaisiin kaksi aluetta, toinen vastaisuudessa käytettäväksi Huvilalien laajentamiseen ja toinen kävelytien laittamista varten merenrantaan, sai Valtuusto Maistraatin kirjelmällä helmikuun 3 päivästä tiedon ²⁾ siitä, että Keisarillinen Senaatti asiaa tammikuun 16 päivänä esiteltäessä oli suostunut mainittuun esitykseen.

Esitys korttelissa N:o 320 koskevasta asemakaavan muutoksesta.

Sittenkun Valtuusto kokouksessaan lokakuun 16 päivänä oli valtuuttanut Rahatoimikamarin myymään kaupungille kuuluvan käyttämättömän tontin N:o 4 Läntisen Papinkadun varrella korttelissa N:o 320 yhdennessätoista kaupunginosassa yhdistettäväksi tonttiin N:o 6 sanotun kadun varrella ja samassa korttelissa sekä sen kanssa yhteenrakennettavaksi, kuitenkin sillä edellytyksellä että asianomainen vahvistus tästä aiheutuvalle asemakaavan muutokselle saataisiin, sekä kehottanut Rahatoimikamaria siinä tarkoituksessa teettämään tarvittavat piirustukset, esitti ³⁾ Kamari oheenliittäen kaksi Rakennuskonttorissa laadittua piirustusta mainituksi asemakaavan muutokseksi, että Keisarilliselta Senaatilta hankittaisiin vahvistus sille. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykkäsi ⁴⁾ Valtuusto asian Terveyslaitokuntaan.

Kulmakadun varrella korttelissa N:o 24 olevia tontteja N:oja 1, 5 ja 6 koskeva kaupunginasemakaavan muutoksen anomus.

Rahatoimikamarilta oli Ylitirehtööri R. Sievers Kulmakadun varrella korttelissa N:o 24 olevan tontin N:o 1 omistajain asiamiehenä anonut saada kaupungilta lunastaa viereisen tontin Kulmakadun N:o 5. Tämän johdosta toimitetussa katselmuksessa havaittiin että lunastettavaksi anotun alueen, katua korkeamman vuorikukkulan, olivat kaupungin Vanhimmat ja Maistraatti joulukuun 9 päivänä 1837 vuokranneet viereisen tontin N:o 1 omistajalle, sillä ehdolla muun muassa että vuokraaja kivittäisi ja puhtaanapitäisi vuoren viereisen osan sanottua katua. Kun senlisäksi anojalle kuuluvat puutalot tontilla N:o 1 olivat, toinen 4,0 ja toinen 6,3 metriä kyseessäolevalla tontilla, esitti anoja kysymyksen, eikö häntä voitaisi oikeuttaa lunastamaan useinmainittu tontti N:o 5, jonka anomuksen Kamari kumminkin hylkäsi. Esiintuotuihin asianhaaroihin nähden ja siihen katsoen

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 2. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 31. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 279 marrask. 22 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 11. —

että eteläpuolella tonttia N:o 5 saman kadun varrella olevan tontin N:o 6 omistajan oli sallittu rakentaa tähän tonttiin päin olevilla ikkunoilla varustettu suuri kivitalo ainoastaan 0,65 metrin päähän tonttirajasta ehdotti ¹⁾ Kamari näitten tonttien uudelleenjärjestelyä oheenliitetyn asema-kaavapiirustuksen mukaan, ja jonka mukaan edellämäinitut kaksi puutaloa ynnä myös kivitalo viimeksimainitulla tontilla saisivat jäädä paikoilleen. Uudelleen järjestelystä hiukan pienentynyt tontti N:o 5 oli arvioitu, 10 markan mukaan m²:ltä, yhteensä Smk:ksi 11,137: 07 ja olisi huutokaupalla tarjottava halukkaille ostajille; mainitusta tontista erotetut maa-kaistaleet tontin pohjois- ja eteläpuolella, arvioidut 5 markan mukaan m²:ltä toinen Smk. 1,589: 83 ja toinen 691: 20, pitäisi tonttien N:ojen 1 ja 6 omistajain saada huutokaupatta lunastaa. Siltä varalta että Valtuusto hyväksyisi tämän ehdotuksen anoi Rahatoimikamari valtuutta jättää ehdotuksen tästä johtuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi. Valtuuston hyväksyttyä ²⁾ tämän esityksen ja Rahatoimikamarin jätettyä siinä mainitun Rakennuskonttorin tekemän ehdotuksen ³⁾, sekä kun Terveys-hoitolautakunta oli antanut siitä vaaditun lausunnon, päätti ⁴⁾ Valtuusto K. Senaatilta anoa vahvistusta kyseessäolevalle kaupunginasemakaavan muutokselle.

Käsitellessään valiokunnan mietintöä uuden liikenneväylän perustamisesta Erottajankadusta mereen sekä erinäisistä ehdotetuista kaupunginasemakaavan muutoksista oli Valtuusto kokouksessaan kesäkuun 6 päivänä 1905 lykännyt ⁵⁾ kysymyksen kokonaisuudessaan Rahatoimikamariin kehoittaen Kamaria jättämään Valtuustolle selvityksen sekä mietinnössä että siihen liitetyssä vastalauseessa esitettyjen ehdotusten toteuttamisen vaatimista kustannuksista. Sittenkun Rahatoimikamari tämän johdosta oli Rakennuskonttorille antanut toimeksi hankkia mainitussa tarkoituksessa vaaditun selvityksen, oli Konttori, joka oli havainnut että esitetyt järjestelyehdotukset, paitsi Punanotkossa ehdotetut kadut, tulisivat koskemaan jo myytyjä ja rakennettuja tontteja, ja sen vuoksi näiden tonttien omistajilta hankkinut tietoja myyntihinnoista, laskenut kustannukset Kasarmintorin ja Pikku Roopertinkadun välisen liikenneväylän laajentamisesta Smk:ksi 229,650: — sekä kadusta läpi korttelin N:o 94 Smk:ksi 776,000: —. Ehdotetuista kadunjärjestelyistä Punanotkassa,

Ehdotus uusista liikenneväylistä.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 171 heinäk. 26 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 40. —

³⁾ Rhkn kirj. N:o 221 lokak. 11 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 18. —

⁵⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 5 —.

s. o. Laivurinrinteen pitentämisestä Ratakatuun sekä Merimiehenkadun pitentämisestä Korkeavuorenkatuun, oli kustannukset laskettu edellisestä Smk:ksi 26,500: — ja jälkimäisestä 35,600: —. Kyseessäoleviin suunnitelmiin nähden oli Konttori ilmoittanut kaikin puolin kannattavansa valiokunnan ehdotusta, johon lausuntoon myös Rahatoimikamari yhtyi¹⁾. Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ Valtuusto lykätä tämän tarkemman käsittelyn Lisättyyn Valtuustoon sekä Maistraatilta anoa toimenpiteisiin ryhtymistä tämän vaatimaa vaalia varten; senlisäksi olisi Rahatoimikamaria kehotettava jättämään selitys siitä, millaiset olisivat kustannukset liikennetiestä läpi edellämainitun korttelin, N:o 94, siinä tapauksessa että taloja N:oja 6 ja 8 Iso-Roopertinkadun varrella ei tarkoitukseen tarvittaisikaan, sekä asianomaisilta tontinomistajilta hankkimaan sitovat myyntitarjoumukset heidän taloistaan.

Sittemmin esitti arkkitehti Lars Sonck Valtuustolle jättämässään kirjelmässä erinäisiä ehdotuksia eräitten liikenneteitten parantamisesta kaupungissa ja ehdotti siinä tarkoituksessa muun muassa, että Korkeavuorenkadun tontit N:ot 8, 12 ja 14 ostettaisiin ja tämä katu sitten länsisivultaan alennettaisiin vaakasuojaan tasoon ja laajennettaisiin Ludvigin- ja Pikku Roopertinkatujen väliltä, jolloin eteläisen paloaseman alue menettämästään alueesta saisi korvaukseksi osan viereisestä lunastetusta tontista; itäsivu olisi jätettävä muuttamattomaksi 6 metrin leveydeltä, ja liikennettä paloasemalta välittäisi leveä betonisilta. Tähän ehdotukseen liittyi erinäisiä muita, jotka tarkoittivat helpottaa liikennettä viidennen, kuudennen ja seitsemännen kaupunginosan ja kaupungin keskustan välillä. Edelleen ehdotettiin kirjelmässä että erityinen lautakunta asetettaisiin, joka saisi toimekseen harkita kaikki kaupungin kehitykseen perustuvat uudet parannettujen liikenneväylien tarpeet.

Esityksen lykkäsi³⁾ Valtuusto, mikäli se koski suoranaisia ehdotuksia liikenneväylistä, Rahatoimikamariin, jonka oli kuulustettuaan Paltoimikuntaa pikimmiten jätettävä lausunto siitä ynnä sitovat myyntitarjoumukset niitten tonttien omistajilta, joitten oston esilläoleva ehdotus saattaisi aiheuttaa; mitä tulee ehdotuksen jälkimäiseen puoleen jätettiin asia kysymystä kaupunginasemakaavatoimikunnan asettamisesta käsittelevän valiokunnan valmistettavaksi.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 19 tammik. 11 p. (Valt. pain. asiak. N:o 5). — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 8. — ³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 36. —

Näitten molempien Rahatoimikamarille jätettyjen tehtävien täyttämiseksi vaati Kamari lausuntoa Rakennuskonttorilta, jota myös kehoitettiin hankkimaan tarjoumuksia asianomaisilta talonomistajilta. Arkkitehti Sonckin ehdotuksesta mikäli se koski Korkeavuorenkadun alentamista vaadittiin lausunto Palotoimikunnalta. Kun nämä lausunnot oli jätetty, esitti Rahatoimikamari, oheenliittäin ne sekä tarjoumukset erinäisistä näissä ehdotuksissa mainituista taloista kirjelmässä ¹⁾ Valtuustolle toukokuun 10 päivältä seuraavaa:

Mitä tulee Valtuuston edellämaitussa kirjelmässä helmikuun 13 päivältä mainittuun ehdotetun kadun muutettuun suuntaan läpi korttelin N:o 94 oli Rakennuskonttori ilmoittanut että kustannukset sanotusta kadusta tosin tulisivat täten alenemaan ennenmaitutusta summasta Smk 776,000: — Smk:aan 362,000: —, mutta että edut tästä uudesta liikenneväylästä samalla kertaa, perusteitten nojalla mitkä Rakennuskonttorin kirjelmässä esiintuotiin, niin suuresti vähenisivät että nämä edut Konttorin mielestä eivät läheskään vastanneet menoja kadun aikaansaamisesta. Nyt saatujen myyntitarjoumuksien mukaan tulisi kustannus samaisesta kadusta ennen ehdotetun suuntaisena nousemaan Smk:aan 786,000: —, riippuen siitä että hintoja taloista Iso-Roopertinkadun N:o 14 ja Ratakadun N:o 11 oli korotettu 5,000 markalla kumpaakin, jälkimäisestä talosta kuitenkin vain siinä tapauksessa että sopimusta ei tehtäisi ennen kesäkuun 1 päivää 1906.

Koska Pikku Roopertinkadun talon N:o 10 omistajat olivat korottaneet sen hintaa 160,000 markasta 180,000 markkaan, tulisi kustannus kuitman laajentamisesta sanotun kadun ja Kasarminkadun välillä nousemaan ennen ilmoitetusta summasta Smk 229,650: — Smk:aan 249,650: —. Kasarminkadun talon N:o 11 omistajat olivat taas ehdottaneet sellaista sopimusta kaupungin kanssa, että he kyseessäolevaan laajentamiseen luovuttaisivat siihen tarvittavan osan tonttiaan saaden korvaukseksi sen osan tonttia N:o 10, jota ei käytettäisi laajentamiseen. Tämän vaihdon kautta, jota Rakennuskonttori oli katsonut voivansa puoltaa, tulisi kustannus mainitun kadunkulmauksen laajentamisesta supistumaan menoihin Pikku Roopertinkadun talon N:o 10 lunastamisesta, Smk 180,000: — ja uuden katuosuuden tasottamisesta ja kivittämisestä Smk 32,650: — eli yhteensä Smk 212,650: —.

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 21 (Rhkn kirj. N:o 111).

Mitä tulee herra Sonckin ehdotukseen olivat sekä Palotoimikunta että Rakennuskonttori sitä evänneet, ollen se haitallinen palokunnan toimille liikkeellelähtiessä, ja oli Rakennuskonttori erityisesti huomauttanut että mainitun ehdotuksen tarkoittama tarve toistaiseksi voitaisiin toisella tavalla tyydyttää, nimittäin pitentämällä Merimiehenkatua ja Laivurinrinnettä läpi Punanotkon sekä laajentamalla kulmausta Pikku Roopertin- ja Kasarminkadun välillä, tai vaihtoehtoisesti laittamalla herra Sonckin suunnitteleman uuden kadun poikki eteläisen osan korttelia N:o 52.

Valittaessa aikaisemmin ehdotetun Pikku Roopertin- ja Kasarminkatujen välisen kulman leikkaamisen ja viimemainitun kadun aukasemisen välillä poikki eteläisen osan korttelia N:o 52 oli Rakennuskonttori katsonut etusijan liikennekannalta katsoen olevan annettava jälkimäiselle, huolimatta siitä että kustannukset uudesta kadusta, lasketut Smk:ksi 455,500: —, tulisivat melkoista suuremmiksi ja että kadun laittaminen tekisi välttämättömäksi saattaa toisenlaiseen tasoon eteläinen osa Korkeavuorenkadun mäkeä, jotenka tämä tulisi vielä jyrkemmäksi kuin nykyään. Tämän yhteydessä oli Rakennuskonttori puoltanut Korkeavuorenkadun tontin N:o 16 korttelissa N:o 59 lunastamista, jotta kävisi mahdolliseksi laajentaa Korkeavuorenkatua aijotun, korttelin N:o 52 halki kulkevan liikenneväylän ja uuden, Punanotkon läpi kulkevan kadun välisellä osalla. Kun hinta sanotusta tontista oli 145,000 markkaa ja järjestelyn jälkeen, jossa otettaisiin käytäntöön 3 metrin levyinen ala pitkin Korkeavuorenkatua, jäljelläoleva osa tonttia voitaisiin myydä 95,000 markasta, vaatisi mainittu kadunlaajennus 50,000 markan suuruisen kustannuksen ynnä 1,000 markkaa kadun tasottamisesta, eli yhteensä 51,000 markkaa.

Muista kadunjärjestelyistä oli Konttori katsonut ehdotuksen Hakasalmenkadun pitentämisestä läpi korttelin N:o 35 Pohjois-Esplanaadinkatuun olevan mitä pikimmin toteutettava, joten melkoisia helpotuksia saataisiin liikenteelle rautatieaseman ja kaupungin eteläisten osien välillä.

Yhteenvetona lausunnostaan nyt mainituista eri järjestelysuunnitelmista oli Rakennuskonttori ehdottanut:

hyljättäväksi ehdotuksen Pikku Roopertin- ja Ludviginkatujen välisen osan Korkeavuorenkatua alentamisesta;

osotettavaksi Smk 455,500: — kadun laittamista varten läpi korttelin N:o 52 arkkitehti Sonckin ehdotuksen mukaan;

myönnettäväksi 51,000 markan suuruisen määrärahan Korkeavuoren-

kadun laajentamista varten 3 metrin levydeltä Rata- ja Pikku Roopertinkatujen väliltä;

hyväksyttäväksi kadunaukaisut Punanotkossa pääasiassa yhtäpitävästi sen ehdotuksen kanssa, joka oli mietinnössä N:o 5 vuodelta 1906; sekä valtuutettavaksi Rakennuskonttoria keskustelemaan Aleksanterinkadun talon N:o 52 ja Pohjois-Esplanaadinkadun talon N:o 41 omistajain kanssa mahdollisesti tapahtuvasta Hakasalmenkadun pitentämisestä läpi korttelin N:o 35.

Omana lausuntonaan herra Sonckin ehdotuksesta mikäli se koski Korkeavuorenkadun alentamista viittasi Rahatoimikamari Palotoimikunnan lausuntoon, josta kävi selville että ehdotusta ei voitu toteuttaa saattamatta kaupunkia sen vaaran alaiseksi että sen pääpaloasema tulisi enemmän tai vähemmän kelpaamattomaksi tarkoituksensa, jonka ohessa kustannukset sen koskettamien talojen lunastamisesta tulisivat hyvin suuriksi; jonka nojalla Rahatoimikamari ehdotti että ehdotus ei antaisi aihetta sen enempään toimenpiteisiin.

Ehdotetusta uudesta kadusta läpi korttelin N:o 52 huomautti Rahatoimikamari, viitaten aikaisempaan n. s. Janssonin liikenneväylästä antamaansa lausuntoon, että mitään tähdellisiä muistutuksia nykyisiä liikenteitä vastaan kuudenteen ja seitsemänteen kaupunginosaan ei voitu esiintuoda sekä että ainoa toimenpide, joka niitten parantamiseksi oli tarpeen, oli pyöristää korttelin N:o 52 kaakkoinen kulmaus Pikku Roopertin- ja Kasarminkatujen välillä, ja kun tähän tarkoitukseen tarvittaisiin ainoastaan pieni osa tonttia N:o 10, saattaisi sellaisesta järjestelystä selvitä verrattain vähäisillä kustannuksilla. Laittamalla senlisäksi valiokunnanmietinnössä N:o 16 vuodelta 1905 ehdotetut uudet ajotiet läpi Punanotkon saataisiin kaupunginosille Laivurin- ja Merimiehenkatujen varrella mukava ja mahdollisimman suora liikenneyhteys Kauppatorin ja kaupungin keskustan kanssa. Mitään erityisiä etuja läpi eteläisen osan korttelia N:o 52 ehdotetusta kadusta, joka aiheuttaisi liikenneoloille epäedullisen Korkeavuorenkadun mäen toisinmuodostamisen, ei Rahatoimikamarin käsityksen mukaan ollut odotettavissa. Kamari epäsi senvuoksi myös viimeksimainitun ehdotuksen, vaikkapa se oli saavuttanut Rakennuskonttorin puollon, kuin myös sen yhteydessä ehdotetun Korkeavuorenkadun laajentamisen Pikku Roopertin- ja Ratakatujen väliltä.

Muista arkkitehti Sonckin asemapiirustuksessa huomautetuista järjestysehdotuksista oli Rahatoimikamari yhtä mieltä Rakennuskonttorin kanssa.

Rakennuskonttorista lähteneestä ehdotuksesta pidentää Hakasalmenkatua läpi korttelin N:o 35 lausui Kamari että sillä liikennettä Rautatieasemalle välittävällä oikotiellä, joka siten saataisiin, ei ollut mitään sannonnavaa merkitystä, jonka vuoksi ja katsoen tämän aiheuttamiin suuriin kustannuksiin Rahatoimikamari ei voinut puoltaa mainittua ehdotusta.

Kun Lisätyn Valtuuston vaalit asian käsittelyä varten oli toimitettu, esitettiin ¹⁾ kokouksessa toukokuun 29 päivänä uusien ja parannettujen liikenneväylien rakentamista koskevassa kysymyksessä syntyneet edellämainitut asiakirjat ja päätti Lisätty Valtuusto hyljätä insinööri K. Janssonin alkuperäisen ehdotuksen suoranaisen liikenneväylän laittamisesta Erottajan- sekä Iso- ja Pikku Roopertinkatujen risteyksestä, joka kulkisi läpi korttelin N:o 94 ja Punanotkon Tehtaankatuun ja edelleen Rantakatuun saakka, kuin myös arkkitehti Lars Sonckin ehdotuksen Korkeavuorenkadun alentamisesta Pikku Roopertin- ja Ludviginkatujen väliltä sekä saman kadun laajentamisesta Rata- ja Pikku Roopertinkatujen väliltä; herra Homénin vastalauseessa valiokunnanmietintöön N:o 16 vuodelta 1905 ehdotettu korttelin N:o 94 läpimurtaminen sai myös raueta, samoin kuin äskenmainitussa mietinnössä esitetty ehdotus Ison Roopertinkadun tontin N:o 1 kulman pyöristämisestä. Mitä tulee kysymykseen liikenneolojen parantamisesta Kasarmin- ja Pikku Roopertinkatujen kulmassa hyljättiin samoin herra Sonckin esittämä ehdotus uuden kadun laittamisesta läpi eteläisen osan korttelia N:o 52. Lisäksi päätettiin että Kasarmin- ja Pikku Roopertinkatujen kulmausta pyöristettäisiin, sekä että siinä tarkoituksessa tontit N:o 10 Pikku Roopertinkadun ja 11 Kasarminkadun varrella ostettaisiin; kysymyksen yhteydessä kahden viimeksimainitun tontin ostamisesta päätettiin jättää varsinaisen Valtuuston huoleksi Rahatoimikamarin ehdotuksesta tehdä päätös näiden tonttien niitten osien myymisestä, joita ei tarvittaisi kyseessäolevaan kadunlaajennukseen, ynnä myös lainan ottamisesta pitemmäksi maksuajaksi kuin kahdeksi vuodeksi kauppahintojen suorittamiseksi, kuin myös asianomaisen vahvistuksen aikanaan hankkimisesta päätökselle lähinnämainitusta kysymyksestä. Lopuksi katsoi Lisätty Valtuusto Punanotkon järjestelyä koskevan kysymyksen käsittelyn kuuluvan varsinaiselle Valtuustolle ynnä myös ensi sijassa varsinaisen Valtuuston olevan otettava käsiteltäväkseen nostettu ehdotus Hakasalmenkadun pidentämisestä läpi korttelin N:o 35.

¹⁾ Lis. Valt. pöytäk. toukok. 29 p. § 1.

Kun varsinainen Valtuusto otti käsiteltäväkseen sille siten lykätty kysymykset, päätti ¹⁾ se Punanotkon katusuunnitelmien uudelleenjärjestämiseen nähden hyväksyä Rakennuskonttorin tekemän ennenmainitun ehdotuksen, jotavastoin esitys Hakasalmenkadun pitentämisestä hyljättiin.

Sittemmin jätti Rahatoimikamari saamansa tehtävän mukaisesti Rakennuskonttorissa tehdyt piirustukset Punanotkoa ja mainittuja Kasarminkadun N:o 10 sekä Pikku Roopertinkadun N:o 11 koskevaa kaupunginasemakaavan muutosta varten, ja päätti Valtuusto kuulustettuaan Terveyshoitolautakuntaa jättää K. Senaattiin anomuksen vahvistuksesta ensinmainittua aluetta ²⁾ koskevalle ehdotukselle, jotavastoin Valtuusto jätti ³⁾ asian sillensä, mikäli se koski kyseessäolevia tontteja, koska oli nostettu kysymys taidepalatsin rakentamisesta viereisille Kasarminkadun tonteille N:ot 8, 9 ja 10, jossa olisi fasaadi myös etelään päin.

Valtuustolle jätetyssä, maaliskuun 4 päivänä päivätyssä kirjelmässä oli Suomen Puutarhayhdistyksen johtokunta maininnut, että yhdistys alkupuolella kaksikymmennelivuotista olemassaoloansa oli ollut verrattain vakavalla taloudellisella pohjalla, vaikka yhdistyksen toiminta-alaa vuosi vuodelta olikin täytynyt laajentaa. Nyt oli kumminkin yhdistyksen vuonna 1904 Hallitukselle tekemä anomus yhä jatkuvasta avustuksesta sen puutarhurikoulun ylläpitämiseksi hyljätty, epäys, joka seurauksiltaan oli sangen vaikeata laatua yhdistyksen toiminnalle. Suuri tappio oli sitäpaitsi vähän aikaisemmin kohdannut yhdistystä, kun johtokunnan monivuotinen puheenjohtaja Kenraali J. af Lindfors oli kuollut, joka taloudellisessa suhteessa oli auliisti avustanut sitä. Nämä yhdistyksen olemassaoloa syvästi koskevat tapaukset olivat johtokunnassa herättäneet epäilyksiä oliko mahdollista edelleen jatkaa ja ylläpitää yhdistyksen tarkoituksperiä, jommoisina ne sen säännöissä olivat lausuttuina, etenkin kun yhdistyksen rahallinen asema samalla oli kovin huolestuttava. Tosin osoitti tulos yhdistyksen toiminnasta vuonna 1904, että sitä, jos liikettä harjoitettaisiin pääasiallisesti kauppapuutarhana, voitaisiin kärsimättä taloudellista tappiota ylläpitää; mutta koska yhdistys ei siten täyttäisi varsinaista tarkoituksperiänsä, oli se mielipide päässyt vallalle, että sen varat toisin käytettyinä voisivat hyödyllisemmällä tavalla täyttää ne tarkoituksperät, joihin yhdistyksen perustamisella oli pyritty.

Anomus Punanotkoa koskevastä kaupungin asemakaavan muutoksesta.

Kysymys O. Y. Suomen Puutarhayhdistyksen varojen ja velkojen lunastamisesta.

1) Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 23. — 2) S:n s:n marrask. 27 p. § 29. — 3) S:n s:n marrask. 13 p. § 7.

Tähän katsoen ja koska yhdistyksen omaisuuden rahaksimuutto yhtäkkiä tekisi tyhjäksi kaikki ne aatteelliset päämäärät, joitten hyväksi yhdistys oli työskennellyt, oli Johtokunta Valtuustolle esittänyt kysymyksen, katsoisiko Valtuusto kaupungin etujen mukaiseksi ottaa huostaansa tämän vuoden lopussa tai mahdollisesti heinäkuun 1 päivästä 1907 yhdistyksen varat ja velat. Tähän tarjoumukseen oli yhdistys kuitenkin katsonut olevan asetettava seuraavat ehdot, nimittäin:

1:ksi) että kaupunki sitoutuisi talvipuutarhana pitämään kunnossa ja yleisölle avoimena n. s. palmuhuonetta, kuin myös

2:ksi) että kaupunki ottaisi huostaansa Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine rahastoineen sekä vastaisuudessa ylläpitäisi sitä virkistyspaikkana kaupungin asukkaille, käyttäen rahastoja lahjoittajan Kauppaneuvos H. Borgströmin määräämällä tavalla, ja muutenkin noudattaisi siihen kuuluvia ehtoja, mikäli niillä vielä on käyttökelpoisuutta.

Vaadittuna antamaan tarjoumuksesta lausunnon oli Puutarhalautakunta toimituttanut Yhdistyksen kiinteimistön tarkastuksen ja arvioimisen katselmuslautakunnalla, johon kuuluivat Puutarhalautakunnan jäsenet arkkitehti M. Scherfbeck ja kaupungininsinööri G. Idström sekä varamiehinä puutarhuri H. Wasastjerna ynnä puutarhuri Björn Lindberg ja kaupunginrakennusmestari S. Hongell, sekä mainitsi 17 päivänä syyskuuta päivätyssä lausunnossaan ¹⁾ lyhyesti seuraavaa, ensiksi yhdistyksen rahallisesta asemasta, mikä kävi selville edellämainitusta anomuskirjelmästä ja yhdistyksen tileistä vuodelta 1905:

Sittenkun Kauppaliike H. Borgström ja Kumpp. ja Kenraali af Lindforsin perilliset olivat lahjoituskirjalla helmikuun 5 päivästä 1904 lyhentäneet 150,000 markan suuruisella summalla saataviansa yhdistykseltä ja kun Puutarhayhdistyksen vuosikokouksessa mainittuna vuonna tehdyn päätöksen mukaisesti yhdistyksen varojen arvoa oli melkoisesti alennettu, näytti yhdistyksen tilinpäätös mainitulta vuodelta vastaavaa 344,450 markan 71 pennin arvosta ja vastattavaa, paitsi osakepääomaa 27,200 mk, 164,516 markan 57 pennin suuruisen summan.

Tilinpäätöksen mukaan vuodelta 1905 tekivät taas varat, joista oli

rahaa ja saatavia Smk	17,661: 33
arvopapereita	4,000: —
kalustoa	12,138: 85

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 30 ynnä liitteet I—VII.

kasvituotteita y. m.	85,923: 02
Meilansin rakennukset	14,000: —
Rakennukset	216,300: —
	<hr/>
	yhteensä Smk 350,023: 20

Sitävastoin rasittivat yhdistystä saman tilinpäätöksen mukaan seuraavat velat:

Professori ja Rouva G. Mittag-Lefflerille	100,000: —
tämän summan korko vuodelta 1905	5,000: —
eri velkojille	23,512: 15
johtaja C. F. Wardille, palkkiota	4,905: 75
	<hr/>
	eli yhteensä Smk 133,417: 90

Yhdistyksen vastattavien joukkoon otettiin sitäpaitsi kaksi Kauppaneuvos H. Borgströmin lahjoittamaa rahastoa »Alppipaviljongin takuurahasto» ja »Lahjarahasto Alppimäen kaunistamiseksi», yhteensä Smk 33,033: 50 sekä »Lahjarahasto Arkkitehti A. Th. Deckerin muistoksi», tehdn 10 osaketta Suomen Höyrylaivaosakeyhtiössä.

Tämän jälkeen siirtyi Lautakunta tekemään selkoa Puutarhayhdistyksen synnystä ja sen oikeudellisesta suhteesta Helsingin kuntaan ja mainitsi että kysymys puutarhayhdistyksen muodostamisesta, joka jo alussa 1860-lukua oli herätetty, toteutettiin vuonna 1873, jolloin asiaa harrastavien henkilöjen kokouksessa valittiin toimikunta ryhtymään valmistaviin toimenpiteisiin yhdistyksen aikaansaamiseksi. Kun sopiva paikka ajotun yhdistyksen toiminnalle oli valittu Töölön puistosta (nykyisellä Eläintarhan alueella), mikä n. s. Töölön puistoyhtiön perustama ja siihen asti ylläpitämä puisto vuoden 1875 lopussa joutui jälleen kaupungin huostaan, myönsi Valtuusto toimikunnan tekemästä anomuksesta, m. m. sillä edellytyksellä että yhdistys ennen vuoden 1881 loppua saataisiin aikaan, sille seuraavat edut, jotka ovat merkittyinä Valtuuston kokouksessa kesäkuun 29 päivänä 1875 pidettyyn pöytäkirjaan, nimittäin:

»1:ksi) Yhdistyksen vapaasti käytettäväksi luovutetaan, niin kauan kun yhdistys täyttää lausumiansa tarkoituksensa maamme puutarhahoidon kohottamiseksi mallikelpoisesti viljelemällä maassamme kasvavia yrttejä ja kasveja ynnä myös koettamalla totuttaa meikäläiseen ilmaan ulkomaisia kasveja, sekä käytännöllisten puutarhuries kehittämiseksi ajan vaatimusten mukaan, ei kuitenkaan viittäkymmentä vuotta

pitemmäksi aikaa, se 20,24 tynnyrinalan suuruinen alue länsipuolella rautatietä olevasta osasta Töölön puistoa, joka toimikunnan anomukseen liitettyllä kartalla on merkittynä punaisella viivalla; kuitenkin ei ole yhdistyksen lupa millään tavalla sulkea sitä suurta kävely- eli ajotietä ympäri puiston, joka kulkee mainitun alueen halki.

2:ksi) Ehdolla että yhdistyksen laitokset eivät tule kauppapuutarhan luontoisiksi, vaan pidetään vastamainittujen tarkoitusperäin mukaisina, vapautetaan yhdistys vuoden 1900 loppuun asti kaikista kaupungille sekä maa-alasta että sinne rakennettavista huoneuksista, rakennuksista ja laitoksista suoritettavista veroista.

3:ksi) — — — — —

4:ksi) Siltä varalta että yhtiö, jo alettuansa toimintansa, jostakin syystä, jota se itse ei ole aiheuttanut, hajoi, oikeutetaan yhdistys ottamaan pois ja hyödyksensä käyttämään alueella olevat huoneukset ja rakennukset ynnä kiinteät ja irtaimet laitokset puusta, metallista tai kaavastusta kivistä sekä niillä olevat istutetut kasvit kaikkea laatua, jotka ovat yhdistyksen omistusaikana sen toimesta ilmestyneet, lukuunottamatta puita ja pensaita, jotka ovat istutetut alueen kaunistamiseksi, mitkä, samoin kuin myös maa hyvässä kunnossa sekä kasvava metsä, on luopuessa jätettävä kaupungin käytettäväksi ilman mitään korvausta».

Edellämainitun anomuksensa yhteydessä oli toimikunta anonut että yhdistyksen alueeseen liitettäisiin myös rautatien itäpuolella oleva alue, suuruudeltaan 14,05 tynnyrinalaa, minkä Töölön puistoyhtiö erityisenä tiluksena hallintoajakseen oli luovuttanut kauppaneuvos H. Borgströmille Alppipaviljongin ravintolan rakentamista varten, ja minkä alueen kauppaneuvos Borgström toimikunnan valtuutetuille jätetyssä kirjelmässä maaliskuun 27 päivästä 1874 oli selittänyt aikovansa lahjoittaa Puutarhayhdistykselle seuraavilla lahjoittajan asettamilla ehdoilla:

»1:ksi) paikalla olevat huoneukset ja rakennukset, joita ovat ravintolapaviljonki kuistineen, ulkokuonerakennukset, jääkellari, musiikkipaviljonki ja avoin halli, sekä rakenteella oleva huvimaja mäellä viertotien länsipuolella, ovat aina pidettävät täyteen arvoonsa palovakuutetuina;

2:ksi) huoneukset ja rakennukset tulee Puutarhayhdistyksen pitää hyvässä kunnossa ja jos tuli ne joko osaksi tai kokonansa hävittää, on palovakuutuskorvaus, ynnä mitä vuosivuokraa tiluksesta on käytettävissä, pantava sen kuntoonlaittamiseen tai uudelleenrakennettava, mikä siten on joutunut hukkaan;

3:ksi) samoin pitää puutarhayhdistys huolta kyseessäolevalla alueella olevista laitoksista, ynnä siihen kuuluvien vesisäilöjen puhtaanapidosta vesiheinästä, jonka ohella puutarhayhdistyksen mikäli tulot, jotka ovat vuosittain nousseet 2,500 markkaan, siihen riittävät tai yksityisiä lisä tarkoitusta varten mahdollisesti tulee, on yhä edelleen kaunistettava aluetta, etupäässä Alpin vuorenkukkulaa; sekä

4:ksi) Puutarhayhdistys ei saa, ilman niitten viranomaisten suostumusta, joitten hallussa Töölön puisto kulloinkin on, sulkea kyseessäole-

van alueen poikki laitettua viertotietä, eikä myöskään yksityiselle henkilölle, olkoonpa tarkoitus mikä hyvänsä, antaa vuokralle mitään osaa siitä alueesta, minkä Kauppaneuvos Borgström edellämainitulla tavalla on yhdistykselle luovuttanut».

Erityisessä kirjelmässä Töölön puistoyhtiön Johtokunnalle huhtikuun 2 päivältä 1874 oli Kauppaneuvos Borgström senlisäksi, siltä varalta että Alppipaviljonki syystä tai toisesta ei joutuisi aiotun Puutarhayhdistyksen huostaan tai tämä muodostuttuansa jonkin ajan kuluttua sen jälkeen lakkaisi, selittänyt, että Alppipaviljongin alueella olevat huoneukset, rakennukset ja laitokset tai muut näitten tuloilla laitettut rakennukset niihin kuuluvine omaisuuksineen, mitkä kaikki sellaisessa tapauksessa joutuisivat Kauppaneuvos Borgströmin tai hänen oikeudenomistajainsa haltuun, luovutettaisiin Töölön puistoyhtiölle tai kaupungille, jos sen hallussa maa silloin on, ilman lunastussummaa tai muuta korvausta pääasiassa seuraavilla ehdoilla:

että laitos erityisenä tiluksena säilytetään ravintolaliikkeen harjoittamiseksi;

että tilus, jos maa on siirtynyt kaupungin huostaan, vapautetaan kaikista maksuista kaupungille;

että, jos maa on kaupungin hallussa, laitoksen hallinnosta ja hoidosta pitävät huolta kaupunginviranomaiset, ollen Kauppaneuvos Borgströmillä tai hänen oikeudenomistajillansa oikeus ilmoittamalla siitä Maistraatille, ottaa neuvottelevina osaa hallintoon;

että oikeus ravintolaliikkeen harjoittamiseen yhdeksi tai useammaksi vuodeksi annetaan vuokralle ja siinä etupäässä kiinnitetään huomio henkilöön, joka antaa varmat takeet siitä että laitos edelleenkin pysyy yleisön suosiossa;

että rakennukset ovat pidettävät vakuutettuina tulenvaaraa vastaan; sekä

että tulot käytetään laitoksen ylläpitämiseen ja säästöä saataessa Alppimäen kaunistamiseen tai laitoksen laajentamiseen.

Harkittuansa tätä osaa toimikunnan anomuksesta päätti Valtuusto edellämainitussa kokouksessa kesäkuun 29 päivänä 1875 m. m. seuraavaa:

hyväksymällä Kauppaneuvos H. Borgströmin tekemän, niitten rakennusten mahdollisesti tapahtuvan luovutuksen, jotka hän oli kyseessäolevalle alueelle rakennuttanut, ja ne ehdot, jotka hän oli luovutukseen sitonut, luovuttaa puutarhayhdistykselle mainitun alueen, kuitenkin sillä ehdolla että aluetta ei suljettaisi yleisön käytettävistä; sekä

vapauttaa yhdistyksen aina vuoden 1900 loppuun saakka kaikista sekä maasta että siihen rakennetuista rakennuksista suoritettavista veroista;

ja olisivat muutoin kaupungin viranomaiset oikeutetut valvomaan, jos he niin haluavat, Kauppaneuvos Borgströmin tekemien säädösten voimassapitoa ja ellei yhdistystä saataisi aikaan tai jos se menettäisi käyttö-oikeutensa luovutettuun maahan, mikä siinä tapauksessa jälleen siirtyisi kaupungille, kirjelmässä Töölön puistoyhtiön johtokunnalle huhtikuun 2. päivältä 1874 olevan Kauppaneuvos Borgströmin vakuutuksen mukaisesti, ottamaan huostaansa sen tilukselle rakentamat huoneukset, rakennukset y. m. Kauppaneuvos H. Borgströmin määräämillä ehdoilla tai velvottamaan hänet tai hänen oikeudenomistajansa poistamaan ne puistosta.

Kun aiottu Puutarhayhdistys Kauppaneuvos Borgströmin lisälahjoituksista oli saanut toiveita niin suurista vuotuisista tuloista että yhdistyksen perustaminen voitiin pitää varmana, salli Valtuusto, toimikunnan siitä tekemän anomuksen johdosta, päätöksellä marraskuun 21 päivältä 1876, toimikunnan heti ottaa haltuunsa yhdistykselle varatun alueen Töölön puistosta ynnä myös Alppipaviljonkiin kuuluvan alueen, velvottaen toimikunnan ennen vuoden 1881 loppua joko luovuttamaan nämä alueet perustetulle puutarhayhdistykselle tai myös jättämään ne kaupungille.

Joulukuun 28 päivänä 1881 ilmoitti toimikunta Maistraatille että yhdistys oli alkanut toimintansa, jotenka sen käyttöoikeus edellämainittuihin kahteen alueeseen sopimuksen mukaisesti oli lakkaava vuoden 1931 lopussa.

Lopuksi ilmoitti Lautakunta että Puutarhayhdistykselle Valtuuston päätöksellä huhtikuun 26 päivältä 1882 oli lisäksi annettu 9 kappalan 630 neliöjalan suuruinen alue Eläintarhan puiston koillisessa osassa puun-
taimiston perustamista varten samaksi ajaksi ja samoilla ehdoilla kuin edellä oli määrätty, että Valtuusto marraskuun 22 päivänä 1887 maksuttomasti 10 vuodeksi luovutti yhdistykselle pienen lisäalueen eteläpuolella yhdistyksen laitoksille varattua paikkaa, kuin myös että yhdistyksen käytettävissä oli sopimuksen nojalla heinäkuun 21 päivältä 1892 alue, käsittän 24,950 ha maata Meilansin tilan alueesta jonka alueen vuokra-aika päättyi marraskuun 1 päivänä 1922.

Harkitessaan Puutarhayhdistyksen nyt esilläolevaa tarjoumusta yhdistyksen maa-alueitten haltuunotosta siellä olevine laitoksineen oli Puutarhalautakunta havainnut että tarjoumukseen suostuminen pääasiallisesti oli riippuvainen niistä eduista, mitkä paikka voisi tarjota kaupungin tulevan varapuutarhan perustamiseksi, mikä kysymys oli päiväjärjestyksessä. Tämän selville saamiseksi oli Lautakunta jättänyt kaupungin-puutarhurin toimeksi laatia suunnitelman varapuutarhan laittamiseksi

mainitulle alueelle käyttäen samalla hyväksensä mahdollisuutta myöten paikalla olevia laitoksia, ja osotti kaupunginpuutarhurin tekemä kustannusehdotus 95,334 markan loppusumman. Edellyttäen että tämä suunnitelma pantaisiin täytäntöön oli Puutarhalautakunta antanut arvioida Puutarhayhdistyksen alueilla olevat rakennukset, jolloin Töölön puistossa olevat rakennukset oli arvioitu yhteensä 34,000 markan arvoisiksi ja rakennukset Meilansissa 5,500 markan arvoisiksi eli yhteensä 39,800 markan arvoisiksi. Paitsi mainittuja rakennuksia kuului kaupungille tarjottuun omaisuuteen n. s. talvipuutarha (palmuhuone) ja Alppilan ravintola kaikkine rakennuksineen; edelliselle, jonka kuntoonpanon oli laskettu vaativan 10,000 markan suuruisen kustannuksen ja vuotuisen hoidon 5,000 markkaa, oli Lautakunta pannut 100,000 markan suuruisen arvon; jälkimäisestä ynnä talousrakennuksista, jotka oli arvioitu 65,000 markaksi, lausui Lautakunta että se edellämainittujen lahjoitusehtojen nojalla olisi *ilman lunastusta* kaupungille jätettävä. Näitten rakennusten arvoa ei siis voitu ottaa lukuun kaupungille tulevana vastikkeena. Mitä tulee yhdistyksen tarjoumuksessa olevaan ehdotukseen että kaupunki ottaisi huostaansa ennenmainitut kaksi rahastoa, yhteensä noin 33,000 markkaa, mitkä Kauppaneuvos Borgström lahjoituskirjelmillä huhtikuun 2 päivältä 1874 ja huhtikuun 8 päivältä 1876 oli lahjoittanut Alppipaviljongin talouden turvaamiseksi ja Alppimäen kaunistamiseksi, oli Lautakunta sitä mieltä, että niitä olisi hoidettava lahjoittajan määräysten mukaisesti, samoin kuin myös arkkitehti Th. Deckerin muistoksi lahjoitettua rahastoa, arvoltaan 4,000 markkaa. Sitävastoin kaupungin ei pitäisi vastaanottaa yhdistyksen kalustoa, velottavia saatavia eikä rahavaroja ottaen siitä päällelleen vastuunalaisuuden erinäisistä juoksevista veloista ja velottavista saatavista. Vastattavien joukkoon jäisi siten, paitsi osakepääomaa, ainoastaan velka Professori Mittag-Lefflerille ja hänen vaimolleen noustun kasvaneine korkoineen tasaluvuin 110,000 markkaan, jota summaa suuremmaksi yhdistykselle mahdollisesti suoritettavaa lunastushintaa ei olisi määrättävä. Menot varapuutarhan perustamisesta Puutarhayhdistyksen alueelle nousisivat siten yhteensä 205,334 markkaan, niistä 95,334 markkaa suoranaista perustuskustannusta ja loput mainittua lunastusta. Kaupunginpuutarhurin laskujen mukaan tulisi mainitun puutarhan perustaminen aikaisemmin ehdotetulle alueelle Savilan tilalla vaatimaan 146,625 markkaa. — Huolimatta tästä suuresta erotuksesta kustannuksissa tahtoi Lautakunta kuitenkin puoltaa Puutarhayhdistyksen

tarjoumuksen hyväksymistä edellä mainituilla ehdoilla, etupäässä taakseen siten kaupungille sen paikan Eläintarhasta, missä yhdistyksen laitokset sijaitisivat. Edelläesitetyillä perusteilla esitti Puutarhalautakunta Valtuuston päätettäväksi:

että kaupunki vuoden 1906 lopussa ottaisi huostaansa Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiölle määrääjäksi luovutetun alueen Eläintarhan puistoa, joka on länsipuolella rautatierataa sekä kaupungille kuuluvalla Meilansin tilan maalla, yhdistyksen siinä tarkoituksessa tekemän tarjoumuksen mukaisesti ynnä kaikki siellä olevat talot, rakennukset ja muut laitokset, puut, pensaat ja kasvavan metsän maan ollessa nykyisessä kunnossaan, seuraavilla ehdoilla, nimittäin:

että kaupunki korvaukseksi siten vastaanottamastaan omaisuudesta ottaisi vastataakseen yhdistyksen velan suorittamisesta Professori G. Mittag-Lefflerille ja hänen rouvallensa, joka velka teki 100,000 markkaa ynnä sille kasvaneen koron, laskettuna 5 % mukaan;

että kaupunki senohella sitoutuisi talvipuutarhana kunnossapitämään Kenraali J. af Lindforsin yhdistykselle lahjoittamaa n. s. palmuhuonetta sekä pitämään sen avoimena yleisölle; kuin myös

että kaupunki, luettuna seuraavan vuoden alusta, ottaisi haltuunsa Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine rahastoineen sekä vastaisuudessa kunnossapitäisi sitä virkistyspaikkana kaupungin asukkaille, käyttäen rahastoja lahjoittajan Kauppaneuvos H. Borgströmin määräämällä tavalla, sekä ottaen muutoin huomioon siihen sidotut ehdot, mikäli niillä vielä oli käyttökelpoisuutta;

ollen Puutarhayhdistys muuten oikeutettu mielensä mukaan käyttämään omistamiensa kalustoja, kasvivarastoja, velottavia saataviansa sekä rahavarojansa, jotavastoin Arkkitehti Th. Deckerin perillisten yhdistykselle lahjoittama rahasto, 10 kpl. Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön osakkeita, olisi jätettävä kaupunginrahaston hoidettavaksi.

Mietintöön oli liitetty mainitut asiakirjat, sopimus- ja lahjoituskirjat Puutarhayhdistykselle sekä kaupunginpuutarhurin edellämaintussa suhteessa tekemä suunnitelma ja kustannusehdotus.

Tätä mietintöä esiteltäessä päätti ¹⁾ Valtuusto kehoittaa Maistraattia ryhtymään toimenpiteisiin lisätyn Valtuuston valitsemiseksi puheenalaisen kysymyksen käsittelyä varten, jonka ohella asia muutoin lykättiin

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 22.

Rahatoimikamariin selvityksen saamista varten etenkin mitä tulee asian taloudelliseen puoleen.

Marraskuun 17 päivänä päivätyssä lausunnossaan ¹⁾ esiintoi Raha-toimikamari, joka pääasiallisesti oli voinut yhtyä Puutarhalautakunnan esittämään selvitykseen, tästä tehdyistä johtopäätöksistä eriäviä näkö-kohtia: Mitä ensinnä tulee Alpin alueeseen näytti Kamarin, kuten myös Lautakunnan mielestä, lahjoitusasiakirjoista selvästi käyvän ilmi, että se lunastuksetta oli joutuva kaupungin haltuun. Eläintarhan palmuhuone voitiin Kamarin mielipiteen mukaan arvioida 24,000 markaksi. Yhdistyk-sen kalustoa ja kasvivarastoa ei Kamari, samoin kuin Puutarhalautakunta, katsonut olevan syytä ottaa huostaansa, yhtävähän kuin yhdistyksen perittäviä saatavia.

Mitä tulee Yhdistyksen vuokra-alueeseen Meilansissa siihen kuuluvine rakennuksineen, jotka Yhdistys oli arvioinut 14,000 markan arvoiseksi, ei se ollut, mikäli Rahatoimikamari oli saanut selville, kelvollinen kaupun-gin tarpeisiin tulevaa varapuu-utaria varten tai muuhun tarkoitukseen tarpeellinen ja koska kyseessä olevain rakennusten korjaus ja vuotuinen kunnossapito tuottaisi kaupungille vain menoja, mutta ei mitään suoranaista tai välillistä hyötyä, näytti Kamarista soveliaammalta, että Puutarha-yhdistys itse rahaksimuuttaisi tämän osan omaisuuttansa, kuin että se joutuisi kaupunginhallituksen niskoille. Kamarin mielestä ei myöskään Puutarhalautakunta, joka mietinnössään puolsi mainittujen rakennusten ostoa, kuitenkin vain 5,500 markan hinnasta, ollut tuonut esiin tämän eh-dotuksensa tueksi sitovia syitä.

Samoin ei Kamari ollut voinut yhtyä Puutarhalautakunnan ehdo-tukseen niitten 10 Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön osakkeen lunastami-sesta, jotka oli jätetty Puutarhayhdistykselle rahaston perustamista var-ten ilman tarkemmin määrättyä tarkoitusta »Arkkitehti Th. Deckerin muistoksi». Sillä itsestään selvää oli että, jos kaupunki ottaisi ne haltuunsa, niitä ei käynyt rahaksi muuttaminen vaan olisi rahastona hoidettava ja että kaupungin siis ei voitaisi katsoa niillä saavan omaisuutta, josta kau-punki olisi oikeutettu suorittamaan kustannuksia. Sitä vastoin ei Puutar-hayhdistykseltä sen hajaantuessa voitaisi kieltää oikeutta muuttaa ra-haksi tämän rahaston varat, joita ei, kuten esim. Kauppaneuvos Borg-strömin 12,000 markan suuruinen lahjoitus, minkä Puutarhayhdistys oli

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 46 (Rhkn kirj. N:o 274 marrask. 17 p.).

käyttänyt tarkoituksen tulematta täytetyksi, oltu lahjoitettu erityiseen tarkoitukseen.

Puutarhayhdistykselle suoritettava määrä oli siis: palmuhuoneesta Smk 24,000: — ja muista Töölön puistossa olevista huoneuksista ja rakennuksista Smk 34,000: — eli yhteensä Smk 58,000: — ja varapuutarhan perustamisesta Töölöön 95,334 markkaa eli siis kaikki yhteenlaskettuna Smk 153,334. Puutarhayhdistyksen tarjoumukseensa sitomiin ehtoihin nähden oli Rahatoimikamari sitä mieltä että kaupungin tulisi sitoutua talvipuutarhana kunnossapitämään useinmainittua palmuhuonetta Eläintarhassa, mutta ehdosta, että kaupunki, ottaessaan huostaansa Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine rahastoineen, sitoutuisi käyttämään niitä lahjoitusasiakirjoissa määrättyllä tavalla, oli Kamari sitä mieltä, että sitä ei pitäisi hyväksyä, ellei Puutarhayhdistys suorittaisi rahastojen pääomamäärää kaupunginrahastoon. Edelläesitetyn supisti Kamari seuraaviin ponsiin ja esitti että Valtuusto lisätyin luvuin päättäisi:

hylkäämällä tehdyn tarjoumuksen valtuuttaa Rahatoimikamaria ryhtymään Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiön johtokunnan kanssa neuvottelemaan korkeintaan 58,000 markan hinnasta Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiölle määrättyksi ajaksi luovutetun alueen Eläintarhan puistossa, länsipuolella rautatienrataa, ynnä kaikkien siinä olevien huoneuksien, rakennusten ja muiden laitosten, puiden, pensaiden ja kasvavan metsän lunastamisesta maan ollessa nykyisessä kunnossaan;

että tähän tarvittava summa suoritettaisiin lainavaroilla; sekä

että varsinainen Valtuusto päättäisi

että, jos mainittu tilus kaupungille luovutettaisiin, kaupunki sitoutuisi talvipuutarhana kunnossapitämään Kenraali J. af Lindforsin yhdistykselle lahjoittamaa palmuhuonetta sekä pitämään sen avoimena yleisölle; kuin myös

että kaupunki, kun Puutarhayhdistys lakkauttaisi toimintansa, ottaisi huostaansa Alppipaviljongin ravintolan ja vastaisuudessa käyttäisi ravintolaa ja tuloa siitä Kauppaneuvos H. Borgströmin kirjelmän mukaisesti huhtikuun 2 päivältä 1874.

Kun Lisätyn Valtuuston vaali oli toimitettu, esitettiin kokouksessa joulukuun 21 päivänä Rahatoimikamarin edellämainittu mietintö ynnä Puutarhayhdistyksen hallituksen jättämä uusi kirjelmä, jossa hallitus vastaten erinäisiin Rahatoimikamarin tekemiin väitelmiin mainittujen lahjoitusrahastojen hoidosta, teki esityksen sellaisesta sopimuksesta kaupun-

gin kanssa, että Valtuusto korvaukseksi hallintooikeudesta yhdistyksen Eläintarhan puistossa oleviin alueisiin ynnä omistusoikeudesta kaikkiin siellä oleviin rakennuksiin ja laitoksiin tammikuun 2 päivänä 1907 suoritaisi käteisessä rahassa 100,000 markkaa tai myös ottaisi kaupunki vastataksensa yhdistyksen koko rahavelan takaisinmaksamisesta Professori Mittag-Lefflerille ja hänen rouvallensa ynnä sille määrätyn koron suorittamisesta 1907 vuoden alusta alkaen, jotavastoin hallitus sitoutuisi kaupungin rahatoimilaitokselle heti suorittamaan »rahaston Arkkitehti Th. Deckerin muistoksi», joka silloin arvioitiin 10,000 markaksi, sekä viimeistään huhtikuussa 1908 »lahjoitusrahaston Alppimäen kaunistamiseksi» 21,000 markalla, kuin myös senlisäksi yhdistyksen jäljelläolevan omaisuuden rahaksimuuton tultua loppuun suoritetuksi antamansa tilityksen mukaan maksamaan rahatoimilaitokselle sen summan, mikä mahdollisesti oli lisäksi tullut, ja pitäisi viime mainitun summan myös tulla lisätyksi mainittuun lahjoitusrahastoon.

Hyljäten tämän tarjoumuksen päätti¹⁾ Lisätty Valtuusto tehdä Puutarhayhdistykselle vastatarjoumuksen yhtäpitävästi Rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen kanssa ja että jos yhdistys olisi halukas suostumaan mainittuun tarjoumukseen, yhdistyksen puheenalaisen omaisuuden lunastamiseen tarvittava 58,000 markan suuruinen summa hankittaisiin ottamalla mainitun summan suuruinen laina kuuden vuoden takaisinmaksuajalle. Senohella jätettiin Varsinaisen Valtuuston päätettäväksi niistä ehdotuksista, jotka olivat Rahatoimikamarin lausunnon kahdessa viimeisessä ponnassa.

Sittenkun Rautatiehallitus oli Valtuustolle esittänyt tiedustelun siitä, oliko ja mistä hinnasta kaupunki halukas valtionrautateille luovuttamaan erinäisiä oheenliitetyle asemakartalle merkittyjä, rautatien varrella Helsingin ja Oulunkylän välillä olevia maa-alueita, oli Rahatoimikamari, jolle asia lausunnon antamista varten oli lykätty, määrännyt pidettäväksi katselmuksen mainituilla alueilla. Toimituksessa havaittiin kyseessä olevien alueitten, yhteensä 8,140 ha pinta-alaltaan, olevan osaksi korkeata jyrkkää vuorta tai jyrkästi viettävää vuorista metsämaata, osaksi pelto- ja niittymaita, sekä kaksi, yhteensä 1,908 ha käsittävää osaa Töölön- ja Eläintarhanlahdesta, ja tultaisiin näitä alueita anomusasiakirjain mukaan käyttämään osittain paikaksi uusille matkustajaliikettä varten aiotuille rai-

Erinäisten alueitten luovuttaminen valtionrautateitten tarpeisiin.

¹⁾ Lis. Valt. pöytäk. jouluk 21 p. § 1.

teille, osittain Helsingin ja Fredriksbergin asemain laajentamiseen. — Antamassaan lausunnossa¹⁾ huomautti Rahatoimikamari että koska kyseessä olevat laajennukset ja laitokset olivat tarpeen pääkaupungin nopeasti kasvavan rautatieliikenteen tyydyttämiseksi ja turvaamiseksi, pitäisi kaupungin suostua Rautatiehallituksen anomukseen. Tällöin pitäisi kuitenkin ottaa huomioon että voimassaoleva asemakaava edellytti ratavallin puhkasemisen niiltä paikoilta, mistä Helsingin- ja Eläintarhankadut tulisivat jatkumaan länteenpäin, ja että nykyinen jalkatie pitkin rautatiepenkereen eteläistä sivua Kaisaniemen ja Eläintarhan välillä oli sillä alueella, jonka Rautatiehallitus nyt kyseessäolevaan tarkoitukseen ottaisi käytettäväkseen. Ne siltalaitteet, jotka edellämainituilla paikoilla aiheuttaisi rautatiepenkereen laajentaminen, kuin myös viimemainitun jalkatien korvaaminen tulisivat tietenkin tapahtumaan Rautatiehallituksen kustannuksella, mutta yhtäaika näitten töitten kanssa olisi myös kaupungille kuuluvat edellämainitut penkereenmurtamiset Helsingin- ja Eläintarhankatuja varten suoritettava, samalla kun tarpeelliset täyttämiset olisi tehtävä länsipuolella pengertä yli Töölönlahden siten valmistaakseen kaupungille tilaisuuden laittaa tarpeen jo vaatiman välitystien Kallion ja Töölön kaupunginosien eteläisen osan välille. Koska viimemainittua työtä tuskin saatettaisiin suorittaa suorastaan kaupungin toimesta, katsoi Kamari että kaupungin pitäisi Rautatiehallitukselle tehdä esitys siitä että mainittu työ suoritettaisiin sanotun hallituksen huolenpidosta sitä vastaan että kaupunki maksuttomasti luovuttaisi valtionrautateille mainitut maa-alueet, arvoltaan Smk 108,143: 50. Rahatoimikamari ehdotti senvuoksi Valtuuston päätettäväksi että kaupunki korvauksetta luovuttaisi Valtiolaitokselle kaiken sen maan, mikä mainittuihin rautatienlaitteisiin oli tarpeen, kuitenkin ehdolla että Rautatiehallitus kustannuksellaan antaisi suorittaa: 1:ksi Helsingin- ja Eläintarhankatuja varten tarvittavat läpikulkupaikat, joitten vapaat ylikulkusillat kummaltakin paikalta olisi määrättävä 20 metrin levyisiksi sekä 2:ksi että Helsingin aseman laajentamisen yhteydessä ja sitä varten vedettyjen rajaviivojen ulkopuolelta edellämainittuja tielaitteita varten tarvittavat täytteet laitettaisiin 12 metrin levyisiksi, että Rautatiehallitus yhdistäessään tilukset muuhun rata-alueeseen hyvitäisi kaikki vuokraajat, joilla oli hallinto-oikeus erinäisiin osiin niistä, sekä että ruokamulta kyseessäolevilla alueilla olevissa peltotilkuissa pidätettäisiin kaupungille.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 131 kesäk. 7 p.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ Valtuusto, siihen katsoen että Rahatoimikamarin lausunnossa ei ollut ilmoitusta niitten töitten kustannuksien suuruudesta, joitten suorittamista Rautatiehallituksen toimesta Kamari oli ehdottanut, palauttaa asian Rahatoimikamariin täydennystä varten, jonka ohessa Kamaria kehoitettiin lausumaan mielipiteensä siitä, eikö olisi tarpeellista että tie laitettaisiin poikki pohjoisen osan Töölönlahden yli kulkevaa rautatiepengertä.

Tämän johdosta jätti Rahatoimikamari lisäselvityksen asiasta, jossa Kamari esitti²⁾ seuraavaa: Oheenliitetyn kustannusarvion mukaan tulisivat nyt kyseessäolevat työt vaatimaan yhteensä Smk 236,800: — suuruisen kustannuksen, josta Smk 57,000: — ehdotettuun täytepaikkaan pitkin rautatiepengertä poikki Töölönlahden, sekä loput vastaisuudessa rakennettaviin rautatiesiltoihin yli Helsingin ja Eläintarhankatujen. Mitä tulee kysymykseen mahdollisuudesta saada aikaan uusi tie yli rautatiepenkereen pohjoisen osan huomautettiin että Rautatiehallitus todennäköisesti ei sallisi tien laittamista, joka kulkisi radan poikki rautatieraiteitten tasalla, kun sitävastoin silta, joka yhdistäisi molemmin puolin rautatielinjaa Eläintarhassa olevat alueet, ei kohtaisi mitään estettä Rautatiehallituksen puolelta, vaikkapa siihen tarvittiinkin pieni ala rautateitten maata sekä sillan tukimaata että lyhyempiä teitä varten. Rakennuskonttorin tekemän ehdotuksen mukaan esitettiin sopivimpana paikkana mainitulle sillalle eteläistä osan Eläintarhanhuvilasta N:o 12, ja tulisi kustannus koko laitoksesta, joka oli hyvin tarpeellinen suoranaisena liikenneväylänä Kallion ja kaupungin lounaisten alueitten välillä, nousemaan Smk:aan 40,000: —. Rahatoimikamari ehdotti senvuoksi että Valtuusto hyväksymällä Kamarin edellämainitussa kirjelmässä kesäkuun 7 päivältä tehdyt esitykset, päättäisi että silta oheenliitetyn suunnitelman mukaan rakennettaisiin ja siihen tarvittavat varat vastaisuudessa osotettaisiin.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta jätti³⁾ Valtuusto, ennenkuin sen korvauksen suuruus määrättiin, mikä kaupungin pitäisi vaatia kyseessäolevien alueitten luovuttamisesta, Rahatoimikamarille toimeksi Valtuuston puheenjohtajan herra A. Norménin sekä herrojen Tallbergin ja Nyströmin avustamana ryhtyä neuvotteluihin Rautatiehallituksen kanssa vapaaehtoisen sopimuksen saavuttamiseksi asiassa ja pakkolunastusmenettelyn

1) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 34. — 2) Rhkn kirj. N:o 217 lokak. 4 p. —

3) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 22.

välttämiseksi, joissa neuvotteluissa kaupungin puolelta se vaatimus olisi tehtävä, että rautatiehallitus laittaisi ja kustantaisi sekä rautatiesillat yli Helsingin- ja Eläintarhankatujen jatkon, että myös sen uuden liikenneväylän, joka oli ehdotettu laitettavaksi yli pohjoisen pään Töölönlahden poikki kulkevaa rautatiepengertä; jos neuvottelut veisivät tarkoitettuun tulokseen, olisi asia sittemmin jätettävä Valtuuston ratkaistavaksi.

Kysymys eri-
näisten Eläin-
tarhan huvila-
alueitten luovuttamisesta
sairaalon-
teiksi.

Sittenkun Valtuusto lähetepäätöksellä edellisen vuoden joulukuun 18 päivästä oli kehottanut¹⁾ Puutarhalautakuntaa jättämään Valtuustolle lausunnon nostetusta kysymyksestä luovuttaa Eläintarhan huvilain N:ojen 1, 2, 3, 4, 5 ja 14 alue ynnä osa N:oa 13 Valtiolaitokselle käytettäväksi tonttipaikoiksi erinäisille Yliopiston sairaaloille, antoi Lautakunta vaaditun lausunnon²⁾, missä se, huomauttaen kaupungin tarvitsevan puistoja ja väitellen Lääkäriseuran asiassa aikaisemmin antamaa lausuntoa vastaan, esitti että ehdotus puheenalaisten tonttein luovuttamisesta Valtiolaitokselle, ainakin asiain silloisessa tilassa, hyljättäisiin. Puutarhalautakunnan lausuntoon oli liitettyä alueesta karttaluonnos, johon oli tehty ehdotus uudeksi liikennetieksi läpi Eläintarhan huvila-alueen rautatiepenkereen pohjoisesta päästä Castréninkatuun; ja lausui Lautakunta mielipiteensä että tämän liikennetien tarve olisi myös otettava huomioon esilläolevaa kysymystä ratkaistaessa. Esiteltäessä Rahatoimikamarin lausuntoa asiasta marraskuun 30 päivästä 1905 sekä Puutarhalautakunnan lausuntoa päätti³⁾ Valtuusto hyljätä Lääkintöhallituksen esityksen.

Kysymys Töö-
lön ja Taival-
lahden välisestä
kanavasta.

Sittenkun satamakapteeni O. Andstén kirjelmässä huhtikuun 30 päivästä 1904 oli Valtuustolle esittänyt hyödyn ja tarpeellisuuden siitä että kanava kaivettaisiin Töölön- ja Taivallahden välille ja silloin tehnyt ehdotuksen, että asiantuntijain tehtäväksi annettaisiin tarkasti tutkimalla mainittujen merenlahtien vesipintojen keskinäisestä suhteesta koottua havaintoaineistoa ja muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla koettaa saada selville, oliko mahdollista kaivaa kanava näitten lahtien välille ja mitä hyötyä siitä olisi, kuin myös siitä että sitä aluetta käytettäessä, jonka halki kanava saattaisi kulkea, sellainen menettelytapa otettaisiin noudatettavaksi, joka ei kokonaan tekisi mahdolltomaksi kanavan rakentamista, oli Valtuusto kokouksessa kesäkuun 14 päivänä 1904 kysymyksen selvittelyä varten asettanut⁴⁾ valiokunnan, jonka jäseniksi valittiin yli-insinöörit W. Lindberg ja Th. Tallqvist sekä professori Th. Homén.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 26 — ²⁾ Valt. pain. asiak. N:o 7. — ³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 4. — ⁴⁾ Katso 1904 vuod. kert. s. I. 39.

Lokakuun 13 päivänä 1906 päivätyssä mietinnössänsä¹⁾ lausui valiokunta, että kysymys kanavan kaivamisesta Töölön- ja Taivallahden välille jo kauan oli ollut pohdittavana, mutta että mielipiteet sen tuottamasta hyödystä ja tarkoituksenmukaisuudesta olivat olleet eriävää laatua. Kanavan päätarkoitukseksi oli katsottu tyydyttää terveydellisiä olosuhteita Eläintarhan ja uuden Töölön kaupunginosan seutuvilla aikaansaamalla Töölönlahteen suljetun likaantuneen veden vaihtumisen, jonka ohessa kanava oli tyydyttävä todellista liikennetarvetta sen koskettamilla alueilla. Liikenneväkälökannalta ei kanavan tuottamaa hyötyä oltukaan kielletty, jota vastoin epäilyksiä oli lausuttu, syntyisikö tarpeeksi voimakas virta kanavassa Töölönlahden veden vaihtamiseksi. Tarpeellisen havaintoaineiston hankkimiseksi sanotussa suhteessa oli senvuoksi Satamakonttorin esityksestä Rahatoimikamarin toimesta heinäkuussa 1902 kyseessäolevien merenlahtien rannoille asetettu kaksi itsetoimivaa limnigraafia, jotenka runsas ja kysymyksen lopullista selvittelyä varten riittävä aineisto oli koottu. Sitteen siirtyy valiokunta tekemään selkoa tutkimuksen tuloksesta ja tulee siihen johtopäätökseen että kanava, jossa on 9,5 metriä pohjaleveyttä ja 1,8 metriä vedensyvyyttä veden matalalla ollessa, olisi kylläksi Töölönlahden veden vaihtumista varten. Arviolaskelman mukaan tulisi työ vaatimaan 2,800,000 markan suuruisen kustannuksen. Vertaillen tätä kustannusta siihen hyötyyn, joka yrityksestä oli odotettavissa, oli valiokunta yhtynyt epäämään sen toteuttamista.

Valiokunnan mietintöä esittäessä päätti²⁾ Valtuusto lykätä asian Rakennuskonttoriin enempiä valmistelua varten, jolloin osaksi oli laadittava ehdotus sellaiseksi Töölön aluetta koskevan kaupunginasemakaavan muutokseksi, että se osa tätä aluetta, joka mietintöön liitettyssä kanavan asemapäirustuksessa oli merkittynä, saatettaisiin toistaiseksi säilyttää rakentamattomana, mahdollisesti vastaisuudessa otettavaksi käytäntöön, jos kanavasuunnitelma silloin katsottaisiin voitavan toteuttaa; osaksi tehtävä tutkimus siitä, olisiko mahdollista rakentaa samallinen kanava hiukan pohjoisempaan suuntaan avautuen Töölönlahteen pohjoispuolella Töölön soikeritehdasta ja länteenpäin Humallahteen ja suuretko kustannukset siitä olisivat; osaksi tulisi lopuksi Rakennuskonttorin ottaa harkittavakseen, mitä, etenkin siinä tapauksessa että kanavasuunnitelmaa ei toteutettaisi, voitaisiin ja pitäisi tehdä sen epäkohdan korjaamiseksi että etenkin kesä-

1) Valt. pain. asiak. N:o 38. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 16.

aikana sumua ja pahanhajuisia höyryjä leviää Töölönlahden rantoja pitkin niin arveluttavassa määrässä että siitä saattoi katsoa olevan terveydellistä haittaa lähelläasuville, ja olisiko siinä suhteessa likaveden puhdistaminen kylläksi vai olisiko tarpeellista täyttää rannat määrätyn mitan syvyydeltä, mahdollisesti jättäen ainoastaan lampia syvimpiin paikkoihin, jonka ohella Konttorin tuli tehdä arvio mainittujen töitten kustannuksista.

Esitys Eläintarhan huvila-alueen muodostamisesta kansanpuistoksi.

Sittenkun Valtuusto kokouksessaan helmikuun 27 päivänä oli päättänyt¹⁾ hyljätä esityksen eräitten Eläintarhan huvila-alueitten luovuttamisesta Yliopiston sairaalain tarpeisiin, teki kokouksessa maaliskuun 20 päivänä valtuusmies, herra Oker-Blom ehdotuksen mainitun huvila-alueen muodostamisesta kansanpuistoksi, siinä erityisessä tarkoituksessa että siten tyydytettäisiin Kalliossa asuvan väestön tarve. Valtuusto päätti²⁾ lykätä asian Rahatoimikamariin jättäen Kamarille tehtäväksi myös antaa lausunnon siitä, mitkä muut kuin ehdotuksessa mainitut alueet mahdollisesti voitaisiin näihin yhdistää puistoksi ynnä myös kysymyksestä, eikö olisi jo nyt tai ainakin vähitellen mikäli eri huvila-alueitten vuokra-aika loppuisi mahdollista ryhtyä toteuttamaan puheenalaista tuumaa. Lausuntoa ei annettu vuoden kuluessa.

Esitys puistojen ja kävelypaikkojen perustamisesta.

Valtuustolle jätetyssä esityksessä oli herra A. R. Frenckell maininnut, että kaupungin tarvetta puistoihin ja kävelypaikkoihin nähden ei oltu riittävästi tyydytetty, jossa suhteessa esityksentekijä erityisesti oli huomauttanut siitä kunnosta, missä tiet ja istutukset Eläintarhassa olivat. Tästä alueesta voitaisiin, esityksentekijän mielipiteen mukaan, paljonkin tehdä, mutta niinkauvan kun liikennettä kaupungin kanssa välitti kaksi huonosti hoidettua yleistä ajotietä, olisi hyöty puiston järjestämisestä tuskin tuntuva. Lisäksi mainittiin mahdollisuus saada aikaan melkeinpä koko kaupungin ympäri laitapiirissä kulkevia rantakävelypaikkoja; että kentille Töölössä ja Gumtähden alueella tilaa olisi säilytettävä vastaisille kävelypaikoille; että urheiluharrastusta olisi asianmukaisesti tyydytettävä; sekä että syntyvät esikaupungit olisi kaupunkiin yhdistettävä ajanmukaisilla ja miellyttävillä liikenneväylillä. Anomus päättyi ehdotuksen siitä, että Valtuusto pikimmiten toteuttaisi suunnitelman Eläintarhan ja läheisten alueitten järjestämisestä kuin myös siitä että toimikunta asetettaisiin teke-

¹⁾ Katso edell. siv. 22 — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 30.

mään suunnitelma ja ohjelma vastaisia puistoja ja kävelyteitä ynnä kaupungin ympäristöjen käyttöä varten mainittuun tarkoitukseen.

Tämän esityksen lykkäsi¹⁾ Valtuusto Puutarhalautakuntaan antaen Lautakunnalle toimeksi esityksentekijän esittämien ehdotusten yhteydessä ottaa harkittavaksi, eikö Siltavuorenrantaa ja Pohjois-Rantaa voitaisi yhdistää kävelytiellä Uudenmaan pataljoonan kasarmin ohi sekä siitä mahdollisesti jättää ehdotuksen.

Lausunnossaan²⁾ viittasi Lautakunta, pääasiallisesti ollen yhtä mieltä esityksentekijän kanssa, aikaisemmin tekemäänsä suunnitelmaan Eläintarhan ja läheisten puistojen järjestämisestä, jonka Valtuusto toukokuun 15 päivänä 1904 oli lykännyt Rahatoimikamariin, sekä ehdotti että Rahatoimikamaria kehoitettaisiin uudelleen ottamaan käsiteltäväksi sanottu suunnitelma.

Mitä tulee esityksentekijän ehdotukseen erityisen toimikunnan asettamisesta vastaisten puistojen ja kävelyteitten suunnitelman ja ohjelman laatimista varten, ei Lautakunta tahtonut vastustaa sitä, vaikkapa sen tehtävä tulisikin läheltä koskettamaan sekä Lautakunnan omia että kyseentulleen Kaupunginasemakaavatoimikunnan toimia.

Lopuksi ehdotettuun tiehen nähden Pohjois-Rannan ja Siltavuorenrannan välille ehdotti Lautakunta:

että Valtuusto kehottaisi Rahatoimikamaria valvomaan kaupungin oikeutta Uudenmaan pataljoonan kasarmialueen itäpuolella olevaan ranta-kaistaleeseen sekä jättäisi Kamarille toimeksi tehdä suunnitelman nytkyeesäolevan liikenneväylän laittamiseksi.

Asiaa käsitellessään hyväksyi³⁾ Valtuusto ensimmäisen ja kolmannen ponnen Lautakunnan mietinnössä, jotavastoin ehdotus toimikunnan asettamisesta näitten asiain käsittelyä varten siihen katsoen mitä Puutarhalautakunta oli siitä lausunut jätettiin vastaisuuden varalle.

Maistraattiin huhtikuun 18 päivänä jätetyssä kirjelmässä anoivat eräät Fredriksbergin huvila-alueen vuokraajat, jonka alueen muodostaa huvilaton-teiksi jaettu, lähinnä Fredriksbergin asemaa oleva maa Böhlen tilalla N:o 4 Pikku-Huopalahden kylässä Helsingin pitäjää, että sanottu huvila-alue sekä hallinnollisessa että oikeudellisessa ynnä kirkollisessa suhteessa yhdistettäisiin Helsingin kaupunkiin. Tämän anomuksen jätti Maistraatti

Anomus toimenpiteestä Fredriksbergin huvila-alueen yhdistämisestä kaupunkiin.

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 27. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 33. — 3) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 26.

Valtuuston käsiteltäväksi ja lykkäsi ¹⁾ tämä Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten asiasta.

Selitys valituk-
siin Kaivopuiston
itäisen huvila-alueen uu-
desta rakennus-
järjestyksestä.

Esitettäessä ehdotusta uudeksi rakennusjärjestykseksi Kaivopuiston itäistä huvila-alueita varten oli Valtuusto hyväksymällä sen muutoksen sanotun rakennusjärjestyksen 5 §:ään, jonka eräitten sanotun alueen huvilanomistajain tekemäin muistutusten johdosta oli tehnyt kysymyksen käsittelemään varten asetettu valiokunta, tammikuun 31 päivänä 1905 päättänyt ²⁾ K. Senaattiin jättää anomuksen kyseessäolevan ehdotuksen vahvistamisesta. Sittemmin oli Valtuustolta vaadittu selitystä mainittujen huvilanomistajain K. Senaattiin tekemäin uusien muistutusten johdosta sanottua ehdotusta vastaan, jonka vuoksi Valtuusto lokakuun 10 päivänä viimeainnuttua vuotta asetti erityisen valiokunnan antamaan lausunnon asiasta. Lausunnossaan ³⁾ esiintoi valiokunta yhteensovituksen, jossa oli Valtuuston hyväksymä ehdotus, valittajain muistutukset sitä vastaan sekä mitä valiokunnan mielestä olisi esitettävä vastaukseksi valituksiin. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti antoi ⁴⁾ Valtuusto selityksen asiasta.

Ehdotus Hel-
singin kaupun-
gin toukokuun
3 päivänä 1895
annetun raken-
nusjärjestyksen
74 §:n 2 kohdan
muuttamisesta.

Kirjelmässä joulukuun 22 päivältä 1903 oli Valtuusto anonut Maistraatin lausuntoa sen johdosta että Suomen Kaupunkien Yleisen Paloapuyhtiön johtokunta oli tehnyt Valtuustolle esityksen kaupunkia varten voimassaolevan toukokuun 3 päivänä 1895 annetun rakennusjärjestyksen 74 §:n 2 kohdan muuttamisesta. Sekä kaupungin rakennustarkastelijan että palomestarin annettua heiltä vaaditut lausunnot asiasta, ehdotti Maistraatti, pääasiassa yhtäpitävästi edellisen antaman lausunnon kanssa, rakennusjärjestyksen nyt kyseessäolevan kohdan muutettuna kuuluvaksi seuraavasti:

»Talo, joka kokonansa tai osittain rakennetaan muusta kuin tulenkestävästä aineesta, ei saa pinta-alaltaan olla suurempi kuin, asuinrakennus 440 neliometriä ja ulkokuusi 180 neliometriä. Sellaiset rakennukset, ollen samalla tontilla vähintään 3 metrin päässä toisistaan, voidaan kuitenkin yhdistää kivrakennuksella, jonka toinen sivuseinä palomuurina katkaisematta rakennetaan yläpuolelle rakennuksen katon».

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁵⁾ Valtuusto omasta puolestaan hyväksyä Maistraatin laatiman muutosehdotuksen sekä K. Senaatilta anoa ehdotetun muutoksen vahvistusta.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 25. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 21. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 11. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 7. — ⁵⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 55.

Saatuansa Valtuustolta kehoituksen ¹⁾ jättää Rakennuskonttoria kuul- Hyljätty ano-
tuansa lausunnon niitten muistutusten johdosta, mitkä »Aktiebolaget Chr. kenus uuden ra-
Jacobsen & Söner» oli esittänyt seitsemännen kaupunginosan kortteleita kennusjärjes-
N:ot 180, 182, 183 ja 185 koskevaa rakennusjärjestystä vastaan heinäkuun 24 päivästä 1902, ynnä anomuksesta hankkia uusi rakennusjärjestys maini-
tuille kortteleille, epäsi ²⁾ Rahatoimikamari esiintuomillaan perusteilla tä-
män anomuksen. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ³⁾ Valtuusto
hyväksyen Rahatoimikamarin lausunnon jättää osakeyhtiö »Aktiebolaget
Chr. Jacobsen & Söner'in» anomuksen huomioon ottamatta.

Sittenkun Maistraatti oli anonut Valtuuston lausuntoa »Miekkakala» Lausuntoja
osakeyhtiön jättämästä anomuksesta saada rakentaa yhteen yhtiölle kuu- tonttien yhteen-
luvut Ludvikinkadun tontit N:ot 5 ja 6 korttelissa N:o 51, päätti⁴⁾ Val- rakentamisesta.
tuusto puoltaa suostumista tähän anomukseen, kuitenkin sillä ehdolla
että yhdistämisen kautta syntyvästä tontista ei saataisi käyttää suurem-
paa alaa rakentamiseen kuin olisi sallittua, jos kummallekin tontille erik-
seen rakennettaisiin. — Samallaisella ehdolla kuin koskien mainittua ano-
musta puolsi ⁵⁾ Valtuusto, kuultuansa Terveyshoitolautakuntaa, myös-
kin suostumista kauppias Taavi Miettisen anomukseen saada rakentaa
yhteen Laivastokadun tontit N:ot 8 ja 10 korttelissa N:o 146; sekä raken-
numestari Edvard Löppösen ⁶⁾ anomukseen saada rakentaa yhteen tontit
Pietarinkadun N:o 20 ja Huvilakadun N:o 11 korttelissa N:o 182 sillä eri-
koisella ehdolla viimemainitussa tapauksessa, että mainittuihin tonttei-
hin kiinnitettyt lainat pitäisi niin järjestää, että ne koskisivat samalla oikeu-
della kumpaakin tonttia. Rahatoimikamarin anomuksesta sallia kaupun-
gin rakentaa yhteen kansakoulurakennusta varten aiotut Tehtaankadun
tontit N:ot 15 ja 17 korttelissa N:o 126 antoi ⁷⁾ Valtuusto, kuultuassa Ter-
veyshoitolautakuntaa, sen lausunnon, että sillä ei ollut mitään muis-
tuttamista anomusta vastaan.

Kokouksessa joulukuun 5 päivänä 1901 oli Rahatoimikamari toistai-
seksi 6 kuukauden irtisanomisajalla antanut vuokralle ⁸⁾ litt. B. Hörne-
berg merkityn 3,150 neliömetrin suuruisen maa-alueen, joka toisten läheis-
ten alueiden ohella sinä aikana voimassa olevan kaupunginasemakaavan
mukaan oli tarkoitettu vastaisuudessa luovutettavaksi puistoksi, 600 mar-

I. Viertotien
tontin N:o 30
korttelissa
N:o 250
myyti.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 21. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 293 jouluk. 6 p. —
³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 28. — ⁴⁾ S:n s:n maalisk. 6 p. § 1. — ⁵⁾ S:n s:n
toukok. 8 p. § 12. — ⁶⁾ S:n s:n kesäk. 14 p. § 5. — ⁷⁾ S:n s:n toukok. 8 p. § 38. —
⁸⁾ Katso 1901 vuod. kert. siv. 133.

kan suuruista vuokraa vastaan osakeyhtiö »Vilh. Andsténs Fabriksaktiebolag»ille, jolla jo aikaisemmin tammikuun 1 päivästä 1897 oli ollut vuokralalla samainen alue. Kun sittemmin vuonna 1905 vahvistetun kaupunginasemakaavaa koskevan muutoksen ¹⁾ kautta sanottu maa-alue ynnä toiset läheiset alueet oli jaettu erinäisiin asuntotontteihin, joista muodostettiin kortteli N:o 250, oli yhtiö anonut siten muodostetuista tonteista saada omakseen lunastaa N:roilla 30, 31 ja 32 I. Viertotien varrella merkityt tontit, mutta sittemmin, vaikka niitten katselmus ja arvio oli suoritettu, laiminlyönyt ajoissa jättää tonttien arvioimiskirjat. Kun Rahatoimikamari sitten toisen henkilön pyynnöstä oli kuuluttanut tonttien N:oiden 32 ja 34 huutokaupan, jonka ohella Kamari oli päättänyt irtisanoa vuokrasopimuksen yhtiön kanssa, oli tämä esiintuomillaan syillä anonut oikeutta huutokaupatta saada lunastaa sekä tontin N:o 30 että N:o 32 niillä hinnoilla, mitkä niille arvioimisessa oli laskettu, nimittäin edelliselle, 1,289,081 m² suuruiselle tontille, 20 markan mukaan neliömetriltä, Smk 25,781: 62 ja jälkimäiselle, pinta alaltaan 1,337,590 m², 19 markan mukaan neliömetriltä Smk 25,414: 21. Tämän johdosta anoi ²⁾ Rahatoimikamari esiintuomillaan perusteilla ja hylkäämällä anomuksen, mikäli se koski tonttia N:o 32, valtuutusta saada osakeyhtiö »Vilh. Andsténs Fabriksaktiebolag»ille huutokaupatta myydä asuintontin N:o 30 I. Viertotien varrella korttelissa N:o 250 arvioimisessa sille lasketusta hinnasta. Tähän esitykseen Valtuusto suostui ³⁾.

I. Viertotien
tontin N:o 35
korttelissa
N:o 340
myynti.

Sittenkun kaupungille kuuluvalla Suruttoman alueella olevan tonttipaikan N:o 25 c vuokraaja, Sörnäisten Työväenyhdistys, oli anonut saada lunastaa vahvistetun kaupungin asemakaavan mukaan sanotusta alueesta muodostetun asuintontin N:o 35 I. Viertotien varrella korttelissa N:o 340, oli arvioimisessa, joka tämän johdosta Rahatoimikamarin määräyksestä kyseessä olevalla tontilla oli toimitettu, sille laskettu arvoa 13 markan mukaan neliömetriltä eli kun sen pinta-ala oli 1,537,096 m², 19,982 markan 25 pennin kokonaisarvo. Ilmoittaen, että tontista laaditussa vuokrasopimuksessa heinäkuun 25 päivältä 1879 vuokra-aika oli määrätty 30 vuodeksi ilman erikoista oikeutta vuokraajalle huutokaupatta saada lunastaa tontin, sen otettua kaupungin asemakaavaan, mutta että sellainen oikeus aikaisemmin oli myönnetty läheisten Hörnebergin ja Åsin alueitten

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 1. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 62 helmik. 22 p. — ³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 12.

vuokraajille, puolsi¹⁾ Kamari anomusta, ja suostui²⁾ myöskin Valtuusto siihen.

Samallaisen anomuksen oli Rahatoimikamarille tehnyt huvilanomistaja J. Alander tontista N:o 36 mainitun Viertotien varrella korttelissa N:o 250, vastaten tonttipaikkaa litt. E. Hörneberg, joka sopimuksella huhtikuun 9 päivästä 1903 oli annettu vuokralle 6 kuukauden irtisanomisajalla. Sanotulle tontille, pinta-alaltaan 1,084,350 m², oli toimitetussa katselmuksessa laskettu arvoa 17 markan mukaan neliömetriltä, Smk 18,433: 95. Myös tähän anomukseen Rahatoimikamarin puoltavan lausunnon³⁾ mukaisesti suostui⁴⁾ Valtuusto, kuitenkin sillä erikoisella ehdolla, että anojalla ei ollut oikeutta vaatia tasoitustöitten suorittamista kaupungin puolelta, ennenkuin sellainen katsottiin kaupungille sopivaksi.

Sittenkun Helsingin Raitiotie- ja Omnibus-Osakeyhtiö Rahatoimikamarilta oli anonut saada huutokaupatta omakseen lunastaa asuintontin N:o 53 I. Viertotien varrella korttelissa N:o 358, joka tontti kuuden kuukauden irtisanomisajalla oli vuokrattu leskirouva A. Malmborg'ille, oli Rahatoimikamari määrännyt toimitettavaksi tontin katselmuksen ja arvioimisen, jossa sille, pinta-alaltaan 1,489,283 m², oli laskettu hintaa, 15 markan mukaan neliömetriltä, Smk 22,339: 25; ilmoittaen, että yhtiö aikoi tontille rakentaa vaunuhallin sekä puoltaen suostumusta anomukseen, anoi⁵⁾ Kamari tämän johdosta valtuutusta saada Raitiotie- ja Omnibus-Osakeyhtiölle arvioimisessa lasketusta hinnasta myydä mainitun tontin, ehdolla, että siihen yhtiötä varten rakennettaisiin vaunuhalli. Rahatoimikamarin esityksen hyväksyi⁶⁾ Valtuusto.

Rahatoimikamarilta oli kaupungille kuuluvan tonttipaikan litt. D. Hörneberg vuokraaja kauppias Julius Tallberg anonut saada omakseen ilman julkista huutokauppaa lunastaa vahvistetun kaupunginasemakkaan mukaan sanottua tonttipaikkaa vastaavan asuintontin N:o 1 Vilhonvuorenkadun varrella korttelissa N:o 251. Tämän johdosta toimitetussa katselmuksessa laskettiin kyseessä olevalle tontille, pinta-alaltaan 1,164,575 m², hintaa 25 markan mukaan neliömetriltä eli yhteensä 29,114 markkaa 38 penniä. Huomauttaen, että tontista toimitetussa vuokrasopimuksessa joulukuun 5 päivästä 1905 vuokra-aika oli määrätty ainoastaan toistaiseksi ja velvollisuudella vuokraajalle kuuden kuukauden kuluttua irtisa-

I. Viertotien tontin N:o 36 korttelissa N:o 250 myynti.

I. Viertotien tontin N:o 53 korttelissa N:o 358 myynti.

Vilhonvuorenkadun tontin N:o 1 korttelissa N:o 251 myynti.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 285 marrask. 29 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 13. —

³⁾ Rhkn. kirj. N:o 195 syysk. 13 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 10. —

⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 219 lokak. 11 p. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 36.

nomisesta jättää tontti kaupungin käytettäväksi, mutta ilman oikeutta sen lunastamiseen huutokaupatta, anoi ¹⁾ Kamari, kuten aikaisemmin samallaisissa tapauksissa, valtuutusta saada anojalle huutokaupatta myydä nyt kyseessä olevan tontin arvioimisessa lasketusta hinnasta. Esitykseen Valtuusto suostui ²⁾, kuitenkin sillä nimenomaisella ehdolla, että anojalla ei olisi oikeutta vaatia tasotustöitten suorittamista tontin ympärillä, ennenkuin se katsottaisiin kaupungille sopivaksi.

L. Papinkadun
tontin N:o 4
korttelissa N:o
320 myynti.

Talonomistaja H. D. Bäckmanin Rahatoimikamarille jättämän anomuksen johdosta saada lunastaa kaupungille kuuluva käyttämättä oleva tontti N:o 4 Läntisen Papinkadun varrella korttelissa N:o 320, yhdistettäväksi ja yhteen rakennettavaksi tontin N:o 6 kanssa mainitun kadun varrella ja samassa korttelissa, oli Rahatoimikamari antanut arvioida ensin mainitun tontin, jolloin oli huomattu sen olevan pienehkön, kolmikulmaisen alueen, rakentamattoman ja voimassaolevan kaupunginasemakaavan mukaan aiotun yhdistettäväksi viereiseen ja jo rakennettuun tonttiin N:o 17 4:nmen linjan varrella, ja oli tontille, pinta-alaltaan 182,998 m², laskettu hintaa 10 markan mukaan neliömetriltä 1,829 markkaa 98 penniä. Huomauttaen, että mainitun, 4:nmellä linjalla olevan tontin N:o 17 omistajat eivät näyttäneet olevan halukkaita lunastamaan kyseessä olevaa tonttia ja että se välttämättömästi olisi yhdistettävä jompaankumpaan läheisistä tonteista, puolsi³⁾ Rahatoimikamari suostumusta anomukseen sekä anoi hyväksymisen varalta valtuutusta jättää ehdotuksen tästä aiheutuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi. Esitykseen Valtuusto suostui⁴⁾.

Vaasankadun
tontin N:o 19
korttelissa N:o
360 myynti.

Sittenkun Ås'in alueella olevan tonttipaikan N:o 15 vuokraaja kauppias K. Lindström Rahatoimikamarilta oli anonut saada huutokaupatta omakseen lunastaa vahvistetun asemakaavan mukaan sanottua tonttipaikkaa vastaavan asuintontin N:o 19 Vaasankadun varrella korttelissa N:o 360, oli Kamari määrännyt toimeenpantavaksi mainitun tontin katselmuksen ja arvioimisen, jossa sille laskettiin arvoa 12 markan mukaan neliömetriltä eli 1,211,357 m² pinta-alalle kokonaisarvoksi Smk 14,536: 50. Antamassaan lausunnossa huomautti⁵⁾ Kamari, että mainitusta tontista laaditussa vuokrasopimuksessa oikeutta saada huutokaupatta lunastaa tontin sen jouduttua kaupungin asemakaavaan ei oltu nimenomaan myön-

1) Rhkn kirj. N:o 220 lokak. 11 p. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 17. — 3) Rhkn kirj. N:o 212 syysk. 27 p. — 4) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 32. — 5) Rhkn kirj. N:o 244 marrask. 1 p.

netty vuokraajalle, mutta että sellainen oikeus kohtuullisuussyistä samalaisissa tapauksissa oli myönnetty muille Äsin tonttien vuokraajille jonka vuoksi Kamari puolsi suostumusta kyseessä olevaan anomukseen toimitetun arvioimisen mukaan; ja suostuikin¹⁾ Valtuusto siihen.

Sittenkun Lapinlahdenkadun varrella korttelissa N:o 155 olevan talon ja tontin N:o 16 omistaja, tehtailija W. Krause Rahatoimikamarilta oli anonut saada lunastaa ja sanottuun tonttiin yhdistää sen takana olevan kaupungille kuuluvan ja käyttämättömän lisäalueen, määräsi Kamari pidettäväksi katselmuksen ja arvioimisen anotulla alueella. Toimituksessa syntyneessä katselmuskirjassa puolsivat katselmusmiehet, huomauttaen, että samallinen etu oli myönnetty alkuperäisten saman kadun varrella olevien tonttien N:rojen 11—15 omistajille, suostumusta anomukseen ja laskivat kyseessäolevalle alueelle, pinta-alaltaan 457,530 m², 10 markan mukaan neliömetriltä hinnaksi 4,575 markkaa 30 penniä, jota suoritettaessa anojalle olisi myönnettävä samallaiset maksueteudet kuin edellämainittujen tonttien omistajille, nimittäin että tontinomistaja Rahatoimikamariin jätetyn sitoumuksen mukaisesti 10 vuoden kuluessa kymmenennellä osalla vuosittain maksaisi kaupungin rahastoon sen hinnan, jonka Valtuusto määräisi kyseessäolevalle lisäalueelle. Rahatoimikamarin puollosta²⁾ suostui³⁾ Valtuusto anojan anomukseen.

Sittenkun Luterilainen Evankeliumiyhdistys, jolla oli vuokralla tontti N:o 19 Alppikadun varrella korttelissa N:o 324, Valtuustolta oli anonut että sille maksuttomasti luovutettaisiin omistusoikeus sanottuun tonttiin, mutta kun sen anomus oli hyljätty⁴⁾, oli yhdistys uudessa Valtuustolle jätetyssä anomuksessa anonut, että tontti myytäisiin yhdistykselle hinnasta, joka vastaisi puolta siitä arvosta, 27,822 markasta 39 pennistä, mikä sille Rahatoimikamarin toimittamassa arvioimisessa oli laskettu. Tämän Rahatoimikamarin puoltaman anomuksen Valtuusto kuitenkin hylkäsi⁵⁾.

Maistraatin kautta oli Valtuustolle lähetetty läänin Kuvernöörinvirastosta tullut lähetepäätös maaliskuun 22 päivältä kirjelmän ohella K. Senaatin Siviilitoimituskunnasta saman kuun 12 päivältä, jossa kehoitettiin v. t. Kuvernööriä Helsingin kaupungin viranomaisilta hankkimaan ja Toimituskuntaan jättämään tieto siitä, oliko kaupunki taipuvainen ja

Lupa Lapinlahdenkadun tontin N:o 16 korttelissa N:o 155 viereisen alueen lunastamiseen.

Hyljätty anomus korttelissa N:o 324 olevan Alppikadun tontin N:o 19 myynnistä.

Hyljätty esitys korttelissa N:o 2 olevan tontin N:o 7 myynnistä.

1) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 15— 2) Rhkn kirj. N:o 261 marrask. 8 p. —

3) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 25. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 32. —

5) Rhkn kirj. N:o 125 toukok. 31 p; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 35.

mistä korvauksesta luovuttamaan valtiolaitokselle tontin N:o 2 seitsemännessä korttelissa ensimmäisessä kaupunginosassa soveliaan talon rakentamista varten, joka sisältäisi huoneustoja erinäisille virastoille. Rahatoimikamarin kehottamana, jonne asia oli lykätty, jättämään lausunnon huomautti Rakennuskonttori, että toista tontilla olevista rakennuksista kyseessä olevana aikana kaupunki käytti huoneustoiksi Vaivashoitohallitukselle ja Kunnalliselle työnvälitystoimistolle, joita laitoksia ei voitu sijoittaa mihinkään muuhun kaupungille kuuluvaan rakennukseen ja joille niiden toiminnan laadun perusteella tuskin oli mahdollista saada sopivia huoneustoja yksityisissä taloissa. Tämän nojalla ja koska muitten kaupungin laitosten huoneustotarvetta ei vielä oltu tyydytetty, katsoi Konttori, että kaupungin ei pitäisi luovuttaa yhtäkään harvoista käytettävissä olevista tonteista kaupungin keskiosissa, ennenkuin täysi varmuus oli saatu siitä että kaupunki ei omiin tarkoituksiinsa tarvitsisi sitä. Pääasiallisesti yhtä mieltä Rakennuskonttorin kanssa ehdotti¹⁾ Rahatoimikamari, että Valtuusto vastaukseksi edellämainittuun tiedusteluun ilmoittaisi, että kaupunki ei voinut luovuttaa kyseessä olevaa tonttia Sivilitoimituskunnan kirjelmässä mainittuun tarkoitukseen, vaan että se kaupungille varattaisiin vastaisia tarpeita varten. Tämän mukaisesti antoi²⁾ Valtuusto vastauksensa.

Hyljätty anomus korttelissa N:o 251 olevan Vilhovuorenkadun tontin N:o 5 lunastamisesta.

Sörnäisissä olevan Raittiusyhdistys Balderin Valtuustolle tekemän anomuksen saada itselleen lunastaa kaupungille kuuluvan käyttämättömän Vilhovuorenkadun tontin N:o 5 korttelissa N:o 251 puolesta sille lasketusta arvosta rakentaaksensa sinne kokoushuoneuston, jolle tontille, pinta-alaltaan 1,254,000 m², toimitetussa katselmuksessa oli laskettu arvoksi 14 markkaa neliömetriltä eli yhteensä 17,556 markkaa, hylkäsi³⁾ Valtuusto Työväenasiainlautakunnan ja Rahatoimikamarin lausuntojen mukaisesti.

Venäläisten sotilasviranomaisien tiedustelu erinäisten Tšöölön alueitten luovuttamisesta sotilaslaitokselle.

Sittenkun läänin Kuvernöörinvirasto Maistraattiin Valtuuston lausunnon hankkimista varten oli lähettänyt kirjelmän 22:sen Armeijaosaston esikunnalta, jossa tiedusteltiin mistä kauppahinnasta venäläinen sotilaslaitos voisi lunastaa korttelit N:rot 483 ja 491 Töölössä kuin myös vuokrasummaa korttelista N:o 474 samaisessa paikassa, oli Maistraatti kirjelmässä helmikuun 27 päivältä mainitussa tarkoituksessa lähettänyt Rahatoimikamariin asiaa koskevat kirjat. Kun vielä täydentäviä tietoja asiasta

1) Rhkn kirj. N:o 110 toukok. 10 p. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 20. —

3) Rhkn kirj. N:o 243 marrask. 1 p; Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 14.

oli hankittu, joista kävi selville, että kahden ensinmainitun korttelin lunastaminen oli katsottu tarpeelliseksi sen perustuksella, että jos korttelit vastaisuudessa luovutettaisiin rakennettaviksi, asuntoja ja mahdollisesti myös tehdaslaitoksia tulisi olemaan aivan lähellä Suomenmaalaisen tykkiväen rykmentin ampumatarve- ja ruutivarastohuonetta sekä, mitä tulee kortteliin N:o 474, ilmenneen tarpeen perustuksella saada rakennustontteja sotilaslaitokselle, ilmoitti Rahatoimikamari kirjelmässä¹⁾ Valtuustolle, että kortteli N:o 483 oli osa kaupungin Työ- ja vaivaistalon paraillaan käyttämästä ja rakentamasta alueesta, jota ei edes osittain voitaisi toiseen tarkoitukseen luovuttaa niinkauan kun mainittu laitos oli nykyisellä paikallaan; että kortteli N:o 491 kokonaan kuului Humallahden huvilapalstan N:o 56 B alueeseen, jonka vuokra-aika loppuu vuonna 1922; sekä että kortteli N:o 474 sijaitsi osaksi Taipaleen huvilan osaksi Nygårdin huvilapalstan alueella, joiden alueiden vuokra-aika loppuu edellisen vuonna 1916 ja jälkimmäisen vuonna 1908. Edellä esitetyn perustuksella katsoi Rahatoimikamari että kaupungilla ei ollut tilaisuutta luovuttaa mainittuja kortteleja kyseessä olevan tarkoitukseen. Tämän yhteydessä ilmoitti Rahatoimikamari, että koska, kuten edellisestä kävi selville, sotilasviranomaisten toivomus lunastaa korttelit N:rot 483 ja 491 aiheutui siitä että mainittuihin kortteleihin vastaisuudessa rakennettavat asumukset tulisivat olemaan aivan lähellä sanottuja ruuti- ja ampumatarvevarastoja, Kamari oli Valtuustolle jättävä esityksen sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, jotka tämän johdosta saattoivat olla asiain tilan vaatimia. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ Valtuusto antaa esitettyyn tiedusteluun vastauksen yhtäpitävästi Rahatoimikamarin lausunnon kanssa.

Valtuustolta oli Yhdistys lastenhoidon edistämiseksi anonut saada maksuttomasti kymmenen vuoden aikana käyttää noin hehtaarin suuruista aluetta kaupungin maalla joko kaakkoisessa osassa Malmin huvila-alueella N:o 43 tai keskiosassa Dal'in tilusta N:o 53 ehdolla, että siihen kolmen vuoden sisällä rakennettaisiin lastenkoti 40—60 lasta varten. Anomuksesta kuulusteltuna määräsi Rahatoimikamari toimitettavaksi katselmuksen mainituilla alueilla ja ehdotti³⁾ esiintuomillaan perusteilla Valtuuston päätettäväksi että yhdistykselle myönnettäisiin lupa vuokratta kolmenkymmenen vuoden aikana saada käyttää oheenliitetulle kartalle tarkemmin merkittyä aluetta Dalin tiluksella yhdistyksen

Lastenhoito-
yhdistyksen
anomus paikan
luovuttami-
sesta lasten-
kotiä varten.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 229 lokak. 18 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 36. —
³⁾ Rhkn kirj. N:o 258 marrask. 8 p.

ehdottamalla ehdolla. Valtuusto päätti¹⁾, koska nyt kyseessä oleva alue oli osa ehdotetusta Eläintarhanpuistosta, palauttaa asian Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten siitä, eikö joitakin asuintonteista lähellä mainittuja alueita voitaisi soveliaammin tarkoituksen luovuttaa.

Esitys tontin
luovuttamisesta
Töölön kansan-
lastentarhalle.

Joulukuun 8 päivänä 1901 olivat konsuli Gustav Paulig ja hänen vaimonsa, rouva Berta Paulig kaupungille lahjoittaneet 20,000 markan suuruisen summan käytettäväksi pohjarahastona oman kodin hankkimiseksi Töölön kansanlastentarhalle, ja oli lahjotukseen kiinnitetty se ehto, että koti, joka nimitettäisiin Berta Maria-kodiksi, luovutettaisiin jo toimivan neiti Lydia Wendellin perustaman Töölön kansanlastentarhan käytettäväksi; ja että, siinä tapauksessa että itse kansalastentarhan aate vastaisuudessa muuttuisi tai sellainen lastentarha ei enää olisi olemassa, Berta Maria-kotia kuitenkin käytettäisiin ainoastaan aiottuun tarkoitukseensa, s. o. sellaisten alaikäisten lasten siveelliseen ja älylliseen kasvattamiseen, jotka eivät vielä ole saavuttaneet kansakouluikää sekä kuuluvat Töölön työtätekevään ja varattomaan väestöön. Tämän lahjoituksen oli Valtuusto kokouksessaan joulukuun 17 päivänä mainittua vuotta ilmoittanut²⁾ vastaanottavansa, mutta jätettiin kysymys soveliaan paikan osottamisesta kyseessäolevalle koulurakennukselle kuitenkin sillensä, kunnes kaupunginasemakaava Töölön kaupunginosaa varten vahvistettaisiin.

Sittemmin olivat lahjottajat kirjelmässä Valtuustolle maaliskuun 15 päivältä 1906, samalla huomauttaen että Töölön kansanlastentarha 125 oppilaineen oli tarkoitukseen vuokratussa ahtaassa ja muutenkin sopimattomassa rakennuksessa, esittäneet, eikö Valtuusto jo nyt voisi valita sopivaa paikkaa kyseessäolevalle kansanlastentarhalle ja myös ryhtyä toimenpiteisiin siihen tarvittavien rakennusten rakentamiseksi; ja ilmoitettiin kirjelmässä, että sellaisessa tarkoituksessa ja esitetyn ehdotuksen toteuttamisen helpottamiseksi »Eget hem för Tölö folkbarntädgård»-niminen yhdistys jo oli ryhtynyt toimintaan. Esityksestä kuulusteltuna³⁾ määräsi Rahatoimikamari toimitettavaksi katselmuksen ja arvioimisen Rakennuskonttorin tarkotukseen ehdottamalla tontilla N:o 14 Rosavillakadun varrella korttelissa N:o 486 neljännessätoista kaupunginosassa, jossa toimituksessa sille, pinta-alaltaan 984,885 m², laskettiin arvoksi 17 markan mukaan neliömetriltä 16,743 markkaa 4 penniä. Joulukuun 13 päivänä antamassaan lausunnossa⁴⁾ huomautti Rahatoimikamari tähän ensinnä, että kun

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 § 13. — 2) Katso 1901 vuod. kert. siv. 89. — 3) Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 17. — 4) Rhkn kirj. N:o 301 jouluk. 13 p.

kaupunginasemakaava Töölön aluetta varten oli vahvistettu, nyttemmin ei mikään estänyt lopullisesti harkitsemasta lahjottajain edellämainitussa kirjelmässä esittämää anomusta sekä että Valtuusto, vastaanottaessaan kyseessäolevan lahjoituksen tavallaan jo oli sitoutunut huolehtimaan lahjoituksen tarkoituksena, jonka vuoksi Valtuusto Kamarin arvelun mukaan ei saattanut olla maksuttomasti luovuttamatta puheenalaiselle laitokselle rakennustonttia. Huomauttaen, että mainittu tontti oli näyttänyt tarkotukseen erittäin sopivalta asemansa takia lähellä jo olevaa liiketietä ja kun oli mahdollista välittömästi yhdistää se vesi- ja likaviemärijohtoon, mutta että kaupunkia ei voitu katsoa velvolliseksi rakennuttamaan kyseessäolevaa taloa, koska puheenalaista laatua olevat kasvatuslaitokset, vaikkapa erittäin hyödylliset, eivät kuuluneet kansakoululaitoksen järjestelmään, ehdotti Kamari Valtuuston päätettäväksi:

että Paulig-puolisoiden suostumuksella luovutettaisiin yhdistykselle »Eget hem för Tölo folkbarntädgård» mainittujen puolisoiden kaupungille luovuttama pääoma;

että ilmoitettaisiin kaupungin taipuvaiseksi kansanlastentarhan ynnä siihen kuuluvien laitosten rakentamista varten myymään yhdistykselle asuintontin N:o 14 Rosavillakadun varrella korttelissa N:o 486 arvioimisessa lasketusta hinnasta; että jos yhdistys ostaisi tontin, annettaisiin kauppasumman ensimmäistä kiinnitystä vastaan korottomasti olla maksamattomana niinkauan kun siinä pidetään kunnossa tarkoitusta vastaavaa kansanlastentarhaa, mutta että, ellei tätä ehtoa täytettäisi, kauppasumma olisi kaupungille suoritettava; sekä

että Rahatoimikamari valtuutettaisiin myöntämään mainitun kiinnityksen jälemmäksi siirron mahdollisten rakennuslainojen hyväksi aina 20,000 markkaan.

Valtuusto päätti¹⁾ palauttaa asian Rahatoimikamariin kehoittaen Kamaria ottamaan harkittavakseen, eikö jompaakumpaa tonteista N:roista 45 tai 47 Töölönkadun varrella mainitussa korttelissa tai myös jotakin muuta tonttia samoilla seuduilla soveliaimmin voitaisi puheenalaiseen tarkoitukseen luovuttaa.

Valtuuston kansliaan jätetyssä kirjelmässä oli Fredriksbergin uusi Työväenyhdistys, joka toimi Fredriksbergin rautatienaseman tienoilla, anonut maksuttoman tontin luovuttamista yhdistykselle, mieluummin tiluksella N:o 43 Malm, yhdistyksen kokoushuoneustoksi aiotun talon rakenta-

Fredriksbergin
uuden Työväen-
yhdistyksen
anonus mak-
suttomasta
tontista.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 13.

mista varten. Asia lykättiin¹⁾ Rahatoimikamariin, mutta ei tullut vuoden kuluessa loppuun käsitellyksi.

Pitennetty
vuokraoikeus
tilukseen
N:o 122
Jätkäsaareen.

Kauppias Julius Tallberg, jolla oli vuokralla 1908 vuoden loppuun asti palsta N:o 1 kaupungille kuuluvalla Jätkäsaarella, oli jo vuonna 1902 Rahatoimikamarilta anonut sanotun vuokran pitennystä, sitoutuen silloin tiluksella suorittamaan kaikki ne kaunistustyöt, jotka ehdoksi vuokrapitennykselle voitaisiin määrätä, ja oli tämän johdosta Kamarin määräyksen mukaisesti syyskuun 12 päivänä s. v. katselmus toimitettu sanotulla tiluksella, jolloin asiakirjaan mainitusta kastelmustoimituksesta oli merkitty, että kysessäoleva maapalsta, jonka pinta-ala on 6,857 hehtaaria, lokakuun 18 päivänä 1878 oli annettu vuokralle 30 vuoden ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1879, vuotuista 300 (oikeastaan 350) markan suuruista vuokraa vastaan, jonka lisäksi vuokraaja suoritti pohjaveroa 2,744 hehtolitraa ruista ja oli velvollinen hyvin hoitamaan ja kauniisti rakentamaan tilusta. Tiluksesta luovuttaessa jäivät kaikki vuokra-aikana syntyneet istutukset ja aitaukset korvauksetta tiluksen hyväksi, jota vastoin vuokraajan tulisi korjata pois kaikki rakennukset. Mitään oikeutta vuokra-ajan pitentämiseen ei vuokrasopimusta tehtäessä oltu edellytetty. Koska tilusta mikäli sen tarkastuksesta tuli ilmi, ei rakennuksiin eikä puutarhalaitteisiin nähden oltu hoidettu niin että vuokrapitennyksen pitäisi tulla kysymykseen tilukseen uhrattujen suurten kustannusten perustuksella, ja koska katselmuksmiehet eivät katsoneet olevansa oikeutettuja vuokra-ajan mahdollisen pitentämisen varalta tekemään ehdotuksia huvilatiluksen kaunistamiseksi, olivat katselmuksmiehet yhtyneet hylkäämään anojan hakemuksen. Mutta koska sekä tämä että muu, vuoden 1928 loppuun vuokralle annettu osa Jätkäsaarta ynnä siihen helposti yhdistettävissä, nyttemmin käyttämättä oleva Hietasaari niitten aseman ja pinnan edullisen muodostuksen vuoksi hyvin soveltuivat paikaksi huvilakaupunginosalle, joka vaikeudetta voitaisiin kiinteällä ajosillalla yhdistää mannermaahan, olivat katselmuksmiehet, edellyttäen että huvilapalstan N:o 1 vuokraaja olisi taipuvainen jo nyt voimassaolevana vuokra-aikana luovuttamaan sellaisia osia vuokraamastaan alueesta kuin kaupunki rakennus- ja tasotustarkoituksiin saattaisi tarvita, katsoneet puolestaan voivansa puoltaa 20 vuoden vuokra-ajan pitennystä niitä tonttipaikkoja varten, missä vuokraajalle kuuluvat kolme huvilarakennusta tulisivat jaon mahdollisesti tapahtuessa sijaitse-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 19.

maan. Koska anoja oli hyväksynyt tämän katselmusmiesten ehdotuksen, olivat katselmusmiehet antaneet kaupungingeodetin toimesta laatia ehdotuksen huvilakaupungin asemakaavaksi mainituilla saarilla ja jättäneet sanotun ehdotuksen Rahatoimikamarin harkittavaksi, esittäen, siltä varalta että ehdotus saisi kaupunginviranomaisten hyväksymisen, että Jätkäsaaren palstan N:o 1 vuokraajalle myönnettäisiin nyt voimassaolevaa vuokramaksua vastaan 20 vuoden pitennys, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1909, kolmeen sanottuun asemakaavaehdotukseen otettuun tonttipaikkaan, ehdolla että hän jo nyt kuluvana vuokra-aikana luovuttaisi sellaisia osia maapalstasta kuin kaupunki tulisi huvilakaupunginosan perustamiseen käyttämään.

Ehdotusta laatiessaan olivat katselmusmiehet ottaneet myös huomioon sen että mainittuja saaria mahdollisesti käytettäisiin kaupan ja merenkulun tarpeisiin, mutta katsoneet niitten käytön siihen erinäisistä syistä vähemmän soveliaaksi.

Sittenkun sekä kaupungin satamakapteni että Satamarakennustoimikunta olivat antaneet heiltä vaaditut lausunnot asiasta, joissa he mitä jyrkimmästi epäsivät ehdotukseen hyväksymisen, katsoen että sanotut saaret pitäisi varata niihin vielä aavistamattomiin tarpeisiin, jotka voisivat ilmetä kaupan ja merenkulun kehittymisestä, jolloin Satamarakennustoimikunta erityisesti oli huomauttanut, että mainittuja saaria sitä vähemmän nyt pitäisi mihinkään erikoiseen tarkoitukseen käyttää, koska kysymys niitten yhdistämisestä Viaporin linnoituselplanaadiin vielä oli ratkaisematta, oli Rahatoimikamari, jonka mielestä katselmusmiesten laatima jakoehdotus oli jätettävä toistaiseksi huomioonottamatta, palauttanut asian katselmusmiehille antaen heille tehtäväksi antaa lausunto siitä, millä ehdoilla vuokra-aikaa olisi pitennettävä palstaan N:o 1 sanotusta jakoehdotuksesta riippumatta. Toimitettuaan uuden katselmuksen kesäkuun 15 päivänä 1905 puolsivat katselmusmiehet tämän jälkeen, vaikka pitäen kiinni aikaisemmasta ehdotuksestaan tiluksen vuokralleantamisesta pienissä palstoissa, kuitenkin vaihtoehtoisesti sellaista tiluksen alueen käyttöä, että vuokraajalle myönnettäisiin 20 vuoden pitennys ainoastaan siihen osaan aluetta, missä hänelle kuuluvat kaksi huvilarakennusta ja arvokkaimmat puutarhaistutukset sijaitsivat, jotavastoin muu osa aluetta jätettäisiin kaupungin käytettäväksi; täten tulisi edellisen osan vuokra-aika loppumaan vuonna 1928, eli samaan aikaan kuin vuokraoikeus palstaan N:o 2 Jätkäsaarella. Vuotuiseksi vuokraksi tästä alueesta, pinta-alaltaan noin

1,20 hehtarin ja joka asiakirjaan liitettyllä kartalla oli merkittynä N:olla 1 a, ehdotettiin 300 markkaa. Saatuansa tiedon viimeksimainitusta ehdotuksesta ehdotti vuokraaja sellaista muutosta siihen että vuokranpitennys tarkoittaisi koko nykyistä aluetta, mutta että vuokraaja olisi velvollinen välittömästi kaupungin puolelta tehdystä vaatimuksesta korvauksetta luopumaan kaikesta muusta maasta paitsi äskenmainitulle kartalle otetusta tonttipaikasta, selittäen tässä tapauksessa olevansa taipuvainen maksamaan pitennysaikana samansuuruisia vuokraa kuin siihen astikin.

Huomauttaen että kaupungin ja vuokraajan etuja paraiten valvottaisiin hyväksymällä vuokraajan tekemä ehdotus, esitti¹⁾ Rahatoimikamari Valtuuston päätettäväksi:

myöntää Jätkäsaaren palstan N:o 1 vuokraajalle, kauppias Julius Tallbergille 20 vuoden pitennyksen sanotun tiluksen vuokra-aikaan, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1909, ollen vuokraaja velvollinen myös pitennysaikana suorittamaan vuokraa saman verran kuin nykyäänkin, eli 350 markkaa rahassa ja pohjaveroa 2,744 hehtolitraa rukiita, sekä, milloin tahansa niin kaupungin puolelta vaaditaan, korvausvaatimuksetta luovuttamaan suurempia tai pienempiä osia tiluksen alasta lukuunottamatta oheenliitetyle kartalle N:olla 1 a merkittyä tonttipaikkaa.

Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti suostua Rahatoimikamarin esitykseen muutoin, paitsi että vuokraaja olisi velvollinen, kun niin kaupungin puolelta vaadittiin, vuoden kuluttaa irtisanomisesta korvausvaatimuksetta luovuttamaan kaupungille koko kyseessäolevan tiluksen tai osia siitä.

Rahatoimikamarilta oli Ryssänsaaren tiluksen N:o 102 b vuokraaja, kalakauppias K. A. Holmström, jolla oli viiden vuoden ajaksi laskettuna tammikuun 1 päivästä 1902 vuokralla sanottu tilus 118 markan suuruisia vuotuista vuokraa vastaan, anonut vuokra-ajan pitennystä vielä viideksi vuodeksi. Katselmuksen toimitettua sekä katselmusmiesten ja Satamankonttorin lausunnon mukaisesti anoi³⁾ Rahatoimikamari valtuutusta saada vuoden 1911 loppuun pitentää vuokrasopimuksen sanotusta tiluksesta samaa vuokrasummaa vastaan kuin aikaisemmin, ollen vuokraaja velvollinen vuokra-aikana kunossapitämään saarelle laitettua hengenpelastusasemaa. Esityksen Valtuusto hyväksyi⁴⁾.

Pitennetty
vuokra aika
tilukseen
N:o 102 b
Ryssänsaari.

1) Rhkn kirj. N:o 51 helmik. 1 p. (Valt. pain. asiakirj. N:o 10). — 2) Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 6. — 3) Rhkn kirj. N:o 295 jouluk. 6 p. — 4) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 27.

Koska vuokra-aika kaupungille kuuluvaan huvilapalstaan Vallilan N:o 1 b jonka Rahatoimikamari vuokrakirjalla tammikuun 12 päivästä 1893 oli antanut vuokralle vuoden 1905 loppuun 300 markan suuruista vuotuista vuokraa vastaan, nyttemmin oli loppuunkulunut anoi Kamari, tiluksen entisen vuokraajan, kauppias W. A. Lindströmin anomuksesta ja lähtökatselmuksen toimitettua valtuutusta saada viiden vuoden ajaksi eli vuoden 1910 loppuun pidentää mainitun Lindströmin vuokra-aikaa tilukseen korotettua 425 markan suuruista vuokraa vastaan vuosittain ja muutoin siihen asti voimassaolevilla ehdoilla. Esitykseen Valtuusto suostui¹⁾.

Pitennetty vuokra-aika Vallilan huvilapalstaan N:o 1 b.

Kahdessa Valtuustolle osotetussa kirjelmässä olivat Suomalaisen Teatterihuone-Osakeyhtiön johtokunta ja »Aktiebolaget Folteatern» anoneet että Arkadiateatteri yhä edelleen vuoden loputtua saisi pysyä ja »Folkteatern» siellä jatkaa toimintaansa. Sittenkun Valtuusto oli lykännyt asian Rahatoimikamariin antaen tälle toimeksi oman lausuntonsa ohella jättää myös Palotoimikunnan ja poliisimestarin lausunnot, ja nämä esiintuomiltaan syillä jyrkästi olivat evänneet tehdyn esityksen, huomautti²⁾ Rahatoimikamari että Kamari, joka tosin ei ollut tahtonut asettua asianomaisista ammattiviranomaisista poikkeavalle kannalle kysymyksessä, kuitenkin oli katsonut erinäisten syitten puoltavan esitykseen suostumista kesäkuun 1 päivään 1907 erinäisillä Kamarin tarkemmin määräämillä ehdoilla, jotka tarkoittivat tulenvaaran vähentämistä kyseessäolevaa teatterihuonerakennusta käytettäessä; kuitenkin riippui kysymyksen lopullinen ratkaisu Maistraatista. Anomusta vuokrattomasta käyttöoikeudesta Suomalaisen Teatterihuone-Osakeyhtiön hallitsemaan tonttiin puolsi samoin Kamari, kuitenkin vain edellyttäen ja niinkauankuin tontilla olevia teatterihuonerakennuksia käytti »Aktiebolaget Folkteatern». Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti³⁾ Valtuusto, koska Valtuuston asiana ei ollut joko myöntää tai evätä lupaa Arkadiateatterin käyttämiseen semmoisenaan, elokuun 1 päivään 1907 pidentää Suomalaisen Teatterihuone-Osakeyhtiön käyttöoikeuden Arkadian tonttiin.

Vuokraoikeuden pidentämisen Arkadian tonttiin.

Valtuustolta oli kaupungille kuuluvan tiluksen N:o 98 Hylkysaaren vuokraaja, leskirouva Tony Meyer, jolla vuokrakirjan perustuksella syyskuun 23 päivästä 1881 oli vuokralla sanottu tilus 30 vuoden aikana lasketuna tammikuun 1 päivästä 1882, suorittaen vuosittain kaupungille pohjaveroa 0,469 tynnyriä ruista ja rahavuokraa 600 markkaa, huomauttaen

Hyljätty anomus vuokraoikeuden pidentämisestä tilukseen N:o 98 Hylkysaaren.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 63 helmik. 22 p. Valt. pöytäk. malisk. 6 p. § 13. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 323 jouluk. 20 p. — ³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 21 p. § 9.

niistä suurista kustannuksista, jotka hänen miesvainajansa, tehtaanjohtaja Adolf Meyer oli kuluttanut tiluksen hoitoon, anonut vuokraoikeuden piten-
nystä tilukseen vielä 30 vuodeksi, laskettuna vuoden 1911 lopusta ennen
voimassa olevilla ehdoilla. Rahatoimikamarin ja Puutarhalautakunnan
lausuntojen mukaisesti hylkäsi¹⁾ Valtuusto anomuksen.

Hyljätty ano-
mus vuokra-
oikeuden piten-
nämästä tiluk-
seen N:o 131
Taivalsaaren.

Sittenkun kaupungille kuuluvan tiluksen N:o 131 Taivalsaaren vuok-
raaja, Suomen Teollisuuskauppa osakeyhtiö, jolla vuokravälikirjan no-
jalla maaliskuun 12 päivältä 1896 oli vuokraoikeus sanottuun tilukseen vuo-
den 1920 loppuun, oli viitaten sopimuksen määräykseen oikeudesta vuok-
raajalle eräillä ehdoilla saada vuokra-ajan pitennystä, Rahatoimikamarilta
anonut sellaista pitennystä 20 vuodeksi, kohtuullista vuokrasumman korot-
tusta vastaan sekä sillä ehdolla että vuokraaja anomukseen liitetyn suun-
nitelman mukaan saarella suorittaisi erinäisiä tasotus- ja kaunistustöitä
puolksi²⁾ Rahatoimikamari katselmuksen tiluksella toimitettua, Valtuustolle
suostumista anojan anomukseen, jolloin vuotuinen vuokrasumma olisi
korotettava 25 markasta 150 markkaan. Satamakonttorin jätettyä vaadi-
tun lausunnon, päätti³⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mu-
kaisesti ja koska anoja ilman lupaa oli saarelle rakentanut teollisuuslai-
toksen, hyljätä anomuksen.

Myönnetty vuok-
ravapautus
tontista N:o 2
Hermannin-
kaupungin
yhdeksännessä
korttelissa.

Kirjelmässä Valtuustolle oli Kasvatuslautakunta, oheenliittäen neiti
Therese Wuorenheimon jättämän, Valtuustolle osotetun kirjelmän, jossa
anottiin että siltä varalta että vuokraoikeus tonttiin N:o 2 yhdeksännessä
korttelissa Hermanninkaupungissa tulisi lunastetuksi anojan ylläpitämän suo-
malaisen kansanlastentarhan tarpeisiin, tontin vuokra-aikaa, joka loppuisi
vuonna 1917, pitennettäisiin, niinkauankuin lastentarhaa siinä kunnossa-
pidettäisiin, ja että sen ohella vuokrasumma samalla kokonansa annetta-
isiin anteeksi tai ainakin alennettaisiin, kuin myös että anojalle myönnet-
täisiin oikeus aikanansa lunastaa kohtuullisesta hinnasta mainittu tontti,
esiintuomillaan syillä puoltanut suostumusta mainittuun anomukseen.
Anomuksesta kuulusteltuna ehdotti⁴⁾ Rahatoimikamari, katselmuksen toi-
mitettua tontilla että anojalle myönnettäisiin vuokraton käyttöoikeus ky-
ssäolevaan tonttiin, niinkauankuin hän siinä asianmukaisesti ylläpitää
kansanlastentarhaa. Tähän Rahatoimikamarin esitykseen Valtuusto suos-

1) Rhkn kirj. N:o 284 marrask. 29 p. Valt. pöytäk. jouluk. 28 p. § 3 — 2) Rhkn kirj. N:o 179 elok. 23 p. — 3) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 25. — 4) Rhkn kirj. N:o 180 elok. 23 p.

tui¹⁾, kuitenkin sillä lisäyksellä että tonttia ei saisi varsinaisen tarkoituksensa ohella käyttää mihinkään muuhun tarpeeseen.

Sittenkun Helsingin Sairashuoneen Hallitus sen yhteydessä että oli nostettu kysymys erään tien rakentamiseen tarpeellisesta Eläintarhanhuviloitten N:roiden 6 ja 7 välisen rajan järjestelystä, joista huviloista toinen oli Sairashuoneen hallussa, oli kirjelmässä Rahatoimikamarille tammikuun 30 päivästä anonut että kaupunginviranomaiset ottaisivat harkitaksensa, eikö Sairashuonetta, jonka tehtävänä sen asetusten mukaisesti oli hoitaa parantumattomia sairaita etupäässä Helsingin kaupungista, voitaisi vapauttaa kaikesta vuokramaksusta kaupungille huvilasta N:o 6, jätti²⁾ Kamari Valtuustolle tämän esityksen ilmoittaen samalla että sanottu huvila oli annettu Sairashuoneelle vuokralle 50 vuoden ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1890 260 markan suuruisia vuotuista vuokraa vastaan sekä että aikaisemmin erinäisissä tapauksissa vuokravapautus oli myönnetty tiluksista, jotka ovat ihmisystävällisessä tarkoituksessa työskentelevien yhdistysten huostassa, sekä puolsi suostumista anojan anomukseen ehdolla että tontilla ylläpidetään sairaanhoitolaitosta; senohella ehdotti Kamari että anomukseen suostumiseksi kaupungin puolelta tehtäisiin välipuhe siitä että, koska suuri osa huvilan eteläiseen Eläintarhantiehen päin olevaa aluetta silloin oli käyttämättä ja Sairashuoneen oli vaikea sen pinnanmuodostumien tähden käyttää sitä rakennustarkoituksiin, vuokraaja olisi velvollinen vastaisuudessa, jos niin vaadittiin, kaupungille luovuttamaan niin suuren osan sanottua aluetta kuin Sairashuoneelle ei olisi tarpeen. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti³⁾ Valtuusto palauttaa asian Rahatoimikamariin kehoittaen Kamaria neuvottelemaan Sairashuoneen Hallituksen kanssa siitä että kaupungille heti luovutettaisiin se osa kyseessäolevaa aluetta, joka ei ollut Sairashuoneelle tarpeen, saaden Sairashuone vuokravapautuksen jällelläolevasta alueesta.

Maistraatin kautta Valtuustolle lähettämässään kirjelmässä oli Kansankodin osakeyhtiön hallitus anonut että yhtiölle myönnettäisiin vuoden 1902 jälkeen rästinä olevien vuokramaksujen lyhennys yhtiön hallussa olevasta tontista N:o 4 kahdeksannessa korttelissa Hermannissa I, missä yhtiön ylläpitämä n. s. Hermannin Kansakoti oli, kuin myös että yhtiö vapautettaisiin sanotun tontin vuokran maksamisesta vastaisuudessa. Anomuksesta kuulusteltuna huomautti⁴⁾ Rahatoimikamari että Valtuusto jo tätä

Esitys vuokravapautuksesta Helsingin Sairashuoneen huvilaalueesta.

Vuokravapautus O. Y. Kansankodin tontista Hermannissa I.

1) Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 43. — 2) Rhkn. kirj. N:o 54 helmik. 1 p. — 3) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 27. — 4) Rhkn. kirj. N:o 89 huhtik. 5 p.

ennen kaksi eri kertaa päätöksillä helmikuun 12 päivältä 1901 ja toukokuun 5 päivältä 1903 yhtiön anomuksesta oli lyhentänyt yhtiön rästille jättämät vuokramaksut kysessäolevasta tontista; edellisenä vuonna oli yhtiö samalla anonut saada vastaisuudessa vuokrattomasti hallita tonttia, mutta oli Valtuusto silloin jättänyt kysymyksen uuden anomuksen, varalle kunnes Gumtähti joutuisi kaupungin haltuun. Myönnetyn lyhennyksen ehdoksi oli jo vuonna 1901 määrätty että yhtiö tekisi kaupungin kanssa uuden vuokrasopimuksen tontista ja oli tämä ehto, koska yhtiö ei ollut sitä täyttänyt, vuonna 1903 toistettu. Mainittu sopimus oli sitten marraskuun 30 päivänä 1903 saatu aikaan, jolloin vuotuinen vuokramaksu, jota aikaisemman sopimuksen mukaan oli korotettu joka kymmenes vuosi ja jonka silloin olisi pitänyt tehdä 199 markkaa 8 penniä, jälelläolevasta vuokra-ajasta, lasketuna vuoden 1903 alusta ja vuoden 1921 loppuun, oli määrätty 132 markaksi 72 penniksi. Vuosilta 1903 ja 1904, joista ei oltu maksettu mitään vuokraa, oli siis rästinä 265 markkaa 44 penniä. Huomauttaen että O. Y. Kansankoti luovuttamalla maksuttoman huoneuston käytettäväksi kansansivistys- ja raittiuspyrintöihin harjoitti hyödyllistä ja kunnan kannatusta ansaitsevaa toimintaa, esitti Rahatoimikamari että Valtuusto suostuisi osakeyhtiön anomukseen sikäli, että yhtiölle myönnettäisiin sekä siihen saakka vuodelta 1903 juosseitten ja maksamatta jääneitten vuokramaksujen lyhenys sanotusta tontista, että myös edellyttäen että yhtiölle kuuluva Kansankoti vastaisuudessa palvelisi samallaisia sivistyksellisiä tarkoituksia kuin siihen astikin, vuokravapautus samaisesta tontista 10 vuoden ajaksi tämän jälkeen. — Valtuusto päätti¹⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta suostua tähän esitykseen, siten että Rahatoimikamarin mainitsema edellytys vuokravapautuksesta otettaisiin nimenomaiseksi ehdoksi sanotun edun nauttimiselle.

Kysymys
Teollisuuskou-
lun tontti-
paikasta.

Sittenkun Valtuusto Teollisuushallituksen vuonna 1902 tekemän esityksen johdosta oli sitoutunut teollisuuskoulun rakennuksen paikaksi luovuttamaan tontit N:ot 2 ja 3 korttelissa N:o 307 b Suomen valtiolaitokselle yhteensä 83,288 markan 94 pennin suuruisesta hinnasta, sillä välipuheella että Valtuusto ennen 1903 vuoden loppua saisi tiedon siitä, oliko valtiolaitos tarjoumuksen hyväksynyt, ja Valtuusto tehdystä uudesta anomuksesta oli pitentänyt määräajan 1904 vuoden loppuun, mutta kysymys kuitenkin saanut valtiolaitoksen puolelta raueta²⁾, oli Teollisuushallitus Keis.

1) Valt. pöytäk. huhtik 10 p. § 29. — 2) Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 26.

Senaatin siihen heinäkuun 4 päivänä 1906 antaman valtuutuksen mukaisesti kirjelmässä Valtuustolle 18 päivästä samaa kuuta toistanut tiedustelunsa, voisiko ja millä ehdolla Helsingin kaupunki luovuttaa mainitut tontit tai toisen tarkoitukseen sopivan tonttipaikan, sekä saisiko kyseesentulleen rakennuspaikan oston päättäminen olla avoinna vuoden 1907 loppuun. Asiasta kuulusteltuna esitti¹⁾ Rahatoimikamari, huomauttaen tonttihinnojen kohoamisesta, mikä oli aiheuttanut Kamarin ehdottamaan yksikköhinnan korotusta kyseessäolevista tonteista, että Valtuusto vastauskirjelmässä Teollisuushallitukselle ilmoittasi, että tontit voitaisiin Valtiolaitokselle luovuttaa yhteensä 91,835 markan 65 pennin suuruisesta hinnasta, edellyttäen kuitenkin että Valtuusto ennen vuoden 1907 loppua saisi tiedon tarjoumuksen hyväksymisestä. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi²⁾.

Valtuuston päätöksen nojalla lokakuun 1 päivästä 1895 antoi Rahatoimikamari kesäkuun 10 päivänä 1896 tehdyllä vuokrasopimuksella Helsingin Varikkoosakeyhtiölle kaupungille kuuluvan varikkokorttelin N:o 187 Katajanokalla vuokralla 10 vuoden ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1896, eli siis vuoden 1905 loppuun, 1,000 markan suuruisia vuotuista vuokramaksua vastaan. Tällöin otettiin sopimuksen 3:nteen kohtaan määräys siitä, että kaupungille, joka on osakkaana yhtiössä, pidetään oikeus vastaisuudessa, jos katsottaisiin kaupungille edulliseksi, ruveta yhtiöön osakkaaksi myös mainitun varikkokorttelin arvosta, arvioituna 47,611 markaksi, mutta että, jos kaupunki ei tahtoisi käyttää hyväkseen tätä oikeutta, olisi yhtiön vapaasen valtaan jätettynä ennen vuokra-ajan loppua saman arvioimisen mukaan lunastaa itselleen omistusoikeus kortteliin.

Sittenkun Helsingin Varikkoosakeyhtiö vuonna 1905 oli Rahatoimikamarilta anonut mainitun vuokrasopimuksen pitennystä 5 vuoden ajaksi, oli Rahatoimikamari esittämillään syillä ehdottanut että yhtiön anomus pitennetystä vuokraoikeudesta kortteliin N:o 187, säilyttäen vastaisen lunastusoikeuden kortteliin, hyljättäisiin, sekä että Rahatoimikamari valtuutettaisiin yhtiön kanssa ryhtymään neuvotteluihin, jotta tämä luopuisi oikeudestaan useinmainitun korttelin lunastamiseen, saaden sen sijaan oikeuden sovitusta hinnasta lunastaa itselleen muita kaupungille kuuluvia varikkotontteja Katajanokalla. Tähän esitykseen Valtuusto pää-

Varikkokorttelin N:o 187 käyttö.
Kysymys uuden pakkahuonevarikon rakentamisesta.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 216 lokak. 4 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 33.

töksellä syyskuun 19 päivältä 1905 suostui¹⁾. Kun Rahatoimikamari siten saamansa tehtävän nojalla oli ryhtynyt valmistaviin toimenpiteisiin mainitussa tarkoituksessa, mutta Varikkoosakeyhtiön johtokunta kirjelmässä lokakuun 17 päivältä 1905 oli selittänyt että yhtiö ei voinut luopua oikeudestaan sanotun korttelin lunastamiseen, koska tämä kumoaisi yhtiön aiheet tälle hyväasemaiselle paikalle saada vastaisuudessa rakentaa ajanmukaisia warranttivarikkoja, ja Rahatoimikamari tämän nojalla katsonut kysymyksen neuvottelujen jatkamisesta yhtiön kanssa toistaiseksi pitävän raueta, oli yhtiön johtokunnan puheenjohtaja, kauppias Julius Tallberg Rahatoimikamarille ilmoittanut että yhtiö tahtoi käyttää hyväkseen sopimuksenmukaista oikeuttaan varikkokorttelin N:o 187 lunastamiseen mainitussa sopimuksessa määrätystä arvioimishinnasta, joka, jos kaupungin puolelta niin haluttiin, maksettaisiin kauppahintaa vastaavalla määrällä niitä uusia osakkeita, joita yhtiö vuoden 1906 alussa tulisi laskemaan liikkeesen. Koska Rahatoimikamari ei katsonut yhtiön oikeutta varikkokorttelin omistusoikeuden lunastamiseen voitavan panna kysymyksenalaiseksi, päätti Kamari senjälkeen joulukuun 21 päivänä 1905 yhtiölle myydä varikkokorttelin sopimuksessa olevasta arvioimissummasta, 47,611 markasta, sekä sanotun kauppasumman maksuksi vastaanottaa yhtiön liikkeesen laskemia uusia osakkeita pari hintaan; ja tultaisiin, sittenkun tämä maksu oli suoritettu, yhtiölle antamaan kauppakirja korttelista. Tämä ei kuitenkaan ollut tapahtunut, ennenkuin Satamarakennustoimikunta, johon kauppias V. Rydmanin nostama ehdotus toimenpiteistä lisätilan saamiseksi kaupungin pakkahuoneeseen oli lykätty²⁾, kirjelmässä Rahatoimikamarille 24 päivältä 1906, samalla ilmoittaen että Toimikunta sen käytettävissä olevista asiakirjoista oli luullut voivansa havaita että se määräys vuokrasopimuksessa, johon Helsingin Varikkoosakeyhtiö oli perustanut vaatimuksensa lunastusoikeudesta kortteliin N:o 187, nähtävästi oli syntynyt epähuomiosta vastoin Valtuuston asiassa tekemää päätöstä lokakuun 1 päivältä 1895, oli antanut Kamarille tiedon siitä että Toimikunta oli päättänyt Valtuustolle puoltaa että kyseesentullut lisärakennus kaupungin pakkahuoneeseen sijoitettaisiin mainittuun kortteliin kaikissa suhteissa siihen sopivimpana paikkana. Tämän johdosta ehdotti³⁾ Rahatoimikamari, lykäten Valtuuston harkittavaksi mainitun päätöksensä kyseessäolevan varikkokorttelin myynnistä sekä ilmoittaen että Kamari oli antanut Varik-

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 34. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I 59. —

³⁾ Rhkn kirj. N:o 45 tammik. 23 p.

koosakeyhtiölle tiedon siitä että päätöstä ei voitu katsoa ratkaisevaksi, ennenkuin Valtuusto oli sen hyväksynyt, että Valtuusto

hyväksyisi Rahatoimikamarin edellämainitun päätöksen myydä Helsingin Varikkoosakeyhtiölle varikkokorttelin N:o 187 Katajannokalla sopimukseen otetusta hinnasta; sekä

valtuuttaisi Rahatoimikamarin sanotun kauppasumman maksuksi vastaanottamaan yhtiön osakkeita, laskettuina pari kurssin mukaan.

Tämän asian yhteydessä esiteltiin Valtuuston kokouksessa lokakuun 30 päivänä Satamarakennustoimikunnan lausunto¹⁾ edellämainitusta herra V. Rydmanin Valtuustolle tekemästä esityksestä toimenpiteistä, jotta suurempi ja tarkoitukseen riittävä tila kaupungin pakkahuoneessa voitaisiin saada; ja huomautti Toimikunta sanotussa lausunnossa, ensin korjattuaan muutamia esityksessä annettuja tietoja tilasta uudessa pakkahuoneessa, jonne alkujaan ei oltu tarkoitettu saada sijoitetuksi koko kappale-tavarain tuontimäärää, kuinka myös Toimikunta oli täysin yhtä mieltä esityksen tekijän kanssa siitä, että tila pakkahuoneessa nyttemmin oli aivan riittämätön ja että tästä johtuvat epäkohdat olisivat vieläkin tuntu-vammat mikäli tuonti lisääntyi. Ainoa tehokas keino tämän epäkohdan korjaamiseksi oli kuitenkin viipymättä ryhtyä uuden pakkahuonevarikon rakentamiseen siihen kuuluvine toimistohuoneustoineen. Mutta päin-vastoin kuin se valiokunta, joka vuonna 1898 oli asetettu valmistelemaan kysymystä vuoden pakkahuoneen rakentamisesta ja joka oli puoltanut lisä-rakennuksen laittamista katettuun tavarasuojukseen Varikonrannassa, oli Toimikunta nyttemmin saavutetun kokemuksen perustuksella sitä mieltä, että uusi pakkahuonevarikko oli sijoitettava Katajanokalle ja rakennettava lähimpään yhteyteen nykyisen pakkahuonerakennuksen kanssa. Sopivimpana ja melkeinpä ainoana paikkana tähän tarkoitukseen oli useimmainnitu varikkokortteli N:o 187, missä ehdotettu rakennus voitaisiin saattaa vanhan yhteyteen ylikerroksia yhdistävällä, katetulla käyntisillalla, joka tekisi toiminnan ja liikenteen pakkahuoneessa suuressa määrin yksinkertaisemmaksi ja helpommaksi; uusi rakennus saisi sitä paitsi saman vapaan ja liikenteelle kaikin puolin sopivan aseman, kuin nykyinenkin pakkahuone.

Mitä tulee rakennuksen rakentamistapaan ja järjestykseen, oli Toimikunta ajatellut, että siihen olisi rakennettava osastoja yhtämukaisen suunnitelman mukaan siten, että aluksi ainoastaan yksi tarpeenvaatisin osasto

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 35.

lähinnä vanhaa pakkahuonetta olisi laitettava sekä muut osastot vasta mikäli olosuhteet niin vaativat. Rakennukseen olisi laitettava 4 tai 5 kerrosta, alin kerros olisi varattava toimistohuoneustoiksi, jonka ohella rakennus olisi varustettava mukavilla sähköhisseillä.

Mitä tulee Varikkoosakeyhtiön vaatimukseen mainittuun varikkokortteliin nähden, huomautti Toimikunta, että, koska Valtuusto yhtäpitävästi Rahatoimikamarin Valtuustolle tästä jättämän esityksen kanssa lokakuun 1 päivästä 1895, samalla kun Valtuusto oli suostunut yhtiölle huutokaupatta myymään korttelin N:o 189 sille arvioimisessa lasketusta hinnasta, 64,416 markasta, jolloin yhtiö saisi suorittaa kauppasumman yhtiön osakkeilla, ainoastaan oli valtuuttanut Kamarin 10 vuodeksi yhtiölle vuokraamaan korttelin N:o 187 1,000 markan suuruista, vuotuista vuokramaksua vastaan, »ollen kaupunki oikeutettu vastaisuudessa, jos se katsotaan kaupungille edulliseksi, rupeamaan osakkaaksi samaan yhtiöön myös korttelin N:o 187 arvosta», olisi epäilemätöntä, että Valtuusto ei voinut hyväksyä yhtiön edellämainittua vaatimusta, sitä vähemmän, koska Rahatoimikamarilla sen ohjesäännön mukaan ei ollut oikeutta, ilman Valtuuston valtuutusta, muulla tavoin kuin laillisessa järjestyksessä kuulutetulla huutokaupalla luovuttaa kaupungin omistusoikeutta mihinkään kaupungille kuuluvaan tonttiin, jotapaitsi Valtuusto, tehdessään mainitun päätöksensä, erityisesti oli muistuttanut Rahatoimikamaria siitä että jos katsottaisiin tarpeelliseksi muuttaa Rahatoimikamarin ehdottamia perusteita sopimusta tehtäessä Varikkoosakeyhtiön kanssa, ilmoitus tästä olisi tehtävä Valtuustolle, ennenkuin asiasta lopullisesti sovittiin. Tässä erikoisessa tapauksessa sitäpaitsi puheenalaisen varikkokorttelin luovuttaminen yhtiölle ei ainoastaan olisi kaupungille epäedullinen, vaan päinvastoin, Toimikunnan varman arvelun mukaan, tuottaisi kaupungille korvaamattoman tappion.

Edelläesitetyn perustuksella ehdotti Satamarakennustoimikunta:

että Valtuusto periaatteessa päättäisi että lisärakennus tulli- ja pakkahuoneeseen, sisältäen etupäässä varikkohuoneustoja, rakennettaisiin kortteliin N:o 187 Katajanokalla;

sekä antaisi Satamarakennustoimikunnalle tehtäväksi, lisättyinä asian-
tuntevilla kaupungin kauppiaille, yksissä neuvoin tullilaitoksen edustajain kanssa laatia piirustukset ja kustannusehdotuksen yllämainittua rakennusta varten, ollen tarkoituksena rakentaa siihen osastoja yhdenmukaisen suunnitelman mukaan.

Asiaa käsiteltäessä päätti¹⁾ Valtuusto että sitä vielä olisi valmistettava erityisessä valiokunnassa, jonka olisi otettava huomioon etupäässä oikeudellisia mutta myös käytännöllisiä näkökohtia sekä valitsi siten päätetyn valiokunnan jäseniksi herrat Söderholmin ja Cajanderin sekä oikeusneuvosmies V. F. Heimbürgerin. — Antamassaan lausunnossa²⁾ huomautti valiokunta, viitaten Valtuuston edellämainittuun päätökseen lokakuun 10 päivältä 1895, jolla Rahatoimikamarin esitys asiassa hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että, »jos katsottaisiin tarpeelliseksi muuttaa Kamarin asettamia perusteita sopimusta tehtäessä Varikkoosakeyhtiön kanssa, ilmoitus siitä olisi tehtävä Valtuustolle, ennenkuin asiasta lopullisesti sovittiin», että Kamari, tehdessään vuokrasopimuksen kesäkuun 10 päivältä 1896 varikkokorttelista N:o 187, oli käynyt yli Kamarille lain ja Valtuuston päätöksen mukaan tulevan toimivallan, sekä lausui esiintuomillaan syillä sen käsityksen:

että kaupunkia ei sitonut kyseessäoleva Rahatoimikamarin, ilman sen ohjesäännön tukea tai Valtuuston valtuutusta, mainittuun vuokrasopimukseen kesäkuun 10 päivältä 1896 ottama sen sisältöinen määräys, että yhtiöllä olisi vapaa valta ennen vuokra-ajan loppua toimitetun arvioimisen mukaan lunastaa itselleen omistusoikeus varikkokortteliin N:o 187.

Mitä tulee kysymykseen, tulisiko Valtuuston tähän katsomatta myöntää Helsingin Varikkoosakeyhtiölle oikeus lunastaa itselleen kyseessä oleva kortteli, ei valiokunta tahtonut tarkemmin lausua siitä mielipidettään.

Asiaa ei Valtuusto vuoden kuluessa käsitellyt loppuun.

Kokouksessa marraskuun 21 päivänä 1905 oli Valtuusto kunnan työväen asuntojen rakentamisesta päättänyt³⁾ että ne yhden miljoonan suuruiset lainavarat, jotka oli varattu pienten, etupäässä työmiehille tarkoitettujen asuinhuoneustojen rakentamisyritysten edistämiseksi, käytettäisiin osaksi yhden huoneen, yhden huoneen ja keittiön tai kahden huoneen vuokrahuoneustoja sisältävien rakennusten rakentamiseen sopiville tarjolla oleville tonteille kunnan laskuun, mitkä huoneustot kohtuullista vuokraa vastaan olisi annettava etupäässä työmiehille, jotka pitemmän aikaa ovat olleet kaupungin palveluksessa sekä isoperheisille työläisille, osaksi n. s. asunatalojen rakentamiseen, joissa on pieniä yksityisiä huoneita naimattomille työmiehille tai -naisille ynnä yhteinen oleskeluhuone tarpeellisine mukavuuksineen, ja saataisiin sanotusta

Kysymys kunnan työväen asuntojen rakentamisesta.

1) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 31. — 2) Valt. pain. asiakirj. N:o 48. — 3) Katso 1905 vuod. kert. siv I. 17, 18.

summasta aina 3,000 markkaan asti käyttää työväenasuinrakennusten mallipiirustusten hankkimiseen. Sen ohella antoi Valtuusto erikoisesti asettamalleen toimikunnalle tehtäväksi laatia ja Valtuustolle jättää tarkemman ehdotuksen niistä toimenpiteistä, jotka olivat tarpeen näitten päätösten täytäntöönpanemiseksi.

Toimikunta antoi vaaditun lausunnon ¹⁾ ehdotuksineen päivättynä kesäkuun 8 päivänä 1906 ja oli sen sisältö lyhyesti seuraava:

Siihen määräkseen nähden, että kyseessä olevia asuinhuoneustoja vuokralle annettaessa niillä työmiehillä, jotka pitemmän aikaa olivat olleet kaupungin palveluksessa sekä muutoin useampia lapsia omaavilla työmiehillä olisi etuoikeus, oli toimikunta katsonut tarpeelliseksi etupäässä Rakennus- ja Vesijohtokonttorilta sekä Valaistuslaitokselta hankkia tarkkoja tietoja niistä työmiehistä, jotka olivat työssä mainituissa laitoksissa tai niitten johtamissa töissä, joitten tietojen tarkoituksena oli saada selville koko työvoiman suuruus, vakinaisessa työssä olevien työmiesten lukumäärä ja aika minkä he ovat olleet palveluksessa, työmiesten vuositulo sekä heidän perhesuhteensa, ja oli näitä tietoja valaistu numeroilla. Siihen katsoen, että osa kaupungin työläisistä oli työssä kaupungin laidoilla, ei aiottuja työväenasuntoja olisi kaikkia rakennettava yhteen paikkaan, vaan sijoitettava eri osiin kaupunkia. Sopivina paikkoina ehdotettiin kortteleita N:o 412 ja 419 vielä vahvistamattomassa Töölönalueen asemakaavassa sekä N:o 372 12:nnessä kaupunginosassa. Näistä oli kaksi ensinmainittua lähellä enimpien kaupungin työmiesten työpaikkoja, nimittäin lähellä kaupungin varastopihaa ja vesijohtotyöpajaa. Asuinpaikaksi taas niille työmiehille, joiden työalueena olivat kaupungin pohjoiset laidat, oli kortteli N:o 372, niin muodostettuna kuin se oli laaditussa ehdotuksessa muutetuksi asemakaavaksi, kaikin puolin sopiva.

Saadakseen tarkoituksenmukaisia malleja tuleville työväenasunnoille oli toimikunta, joka tosin oli katsonut, että kaksikerroksiset puurakennukset tulisivat halvimmiksi, jonka ohella ne tarjosivat terveellisen asunnon ja ajanmukaisilla suojeluslaitteilla voitaisiin tehdä täysin turvalliseksi tulenvaaraa vastaan, mutta eivät voineet voimassaolevan rakennusjärjestyksen määräysten perustuksella tulla kysymykseen, antanut toimikunnan jäsenelle, arkkitehti A. Nybergille toimeksi laatia luon-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 24.

noksia seuraavia erilaisia rakennusmalleja varten ynnä niihin kuuluvat kustannusarviot, nimittäin:

1:ksi yksikerroksinen puurakennus, jossa on yhden huoneen, keittiön ja etehisen sisältäviä huoneustoja;

2:ksi kaksikerroksinen rakennus, alakerros kivistä ja yläkerros puusta, huoneustot samallaisia;

3:ksi yksikerroksinen puurakennus, jossa on yksityisiä huoneita keittiösastoineen ja erityinen etehinen;

4:ksi kaksikerroksinen rakennus, alaosa kivistä ja yläosa puusta, huoneustot samallaisia kuin 3 kohdassa mainitaan;

5:ksi yksikerroksinen puurakennus, sisältävä yksinkertaisia yksityis-huoneita;

6:ksi asumatalo 50 naimatonta työmiestä tai -naista varten, rakennettu kivistä kaksikerroksiseksi ja sisältävä myös kansankeittiön ja lukusalin; sekä

7:ksi samallinen asumatalo, kuitenkin ilman kansankeittiötä; ja olisi sen ohella yleissuunnitelma tehtävä mahdollisesti tapahtuvaa kyseessä olevien kolmen korttelin uudelleen järjestelyä ja niihin rakentamista varten; ottaen huomioon, että korttelien keskusta on olisi jätettävä sija vaikkapa pientäkin puutarhaa varten jokaiselle asuinhuoneuston haltijalle, lukuunottamatta asumataloissa asuvia.

Sittemmin laadittuihin suunnitelmiin edellämainittuihin kortteleihin rakentamiseksi oli toimikunta vähäisillä muutoksilla yksimielisesti yhtynyt. Jos ne hyväksyttäisiin, tulisi kortteli N:o 372 ulkomuodoltaan säilymään muuttumattomana ja ainoastaan siihen kuuluvat tonttirajat muuttumaan, jotavastoin korttelit N:ot 412 ja 419 Töölön alueella tulisivat muodostumaan aivan toisellaisiksi, näistä kun saataisiin neljä eri korttelia, joista yhden, joka sijaitsee Runeberginkadun varrella ja käsittää laidimmaisena, eteläisen osan alkuperäisistä kortteleista, 15 metrin levyinen katu eroittaisi muusta osasta joka taas kahdella yhdensuuntaisella 12 metrin levyisellä kadulla jaettaisiin kolmeen kortteliin, kullakin 38 metrin leveys ja sama pituussuunta kuin kortteleilla N:rot 412 ja 419. Itäistä korttelia ei sen asemaan nähden vastaisen, suuren liikennetien varrella otettaisi käytäntöön nyt kyseessä olevaa tarkoitusta varten. Samasta syystä ei myöskään läntisimpään, Norden-skjöldinkatuun ulottuvaan osaan kolmea muuta korttelia rakennettaisi muita työväenasuntoja, kuin asumatalo naisia varten, joka oli suunnit-

teltu pohjoisimpaan näistä kortteleista. Muuhun osaan kortteleja rakennettaisiin laaditun suunnitelman mukaan 20 keskikokoista asuinrakennusta, leveydeltään 10 ja pituudeltaan noin 35 metriä, 1 puolikokoinen asuinrakennus sekä 2 asumataloa. Noin puolet lähes 18 metrin levyisestä, avoimesta paikasta korttelien keskustassa, asuinrakennusrivien välissä, käytettäisiin puutarhanalueiksi, joita toisistaan erottaisivat eri tonttien risteysksiin rakennetut pesu- ja leipomatuparakennukset.

Asemakaavapiirustus korttelista N:o 372 osoitti että kortteliin kokonansa rakennettuna mahtuisi 8 tavallista kokoa olevaa asuinrakennusta ja 1 asumatalo.

Seliteltyään eri mallien luonnokset ja niiden kustannusarviot, esitti toimikunta laskelmia niistä vuokramääristä, jotka olisivat kyseessä olevista huoneustoista määrättävät.

Kuitenkaan ei toimikunnan mielestä kaupungin tulisi ryhtyä rakentamaan kaikkia edellämainittuihin kortteleihin ehdotettuja taloja, vaan olisi toistaiseksi rakennettava Töölönalueelle, eteläosaan korttelia N:o 412 suunnitellut 8 asuinrakennusta sekä asumatalo miehiä varten, jälkimäinen kansankeittiöineen, kuin myös kortteliin N:o 372 neljä, korttelin pohjoispäähän aiottua asuinrakennusta.

Menot näistä kahdesta rakennusryhmästä kortteleissa tarvittavine tasotustöineen tulisivat mietintöön liitetyn kustannuslaskelman mukaan tekemään rakennuksista Töölön alueella yhteensä Smk 359,300: —, sekä rakennuksista 12:ssa kaupunginosassa Smk 498,700: —, ja olisi kunnan siis näin laajaa rakennusyritystä varten osotettava tasaluvuin 500,000 markkaa eli puolet työväenasuntojen rakentamiseen varatuista lainavaroista. — Nyt rakennettaviksi ehdotetuissa rakennuksissa voitaisiin tarjota asunto noin puolelle määrälle niitä työmiehiä, jotka kauemmin kuin 5 vuotta ovat olleet kaupungin töissä, sekä ainoastaan kolmannelle osalle niistä kaupungin työmiehistä, jotka olivat perheenisiä.

Työväenasuntojen rakennustyön kunnan laskuun tulisi senvuoksi heti, niiden rakennushankkeitten päätettyä, jotka lähinnä tulisivat suoritettaviksi, keskeytymättä jatkua ja oli toimikunta ajatellut, että erityinen rakennustoimikunta asetettaisiin, jonka tehtävänä olisi lähinnä valvoa niitä rakennustöitä, jotka käsillä oleva esitys saattaisi aiheuttaa sekä Valtuustolle aikanaan jättää lausunto ja ehdotus ajasta ja tavasta rakennustöitten jatkamiseksi niissä kortteleissa, jotka Valtuusto tarkotukseen osoittaisi, kuin myös ottaa harkittavakseen ja antaa lausunto

siitä, eikö olisi sopivaa, että, halpojen ja tarkoituksenmukaisten asuntojen hankkimisen jouduttamiseksi kaupungin töissä oleville työmiehille, osia mainituista kortteleista Töölön alueella ja 12:nnessä kaupunginosassa luovutettaisiin yksityisten henkilöitten rakennettaviksi suunnitelman mukaisesti, jonka Valtuusto hyväksyisi.

Supistaen yhteen edellä esitetyn ehdotti toimikunta Valtuustolle: että työväenasuntojen rakentamista varten kunnan laskuun osoitettaisiin korttelit N:rot 412 ja 419 Töölön alueella sekä kortteli N:o 372 uudelleen järjestettäväksi ehdotetussa osassa 12:tta kaupunginosaa;

että mietintöön liitetyt yleiset asemakaavapiirustukset edellämaintujen korttelien uudelleen järjestelyä ja rakentamista varten hyväksyttäisiin;

että oheenliitetyt luonnokset sekä erimallisia, työmiehille aiottuja, pieniä vuokrahuoneustoja sisältäviä asuinrakennuksia varten että myös naimattomille työmiehille tai -naisille aiottuja, osittain kansankeittiön sisältäviä, osittain ilman sitä olevia asumataloja varten, pantaisiin perustukseksi rakennustyön suorittamiselle;

että tarpeellisen kokemuksen saavuttamiseksi tämänlaatuisten rakennushankkeitten suunnittelemisessa ja suorittamisessa aluksi rakennettaisiin ainoastaan yksikerroksisia puutaloja kolmea edelläehdotettua mallia sekä vain nykyisen korttelin N:o 412 eteläosaan suunnitellut 8 asuinrakennusta ja samaan kortteliin ehdotettu asumatalo miehiä varten, johon myöskin kansankeittiö olisi laitettava, kuin myös korttelin N:o 372 pohjoisosaan suunnitellut asuinrakennukset, luvultaan neljä;

että lähinnämainittuun tarkotukseen ja sen aiheuttamiin tasotustöihin kortteleissa osotettaisiin, rakennustöihin korttelissa N:o 412 Smk. 360,000: —, josta Smk. 100,000: — asumataloa varten, sekä rakennusyritykseen korttelissa n:o 372 Smk. 140,000: —;

että kysessä olevat työt suoritettaisiin erityisen rakennustoimikunnan valvonnan alla, jonka asiana olisi huolehtia siitä, että työt suoritettaisiin kaupungille enimmin edullisella tavalla, jossa tarkoituksessa ne mikäli mahdollista olisi suoritettava semmoisina aikoina vuodesta, jolloin yksityisillä henkilöillä ei yleensä ollut rakennushankkeita, kuin myös siitä, että näihin töihin otettaisiin ainoastaan kaupunkiin kuuluvia työmiehiä; sekä

• että rakennustoimikuntaa saisi tehtäväkseen vastedes Valtuustolle jättää ehdotuksen ajasta ja tavasta sanottujen korttelien edelleen raken-

tamiseksi kuin myös lausunnon siitä eikä suurempia tai pienempiä osia kortteleista voitaisi luovuttaa yksityisten henkilöitten rakennettaviksi, kaupungin viranomaisten hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Tätä mietintöä esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ Valtuusto siinä olevat ponnet, jonka ohella jäseniksi siten asetettuun rakennustoimikuntaan valittiin kaikki edellisen toimikunnan jäsenet, ja sai toimikunta valtuutuksen ottaa johtavan arkkitehtin sekä ehdottaa hänelle tulevan palkkion suuruuden; lisäksi päätettiin, että kustannukset toimikunnan mietinnössä ehdotetuista töistä kuin myös äskenmainitut menot suoritetaisiin ylläsanotulla tavalla varatuista rahoista. Viimeksimainituista varoista määrättiin lopuksi kullekin aikaisemman toimikunnan jäsenelle 150 markan suuruinen hyvitys, toimikunnan sihteerille, oikeusneuvosmies G. Björkmanille 250 markan korvaus sekä arkkitehti Albert Nybergille palkkiota ja kustannuskorvausta 3,050 markkaa.

Kysymys kunnallisen teurastamon rakentamisesta.

Käsitellessään niitä ehdotuksia, jotka tarkoitusta varten asetettu valiokunta oli esittänyt nostetun kysymyksen johdosta järjestää kaupunkiin pakollinen lihantarkastus oli Valtuusto hyväksyen valiokunnan ehdotuksen kokouksessaan tammikuun 14 päivänä 1902 m. m. päättänyt ²⁾ Keis. Senaatilta anoa, että uuden elinkeinolain anomusehdotukseen otettaisiin määräys siitä, että kaupunkikunnalle olisi mahdollista saada aikaan teurastushuonepakko maksuineen tarkastuksesta;

jättää kysymyksen pakollisen lihantarkastuksen järjestämisestä avoimeksi kunnes Helsinkiin olisi saatu ajanmukainen teurastuslaitos;

kehottaa Rahatoimikamaria ehdottamaan sopivaa paikkaa, joka voitaisiin varata teurastuslaitoksen rakentamista varten siihen kuuluvine karjatoreineen, johon paikkaan olisi voitava johtaa rautatieraitet ja vesijohto; sekä

lähettää, niin pian kuin kaupungin varojen katsottiin sallivan kunnallisen teurastuslaitoksen rakentamisen, soveliaan henkilön kaupungin kustannuksella ulkomaille ottamaan selkoa sellaisista laitoksista sekä jättämään Valtuustolle sittemmin kertomuksen siitä ja ehdotuksen asiassa.

Sittemmin oli kaupungininsinööri G. Idström Terveyshoitolautakunnalle ilmoittanut, että Rakennuskonttori oli Rahatoimikamarilta saanut toimeksi ehdottaa paikan kyseeseen tulla kunnallista teuras-

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 27. — ²⁾ Katso 1901 vuod. kert. siv. 122 ja 1902 vuod. kert. siv. 121.

tushuonetta ynnä karjamarkkinatoria varten ja samalla anonut, että eräitä henkilöitä Lautakunnasta kehoitettaisiin ehdotuksen laatimisessa ja kysymyksen käsittelemisessä muuten olemaan hänelle avullisina.

Tämän johdosta oli ensimmäiselle kaupunginlääkärille, professori V. Sucksdorffille ja kaupungineläinlääkäri Oskar Lindströmille annettu toimeksi ottaa osaa mainittuihin töihin; ja olivat sanotut herrat Lautakunnalle jättäneet tekemänsä lausunnon asiassa. Tässä lausunnossa huomautettiin, että ainoa kaupunkiin yhdistetyllä maalla oleva alue, joka olisi sopiva teurastushuonetta ja karjamarkkinatoria varten, sijaitsi itäpuolella Itäistä Viertotietä, välittömästi pohjoispuolella Sörnäisten sivurataa; että sanotusta alueesta ainoastaan kaksi tonttia eteläpuolella Työpajakatua oli myyty tehdasliikkeen harjoittamiseen, mutta kaikki pohjoispuolella mainittua katua olevat korttelit vielä olivat käyttämättä; että nämä korttelit N:rot 274, 275, 278 ja 279 — ynnä välillä olevat kadut olisivat yhdistettävät, joten saataisiin noin 60,000 neliömetrin suuruinen alue joka ei ainoastaan tarjoisi kylläksi tilaa sekä teurastushuoneelle että karjatorille vaan myöskin tekisi mahdolliseksi vastaiset laajennukset ja että viereiset korttelit N:rot 272, 273, 276 ja 277, jotka nykyään olivat annetut vuokralle, myös vastaisuudessa olisivat vain vuokrattavat, eikä niitä tulisi myydä, jotta ne olisivat käytettävissä teurastushuoneen laajentamiseen tai muihin kunnallisiin tarpeisiin. Lisäksi annettiin lausunnossa erinäisiä tietoja teurastushuoneen tarvittavien rakennusten lukumäärästä, numerotietoja y. m.

Pääasiassa yhtä mieltä valiokunnan kanssa ja oheenliittäen sen mietinnön, ehdotti ¹⁾ Terveyshoitolautakunta kirjelmässä maaliskuun 1 päiväältä tämän johdosta Valtuustolle:

että korttelit N:rot 274, 275, 278 ja 279 10:nessä kaupunginosassa välillä olevine katuineen varattaisiin paikaksi kunnallisen teurastushuoneen rakentamista ja siihen kuuluvan karjatorin järjestämistä varten;

että nykyään vuokralle olevia kortteleja N:roja 272, 273, 276 ja 277 ei myytäisi, vaan pysytettäisiin kaupungin hallussa mahdollista teurastushuoneen laajentamista varten tai muuhun kunnalliseen tarpeeseen; että kahdelle henkilölle — arkkitehdille ja terveydenhoitomiehelle tai eläinlääkärille — annettaisiin toimeksi hankkia se selvitys ulkomaisista teurastushuoneista jonka Valtuusto aikaisemmin oli katsonnut tarpeelliseksi.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 16.

Lopuksi ilmoitti Lautakunta, että kaupungin sopimus sen yhtiön kanssa, jonka hallussa nykyään oli tšekäläinen teurastuslaitos, loppui vuonna 1910, jonka vuoksi kaikki ne laajaperäiset toimenpiteet, jotka olivat tarpeelliset kyseessä olevan ehdotuksen täytäntöönpanemiseksi, pitäisi sitä ennen olla loppuunsaoritetut.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ¹⁾ Valtuusto lykätä asian Rahatoimikamariin, ja oli Kamarille samalla annettava tieto kaupungin valaistuslaitoksen Hallituksen puheenjohtajan tämän yhteydessä tekemästä huomautuksesta, että korttelit N:rot 278 ja 279 aikoinaan myös olivat olleet aiotut tonttipaikaksi kaupungin kaasulaitokselle.

Kysymys kunnan sähkölaitoksen rakentamisesta.

Esiteltäessä valiokunnanmietintöä N:o 22 vuodelta 1905 kunnallisen sähkölaitoksen rakentamisesta oli Lisätty Valtuusto lokakuun 17 päivänä mainittua vuotta päättänyt ²⁾ antaa kysymyksen valmistelua varten asetetun valiokunnan toimeksi hankkia selvitys siitä, millä ehdoilla kaupungin nykyiset sähkövirran hankkijat olisivat halukkaat ottamaan monopolin sähkövirran hankkimiseen valoa ja voimaa varten. Siten saamansa tehtävän täyttämiseksi pani valiokunta tšekäläisiin sanomalehtiin kehoituksen niille henkilöille jotka palvelivat yleisöä sellaisen virran hankkimisella, että he määrätyn ajan kuluessa jättäisivät valiokunnalle Valtuuston vaatimat tiedot. Määräajan kuluessa, jota erään hankkijan anomuksesta oli pitennetty, jätettiin kaksi tarjoumusta, toisen Helsingin Sähkövalaistus osakeyhtiö, toisen sähkötekniikko Otto A. Blomqvist ja insinööri Gottfrid Strömberg yhteisesti, jonka ohella valiokunta Valtuuston kansliasta sai vastaanottaa herrojen L. Mechelinin, Mauritz Hallbergin ja P. E. Svinhufvudin allekirjoittaman kirjelmän, jossa nämä anoivat oikeutta saada ajanmukaisen laitoksen avulla hankkia Helsingin kaupungille ja sen asukkaille sähkövaloa ja paikkakunnan teollisuuslaitoksille sähkövoimaa; ja oli viimeainittuun tarjoumukseen liitetty sinetillä varustettu kuori, joka päällekirjoituksen mukaan sisälsi sähkölaitoksen perustamisesta Helsinkiin tehdyn sitoumusehdotuksen. Sittenkun valiokunta oli käsitellyt näitä tarjoumuksia, kuitenkin katsomatta voivansa murtaa herrojen Mechelinin y. m. kirjelmää seuraavaa ehdotusta sekä kolme valiokunnan jäsenistä antanut lausuntonsa kahdesta ensinmainitusta tarjoumuksesta tarkastaen niitä yksityiskohtaisesti, ja valiokunnan muut jäsenet, paitsi herra Schybergson, joka oli ollut estettynä ottamasta osaa sen töihin, yhty-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 31. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv I. 41 j. ss.

neet kannattamaan eräät toista, toiset toista mainituista lausunnoista, lähetti ¹⁾ valiokunta Valtuustolle sanotut tarjoumukset ynnä niistä annetut lausunnot. — Esiteltäessä helmikuun 6 päivänä tätä mietintöä ynnä mietintöä N:o 22 vuodelta 1905 päätti ²⁾ Lisätty Valtuusto:

että sähkölaitos kunnan laskuun olisi perustettava, sekä tähän tar koitukseen osotettava 2,500,000 markan suuruisen summa kahta vuotta pitemmäksi takasinmaksuajaksi otetuista lainavaroista; että mainitun päätöksen toimenpanotapaan nähden jätettäisiin varsinaisen Valtuuston tehtäväksi ryhtyä kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin, ja lopuksi samoin antaa varsinaisen Valtuuston tehtäväksi hankkia asianomaisen vahvistuksen päätökselle käyttöä lainavaroja mainittuun tar koitukseen.

Näitten Lisätyn Valtuuston tekemäin päätösten johdosta otti varsinainen Valtuusto kokouksessa helmikuun 13 päivänä käsittelyalaiseksi mainitussa valiokunnanmietinnössä N:o 22 vuodelta 1905 sivulla 45 varsinaisen Valtuuston harkittavaksi valiokunnan jättämät ponnet, nimittäin:

hankkia K. Senaatilta vahvistuksen Lisätyn Valtuuston edellämainitulle päätökselle kustantaa kyseessäoleva laitos kahta vuotta pitemmäksi maksuajaksi otetulla lainalla;

kehoittaa Valaistuslaitoksen hallitusta jättämään ehdotuksen rakennustyön teknillisen johtajan ottamisesta ynnä tämän palkkaamisesta; jättää samaisen hallitukseen toimeksi yksissä neuvoin tämän tekni kon kanssa ja mietinnössä lausuttujen näkökohtien sekä edellämainitun ehdotuksen nojalla antaa Valtuustolle mahdollisimman pian sähkölai toksen lopullinen suunnitelma ynnä kustannusarvio; sekä

että asianomaisella luvalla asetetut sähköjohdot yli kaupungin ka tujen, torien ja yleisten paikkojen saataisiin säilyttää aina syyskuun 1 päivään 1910, ehdoilla, jotka Valtuusto katsoisi tarpeellisiksi määrätä.

Ensimmäisen ponnen Valtuusto hyväksyi ³⁾.

Toisen ja kolmannen ponnen sisältöön nähden päätti ⁴⁾ Valtuusto asettaa toimikunnan laatimaan ja Valtuustolle jättämään ehdotuksen sellaiseksi ohjelmaksi, jonka perustuksella kilpailevia tarjoumuksia ky seessäolevan laitoksen rakentamisesta voitaisiin vaatia, kuin myös että tähän toimikuntaan kuuluisivat kaupungin Valaistuslaitoksen hallituk-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. N:o 3. — ²⁾ Lis. Valt. pöytäk. helmik. 6 p. § 1. — ³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 1. — ⁴⁾ S:n s:n helmik. 27 p. § 1.

sen jäsenet ynnä viisi muuta henkilöä, joiksi valittiin Valtuuston puheenjohtaja, herrat Ramsay ja Sohlman sekä insinöörit Karl. E. Strömberg ja B. Wuolle; ja olisi tämän toimikunnan tehtäväänsä suorittaessaan tarpeen mukaan käytettävä asiantuntijaa ja määrättävä tämän korvaus.

Neljänteen ponten nähden annettiin toimikunnalle tehtäväksi ottaa uudelleen harkittavaksi kysymys siitä, kuinka kauan ja millä ehdoilla sellaisia sähköjohtoja yli kaupungin katujen, torien ja yleisten paikain, jotka ovat asetetut asianomaisella luvalla, voitaisiin antaa säilyttää.

Kun herra Sohlman sairauden takia oli anonut vapautusta toimikunnan jäsenyydestä, valittiin ¹⁾ hänen sijaansa insinööri K. A. Ahlfors.

Sittemmin annettiin ²⁾ Maistraatin kirjelmällä toukokuun 12 päivältä Valtuustolle tiedoksi että K. Senaatti esiteltäessä huhtikuun 9 päivänä Lisätyn Valtuuston edellämäinittua päätöstä kunnallisen sähkölaitoksen kustantamisesta kahta vuotta pitemmäksi maksuajaksi otetulla lainalla oli nähnyt hyväksi vahvistaa tämän päätöksen, josta Valtuusto päätti ilmoittaa toimikunnalle.

Valtuuston toimikunnalle antaman mainitun valtuutuksen johdosta saada tarvittaessa käyttää ja kustantaa asiantuntijaa antoi toimikunta insinööri Einar Wikanderille Göteporista, joka aikaisemmin oli ollut Düsseldorfin kunnallisten sähkölaitosten johtajana, toimeksi laatia vaihtoehtoisia suunnitelmia tšekäläistä kunnallista sähkölaitosta varten, jonka jälkeen, näitten suunnitelmien viitenä vaihtoehtoisena ehdotuksena (merkityt I—V) toimikunnalle jouduttua ja painatettua ³⁾ herra Wikander laati toimikunnassa tehtyjen muistutusten johdosta uuden vaihtoehtoisen ehdotuksen (VI) neuvottelujen perustuksella herra Wikanderin ja insinöörien Wuolteen ja Strömbergin välillä.

Perusteellisesti tarkasteltuaan ⁴⁾ ja arvosteltuaan eri suunnitelmia, joihin mitä tulee teknillisiin kysymyksiin, kustannusehdotuksiin ja kannattavaisuuslaskelmiin tässä vain viitataan, lähetti toimikunta ne Valtuustolle ja ehdotti siten esiintuodun selvityksen perustuksella Valtuuston päätettäväksi:

että jo päätetty kunnallinen sähkölaitos rakennettaisiin pääasiallisesti yhtäpitävästi insinööri Wikanderin suunnitelman VI kanssa 3,200,000 markan suuruisella arviokustannuksella, joka laitos tarkoittaisi

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 9. — ²⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 27 — ³⁾ Valt. pain. asiak. N:o 40. — ⁴⁾ S:n s:n N:o 44.

tasasuuntaisen 2×120 voltin voimaisen sähkövirran suoranaista synnyttämistä ja jakamista kahdesta keskustasta, joista toinen sijoitettaisiin kortteliin N:o 192 (Arkadian alueelle), joka siihen tarkoitukseen olisi varattava, sekä toinen tontille N:o 4 korttelissa N:o 139 Katajanokalla, joka tontti ynnä viereiset varikkotontit N:ot 10, 11 ja 12 Katajanokan pohjoisessa rannassa laitosta varten olisi luovutettava, jonka ohella paikka vastaisuudessa tarvittavalle sivuasemalle olisi varattava jollakin tontilla Laivurinrinteen varrella;

että sähkölaitoksen kustannusten suorittamiseksi osotettaisiin taroitusta varten varatut 2,500,000 markkaa 1902 vuoden obligatsioonilainasta ja sen lisäksi tarvittava summa toistaiseksi suoritettaisiin etukäteen kaupunginrahastosta, ollen Valtuuston asiana sanotun summan tultua vahvistetuksi vastaisuudessa tehdä päätös siitä, millä tavoin tämä etukäteen suoritettu summa on korvattava;

että asetettaisiin rakennustoimikunta, jossa olisi puheenjohtaja ja neljä jäsentä ja jonka tehtävänä olisi ryhtyä 1:ssä kohdassa tässä edellä mainitun laitoksen rakentamiseen kaikkienensa mitä niihin kuuluu, joka työ mikäli toimikunta katsoisi sopivaksi suoritettaisiin urakalla; ollen toimikunnan asiana tarkoitukseen ottaa johtava työpäällikkö ja muu tarvittava henkilökunta sekä määrätä näitten palkkio;

että rakennustoimikunnan jäsenet saisivat kantaa palkkiota, kukin 20 markkaa jokaisesta kokouksesta sekä se jäsen, joka hoitaisi kansliatehtäviä, senlisäksi 1,200 markkaa vuosittain, niinkauan kuin rakennustyö kestäisi; sekä että rakennustoimikuntaa kehoitettaisiin ajoissa ennen rakentamisen suoritusta Valtuustolle jättämään ehdotus sekä kaupungin sähkölaitoksen hoidosta että myös siitä annetun sähkövirran maksutaksasta kuin myös niistä muista toimenpiteistä, jotka sen johdosta että kaupunki itse tulisi pitämään huolta sähkövirran hankkimisesta saattaisivat kuulua Valtuustolle.

Mitä tulee kysymykseen nykyisten hankkijain oikeudesta saada säilyttää yli kaupungin katujen, teitten ja yleisten paikkain asetetut johdot oli toimikunta, asian muutoin tultua ratkaistuksi, Valtuustolle jättävä erikoisen lausunnon siitä.

Toimikunnan mietintöä esittäessä päätti ¹⁾ Valtuusto palauttaa asian toimikuntaan tarkan selvityksen hankkimiseksi siitä, voisiko tulla

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 2.

taloudellisesti edulliseksi sähkölaitosta varten käyttää vesivoimaa, kuin myös tarkoin määrättyjen ja vertailevien kustannus- ja kannattavaisuuslaskelmien laatimiseksi, erikseen kumpaakin puheenalaista suunnitelmaa varten, tarkoittaen suurempaa, viisikertaista laitoksen laajennusta.

Esitys uuden
vuokrasopi-
muksen teke-
misestä Kau-
sankirjaston
Sörnäisten
haaraosastolle.

Käsitellessään kysymystä tonttipaikan osottamisesta kokoushuonetta varten raittius- y. m. yhdistyksille oli Valtuusto muun muassa päättänyt ¹⁾, kunnes mainittu kysymys tulisi ratkaistuksi, panna pöydälle tämän yhteydessä nostetun kysymyksen uuden huoneuston hankkimisesta Sörnäisten kansankirjaston ja lukusalin haaraosastolle, joka siihen saakka oli ollut sijotettuna n. s. Kansankotiin Sörnäisissä. Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä maaliskuun 22 päivältä 1906 ilmoitti Kansankirjaston ja lukusalin hallitus että yllämainittu haaraosasto korkeintaan vielä vuoden saattoi tulla toimeen huoneustossaan Kansankodissa sekä että uuden kirjallisuuden oston kirjastoon oli lakattava, ellei tämän ajan kuluessa laajempaa huoneustoa saataisi, ja huomautettiin kirjelmässä että tilaisuus uuden suuremman kirjastosalin vuokraamiseksi Kansankodissa ensitulevasta syksystä tarjoutui yhdistämällä kaksi koulusalialia ja säilytyshuoneen silloiseen kirjastosaliin, jonka järjestelyn ehdoksi Kansankodin omistajat kuitenkin olivat asettaneet että vuosivuokraa kirjastosalista, laskettuna kesäkuun 1 päivästä, korotettaisiin 3,030 markasta 4,500 markkaan ja että uusi vuokrasopimus tehtäisiin viideksi vuodeksi. Ellei päätöstä välittömästi voitaisi tehdä uuden talon rakentamisesta Sörnäisten kansankirjastolle tai Kansankodin mahdollisesta ostamisesta, anoi Hallitus senvuoksi valtuutusta saada tehdä uuden vuokrasopimuksen mainitulla ehdolla sekä että myönnettäisiin vuotta 1906 varten tarvittava 735 markan suuruinen vuokrasumman korotus kuin myös 200 markkaa kirjaston sisustuksen muuttamiseksi ja täydentämiseksi. Esityksestä kuulusteltuna antoi ²⁾ Rahatoimikamari tästä lausuntonsa kysymyksen yhteydessä tontin luovuttamisesta raittius- y. m. seuroille sekä talon rakentamisesta työväenopetusta varten.

Kysymys huoneustojen hankkimisesta raittius- y. m. yhdistyksille ynnä korkeampaa työväenopetusta varten.

Käsitellessään syyskuun 27 päivänä 1904 erinäisten raittius-, kansansivistus- y. m. yhdistysten Valtuustolle tekemää esitystä maksuttoman tontin osottamisesta rakennusta varten, jossa olisi huoneustoja sanottuja ynnä muita samassa tarkoituksessa toimivia yhdistyksiä varten, josta esityksestä Rahatoimikamari oli antanut vaaditun lausunnon, oli

¹⁾ Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 27 j. ss. — ²⁾ Katso tähän alem.

Valtuusto päättänyt ¹⁾ palauttaa asian Rahatoimikamariin kehoittaen Kamarin jättämään lausuntonsa siitä, eikä Kamarin ehdottamaa rakennusta sopivammin voitaisi rakentaa kortteliin N:o 301 b Kalliossa, koska kysymys uuden talon rakentamisesta teollisuuskoulua varten tähän kortteliin oli saanut raueta kuin myös hankkimaan mainitun anomuksen tehneiltä yhdistyksiltä lausunnot siitä, pitäisivätkö he puolestaan tontin luovuttamista anomuksen mukaisesti aiottuun tarkoitukseen edullisempänä kuin sitä vaihtoehtoa että kaupunki rakennuttaisi talon, jossa olisi luentosaleja ja muita huoneita kansansivistyspyrintöjä varten kunnassa.

Sittenkun lausunnot mainituissa suhteissa oli vaadittu sanoituilta yhdistyksiltä ja nämät myös jättäneet ne, joissa kahdeksan niistä kannatti vaihtoehtoa maksuttoman tontin luovuttamisesta yhdistysten rakennushankkeeseen, jonka ohella muutamat näistä olivat odottaneet että kaupunki maksuttoman tontin lisäksi myös myöntäisi rahaavustusta hankkeeseen, kun taas viisi yhdistystä kuin myös Uusi kansanlastentarha olivat puoltaneet vaihtoehtoa rakennuksen rakentamisesta kaupungin laskuun, oli Rahatoimikamari vielä pyytänyt Työväenasiainlautakunnan lausuntoa. Tässä huomautti Lautakunta, että esilläolevassa kysymyksessä oli ilmennyt kaksi tarvetta, nimittäin toiselta puolen sopivain huoneustojen tarve korkeampaa työväenopetusta varten sekä toiselta puolen huoneustojen tarve yleishyödyllisten yhdistysten toimintaa varten. Samalla kun Lautakunta puolsi Kamarin ehdotusta rakennuksen rakentamisesta työväenopetusta varten kortteliin N:o 325 Helsingintorin varrella, ehdotti Lautakunta että tonttipaikaksi nyt kyseessäoleville yhdistyksille luovutettaisiin käyttämätön tontti N:o 3 Kansakoulukadun varrella, arvioitu 94,865 markaksi 48 penniksi, jolloin ehdoksi olisi asetettava että kauppasumma saisi kiinnitystä vastaan olla korottomana maksamatta niin kauan kuin tontilla kunnossapidettäisiin rakennusta yleishyödyllisten yhdistysten tarpeisiin, kuin myös että rakennuksessa sopiva huoneusto luovutettaisiin kunnan kustantamaa korkeampaa työväenopetusta varten, jonka ohella tulevan rakennusyhtiön voittojako olisi rajoitettava 6 ⁰/₀ ja yhtiön tilit olisivat kunnan tarkastuksen alaisia. Sen ohella lausui Lautakunta sen toivomuksen että Valtuusto, riippumatta edellä ehdotetuista toimenpiteistä, ryhtyisi Helsingin suomalais-ruotsalaisen seurakunnan kanssa neu-

¹⁾ Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 27 j. ss.

votteluihin siinä tarkoituksessa että kaupungin kirkkoja luovutettaisiin julkisten luentojen pitoon työväenopetuksessa. — Sittenkun asiaa vielä oli valmistellut Rahatoimikamarin valitsema toimikunta, jolloin erinäisiä ehdotuksia oli tuotu esille ja se käsitys ollut vallalla että työväenopetusta ei pitäisi keskittää yhteen huoneustoon kaupungissa, sai Kamari, ennenkuin kysymys oli loppuunkäsitelty, vastaanottaa edellämaitun Kansankirjaston ja lukusalin hallituksen Valtuustolle tekemän esityksen ¹⁾ Sörnäisten haaraosaston huoneuston laajentamisesta. Oheelliittäen edellämaitut lausunnot ja arvostellen asiasta tehtyjä eri ehdotuksia esitti ²⁾ Rahatoimikamari, osittain luopuen aikaisemmin tekemästään ehdotuksesta, että Valtuusto päättäisi:

luovuttaa edellämaituttujen yhdistysten muodostamalle osakeyhtiölle kaupungille kuuluvan tontin N:o 3 Kansakoulukadun varrella rakennuksen rakentamista varten siihen yleishyödyllisten yhdistysten tarpeisiin Työväenasiainlautakunnan ehdottamilla ehdoilla;

valtuuttaa Rahatoimikamarin teettämään ja Valtuuston tarkastettavaksi jättämään ehdotuksen yksinkertaiseksi rakennukseksi sopivalle paikalle Kalliossa, jossa olisi huoneusto Sörnäisten kansankirjastoa ja lukusalia varten ja sen yhteydessä sali työväenopetusta varten;

antaa Kansankirjaston ja lukusalin hallitukselle toimeksi toistaiseksi tarpeellista Sörnäisten kirjaston ja lukusalin huoneuston laajentamista varten Kansankodissa vuokrata lisäksi suuren salin, jonka Kansankodin omistajat panisivat kuntoon, 4,500 markan suuruista vuosivuokraa vastaan siten laajennetusta huoneustosta, laskettuna kesäkuun 1 päivästä 1906;

myöntää 735 markkaa vuokralisän suorittamiseen sanotusta huoneustosta vuotta 1906 varten sekä 200 markkaa kirjaston sisustuksen muuttamisen ja täydentämisen kustantamiseen, jotka määrärahat maksettaisiin Valtuuston käyttövaroista; sekä

antaa Kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi lausua mielensä kysymyksen käsittelyssä nostetusta ehdotuksesta tulevien kansakoulurakennusten ja mahdollisesti jo rakenteella olevan Tehtaankadun kansakoulutalon yhteyteen laittaa luentosaleja työväenopetusta varten.

Käsitellen eri kokouksissa tätä Rahatoimikamarin esitystä, sekä myös Kansakoulujohtokunnan jätettyä siltä vaaditun lausunnon

¹⁾ Katso edell. siv. 58. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 127 toukok. 31 p. (Valt. pain. asiak. N:o 26).

päätti ¹⁾ Valtuusto tontin luovuttamiseen nähden mainittujen yhdistysten muodostamalle rakennusosakeyhtiölle palauttaa asian Rahatoimikamariin, jonka tulisi ryhtyä neuvotteluihin niitten kyseessäolevanlaatuisten yhdistysten kanssa, jotka yhäkin olivat vailla huoneustoa, saadakseen tietää, vieläkö ne pysyivät anomuksessaan, sekä tästä ilmoittaen Valtuustolle samalla tarkemmin tehdä selkoa näitten yhdistysten tarkoituksista; sen ohella annettiin Kamarille toimeksi Helsingin suomalais-ruotsalaisten seurakuntain kirkkoneuvostojen kanssa ryhtyä neuvotteluihin siinä tarkoituksessa että kaupungin kirkkoja luovutettaisiin julkisten luentojen pitoon työväenopetuksessa. — Toinen, kolmas ja neljäs ponsi Kamarin lausunnossa hyväksyttiin. Lopuksi päätettiin vaatia Kansakoulujohtokunnan lausunto mahdollisuudesta käyttää työväenopetuksessa kaupungin kansakoulujen voimistelusalaja luentosalaina.

Sittenkun Rahatoimikamari Tehtaankadun varrelle rakennettavaksi päätetyn uuden kansakoulutalon Rakennustoimikunnan esityksestä oli päättännyt hyväksyä urakkajärjestelmän käytön tässäkin tapauksessa kuten aikaisemmissakin sekä jättää Rakennustoimikunnan toimeksi antaa Kamariin siitä kuulutettuaan ne mainitun talon rakentamistarjoumukset, jotka mahdollisesti jätettäisiin, oli Kamari kesäkuun 14 päivänä hyväksynyt ja allekirjoittanut rakennusmestari G. A. Valtosen kanssa tehdyn sopimuksen, joka päättyi Smk. 227,500: —, mihin summaan sittemmin oli tullut lisäksi Smk. 1,500: — siitä syystä, että kaupungin omien työmiesten suosimiseksi sopimukseen oli otettu määräys urakoitsijan velvottamisesta kyseessäolevaan rakennustyöhön kiinnittää ainoastaan kaupunkiin kuuluvia työmiehiä, jotapaiti sopimuksessa oli määrätty, että jos puhkeaisi lakko, jota ei voitaisi katsoa urakoitsijan syyksi, ja rakennustyö sen johdosta viivästyisi, kaupunki ei ollut oikeutettu urakoitsijalta vaatimaan vahingonkorvausta tästä. Kumminkin julistivat kyseessäolevan rakennustyön, heti sen jälkeen kun se oli jätetty mainitun Valtosen huostaan, eräät työväenamattiosastot lakkotilaan, sen työväenyhdistyksissä vallitsevan ja ilmilauseutun käsitöksen perustuksella että valtion ja kunnan on suoritettava työnsä käyttämättä urakoitsijaa. Koska ei siis näyttänyt olevan mahdollista saada määrääjän kuluessa työ suoritetuksi, oli urakoitsija Valtonen Raken-

Kysymys Tehtaankadun kansakoulurakennuksen urakkasopimuksen purkamisesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 37 ja lokak. 16 p. § 16.

nustoimikunnalle ehdottanut että kaupungin ja hänen välinen sopimus purettaisiin, että kaupunki kohtuullisesta hinnasta lunastaisi rakennustyöhön jo hankitut aineet, sekä että hänet säilytettäisiin johtavana rakennusmestarina nauttien kuukauspalkkaa, joka kuitenkin laskettaisiin jo kesäkuun 1 päivästä Smk:ksi 400: —, sekä syyskuun 1 päivästä eteenpäin Smk:ksi 450: — kuukaudelta. Huomauttaen että muita mahdollisuuksia ei ollut työn alkamiseksi ja suorittamiseksi, mikä taas oli välttämätöntä kieltämättömän tarpeen tyydyttämiseksi saada kouluhuoneustoja alituisen kasvavalle oppilasmäärälle kaupungin kansakouluissa, puolsi Rakennustoimikunta suostumista rakennusmestari Valtosen anomukseen, mutta Rahatoimikamari hylkäsi sen arveluttavanlaatuisena ennakkopäätöksenä vastaisuudessa. — Kun Kamari oli tehnyt mainitun päätöksensä asiassa, ilmoitti Kansakoulujohtokunta Valtuustolle kirjelmällä syyskuun 10 päivältä sen asiointilan, missä mainittu kansakoulurakennustyö oli ja esiintoi Johtokunta ne vaikeudet, jotka syntyisivät ellei aiottua koulutaloa voitaisi kansakouluille luovuttaa alussa lukuvuotta 1907—08, siitä kun saattaisi olla seurauksena, että melkoinen osa kouluun pyrkivistä oppilaista kouluhuoneustojen puutteesta täytyisi hyljätä. — Myöskin mainitut työväenamattiosastot jättivät sitten Valtuustolle kirjelmän, missä he, otaksuen että Rahatoimikamari oli hyväksynyt herra Valtosen tekemät ehdotukset, mitä jyrkimmin kielsivät voivansa hyväksyä sellaista menettelyä, sekä vaativat lautakunnan asettamista Valtosen hankkimien rakennusaineitten arvioimista varten. Näistä esityksistä kuulustettuna mainitsi ¹⁾ Rahatoimikamari tästä antamassaan lausunnossa, antaen selityksen asiain kulusta, että Kamari edelleenkin pysyi aikaisemmassa päätöksessään sopimusvapaudesta, ja että, avustaakseen urakoitsijan yritystä lakosta huolimatta alkaa rakennustyö, määräys etuolikeudesta kaupunkiin kuuluville työmiehille työn suorittamisessa olisi poistettava.

Kansakoulujen huoneustotarpeen tyydyttämiseksi alussa lukuvuotta 1907—08 olisi ryhdyttävä erinäisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin ja turvatakseen vastaisuudessa koulujen huoneustopuutteesta riippumatonta toimintaa olisi jo nyt ryhdyttävä valmisteleviin toimenpiteisiin uuden kansakoulutalon rakentamiseksi kortteliin N:o 319 Kalliossa. Kamari esitti senvuoksi Valtuuston päätettäväksi valtuuttaa Kansakoulujohto-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 184 syysk. 13 p.

kunnan ottamaan 1907 vuoden menosäännön ehdotukseen tarpeellisen määrärahan vuokratukseen kesäkuun 1 päivästä 1907 yhdeksi vuodeksi sopivia huoneustoja kansakoulujen käytettäväksi, antaa Töölön kansakoulutalon Rakennustoimikunnalle toimeksi jättää Rahatoimikamarille selvitys siitä, oliko mahdollista ja suurenko kustannuksen vaatisi sisustaa yläkerros mainitussa koulutalossa luokkahuoneiksi, sekä antaa Kammarille tehtäväksi jättää ehdotus valmistelevista toimenpiteistä uuden kansakoulutalon rakentamiseksi Kallioon.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁾ Valtuusto, joka ei katsonut asianhaarain vaativan rakennusmestari Valtosen kanssa tehdyn urakkasopimuksen peruuttamista, antaa Kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi ajoissa pitää huolta kouluhuoneustojen tarpeesta vuokraamalla sopivia huoneustoja ja ryhtymällä muihin tarpeenvaatiimiin toimenpiteisiin, jonka ohessa Rahatoimikamaria kehoitettiin poistamaan se määräys mainitusta sopimuksesta, että kyseessäolevaan rakennustyöhön olisi otettava yksistään kaupunkiin kuuluvia työmiehiä.

Kirjelmässä Valtuustolle syyskuun 28 päivältä anoi Kansakoulujohtokunta, huomauttaen jo aikaisemmin useampia kertoja mainitusta ²⁾ kouluhuoneustojen riittämättömyydestä sekä tehden selkoa kansakouluhuoneustojen jakautumisesta kaupungin eri osiin, että uusi kansakoulutalo rakennettaisiin kortteliin N:o 319 Kallion neljännen linjan varrelle ja että sen rakentaminen alettaisiin niin hyvissä ajoin että se voitaisiin kansakouluille luovuttaa alussa lukuvuotta 1908—1909 sekä että kirjelmään liitetty suunnitelma pääasiassa pantaisiin perustukseksi rakennuspiirustuksia laadittaessa; mainitun ohjelman mukaan sisältäisi ehdotettu rakennus 30 varsinaista luokkahuonetta, kaksi voimistelusalua sekä tarpeelliset muut salit ja huoneita sekä erikoisen kylpylaitoksen oppilaille. Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti ³⁾ Valtuusto hyväksyä tämän ehdotuksen sekä jätti erikoisen valiokunnan tehtäväksi, johon valittiin kansakoulujentarkastaja, vapaaherra A. von Bonsdorff, herrat Oker-Blom ja Tallberg, kaupungininsinööri ja arkitehti Aspelin, laatia ja Valtuustolle jättää yksityiskohtainen ehdotus kyseessäolevan rakennustyön suunnitelmasta; senohella olisi valiokunnan harkittava, voitaisiinko uuteen kansakoulutaloon järjestää huoneusto korkeampaa työväenopetusta varten.

Ehdotus uuden kansakoulutalon rakentamisesta Kallioon.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 12. — ²⁾ Katso edeltä siv. 62. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 17.

Täten asetettu valiokunta jätti sittemmin mietinnön asiasta, jossa valiokunta, oheenliittäen yksityiskohtaisen suunnitelman kyseessäolevaksi rakennukseksi, mikä erinäisissä kohdissa poikkesi Kansakoulujohtokunnan tekemästä suunnitelmasta, ehdotti Valtuuston päätettäväksi asettaa palkintolautakunta, jonka olisi ottaen huomioon valiokunnan laatiman suunnitelman ja muutoin koulurakennuksesta esitetyt näkökohdat ja toivomukset julistettava palkintokilpailu luonnospiirustusten laatimista varten niihin kuuluvine arviolta laskettuine kustannusehdotuksineen;

määrätä 4,000 markan suuruisen summa käytettäväksi kolmeksi 1,800, 1,400 ja 800 markan suuruisiksi palkinnoiksi;

valita palkintolautakunnan jäseniksi, jonka olisi Valtuustolle aikanaan jätettävä selvitys kilpailun tuloksesta, kaupungininsinööri, kaupungin rakennustentarkastelija, kansakoulujentarkastaja, kansakoulujenlääkäri; yksi jäsen kansakoulujen opettajakunnasta sekä kolme Arkkitehtiklubin Valtuuston kehotuksesta valitsemaa henkilöä; sekä

sittemmin palkintolautakunnan lausuntoa harkittuansa määrätä, mikä palkituista kilpailuluonnoksista pantaisiin perustukseksi yksityiskohtaisten piirustusten laatimiselle, ja kehottaa Rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin rakennustyön alkamiseksi.

Valmistusvaliokunnan esityksestä hyväksyi ¹⁾ Valtuusto valiokunnan ehdotuksen, jonka ohessa siksi jäseneksi palkintolautakuntaan, jonka tulisi kuulua kansakoulujen opettajakuntaan, valittiin opettaja E. V. Malmberg, ja jätettiin Budgettivaliokunnan huoleksi ehdottaa, millä tavoin palkintokilpailuun tarvittava määräraha 4,000 mk. olisi korvattava.

Sittemmin valitsi Valtuusto ²⁾, yhä Arkkitehtiklubin esityksestä, arkkitehti Lars Sonckin jäseneksi mainittuun palkintolautakuntaan.

Kysymys Länsi-Viertotien osan uudelleen tasotamisesta.

Maistraatista oli Rahatoimikamarille lähetetty Yleisten rakennusten Ylihallituksen Maistraattiin jättämä kirjelmä helmikuun 13 päivältä, jossa anottiin ryhtymään niin järjestämään Länsi-Viertotietä pitkin rakenteella olevaa n. s. Kansallismuseon tonttia, kuin tarkoitettiin arkkitehtiliikkeen Gesellius, Lindgren & Saarisen Ylihallitukseen jättämässä kirjelmässä sekä siihen liitetty piirustus ja korkeusprofiili osoittivat. Sittenkun Rakennuskonttori antamassaan lausunnossa oli huoma-

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 21. — ²⁾ S:n s:n jouluk. 18 p. § 9.

uttanut että mainittu toisintasotus, joka lausuntoon liitetyn kustannusarvion mukaan vaatisi 6,000 markan menon, olisi tarpeellinen yksistään esteetiseltä kannalta katsoen, kaupungilla olematta siitä mitään suoranaista hyötyä, jonkavuoksi työ olisi Konttorin käsityksen mukaan tosin kaupungin toimesta suoritettava, mutta kustannettava yleisistä varoista, anoi ¹⁾ Rahatoimikamari, yhtyen Rakennuskonttorin lausuntoon, että Valtuusto Ylihallituksen edellämämainitun esityksen johdosta antaisi Maistraatin kautta ilmoittaa Ylihallitukselle että kaupungin puolelta ei olisi mitään estettä ehdotetulle Länsi-Viertotien toisin tasottamiselle pitkin museotonttia Fjellidalissa Rakennuskonttorin ehdottamilla ehdoilla. Tämän mukaisesti teki ²⁾ Valtuusto päätöksensä.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Helsingin Työväenyhdistyksen Johtokunta esiintuomillaan syillä anonut toimenpidettä siihen että lähinnä mainitun yhdistyksen tonttiin Siltasaarella rajoittuva osa Säästöpankinrantaan mahdollisimman pian avattaisiin liikenteelle. Esityksestä kuulusteltuna ehdotti Rahatoimikamari että sanotun rannan tasottamiseksi Työväenyhdistyksen tontin kohdalta 10 metrin leveydeltä määrätäisiin 5,000 markan suuruinen summa otettavaksi Valtuuston käyttövaroista. Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti ³⁾ Valtuusto suostua ehdotukseen.

Säästöpankinrannan osan tasotus.

Sittenkun yhdistys »Eget hem för Sörnäs folkbarntädgård» ilmoittaen, että yhdistys aikoi ryhtyä rakentamaan yhdistykselle luovutetuille tonteille N:oille 3 ja 5 Helsinginkadun varrella, oli Rahatoimikamarilta anonut, että kaupunki laskisi vesi- ja lokajohdot näihin tontteihin sekä tasottaisi niihin rajoittuvan osan Harjukatua, ehdotti ⁴⁾ Rahatoimikamari, kuulustettuaan Rakennus- ja Vesijohtokonttoreja sekä oheenliittäen Rakennuskonttorin laatiman kustannusarvion sanotusta työstä, että 1907 vuoden menosääntöön otettaisiin 10,900 markan suuruinen määräraha Harjukadun tasottamiseen, 11,400 markkaa Helsinginkadun tasottamiseen 12 metrin leveydeltä kyseessäolevien tonttien kohdalta, 2,900 markkaa likaviemäriä varten erään Harjukadun osan alle sekä 4,150 markkaa vesijohdon ulottamiseen samoihin tontteihin. Ehdotuksen Valtuusto hyväksyi ⁵⁾.

Määräraha eräitten Helsingin- ja Harjukatujen osien tasottamiseen
y. m.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 73 maalisk. 8 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 14. —
— ³⁾ Rhkn kirj. N:o 66 maalisk. 1 p. Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 14. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 104 huhtik. 26 p. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 4.

Ehdotus uuden pääjohdon rakentamisesta vesisäiliöstä Länsi-Viertotiehen.

Rahatoimikamarille osotetussa kirjelmässä oli vesijohtoinsinööri tehnyt ehdotuksen uuden 800 mm läpimittaisen pääjohdon laskemisesta vedettäväksi vesisäiliön läheisyydestä Länsi-Viertotiehen, sekä laskenut kustannukset siitä osasta johtoa, mikä lähinnä olisi laitettava, 173,000 markaksi. Tarkemmin esitetyillä syillä ehdotti ¹⁾ Rahatoimikamari suostumusta tähän esitykseen sekä että tätä tarkoitusta varten 1907 vuoden menosääntöön otettaisiin mainittu erä. Asian lykkäsi ²⁾ Valtuusto Budgettivaliokuntaan.

Kiviportaitten laittaminen Laivurinkadun molempien tasojen välille.

V. t. poliisimestarin siinä suhteessa lausuman toivomuksen johdosta oli Rahatoimikamari, oheenliittäen Rakennuskonttorin laatiman 2,100 markkaan päättyvän kustannusehdotuksen, ehdottanut ³⁾ otettavaksi 1907 vuoden menosääntöön määrärahan kiviportaitten laittamiseksi, jotka yhdistäisivät molempia eri tasossa olevia osia Laivurinkadusta, siihen kohtaan, missä Vuorimiehenkatu päättyy ensinmainitun kadun yläosaan. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykättiin ⁴⁾ asia siihen valiokuntaan, joka tulisi käsittelemään kysymystä 1907 vuoden meno- ja tulosäännöstä.

Määräraha vesipostia varten Hakaniemen torille.

Eräitten Hakaniemen torilla olevien kauppakojujen omistajain tekevästä anomuksesta ja Rahatoimikamarin puollosta osoitti ⁵⁾ Valtuusto vesipostin laittamiseen vapaata vedenantoa varten Hakaniementorin läheisyyteen vuoden käyttövaroistaan 750 markan suuruisen määrärahan.

Lisämääräraha kaupungin yleisten paikkojen ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten.

Rahatoimikamarille oli kaupunginsinööri ilmoittanut että 1907 vuoden menosääntöehdotuksessa kaupungin yleisten paikkojen ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten Rakennuskonttorin ehdottama määrä 60,000 mk., jonka Rahatoimikamari budgettiehdotuksessaan oli korottanut 63,000 markaksi, Valtuuston päätöksen johdosta Pohjois-Esplanaatikadun hiekottamisesta todennäköisesti tulisi näyttäytymään riittämättömäksi, sekä että myös tätä vuotta varten osoitetun määrän 60,000 markan yli oli jo menty: syynä tähän mainittiin työpalkkojen kohoaminen, lyhyemmän työpäivän käyttöönotto y. m. sekä käsirikkakärrijen osto, johon viimeainittuun tarkoitukseen ei mitään erikoista määrärahaa oltu myönnetty. Tämän johdosta ehdotti ⁶⁾ Rahatoimikamari Valtuustolle että 35,000 markan suuruinen lisämääräraha myönnettäisiin Valtuuston

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 247 marrask. 1 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 18. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 288 marrask. 29 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 15. — ⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 103 huhtik. 26 p.; Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 3. — ⁶⁾ Rhkn kirj. N:o 298 jouluk. 13 p.

käyttövaroista menojen peittämiseksi puhtaanapidosta tämän vuoden kuluessa sekä että tulevan vuoden menosääntöön otettaisiin 95,000 markan suuruinen määräraha kaupungin yleisten paikkojen ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönsi ¹⁾ Valtuusto anotun lisämäärärahan sekä lykkäsi asian muussa suhteessa Budgettivaliokuntaan.

Puutarhalautakunta oli kirjelmässä Valtuustolle joulukuun 13 päivältä, ilmoituksen ohella että vuoden menosääntöön kaupungin istutusten ja taimitarhojen hoitoa varten otetun määrärahan, 60,000 markan yli oli jo menty, anonut että tarkoitusta varten myönnettäisiin 11,000 markan suuruinen lisämääräraha; ja päätti ²⁾ Valtuusto suostuen esitykseen käyttövaroistaan myöntää anotun määrän.

Lisämääräraha kaupungin istutusten ja taimitarhojen hoitoa varten.

Käsitellessään 1906 vuoden meno- ja tulosääntöä oli Valtuusto antanut Valaistuslaitoksen Hallitukselle toimeksi ottaa harkittavaksi ja Valtuustolle jättää lausunto siitä, eikö kaasua voitaisi suuremmassa määrin kuin tähän asti käyttää kaupungin omissa taloissa, erittäinkin poliisikamarin huoneustoissa. Tämän johdosta jätti Hallitus selvityksen valaistusoloista erinäisissä kaupungin virastojen hallussa olevissa huoneustoissa, josta kävi selville että kaasuväläistuksen käyttöönotto ei taloudellisessa suhteessa olisi sanottavasti edullisempi kaupungille, ja lausui Hallitus viitaten päätökseen kunnallisen sähkölaitoksen perustamisesta mielipiteenään sen, että kaupungin sähkökysymyksen jouduttua nykyiselle kannalleen syytä ei ollut tehdä mitään sanottavia muutoksia valaistustapaan mainituissa huoneustoissa. — Esitettyyn selostukseen katsoen päätti ³⁾ Valtuusto antaa esilläolevan kysymyksen raueta.

Kysymys kaasuväläistuksen johtamisesta kaupungin omiin taloihin.

Voidakseen tarjota huoneuston manttaalikirjurille, jonka käytettävissä sitten viime vuoden oli ollut Rahatoimikamarin tarkoitusta varten vuokraama huoneusto talossa Sofiankadun N:o 4 ehdotti Kamari, että Majoituslautakunnalle, jonka huoneusto, kaksi huonetta ja etehinen, siihen saakka oli ollut kaupungille kuuluvassa talossa Aleksanterinkadun N:o 24, osoitettaisiin toinen huoneusto entisessä pakka- ja tullihuoneessa Länsi-Rannalla sekä huoneuston tarpeellista korjausta varten Valtuuston käyttövaroista 1,250 markan suuruinen summa. Esitykseen Valtuusto suostui ⁴⁾.

Uusi huoneusto Majoituslautakunnalle.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 12. — ²⁾ S:n s:n jouluk. 28 p. § 4. — ³⁾ S:n s:n kesäk. 14 p. § 25. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 75 maalisk. 15 p.; Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 15.

Manttaalikirju-
rin huoneuston
korjaus.

Sittemmin huomautti manttaalikirjuri, filosofian maisteri K. Gustavson kirjelmässä Rahatoimikamarille että hänelle osoitettu uusi huoneusto talossa N:o 24 Aleksanterinkadun varrella olisi seuraavana kesänä laitettava asianmukaiseen kuntoon, sekä anoi tähän tarvittavan määrärahan hankkimista. Toimitettuaan tarkastuksen ehdotti ¹⁾ Kamari, että työ suoritettaisiin ja tarkoitukseen myönnettäisiin 1,400 markan suuruinen määräraha. Suostuen tähän esitykseen osoitti ²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan mainitun määrän.

Grejuksen
keuhkotautisai-
raalan korjaus.

Kirjelmässä 14 päivältä kesäkuuta oli Grejuksen keuhkotautisairaalan lääkäri, lääketieteentohtori Evert Wasastjerna, ilmoittaen että sanottussa sairaalassa oli erinäisiä puutteellisuuksia, jotka olisivat korjattavat, ja oheenliittäen insinööri T. Öllerin siinä suhteessa tekemän kustannusehdotuksen määrältään 2,350 markkaa Terveyshoitolautakunnalta anonut, että Lautakunta ryhtyisi toimenpiteisiin kustannusehdotuksessa tarkemmin selitettyjen töitten suorittamiseksi lämpimänä vuodenaikana, jolloin sairaalan kuistia voitaisiin käyttää makuuhuoneena niitten sairashuoneitten asemesta, joita korjattaisiin. Sittenkun tämän johdosta Terveyshoitolautakunnan määräyksestä rakennuksen katselmus oli toimitettu, jolloin huomattiin että paitsi edellämainittuun kustannusehdotukseen otettuja korjauksia erinäiset muutkin korjaukset olivat tarpeen, joten kokonaiskustannuksen oli laskettu nousevan 3,000 markkaan, oli Rahatoimikamari, koska Kamarin käsityksen mukaan tiluksen vuokraajaa, jonka kanssa vuokrasopimus sairaalan huoneustosta oli tehty, ei voitu velvoittaa omalla kustannuksellaan suorittamaan sanottuja korjauksia taikka osia niistä, antanut Rakennuskonttorille luvan kesällä ryhtyä mainittuihin töihin suorittaakseen ne. Ilmoittaen tästä toimenpiteestä anoi ³⁾ Kamari sen hyväksymistä sekä edellämainitun 3,000 markan suuruisen summan myöntämistä tarkoituksen ja päätti ⁴⁾ Valtuusto suostua siihen.

Uusi asema nel-
jänteen poliisi-
piiriin.

Kirjelmässä ⁵⁾ Valtuustolle huomautti Rahatoimikamari, että neljänteen poliisipiirillä, joka käsittää sen osan kaupungin aluetta, mikä on pohjoispuolella Töölönlahtea ja itäpuolella rautatielinjaa, siihen saakka oli ollut asemansa Kivikon huvilassa Itä-Viertotien ja Sörnäisten lastauspaikan haaratien kulmauksessa. Asemalle vuokrattu huoneusto oli kui-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 133 kesäk. 7 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 32. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 172 heinäk. 26 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 41. — ⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 259 marrask. 8 p.

tenkin näyttäytynyt aivan sopimattomaksi ja myös riittämättömäksi tarkoitukseensa, etenkin katsoen siihen lisääntyneeseen määrään poliiseja, joka öiseen aikaan oleskeli asemalla, jonka ohella aseman sisältävä rakennus oli n. s. Hörneberginkadulla, jonka järjestely ja tasotus Valtuuston päätöksen nojalla oli aloitettu, mutta ei voitu loppuunsa suorittaa, ennenkuin rakennus oli poistettu. Koska huolimatta uudistuneista yrityksistä oli osoittautunut mahdottomaksi tarkoitukseen vuokrata jokin huoneusto, jonka voitaisiin katsoa vastaavan kohtuullisia vaatimuksia, ei Kamari ollut keksinyt muuta neuvoa kuin ehdottaa että kaupunki rakentaisi erikoisen rakennuksen neljättä poliisiasemaa varten. Tämän rakennuksen paikaksi sopi tontti N:o 5 Pengerkadun varrella korttelissa N:o 331, se kun oli lähempänä tiheimmin asuttuja osia piiristä. Oheeniittäen arkkitehti W. Aspelinin tekemät piirustukset ehdotti Kamari senvuoksi että mainitulle tontille sanottua tarkoitusta varten rakennettaisiin rakennus osaksi kivistä osaksi puusta sekä että työn suorittamista varten osoitettaisiin 1907 vuoden menosääntöön 118,000 markan suuruinen summa kuin myös että Rakennuskonttorille jätettäisiin toimeksi pitää huolta rakennuksen rakentamisesta. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykkäsi ¹⁾ Valtuusto asian Budgettivaliokuntaan, kehottaen valiokuntaa mietintöönsä vaihtoehtoisesti ottamaan kustannuksen ehdotetun poliisiaseman rakentamisesta kokonansa kivistä.

Rahatoimikamarille oli kaupungin v. t. Poliisimestari tehnyt anomuksen etsivän poliisiosaston huoneuston uudelleen sisustamisesta Raati-
huoneen lisärakennuksen kolmannessa kerroksessa, josta Rakennuskonttori oli laskenut kustannukset 2,700 markaksi. Kamarin puollosta suostui ²⁾ Valtuusto esitykseen ja oli määräraha otettava Valtuuston käyttövaroista.

Etsivän poliisiosaston huoneuston uudelleen sisustus.

Sittenkun v. t. Poliisimestari kirjelmässä Rahatoimikamarille oli ilmoittanut että kolmannen piirin, Eerikinkadun N:ossa 10 olevan poliisiaseman laajennus oli välttämätön sekä myös anonut toimenpidettä Kamarin puolelta siihen että sanottuun poliisivahtikonttoriin päin oleva yksityinen asuminen samassa talossa vuokrattaisiin poliisilaitoksen käytettäväksi ja tarpeellinen korjaus toimitettaisiin, oli Rahatoimikamari vaatinut Rakennuskonttorilta kustannusarviota ja piirustuksia sanotun

Kolmannen poliisivahtikonttorin huoneuston laajennus.

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 14. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 132 kesäk. 7 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 31.

huoneuston laajentamiseksi ja anoi ¹⁾ Valtuustolta valtuutusta talonomistajan, huonekalutehtailija K. K. Sylvanderin kanssa sopia siitä että poliisin tarpeisiin annettaisiin vuokralle mainitun talon sivustassa oleva työhuone 875 markan suuruisesta vuokrasta vuosittain; sekä että Valtuuston käyttövaroista osotettaisiin 5,800 markan suuruinen summa poliisiaseman huoneuston uudelleen rakentamiseen ja laajentamiseen. Esiityksen Valtuusto hyväksyi ²⁾.

Tallin rakentaminen poliisilaitosta varten.

Rahatoimikamarille oli v. t. Poliisimestari, everstiluutnantti K. E. Berg ilmoittanut että sittenkun Keis. Senaatin anomus Helsingin poliisivoiman lisäämisestä oli Kaikkein armollisimmasti hyväksytty, poliisimestari oli ryhtynyt muun muassa sellaisiin toimenpiteisiin että ratsupoliisien lukumäärä, joka tähänasti oli ollut 18, vastaisuudessa tulisi lisättäväksi 80:ksi. Koska kuitenkin oli vaikeata saada tallihuoneita niin suurelle lukumäärälle hevosia vuokratessa huoneustossa ja sotilasviranomaiset, joilla oli hallussaan tarkoitukseen sopivia huoneustoja, eivät olleet katsoneet voivansa suostua poliisiin siinä tarkoituksessa tekemään pyyntöön, oli poliisimestari kääntynyt Rahatoimikamarin puoleen anoen Kamarin toimenpidettä siihen että tarvittava talli ynnä satulahuone hankittaisiin poliisilaitoksen tarpeisiin. Tämän johdosta oli Rahatoimikamari, koska kysymys oli näyttänyt olevan kiireellistä laatua, antanut Rakennuskonttorin toimesta laatia piirustukset ja kustannusarvion poliisitalia varten, joka rakennettaisiin poliisikamarin pihalle n. s. Raatihuoneen lisärakennuksessa, mikä paikka oli näyttänyt sopivimmalta tarkoitukseen, sekä kun Rahatoimikonttori oli tehtävänsä suorittanut, jolloin kustannus työstä oli laskettu 40,000 markaksi, ynnä 720 markkaa vuokranvähennyistä puotihuoneustosta mainitussa talossa, mikä huoneusto laitettaisiin satulahuoneeksi, ja neuvoteltuaan Valtuuston puhejohtajan kanssa valtuuttanut Konttorin ryhtymään työn suorittamiseen. Sittemmin ilmoitti ³⁾ Kamari Valtuuston ensimmäiseen kokoukseen syksyllä, syyskuun 11 päivänä, tästä toimenpiteestä huomauttaen että Kamarin päätös oli tehty katsoen vallitseviin epäsäännöllisiin oloihin ja sillä edellytyksellä että valtio korvaisi kaupungille nyt mainitun menon sekä anoi toimenpiteen hyväksymistä. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ Valtuusto, suostuen tähän, tarkoitukseen osottaa edellä-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 181 elok. 23 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 46. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 183 elok. 30 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 47.

mainitun summan, 40,000 markkaa, otettavaksi Valtuuston käyttövaroista.

Sittenkun v. t. Poliisimestari Rahatoimikamarille oli ilmoittanut että poliisikunnan edellämaitun lisäyksen vuoksi laajennettu tila keskuspoliisin huoneustossa Raatihuoneen lisärakennuksessa oli välttämättömästi tarpeen vaatima, oli Kamari antanut erityiselle toimikunnalle tehtäväksi, johon kuului edustajia Rahatoimikamarista ja poliisista, katselmuksen suorittuaan antaa ehdotus tarkoitettun päämäärän saavuttamiseksi. Toimikunnan antaman lausunnon mukaisesti ja oheenliittäen sen tekemän kustannusarvion ehdotti ¹⁾ Kamari sitten Valtuustolle, että poliisilaitoksen siveysoasto, joka siihen asti oli ollut sanotun rakennuksen Sofiankadulle päin olevassa sivustassa, muutettaisiin entiseen Tulli-huoneeseen Länsi-Rannan varrelle, sekä että Valtuuston käyttövaroista huoneuston sisustamiseksi mainitulle osastolle osotettaisiin 6,845 markan suuruinen summa ja poliisilaitoksen huoneuston tarpeellista korjausta varten Raatihuoneen lisärakennuksessa 5,200 markan suuruinen summa. Valtuusto päätti ²⁾ hyväksyä tämän Rahatoimikamarin esityksen.

Lisäksi oli v. t. Poliisimestari, huomauttaen että poliisimiehistön suuresti lisääntyneen lukumäärän ja vähäisen kehityksen vuoksi oli käynnynyt välttämättömän tarpeelliseksi saada suuri opetus- ja harjotussali miehistön kehittämistä varten, anonut että kaupungin viranomaiset asettaisivat poliisilaitoksen käytettäväksi mainittuun tarkotukseen sopivan huoneuston. Toimitetun katselmuksen jälkeen ja Rakennuskonttorin ehdotuksen mukaisesti esitti ³⁾ Kamari Valtuustolle, sitte kun myös Terveyshoitolautakunta oli selittänyt että rakennuksia ei tarvittu terveydellisiin tarkotuksiin, että koleraparakit toistaiseksi luovutettaisiin poliisilaitoksen tarpeisiin harjotus- ja opetussaleiksi sekä että tarvittaviin korjaus- ja tasotustöihin osotettaisiin 1,000 markkaa. Tähän esitykseen Valtuusto suostui ⁴⁾.

Rahatoimikamarilta oli v. t. Poliisimestari vielä kirjelmässä loka-kuun II päivältä anonut että kaupungin kustannuksella laitettaisiin väliaikainen maneesi, koska osa siitä miehistöstä kaupungin poliisilaitoksessa, joka oli otettu ratsupoliiseiksi, ei aikaisemmin ollut harjaantunut ratsastamaan eikä valmiiksi harjotettua miehistöä ollut kyllin luku-

Uusi huoneusto poliisilaitoksen siveysoastolle. Määräraha keskuspoliisin huoneuston korjaamiseen.

Koleraparakien luovuttaminen poliisilaitoksen tarpeisiin.

Väliaikainen maneesi poliisilaitokselle.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 207 syysk. 27 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 13. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 205 syysk. 27 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 12.

sasti ilmoittautunut tai oltu voitu tarkotukseen pestata; sopivana paikkana tälle rakennukselle oli poliisimestari neuvoteltuaan Rakennuskonttorin kanssa ehdottanut varastopaikkaa itäpuolella korttelia N:o 160 Katajanokalla, ja oli Konttori tätä varten tehnyt kustannusarvion ynnä piirustuksen. Kirjelmässä ¹⁾ Valtuustolle ehdotti Rahatoimikamari, joka piti ehdotettua paikkaa vähemmin sopivana tarkotukseen, että väliaikainen maneesi mainittujen piirustusten mukaan laitettaisiin alueelle pohjoispuolella koleraparakkeja korttelissa N:o 428 sekä että tarkotusta varten Valtuuston käyttövaroista osotettaisiin 11,506 markan suurinen summa. Esityksen Valtuusto hyväksyi ²⁾.

Marian sairaalan lämmitysjohdon korjaus.

Sittenkun Marian sairaalan kirurgisen osaston johtaja, lääketieteen tohtori E. Sandelin sanotun sairaalan Hallitukselle jätetyssä kirjelmässä oli, huomauttaen erinäisistä puutteellisuuksista leikkaushuoneitten lämmitysjohdoissa, anonut 1,297 markan suuruisen määrärahan hankkimista mainittujen puutteellisuuksien korjaamista varten insinööri R. von Nandelstadin tekemän ehdotuksen mukaan, sekä mainittu Hallitus oli jättänyt asian Terveyslaitokunnan huostaan anoen mainitunlaista toimenpidettä, teki Lautakunta kirjelmässä Valtuustolle huhtikuun 26 päivältä esityksen siitä että Valtuusto käyttövaroistaan tarkotusta varten osottaisi mainitun summan, sekä käskisi suorittamaan työn tämän vuoden kuluessa. Esityksestä kuulustettuna ehdotti ³⁾ Rahatoimikamari 1,500 markan suuruisen määrärahan myöntämistä, johon sisältyi sekä laskettu kustannus ehdotetusta korjauksesta että myös korvaus työn suorittamisen tarpeellisesta valvonnasta. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi ⁴⁾.

Ulrikaporin Kaivohuoneen vuokra-ajan pitennys.

Siihen katsoen että Ulrikaporin Kaivohuoneen vuokra-aika tänä vuonna loppui ⁵⁾ oli Rahatoimikamari määrännyt lähtökatselmuksen pidettäväksi sanotulla paikalla. Tämän yhteydessä oli paikan vuokraaja Kaivopuiston Ravintolaosakeyhtiö Rahatoimikamarille jätetyssä kirjelmässä anonut vuokrasopimuksen pitentämistä viideksi vuodeksi ehdolla että yhtiö vuotuista vuokraa maksaisi 5,000 markkaa sekä sitoutuisi kustantamaan kaiken korjauksen itse Kaivohuoneen sisustassa, teatterirakennuksen maalauksen päältäpäin ja sveitseriapaviljon-

1) Rhkn kirj. N:o 227 lokak. 15 p. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 35. —

3) Rhkn kirj. N:o 130 kesäk. 7 p. — 4) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 33. — 5) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 61.

gin korjauksen sekä sisältä että päältä, kuitenkin ehdolla että täydelliset anniskeluoikeudet viimemainitulla paikalla myönnettäisiin, taikka päinvastaisessa tapauksessa että kaupungin olisi korjattava rakennus pois; sekä lopuksi että aikaisemmassa sopimuksessa oleva kiello eräänlaisia näytöksiä vastaan poistettaisiin, ja yhtiölle myönnettäisiin oikeus antaa kaikenlaisia näytöksiä, jotka eivät ole vastoin säädyllisyyttä ja hyviä tapoja. Katselmusmiesten ehdotuksen mukaisesti puolsi ¹⁾ Rahatoimikamari suostumusta anomukseen sekä ilmoitti siltä varalta että Kamarin ehdotus hyväksyttäisiin että vuoden 1907 menosääntöön 1,710 markan suuruinen erä Kaivuhuoneen ulkopuolista korjausta ja maalausta varten olisi otettava sekä myös pienennetty 3,000 markan suuruinen vuokrasumma tulopuolelle merkittävä. Valtuusto päätti ²⁾, hyljäten Kamarin ehdotuksen, palauttaa asian Rahatoimikamariin kehottaen sitä joko huutokaupalla tai muulla tavalla koettamaan hankkia kilpailevia tarjoumuksia kyseessäolevasta vuokraoikeudesta vielä viideksi vuodeksi oikeudella vuokraajalle, jos oikeutta väkijuomien tarjoilemiseen Kaivuhuoneella rajoitettaisiin tai se kokonansa lopetettaisiin, puoleltansa purkaa vuokrasopimus.

Sittenkun Rahatoimikamari tämän johdosta kuulutuksella oli kehottanut halukkaita henkilöitä Kamariin jättämään sinetillä varustettuja tarjoumuksia kyseessäolevan vuokratiluksen haltuunsa ottamisesta ja määrääjän kuluessa kaksi sellaista oli jätetty, anoi ³⁾ Kamari valtuutusta viideksi vuodeksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1907, Kaivuhuoneen Ravintolaosakeyhtiön kanssa, joka oli jättänyt korkeamman tarjoumuksen, pitentää vuokrasopimusta Ulrikaporin Kaivuhuoneesta 9,500 markan suuruisia vuotuista vuokrasummaa vastaan sekä muutoin Kamarin ehdottamilla ehdoilla. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi ⁴⁾.

Sittenkun se kansakoulu, joka oli ollut Hesperian kansakoulurakennuksessa, oli muutettu Töölön uuteen kansakoulutaloon, oli nostettu kysymys ensinmainitun rakennuksen käyttämisestä muuhun tarkoitukseen. Jo ennen koulun muuttoa olivat useat kaupungissa toimivat yhdistykset anoneet oikeutta käyttää rakennusta sen joutilaaksi tultua joko osittain tai kokonaisuudessaan. Siten oli Valtuusto marraskuun 28 päivänä edellistä vuotta Rahatoimikamariin lykännyt ⁵⁾ raittiusyh-

Hesperian rakennusten käyttö.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 245 marrask. 1 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 16. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 326 jouluk. 20 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 28 p. § 5. — ⁵⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 61.

distysten Rauhan ja Kilven sekä Töölön työväenyhdistyksen jättämän yhteisen anomuksen että sanottu koulurakennus kokonaisuudessaan luovutettaisiin näille yhdistyksille osittain heidän omiin tarpeisiinsa ja osittain kansansivistystarkoituksiin, jonka ohella yhdistys »Arbetets Vänner i Töölö» ja raittiusyhdistys Koitto olivat esittäneet anomuksen samassa tarkoituksessa ja lopuksi oli äsken muodostunut yhdistys »Osuuskunta Elämä» aikoen vaikuttaa työväestön keskuudessa anonut saada käytettäväkseen jonkin kaupungille kuuluvan huoneuston, esimerkiksi pienemmän rakennuksen Hesperiaassa, mikä Rauha ja Kilpi yhdistysten poismuuton takia tulisi joutilaaksi. Toimitetun katselmuksen jälkeen ja katselmusmiesten ehdotuksen mukaisesti ehdotti¹⁾ Rahatoimikamari että Valtuusto päättäisi luovuttaa koulurakennuksen Hesperiaassa yhteisesti Arbetets Vänner'in, Töölön haaraosaston, Rauha ja Kilpi raittiusyhdistysten sekä Töölön työväenyhdistyksen käytettäväksi, huoneet niin jaettuina sekä niillä ehdoilla muuten kuin toimituksessa syntyneessä katselmuksiakirjassa tarkemmin oli ehdotettu;

luovuttaa pienemmän rakennuksen mainitussa puistossa »Osuuskunta Elämän» käytettäväksi samallaisella korjausvelvollisuudella kuin oli määrätty päärakennuksesta; sekä

osottaa tulisijojen korjauskustannuksiin edellisessä koulurakennuksessa Valtuuston tämän vuoden käyttövaroista 1,080 markkaa. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta suostui²⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin esitykseen siten, että mainitut yhdistykset eivät olisi velvolliset suorittamaan sisäpuolista korjausta laajemmin kuin ne omaksi mukavuudekseen katsoivat tarpeelliseksi.

Seurahuoneen
salin korjaus.

Sittenkun Osakeyhtiö Seurahuone Rahatoimikamarilta oli anonut Seurahuoneen konserttisalin lattian tarkastusta sekä että tarvittava korjaus suoritettaisiin kaupungin kustannuksella ennen syyskauden alkua, anoi Rahatoimikamari, Rakennuskonttorin toimitettua paikalla katselmuksen ja sen ehdotuksen mukaisesti, valtuutusta Konttorille kaupungin kustannuksella heti ryhtyä tarvittaviin korjaustoihin sekä 1,550 markan osottamista tarkoitukseen. Esitykseen Valtuusto suostui³⁾, jonka ohessa määräraha olisi otettava Valtuuston käyttövaroista.

Ilmoitus Ma-
riankadun ta-
lon N:o 24 myy-
misestä.

Kokouksessa marraskuun 27 päivänä ilmoitettiin Valtuustolle ja

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 76 maalisk. 15 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 24. —
— ³⁾ Rhkn kirj. N:o 129 kesäk. 7 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 30.

merkittiin tiedoksi että Sedmigradskyn pikkulastenkoulun johtokunta aikoi myydä koululle kuuluvan talon N:o 24 Mariankadun varrella.

Käsitellessään kysymystä monumentaalisen veistateoksen tilaamisesta oli Valtuusto lokakuun 17 päivänä 1905 muun muassa päättänyt¹⁾ tilata kuvanveistäjä Ville Vallgrenilta monumentaalisen pronssisen suihkukaivon asetettavaksi johonkin pääkaupungin istutuksista ja että tällöin kuitenkin edellytettiin, että herra Vallgren ennen lopullisen luonnoksen laatimista saapuisi Helsinkiin antaakseen, neuvoteltuaan aikaisemmin käytettyjen asiantuntijain kanssa, lausuntonsa taideteoksen sopivimmasta paikasta, jonka jälkeen Rahatoimikamarin olisi tehtävä tästä ehdotus Valtuustolle. Tämän toimen täyttämiseksi huomautti²⁾ Rahatoimikamari kirjelmässä Valtuustolle, että sittenkun kysymystä taideteoksen paikasta alustavasti olivat käsitelleet kyseessäolevat asiantuntijat ja Kamarin puheenjohtaja ynnä sihteeri, herra Vallgren itse oli saapunut kaupunkiin ottaakseen osaa kysymyksen lopulliseen ratkaisuun. Sopivimpana paikkana tarkoitukseen³⁾ olivat asiantuntijat tutkittuaan erinäisiä ehdotettuja paikkoja pitäneet koillista kulmaa n. s. Kappeliesplanaadista, ollen se lähellä merta ja tarjoten sopivan ympäristön taideteokselle ja senvuoksi yhtyneet ehdottamaan että se tälle paikalle pystytettäisiin. — Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti³⁾ Valtuusto palauttaa asian Rahatoimikamariin kehottaen Kamaria neuvoteltuaan herra Vallgrenin ja edellämainittujen asiantuntijain kanssa jättämään lausunnon siitä, eikö taideteosta voitaisi pystyttää siihen osaan Kauppatoria, jota rajoittavat Unionin- sekä Pohjois- ja Etelä-Esplanaadikat ynnä Länsi-Rannan jatko, tai johonkin muuhun tarkoitukseen sopivaan paikkaan; senohella tulisi lausuntoa seurata sekä luonnos taideteoksesta että piirustus ehdotetusta paikasta, taideteos siihen merkittynä. — Tämän johdosta antamassaan lausunnossa⁴⁾ ilmoitti Rahatoimikamari, oheenliittäen luonnoksen taideteoksesta, että kuvanveistäjä Vallgren mitä paikkaan tulee ehdottomasti oli yhtynyt Valtuustossa viimeksi nostettuun ehdotukseen, jonka vuoksi ja koska asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa samaan suuntaan, Kamari puolsi että taideteos pystytettäisiin Kauppatorille. Mitä tulee erinäisiin tarpeellisiin järjestelytöihin torilla siinä tapauksessa että suihkukaivo siihen pystytettäisiin

Tilatulon monumentaalisen taideteoksen sijottaminen.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 102 j. s. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 199 syysk. 20 p. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 13. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 260 marrask. 8 p.

oli Kamari vaatinut lausunnon ynnä kustannusarvion ja suunnitelman Rakennuskonttorilta, josta kävi selville että Kauppatorin poikki kulkevan raiteen siirto tulisi maksamaan 11,000 markkaa, jotapaitsi 750 markkaa olisi osotettava hiukan torin pinnasta kohoavan tien laittamista varten kävelyliikenteen turvaamiseksi vinosti poikki torin.

Suoritetussa äänestyksessä hyväksyi ¹⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin viimeksi esitetyn ehdotuksen suihkukaivon paikasta, jonka ohessa kysymys ehdotetusta järjestelystä Kauppatorilla jätettiin sikseen, kunnes Rahatoimikamari jättäisi yksityiskohtaisen kustannusehdotuksen kaikista suihkukaivon pystyttämisen yhteydessä olevista tarpeellisiksi katsotuista järjestelyistä.

Merisataman
uimahuone.

Sittenkun Helsingin Uimaseura Valtuustolta oli anonut että kaupungin uimahuone Merisatamassa luovutettaisiin yhä Seuran käytettäväksi sekä kesällä 1906 että myös niin kauan kuin Seura uimalaitoksessa pitäisi mallikelpoista uimakoulua, kuitenkin molemminpuolisella kuusikuukautisella irtisanomisajalla, päätti ²⁾ Valtuusto, Rahatoimikamarin siitä antaman lausunnon mukaisesti, seuraavaksi kesäksi Uimaseuralle vuokrattomasti luovuttaa sanotun uimahuoneen edellämmainituilla ehdoilla, mutta sitävastoin hyljätä Seuran anomuksen uimahuoneen käyttöoikeudesta pitemmäksi ajaksi.

Laiturin raken-
taminen Sör-
näisten Osake-
panimoon var-
panimoon var-
ten.

Rahatoimikamarin puoltavan lausunnon mukaisesti suostui ³⁾ Valtuusto Sörnäisten Osakepanimon tekemään anomukseen saada panimon vuokralla hallitseman alueen rantaan Sörnäisissä laittaa 40 metrin pituinen laituri, johon pystytettäisiin paloöljymootori veden nostoa varten, kuitenkin sellaisella ehdolla, että yhtiö olisi velvollinen kaupungin viranomaisten sitä vaatiessa poistamaan sanotun laiturin.

Helsingin Aju-
riyhdistyksen
anomus toi-
menpiteestä
hiekan sirotte-
lemiseksi tel-
likkakivika-
duille.

Sittenkun Helsingin Ajuriyhdistys oli Maistraatilta anonut kaupungin viranomaisten toimenpidettä siihen että tellikkakivillä lasketuille kaduille joka päivä sirotettaisiin hiekkaa niiden liukkuuden vähentämiseksi, sekä Rahatoimikamari ja poliisimestari olivat antaneet lausuntonsa anomuksesta ⁴⁾, päätti ⁵⁾ Valtuusto, jonka lausuntoa Maistraatti oli vaatinut, ilmoittaa että Valtuusto oli antanut Rakennuskonttorille toimeksi

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 31. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 116 toukok. 25 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 12. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 29 tammik. 18 p.; Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 2. — ⁴⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. II. 15. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 34.

antaa koetteeksi yhden vuoden aikana sirottaa hiekkaa tai muuta sopivaa ainetta Pohjois-Esplanaadikadulle.

Valtuustolta oli Helsingin Hiihtoseura anonut lupaa korottaa kaupungin kustannuksella seuralle laitettua suksimäkeä Eläintarhassa anomukseen liitetyn piirustuksen mukaan sekä että Valtuusto myöntäisi tarkoitusta varten 1,000 markan suuruisen määrärahan. Anomuksesta kuulusteltuna epäsi Rahatoimikamari anotun määrärahan myöntämisen, mutta Valtuusto päätti ¹⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta käyttövaroistaan osottaa korkeintaan 1,000 markkaa työn suorittamiseksi Rakennuskonttorin toimesta, jotta siten voitaisiin tarjota työansiota muutamille kunnan työttömille henkilöille.

Määräraha
Eläintarhan
suksimäen ko-
rottamiseen.

Koska vuokraoikeus tullijauhomyyllyyn Vanhankaupungin putouksen varrella tänä vuonna oli loppuva, oli Rahatoimikamari kuulutuksella kehottanut halukkaita henkilöitä jättämään tarjoumuksia vuokraoikeudesta mainittuun myllyyn kolmeksi vuodeksi; kun määrääjän kuluessa viisi tarjoumusta oli jätetty, anoi ²⁾ Kamari valtuutusta tehdä sanotuksi ajaksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1907, kauppias Kustaa Koskinen kanssa, jonka tarjoumus oli melkoista suurempi kuin muitten, sopimus kyseessäolevasta myllystä 2,700 markan suuruisa vuosivuokraa vastaan ja muuten samoilla ehdoilla kuin aikaisemmin oli määrätty. Tämän Rahatoimikamarin esityksen Valtuusto hyväksyi ³⁾.

Vanhankau-
pungin tulli-
jauhomyllyn
vuokralle anta-
minen.

Valtuuston antaman määräyksen mukaisesti oli Helsingin anniskeluosakeyhtiön Johtokunta kirjelmässä marraskuun 26 päivältä jättänyt esityksen määrärahoista yhtiön voitosta vuodelta 1906 Johtokunnan hallittaviksi asetettujen kansanpuistojen hoitamista varten Korkeasaarella ja Seurasaaarella vuonna 1907. Menot oli Johtokunta laskenut seuraavalla tavalla:

Määräraha
Korkeasaaren
ja Seurasaaaren
hoitoa varten
vuonna 1907.

Korkeasaari:

Palkkioita ja työpalkkoja	14,000: —
Eläintarha ja sen rakennukset	37,000: —
Korjaukset ja muut laitokset ja rakennukset	<u>10,000: —</u> 61,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 17. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 291 jouluk. 6 p. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 26.

Seurasaari:

Palkkioita ja työpalkkoja	10,400: —	
Korjaukset ja sekalaista.....	6,000: —	17,100: —
Vajaus vuodelta 1906 ja tasotus		3,500: —
		<u>Summa Smk 81,500: —</u>

Sen lisäksi:

Korkeasaaren hirvihäkin uudelleen rakentamiseen	6,000: —	
Pienen kasvihuoneen rakentamiseen Korkeasaar- relle	4,000: —	
Vesijohdon laajentamiseen ja muihin laitoksiin vedensaannin lisäämiseksi	4,000: —	14,000: —
		<u>Summa Smk 95,500: —</u>

Kun yhtiön talojen hoito, korot yhtiön kiinnityslainasta sekä sekalaiset kustannukset oli laskettu 8,500 markaksi ynnä nettosäästö yhtiön talojen vuokrista y. m. 41,200 markaksi, vaadittiin saarien ynnä niiden laitosten hoitoon 62,800 markkaa; minkä summan myöntämisestä johtokunta teki esityksen Valtuustolle. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ¹⁾ Valtuusto kuitenkin luopuen aikaisemmin noudattamastaan menettelytavasta jättää asian sen valiokunnan valmistettavaksi, joka vastaisuudessa asetettaisiin jakamaan voittovarot paloviinankäyttelystä vuonna 1906, jonka ohessa yhtiö, koska se mahdollisesti tarvitsisi varoja nyt kyseessäolevaan tarkotukseen jo ennenkuin Valtuusto olisi tehnyt päätöksen voittovarojen jakamisesta, oikeutettiin tarpeen vaatiessa kaupungin rahastosta etukäteen nostamaan aina 20,000 markkaan asti.

Vuoden 1907
meno- ja tulo-
sääntö.

Vahvistaessaan vuoden 1907 menosäännön päätti ²⁾ Valtuusto suoritettavaksi erinäisiä yleisiä töitä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Vesijohdon
putkiverkon
laajentaminen.

Vesijohdon putkiverkon laajentamiseen ja vesimittarien ostoon otettiin menoarvioon yhteensä Smk 380,050: — ja olivat päätetyt uutislaitteet seuraavat: vesijohto Helsinginkadun alle Vaasan- ja Harjukatujen välillä, Korkeavuorenkadun alle E. Esplanaadi- ja P. Roopertinkatujen välillä (putkenvaihto), Vladimirinkadulle Abrahamin- ja Fredrikinkatujen välillä (putkenvaihto), Albertinkadun alle Vladimirinkadusta Eerikinka-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 17. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 240 lokak. 31 p. (Valt. pain. asiakirj. N:o 36), Valt. pain. asiakirj. N:ot 45, 49 ja 50, Valt. pöytäk. jouluk. 28 p. § 1.

tuun (putkenvaihto), Yrjönkadun alle Vladimirin- ja Simonkatujen välillä (osaksi putkenvaihtoa), Aleksanterinkadun alle Itäisestä Läntiseen Heikinkatuun sekä viimemainitun alle Simonkatuun (putkenvaihto), Oikokadun alle Kristianin- ja Siltavuorenkatujen välillä, I. Roopertinkadun alle Yrjön- ja Annankatujen välillä (putkenvaihto), Lapinlahdenkadun alle Marian sairaalan kohdalle (putkenvaihto), osittain Säästöpankinrannan alle, Fredriksberginkadun alle N:o 4:stä Harjukatuun, Kristiinankadun alle N:o 13:sta Viipurinkatuun sekä osittain Sturekadun alle, Nordenskjöldinkadun alle uuden hautuumaan portista Arkadiakatuun, Hietaniemenkadun alle Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Arkadiakadun alle Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Runeberginkadun alle P. Rautatie- ja Arkadiakatujen välillä, kujien alle yhdistettyjen korttelien N:ojen 412 ja 419 välillä, Käsityöläiskadun alle Kauppakadusta tonttiin N:o 1 Vuorikadun varrella Hermannissa I, Kairukujan alle tontista N:o 3 I. Viertotiehen sekä Laivurinrinteen ja sen jatkon alle Ratakatuun, ja mainittu uusi pääjohto vesisäiliön läheisyydestä L. Viertotiehen. Vesimittarien ostoon otettiin arviolta Smk 10,000: —.

Vieressäolevan otsakkeen alle otettiin vesijohdon rakennusten y. m. korjaukseen ja kunnossapitoon arviolta Smk 25,000: —, vesimittarien korjaukseen ja tarkistukseen Smk 6,000: — ja uusien koneitten asettamiseen suodatusnopeuden järjestelyä varten Smk 5,700: —, eli yhteensä Smk 36,700: —; tämän vuoden menosäännössä oli vastaava summa Smk 30,400: —.

Vesijohdon
kunnossapito
ja korjaus.

Erinäisiin pienempiin uutislaitteihin otettiin ainoastaan Smk 400: — Sekalaisia töitä,
vapaakaivon laittamista varten Toukolaan.

Rakennusten ja tilusten korjaus ja kunnossapito nimisen otsakkeen alla (pääotsake XIII Yleiset työt) huomataan muutamia suurempia töitä, nimittäin: erinäisiä pohjoisen ja eteläisen palotornin ynnä palosemien korjauksia yhteensä Smk 8,200: —, edellämainittu Hesperian entisen kansakoulutalon ulkopuolinen korjaus ja maalaus y. m. Smk 3,000: —, erinäisiä poliisilaitoksen huoneustojen korjauksia Smk 4,700: —, tavanmukainen Marian sairaalan vuosikorjaus Smk 20,000: —, erinäisiä Kansankirjastotalon korjauksia Smk 6,000: —, erinäisiä kaupungin muiden rakennusten korjauksia yhteensä Smk 20,170: — sekä sekalaisia korjauksia Smk 30,000: —. Tämän otsakkeen summa on Smk 92,070: —, tänä vuonna Smk 103,625: —.

Kaupungin rakennusten ja tilusten korjaus ja kunnossapito.

Uutisrakennukset.

Otsakkeen »Uutisrakennukset» alla huomataan edellämainitut määrärahat: talojen P. Roopertinkadun N:on 10 ja Kasarminkadun N:on 11 osto, Smk 350,000: —, uusi poliisiasema Kallioon Smk 118,000: —, uusi kansakoulutalo Kallioon Smk 150,000: —, kansakoulutalo Tehtaankadun varrella Smk 120,000: — sekä kunnalliset työväenasunnot Smk 140,000: —. Muita pienempiä uutislaitteita varten merkittiin yhteensä Smk 7,000: —.

Katujen ja yleisten paikkojen korjaus, kunnossapito ja uutistytöt.

Katujen ja yleisten paikkain korjaukseen ja kunnossapitoon otettiin yhteensä Smk 87,400: —, ja oli näillä varoilla paitsi erinäisiä korjauksia suoritettava: kaupungin osuuden E. Esplanadikadusta laskeminen priima tellikkakivillä asfalttiin Korkeavuorenkadun ja Länsi-Rannan välillä, koillisesta lounaaseen kulkevan ajotien laskeminen poikki Kasarmintorin, kaupungin osuuden L. Heikinkadusta laskeminen Vladimirin- ja Simonkatujen välillä, Aleksanterinkadun jatkon laskeminen I. ja L. Heikinkatujen välillä sekä erinäisten aitojen laittaminen ja korjaaminen pitkin kaupungille kuuluvia katuosuuksia. — Uutislaitteet otsakkeen alla myönnettiin yhteensä Smk 499,010: — ja olivat nämä työt, osittain aikaisemmin mainitut, seuraavat: Hietalahdentorin itäisen neljänneksen laskeminen mukulakivillä, Säästöpankinrinteen tasottaminen, Helsinginkadun tasottaminen puolittain leveydestään pitkin tontteja N:ot 288 ja 250, teiden itäpuolella korttelia N:o 250, Kristiinankadun Vaasan- ja Porvoonkatujen välillä, Vaasankadun Sturen- ja Kristiinankatujen välillä, Sturenkadun Vaasan- ja Kristiinankatujen välillä, Nordenskjöldinkadun Hietaniemenkadusta Ilmarisenkatuun sekä puolittain leveydestään viimemainitun ja Arkadiakadun välillä, Hietaniemenkadun Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Arkadiakadun Runebergin- ja Nordenskjöldinkatujen välillä, Runeberginkadun P. Rautatie- ja Arkadiakatujen välillä, P. Rautatiekadun Runebergin- ja Fredrikinkatujen välillä, kujien yhdistettyjen korttelien N:ot 412 ja 419 välillä, Fredriksberginkadun Harju- ja Pengerkatujen välillä pitkin korttelia N:o 359, Punanotkon läpi kulkevan osan Laivurinrinteestä, Koulutorin, Merimiehenkadun Fredrikin- ja Yrjönkatujen välillä, Fredrikinkadun Kampin- ja P. Rautatiekatujen välillä, Tehtaan- ja Kapteeninkatujen rajoittaman avoimen paikan seitsemännessä kaupunginosassa tasottaminen; rautatieraide läpi korttelin N:o 150 Katajanokalla: kaupungille kuuluvien katuosuuksien makadamiseeraus toisella linjalla Kalliassa, I. Papinkadun tasottaminen puoleen leveyttänsä, puoli leveyttä Pergerkadusta pitkin tonttia N:o 5,

Kaikukujan I. Viertotien ja Pengerkadun välillä sekä edellämainitut kiviportaatt Vuorimiehenkadun päästä Laivurinkatuun päin.

Vieressäolevan otsakkeen alle otettiin samoin kuin tämän vuoden menoarvioon erinäisiin kunnossapito- ja täydennystöihin Smk 15,000: — ja Smk 3,000: —. Uutistytöt, joihin osotettiin yhteensä Smk 84,700: — kuuluvat pääasiallisesti vastaaviin kaduntasotustöihin.

Kanavain ja viemäriöjain korjaus, kunnossapito ja uutistytöt.

Tiet ja Viertotiet nimisen otsakkeen alla huomataan korjauksiin ja kunnossapitoon Smk 10,000: — ja Smk 17,000: — jonka ohessa tien makadamiseeraukseen poikki kuritushuoneen alueen otettiin Smk 7,800: —.

Tietten ja viertoteitten korjaus.

Vieressäolevaa otsaketta varten osotettiin yhteensä Smk 317,780: —, ja olivat suurimmat erät siinä: Katajanokan laiturin uudestaanrakennus Smk 235,000: —, satamain ruoppaus Smk 20,000: — sekä Eteläsataman pohjoisen rannan laskeminen sekunda telikkakivillä Smk 15,280: —. Muut erät nousevat yhteensä Smk 47,500: — ja ne käsittävät entisen kaatosillan uudistuksen Katajanokan pohjoisrannassa, erinäisiä siltain korjauksia Sörnäisten satama-alueella y. m. Mainittu menoerä Katajanokanlaiturin uudistuksesta oli aiheutunut Satamarakennustoimikunnan ilmoituksesta Rahatoimikamarille siitä, että sanotussa laituriin jo monena vuonna huomattu laskeutuminen oli nyttemmin niin lisäantynyt että itse laiturimuurin murtuminen oli peljättävissä, jonka vuoksi menoarvioon oli otettu sanottu, käytettyjen asiantuntijain laskema määrä kyseessäolevasta työstä.

Satamain korjaus, kunnossapito ja uutislaitteet.

Kaupungin istutusten ja taimitarhojen korjaukseen ja hoitoon otettiin Smk 82,050: —, vastaten Smk 65,500: — tämän vuoden menoarviossa. Uutislaitteita varten otettiin Smk 31,856: —, joista tasotustyöt Kaivopuistossa Smk 10,000: — ja tasotustöitten jatkaminen Eläintarhan urheilukentällä samoin Smk 10,000: —.

Istutusten korjaus, hoito ja uutislaitteet.

Otsake Puhtaanapitolaitos käsittää määrärahan Smk 167,200 korjauksiin ja kunnossapitoon, vastaten Smk 127,200: — tämän vuoden menoarviossa, sekä uutislaittekustannukset, käsittäen m. m. 300 rikan kuljetusastian oston, Smk 19,200: —; Smk 5,800: — edellisessä menoarviossa.

Puhtaanapitolaitos.

Määrärahat otsakkeiden Työkalut ja Sekalaisia alla merkittiin Smk:ksi 7,000: — ja Smk:ksi 9,000: —.

Työkalut ja sekalaisia.

Kaupungin yleiseen menoarvioon oli kuten ennenkin liitetty valaistuslaitoksen menoarvio, jossa menot olivat lasketut Smk:ksi 624,300: —, jakautuen seuraavasti: hallinto Smk 59,750: — kaasunvalmistuskus-

Valaistuslaitoksen meno- ja tuloarvio.

tannukset: hiilikaasusta Smk 290,150: —, öljykaasusta Smk 53,000: —, eli yhteensä Smk 343,150: —, kustannukset sivutuotteista Smk 16,600: —, kustannukset katuväläistuksesta Smk 45,800: —, kustannukset yksityisestä kaasunkulutuksesta Smk 19,500: —, korjaus ja kunnossapito Smk 41,700: —, korkoa konttokuranttitililtä kaupunginrahaston kanssa Smk 10,000: —, pääputkiverkon laajentaminen Smk 43,000: —, uusien kaasulyhtyjen pystyttäminen Smk 11,300: — sekä haarajohtoja, kalustoa y. m. Smk 33,500: —. Kun tulot kaasulaitoksesta laskettiin Smk:ksi 761,500: — tuli kaupungin yleisen budgetin hyväksi Smk:an 137,200: — suuruinen nettosäästö. Vastaavat luvut tämän vuoden budgetissa olivat: menot Smk 641,300: —, tulot Smk 730,800: —, nettosäästö siis Smk 89,500: —.

Katuväläistus. Kaupungin katujen, laiturién ja tavaravarikkojen vääläistukseen kaasulla, paloöljyllä ja sähköväällä otettiin 1907 vuoden menosääntöön yhteensä Smk 253,421: —, vastaten Smk 250,089: 30 tämän vuoden menosäännössä.

b) Kaupungin irtaimistoa, rahatointa ja hallintolaitoksia koskevia asioita.

Kertomus kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä vuodelta 1905.

Kaupunginvaltuustolle oli Rahatoimikamari lähettänyt Rahatoimikonttorin laatimat ja sen toimesta painatetut asiakirjat¹⁾, jotka koskivat Helsingin kaupungin tilejä ja tilinpäätöstä vuodelta 1905 ja oli tämä tilinpäätös yhteenvetona sisällykseltään seuraava:

Tulot:

Käytetty säästö vuodelta 1904	Smk	750,000: —
Tulot vuosirahasäännön mukaan	»	5,601,146: 73
» » lisäksi	»	654,463: 53
Säästö määrärahoista	»	141,594: 39
		Yhteensä Smk 7,147,204: 65

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 13.

Menot:

Määrärahat vuosirahasäännön mukaan	Smk 6,351,146:	73
Määrärahain lisäksi käytetty	» 515,792:	61
Vajaus lasketuissa tuloissa	» 16,995:	76
	Smk 6,883,935:	10
Vuoden tulos, ylijäämä	» 263,269:	55
	Yhteensä Smk 7,147,204:	65
Edellämainittu ylijäämä.....	Smk 263,269:	55
siihen lisättyinä käyttämätön säästö vuodelta 1904 eli »	892,841:	35
tekee säästöä vuoteen 1906	Smk 1,156,110:	90

Kertomus esitettiin Valtuuston tiedoksi. ¹⁾

Kaupungin tilien vuodelta 1905 tarkastettua, josta Maistraatti oli Valtuustolle lähettänyt kertomuksen, ²⁾ mistä kävi selville että tarkastajat eri hallintolaitosten yksityiskohtaiseen tarkastuksen nähden eivät olleet huomanneet syytä mainittaviin muistutuksiin, myönsi ³⁾ Valtuusto kaupungin hallinnollisille virastoille, toimikunnille ja lautakunnille vastuuvapauden mainitulta vuodelta.

Kaupungin tilien tarkastus vuodelta 1905. Vastuuvapaus kaupungin lautakunnille ja hallituksille.

Lahjoitusrahastojen tilien päätettyä vuodelta 1905 oli Rahatoimikonttori lähettänyt Rahatoimikamarin kautta Valtuustolle painetun kertomuksen rahastojen hoidosta, mikä tiedoksi merkittiin. ⁴⁾

Lahjoitusrahastojen hoito vuodelta 1905.

Kirjelmäin ohella maaliskuun 31 päiväältä ja huhtikuun 4 päiväältä oli Maistraatti Valtuustolle lähettänyt kertomukset Helsingin Vähittäismyyntiosakeyhtiön ja Helsingin Anniskeluosakeyhtiön tilien ja hallinnon tarkastuksesta vuonna 1905, ⁵⁾ josta kävi selville että tarkastajat olivat havainneet tulojen ja menojen vuoden kuluessa pitävän yhtä näytettyjen verifikaattien kanssa, tilinpäätösten olevan oikein tehtyjä sekä yhtiöitten kirjanpidon muutenkin olevan kaikin puolin tyydyttävästi toimitettu. Vähittäismyyntiyhtiön käytettävänä oleva nettovoitto vuodelta oli Smk 78,864: 26, josta Smk 31,545: 70 meni kulkulaitosrahastoon ja Smk 47,318: 56 Helsingin kaupungin kunnalle, jonka ohella Anniskelu-yhtiön voitto oli Smk 205,683: 63, josta Smk 123,410: 18 meni kunnalle ja Smk 82,273: 45 kulkulaitosrahastoon.

Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöiden tilien tarkastus vuodelta 1905.

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 27. — ²⁾ Valt. pain. asiak. N:o 25. — ³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 2. — ⁴⁾ S:n s:n maalisk. 6 p. § 11. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. N:o 17.

Samalla kun Valtuusto myönsi ¹⁾ vastuuvapauden mainittujen yhtiöitten johtokunnille kyseessäolevalta vuodelta päätti Valtuusto että Helsingin Anniskeluosakeyhtiön vuosikertomus ynnä asiainomaisten tarkastajain lausunnot vastaisuudessakin painettaisiin Valtuuston asiakirjain joukkoon.

Sedmigradskyn Saatuun tiedon Sedmigradskyn pikkulastenkouluun ja Marian tur-pikkulasten- vakodin tilintarkastuskertomuksesta vuodelta 1905 päätti ²⁾ Valtuusto koulun ja Ma- myöntää näiden laitosten johtokunnalle vastuuvapauden sanotulta vuo-rian turvakodin tilintarkastus muodostuksesta vuodelta 1905. delta, jonka ohessa tilintarkastajiksi vuodeksi 1906 valittiin konsuli G. Paulig ja maisteri Ernst Nordström.

Muutetut mää- Valtuuston kokouksessa syyskuun 11 päivänä ³⁾ esitettiin tiedoksi räykset Maist- Maistraatin kirjelmä heinäkuun 7 päivältä ynnä K. Senaatin päätös tou- raatin ja Raas- kokuun 18 päivältä, joka koski muutettuja määräyksiä tämän kaupun- tuvanoikeuden muodostuksesta ja toiminnasta. gin Maistraatin ja Raastuvanoikeuden muodostuksesta ja toiminnasta.

Kysymys kun- Suostuttuaan kunnallisormestarin, varatuomari J. von Haartmanin nallisormesta- anomukseen virkaerosta hänen hoitamastaan pormestarinvirasta, päätti rinviran hoi- Valtuusto tammikuun 30 päivänä, ⁴⁾ siihen katsoen että vakanssisäästö dosta. kyseessäolevasta virasta pitäisi suorittaa Suomen Siviililaitoksen leski- ja orpokassaan, myöntää korvaukseksi avoimen pormestarinviran hoidosta Valtuuston käyttövaroista ylimääräisen 500 markan suuruisen määrärahan kuukaudessa menosääntöön otetun palkkion lisäksi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1906, kunnes virka vakinaisesti täytettiin. Koska kuitenkin kunnallisormestari E. Öhman, joka huhtikuun 20 päivänä oli jälleen asetettu virkaansa, ollen edustajana Porvarissäädyssä paraikaa kestävillä ylimääräisillä valtiopäivillä, ei ollut voinut heti ryhtyä virkaansa hoitamaan, ilmoitti ⁵⁾ Valtuusto kokouksessa toukokuun 8 päivänä että Valtuustolla puolestaan ei ollut mitään muistuttamista virka- tekevän kunnallisormestarin, varatuomari J. von Haartmanin määräystä vastaan hoitamaan useinmainittua virkaa, kunnes pormestari Öhman voisi ryhtyä sen hoitamiseen, Sittenmin oli Rahatoimikamarille Maistraatin pöytäkirjanotteella heinäkuun 14 päivänä ilmoitettu että virka- tekevä kunnallisormestari von Haartman oli selittänyt viimemainitun kuun 16 päivästä alkaen olevansa estetty hoitamasta sanottua virkaa.

Koska kuitenkin Valtuuston edellämainitusta päätöksestä ei käy-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 6 33 ja toukok. 8 p. § 19. — ²⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 64. — ³⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 52. — ⁴⁾ S:n s:n tammik. 30 p. § 15. — ⁵⁾ S:n s:n toukok. 8 p. § 3.

nyt selville, oliko Valtuusto tarkoittanut että virkaatekevä pormestari von Haartman sittenkin kun pormestarinvirka olisi vakinaisesti täytetty nauttisi aikaisemmin vakinaisen palkkion lisäksi myönnettyä ylimääräistä 500 markan määrärahaa kuukaudessa vai olisiko vakinaisen viranhaltijan palkattava sijaisensa, anoi Kamari, siihen katsoen että asian laatu ei sallinut lykkäystä Valtuuston seuraavaan kokoukseen, Valtuuston puheenjohtajalta tarkempia selityksiä, joista kävi selville että Valtuusto oli tarkoittanut että virkaatekevä pormestari von Haartman yhä edelleen ja niin kauan kuin hän hoitaisi pormestarinvirkaa nauttisi sanottua ylimääräistä määrärahaa.

Edellämainituilla perusteilla oli Rahatoimikamari katsonut olevan pormestari Öhmanille määrättävä maksettavaksi hänelle tulevat palkkaedut touko-, kesä- ja puolelta heinäkuulta, siitä kuitenkin lyhentämällä virkaan yhdistetyn palkkion, määrältään Smk 416: 66, joka summa ynnä Valtuuston myöntämä ylimääräinen 500 markan määräraha oli määrätty maksettavaksi touko-, kesä- ja puolelta heinäkuulta virkaatekeväälle pormestarille, von Haartmanille.

Ilmottaen ¹⁾ Valtuustolle kyseessäolevan summan maksumääräyksestä, anoi Kamari hyväksymistä tälle toimeenpiteellensä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti Valtuusto ²⁾ hyväksyä Rahatoimikamarin edellämainitun toimenpiteen.

Yhteisen Raastuvanoikeuden kirjelmällä lokakuun 8 päivältä tekemästä esityksestä myönsi ³⁾ Valtuusto väliaikaisen viidennen osaston ylläpitämiseksi Raastuvanoikeudessa tänä vuonna 983 markan 33 pennin suuruisen kuukautisen määrärahan maksettavaksi Valtuuston käyttövaroista; ja oli, jos tarve vaatisi yhä edelleen väliaikaista viidettä osastoa, Yhteisen Raastuvanoikeuden Valtuustolle jätettävä uusi esitys vastaisesta määrärahasta sanottuun tarkoitukseen. — Sittenkin teki Yhteinen Raastuvanoikeus esityksen lisämäärärahan myöntämisestä useinmainitun viidennen osaston ylläpitoa varten ensimmäisellä neljänneksellä vuotta 1907, ja suostuikin ⁴⁾ Valtuusto tähän esitykseen.

Sittenkun siten Raastuvanoikeuteen perustettu väliaikainen viides osasto oli neljännen osaston varapuheenjohtajan oikeusneuvosmies V. F. Heimbürgerin johdolla alkanut toimintansa, oli viimeainittu osasto ollut varapuheenjohtajaa vailla. Koska kuitenkin työtaakka sanotussa osas-

Määräraha Raastuvanoikeuden väliaikaista viidettä osastoa varten.

Viransijaispalkkio nuorempaa oikeusneuvosmiehenvirkaa varten.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 151 heinäk. 16 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 45. — ³⁾ S:n s:n lokak. 16 p. § 29. — ⁴⁾ S:n s:n jouluk. 18 p. § 17.

tossa oli lisääntynyt enemmän kuin oli laskettu, oli Yhteinen Raastuvan-oikeus Keisarilliselta Turun Hovioikeudelta anonut nuoremman oikeusneuvosmiehen A. V. Nymanin määräämistä varapuheenjohtajaksi useinmainittuun osastoon, sekä esitti kirjelmässä marraskuun 13 päivältä Valtuustolle, että oikeusneuvosmies Nymanin viransijaisen palkkaamiseksi myönnettäisiin kuukautinen 300 markan määräraha, laskettuna 15 päivästä samaa kuuta, niin kauan kuin väliaikaista osastoa ylläpidettäisiin. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta suostui¹⁾ Valtuusto Yhteisen Raastuvanoikeuden esitykseen, jonka ohessa kuitenkin määräraha, joka olisi suoritettava Valtuuston käyttövaroista, ei kestäisi ilman erityistä esitystä Raastuvanoikeuden puolelta kauempaa aikaa kuin miksi Valtuusto aikaisemmin oli myöntänyt määrärahan väliaikaisen viidennen osaston ylläpitämiseksi eli kertomusvuoden loppuun.

Sijaispalkkio nuorempaa oikeusneuvosmiehenvirkaa varten.

Yhteisen Raastuvanoikeuden Maistraatin kautta tekemästä esityksestä myönsi Valtuusto²⁾ vielä käyttövaroistaan 250 markan palkkion kuussa nuoremman oikeusneuvosmiehenviran sijaisuuden hoitamista varten Raastuvanoikeudessa.

Sama kunnallisuusneuvosmiehenvirkaa varten.

Samoin myönsi³⁾ Valtuusto Maistraatin esityksestä lisäpalkkioksi kunnallisuusneuvosmiehenviran sijaiselle Maistraatissa 200 markkaa kuussa, kunnes virka vakinaisesti täytettäisiin.

Kansakoulujen tarkastajan apulaisen asettaminen.

Kirjelmässä⁴⁾ Valtuustolle lokakuun 23 päivältä 1905 oli Kansakoulujohtokunta huomauttaen kaupungin kansakoululaitoksen melkoisesta kehityksestä anonut apulaisen ottamista kaupungin kansakoulujentarkastajalle; ja päätti⁵⁾ Valtuusto kokouksessa tammikuun 16 päivänä palauttaa asian Kansakoulujohtokuntaan kehottaen Johtokuntaa voimassaolevan kansakoulujärjestyksen III §:n määräysten johdosta ottamaan harkittavaksi, olisiko kaupungin edelleenkin oltava yhtenä ainoana tarkastuspiirinä vai eikö olisi syytä jakaa se useampaan piiriin sekä jättämään Valtuustolle vaihtoehtoisesti tehdyt ehdotukset tarvittaviksi määräyksiksi asiassa sekä edellämainittua tapausta varten myös ehdotuksen työnjaosta kansakoulujentarkastajan ja hänen apulaisensa välillä.

Sittenkun Kansakoulujohtokunta kirjelmässä⁶⁾ maaliskuun 19 päivältä, samalla lähettäen ehdotuksen ohjesäännöksi kansakoulujentarkastajan apulaiselle, ynnä myös ehdotukset kaupungin kansakoulujentarkastuspiiriin

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 32. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 46. — 3) S:n s:n marrask. 27 p. § 10. — 4) Valt. pain. asiak. N:o 32 vuod. 1905. — 5) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 16. — 6) Valt. pain. asiak. N:o 15.

jakamiseksi kielellisellä ja paikallisella perustuksella, oli esiintunut epäkohdat sellaisesta jaosta millä perusteella hyvänsä sekä esittänyt että palkaksi ehdotetulle virkailijalle, joka olisi otettava lukuvuoden 1906—07 alusta, määrättäisiin 5,000 markkaa vuodessa, 500 markan korotuksella viiden ja kymmenen vuoden päästä, jonka ohessa hänen palkkansa syyslukukaudelta 1906 olisi suoritettava Valtuuston käyttövaroista, päätti¹⁾ Valtuusto että apulaiskansakoulujentarkastaja otettaisiin koetteeksi kahdeksi vuodeksi, jonka ohessa erityiselle valiokunnalle, johon sittemmin valittiin²⁾ neidit Elin Weckman ja Alma Hallberg, professori Axel Wallensköld, vapaaherra Adolf von Bonsdorff sekä herrat Oker-Blom, Pesonen ja Gustafsson, annettiin tehtäväksi mainittujen kahden vuoden kuluttua jättää ehdotus kysymyksen lopulliseksi ratkaisemiseksi. Johtokunnan ehdotukset useinmainitun virkailijan palkkaamisesta hyväksyttiin ja Valtuuston lopullisesti hyväksymä³⁾ ohjesääntö tuli seuraavanlaatuiseksi:

Kansakoulujen apulaistarkastajan ohjesääntö.

Kansakoulujen apulaistarkastajalla, jonka Kaupunginvaltuusmiehet valitsevat Kansakoulujohtokunnan ehdotuksesta, on lähimpänä tehtävänä avustaa tarkastajaa kaupungin kansakoulujen tarkastamisessa; jota varten hänen tulee:

1) kansakoulujohtokunnan hyväksymän työnjaon mukaan yksissä neuvoin tarkastajan kanssa valvoa opetusta, järjestystä ja kurinpitoa kouluissa;

2) avustaa tarkastajaa opetuksen järjestämistä koskevien ohjeiden valmistamisessa, ehdotuksien laatimisessa opettaja- ja opettajatarvikkain täyttämiseksi ja uusien oppi- ja lukukirjain hyväksymiseksi sekä opetustarpeiden hankkimisessa kouluihin;

3) Kansakoulujohtokunnan kokouksissa antaa lausuntonsa esiintulevista asioista; sekä

4) tarkastajan ollessa estettynä virkaansa hoitamasta, astua hänen sijaansa ilman Kaupunginvaltuusmiesten erityistä määräystä, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin enintään yhdeksi kuukaudeksi, jona aikana

1) Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 20. — 2) S:n s:n toukok. 21 p. § 29. — 3) S:n s:n toukok. 15 p. § 7.

hänen tarkastamisvelvollisuutensa on kohtuuden mukaisesti lievennettyinä.

Kysymys toisen kaupunginlääkäri-
viran toisjärjestä-
mistä.

Valtuuston kokouksessa lokakuun 30 päivänä¹⁾ esitettiin mietintö, minkä oli laatinut valiokunta, joka oli asetettu²⁾ antamaan lausuntoa ehdotuksesta toisen kaupunginlääkäri-
viran toisjärjestämiseksi.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto Keisarilliseen Senaattiin jättää anomuksen siitä, että tätä nykyä Helsingin kaupunginlääkärille kuuluvat oikeustieteellistä laatua olevat tehtävät siirrettäisiin poliisilääkärille sekä sittenkun suostumus tähän oli saatu:

että täkäläinen toinen kaupunginlääkäri-
virka lakkautettaisiin;

että samoin lakkautettaisiin terveystoimiston terveydenhoidontarkastajan toimi sekä sen sijaan otettaisiin laillisilla oikeuksilla varustettu lääkäri apulaiseksi kaupunginlääkärille pääasiallisesti niillä velvollisuuksilla, joita valiokunta edellä oli puoltanut, ja 5,400 markan palkkiota vastaan vuosittain, 500 markan korotuksella viiden ja samoin kymmenen vuoden palveluksesta;

että Terveystoimistokunnalle annettaisiin tehtäväksi Valtuustolle jättää ehdotus ohjesäännöksi kaupunginlääkäri-
viran apulaiselle; sekä

että poliisilääkäri-
viran palkkion lisäksi myönnettäisiin 1,200 markan suuruinen vuotuinen määräraha ollen tämä virkailija velvollinen hoitamaan ne aikaisemmin kaupunginlääkärille kuuluvat tehtävät, jotka edellä mainittiin.

Kysymys palk-
kion korotuk-
sesta työ- ja
vaivaistalon
lääkärille.

Vaivaishoitohallitukseen jättämässään kirjelmässä oli kaupungin työ- ja vaivaistalon virkaatekevä lääkäri, professori Ernst Ehrnrooth esittänyt, eikö olisi, sittenkun keuhkotautisia varten mainittuun laitokseen rakennettu paviljonki oli maaliskuun 5 päivänä luovutettu käytettäväksi, joko amanuenssi tai alilääkäri hetimiten otettava laitokseen taikka että jos tätä pidettäisiin nykyään vähemmän sopivana, Vaivaishoitohallitus hankkisi korotuksen laitoksen lääkäri-
viran menosäännön mukaan tulevaan palkkioon.

Lähetäten tämän professori Ehrnroothin kirjelmän Valtuustolle mainitsi Vaivaishoitohallitus, että koska jo oli periaatteessa päätetty että työ- ja vaivaistalo muutettaisiin nykyiseltä alueeltaan ja että laitokseen kuuluvat sairaalalaitokset siirrettäisiin Vaivaishoitohallituksen valvonnan alta ja jätettäisiin Terveystoimistokunnan huostaan, kysymyk-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 30 ja Valt. pain. asiak. N:o 34. — ²⁾ Katso 1995 vuod. kert. siv. I. 74.

sen amanuenssin tai alilääkärin ottamisesta työ- ja vaivaistaloon ei pitäisi antaa aihetta mihinkään toimenpiteeseen. Esitykseen nähden lisätystä palkkiosta laitoksen lääkärille huomautti Vaivaishoitohallitus, että työ- ja vaivaistalon mielisairaaloihin otetut mielisairaat olivat vuosien kuluessa lisääntyneet niin, että niiden lukumäärän vuonna 1902 ollessa 171, se vuonna 1905 oli noussut 256. Tämän perustuksella ja koska työ- ja vaivaistalon lääkärin tehtävänä oli valvoa hoitoonantosiirtoloita Sipoossa, ja koska hänen työnsä vielä oli lisääntynyt uuden keuhkotautispaviljongin avaamisesta, jätti Vaivaishoitohallitus, viitaten muuten niihin syihin, jotka professori Ehrnrooth esityksensä tueksi oli esiintuonut, Valtuuston harkittavaksi, eikö työ- ja vaivaistalon lääkärille, joka silloin nautti 3,600 markan vuotuista palkkiota, voitaisi myöntää 900 markan suuruista palkkion korotusta vuosittain, laskettuna huhtikuun 1 päivästä 1906.

Vaaditussa lausunnossa ilmoitti Terveyshoitolautakunta Vaivaishoitohallituksen esittämällä syillä yhtyvän Vaivaishoitohallituksen ehdotukseen asiasta. Koska kuitenkin oli erittäin tärkeätä että myös se mielisairaitten siirtola, jonka Vaivaishoitohallitus oli järjestänyt Sipoon pitäjään, aina väliin joutuisi asiantuntevan lääkärin tarkastuksen alaiseksi — mikä tähän asti ei ollut tapahtunut — vaati Lautakunta samalla että kaupungin vaivaistalon lääkärin tehtäviin tämän jälkeen kuuluisi myös vähintään kaksi kertaa vuodessa, nimittäin kerran kylmänä ja kerran lämpimänä vuodenaikana, jotka, erittäinkin maaseudulla, tarjoovat niin erilaiset elinolosuhteet, käydä katsomassa mainittuja mielisairaita antaakseen tarvittavaa lääkärinhoitoa ja tarkastaakseen heille annettua hoitoa.

Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti¹⁾ Valtuusto myöntää anottun palkankorotuksen, Vaivaishoitohallituksen ehdotuksen mukaisesti, ehdolla että lääkäri hyväksyisi Terveyshoitolautakunnan ehdottaman lisäyksen tehtäviinsä, ja olisi tämän päätöksen aiheuttama meno, mikäli se koski tätä vuotta, suoritettava Valtuuston käyttövaroista, jonka ohessa Valtuusto antoi Vaivaishoitohallitukselle tehtäväksi jättää kyseessäolevan päätöksen aiheuttaman ehdotuksen 10 §:n muutokseksi työ- ja vaivaistalon hauruinhoitolaitoksen ohjesäännössä.

Kirjelmässä marraskuun 5 päivältä jätti Vaivaishoitohallitus sitten

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 19.

vaaditun ehdotuksen sellaiseksi houreinhoitolaitoksen ohjesäännön muutokseksi kuin Valtuuston mainitussa päätöksessä oli tarkoitettu, ja päätti¹⁾ Valtuusto tehden vähäisiä muutoksia ehdotukseen, Lääkintähallitukselle tehdä esityksen sen vahvistamisesta.

Kysymys uudesta ohjesäännöstä kaupungin aluelääkäreille.

Valtuuston kokouksessa toukokuun 8 päivänä esitettiin Terveys-
hoitolautakunnan tekemä ehdotus uudeksi ohjesäännöksi²⁾ aluelääkäreille
tässä kaupungissa; ja lykättiin tämä ehdotus Valtuuston kokouksessa
toukokuun 21 päivänä³⁾ valiokuntaan, jonka jäseniksi valittiin Valtuus-
ton varapuheenjohtaja herra Heikel, herra Holsti, tohtori Harald Rå-
bergh, Vaivashoitohallituksen toimitusjohtaja Filosofian maisteri Axel
Antell ja pastori Ludvig Bengelsdorff. Valiokunnan asiasta antama lau-
sunto, joka esitettiin Valtuuston kokouksessa joulukuun 21 päivänä,⁴⁾
pantiin pöydälle, eikä sitä käsitelty lopullisesti vuoden kuluessa.

Muutettu ohjesääntö kansakoululääkäreille.

Sittenkun Kansakoulujohtokunta kansakoululääkärin, lääketieteen-
tohtori M. Oker-Blomin tekemästä esityksestä oli Valtuustolle ehdotta-
nut että 2 §:n 6 ja 8 kohta kansakoululääkärin ohjesäännössä muutet-
taisiin siten että lääkäri ei »vähintään kerran kuukaudessa», vaan mi-
käli mahdollista neljä kertaa asianmukaisesti sovitettuina aikoina pitäisi
käydä katsomassa joka luokkaa tehdäkseen tarpeellisia tarkastuksia, sekä
että lääkäri olisi kansliassa tavattavissa Kansakoulujohtokunnan mää-
rämällä ajoilla, eikä joka lukupäivä määrättyllä ajalla, oli Valtuusto
vaatinut Terveyshoitolautakunnan lausuntoa asiasta, sekä hyväksyi⁵⁾
sittenkin, Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, edellämainitun
muutosehdotuksen.

Määräraha bakteriologisten tutkimusten toimittamiseen kaupungin laboratoriossa terveydellisiä tutkimuksia varten.

Kirjelmässä Valtuustolle marraskuun 22 päivästä oli Terveyshoito-
lautakunta huomauttanut että siinä ehdotuksessa kaupungin terveydel-
listen tutkimusten laboration toisinjärjestämiseksi, jonka Lautakunta
joulukuun 1 päivänä 1902 oli Valtuustolle lähettänyt, tutkimusten jou-
kossa, jotka kunnan puolelta uskottaisiin laboratoriolle, oli ollut myös
bakteriologisia tutkimuksia sairaustapauksissa, joitten suorittamiseksi
laboratorioon olisi otettava bakteriologinen assistentti, nuorempi lääkäri,
joka ulkomailla on täydentänyt tietojansa bakteriologiassa. Esityksen
elintarpeiden tarkastusaseman muuttamisesta oli sittenkin Valtuusto
hyväksynyt, mutta ehdotus yllämainitun assistentin ottamisesta saanut

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 16. — 2) Valt. pain. asik. N:o 20. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 30. — 4) S:n s:n jouluk. 31 p. § 5 ja Valt. pain. asiak. N:o 47. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 17.

toistaiseksi raueta. Kuitenkin, koska mainittujen tutkimusten tekemisen tarve oli tullut yhä tuntuemmaksi, oli kaupungissa toimivien lääkärin ollut pakko etenkin kurkkumätää koskevia tarkastuksia varten turvautua Marian sairaalan kulkutautisosaston ylilääkäriin, lääketieteen-tohtori Max Björksteniin. Tämä oli kumminkin nyttemmin selittänyt ettei hän voinut suorittaa näitä tutkimuksia ilman korvausta, jonka vuoksi Lautakunta oli katsonut olevan palattava alkuperäiseen ehdotukseensa ja anoi senvuoksi valtuutusta saada bakteriologisten tutkimusten suorittamiseksi kaupungin laboratorioissa terveydellisiä tutkimuksia varten yhden vuoden ajaksi ottaa bakteriologiaan perehtyneen lääkärin 2,450 markan vuotuista palkkiota vastaan velvollisuudella suorittaa tutkimuksia sekä Terveyslaitokunnan käskystä että myös yksityisten lääkärin hyväksi heidän jättämistään näytteistä; tällöin tulisi varakkaiden henkilöitten korvata kustannukset suolikuumebasillien ja gonokokkien ynnä myös keuhkotauti- ja kurkkumätäbasillien tutkimisesta, kahdessa edellisessä tapauksessa 5 markalla ja kahdessa jälkimmäisessä 3 markalla kustakin tutkimuksesta.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta hyväksyi¹⁾ Valtuusto puheenalaisen esityksen, josta Budgettivaliokunnalle piti annettaman tieto kyseessäolevaan tarkoitukseen myönnetyn määrärahan ottamista varten 1907 vuoden menosääntöön.

Kirjelmässä maaliskuun 15 päivästä oli kaupungin Valaistuslaitoksen hallitus, ilmoittaen että valaistuslaitoksen johtaja, insinööri V. Montgomery, laskettuna syyskuun puolivälistä, oli aikonut erota edellämainitusta toimestaan, anonut valtuutusta saada kuulutetun 30 päivän hakemusajan kuluttua ottaa uuden johtajan kaasulaitokseen.

Kaasulaitoksen
toimitusjohtajatoimen täyttämisen ja apulaisviran perustaminen.

Sen ohella oli Hallitus kyseessäolevaan toimeen nähden huomauttanut seuraavaa:

Kaupungin ottaessa haltuunsa kaasulaitoksen päätti Valtuusto sen valiokunnan ehdotuksesta, jonka Valtuusto oli valinnut laatimaan ehdotusta valaistushallituksen järjestämiseksi ja ohjesäännöksi sille²⁾ asettaa kaasulaitosta varten toimitusjohtajan, »jolla olisi tietoja sekä kaasuteknikassa» sekä osottaa hänen palkkaamiseksi, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja kaasua valaistukseksi, 9,000 markkaa sekä 10 penniä 1,000 kuutiojalalta yksityiseen kulutukseen hankittua kaasua, viime-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 22. — ²⁾ Valt. pain. asiak. N:ot 36 ja 44 vuod. 1899.

mainittu erä taattuna vähintään 3,000 markaksi. Vapaan asunnon asemasta, jota ei voitu antaa kaasulaitoksessa, myönnettiin toimitusjohtajalle 1,500 markan suuruinen vuokratkorvaus. Koska kuitenkin yksityinen kaasunkulutus ja sen johdosta myös osapalkkio pyrkivät nopeasti lisääntymään, tehtiin Hallituksen ja insinööri Montgomeryn välillä sellainen sopimus että palkkio rajoitettiin 3,000 markaksi, jotenka toimitusjohtajan palkkio siis oli tehnyt yhteensä 13,500 markkaa vuodessa. Koska ehtoa hakijain tiedoista elektrotekniikassa virkaa piakkoin jälleen täytettäessä ei ollut välttämättömästi noudatettava, ehdotti Hallitus tähän katsoen että kyseessäolevan virkailijan palkka voitaisiin vähentää 10,000 markkaan vuodessa, jonka lisäksi tulisi vapaa kaasunkulutus sekä 10 prosentin palkankorotus 5 vuoden palveluksesta, ellei hänelle silloin osotettu vapaata asuntoa uuden hiilikaasulaitoksen läheisyydessä, joka kaupungin laskuun oli rakennettava. Muutoin ehdotettiin että toimeen kaikissa tapauksissa yhä edelleen olisi yhdistettävä velvollisuus valvoa täkäläistä paloöljyvalaistusta. — Koska oli mahdollista että sillä henkilöllä, joka toimeen valittaisiin, saattaisi olla tarve oleskelella jonkin aikaa ulkomailla hankkia itselleen lisäkokemusta ammatissaan sekä koska sittemmin muuttuneitten asianhaaran vallitessa näytti välttämättömältä ottaa heti kaasulaitokseen apulainen, uudisti Hallitus tästä Valtuustolle aikaisemmin helmikuun 7 päivänä ¹⁾ tekemänsä esityksen sellaisella muutoksella että Hallituksen määräyksestä olisi riippuva milloin tämä henkilö saisi tehdä kehittämisekseen ehdotetun ulkomaanmatkan; kuitenkin olisi apulaisen palkka tästä huolimatta määrätävä 5,000 markaksi ensimmäiseltä vuodelta ja 6,000 markaksi viideltä seuraavalta vuodelta.

Kokouksessa maaliskuun 20 päivänä ²⁾ päätti Valtuusto valtuuttaa kaupungin Valaistuslaitoksen hallituksen heti ryhtymään toimenpiteisiin toimitusjohtajantoimen täyttämiseksi, jonka ohella tämän palkkio määrättiin 8,000 markaksi vakituista vuosipalkkaa paitsi osapalkkiota $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ siitä määrästä, joka saadaan kun tileihin otettuun käytettävissä olevaan vuosivoittoon lisätään uutislaitteisiin pantu osa voittovaroista Valmistuslaitoksen hallituksen määräyksen mukaisesti, ja taattaisiin osapalkkiota vähintään 2,000 markkaa vuodessa.

Mitä tulee ehdotukseen apulaisen ottamisesta Valaistuslaitokseen

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 14. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 20 p. § 13.

päätti Valtuusto hyväksyä Valaistuslaitoksen hallituksen puheenalaisen ehdotuksen muutoin paitsi että apulaisen palkka määrättiin 6,000 markaksi, jonka ohella tämä veloitettiin ilman erikoista korvausta Hallituksen määrättävissä olevalla ajalla oleskelemaan kehitystään varten ulkomailla korkeintaan vuoden ajan.

Kokouksessa joulukuun 20 päivänä 1902 päätti Valtuusto muun muassa kehottaa Liikennekamreeriä ottamaan harkittavakseen ja Valtuustolle jättämään ehdotuksen niiksi muutoksiksi, jotka saattaisivat olla välttämättömät siinä suhteessa että ylimääräiset apulaiset, jotka olisivat Liikennekonttorin työtä varten säännöllisesti tarpeelliset, otettaisiin Liikennekonttorin menosääntöön vakinaista palkkaa nauttivina. Tämän johdosta huomautti Liikennekamreeri kirjelmässä huhtikuun 30 päivältä 1903 että sellainen toimenpide ei silloin vielä näyttänyt olevan tarpeen vaatima, muun muassa sillä perustuksella että mainittuun aikaan ei vielä oltu saatu tarpeellista kokemusta työnjakoon nähden edellämainitussa konttorissa, jonka ohella kuitenkin pääsyynä tähän epäävään kantaan lienevät olleet silloin vallitsevat sangen epävarmat valtiolliset olot. Suostuen Liikennekonttorin esitykseen päätti Valtuusto kokouksessaan toukokuun 5 p. 1903 jättää puheenalaisen kysymyksen toistaiseksi sikseen.

Koska olot sittemmin olivat melkoisesti muuttuneet ja koska oli saatu tarpeellista kokemusta työnjakoon nähden konttorissa, oli Liikennekamreeri Rahatoimikamariin lähetettyyn erityiseen Liikennekonttorin menosääntöön ottanut aikaisemmin nostetun ehdotuksen muutoksiksi Konttorin menosääntöön 1907 vuotta varten. Koska kuitenkin Kamarin mielestä tämän yhteydessä olisi otettava harkittavaksi, eivätkö niihin muuttuneisiin oloihin nähden, jotka olivat astuneet voimaan senjälkeen kun Liikennekonttori nykyisessä muodossaan perustettiin, muutokset Konttorin voimassa olevaan ohjesääntöön olisi tarpeen vaatimat, lykättiin asian valmisteleva käsittely valiokuntaan, johon valittiin valtioneuvos B. Vinter, protokollasihteri A. Aminoff ja pakkahuoneentarkastaja O. Häggman. Kun mainittu valiokunta oli laatinut ehdotuksen ohjesäännöksi Helsingin kaupungin Liikennekonttorille, oli Kamari vaatinut uuden ehdotuksen seuraavan vuoden menosäännöksi Konttoria varten, sekä Valtuustolle lähettänyt edellämainitut ehdotukset¹⁾ ohjesäännöksi ja menosäännöksi ynnä anomuksen

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 43 (Rhkn kirj. N:o 280 marrask. 29 p.).

niitten hyväksymisestä. Valmistusvaliokunnan esityksestä päätti¹⁾ Valtuusto hyväksyä edellämainitut ehdotukset astumaan voimaan tammi-kuun 1 päivästä 1907. Siten hyväksytyt ehdotukset olivat seuraavat:

Helsingin kaupungin Liikennekonttorin ohjesääntö.

§ 1.

Helsingin kaupungin Liikennekonttori, joka on Rahatoimikamarin alainen, velkoo ja kantaa kaupungille tulevan tuulaakin, liikenne- ja mittaussmaksut ynnä myös vuokrat niistä makasiineista, jotka ovat Liikennekonttorin hoidossa.

Liikennekonttorille kuuluu lähinnä kaupungille kuuluvien tulli-huonerakennusten ja tavarasuojusten sekä niissä olevien kalustojen valvonta.

§ 2.

Liikennekonttoria johtaa liikennekamreeri, ja sen toimintaa hoitaa hän apunaan kaksi kirjuria, rahastonhoitaja, kirjanpitäjä, ensimmäinen konttorikirjuri, toinen konttorikirjuri, vaakamestari, kaksi apulaisvaakamestaria ynnä myös tarvittavat ylimääräiset apulaiset ja vahtimestarit.

Liikennekamreerin asettaa Valtuusto Rahatoimikamarin ehdotuksesta, kirjurit, rahastonhoitajan, kirjanpitäjän, konttorikirjurit ja vaakamestarit samoin Valtuusto Rahatoimikamarin ehdotuksesta kuulusteltuaan liikennekamreeria, sekä vahtimestarit Rahatoimikamari liikennekamreerin esityksestä.

§ 3.

Liikennekamreerilla älköön ilman Rahatoimikamarin lupaa olko muuta tointa.

Hänelle kuuluu:

- a) johtaa Liikennekonttorin töitä ja valvoa että muut konttorin palvelukseen otetut henkilöt täyttävät tehtävänsä;
- b) ottaa tarpeelliset ylimääräiset apulaiset;
- c) vastata siitä että konttorille kuuluva velkominen toimitetaan voimassaolevien asetusten mukaan;
- d) tarkastaa ja vahvistaa oikeiksi ne maksuliput, jotka konttori laatii;
- e) valvoa että rahastonhoitaja joka päivä, Rahatoimikamarin osotuksen mukaan, jättää hallustaan konttoriin kertyneet varat, otettuaan siitä tarpeellisen vaihtokassan;
- f) tarkastaa ja allekirjoittaa rästiluettelot suorittamattomista maksuista sekä asianomaiselta virastolta anoa toimenpidettä rästien keräämiseksi sekä Rahatoimikamarille lyhentämistä varten ilmoittaa mitä rästivelallisilta ei ole voitu saada;

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 14.

g) valvoa konkurssi- ja vuosihaastejutuista saatavia, jotka Liikennekonttori on merkinnyt velottaviksi;

h) jättää ennen kunkin kuun 10 päivää Rahatoimikamariin summittainen ilmoitus velkomisista ja kannoista edellisenä kuukautena;

i) lähettää vuosittain syyskuun kuluessa Rahatoimikamariin Liikennekonttoria koskevat tiedot seuraavan vuoden tulo- ja menoarvioehdotusta varten;

k) lähettää tammikuun kuluessa Rahatoimikamariin Liikennekonttorin kalustoluettelot ja tilit viimeksikuluneelta vuodelta ynnä myös summittainen yhteenveto kannoista sanotulta vuodelta ja erityisluettelo vuoden lopussa suorittamatta olevista maksuista;

l) jättää helmikuun kuluessa Rahatoimikamariin kertomus Liikennekonttorin toiminnasta edellisenä vuonna; ynnä myös

m) lähinnä hoitaa ja valvoa kaupungin tullihuonerakennuksia ja tavarasuojuksia.

§ 4.

Kirjureille kuuluu:

a) laskea niitten maksujen määrät, joitten velkominen kuuluu Liikennekonttorille;

b) numeroida ja maksuvelvollisille jättää maksuliput; ynnä myös

c) kirjoittaa maksulippuja, kun muut virkatehtävät sen sallivat.

Työnjako kirjurien kesken kuuluu liikennekamreerille.

§ 5.

Rahastonhoitajalle kuuluu:

a) kantaa kaikki Liikennekonttoriin kertyvät varat;

b) pitää kassakirjaa;

c) toimittaa konttorin rahasuoritukset; ynnä myös

d) jättää joka kuun lopussa liikennekamreerille kantoluettelot.

§ 6.

Kirjanpitäjälle kuuluu:

a) laatia ennen kunkin kuun 10 päivää tilinpäätös edelliseltä kuukaudelta;

b) tehdä kultakin kuulta rästiluetelo suorittamattomista maksuista;

c) laatia lyhennysluettelo maksamatta jääneistä rästeistä; ynnä myös

d) tehdä tammikuun kuluessa erityisluettelo vuoden lopussa suorittamatta olevista maksuista.

§ 7.

Ensimmäiselle konttorikirjurille kuuluu:

kirjoittaa maksulippuja ynnä myös avustaa velkomisessa ja maksulippujen lähettämisessä.

Toiselle konttorikirjurille kuuluu:

merkitä kaikki rahastoon suoritettut maksut.

Senlisäksi on konttorikirjurien suoritettava muita esiintyviä töitä liikennekamreerin määräyksen ja osotuksen mukaan.

§ 8.

Vaakamestarin ja apuvaakamestarin tehtävänä on:

a) toimittaa tulevien tullinalaisten tavarain punnitseminen, mitaus ja lasku, ynnä myös

b) ottaa huostaansa kaupungille aiotun kappaleen tulli-ilmoituksesta sekä kirjoittaa siitä pakkahuonetarkastajan laatima erityisluettelo tavarain painosta, mitasta ja lukumäärästä.

Vaakamestarin tehtävänä on senohelia lähinnä valvoa kaupungille kuuluvia tullihuonerakennuksissa olevia kalustoja sekä pitää kalustoluetteloja.

Työnjako vaakamestarien kesken kuuluu liikennekamreerille.

§ 9.

Vahtimestarien tehtävänä on:

a) avustaa vaakamestareja tullikäsittelyssä; ynnä myös

b) jaella liikennekamreerin määräyksestä maksuliput.

§ 10.

Liikennekonttorin vakinaisia virkamiehiä otettaessa on ehtona molemminpuolinen kuuden kuukauden irtisanomisaika.

§ 11.

Liikennekonttori, joka sijoitetaan tullihuoneeseen, pidetään yleisöä varten avoimena samoilla ajoilla, jolloin tullimaksuja kaunetaan tullikamarissa.

Helsingin Liikennekonttorin palkkaussääntö.

1	Kamreeri, palkkaa	Smk	5,000: —	
	palkkiota	»	1,000: —	6,000: —
2	Kirjuria, palkkaa	Smk	3,000: —	
	palkkiota	»	600: —	7,200: —
1	Rahastonhoitaja, palkkaa	Smk	2,400: —	
	palkkiota	»	600: —	3,000: —
1	Kirjanpitäjä, palkkaa	Smk	2,000: —	
	palkkiota	»	300: —	2,300: —
1	Vaakamestari, palkkaa	Smk	2,200: —	
	palkkiota	»	300: —	2,500: —
2	Apuvaakamestaria, palkkaa	Smk	1,800: —	
	palkkiota	»	300: —	4,200: —
					Siirto 25,000: —

			Siirto 25,200: —
1	Ensimmäinen konttorikirjuri, palkkaa Smk 1,800: —	1,800: —
1	Toinen » » » 1,500: —	1,500: —
4	Vahtimestaria, palkkaa à Smk 1,200	4,800: —
			<u>Yhteensä Smk 33,300: —</u>

Muist. Virantoimituksesta samassa virassa tulee Liikennekonttorin vakinaisille virkamiehille palkankorotusta: 5 vuoden palvelusajan jälkeen 10 % ja 10 vuoden palvelusajan jälkeen vielä 10 % alkupe-
räisestä palkasta.

Sittenkun Vesijohtokonttori, saatuaan siihen Rahatoimikamarilta luvan, oli laatinut ja kirjelmän ohella marraskuun 27 päivältä 1902 Kamariin lähettänyt ehdotuksen uudeksi ohjesäännöksi Konttorille, oli Rahatoimikamari tarkastuttanut sanotun ehdotuksen tarkoitusta var-
ten asetetulla valiokunnalla, jonka jäseninä olivat Kamarin silloinen sihteeri, yli-insinööri Th. Tallqvist, Kamarin jäsen herra A. Aminoff, kaupunginiusinööri Idström ja kaupunginkamreeri T. Holmberg. Va-
liokunta, joka asiassa oli myös neuvotellut vesijohtoinsinöörin kanssa oli sittemmin eräissä kohdin muodostellut alkuperäistä ehdotusta sekä kesäkuussa 1905 päivätyssä kirjallisessa mietinnössä Kamariin lähettä-
nyt uuden ehdotuksen kyseessäolevaksi ohjesäännöksi. Lähettäen tä-
män ehdotuksen yunä muut asiassa syntyneet asiakirjat puolsi¹⁾ Ra-
hatoimikamari Valtuustolle mainitun ohjesäännön vahvistamista heti käytäntöön otettavaksi ja päätti²⁾ Valtuusto, Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta, vähäisillä muutoksilla hyväksyä sen.

Uusi ohjesääntö
Vesijohtokont-
torille.

Siten vahvistettu ohjesääntö oli seuraava:

Helsingin kaupungin Vesijohtokonttorin ohjesääntö.

1 §.

Helsingin kaupungin Vesijohtokonttorin tulee Rahatoimikamarin valvonnan alaisena huolehtia kaupungin vesijohdon hoidosta ja kun-
nossapidosta, toimittaa sen tarpeelliset laajennukset, suorittaa yhdistä-
miset pääjohtotorviin, hoitaa näitä tarpeita varten hankittuja tarve-
aine- ja konevarastoja sekä toimittaa maksunpano käytetystä vedestä
ja kaupungin vesijohtoverstaan suorittamista töistä vesijohtoa varten
voimassaolevan ohjesäännön ja taksan sekä annettujen määräysten mukaisesti.

¹⁾ Rhkn kirj. N: 33 tammik. 18 p. (Valt. pain. asiakirj. N:o 8). — ²⁾ Valt. pöy-
täk. helmik. 13 p. § 24.

2 §.

Vesijohtokonttorin johtajana on vesijohtoinsinööri ja hän hoitaa sen toimintaa apulaisen, kirjanpitäjän, työmestarien ja ylikoneenkäyttäjän sekä vesijohtolaitoksessa palvelevan muun henkilökunnan avustamana.

3 §.

Vesijohtoinsinöörin nimittävät virkaan Kaupunginvaltuusmiehet Rahatoimikamarin ehdotuksesta, pidättäen molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan. Hänen ei ole sallittu pitää toista virkaa:

Erittäin tulee hänen:

a) ottaa palvelukseen vesijohtolaitoksessa tarvittavat alinkoneenkäyttäjät, puhdistajat, säiliönvahdit sekä ylimääräiset apulaiset ja työnjohtajat;

b) valvoa että vesijohtolaitoksen palveluksessa olevat henkilöt täyttävät velvollisuutensa;

c) laatia piirustukset ja ehdotukset vesijohdon laajentamiseksi sekä järjestää ja hoitaa Vesijohtokonttorin töiden ylin johto;

d) valvoa, että vesijohdosta annettuja ohjesääntöjä, taksoja ynnä muita määräyksiä asianmukaisesti noudatetaan;

e) katsoa, että vesijohtoa koskevat piirustukset ja kartat luettelaa ja hoidetaan sekä että tarpeellisia diareja ja kalustoluetteloita pidetään;

f) pitää huolta tarvittavain työkalujen ja työaineiden ostosta sekä Rahatoimikamarille ehdottaa mitä näistä on vaadittavien hankintatarjouksien perusteella tilattava;

g) tarkastaa ja hyväksyä päivätyö- ja urakkalistat sekä saapuneet laskut;

h) katsoa, että satunnaiset virheet kaupungin vesijohdossa kiireellisesti korjataan;

i) kuukausittain lähettää Rahatoimikamariin oikeaksi todistettu tarveaineraportti;

k) vuosittain viimeistään 15 p:nä Helmikuuta, 15 p:nä Toukokuuta, 15 p:nä Elokuuta ja 15 p:nä Marraskuuta Rahatoimikamarille lähettää maksuliput ja laskut edellisenä kalenterineljänneksenä toimitetusta vedestä ja suoritetuista verstastöistä;

l) ennen Helmikuun loppua kunakin vuonna laatia ja Rahatoimikamarille lähettää tilin Vesijohtokonttorin varastossa olevien sellaisten tarveaineiden ja tarpeiden hoidosta, jotka on tuotu maahan tullivapautta nauttien;

m) vuosittain Marraskuun kuluessa lähettää Rahatoimikamarille ilmoitus, onko syytä seuraavaksi vuodeksi muuttaa kaupungin vesijohtoverstaassa suoritettavien töiden taksaa, ja on, milloin muutos katsotaan tarpeen vaatimaksi, muutosehdotus liitettävä mukaan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi;

n) vuosittain ennen Syyskuun loppua tehdä Rahatoimikamarille ehdotus seuraavana vuonna tarpeellisista töistä kustannusarvioineen ja, milloin tarpeelliseksi nähdään, piirustuksineen;

o) vuosittain Tammikuun kuluessa jättää Rahatoimikamarille kaikki kaupungin tilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot; ennen Helmikuun loppua kunakin vuonna toimittaa kaikki konttorin kirjat päätetyiksi

sekä Kesäkuun kuluessa Rahatoimikamarille antaa kirjallinen kertomus vesijohdon hallinnosta, käytöstä ja kunnossapidosta edellisestä vuotena;

p) Rahatoimikamarin antamasta määräyksestä ottaa osaa arvaus- ja katselmustoimituksiin, antaa kirjallisia lausuntoja ja kutsuttaessa Kamarin istunnoissa antaa tietoja kaikista Vesijohtokonttorin toimintaan ja hallintoon kuuluvista asioista; sekä

q) tehdä Kamarille kirjallisesti tai suullisesti esityksiä ja ehdotuksia kaikesta mitä hänen toimialaansa kuuluu.

4 §.

Apulaisen nimittävät Kaupunginvaltuusmiehet Rahatoimikamarin ehdotuksesta ja vesijohtoinsinööriä kuulustettuansa sekä pidättäen molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan. Hänen ei ole sallittu pitää toista virkaa.

Hänen tehtävänsä ovat:

a) hoitaa niiden vesijohtotöiden lähintä johtamista ja valvontaa, joiden valvomista ei ole tämän johtosäännön tai vesijohtoinsinöörin määräyksen mukaisesti annettu toisen henkilön tehtäväksi;

b) tarkastaa päivätyö- ja urakkalistat sekä laskut hänen johdolaan suoritetuista töistä sekä

c) avustaa vesijohtoinsinööriä ja hänen estettynä ollessansa astua hänen tilalleen.

5 §.

Kirjanpitäjän asettavat virkaan Kaupunginvaltuusmiehet Rahatoimikamarin ehdotuksesta ja vesijohtoinsinööriä kuulusteltuansa sekä pidättäen molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan.

Hänen tehtävänsä ovat:

a) pitää Vesijohtokonttorin kirjoja sekä niihin kuuluvia diareja ja luetteloita,

b) asettaa yhteen päivätyölistat ja suorittaa muut hallintoon kuuluvat laskemiset;

c) toimittaa maksunpano käytetystä vedestä ja kaupungin vesijohtoverstaan suorittamista töistä; sekä

d) panna kirjaan ja valvoa konttorin katsannon alaista tarveaine- ja konevarastoa sekä laatia 3 §:n 1) mom:issa mainittu varastoraportti, kuin myöskin muuten täyttää ne tehtävät, mitkä vesijohtoinsinööri hänelle antaa.

6 §.

Työmestarin ottaa toimeensa Rahatoimikamari vesijohtoinsinöörin ehdotuksesta ja pidättäen molemminpuolisen kahden kuukauden irtisanomisajan.

Hänen tehtävänsä on vesijohtoinsinöörin antamain määräysten mukaan:

a) huolehtia siitä, että tehdyt tilaukset mikäli mahdollista vuoroonsa suoritetaan;

b) valvoa että verstaan henkilökunta täyttää velvollisuutensa;

- c) toimittaa verstaan tarveainevaraston lähintä hoitoa ja silmälläpitoa sekä pitää kirjaa kuhunkin suoritettuun työhön menneistä aineista ja päivätöistä;
- d) laatia verstaan henkilökunnan päivätyölistat; sekä
- e) muuten täyttää ne tehtävät, jotka vesijohtoinsinööri hänelle antaa.

7 §.

Ylikoneenkäyttäjän ottaa toimeensa Rahatoimikamari vesijohtoinsinöörin ehdotuksesta, pidättäen molemminpuolisen kahden kuukauden irtisanomisajan.

Hänen tehtävänsä on vesijohtoinsinöörin antamain määräysten mukaan:

- a) valvoa veden siivittämistä ja nostoa Vanhassakaupungissa sekä hoitaa siihen kuuluvia koneita ja laitoksia;
- b) toimittaa vesijohdon Vanhassakaupungissa olevien koneiden, kalujen ja laitosten pienempiä säännöllisiä korjauksia sekä viipymättä ilmoittaa tarpeellisista isommista korjaustöistä;
- c) katsoa että työntekijäkunta täyttää velvollisuutensa;
- d) toimittaa vesijohdon Vanhassakaupungissa olevan tarveaine- ja konevaraston lähintä hoitoa ja silmälläpitoa;
- e) laatia Vanhankaupungin työntekijäkunnan päivätyölistat; sekä
- f) muuten täyttää ne tehtävät, mitkä vesijohtoinsinööri hänelle antaa.

8 §.

Ensimmäisen ja toisen koneenkäyttäjän, puhdistajan ja säiliönvahdin sekä muiden apulaisten tehtävät määrää vesijohtoinsinööri, jolla myöskin on oikeus myöntää mainituille virkailijoille virkavapautta korkeintaan 14 päiväksi.

9 §.

Yhtenäisyyden saavuttamiseksi sellaisissa töissä, ehdotuksissa ja virkatoimissa, jotka koskevat sekä Rakennus- että Vesijohtokonttorin toiminta-alaa, on varteenotettava:

- a) että sitä myöten, kuin Rakennuskonttorissa valmistetaan ehdotuksia uuden kaupunginosan, kadun tai paikan perustamisesta, jonne vesijohto voi olla tarpeen, siitä annetaan tieto Vesijohtokonttorille saottujen johtojen suunnitelman tekemistä varten;
- b) että, seuraavan vuoden menoarviota laadittaessa, Rakennuskonttori viimeistään ennen Syyskuun 15 päivää kunakin vuonna ilmoittaa Vesijohtokonttorille, missä Rakennuskonttori aikoo ehdottaa tehtäväksi kivitystöitä, kaduntasoitusta tai viemäreitä siltä varalta että siellä samalla kertaa olisi suoritettava vesijohtotöitä;
- c) että Vesijohtokonttori saman ajan kulussa ilmoittaa Rakennuskonttorille, missä vesijohtoverkkoa on aikomus laajentaa tai panna uudestaan, siltä varalta että Rakennuskonttori voisi siellä samalla kertaa toimituttaa muita, ehkä tarpeellisia töitä;
- d) että, jos vesijohto tulee laskettavaksi paikkoihin, joissa Rakennuskonttorin on suoritettava tasoitusta tai laitettava viemäri, tarpeelli-

nen kaivanto avataan vesijohtoakin varten ja umpeenluodaan Rakennuskonttorin toimesta, mutta että, jos vesijohto yksin tai ainoastaan kivityksen yhteydessä laitetaan, Vesijohtokonttori suorittaa sellaisen työn. Jos erinäiset asianhaarat vaativat toisenlaista työtappaa, antaa Rahatoimikamari, kaupunginiinsinööriä ja vesijohtoinsinööriä kuulusteltuaan tarkemmat määräykset;

e) ettei Vesijohto- tai Rakennuskonttori ryhdy sellaisiin töihin, joiden kautta kaupungin viemäri- tai vesijohtotorvet niihin kuuluvine laitteineen saattavat jäätyä, murtua tai saada vuotoja, ennenkuin sille konttorille, jonka toimialaan näiden torvijohtojen y. m. kunnossapito kuuluu, on siitä annettu tieto;

f) että ilmoitus katselmustoimituksista, jotka Rakennuskonttorin virkamiehet toimittavat Rahatoimikamarin määräyksestä, annetaan Vesijohtokonttorille, jonka tulee, jos katselmus koskee sen toimialaa, ottaa osaa toimitukseen;

g) että tarpeen vaatiessa Rakennus- ja Vesijohtokonttorien tulee toistensa käytettäväksi antaa niitä tarveaineita, koneita ja kaluja, joita jommallakummalla on hallussaan ja jotka siltä joutavat; ja

h) että Rakennus- ja Vesijohtokonttorin virkamiehet keskenään neuvottelevat yhteisten töiden suorittamisesta.

10 §.

Rahatoimikamari voi myöntää virkavapautta vesijohtoinsinöörille, apulaiselle, kirjanpitäjälle, työmasterille ja ylikoneenkäyttäjälle enintään 14 päivän ajaksi; hakemus pitempiaikaisesta virkavapaudesta jätetään Rahatoimikamarin kautta Kaupunginvaltuusmiehille.

11 §.

Vesijohtokonttori pidetään avoimena yleisölle kunakin arkipäivänä Rahatoimikamarin määrättävään aikaan.

Valtuuston kokouksessa marraskuun 13 päivänä¹⁾ esiteltiin sen valiokunnan laatima mietintö,²⁾ joka syyskuun 17 päivänä 1901 oli asetettu valmistelemaan kysymystä kaupunginasemakaavatoimikunnan asettamisesta ja johon oli valittu herrat Elias Öhman, Alfred Norrmén, August Ramsay, Gustaf Nyström ja G. Zitting.

Äänestyksen toimitettua päätti Valtuusto lykätä asian Rahatoimikamariin; mitään lausuntoa Kamari ei antanut vuoden kuluessa.

Sittenkun valtionarkistonhoitaja Reinh. Hausen ja professori Gustaf Nyström olivat Valtuustolle esittäneet ryhdyttäväksi sopiviin toimenpiteisiin »häviävän Helsingin» muiston säilyttämiseksi kuvaamisen avulla, oli Rahatoimikamari, jonka lausuntoa Valtuusto oli vaatinut,³⁾ hankittuaan Rakennuskonttorin lausunnon, esiintuomillaan syillä ehdottanut⁴⁾ että

Valiokunnan mietintö kaupungin asemakaavatoimikunnan asettamisesta.

Lautakunta pitää huolta »häviävän Helsingin» kuvaamisesta.

1) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 11. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 37. — 3) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 102. — 4) Valt. pain. asiak. N:o 19.

jollekulle asianharrastavalle sopivalle Valtuuston valitsemalle henkilölle annettaisiin toimeksi koettaa yhtenäistä suunnitelmaa noudattaen hankkia valokuvia, tahi poikkeustapauksissa vesivärillä tehtyjä kuvia sellaisista huomattavista taloista, katuosista ja kaupunginosista, jotka toisin rakennettaisiin tahi muulla tavoin toisin muodosteltaisiin; sekä että kyseessäolevaan tarkoitukseen käytettäväksi toistaiseksi myönnettäisiin esimerkiksi vuotuinen 600 markan suuruinen määrä. — Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ Valtuusto nyt kyseessäolevaa tarkoitusta varten asettaa erityisen lautakunnan, jonka käytettäväksi osotettiin 800 markan suuruinen vuotuinen summa, ja valittiin siihen filosofiantohtori Hausen, professori Nyström sekä museonamauenssi, filosofianmaisteri Konrad Meinander.

Sihteerinvirka
Taksoitus- ja
Tutkimuslautakunnissa.

Valtuustolle on Rahatoimikamari huomauttanut²⁾ että mikäli kaupunki kasvoi, kunnallisverojen taksoitus tuotti yhä suurempia vaikeuksia, josta oli seurauksena että sanottu verotus oli puutteellinen, epätasainen ja kohtuuton. Tämän epäkohdan poistamiseksi oli Kamari asettanut valiokunnan, jäsenenä oikeusneuvosmies A. Lindberg, Kamarin jäsen, protokollasihteeri A. Aminoff sekä kaupunginkamreeri I. Timgren, ja oli valiokunnan otettava harkittavakseen miten Taksoitus- ja Tutkimuslautakuntain työtä voisi helpottaa sekä mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä mainittujen puutteiden korjaamiseksi kunnallistaksoituksessa. Valiokunnan Kamariin jätettyä lausunnon ja ehdotuksen oli Kamari ottanut käsiteltäväksi tänään ehdotuksen sekä huomautti nyt että syy epätasaisuuteen ja epävarmuuteen, mikä jossain määrin oli ollut ominaista taksoitusviranomaisten työlle, oli ensi sijassa siinä kohden että esitöitä, joihin pääasiallisesti kuului luotettavien tietojen hankkiminen, ei oltu tarpeellisella tarkkuudella suoritettu. Nämä esityöt oli hänen kanssaan tehdyn yksityiseu sopimuksen mukaan suorittanut entinen kaupunginkamreeri T. Holmberg, mutta hänen nyt kuoltuaan ei tätä tointa voitu lykätä Rahatoimikonttorin huoleksi, vaan ehdotti Kamari että asetettaisiin erityinen virkailija, jonka tehtävänä pääasiallisesti olisi henkilöettelöiden ja edellisen vuoden taksoitusluettelon johdolla antaa Taksoituslautakunnalle tarpeellisia tietoja kunnan veronalaisista jäsenistä, sekä niistä laatia erityinen luettelo; sopivalla tavalla, kuten Maistraatin notariaattiluettelosta, pesänkirjoitus- ja perinnönjakoasiakirjoista, lainhuudatus- ja kiin-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. § 23. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 292 jouluk. 6 p.

nityspöytäkirjoista, kaupparekisteristä, sanomalehdistä, suoranaisilla kyselyillä y. m. verotuksen edellisenä vuonna hankkia mahdollisimman tarkkoja tietoja kunnan jäsenten tuloista ja niistä asianhaaroista, jotka vaikuttavat verotukseen; Taksoituslautakunnan määräyksen mukaan muutoin avustaa Lautakuntaa sen töissä; toimia sihteerinä Tutkimuslautakunnassa ja tässä toimessa suorittaa sellaiset esityöt, jotka saattoivat olla omiansa helpottamaan Lautakunnan toimintaa sekä esiintyvissä tapauksissa antaa lausunto taksoitusvalituksista. Esiintuoden vielä erinäisiä näkökohtia yhteistyön järjestämisestä nyt ehdotetun virkailijan ja manttaalikirjurin välillä sekä antaen tietoja taksoituksen suorittamisen vaatimista kustannuksista, esitti Kamari Valtuustolle että mainittujen tehtävien suorittamista varten vuodesta 1907 alkaen otettaisiin Rahatoimikamariin erityinen henkilö, palkkiona 5,000 markkaa vuodessa ja oikeudella 500 markan suuruiseen palkkionkorotukseen viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta; että korkeintaan 4,000 markkaa vuosittain osotettaisiin Rahatoimikamarin harkinnan mukaan kussakin erikoisessa tapauksessa tämän virkailijan käytettäväksi kuluihin ja tarpeellisten apulaisten palkkaamiseen; sekä että Kamari saisi valita kyseessäolevan virkamiehen kuuden kuukauden molemminpuolisella irtisanomisajalla. Valtuusto päätti¹⁾ hyväksyä tämän Rahatoimikamarin esityksen sillä lisäyksellä että kyseessäolevan viran haltija olisi velvollinen alistumaan niihin muutettuihin määräyksiin virasta, jotka vastaisuudessa mahdollisesti voitaisiin tehdä.

Valtuustolle jättämässään kirjelmässä oli kaupunginviskaali Otto Romillo Fredrik Albrecht esiintuoduilla syillä anonut että hänelle myönnettäisiin jonkinlainen palkankorotus; ja ehdotti Yhteinen Raastuvan-oikeus, jonka lausuntoa Valtuusto oli asiasta vaatinut, kirjelmässä lokakuun 4 päivältä esiintuomilla syillä että Valtuusto myöntäisi kaupunginviskaali Albrechtille 2,500 markan suuruisen palkanlisäyksen vuosittain, laskettuna syyskuun alusta 1906.

Kokouksessa lokakuun 16 päivänä oli Valtuusto sitä mieltä että siihen katsoen että kummallekin niistä kahdesta vakinaisesta kaupunginviskaalista, jotka menosäännön mukaan nauttivat 3,000 markkaa palkkaa ja 600 markkaa palkkiota eli yhteensä 3,600 markkaa, mikä määrä palkkiona myös tuli kolmannen eli apulaisviskaalin osalle, Valtuusto sitäpaitsi oli myöntänyt personallista palkkionlisää 2,100 markkaa,

Kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin anomus palkankorotuksesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 30.

syitä ei ollut kenellekään viskaaleista ehdottaa persoonallisen palkkion lisäystä, mutta että sitävastoin vakinaisen palkan tahi palkkion korottamiseen kaikille kaupunginviskaaleille saattaisi olla aihetta, jonka vuoksi Valtuusto lykkäsi¹⁾ asian Budgettivaliokuntaan antaen Valiokunnalle tehtäväksi ottaa harkittavaksi, eikö mainittua palkan- tahi palkkionkorotusta voitaisi katsoa tarpeelliseksi.

Määräraha ylimääräistä apulaista varten Rahatoimikonttoriin.

Sittenkun Rahatoimikamari kaupunginkamreeri Teodor Holmbergin huhtikuun 4 päivänä tapahtuneen kuoleman johdosta, joka oli aiheuttanut eräitä muutoksia Rahatoimikonttorin virkain hoitamiseen, oli esittänyt myönnettäväksi 900 markan suuruisen määrärahan ylimääräisen apulaisen palkkaamiseksi Konttoriin, joka saisi korvausta 150 markkaa kuukausittain kuuden kuukauden aikana, myönsi²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan sanotun summan.

Personallinen palkanlisäys Rakennuskonttorin työnjohtajalle.

Rahatoimikamarin tekemän esityksen mukaisesti myönsi³⁾ Valtuusto Rakennuskonttorin työjohtajalle, insinööri Tycho Öllerille 1,000 markan personallisen palkanlisäyksen vuosittain, maksettavaksi vuoden 1907 alusta, kunnes aiottu palkanjärjestely Konttoria varten olisi ennätetty suorittaa.

Kysymys palkankorotuksesta Liikennekonttorin rahastonhoitajatarelle.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Liikennekonttorin rahastonhoitajatar Auna Vellingk esiintuomillaan syillä anonut päästä vuoden 1907 alusta nauttimaan 600 markan suuruista palkankorotusta vuosittain. Vaaditussa lausunnossa puolsi Liikennekonttori tätä anomusta, jonka jälkeen Valtuusto lykkäsi⁴⁾ asian Budgettivaliokuntaan.

Manttaalikirjurin anomus palkkionlisäyksestä.

Kirjelmän ohella huhtikuun 28 päivältä oli Maistraatti Valtuustolle lähettänyt täkäläisen manttaalikirjurin, filosofianmaisteri Kristian Gustavsonin Maistraatille asettaman kirjelmän ynnä Rahatoimikamarin siitä antaman lausunnon, jossa kirjelmässä manttaalikirjuri esiintuoduilla syillä oli anonut, että hänelle kaupungin suorittama palkka joutuisi järjestelyn alaiseksi sekä palkan korotukseen nähden että siinä tarkoituksessa että se lankeaisi maksettavaksi määrättyinä aikoina. Asian lykkäsi⁵⁾ Valtuusto erään valiokunnan valmisteltavaksi, jonka jäseniksi valittiin herrat Adolf Aminoff, Lennart Cajander ja Arvid Nyberg.

Lausuntoa ei annettu vuoden kuluessa.

Poliisimestarinviran täyttämisen.

Kirjelmässä helmikuun 17 päivältä oli Maistraatti anonut Valtuus-

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 28. — 2) Rhkn kirj. N:o 101 huhtik. 19 p.; Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 31. — 3) Rhkn kirj. N:o 299 jouluk. 13 p.; Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 16. — 4) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 26. — 5) S:n s:n toukok. 21 p. § 14.

ton lausuntoa kahdesta läänin virkaatekeväälle Kuvernöörille jätetystä hakemuksesta avoimeen kaupungin poliisimestarinvirkaan, ja päätti Valtuusto¹⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti vastauskirjelmässään huomauttaa että Valtuusto, joka oli päättänyt Keisarilliseen Senaattiin jättää esityksen uuden asetuksen julkaisemisesta Helsingin poliisilaitosta varten, mieluummin soisi että kyseessäolevan viran täyttämisen saisi jäädä sikseen, kunnes mainittu asetus oli tullut julistetuksi, mutta siltä varalta että katsottaisiin tarpeelliseksi täyttää virka jo nyt, puolsi Valtuusto sen hakijoista virkaatekevää poliisimestaria, ratsumestari Carl Vilhelm Malmia, jonka ohella Valtuusto, koska mainitussa esityksessä myös oli ollut ehdotus uudeksi menosäännöksi kaupungin poliisilaitokselle, tahtoi huomauttaa että ratsumestari Malmin, jos hänet virkaan nimitettäisiin, olisi alistuttava mainitun esityksen aiheuttamiin mahdollisiin muutoksiin virkaan kuuluviin palkkaetuihin nähden.

Kirjelmässä samalta päivältä kuin viimeksi mainittu asia oli Maistraatti vielä anonut Valtuuston lausuntoa läänin virkaatekeväälle Kuvernöörille jätetyistä hakemuksista avoimeen vanhemman poliisimestarinapulaisen virkaan; ja päätti Valtuusto²⁾ kyseessäolevaan virkaan puoltaa aliratsumestari Mathias Caloniusta, jonka ohella Valtuusto virkaan kuuluviin palkkaetuihin nähden päätti huomauttaa samallaisen ehdon välttämättömyydestä kuin poliisimestarinviran suhteen.

Kirjelmässä Maistraatille tammikuun 9 päivältä oli kaupungin v. t. poliisimestari, ratsumestari C. W. Malm, samalla ilmoittaen että voimassa olevaan Helsingin poliisilaitoksen menosääntöön otetun palkkion poliisilaitoksen lääkäriä varten vielä joulukuulta edellistä vuotta jo oli nostanut venäläinen hovineuvos N. Semenoff, jolle aikanaan oli sanottu toimi ollut uskottuna, hänen kuitenkin sitten lokakuun siitä ollenkaan huolehtimatta, sekä että poliisimestari senvuoksi oli ollut pakotettu antamaan lääketieteentohtori Evert Wasastjernalle toimeksi huolehtia lääkärihoidosta poliisilaitoksessa, anonut korvauksen hankkimista tohtori Wasastjernalle oheenliitetyn laskun mukaan. Valtuusto, jolle sanottu kirjelmä lähetettiin, päätti³⁾ että laskun määrä, 246 markkaa, etukäteen maksettaisiin kaupunginrahastosta.

Kirjelmän ohella huhtikuun 5 päivältä oli kaupungin v. t. poliisimestari, ratsumestari C. W. Malm lähettänyt tilityksen siitä 14,000

Kysymys vanhemman poliisimestarinapulaisen viran täyttämisestä.

Korvaus lääkärihoidosta poliisilaitokseen.

Lisämääräraha matka-avustukseksi venäläisille konstaabeleille.

1) Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 16. — 2) S:n s:n maalisk. 6 p. § 17. — 3) S:n s:n tammik. 30 p. § 14.

markan suuruisesta määrärahasta, jonka Valtuusto kokouksessa marraskuun 21 päivänä edellistä vuotta oli myöntänyt¹⁾ erinäisten poliisin palveluksesta erotettujen venäläisten konstaapeliin ynnä heidän perheittensä maasta muuton kustantamiseksi, anoen kirjelmässä samalla, että koska sen mukaan mitä mainittu tilitys osotti, tarkoitukseen oli maksettu 14,800 markkaa eli siis 800 markkaa myönnettyjen ja Rahatoimikamarin maksettavaksi määräämien varojen lisäksi, poliisilaitokselle, joka oli suorittanut viimemainitun määrän, annettaisiin siitä korvaus. Kirjelmässä²⁾ Valtuustolle ehdotti Rahatoimikamari, huomauttaen että Valtuuston myöntämä määräraha oikeastaan oli ollut 12,625 markkaa, joten sen yli itse asiassa oli menty 2,175 markalla, että Valtuusto lisäksi edellämäinnittuun määrärahaan vuoden käyttövaroistaan osottaisi viimemainitun määrän. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaan päätti³⁾ Valtuusto suostua tähän esitykseen, mutta otettaisiin myös tämä määrä huomioon vastaisessa poliisihoidon kustannuksia koskevassa tilityksessä valtiolaitoksen kanssa.

Poliisilaitoksen
virkamiesten
palkkaaminen
joulukuulta
1905.

Kirjelmässä Maistraatille joulukuun 31 päivältä 1905 oli v. t. poliisimestari viitaten kirjelmässään⁴⁾ saman kuun 6 päivältä tekemäänsä anomukseen määrärahan myöntämisestä palkataksensa lähinnäkuluneen marraskuun aikana erinäisiä poliisilaitokseen toimistaan erotettujen sijaan otettuja virkamiehiä, anonut sellaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä, että kyseessäolevat virkamiehet, jotka viransijaisina eivät olleet saaneet menosääntöön otettuja täysiä palkkaetuja, mutta yhä edelleen hoitivat toimia, saisivat sanotulta joulukuulta korvauksen siitä osasta palkkaa, jonka olivat saaneet virkojen vakinaiset haltijat tai joka muusta syystä oli vähennetty, tehden 3,792 markkaa 8 penniä; ja päätti⁵⁾ Valtuusto, jonka ratkaistavaksi Maistraatti oli jättänyt asian, suostua puheenalaiseen esitykseen.

Poliisikonstaapelin
palkkaaminen
joulukuulta
1905.

Samoin oli v. t. poliisimestari Maistraatille, viitaten Maistraattiin marraskuun 13 päivältä 1905 jättämäänsä kirjelmään, jossa v. t. poliisimestari esiintuomillaan syillä oli anonut 110 ylimääräisen konstaapelin palkkaamista, jotka mainitun kuun kuluessa oli otettu palvelukseen eräitten venäläisten virasta irtisanottujen konstaapeliin sijaan, esittänyt, että koska näitä viimemainittuja konstaapeleja esiintulleesta syystä ei

1) Katso 1905 vuod. kert. siv.I. 72 j. s. — 2) Rhkn kirj. N:o 105 huhtik. 26 p. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 5. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 93. — 5) Valt pöytäk. tammik. 16 p. § 8.

oltu voitu virasta erottaa ennenkuin sanotun joulukuun lopussa ja siis olisivat oikeutetut tältä kuulta saamaan menosääntöön otetut palkka-edut, lisämääräraha myönnettäisiin sanottujen ylimääräisten konstaapelien palkkaamiseksi 9,050 markkaa 32 penniä, jonka esityksen, Maistraatin puoltaman, Valtuusto hyväksyi¹⁾.

Maistraatin esityksestä myönsi²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan 86 markkaa, minkä summan kaupungin rankkuri hukkuneitten ja itsemurhaajain ruumiitten kuleuksesta oli kantanut etsivältä osastolta sen käytettäväksi muihin tarkoituksiin asetetuista varoista.

Määräraha erinäisten poliisimenojen peittämiseksi.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä olivat kaupungin kansakoulunopettajattaret esiintuoduilla syillä esittäneet että Valtuusto myöntäisi anojille oikeuden samallaiseen palkankorotukseen kuin kaupungin kansakoulunopettajat nykyään nauttivat, ja anoneet että siinä tarkoituksessa 1907 vuoden menosääntöön kansakouluja varten otettaisiin tähän tarvittava korotettu vuosimääräraha. Asiasta kuulusteltuna kannatti Kansakoulujohtokunta anomusta, ilmoittaen samalla että suostumus siihen aiheuttaisi 27,880 markan suuruisen lisäyksen kansakoulujen menosääntöön. Asian lopullisessa esittelyssä päätti³⁾ Valtuusto äänestyksen jälkeen suostua puheenalaiseen anomukseen.

Muutetut perusteet kaupungin kansakoulunopettajattarien palkankorotusten laskemiselle.

Valtuustolle oli Puutarhalautakunta kirjelmässä toukokuun 4 päivältä esittänyt, että kaupunginpuutarhuri Olssonille myönnettäisiin 1,500 markan persoonallinen palkanlisäys vuosittain, laskettuna kesäkuun 1 päivästä 1906 ehdolla että tämä etu, Valtuuston harkinnan mukaan, vastaisuudessa saataisiin vaihtaa joko viiden huoneen huoneustoon, joka nykyään oli Suomen Puutarhayhdistyksen puutarhurin käytettävänä Yhdistyksen kaupungille tarjoomassa laitoksessa, tahi muuhun vastaavaan asuinhuoneustoon, ynnä myös että kaupunginpuutarhuri Olsson kaupungin kustannuksella saisi oikeuden vapaisiin matkoihin läpi vuoden kaupungin raitioteillä.

Kaupungin puutarhurin palkankorotus.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti suostui⁴⁾ Valtuusto puheenalaiseen esitykseen kuitenkin niin että jos kaupunginpuutarhuri Olsson saisi vapaan asunnon, hänen palkkaetunsa olisivat järjestettävät, ynnä myös että kuluvalle vuodelle lankeava osuus palkankorotuksesta olisi suoritettava Valtuuston käyttövaroista.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 8. — ²⁾ S:n s:n tammik. 27 p. § 12. — ³⁾ S:n s:n marrask. 27 p. § 36. — ⁴⁾ S:n s:n toukok. 15 p. § 5.

Kaupunginpal-
velijain ano-
mus palkkoko-
rotuksesta.

Sittenkun Raastuvanoikeuden rikosasiainosastojen kaupunginpalve-
lijat Valtuustolle osotetussa ja Yhteiselle Raastuvanoikeudelle jätetyssä
yhteisessä kirjelmässä, huomauttaen lisätystä työstään ja kaupungissa
vallitsevista korkeista elantokustannuksista, sekä antaen tietoja samal-
laisiin toimiin Raastuvanoikeuden 1:ssä osastossa ja ulosottolaitoksessa
otetuista henkilöistä, olivat anoneet että heille myönnettäisiin palkan-
korotusta 1,200 markasta vuodessa 100 markan korotuksella 5 ja 10
vuoden palveluksesta 1,600 markkaan 200 markan korotuksella sanotun
palvelusajan perästä, oli Yhteinen Raastuvanoikeus lähettänyt Valtuus-
tolle mainitun kirjelmän, jättäen Valtuuston harkittavaksi, minkä ver-
ran huomiota anomukseen voitaisiin panna. Valmistusvaliokunnan ehdo-
tuksen mukaisesti jätti Valtuusto sen huomioonottamatta ¹⁾.

Sittemmin jättivät mainitut sekä ensimmäiseen osastoon otetut kau-
punginpalvelijat Valtuustolle uudistetut anomukset samallaisessa tarkoi-
tuksessa ja oli näitä anomuksia puoltanut Yhteinen Raastuvanoikeus.
Asian lykkäsi ²⁾ Valtuusto Budgettivaliokuntaan käsiteltäväksi 1907 vuo-
den budgettiehdotuksen yhteydessä.

Ylimääräisen
apulaisen otta-
minen ulosot-
tolaitokseen.

Maistraatin siitä kirjelmässä helmikuun 17 päivästä tekemästä esityk-
sestä myönsi ³⁾ Valtuusto 1,500 markan suuruisen vuotuisen palkkion vielä
yhden ylimääräisen apulaisen ottamista varten kaupungin ulosottolai-
tokseen avustamaan ensimmäistä kaupunginvoutia tämän lisääntyneitten
virkatehtävien täyttämässä; ja määräsi Valtuusto sen ohella että
kyseessäoleva määräraha otettaisiin kuluvana vuonna Valtuuston käyttö-
varoista.

Lisäys satama-
konstaapeli A.
Blomqvistin
palkkaan.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁴⁾ Valtuusto käyttövaroistaan
100 markan määrärahan maksettavaksi Sörnäisten satamakonstaapelille
Axel Blomqvistille lisäyksenä hänen palkkaansa vuodelta 1905, joka
sanotun vuoden menosääntöön oli erehdyksestä otettu 100 markkaa
pienemmäksi kuin sen oikeastaan olisi pitänyt olla.

Uudistettu ano-
mus valtion-
avustuksesta
katuväläistuk-
seen.

Kirjelmässä Valtuustolle marraskuun 15 päivältä ilmoitti ⁵⁾ Raha-
toimikamari että Rahatoimikonttorin tekemän ensibilanssin mukaan kau-
punginrahaston tilasta 30 päivänä syyskuuta sanottuun bilanssiin val-
tionavustuksena katuväläistusta varten vastattavain puolelle oli otettu
83,110 markan suuruinen summa, jota ei kuitenkaan oltu suoritettu

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. § 2. — ²⁾ S:n s:n marrask. 27 p. § 20. — ³⁾ S:n
s:n maalisk. 6 p. § 20. — ⁴⁾ Rbkn kirj. N:o 48 tammik. 25 p; Valt. pöytäk. hel-
mik. 13 p. § 5. — ⁵⁾ Rhkn kirj. N:o 273 marrask. 15 p.

kaupunginrahastoon; selvityksen ohella asian kulusta ¹⁾ esitti Kamari siihen katsoen että kuusi vuotta oli kulunut siitä kun Valtuuston ensimmäinen anomus mainitussa kysymyksessä oli jätetty K. Senaattiin ja kaupunki tänä aikana ei ollut saanut nauttia valtionavustusta katuväläistystä varten, että Valtuusto jättäisi K. Senaattiin uudistetun anomuksen valtionavustuksesta mainitussa tarkoituksessa. Tämän esityksen mukaisesti teki Valtuusto päätöksensä ²⁾.

Kirjelmässä tammikuun 27 päivältä oli Maistraatti ilmoittanut Valtuuston tiedoksi ³⁾ että Keisarillinen Senaatti joulukuun 14 päivänä 1905, hyväksyen Koulutoimen yllähallituksen asiasta tekemän ehdotuksen, oli myöntänyt Helsingin kaupungille 19,000 markan suuruisen lisäyksen vuosittain tšekäläiselle kansakoululaitokselle viimeksi myönnettyyn 184,000 markan suuruisen valtionavustukseen, jonka johdosta mainittu avustus olisi, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1905, oleva 203,000 markkaa vuosittain.

Korotetut valtionavustukset kaupungin kansakouluille.

Sittemmin huomautti Rahatoimikamari kirjelmässä Valtuustolle joulukuun 20 päivältä, että maan Säädyt valtiopäivillä 1905—1906 olivat myöntäneet avustusta kaupunkien kansakoululaitokselle vuosiksi 1906 ja 1907, jonka ohella Säädyt, täydentäen mitä asiasta oli säädetty K. Senaatin kirjelmässä Koulutoimen yllähallitukselle maaliskuun 13 päivältä 1895, olivat päättäneet että siihen summaan, joka on oleva perustuksena laskettaessa suostuntavaroista mainittuun tarkoitukseen menevää avustusta, saataisiin myös laskea ne vuokramäärät, jotka kaupunkikuntain on pakko maksaa sellaisista vuokratuista kansakouluhuoneustoista, joitten huomataan vastaavan tarkoitustaan, ynnä myös rahamenot kansakoulunopettajakuntain kirjastoihin hankituista kirjoista sekä määrärahat stipendeiksi kuuntelua ja opintomatkoja varten; tämä Säädysten päättämä muutos perustukseen avustuksia laskettaessa kaupunkien kansakoululaitokselle piti pantaman käytäntöön 1906 vuoden alusta alkaen. Tämän johdosta oli Maistraatti kirjelmässä joulukuun 19 päivältä kehottanut Rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin korotetun määrärahan hankkimiseksi kaupungin kansakouluille.

Esittäen taulun kaupungin kansakoululaitukseen suorittamista menoista, joka osotti että nyt mainittu lisämääräraha 1906 vuotta varten

¹⁾ Katso m. m. 1905 vuod. kert. sid. I. 106. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 10. — ³⁾ S:n s:n helmik. 13 p. § 11.

teki 8,900 markkaa sekä että koko valtioavustus 1907 vuotta varten tulisi nousemaan 240,100 markkaan, anoi¹⁾ Rahatoimikamari Valtuustolta toimenpidettä mainitussa tarkoituksessa. Esityksen Valtuusto hyväksyi²⁾.

Päätös korotetun valtioavun hankkimisesta kaupungin kasvatuslaitoksille.

Esiteltäessä Kasvatuslautakunnan kertomusta vuodelta 1905 päätti³⁾ Valtuusto että kun vastaisuudessa esitys tehtäisiin valtioavun korottamisesta kansakouluille, kaupungin maaseutukasvatuslaitokset silloin myös otettaisiin huomioon.

Sittenkun Valtuusto kokouksessa joulukuun 21 päivänä oli tehnyt edellämainitun päätöksen hankkia lisämääräraha vuodeksi 1906 ja korotetun valtioavun vuodeksi 1907 kaupungin kansakoululaitokselle, antoi Kasvatuslautakunnan sihteeri Valtuustolle jätetyssä mietinnössä tietoja arvioiduista kaupungin kasvatuslaitosten ja koulusiirtolain vaatimista menoista mainittuina vuosina, ollen loppusumma edellisenä vuonna 26,414 markkaa 75 penniä ja jälkimäisenä 27,773 markkaa, sekä kehotti hankkimaan valtioapua 25 prosenttia mainituista summista. Myös tähän esitykseen Valtuusto suostui⁴⁾.

Lisämääräraha alemmille käsityökouluille.

Alempien käsityökoulujen johtokunnan tekemästä esityksestä päätti⁵⁾ Valtuusto kokouksessa marraskuun 27 päivänä vuoden 1907 menosääntöön ottaa lisäykseksi mainittujen koulujen määrärahaan 425 markkaa, joka oli osa koulujen opettajille ja opettajattarille tulevasta palkkiosta vihkojen korjauksesta sekä valtuutti Johtokunnan asianomaisesta paikasta anomaan samansuuruisen valtioavun myöntämistä.

Kysymys paikain kasvatuslaitoksen perustamisesta internaattineen.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Kasvatuslautakunta esiintuomillaan syillä esittänyt:

että kaupunki perustaisi kasvatuslaitoksen, jossa olisi asumalaitos ja sijaa 30 suuremmassa määrässä pahantapaiselle pojalle;

että Kasvatuslautakunnalle annettiin toimeksi ryhtyä valmisteleviin toimenpiteisiin sopivan maa-alueen ostamiseksi laitosta varten ja ammattimiehillä laitattaa piirustukset sekä yksityiskohtainen kustannusehdotus mahdollisimman pian Valtuustolle lähetettäväksi; sekä

että Valtuusto näitten ja muitten rakennustyön alottamiseen tarpeellisten menojen suorittamista varten varaisi vuoden 1907 menosääntöön arviolta 50,000 markkaa.

1) Rhkn kirj. N:o 322 jouluk. 20 p. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 21 p. § 8. — 3) S:n s:n kesäk. 14 p. § 17. — 4) S:n s:n jouluk. 28 p. § 2. — 5) S:n s:n marrask. 27 p. § 9.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta ¹⁾ lykättiin asia Rahatoimikamariin, joka ei kuitenkaan vuoden kuluessa lausuntoa asiasta antanut.

Valtuustolle tullessa kirjelmässä lokakuun 16 päivältä oli Valmistavan poikain Ammattikoulun johtokunta anonut 580 markan suuruisia määrärahaa valokaasujohtojen asettamista varten koulun huoneustoon ynnä myös että koulun vahtimestari, joka siihen asti oli nauttinut 900 markan vuotuista palkkaa, senlisäksi saisi 300 markan palkanlisäyksen vuosittain.

Määräraha valokaasujohtojen asettamiseen Valmistavan poikain ammattikouluun ja palkkion korotus koulun vahtimestarille.

Kokouksessa lokakuun 30 päivänä Valtuusto hyväksyi ²⁾ puheenalaisen esityksen Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Kirjelmän ohella toukokuun 28 päivältä oli Maistraatti Valtuustolle lähettänyt Maistraattiin tullen toukokuun 26 päivänä päivätyn kirjelmän, jossa Valmistavan poikain Ammattikoulun johtokunta oli anonut että säästetty summa, 686 markkaa 8 penniä, joka oli syntynyt pääasiallisesti oppilastöitten myynnistä, saataisiin käyttää:

Valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan esitys säästettyjen varojen käyttämisestä.

osaksi menojen peittämiseen koulun työpajain muuttamisesta kesäkuun 1 päivänä;

osaksi siltä varalta että valtiolaitoksen myöntämä pienempi apuraha koulun osanottoa varten yleiseen veistonäyttelyyn Kuopiossa osot-tautuisi riittämättömäksi, myös tämän vajauksen peittämiseen;

jonka ohella Johtokunta oli anonut että vuosittain kertyvät varat myydyistä oppilastöistä, arviolta noin 200 markkaa, saataisiin käyttää osaksi koneitten ja työkalujen ostamiseen koulun työpajoihin osaksi korkeintaan 50 markkaa vuosittain, kustannusten suorittamiseen oppilasten lusiajuhlista.

Vaaditussa lausunnossa ehdotti ³⁾ Rahatoimikamari että Valtuusto kaikin puolin hyväksyisi Johtokunnan edellämainitun anomuksen; ja päätti ⁴⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan puollosta suostua Johtokunnan esitykseen koululle kertyneitten varojen käyttämisestä erinäisten koulun menojen peittämiseen; mutta koska oli oikeinta että tulot oppilastöistä otettaisiin huomioon koulun tulo- ja menoarviossa ja että siihen otettaisiin myös määräraha eräitä Johtokunnan ilmoittamia tarpeita varten, päätti Valtuusto hyljätä esityksen mikäli se koski niitten varain käyttöä, jotka vastaisuudessa voivat oppilastöiden myynnistä kertyä.

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 9. — ²⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 35. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 150 heinäk. 19 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 44.

Esitys parman-
mittauspalk-
kion korotta-
misesta.

Maistraattiin tullessa kirjelmässä olivat kaupungin parmaajat tehneet esityksen ehdottaen palkkion korottamista puitten mittaamisesta ynnä myös tuoden esiin erinäisiä muita toivomuksia taloudelliseen asemaansa nähden. Lähettäen kirjelmän ohella toukokuun 30 päivältä tämän anomuksen Valtuuston ratkaistavaksi lausui Maistraatti esiintuomillaan syillä mielipiteenään että esityksen ei nykyään pitäisi antaa aiheutta mihinkään toimenpiteeseen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁾ Valtuusto että kyseessäoleva esitys ei antaisi aiheutta mihinkään toimenpiteeseen Valtuuston puolelta.

Verolippumak-
sun poistami-
nen.

Kirjelmässä Rahatoimikamarille huhtikuun 18 päivältä oli Rahatoimikonttori muistuttanut, että jo vuonna 1895, kysymyksen yhteydessä Liikennekonttorin järjestämisestä vakinaiselle palkkaussäännölle, oli nostettu ehdotus verolipunmaksujen poistamisesta sekä Liikennekonttorin laatimista maksulipuista kuin myös kaikesta Rahatoimikonttorin kannosta, mutta oli kysymys viimemainitussa suhteessa saanut raueta senvuoksi että kaupungille olisi koitunut menoja korvauksesta silloiselle kaupunginkamreerille, joka nautti tuloa verolipunmaksuista, jota vastoin oli viitattu siihen että sellainen toimenpide olisi toteutettava vastaisessa kaupunginkamreerin vaihdossa. Tämän perustuksella oli Rahatoimikonttori katsonut, koska kaupunginkamreerinvirka oli tullut avoimeksi, olevansa velvollinen uudelleen ottamaan esille tämän kysymyksen, ja oli Konttori tullut siihen päätökseen että myös nyt voitaisiin asettua samalle kannalle kuin mikä oli aiheuttanut aikaisemmin tästä esitetyn ehdotuksen, koska näytti kohtuuttomalta rasittaa veronmaksajia erityisellä maksulla suoritetun veron kuitista. Senlisäksi oli Rahatoimikonttori huomauttanut, että verolipunmaksun poistaminen tietystikin jossain määrin vähentäisi Konttorin työtä sekä velottamisessa että verolippujen kirjoittamisessa ynnä myös tekisi tilitykset yksinkertaisemmiksi, kun kerran useimmat liput lukuunottamatta kunnanverolippuja päättyivät kymmen- tai viisipenninlukuun; ja tuottaisi tämän uudistuksen toimeenpaneminen kaupungille ainoastaan kustannuksia verolippujen painattamisesta 5 markkaa tuhannelta eli koko vuodelta noin 500 markkaa. Konttori oli senvuoksi ehdottanut ryhdyttäväksi sellaiseen toimenpiteeseen että koko verolipunmaksujen velottaminen tämän jälkeen laadituista verolipuista lakkautettaisiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 49.

Asiasta oli Rahatoimikamari¹⁾, viitaten vuonna 1895 kysymyksestä antamaansa lausuntoon²⁾, lausunut mielensä siihen suuntaan, että uudistus mainitussa suhteessa olisi täysin ajanmukainen, vaikka se seikka että silloiselta kaupunginkamreerilta ei voitu korvauksetta anastaa tätä lisätuloa, oli aiheuttanut Kamarin ehdottamaan uudistuksen toimeenpanemisen lykättäväksi, sekä että Kamari nyt, kun tämän seikan ei enää tarvinnut vaikuttaa ehkäisevästi, yhtyi Rahatoimikonttorin esitykseen. Muuten oli Rahatoimikamari saanut tietää, että tulo verolipunmaksuista Rahatoimikonttorissa oli noussut vuosina 1888—1894 keskimäärin 943 markkaan 2 penniin ja viimeainitulta vuodelta yksinään 1,033 markkaan 32 penniin, sekä että nettotulo samoista maksuista kahdelta viimeksikuluneelta vuodelta oli noussut, vuodelta 1904 noin 1,500 markkaan ja vuodelta 1905, jona vuonna valtiopäiväkustannuksia oli kannettu, noin 1,700 markkaan. Vaikkapa siten kaupunginkamreerin virkaan kuuluvat palkkaedut, kuten myös senkautta että kaupunginkamreerin nauttima korvaus sakkosuorituksista lakkautettaisiin, vähenisivät melkoisella summalla, oli Rahatoimikamari kuitenkin, siihen katsoen että virkaa seuraava vakinainen palkka näytti riittävältä, jotta täysin päteviä hakijoita saataisiin, ollut sitä mieltä, että Kamarin ei tällä kertaa tarvitsisi ehdottaa kaupunginkamreerin palkan korottamista. Koska muuten useimmat veroliput kuluvaan vuotta varten jo olivat kirjoitetut, ei täksi vuodeksi tarvittu mitään määrärahaa uusien verolippujen painattamista varten.

Siten esiintuotujen asianhaarain nojalla esitti Rahatoimikamari, että Valtuusto päättäisi että mitään maksua ei otettaisi Rahatoimikonttorin tämän jälkeen laatimista verolipuista.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta hyväksyi³⁾ Valtuusto puheenalaisen esityksen.

Senjohdosta että Arm. asetuksessa marraskuun 1 päivästä 1905^{Lausunto tuulaakimaksujen laskemisen perusteista.} säädetty aika, jonka kestäessä vahvistettu peruste tuulaakimaksun laskemiselle olisi oleva voimassa, tulisi kulumaan loppuun ja uusi esitysehdotus kysymyksestä senvuoksi olisi maan lähinnä sitä ennen kokoontuville Valtiopäiville jätettävä, oli Valtuustolta vaadittu kirjallista lausuntoa, olisiko perustetta ottaa tuulaakimaksua määrätty prosentti sellaisen verotuksen alaisen tavaran tullimaksusta vuoden 1907 jälkeen

1) Rhkn kirj. N:o 102 huhtik. 19 p. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 29 vuodelta 1895. — 3) Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 32.

yhä edelleen säilytettävä vai ei. Valtuuston kehoitettua Rahatoimikamarin antamaan lausuntonsa asiasta esitti¹⁾ Kamari että Valtuusto lausuntonansa ilmoittaisi että Valtuusto piti nykyään voimassa olevaa perustetta kyseessäolevan maksun laskemiselle täysin tarkoituksenmukaisena ja senvuoksi puolsi sen säilyttämistä myös 1907 vuoden jälkeen. Tämän mukaisesti laadittiin²⁾ Valtuuston lausunto.

Esitys tulensammutusvenheen ostamisesta.

Sittenkun Valtuusto joulukuun 12 päivänä 1905 oli Rahatoimikamariin lykännyt³⁾ kysymyksen tulensammutusvenheen ostamisesta, oli Kamari vaadituksi lausunnoksi mainitsemillaan perusteilla esittänyt⁴⁾ että Valtuusto päättäisi kaupungin tarpeiksi ostaa kirjelmässä tarkemmin mainitunlaatuisen venheen ja että tarkoitusta varten vuoden 1907 menoarvioon otettaisiin 132,000 markan suuruinen erä sekä venheen ylläpito- ja käyttökustannuksia varten 2,000 markan suuruinen määrä.

Kokouksessa lokakuun 30 päivänä⁵⁾ havaitsi Valtuusto, että ehdotetusta tulensammutusvenheestä olisi suurta hyötyä sekä kunnalle että myös valtiolaitoksen monille laitoksille tässä kaupungissa sekä täällä toimiville palovakuutusyhtiöille, joitten vahinkoja se suuresti vähentäisi, jonka johdosta Valtuusto katsoi kohtuuden vaativan että sekä valtiolaitos että mainitut yhtiöt ottaisivat osaa kustannuksiin tulensammutusvenheestä, ja päätti Valtuusto Hallitukselle esittää että puolet venheen hinnasta maksettaisiin yleisistä varoista ynnä myös tehdä Kaupunkien Yleiselle paloapuyhtiölle, Suomen Kaupunkien paloapuyhtiölle irtaimistoa varten, Paloapuyhtiöitten tariffiyhdistykselle ja Suomen Teollisuudenharjoittajien keskinäiselle palovakuutusyhtiölle esityksen että nämä osaltaan avustaisivat jäljilläolevalla osalla kauppahintaa, kaikki sillä edellytyksellä että kaupunki suorittaisi tulensammutusvenheen ylläpito- ja käyttökustannukset, jonka jälkeen ja vastauksen näihin esityksiin saavuttua Valtuusto jatkaisi asian käsittelyä.

Mainituista yhtiöistä jättivät vastauskirjelmän Suomen Teollisuudenharjoittajain keskinäinen palovakuutusyhtiö ja Kaupunkien Yleinen Paloapuyhtiö, jotka mainitsemillaan syillä ilmoittivat tahtovansa ottaa osaa kustannuksiin tulensammutusvenheen hankkimisesta, Teollisuudenharjoittajain palovakuutusyhtiö 6,600 markalla ja Kaupunkien Yleinen Paloapuyhtiö 16,000 markalla, sekä Suomen Kaupunkien paloapuyhtiö irtai-

1) Rhkn kirj. N:o 294 jouluk. 6 p. — 2) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 29. — 3) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 94. — 4) Rhkn kirj. N:o 235 lokak. 25 p. — 5) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 22.

mistoa varten, joka taas ilmoitti että yhtiö puolestaan ei ollut katsonut olevan aihetta ottaa osaa sanottuihin kustannuksiin. Esiteltäessä näitä vastauskirjelmää ¹⁾ päätti Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti pöytäkirjassa lausua Valtuuston kiitollisuuden Suomen Kaupunkien Yleiselle paloapuyhtiölle ja Suomen Teollisuudenharjoittajien keskinäiselle palovakuutusyhtiölle näitten taipuvaisuudesta suostumaan Valtuuston ehdotukseen tulensammutusvenheen hankkimisesta kaupungille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ²⁾ Valtuusto käyttövaroistaan 1,070 markan suuruisen summan tarpeellisten voimistelutelineitten ostamiseen, jotka poliisilaitoksen tarpeisiin asetettaisiin koleraparakkiin. Määräraha voimistelutelineitten ostamiseen poliisilaitoksen tarpeisiin.

Terveyshoitolautakunnalle oli Marian sairaalan hallitus ilmoittanut, että sairaalan desinfeksioniuuni oli niin kovasti ruosteessa, että sitä ei enää voitaisi käyttää, jonka vuoksi hallitus oli ehdottanut että uusi pienempi desinfeksioniuuni hankittaisiin ja vanha senohella korjattaisiin; kustannukset uudesta uunista nousisivat 3,000 markkaan ja vanhan korjaamisesta samaan määrään. Tämän johdosta esitti Lautakunta Valtuustolle, koska kustannukset uudesta entisen kokoisesta uunista eivät nousisi paljo suurempaan määrään kuin vanhan korjaamisesta, että uusi viimemainitunkokoinen uuni hankittaisiin ja tarkoitukseen myönnettäisiin 4,000 markkaa. Tähän esitykseen Valtuusto suostui ³⁾ ja oli määräraha suoritettava Valtuuston käyttövaroista. Uusi desinfeksioniuuni Marian sairaalaa.

Kirjelmässä Valtuustolle lokakuun 18 päiväältä oli Terveyshoitolautakunta esiintuomillaan perusteilla anonut valtuutusta mennä eräitten kirjelmässä tarkemmin mainittujen määrärahojen yli. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ Valtuusto, myöntämättä Terveyshoitolautakunnalle mitään määrätynsuuruisia lisämäärärahoja, oikeuttaa Lautakunnan tarpeen mukaan menemään niitten menosäännössä olevien määrärahojen yli, jotka Lautakunnan kirjelmässä olivat mainittuina. Valtuus Terveyshoitolautakunnalle menä eräitten menosäännön määrärahojen yli.

Valtuuston Työväenasiainlautakunta oli kirjelmässä lokakuun 22 päiväältä mainitsemillaan perusteilla esittänyt, että korkeampaa työväenopetusta varten toimintavuodeksi 1906—1907 määrätty 12,000 markan suuruinen määräraha jaettaisiin siten, että 7,200 markkaa käytettäisiin suomenkielistä ja 4,800 markkaa ruotsinkielistä opetusta varten; sekä Määräraha korkeampaa työväenopetusta varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 2 p. § 10. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 233 lokak. 18 p.; Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 21. — ³⁾ S:n s:n marrask. 27 p. § 17. — ⁴⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 40.

että samaan tarkoitukseen myönnettäisiin vielä 2,940 markkaa suomalaista ja 1,400 markkaa ruotsalaista opetusta varten eli yhteensä 4,340 markkaa.

Kokouksessa lokakuun 30 päivänä ¹⁾ päätti Valtuusto lykätä puheenalaisen esityksen Rahatoimikamariin, jotta Kamari ottaisi sen huomioon laatiessaan ehdotusta tulevan vuoden tulo- ja menoarviota varten.

Kansankirjastosta ja Lukusalista kadonneitten ja takaisintuomattomien kirjojen poistaminen.

Kansankirjaston ja Lukusalin hallituksen tekemästä esityksestä päätti ²⁾ Valtuusto poistettavaksi osan kadonneita ja takaisintuomattomia kirjoja Kansankirjaston kirjavarastosta.

Korvauksia Guntähden y. m. tilusten yhdistämisestä kaupunkiin.

Sittenkun Suomen Keis. Senaatti toukokuun 29 päivänä 1905 Valtuuston alamaisen esityksen johdosta huhtikuun 22 päivältä 1902 oli säätänyt kaupunkiin siirrettäväksi sekä hallinnollisessa, kirkollisessa että oikeudellisessa suhteessa luettuna tammikuun 1 päivästä 1906 Guntähden tilan, johon kuuluvat Wiksbergin allodialisäteritila Guntähden kylässä ja sen yhteydessä olevat Kottbyn verotilan puolisko Kottbyn kylässä, Hindersnäsin eli Meilansin yksinäinen verotila sekä Grejuksen kruununtila siihen kuuluvine kruununsiirtotiloineen Pikku Huopalahden kylässä Helsingin pitäjää, käsittäen myös kruunun pakkolonastaman alueen, mihin Sörnäisten kuritusvankila on rakennettu ja Kottbyn tilalla olevan, valtionrautateille kuuluvan alueen, sekä Keis. Senaatti samalla oikeuttanut Helsingin pitäjän nykyiset kirkolliset palkannostajat ynnä myös Helsingin tuomiokunnan tuomarin, niin kauan kun he pysyisivät nyt omistamissaan viroissa, Helsingin kaupungilta vuosittain kantamaan sen korvauksen tulojensa vähenemisestä, mikä heille siinä suhteessa laillisesti oli tuleva, niin olivat sekä Helsingin pitäjän kirkkoherra K. A. L. Tallqvist ja sen kappalainen Knut Palmroth yhteisesti että myös Helsingin tuomiokunnan tuomari, hovioikeudenassessori Albert Stigzelius kirjelmässä Rahatoimikamarille tehneet esityksen mainitun korvauksen määräämisestä.

Tämän johdosta ehdotti Rahatoimikamari ³⁾ Valtuustolle että asianomaisille papeille ja tuomarille tuleva korvaus menetetyistä tuloista Guntähden y. m. tilusten yhdistämisen johdosta kaupunkiin, laskettuna vuoden 1906 alusta suoritettaisiin seuraavilla määrillä vuosittain, nimittäin kirkkoherra K. A. L. Tallqvistille ja kappalaiselle Knut Palm-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 47. — ²⁾ S:n s:n lokak. 16 p. § 21. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 52 helmik. 1 p. (Valt. pain. asiak. N:o 9 ynnä liitteet).

rothille yhteensä 2,954 markalla 34 pennillä, josta edellinen saisi kaksi kolmattaosaa ja jälkimäinen kolmannenosan, sekä hovioikeudenassessori Albert Stigzeliukselle 700 markalla, mainittujen virkamiesten nautittavaksi niin kauan kun kukin heistä pysyisi toimessaan.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ Valtuusto suostua Raha-toimikamarin esilläolevaan esitykseen sekä määräsi samalla että kyseessä-oleva korvaus olisi suoritettava budgettiin XV pääotsakkeen alle otetusta määrärahasta »Kustannukset Guntähdestä, Meilansista ja Grejuksesta».

Kapteeni Johan Kock oli Rahatoimikonttoriin lähettänyt verifikaatien seuraaman tilityksen Valtuuston²⁾ järjestyksen ylläpitämiseksi lakkoviikolla myöntämän 10,000 markan suuruisen määrärahan käytöstä, osottaen että näitä varoja oli käytetty:

Kapteeni J. Kockin tilitys järjestyksen ylläpitämiseksi lakkoviikolla myönnettyistä varoista.

Ravintoaineisiin	Smk 5,392: —
Tupakkaan	» 1,899: 90
Valoon ja sähkötaskulamppuihin	» 670: 75
Ajurirahoihin	» 1,482: 30
Puhtaanapitoon.....	» 193: 45
Sekalaisiin kustannuksiin	» 361: 60

Tämän tilityksen, jota vastaan Rahatoimikonttori esitti eräitä muistutuksia, lähetti³⁾ Rahatoimikamari muitten asiakirjain ohella Valtuustolle sellaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä varten, mihin nämä saattoivat katsoa aihetta olevan. Valtuusto päätti⁴⁾ pääasiallisesti yhtäpitävästi Valmistusvaliokunnan ehdotuksen kanssa lausua että vaikka Valtuusto ei voinut hyväksyä sitä tapaa, millä osa kyseessäolevista varoista oli käytetty, Valtuusto ei kuitenkaan puheenalaisena aikana vallinneisiin oloihin nähden katsonut olevan syytä ryhtyä mihinkään toimenpiteeseen asiassa.

Maistraatin esityksestä myönsi⁵⁾ Valtuusto vuokramaksuksi niistä huoneustoista, joissa 1907 vuoden valtiopäiviä varten laaditut vaaliluettelot olivat olleet nähtävinä ja muitten samallaisten kustannusten suorittamiseksi sekä palkkioksi tästä johtuneitten tehtävien huolehtimisesta

Määräraha kustannusten suorittamiseksi vaaliluetteloiden tarkastamisesta y. m.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 26 ja s. k. 27 p. § 5. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. s. I. 135. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 18 tammik. 11 p. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 17. — ⁵⁾ S:n s:n jouluk. 28 p. § 6.

ynnä myös apulaisten palkkaamiseksi vaaliluettelojen vertaamista varten poliisilaitoksen rikosasiainluettelojen kanssa, vuoden menoarvioon vaalivalmistuksia varten otetun 1,000 markan suuruisen määrärahan lisäksi käyttövoroistaan 3,000 markan suuruisen summan.

Herra Alkusen
esityshdotus
koulutarpeit-
ten kustanta-
misesta kansa-
kouluoppi-
laille.

Valtuustolle osotetussa kirjelmässä oli valtuusmies herra J. H. Alkunen ehdottanut, että Valtuusto periaatteellisesti päättäisi että kaupungin kansakoulujen oppilaille annettaisiin koulutarpeet kunnan kustannuksella sekä senohella antaisi Kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi laatia suunnitelman ehdotuksen toteuttamiseksi.

Puheenalaisen ehdotuksen johdosta antamassaan lausunnossa ¹⁾ esitti Kansakoulujohtokunta mainitsemillaan syillä että kaikkien kaupungin kansakoulujen oppilaitten 1907 vuoden alusta pitäisi kouluista lainaksi saada kaikki kouluopetuksessa tarvittavat oppi- ja lukukirjat sekä senlisäksi maksuttomasti kaikki muut koulutarpeet; sekä että kansakoulujen menoarvioon 1907 vuotta varten opetusvälineet nimisen otsakkeen alle otettaisiin 72,000 markan suuruisen summa, josta 65,000 markkaa oli tarkoitettu tekemään mahdolliseksi useinmainitussa esityksessä tehdyn ehdotuksen.

Käsiteltäessä puheenalaista ehdotusta Valmistusvaliokunnassa huomautettiin osittain että Valtiolaitos, joka voimassaolevan asetuksen mukaan otti osaa vain suoranaisiin kustannuksiin kaupunkien kansakoululaitoksesta, siten ei tulisi kunnalle korvaamaan mitään osaa oppi- ja lukukirjojen vaatimista menoista, jos niitä annettaisiin kaikille kansakouluoppilaille siihen katsomatta, olisivatko nämä varattomia vai ei, sekä että uudistuksen toimeenpaneminen tässä kaupungissa olisi jätettävä sillensä kunnes koko maata koskevalla lailla siitä olisi annettu säädös, osittain että, erittäinkin katsoen pyrkimykseen tehdä kansakoulu pohjakouluksi, esityksentekijän ehdotuksen hyväksymisestä olisi seurauksena että myöskin oppilaat varakkaista kodeista saisivat koulutarpeensa ilmaiseksi, osittain lopuksi että ei oltu selvitetty, oliko puheenalaista uudistusta toimeenpantu missään muussa Euroopan maassa; ja oli Valmistusvaliokunta kaikilla näillä perusteilla päättänyt evätä esityksen hyväksymistä.

Käsitellessään ²⁾ asiaa hyväksyi Valtuusto Valmistusvaliokunnan esiläolevan epäävän lausunnon, jonka ohella Valtuusto puheenjohtajan

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 39. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 25.

ehdotuksesta päätti antaa Budgettivaliokunnalle tehtäväksi ottaa harkittavaksi, missä määrin olisi tarpeellista lisätä määrärahaa maksuttomia koulutarpeita varten varattomille kansakouluoppilaille.

Kirjelmässä syyskuun 28 päivältä oli Kansakoulujohtokunta Valtuustolle tehnyt esityksen 24,400 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä huonekalujen ja sisustustarpeitten hankkimiseen uuteen Tehtaankadun kansakoulutaloon. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta lykättiin ¹⁾ esitys Rahatoimikamariin huomioon otettavaksi menoarvioehdotusta laadittaessa kansakouluja varten vuodeksi 1907.

Terveyshoitolautakunnalle lähettämässään kirjelmässä oli lääketieteentohtori neiti K. Eskelin, huomauttaen kirurgisen poliklinikan tarpeesta Pitkän Sillan, Siltasaaren ja Kallion tienoilla, anonut että Terveyshoitolautakunta puoltaisi Valtuustolle hänen anomustaan 3,000 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä kerta kaikkiaan poliklinikan järjestämistä ja tarpeellisen varaston hankkimista varten ja 10,000 markan myöntämisestä vuosittain sen ylläpitoon. Sittenkun Lautakunta oli tästä ehdotuksesta hankkinut lausunnon sekä valtion kirurgisen sairaalan johtajalta, professori Krogiukselta, niihin näkökohtiin katsoen, jotka kyseessäolevan poliklinikan suhteen valtion sairaalassa olisi otettava huomioon, että myös Marian sairaalan hallitukselta erittäinkin siihen katsoen että mahdollisesti tulisi välttämättömäksi läheisessä tulevaisuudessa perustaa kunnan kustantama kirurginen poliklinikka kirurgisen osaston yhteyteen, ja kumpikin puoltanut mainittua esitystä, ehdotti ²⁾ Lautakunta, huomauttaen että kaupungin kaikki aluelääkärit jo aikaisemmin olivat tehneet esityksen kunnan avustaman kirurgisen poliklinikan järjestämisestä, sekä että kyseessäolevanlaatuista poliklinikkaa ei voitu nykyään puuttuvan tilan takia perustaa Marian sairaalaan, mikä taloudelliselta kannalta katsoen tulisi kaupungille edullisimmaksi, että Valtuusto päättäisi tohtori K. Eskelinille kirurgisen poliklinikan järjestämistä varten tammikuun 1 päivästä 1907 Kallion tienoilla tässä kaupungissa Terveyshoitolautakunnan hyväksymään huoneustoon vuoden 1907 kulunkiarvioon ottaa kerta kaikkiaan 3,000 markan suuruisen määrärahan ja poliklinikan ylläpitämiseen kolmena seuraavana vuonna 10,000 markkaa vuosittain ehdolla että se pidettäisiin avoimena apuuhakeville vähintään kaksi tuntia päivässä Lautakunnan hyväksymillä ajoilla ja asetettaisiin sellaisen tarkas-

Esitys määrärahasta huonekalujen hankkimiseksi Tehtaankadun kansakouluun.

Esitys avustukseen myöntämisestä kirurgista poliklinikkaa varten Kallion tienoilla.

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 20. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 27.

tuksen alaiseksi kuin Terveyshoitolautakunta saattaisi katsoa tarpeelliseksi.

Esitykseen Valtuusto suostui¹⁾).

Määräraha sukupuoliterveysopillisia esitelmiä varten kansakoulujen tyttöluokilla.

Kirjelmässä syyskuun 21 päivältä oli Kansakoulujohtokunta, viitaten Valtuuston myöntämällä määrärahalla²⁾ kustannettuihin luentoihin sukupuoliterveysopissa, joita kuluneella kevätlukukaudella olivat pitäneet kansakoulujen ylimmillä luokilla, pojille kansakoulujen lääkäri ja tytöille eräs naislääkäri, ehdottanut että sellaista esitelmätoimintaa edelleenkin olisi ylläpidettävä. Ilmoittaen että kansakoulujen lääkäri oli selittänyt olevansa halukas erityisettä korvauksetta pitämään sellaisia esitelmiä pojille, oli Johtokunta senvuoksi anonut vuotuisen määrärahan myöntämistä kyseessäolevanlaatuisten luentojen järjestämistä varten ylempien kansakoulujen neljännen luokan tytöille, mikä määräraha niihin vaatimuksiin nähden, jotka olisivat asetettavat esitelmänpitäjälle ja siihen katsoen että luokkien lukumäärä vuosittain jonkin verran lisääntyi, olisi määrättävä 300 markaksi sekä otettava huomioon tulevan vuoden kulunkiarviossa. Esityksen Valtuusto hyväksyi³⁾.

Esitys kunnallisen lapsensynnytyslaitoksen rakentamisesta.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä oli Uudenmaan läänin kättilöyhdistys puheenjohtajansa, tohtorinrouva Hanna Heinrichsin kautta, huomauttaen tarvittavan lisättyä tilaisuutta sairashoitoon varattomille lapsensynnyttäjäille sekä oheenliittäen piirustukset ja kustannusehdotuksen, tehnyt esityksen kunnallisen lapsensynnytyslaitoksen rakentamisesta, joka mieluummin olisi sijoitettava Kallion tienoihin. Asian lykkäsi⁴⁾ Valtuusto Terveyshoitolautakuntaan, mutta sitä ei vuoden kuluessa käsitelty loppuun.

Esitys äpärälästen kodin perustamisesta.

Sittenkun Vaivashoitohallitus, johon Valtuusto oli lykännyt⁵⁾ Työväen työväenyhdistyksen tekemän esityksen kunnallisen hoitolaitoksen perustamisesta äpäräläpsille ja heidän äideilleen, oli jättänyt lausuntonsa, päätti⁶⁾ Valtuusto hyväksyä Valmistusvaliokunnan lausunnon että kunnan puolelta ei mielellään voitaisi ryhtyä alkuunpanoon esilläolevassa kysymyksessä, jonka vuoksi kaikki toimenpiteet asiassa saivat raueta.

»Taidetta kouluihin» nimisen yhdistyksen esitys määrärahan myöntämisestä.

Kirjelmässä Valtuustolle oli yhdistys »Taidetta kouluihin» anonut vuotuista määrärahaa yhdistyksen tarkoituksen toteuttamista varten hankkiaksensa kouluihin hyviä alkuperäisiä taideteoksia ja jäljennöksiä

1) Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 18. — 2) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 93. — 3) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 25. — 4) S:n s:n syysk. 11 p. § 63. — 5) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 102. — 6) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 6.

niistä ynnä myös muuten toimiakseen kouluhuoneustojen kaunistamiseksi. Anomuksen, Kansakoulujohtokunnan puoltamana, hylkäsi ¹⁾ kuitenkin Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Kasvatuslautakunnan lokakuun 25 päivänä päiväämässä ja Raha-toimikamariin lähettämässä kirjelmässä oli Lautakunta huomauttanut että Valtuusto viime kerralla jaettaessa Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosake-yhtiöitten voittovaroja oli päättänyt muun muassa voittovarojen verrat-tain vähäiseen määrään katsoen myöntää avustusta kansanlastentarhoille ainoastaan syyskaudeksi 1906, mutta antaa tulevalle Budgettivaliokunnalle tehtäväksi hankittuaan tiedon odotettujen voittovarojen suuruudesta joko menoarvioehdotukseen ottaa seuraavana vuonna tarvittavat määrä-rahajat kansanlastentarhoja varten tai myös ehdottaa näitten määräraho-jen myöntämistä etukäteen voittovaroista. Koska sanotut laitokset oli-vat Kasvatuslautakunnan valvonnan alla, oli Lautakunta Rahatoimi-kamarille tehnyt ehdotuksen tarvittavista avustusmääristä näitä varten, ja olivat, jos avustukset otettaisiin vakinaiseen tulo- ja menoarvioon, nämä laskettavat kalenterivuodelta, jota vastoin ne voitaisiin laskea ainoastaan kevätlukukautta varten 1907, jos ne suoritettaisiin etukäteen voittovaroista. — Omana lausuntonansa esitti Rahatoimikamari että vaihtoehtoinen ehdotus kyseessäolevien määrärahojen ottamisesta vaki-naiseen tulo- ja menoarvioon olisi hyljättävä sekä kevätlukukaudella 1907 tarvittavat avustukset, Kasvatuslautakunnan ehdotuksen mukaan yhteensä 32,100 markkaa, myönnettävät etukäteen Anniskeluosakeyhtiön voitto-varoista. — Asian lykkäsi ²⁾ Valtuusto enempää valmistelua varten Bud-gettivaliokuntaan.

Sittenkun Raajarikkoisten avustamisyhdistyksen hallitus oli Raha-toimikamariin jättänyt tilityksen sen 4,000 markan suuruisen määrärahan käytöstä, joka Valtuuston päätöksen perustuksella syyskuun 29 päivästä 1903 vuodeksi 1905 oli myönnetty mainitulle yhdistykselle M. Ch. Olan-derin lahjoitusrahastosta, lähetti Kamari Valtuustolle ³⁾ sanotun tilityksen.

Valtuuston kokouksessa kesäkuun 14 päivänä esitettiin ⁴⁾ seuraava Val-tuuston puheenjohtajalle jätetty kirjelmä ynnä siinä mainitut jäljennökset:

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 26. — 2) S:n s:n jouluk. 11 p. § 8. — 3) S:n s:n helmik. 13 p. § 3. — 4) S:n s:n kesäk. 14 p. § 4.

Avustus kan-sanlastentarhoille.

Raajarikkois-ten avustamis-yhdistyksen ti-linteko määrä-rahasta M. Ch. Olanderin ra-hastosta.

Selma ja Ru-dolf Schul-man puolisoi-den lahjoitukset Helsingin kau-punkikuunnalle.

Herroille Kaupunginvaltuusmiehille.

Everstiluutnantinrouva Selma Schulman-vainajan, syntyisin Borgström, testamentin toimeenpanijoina saamme täten kunnian ilmoittaa että everstiluutnantinrouva Schulman ja hänen miehensä everstiluutnantti Rudolf Schulman oikeaksi todistettuna jäljennöksenä oheenliitettyllä lahjoituskirjalla ovat Helsingin kaupungille lahjoittaneet kaksi Turholmin verotilasta N:o 1 Turholmin kylässä Helsingin pitäjää erotettua »Turvik» ja »Tursten» nimistä palstaa ynnä kaikki niillä olevat rakennukset ja laitokset kaupungin omistettaviksi hallittaviksi nimellä »Kauppaneuvos Henrik Borgströmin lahjoitus» sekä käytettäväksi lahjoituskirjassa tarkemmin mainittuun tarkoitukseen. Tämä lahjoitus on myös mainittu Schulman puolisoiden viimekuluneen huhtikuun 17 päivänä tekemässä testamentissa kuten oheenliitetty lyhennysote osoittaa.

Senohella on everstiluutnantinrouva Schulman samoin viimeainnuttuna päivänä tekemässään erityisessä testamentissa, josta lyhennysote tähän liitetään, lahjoittanut Helsingin kaupungille mainitun lahjoituksen vastaista hoitoa varten Viidenkymmentuhannen (50,000) markan suuruisen summan, joka siinä tapauksessa että kaupunki vastaanottaa lahjoituksen jätetään kaupungin käytettäväksi.

Pyytäen että Herrat Valtuusmiehet tahtoisivat kaupungin hyväksi vastaanottaa kyseessäolevan lahjoituksen saamme lausutun toivomuksen mukaan anoa että se sivistys- tahi hyväntekeväisyyslaitos, joka siinä tapauksessa Turholmiin perustettaisiin, saisi vainajan muiston säilyttämiseksi kantaa everstiluutnantinrouva Selma Schulmanin nimeä.

Helsingissä toukokuun 31 päivänä 1906.

Alexis Gripenberg.

John Dittmar.

Jäljennös.

Sittenkun Turholmin verotila N:o 1 Turholmin kylässä Helsingin pitäjää ja Uudenmaan lääniä, jonka tilan kauppaneuvos Henrik Borgström vainaja eläissään oli suurella vaivalla onnistunut hankkimaan itselleen ja jota hän erikoisella rakkaudella oli hoitanut, minkä ohella hän oli siihen pannut paljon työtä ja suuria kustannuksia, nyttemmin kaupan kautta on siirtynyt Borgströmin suvulta, olemme me, kunnioittaaksemme kauppaneuvos Henrik Borgströmin muistoa, päättäneet Helsingin kaupungille lahjoittaa nimellä »Kauppaneuvos Henrik Borgströmin lahjoitus» ja täysin omistettavaksi jättää meille kuuluvat Turholmin verotilasta erotetut kaksi palstaa »Turvik» ja »Tursten», ynnä kaikki niille rakennetut rakennukset allamainituilla ehdoilla, nimittäin: 1:ksi että Turvikin palstalle rakennettua huvilaa käytetään sivistys- tai hyväntekeväisyyslaitoksena, kuten esim. virkistyskotina opettajille ja opettajattarille tahi sairaanhoitajattarille, kesäsiirtolana kansakoululapsille, ukkokotina tai muuna sellaisena Valtuuston määräyksen mukaan.

2:ksi että puisto, jota ikuisiksi ajoiksi on nimitettävä »Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistoksi» on jätettävä yleisön käytettäväksi ja ainakin nykyisessä laajuudessaan asianmukaisesti hoidettava,

jonka ohella olisi toivottavaa että huvilan viereen järjestettäisiin kukkasryhmiä ja -lavoja.

3:ksi että väki- ja mallasjuomia ei millään ehdolla saa myydä tahi tarjoilla palstoilla.

4:ksi että tiluksille ei millään ehdolla rakenneta taloja yksityisten henkilöitten tai virastojen tarpeisiin, tehtaita tahi muuta, mikä ei ole tilusten tarkoituksen mukaista olla virkistyspaikkana yleisölle.

Edellämainituilla ehdoilla me siis luovutamme mainitut »Turvik» ja »Tursten» nimiset palstat kaikkine niillä olevine rakennuksineen ja laitoksineen sekä omistamme ne Helsingin kaupungille, sillä oikeudella millä me olemme ne omistaneet, heti minun Selma Schulmanin kuoltuani luostaan otettavaksi, yllämainittuun tarkoitukseen käytettäväksi ja riistämättömänä säilytettäväksi kaupungin omaisuutena, jota kaupunki ei saa luovuttaa itseltään.

Tämän vakuudeksi olemme tämän lahjoituskirjan kutsuttujen todistajien läsnäollessa omakätisesti allekirjoittaneet ja vaakunamerkeillemme vahvistaneet.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Rudolf Schulman.

(sinetti).

Selma Schulman.

(sinetti).

Everstiluutnantti Rudolf Schulmanin ja rouva Selma Schulmanin omakätiset allekirjoitukset todistetaan. Helsingissä kuten yllä.

Alexis Gripenberg.

Ylitirehtööri.

John Dittmar.

Varatuomari.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

E. Bäckman.

E. Wegelius.

Jäljennös.

Testamentti.

Sittenkun minä Selma Schulman, syntyisin Borgström, kuolleitten Isänvanhempaini testamentissa tammikuun 24 päivältä 1882 lausuman tahdon mukaan, syyskuun 16 päivänä 1897 tehdyllä avioehdolla olin pidättänyt itselleni yksityiseksi omaisuudeksi sen omaisuuden, jonka testamentin nojalla syyskuun 4 päivältä 1877 olin saanut perinnöksi Isänvanhemmiltani, selitän minä täten terveen harkinnan jälkeen viimeisen tahtoni olevan että kuolemani jälkeen tämän minun yksityisen omaisuuteni suhteen on meneteltävä seuraavasti:

3:ksi. Sittenkun minä ja mieheni Rudolf Schulman erityisellä tänä päivänä allekirjoitetulla lahjoituskirjalla olemme Helsingin kaupungille lahjoittaneet Turholmin verotilasta N:o 1 Turholmin kylässä

Helsingin pitäjää erotetut palstat »Turvik» ja »Tursten» kaupungin otettavaksi haltuunsa minun Selma Schulmanin kuoltuani, lisään minä täten Helsingin kaupungille, joko puhtaassa rahassa tai arvopapereissa pesänselvittäjäin harkinnan mukaan Viidenkymmentuhennen (50,000) Suomen markan suuruisen summan, jonka vuotuinen korko tahi tarvittava osa siitä on käytettävä palstoilla olevien rakennusten, puiston, teitten y. m. hoitoon. Korkovarot, jotka mahdollisesti eivät ole kulu- neet mainittuun hoitoon, ovat lisättävät pääomaan, mutta jos suurem- pia hoitokustannuksia jonakin vuonna tarvittaisiin, saadaan käyttää säästyneitä korkoja, mutta on pääoma yllämainittua tarkoitusta varten aina säilytettävä vähintään alkuperäisessä määrässään.

5:ksi. Heti minun kuoltuani ovat kaiken yllämainitun omaisuu- den pesässäni pesän selvitystä ja jakoa varten ottavat huostaansa yli- tirehtööri Alexis Gripenberg ja varatuomari John Dittmar, joita siinä suhteessa olen puhutellut ja jättänyt jälkimäiselle tämän testamentti- määräykseni.

Tämän testamenttini vakuudeksi olen minä tämän alle omakäti- sestä merkinnyt nimeni ja pannut vaakunamerkkiini ynnä myös pitänyt huolta sen asianomaisesta todistamisesta.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Selma Schulman.
syntyisin Borgström.
(sinetti).

Allekirjoittaneet, samalla kertaa läsnäolleet todistajat vakuuttavat täten että everstiluutnantinrouva Selma Schulman, syntyisin Borg- ström, jonka me personallisesti tunnemme, tänä päivänä on kehotta- nut meitä todistamaan tämän teon, minkä hän täydellä ja terveellä järjellä ja vapaasta tahdosta on selittänyt käsittävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa, sekä sittenkun se meidän läsnäollessamme oli luettu hänelle omakätisesti on sen allekirjoittanut ja vaakunamer- killä varustanut; minkä kaiken me nimiemme allekirjoituksella vah- vistamme.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Alexis Gripenberg.
Ylitirehtööri.

John Dittmar.
Varatuomari.

Otteen oikeaksi todistavat:

H. Sahlgrén.

E. Wegelius.

Jäljennös.

Testamentti.

Me allekirjoittaneet aviopuolisot selitämme täten viimeisen tah- tomme olevan että kun jompikumpi meistä kuolee, hänen omaisuutensa

minkä nimistä ja lajista se lienee, lukuunottamatta kuitenkin sitä omaisuutta, minkä minä Selma Schulman testamentin nojalla syyskuun 4 päivältä 1877 olen saanut perintönä isänvanhemmiltani sillä erikoisella määräyksellä, joka on lausuttuna erityisessä testamentissa tammikuun 24 päivältä 1882, että naimaoikeus mainittuun omaisuuteen minun Selma Schulmanin mennessä naimisiin ei saisi tulla kysymykseen, ja josta sen johdosta erityinen avioliittovälipuhe syyskuun 16 päivänä 1897 on tehty, on täydellä omistusoikeudella joutuva elonjääneelle, ilman mitään tilivelvollisuutta vainajan perillisille.

Siinä tapauksessa, että minä Selma Schulman kuolen ennen miestäni Rudolf Schulmania, on allamainittu omaisuus kuitenkin heti minun Selma Schulmanin kuoltuani jätettävä seuraaville henkilöille, jos nämä ovat elossa minun jälkeeni, nimittäin:

12) Erityisen tänä päivänä tehdyn lahjoituskirjan mukaisesti on myös heti minun Selma Schulmanin kuoltuani Helsingin kaupungille täydellä omistusoikeudella jätettävä Turholmin verotilasta N:o 1 Turholmin kylässä Helsingin pitäjää erotetut palstat »Turvik» ja »Tursten» ynnä kaikki niille rakennetut rakennukset kaupungin omistettavaksi ja hallittavaksi sekä käytettäväksi mainitun lahjoituskirjan määräysten mukaisesti.

Tämän testamentin vahvistamiseksi olemme me tämän alle omakätisesti merkinneet nimemme ja panneet vaakunamerkkimme yunä myös pitäneet huolta sen asianomaisesta todistamisesta.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Rudolf Schulman,
(sinetti).

Selma Schulman.
(sinetti).

Allekirjoittaneet, samalla kertaa läsnäolleet todistajat vakuuttavat täten, että everstiluutnantti herra Rudolf Schulman ja hänen puolisonsa Selma Schulman, jotka me personallisesti tunnemme, tänä päivänä ovat kehottaneet meitä todistamaan tämän asiakirjan, jonka he selvällä ja täydellä järjellä ja vapaasta tahdosta ovat selittäneet käsittävän heidän viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa, sekä sittenkun se meidän läsnäollessamme on heille luettu, omakätisesti sen allekirjoittaneet ja vaakunamerkeillä varustaneet; minkä kaiken me niiniemme allekirjoittamisella vahvistamme.

Helsingissä huhtikuun 17 päivänä 1906.

Alexis Gripenberg.
Ylitirehtööri.

John Dittmar.
Varatuomari.

Otteen oikeaksi todistavat:

E. Bäckman.

E. Wegelius.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto vastaanottaa kyseessäolevat lahjoitukset ja kirjelmässä everstiluutnantti Rudolf Schulmanille lausua kunnan lämpimimmän kiitollisuuden niistä ynnä myös antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi toimittaa asianmukaisen testamentinvalvomisen kuin myös ottaa huostaansa ja väliaikaisesti hallita kyseessäolevaa omaisuutta sekä aikanaan jättää Valtuustolle ehdotuksen sen käytöstä.

Muurarimestari
Alex. Ärtin lah-
joitukset.

Valtuustolle osotetussa ja Valtuuston puheenjohtajalle jätetyssä kirjelmässä olivat muurarimestari Alexander Ärt vainajan lapset ja perilliset, varatuomari Axel Ärt ja neiti Olga Ärt ilmoittaen että heidän isänsä oli antanut heille tehtäväksi hänen kuolemansa jälkeen hänen jälkeensä jääneestä omaisuudestaan jättää Helsingin kunnalle vähintään 100,000 markkaa, lausuen siitä vain että pääoman vuotuinen korko vähennettynä puolella prosentilla, mikä olisi lisättävä lahjoitettuun määrään, olisi käytettävä työväenluokan hyväksi, sen väestöluokan hyväksi, mistä vainaja itse oli lähtenyt ja joka oli ollut hänelle hyvänä apuna hänen toiminnassaan, kuitenkin niin että lähinnä sen lapset tulisivat siitä osallisiksi. Tarkoitettu päämäärä oli näyttänyt paraiten olevan saavutettavissa käyttämällä varat juuri työväenluokan lasten hyväksi ja tekemällä niin suuren määrän lapsia kuin mahdollista siitä osalliseksi; keinoa tämän saavuttamiseksi oli sopivan virkistysten ja toiminnan järjestäminen niille kaupungin kansakouluoppilaille, joitten täytyy kesäluvat viettää kaupungissa. Lahjoittajat olivat senvuoksi jättäneet Valtuustolle sanotun summan, satatuhatta markkaa, hoidettavaksi nimellä »Muurarimestari Alex. Ärtin rahasto», ja tuli Valtuuston, Kansakoulujohtokuntaa kuulusteltuaan määrätä sen vuotuisen koron osan käytöstä mainitulla tavalla, jota ei pitäisi pääomaan lisätä. — Lisäksi olivat lahjoittajat jättäneet samassa rahastossa hoidettavaksi viisitoistatuhatta markkaa, jonka korkojen suhteen meneteltäisiin siten että korko 5,000 markasta vuosittain maksettaisiin yhdistykselle »Maitopisara», käytettäväksi yhdistyksen tarkoituksiin, tahi, jos tämä yhdistys lakkauttaisi toimintansa toiselle samaa tarkoittavalle yhdistykselle; korot 10,000 markasta pitäisi muodostaa pääomaksi ja jättää, sitä mukaa kuin ne ovat kasvaneet sopivaksi määräksi, »Yhdistykselle taidetta kouluihin» käytettäväksi kaupungin kansakoulutalojen koristamiseen seinämaalauksilla. Lopuksi olivat lahjoittajat lausuneet sen toivomuksen että koska lahjoitetusta määrästä 110,000 markkaa oli sijoitettuna kirjelmään liitet-

tyyn Helsingin Työväen Rakennusosakeyhtiön antamaan velkakirjaan, lainaa niin kauan kuin yhtiö täytti lainaehdot, ei sanottaisi irti maksettavaksi. Kun kaikki varat oli Rahatoimikonttoriin suoritettu, päätti¹⁾ Valtuusto kirjelmässä lahjoittajalle lausua kunnan lämpimimmän kiittolisuuden lahjoituksesta sekä antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi, hankittuansa Kansakoulujohtokunnan lausunnon, Valtuustolle jättää tarkemman ehdotuksen siten syntyneen rahaston käytöstä.

Rahatoimikonttoriin oli apteekkari August Grönvikin perillisten puolesta pesän selvittäjä yliopistonkamreeri Viktor Falck suorittanut 50,000 markkaa, osaksi arvopapereissa osaksi puhtaassa rahassa, ynnä kaksi lahjoituskirjaa, joilla mainitut perilliset apteekkari Grönvikin elinajallaan lausuman tahdon mukaisesti lahjoittivat ja jättivät sanotut varat Helsingin kaupungille hoidettaviksi kahtena eri rahastona, kummassakin 25,000 markkaa. Rahastoista nimitettäisiin toista »Aug. Grönvikin rahastoksi Helsingin köyhien hyväksi», ja jakaisi tämän rahaston korot, jonka pääomamäärää ei saisi vähentää, Yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämiseksi tässä kaupungissa. Jos sanottu yhdistys lakkauttaisi toimintansa, oli Valtuuston pidettävä huolta siitä että rahaston tulot käytettäisiin sen tarkoituksen mukaisesti, mieluummin jättämällä korot jollekin muulle yhdistykselle Helsingissä, jolla on samallinen toiminta kuin Yhdistyksellä hyväntekeväisyyden järjestämiseksi. Mitä tulee toiseen rahastoon pitäisi sen korot lisättämän pääomaan, kunnes laillisesti järjestetty ruumiinpolttoseura olisi saatu maahan perustetuksi, jolloin pääoma ynnä korot jätettäisiin tälle seuralle sen käytettäväksi krematorion rakentamiseen ja ylläpitoon Suomessa.

Oheenliittäen mainitut lahjoituskirjat lausui²⁾ Rahatoimikamari että vaikka kyseessä olevia rahastoja, mikäli lahjoituskirjain sanamuodosta kävi selville, kaupunki vain tulisi pitämään hallussaan niitä hoitaakseen, olematta oikeutettu antamaan minkään kaupungin viraston käyttää rahastoista lähtevää tuloa, Kamari kuitenkin katsoi niitten tarkoitukserräin, joita lahjoituksilla tyydytettäisiin, olevan sitä laatua että kaupungin ei pitäisi kieltäytyä hoidettavakseen ottamasta lahjoitettuja varoja, jonka vuoksi Rahatoimikamari ehdotti että Valtuusto päättäisi:

että kaupunki vastaanottaisi yllämainitut lahjoitukset ja Rahatoimikonttori hoitaisi ne lahjoituskirjain määräysten mukaisesti.

Apteekkari August Grönvikin perillisten lahjoitukset.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 3. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 4 tammik. 4 p.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta Valtuusto suostui¹⁾ tähän esitykseen.

Kysymys kansakoulun perustamisesta Huopalahden kylään.

Sittenkun Koulutoimen Ylihallitus, Huopalahden työväenyhdistyksen esityksen johdosta suomalaisen kansakoulun perustamisesta Huopalahden kylään Helsingin pitäjää, Valtuustolta oli tiedustellut eikö kaupungilla olisi aihetta ryhtyä toimenpiteisiin mainitun koulutarpeen tyydyttämiseksi, oli Valtuusto tämän johdosta vaatinut lausuntoa Kansakoulujohtokunnalta, joka mielipiteenään lausui että Helsingin kuntaa ei voitaisi katsoa velvoitetuksi lapsia varten, joitten vanhemmat asuvat ulkopuolella kaupungin aluetta eivätkä siis kuulu kuntaan, perustamaan ja ylläpitämään koulua ainoastaan sillä perustuksella että vanhemmilla on toimentulonsa kaupungissa, sekä senvuoksi epäsi suostumista tehtyyn esitykseen. Mutta tyydyttääkseen kaikkia kohtuullisia vaatimuksia opetukseen nähden lapsille, jotka asuvat Meilansin ja Grejuksen tilain maalla, joka on lähinnä Huopalahden kylää, oli Johtokunta päättänyt seuraavan lukuvuoden alusta perustaa alemman kansakoulun, yksi- tai kaksikielisen, riippuen lukukauden alussa ilmoitettujen suomalaisten ja ruotsalaisten oppilasten lukumäärästä. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ Valtuusto antaa asiassa vastauksen Kouluylihallitukselle yhtäpitävästi edelläolevan lausunnon kanssa.

Anomus Kauppaopiston avustuksen korottamisesta.

Valtuustolle tuleessa kirjelmässä oli Suomen Liikemiesten Kauppaopiston Osakeyhtiön Johtokunta anonut että kaupungin opistolle myöntämä avustus, laskettuna vuodesta 1907, korotettaisiin 12,000 markkaan. Tämän anomuksen Valtuusto lykkäsi³⁾ Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten siitä seuraavan vuoden budgettiehdotuksen yhteydessä.

Määräraha Helsingin Kansanopistoseuralle.

Valtuuston kansliaan jätetyssä kirjelmässä oli Helsingin Kansanopistoseuran Johtokunta, joka vuonna 1904, jolloin korkeampi työväenopetus kaupungissa uudelleen järjestettiin, oli lakkauttanut kahdentoista vuoden aikana täällä järjestämänsä kansantajuiset luentokurssit, ilmoittaen että näiden tarve oli taas alkanut tulla tuntuvaaksi, anonut että sille myönnettäisiin 1,200 markan suuruinen avustus luentojen kustantamista varten, kunnes yhdistys saattaisi Anniskeluyhtiön voittovaroista saada vuotuisen määrärahan tarkoitusta varten. — Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönsi⁴⁾ Valtuusto anotun määrän etukäteen maksetta-

1) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 14. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 38. — 3) S:n s:n lokak. 2 p. § 29. — 4) S:n s:n helmik. 13 p. § 21.

vaksi kaupunginrahastosta ja sittemmin otettavaksi sanotuista voittovaroista vuodelta 1905.

Sittenkun Taideteollisuusyhdistyksen johtokunta, jolta Valtuusto oli anonut¹⁾ lausuntoa Suomen Yleisen Veistoyhdistyksen tekemästä tiedustelusta, voitaisiinko odottaa avustusta Helsingin kaupungilta aiottua puunveistoammattikorkeakoulua varten, oli antanut vaaditun lausunnon, jossa Johtokunta puolsi suostumista sanottuun anomukseen, päätti²⁾ Valtuusto, lausuen että Valtuusto piti mainitunlaatuisen laitoksen syntyä erittäin toivottavana, mutta että sen ylläpito Valtuuston käsityksen mukaan kuuluisi valtiolaitokselle, hyljätä tehdyn anomuksen.

Suomen Rakennusmestariiliton Helsingin osaston ja Helsingin rakennustyömiesten yhteisesti tarkoitusta varten asettama komitea oli Valtuustolle tehnyt esityksen siitä että jäävittömille henkilöille annettaisiin tehtäväksi ulkomailta tutkia siellä vallitsevia kehittyneempiä oloja rakennusteollisuuden alalla, jotta siten saavutetun kokemuksen nojalla meidän maamme olot sanotun teollisuuden alalla voitaisiin saattaa siedettävämälle tolalle, ja että Valtuusto tarkoitusta varten myöntäisi 8,000 markkaa.

Asian lykkäsi³⁾ Valtuusto Rahatoimikamariin, joka antamassaan lausunnossa esiintuoduilla syillä pääasiassa puolsi suostumusta anomukseen, mutta Valtuusto kuitenkin hylkäsi⁴⁾ sen.

Valtuustolta oli uuden »Suomen Sosialistinen uudistuspuolue» nimisen järjestön johtokunta anonut 3,000 markan suuruista määrärahaa levittääkseen luentokursseilla yhteiskunnallista valistusta kaupungin työväestöön; anomuksen Valtuusto hylkäsi⁵⁾.

Kaupungissa silloin vallitsevaan työttömyyteen ja sen korjaamiskeinoihin nähden oli Rahatoimikamari saanut kaupungin Kunnallisesta työnvälitystoimistosta vastaanottaa tammikuun 14 päivänä päivätyn kirjelmän, josta kävi selville: että tammikuun 1 päivästä 24 päivään työn saamista varten toimistoon oli ilmoittautunut 820 miestä ja 178 naista sekä että näistä kaupungin töihin oli otettu 311 miestä, joista 66 sepe-linhakuuseen; kaupungin kirjoissa olevista työtähakevista miehistä, joilla oli perhe elätettävänä, oli vielä ilman työtä 441, jota paitsi tointa haki 75 naista, joilla täällä oli kotipaikkaoikeus. Myöntäen että joukko

1) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 97 j. s. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 11.
— 3) S:n s:n lokak. 30 p. § 50. — 4) Rhkn kirj. N:o 277 marrask. 22 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 27. — 5) Valt. pöytäk. lokak. 2 p. § 31.

työmiehiä oli saanut toimen vuoden menoarvioon otetuissa töissä, jotka Rakennuskonttori jo oli alkanut sekä että kivenmurennustyötä oli kaikille työttömille tarjolla, oli Työnvälitystoimisto kuitenkin katsonut olevan tarpeellista ryhtyä lisätoimenpiteisiin puutteen lieventämiseksi, ja oli siinä tarkoituksessa ehdottanut että työpalkka sepelinhakkuusta olisi, kuten talvella 1903 oli tapahtunut, korotettava 3 markasta 4 markkaan kuutiometriltä sekä että vielä olisi pikimmiten pantava toimeen tasotus- ja rakennustöitä, mikäli vain olisi mahdollista ja määrärahoja näitä töitä varten, elleivät ne olisi menoarvioon otettuja, Rakennuskonttorin esityksestä myönnettävä. Työtähakeviin naisiin nähden oli Toimisto ehdottanut että jollekin tässä tarkoituksessa työskentelevälle yhdistykselle myönnettäisiin kaupungin varoista avustuksia työväenluokan naisille sopivien avustustöitten järjestämistä varten. Rakennuskonttori, jonka lausuntoa Kamari oli vaatinut, oli puoltanut ehdotusta sepelinhakkuusta suoritettavan korvauksen korottamisesta lyhyemmäksi ajaksi, korkeintaan toukokuun 1 päivään, sekä muihin työansiotilaisuuksiin nähden ilmoittanut että piakkoin ryhdyttäisiin erinäisiin suurempiin töihin, jonka vuoksi ei ollut Konttorin mielestä tarpeellista ryhtyä muihin hätäaputöihin. Yhtyen Rakennuskonttorin lausuntoon esitti¹⁾ Rahatoimikamari Valtuustolle hyväksyttäväksi siinä tehdyt ehdotukset.

Tämän ehdotuksen yhteydessä esiteltiin Valtuustolle »Työttömäin toimikunnan» jättämä kirjelmä, jossa muun muassa vaadittiin töitten järjestämistä vuoden menoarvioon otettujen lisäksi, sekä että esimerkiksi 10,000 markan suuruinen määräraha asetettaisiin toimikunnan käytettäväksi puutteenalaisten perheitten avustamiseen ja sellaisten työmiesten kotiinlähettämiseen, joilla ei ollut kotipaikkaoikeutta täällä. Rahatoimikamarin edellämäin esityksen Valtuusto hyväksyi²⁾, jonka ohella Valtuusto, suostuen toimikunnan anomukseen, käyttövaroistaan osotti toimikunnalle pyydetyn määrän, sekä päätti Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti edustajiksi toimikuntaan valita herra M. Pesosen. Senlisäksi määräsi Valtuusto että toimikunnan olisi aikanaan Valtuustolle jätettävä kertomus kyseessäolevoin varain käytöstä.

Sitten ilmoitettiin Valtuustolle kahdella Maistraatin kirjelmällä helmikuun 5 päivältä, että K. Senaatti helmikuun 1 päivänä tehdystä esityksestä oli nähnyt hyväksi työttömäin työmiesten kuljettamiseksi Hel-

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 46 tammik. 25 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 16.

singistä kotipaikkoihinsa asettaa Valtuuston käytettäväksi 200 kappaletta vapaalippuja valtion rautateitten kolmannessa luokassa, mitkä jätettäisiin painettuja ilmoituslippuja vastaan, joita Rautatiehallitus pitäisi saatavissa ja jotka asianmukaisesti täytettyinä ja Valtuuston taroitusta varten valitseman asiamiehen allekirjoittamina oikeuttaisivat ilmoituslipulla mainitun henkilön rautatieasemalta saamaan lipun, sekä että K. Senaatti esiteltäessä tammikuun 1 päivänä työttömäin toimikunnan K. Senaatille tekemää anomusta valtiolainan myöntämisestä hätäavustukseksi, hyljäten tämän anomuksen, oli päättänyt Helsingin Valtuuston käytettäväksi asettaa korkeintaan 10,000 markan suuruisen määrärahan pääasiallisesti mainitun toimikunnan välityksellä käytettäväksi työttömäin avustamiseen, etupäässä sellaisten jotka eivät kuuluneet Helsingin kuntaan, ja oli Valtiokonttoria käsketty tilauksesta asianomaisille suorittamaan mainittu määrä. — Tämän johdosta päätti ¹⁾ Valtuusto valtuuttaa edustajansa toimikunnassa, filosofianmaisteri M. Pesosen Valtuuston puolesta vastaanottamaan mainitut ilmoitusliput jätettäväksi toimikunnan käytettäväksi sekä näitä lippuja jaettaessa allekirjoittamaan ne, jonka ohella toimikunnalle annettiin tehtäväksi tarpeen mukaan Valtuuston puheenjohtajalta hankkia tarvittavien summien tilaukset kyseessäolevasta määrärahadista herra Pesoselle maksettaviksi.

Vielä anoi toimikunta Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä maaliskuun 16 päivältä myönnettäväksi lisävaroja toimikunnan toimintaa varten puutteen vastustamiseksi sekä osotettavaksi jonkin sopivan työpaikan sepelinhakuun järjestämistä varten työttömille. Rahatoimikamarin lausunnon mukaisesti hylkäsi ²⁾ Valtuusto kuitenkin nämä esitykset.

Valtuuston samassa kokouksessa, jossa viimeksimainittu asia käsiteltiin, esiteltiin Rahatoimikamarin Valtuustolle lähettämä tilitys edellämainittujen, K. Senaatin Valtuuston käytettäväksi asettamien varojen käytöstä, ja päätti ³⁾ Valtuusto edustajaltaan toimikunnassa vaatia lausunnon, oliko kyseessäoleva määräraha käytetty aiottuun tarkoitukseensa. Kun tämä lausunto oli annettu, merkittiin se pöytäkirjaan Valtuuston tiedoksi ⁴⁾.

Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä syyskuun 10 päivältä oli vapaa-
herra K. von Alfthan kunnan hätäaputoitten tarkoituksenmukaiseen jär-
Esitys hätäaputoitten järjestämisestä.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 6 p. § 2. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 84 maalisk. 29 p.; Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 28. — ³⁾ § 25. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 44.

jestämiseen nähden seuraavana talvena, huomauttaen erinäisistä syistä, jotka nähtävästi tulisivat enentämään työnpuutetta, Valtuustolle tehnyt esityksen valiokunnan asettamisesta, jonka tulisi mahdollisimman pian Valtuustolle jättää ehdotus mainitussa suhteessa. Rahatoimikamarin ja Vaivahoitohallituksen jätettyä heiltä asiassa vaaditut lausunnot päätti¹⁾ Valtuusto Kamarin esiintuomilla perusteilla antaa toimenpiteitten esityksen johdosta raueta.

Toimenpiteitä
Hakaniementorin
mellakain johdosta
elokuun 2 päivänä.

Sen johdosta että n. s. kunnalliseen suojeluskaartiin kuuluvia henkilöitä oli katumellakoissa elokuun 2 päivänä Hakaniementorilla osaksi surmattu, osaksi vahingoitettu, lausui²⁾ Valtuuston puheenjohtaja kokouksessa saman kuun 4 päivänä muutamain muistosanojen ohella velvollisuuttaan täyttäessään kaatuneista kansalaisista, että Valmistusvaliokunta, siihen katsoen että ei ollut kaupungin arvon mukaista jättää taloudellisessa suhteessa kärsiviksi ne perheet, joitten elättäjät sanotussa tilaisuudessa kuolivat tai vahingoittuivat, oli katsonut olevansa velvoitettu ehdottamaan että Valiokunnalle annettaisiin tehtäväksi Valtuustolle jättää ehdotus tämän vaatimista toimenpiteistä. Tämän ehdotuksen Valtuusto hyväksyi, jota paitsi päätettiin että kaupunki kustantaisi suojeluskaartin kaatuneitten jäsenien hautaamisen sekä että Valtuuston puheenjohtajalla olisi oikeus hätätilassa määrätä suoritettavaksi avustusta yllämainituille perheille.

Sittemmin anoi itsellisvaimo Wilhelmina Kulmala Valtuustolle jätetyssä kirjelmässä että hänelle myönnettäisiin elinkautisavustus hänen Hakaniementorin mellakassa kaatuneen poikansa, työnjohtaja Johan Emil Lehtosen jälkeen. Tämän anomuksen ynnä rautatievirkamies Valter Laxellin, joka samassa tilaisuudessa oli saanut ampumahaavan, tekemän samalaisen anomuksen sairaanhoitokustannusten korvauksesta, lykkäsi³⁾ Valtuusto erityiseen valiokuntaan, jonka tehtävänä olisi yksityiskohteisesti valmistaa kaikki kysymykset mainitunlaatuisesta korvauksesta, ja valittiin siihen herrat Polon, Renqvist ja Wasastjerna.

Siten asetettu valiokunta jätti ehdotuksen, jonka Valtuusto hyväksyi⁴⁾ vähäisillä erään valiokunnanjäsenen laatiman vastalauseen mukaan tehdyillä muutoksilla. Myönnetty elinkautiseläkkeet olivat seuraavat:

1) Rhkn kirj. N:o 262 marrask. 8 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 28. — 2) Valt. pöytäk. elok. 4 p. § 1. — 3) S:n s:n lokak. 2 p. § 27. — 4) S:n s:n marrask. 13 p. § 32.

leskirouva Karin Caloniukselle	2,400	markkaa
leskirouva Anna Louise Lindbergille	2,400	»
sekä alaikäisille { Karl Axel Lindbergille	1,200	»
{ ja Karin Lindbergille	1,200	»
leskirouva Frideborg Nordlinille	1,200	»
sekä alaikäiselle Karl Torsten Nordlinille	600	»
leskirouva Ida Natalia Kullbergille	600	»
Wilhelmina Kulmalalle	360	»
Karl Gustaf Törnqvistille	500	»

ja olivat nämä avustukset suoritettavat vuosittain, luettuna elokuun 2 päivästä 1906, määrärahat rouville Caloniukselle, Lindbergille, Nordlinille, Kullbergille ja Kulmalalle, niin kauan kuin he olisivat naimattomina sekä avustukset alaikäisille, kunnes he ovat tulleet täysikäisiksi. — Lisäksi kehoitettiin Rahatoimikamaria määräämään maksettaviksi kaikki Hakaniemen mellakoissa haavoitettujen henkilöitten sairaanhoitoon menevät kustannukset, kunnes valiokunta jättäisi tarkemman ehdotuksen tästä osasta asiaa.

Tehdystä anomuksesta myönsi Valtuusto¹⁾ insinööri Carl Gustaf Hausenille, joka vuonna 1904 oli eronnut toimestaan kaupungin Vesi-johtokonttorin päällikkönä, vuotuisen 3,000 markan suuruisen elinkautiseläkkeen maksettavaksi vuoden 1906 alusta.

Elinkautiseläke entiselle vesi-johtoinsinööri C. Hausenille.

Vaivahoitohallituksen esityksestä myönsi²⁾ Valtuusto kunnallisneuvos C. E. Degerholmille, joka marraskuun 1 päivänä tulisi luopumaan kaupungin työ- ja vaivaiskodin tarkastajatoimesta, jossa hän oli ollut marraskuun 1 päivästä 1872, 4,500 markan suuruisen vuotuisen elinkautiseläkkeen, joka vastaa hänen varsinaista palkkaansa menosäännön mukaan, ja lausui Valtuusto samalla tunnustuksensa siitä ansiokkaasta tavasta, jolla kunnallisneuvos Degerholm oli hoitanut kyseessäolevaa tointa.

Myönnetty eläke kunnallisneuvos C. E. Degerholmille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi³⁾ Valtuusto Liikennekonttorin vahtimestarille H. G. Forsblomille, joka omasta pyynnöstään oli saanut Kamarilta eron toimestaan, laskettuna kesäkuun 1 päivästä vuotuisen 600 markan suuruisen elinkautiseläkkeen, jonka ohella tänä vuonna maksettava määrä osotettiin Valtuuston käyttövaroista.

Elinkautiseläke vahtimestari H. G. Forsblomille.

Samoin Rahatoimikamarin esityksestä myönsi⁴⁾ Valtuusto raatihuone-

Elinkautiseläke raatihuoneenrenki A. G. Löfgrenille.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 28. — ²⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 6. — ³⁾ Rhkn kirj. N:o 113 toukok. 17 p.; Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 21. — ⁴⁾ Rhkn kirj. N:o 270 marrask. 15 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 9.

neen rengille August Gustaf Löfgrenille, joka vuoden 1907 alusta oli omasta pyynnöstään saanut Kamarilta eron toimestaan, elinkautiseläkkeeksi 25 markkaa kuussa, laskettuna sanotusta ajankohdasta.

Elinkautiseläke-
entiselle vai-
vaistalon talou-
denhoitajatta-
relle M. S. Ek-
holmille.

Samaten myönsi¹⁾ Valtuusto Vaivaishoitohallituksen esityksestä kaupungin vaivaistalon taloudenhoitajattarelle, neiti Maria Sofia Ekholmille, jolle vuoden 1906 lopusta oli annettu ero toimestaan, 500 markan suuruisen elinkautiseläkkeen vuosittain, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1907.

Kunnollisen
palvelusväen
palkitseminen.

Sittenkun Rahatoimikamari Valtuuston päätöksen nojalla lokakuun 26 päivältä 1886 kaupungille lahjoitetun »kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston» korkovarojen käytöstä oli kuulutuksella kehottanut halukkaita näitten avustusten hakijoita Rahatoimikonttoriin jättämään hakemuksensa ja sellaisia oli määräjän kuluessa tullut 41 kappaletta, lähetti²⁾ Rahatoimikamari ne Valtuustolle, ilmoittaen että mainitun rahaston vuoden kuluessa kertynyt korko nousi 600 markkaan; ja päätti³⁾ Valtuusto, asian valmistelua varten erityisesti asetetun valiokunnan ehdotuksesta, antaa kyseessäolevan rahaston käyttövaroista säästöpankkikirjalle panna säästöön 50 markan suuruisen erän kullekin palvelijoista Gustava Vilhelmina Ahlqvist, Erika Lovisa Forsgren, Aleksandra Evelina Gestranius, Vilhelmina Lampén, Sofia Vilhelmina Lundén, Johanna Eleonora Lundström, Maria Matintytär, Johanna Constance Nemlander, Susanna Lovisa Pietilä, Karolina Sundman, Maria Helena Sohlman ja Klara Erika Vikström, josta Rahatoimikamari antaisi kuulutuksen säästöpankkikirjojen ynnä jätettyjen suositusten ja mainetodistusten noutamista varten.

Kiinnitysten
siirtoa koske-
via asioita.

Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen Rahatoimikamarille tekemän anomuksen johdosta esitti⁴⁾ Kamari että Valtuusto päättäisi Uusmaalaisen ylioppilasosakunnan ja palovakuutusyhtiö Pohjolan yhdistykselle tonttia N:o 19 vastaan Alppikadun varrella myöntämien yhteensä 140,000 markan suuruisen lainojen hyväksi luovuttaa oikeuden ennen sitä kiinnitystä sanottuun tonttiin ja siihen rakennettuihin rakennuksiin, joka oli myönnetty Helsingin kaupungille vakuudeksi kauppasumman suorittamisesta. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi⁵⁾.

1) Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 15. — 2) Rhkn kirj. N:o 256 marrask. 8 p. — 3) Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 23. — 4) Rhkn kirj. N:o 139 kesäk. 21 p. — 5) Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 48.

Sitävastoin hylkäsi ¹⁾ Valtuusto, Rahatoimikamarin esityksestä, osakeyhtiö Vesan tekemän anomuksen samallaisen edun myöntämisestä 150,000 markan lainalle Siviiliviraston leski- ja orpokassasta, kiinnitystä vastaan yhtiön tonttiin N:o 16 Vuorimiehenkadun varrella korttelissa N:o 126.

Kaupungille tulevaa osuutta Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovaroista vuodelta 1905 oli kaupungin rahastoon suoritettu edellisen yhtiön puolesta Smk 123,410: 18 ja jälkimäisen Smk 47,318: 56 eli siis yhteensä Smk 170,728: 74. Näistä varoista oli aikaisemmin myönnetty:

Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovarojen jako.

marraskuun 28 päivänä 1905 1,200 markkaa Hermannin suomalaisen kansanlastentarhan johtajattarelle, neiti Therese Vuorenhimolle, lisäavustuksena sanottua lastentarhaa varten, ja 3,000 markkaa Uudenmaan Raittiuspiirin johtokunnalle ²⁾ avustukseksi raittiustyön edistämistä varten;

joulukuun 29 päivänä 1905 35,000 markkaa Helsingin Anniskeluosakeyhtiön ³⁾ istutusten ja muitten laitosten ylläpitämiseksi kuluvana vuonna Korkeasaarella ja Seurasaarella; sekä

helmikuun 13 päivänä kuluvaa vuotta 1,200 markan suuruisen määrärahan Helsingin kansanopistoseuralle luentojen kustantamista varten.

Senohella oli Valtuusto, samalla päättäessään ⁴⁾ lokakuun 17 päivänä 1905 tilata kuvanveistäjä Ville Vallgrenilta monumenttaalisen pronssisen suihkukaivon 40,000 markan hinnasta, edyllyttänyt että sekä se määrä, jonka mainittu hinta nousi tarkoitukseen Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovaroista vuosilta 1903 ja 1904 varattuja varoja suuremmaksi, yhteensä 32,456 markkaa 66 penniä, kuin myös kustannus suihkukaivoa ympäröivästä altaasta, laskettu noin 4,000 markaksi, voitaisiin osottaa samoista varoista niinä kahtena vuonna, jotka taide-teoksen pystyttäminen vaatisi.

Kun edellämainitut aikaisemmin käytetyt erät oli vähennetty, jäi jäljelle 130, 328 markkaa 74 penniä Valtuuston käytettäväksi.

Pääasiallisesti yhtäpitävästi asian valmistelua varten asetetun valiokunnan ehdotuksen kanssa myönsi ⁵⁾ Valtuusto:

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 300 jouluk. 13 p.; Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 14. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 119. — ³⁾ S:n s:n siv. I. 64. — ⁴⁾ S:n s:n siv. I. 102 j. s. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. § 3, maalisk. 20 p. § 18, huhtik. 10 p. § 38 ja toukok. 7 § 35; Valt. pain. asiak. N:o 23; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 11.

- 1) neideille Betty Alanderille ja Hanna Rothmanille 4,000 markkaa heidän kansanlastentarhansa ylläpitämiseen Sörnäisissä syyslukukaudella kuluva vuotta;
- 2) neideille Bertha Bäckmanille ja Lilli Winter'ille 3,000 markkaa heidän kansanlastentarhaansa varten Kalliossa samaksi ajaksi;
- 3) neiti Ester Flomanille 3,000 markkaa kansanlastentarhan ylläpitämiseen Eerikinkadun varrella tulevan syyslukukauden aikana;
- 4) neiti Annie Rundströmille samoin 3,000 markkaa hänen lastentarhaansa varten Perämiehenkadun varrella samaksi ajaksi;
- 5) neiti Lydia Wendellille 3,000 markkaa kansanlastentarhaa varten Töölössä samaksi lukukaudeksi;
- 6) neiti Therese Wuorenheimolle 4,000 markkaa suomenkielisen kansanlastentarhan ylläpitämiseen Hermannissa ensi syyslukukaudella;
- 7) neideille Mildrid Brotherukselle ja Maria Åbergille 2,200 markkaa Hermannin ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten sanotuksi syyslukukaudeksi;
- 8) neiti Mary Teschelle 3,000 markkaa uutta suomalaista kansanlastentarhaa varten Sörnäisissä tulevaksi syyslukukaudeksi;
- 9) neiti Agnes Nordmanille 3,300 markkaa uutta ruotsalaista kansanlastentarhaa varten kuudennessa kaupunginosassa samaksi lukukaudeksi;
- 10) Fredriksbergin kansanlastentarhalle 1,000 markkaa avustukseksi tulevana lukuvuonna;
- 11) neiti Bertha Hannénille 900 markkaa lasten työkoulun ylläpitämiseen tulevana lukuvuonna;
- 12) Arbetets Vänner-nimisen yhdistyksen läntiselle haaraosastolle 2,500 markkaa kesätoiminnan järjestämistä varten lapsille myös tänä vuonna ynnä yhdistyksen yleistä toimintaa varten;
- 13) Arbetets Vänner i Sörnäs-nimiselle yhdistykselle 700 markkaa samaisen kesätoiminnan järjestämisen jatkamiseen;
- 14) neiti Hanna Castrénille samoin 700 markkaa samallaiseen taroitukseen;
- 15) kauppias P. J. Svenssonille y. m. 800 markkaa puutarhasiirtolan laittamista varten lapsille Hermanniin;
- 16) Helsingin kansanopistoseuralle 3,000 markkaa suomenkielisten kansanopistokurssien toimeenpanemista varten tulevana lukuvuonna;

17) Helsingin ruotsalaiselle kansanopistolle 2,000 markkaa samaksi lukuvuodeksi;

18) veistonopettaja O. V. Coranderille 2,000 markkaa avustukseksi vuonna 1906 hänen kasvatustieteelliselle veistolaitokselleen, ehdolla että laitoksessa annetaan maksutonta opetusta vähintään 10 oppilaalle tämän kaupungin oppilaitoksista;

19) neiti Agda Blomille 500 markkaa hänen veistokoulunsa ylläpitämiseen, ollen hän velvollinen kouluun ottamaan 6 vapaaoppilasta tästä kaupungista;

20) Suomen naisyhdistykselle 500 markkaa alkeiskursseja varten suomen ja ruotsin kielellä työläisnaisille;

21) Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykselle 10,000 markkaa kansakoululasten kesäsiirtoloita varten;

22) työläisnaisten kesäsiirtolain toimikunnalle 1,700 markkaa;

23) köyhäin lasten työhuoneiden toimikunnalle 7,000 markkaa näiden laitosten ylläpitoa varten vuonna 1906;

24) yhdistykselle lastenhoidon edistämiseksi 10,000 markkaa sen toiminnan avustamiseen;

25) samalle yhdistykselle 2,000 markkaa avustukseksi Pippingskjöldin turvakodille;

26) Maitopisara-nimiselle yhdistykselle 5,000 markkaa avustukseksi kuluvana vuonna;

27) Risatautisten lasten parannuslaitos-nimiselle yhdistykselle 1,000 markkaa, ehdolla että neljä paikkaa maksuttomasti luovutetaan potilaille tästä kaupungista, jotka Vaivaishoitohallitus ehdottaa;

28) Suomen liikemiesyhdistykselle 1,000 markkaa avustukseksi ilta-kurssien pitämistä varten suomenkielisille liikeapulaisille;

29) Helsingin kuuromykkäyhdistykselle 500 markkaa;

30) Sokeain ystäville 1,500 markkaa avustukseksi sokeitten miesten työlaitosta varten;

31) samalle yhdistykselle 1,000 markkaa avustukseksi yhdistyksen lastenkodin sisustamiseen sokeille lapsille;

32) Ijäkkäitten naisten työkodin toimikunnalle 3,500 markkaa;

33) neideille Elsa Olinille, Louise Stoltzenbergille ja Lydia Wendellille 300 markkaa avustukseksi työtupaa varten lapsille Työolössä;

34) Helsingin palvelijataryhdistykselle 3,500 markkaa sen palvelijataimiston ylläpitämiseen;

- 35) Martta-yhdistyksen ompeluseuralle 1,000 markkaa sen kodin ylläpitämiseen tehdastyöläisnaisille;
- 36) naisasialiitto Unionille 1,000 markkaa työnjaon kustantamiseen naisille;
- 37) naisasialiitto Unionille ja Martta-yhdistykselle yhteisesti 1,000 markkaa käytännöllisten ruuanlaittokurssien järjestämiseen työväenluokan naisille;
- 38) Rouvasväenyhdistykselle 2,000 markkaa avustukseksi sen lastenkotia varten;
- 39) Kamratklubben-nimiselle yhdistykselle 1,000 markkaa;
- 40) Helsingin käsityökoululle 1,000 markkaa avustukseksi koulun ylläpitoa varten;
- 41) yhdistykselle Hyväntekeväisyyden järjestämiseksi 2,000 markkaa työnjaon kustantamiseen naiduille naisille;
- 42) Kaupunginlähetykselle 1,000 markkaa avustukseksi sen työlaitosta varten naisille;
- 43) Suomen Terveystenhoitoyhdistykselle 2,000 markkaa esitelmäsarjain kustantamiseen tärkeistä terveydellisistä kysymyksistä;
- 44) Helsingin työväenyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 45) yhdistykselle »Arbetets Vänner» 1,000 markkaa;
- 46) Töölön työväenyhdistykselle 500 markkaa;
- 47) Hermannin työväenyhdistykselle II 500 markkaa;
- 48) Fredriksbergin uudelle työväenyhdistykselle 500 markkaa;
- 49) Koiton raittiusyhdistykselle 5,000 markkaa sen raittiustoimintaa varten;
- 50) Balder-nimiselle raittiusyhdistykselle 4,000 markkaa;
- 51) Balder i Sörnäs-nimiselle raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 52) Uudenmaan raittiuspiirin toimikunnalle 1,000 markkaa;
- 53) Toimelan raittiusyhdistykselle 2,000 markkaa;
- 54) Toivonliittojen yhteistoimikunnalle 1,500 markkaa;
- 55) Väinölän raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 56) Rauhan raittiusyhdistykselle 600 markkaa;
- 57) Ylioppilasten raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 58) Kilven raittiusyhdistykselle 1,000 markkaa;
- 59) raittiusyhdistys Pyrintöille Huopalahdessa 1,500 markkaa;
- 60) Kansankodin osakeyhtiölle 400 markkaa halpojen vuokraehtojen

valmistamista varten erinäisten yhdistysten käyttämistä huoneustoista Kansankodissa Hermannissa;

61) Helsingin Uimaseuralle 1,500 markkaa sen tarkoitusten edistämiseen;

62) Uudenmaan eläinsuojelusyhdistykselle 500 markkaa avustukseksi sen eläinsuojeluskonttorin ylläpitoa varten;

63) jäljellä olevan summan 2,028 markkaa 74 penniä, poiketen Valtuuston aikaisemmasta päätöksestä että määrä olisi käytettävä ennen varattujen varojen lisäämiseen Vallgrenin suihkukaivon ostoa varten, Valkonauha-yhdistykselle.

Lisäksi päätti Valtuusto:

että niitä yhdistyksiä, seuroja ja yksityisiä henkilöitä, joille on jaettu avustuksia voittovaroista, kehoitettaisiin vuoden loputtua antamaan lyhyet kertomukset toiminnastaan, erittäinkin myönnettyjen määrärahojen käyttöön nähden, ja saisivat sen tehdä;

lastentarhain ja lasten toimintakurssien johtajattaret ja toimikunnat ynnä Kamratklubben-niminen yhdistys Kasvatuslautakunnalle;

työväen- ja raittiusyhdistykset, Suomen naisyhdistys, naisasialiitto Unioni ja Martta yhdistys, Martan ompeluseura, työläisnaisten kesäsiirtolain toimikunta, Kansankodin osakeyhtiö ja Uudenmaan eläinsuojelusyhdistys Työväenasianlautakunnalle;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Helsingin käsityökoulu, Helsingin kansanopistoseura, Helsingin ruotsalainen kansanopisto, Suomen liikemiesyhdistys, veistonopettaja Corander, neiti Blom ja Helsingin uimaseura Kansakoulujenjohdotokunnalle;

Suomen Terveystenhoitoyhdistys, yhdistys lastenhoitoa varten, Risa-
tautisten lasten parannuslaitos ja valkonauha-yhdistys Terveystenhoito-
lautakunnalle; sekä

yhdistys Sokeain ystävät, Rouvasväenyhdistys, köyhäin lasten työhuoneitten ja iäkkäitten naisten työkodin toimikunta, Palvelijatyhdistys, yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämistä varten ja Kaupunginlähetys Vaivaishoitohallitukselle;

ja oli näitten lautakuntain valvottava asianomaisten yhdistysten ja laitosten toimintaa sekä oman lausuntonsa ohella Valtuustolle lähetettävä yllämainitut kertomukset.

Lopuksi näki Valtuusto hyväksi hyväksyä seuraavat Valiokunnan

laatimat ehdotukset määräyksiksi kyseessäolevien varojen vastaisesta jaosta:

että Valtuuston budgettivaliokunnalle annettaisiin tehtäväksi, hankittuaan tiedon odotettujen voittovarojen suuruudesta, joko budgettiehdotukseen ottaa seuraavana vuonna tarvittavat määrärahat työväenopetusta ja kansanlastentarhoja varten tai myös ehdottaa nämä määrärahat myönnettäviksi etukäteen voittovaroista; sekä

että anomuksia voittovaroista annettavista avustuksista, jotka vastaisuudessa jätetään, tulee seurata, voidakseen tulla huomioon otetuiksi, selonteko anojalle aikaisemmin myönnetyn määrärahan käytöstä.

Erinäisiä määrärahoja.

Edelläesitetyn lisäksi myönsi Valtuusto seuraavat tilapäiset määrärahat ja avustukset, nimittäin:

Avustukset työlaitoksille miehille ja naisille varten.

Ylläpitoavustukseksi Kaupunginlähetyksen hoitamille työlaitoksille ¹⁾ miehiä ja naisia varten, edelliselle 3,000 ja jälkimäiselle 5,000 markkaa;

Korvaus vahingoittuneesta hevosesta.

ajuri K. F. Strömbergille ²⁾ korvaukseksi kaupungin töissä vahingoittuneesta hevosesta 300 markkaa; sekä

Johtaja E. Stråhlmanin viransijaisuuspalkkio.

Valmistavan poikain ammattikoulun johtajan, insinööri E. Stråhlmanin ³⁾ viransijaisuuspalkkioksi neljänä kuukautena vuodesta yhteensä 458 markkaa 64 penniä, jonka ohella seuraavan vuoden menoarvioon otettaisiin viransijaisuuspalkkiota kahdeksalta kuukaudelta 917 markkaa 28 penniä.

Meno- ja tuloarvio vuotta 1907 varten.

Se meno- ja tuloarvioehdotus vuotta 1907 varten, jonka Valtuusto vahvisti ⁴⁾, osotti kuluvan vuoden kulunkiarvioon verrattaessa seuraavat loppusummat:

<i>Menot :</i>	<i>1907.</i>	<i>1906.</i>
I. Kaupungin velat	Smk 1,023,525: —	1,023,587: 50
II. Kaupungin virastot	» 266,153: 33	240,303: 33
III. Kunnallishallinto	» 325,514: —	290,390: —
IV. Katu- ja laiturivalaistus	» 253,421: —	250,089: 30
V. Palolaitos	» 146,482: 50	137,635: —
VI. Poliisilaitos	» 265,819: 28	251,999: 28
Siirto Smk	2,280,915: 11	2,194,004: 41

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 42. — ²⁾ S:n s:n lokak. 2 p. § 14. — ³⁾ S:n s:n lokak. 2 p. § 8. — ⁴⁾ Rtkn kirj. N:o 240 lokak. 31 p. (Valt. pain. asiak. N:o 36), Valt. pain. asiak. N:o 45, 49 ja 50, sekä Valt. pöytäk. jouluk. 11 p. § 33, jouluk. 18 p. § 1 ja jouluk. 28 p. § 1.

	Siirto Smk	2,280,915: 11	2,194,004: 41
VII. Terveys- ja sairashoito	»	445,291: 50	419,395: 50
VIII. Vaivaishoito	»	402,125: —	394,240: —
IX. Opetuslaitos	»	1,365,044: 78	1,210,609: 78
X. Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset	»	372,443: 71	285,125: 21
XI. Vesijohto	»	578,500: —	362,150: —
XII. Kauppahallit	»	20,770: —	14,900: —
XIII. Yleiset työt	»	2,335,066: —	1,359,938: 14
XIV. Eläkkeet	»	34,700: 67	22,290: 67
XV. Sekalaiset menot	»	294,294: 40	322,095: 60
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>8,129,151: 17</u>	<u>6,584,749: 31</u>

Tulot:

		1907.	1906.
Laskettu käytettävä säästö.....	Smk	600,000: —	650,000: —
I. Korot	»	417,500: —	410,500: —
II. Tonttilunastukset	»	400,000: —	250,000: —
III. Tulot kaupungin kiinteistöistä	»	463,400: —	423,200: —
IV. Tonttiverot	»	3,000: —	3,000: —
V. Tuloa tuottavat oikeudet	»	1,060,000: —	988,900: —
VI. Sekalaiset tulot	»	485,106: —	470,553: —
VII. Valtioavut	»	320,188: —	270,188: —
VIII. Vesijohto	»	685,850: —	624,850: —
IX. Valaistuslaitos	»	137,200: —	89,500: —
X. Lainat	»	1,105,050: —	167,000: —
XI. Taksoitus	»	2,451,857: 17	2,237,058: 31
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>8,129,151: 17</u>	<u>6,584,749: 31</u>

Selitykseksi eroavaisuuksiin vuosien 1906 ja 1907 kulunkiarvioiden välillä esitettäköön tässä yllämainitun lisäksi ¹⁾, ensinnä menoihin nähden seuraavaa:

Viereisen otsakkeen alle merkittiin kaupungin obligatsioonilainain kuoletukset täysin yhtäpitävästi sitä varten vahvistettujen kuoletussuunnitelmain ja lainasopimusten määräyksien kanssa.

Kaupungin
velat.

¹⁾ Katso edell. siv. 78 j. ss.

Kaupungin
virastot.

Pääotsake II »Kaupungin virastot» osottaa tämän vuoden menoarvioon verraten menojen lisäystä Smk 25,850: —. Tästä tuli Maistraatin osalle Smk 416: 67, riippuen siitä että oikeusneuvosmies tulisi nauttimaan 10 vuoden palkankorotusta koko vuoden aikana, kahden kuukauden asemasta. Raastuvanoikeuden menosäännössä oli vain se muutos että yhdelle vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle tuli palkankorotusta 10 vuoden palveluksesta sekä toiselle 5 vuoden palveluksesta; lisäys oli Smk 1,000: —. Osastossa »Syyttäjät» on loppusummana Smk 21,400: —, tämän vuoden menosäännössä Smk 15,700: —. Tämän lisäyksen on aiheuttanut edellämainittu¹⁾ Budgettivaliokunnalle annettu tehtävä ottaa harkittavaksi nostettu ehdotus palkkionkorotuksen myöntämisestä kaupunginviskaaleille, jonka johdosta valiokunnan ehdotuksesta mainittujen virkailijain palkkaedut merkittiin seuraavalla tavalla: 3 kaupunginviskaalia, palkkaa Smk 4,000: — palkkiota Smk 2,000: —, vakuutettua bruttotuloa paloviina- y. m. asetuksen rikkomista seuraavista sakoista Smk 600: —, jonka ohella kaksi kaupunginviskaaleista tulisi nauttimaan palkankorotusta 10 vuoden palveluksesta Smk 800: —. Myöntäessään mainitun palkankorotuksen päätti Valtuusto ilmoittaa K. Senaatin Prokuraattorille edellyttävänsä että mainittuihin toimiin vastaisuudessa nimitetään vain henkilöitä, jotka ovat suorittaneet samallaiset lainopilliset tutkinnot kuin mitkä vaaditaan tuomarinvirkoihin pääsyä varten. — Osastossa »Maistraatin ja Raastuvanoikeuden yhteiset apulaiset ja palvelusmiehet» huomataa reistraattorin palkankorotuksena 10 vuoden palveluksesta Smk 200: —. Sitäpaitsi merkittiin²⁾ kaupunginpalvelijain peruspalkaksi Raastuvanoikeuden ensimmäisessä osastossa, lisäys siihen luettuna Smk 1,400: — sekä muissa osastoissa Smk 1,600: — ynnä korotusta Smk 200: — kummassakin luokassa viiden ja kymmenen vuoden nuhteettoman palveluksen jälkeen. Sama peruspalkan korotus myönnettiin myös kaupunginpalvelijoille Maistraatissa, joka päätös, koska kaksi viime mainituista palvelijoista oli oikeutettu saamaan palkankorotuksen kymmenen vuoden palveluksesta, vaati 400 markan suuruisen lisäkustannuksen. Lisäys koko osastossa oli mainitun päätöksen vuoksi yhteensä Smk 4,933: 33. Ulosottolaitoksessa tuli toiselle kaupunginvoudille korotusta kymmenen vuoden palveluksesta kahden kuukauden aikana Smk

¹⁾ Katso edelle siv. 101. — ²⁾ Katso edelle siv. 108.

333: 33, jonka ohella menosääntöön oli otettu palkkioksi kolmelle uudelle toisen kaupunginvoudin ulosottoapulaiselle 1,600 markan suuruinen palkka kullekin, sekä kahdelle rikosasiainulosottomiehen apulaiselle Smk 2,700: —, minkä ohella kolmelle nykyään palvelevalle viimeksimainitunlaatuiselle apulaiselle myönnettiin palkanlisäystä Smk 300: —. Lisäys osastossa oli yhteensä Smk 13,300: —. Osastossa »Sekalaista» ei ole mitään muutoksia.

III:nnessä pääluokassa »Kunnallishallinto» huomataan seuraavat muutokset: Valtuuston kansliassa myönnettiin vahtimestarille palkan- korotusta Smk:sta 600: — Smk:aan 1,200: —, jonka ohella tarverahat Valtuuston päätöksen johdosta julaista Valtuuston painetut asiakirjat kummallakin kotimaisella kielellä korotettiin Smk:aan 10,000: —. Raha- toimikamarin kohdalle on tullut vain 180 markan suuruinen palkan- korotus vahtimestarinapulaiselle. — Rahatoimikonttorin kulunkiarviossa on lisäystä Smk 7,600: —, johtuen pääasiallisesti siitä että »sihteerin kunnallistaksoitusta varten», jonka ottamisesta päätös oli tehty, oli otettu tähän osastoon, palkkana Smk 5,000: —, jonka ohella tämän kuluiksi oli merkitty Smk 4,000: —. Lisäksi on arviomääräraha ylimääräisille apulaisille korotettu Smk:lla 1,200: — Smk:sta 9,000: — sekä konttorin kuluja lisätty Smk:lla 500: —. Sitävastoin on kaupunginkamreerin vaihdon vuoksi edellisen viranhaltijan persoonallista korvausta vähenneestä sakko-osuudesta ja palkankorotusta kymmenen vuoden palveluksesta jäänyt pois yhteensä Smk 1,800: —, sekä samoin vanhemman kirjanpitäjän samallaista palkankorotusta Smk 800: —, viranhaltijan tultua nimitetyksi kaupunginkamreeriksi. — Ottamalla käytäntöön Valtuuston joulukuun 11 päivänä vahvistaman uuden menosäännön ¹⁾ Liikennekonttoria varten on määrärahat Konttorin vakinaisia virkamiehiä varten merkitty. Sen johdosta että eräät ylimääräiset apulaiset on otettu vakinaiseen menosääntöön on määräraha näitä varten vähentynyt Smk:sta 19,750: — Smk:aan 13,990: —. Määräraha mittaajapalkkiota varten on korotettu Smk:sta 800: — Smk:aan 1,200: — ja palkkio pakkahuoneen hissilaitoksen koneenkäyttäjälle Smk:lla 300: — Smk:sta 900: —. Senohella on XV:nnessä pääluokassa »Sekalaista» olevat erät »Tavarasuojain hoitoa varten» ja »Sekalaiset kustannukset niistä» yhteensä Smk 1,500: — oikeastaan tähän kuulu-

Kunnallishal-
liitto.

¹⁾ Katso edelle siv. 93.

vina viety Liikennekonttorin alle. — Satamakonttorin menoissa huomataan palkankorotusta vanhemmalle satamavahtimestarille Smk 200: —, jonka ohella satamakonstaapelien palkkaetuja on korotettu Smk:aan 1,200: — kaikille kymmenelle, paitsi Sörnäisten satamakonstaapelille, jonka palkkio on vain Smk 1,100: — ynnä vapaa asunto. Myöskin parnaajille on myönnetty palkankorotusta Smk 120: —. Arviomäärärahaa höyrypurren vuokraa ja kuljetuskustannuksia varten on korotettu Smk:lla 300: — Smk:aan 800: — sekä palkkiota moottorivienhoitajalle seitsemän kuukauden aikana Smk:lla 490: —. — Rakenuskonttorin menosäännössä on mieskohtaista palkanlisäystä työpääl-likölle Smk 1,000: —, sekä 10,500 markan suuruisen määrärahaerä kaupungin asemakartan laatimista ja painattamista varten. — Puutarhalautakunnan menoihin on kaupunginpuutarhurin vuokravaroiiksi merkitty Smk 1,500: — Smk 1,000: — vastaan, sekä mieskohtaiseksi palkanlisäykseksi Smk 2,400: — Smk 1,400: — vastaan.

»Erietyiset lautakunnat» nimisen otsakkeen alla huomataan uusi Lautakunta valokuvien ja vesimaalausten hankkimista varten »häviäv-
västä Helsingistä» Smk:an 800: — suuruisine määrärahoineen. Hol-
houslautakunnan ja Työväenasiainlautakunnan vuosirahansäännöt ovat
menoarviossa muuttumattomina. — Kunnan Työvälistoimiston mää-
rärahaa kalustoa, lämpöä y. m. varten on lisätty, tehden Smk 2,400:
— ja ollen tämän vuoden menosäännössä Smk 1,700: —. — Kasvatus-
lautakunnan vuosirahansäännössä merkitään sihteerin palkkioksi Smk
2,400: — Smk 2,000: — vastaan sekä vahtimestarin palkkioksi Smk
300: — Smk 200: — vastaan tämän vuoden menosäännössä.

Palolaitos.

Menot palkkioista ja muista eduista palolaitoksessa on merkitty
muuttumattomina, jota vastoin määrärahaa palotallia varten kaurojen
halvemman hinnan takia on voitu supistaa Smk:lla 152: 50. Lämmi-
tyksestä ja valaistuksesta sekä sekalaisista on menot merkitty muutta-
mattomina, samoin kuin myös tilapäinen erä määräraha Vapaaehtoi-
selle Palokunnalle Smk 5,000: —, jota vastoin Kalusto-erää oli lisätty
Smk:lla 9,000: —, jonka on aiheuttanut koneellisten palotikapuitten
osto.

Poliisilaitos.

Se raha-avustus, jolla kunta voimassa olevain asetusten mukaan
on velvollinen ottamaan osaa poliisin ylläpitoon, on muuttumattomana
Smk 198,034: 28. Poliisilaitokselle kaupungin luovuttamista huoneus-
toista on vuokraa korotettu yhteensä Smk:lla 14,320: —, minkä lisäyk-

sen ovat aiheuttaneet uusi talli, voimisteluhalli ja maneesi y. m. Määrärahoja lämmityksestä ja valaistuksesta on huoneustojen lisäyksen vuoksi korotettu Smk:lla 3,000: — sekä määrärahaa varustusten korjausta, hevosia y. m. varten Smk:lla 2,000: —.

Lisäys terveyden- ja sairashoidon menosääntöön teki Smk 25,896: —, ja olivat huomattavimmat muutokset seuraavat: kulut Terveydenhoitolautakunnasta ovat merkityt korotettuina 9,800 markaksi 6,800 markkaa vastaan tämän vuoden menosäännössä. Lääkäri- ja sairaanhoitohenkilökunta-otsikon alle otettiin, Gumtähden alueen tultua luovutetuksi kaupungin alaiseksi, ylimääräinen piirilääkäri Sörnäisiä varten nimellä piirilääkäri Hermannin ja Toukolan piiriä varten. — Marian sairaalan menosäännössä on 500 markan palkankorotus alilääkärille ei-epideemisten tautien osastossa. Lisäksi huomataan palkankorotuksena kahdelle sairaanhoitajattarelle sisätautiosastossa viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta Smk 60: — ja Smk 120: —, yhdelle sairaanhoitajattarelle kulkutautiosastossa Smk 120: — kahdenkymmenen vuoden palveluksesta sekä yhdelle hoitajattarelle kirurgisessa osastossa Smk 60: — viiden vuoden palveluksesta. Alihoitajattarille ja siivojattarille on palkka samoin korotettu, edellisille 40 markkaan ja jälkimäisille 18 markkaan kuussa, tehden korotus yhteensä Smk 2,388: —; pesijättäret, 7 luvultaan, ovat myös saaneet palkankorotuksen, laskettuna 3 markan mukaan kuussa, eli yhteensä Smk 252: —, sekä leipojatar 60 markkaa, klosetintyhjentäjä 36 markkaa vuodessa ja eräät rengit 30 vuodessa. — Grejuksen keuhkotautisairaala-, Sörnäisten sairastupa-, Tarkastustoimisto- ja Lihantarkastus-nimisissä osastoissa ovat määrärahat menoarviossa muuttumattomina. — Poliklinikatnimiseen osastoon tulee lisäksi Valtuuston päätöksen mukaan lokakuun 2 päivältä edellämainittu määräraha, Smk 3,000: — Kallion kirurgista poliklinikkaa varten sekä ylläpitoavustuksena Smk 10,000: —. Samoin on määrärahaa kätilöavun kustantamista varten varattomille kotiin korotettu Smk:lla 1,000: —, määrärahaa tohtori O. A. Boijen ja W. Parviaisen lapsenpäästölaitosta varten Smk:lla 1,160: — Smk:aan 7,720: — sekä määrärahaa Kallion keuhkotautipoliklinikkaa varten Smk:lla 2,000: — Smk:aan 12,000: — Sitävastoin jää pois se määräraha Hermannin lapsenpäästölaitosta varten, joka on ollut tämän vuoden menosäännössä sisustustöitä ja kaluston täydennystä varten yhteensä Smk 1,500: —. Terveyspoliisista huomataan että määrärahaa tarkastusmies-

Terveyden- ja
sairashoito.

ten palkkausta varten on lisätty Smk:lla 2,000: — uuden viidennen tarkastusmiehen takia, sekä määrärahaa matkakustannuksia varten Smk:lla 100: —. Laboratorio terveydellisiä tutkimuksia varten nimiiseen osastoon on otettu Valtuuston päättämä erä Lääkäri bakteriologisia tutkimuksia varten, Smk 2,400: —. Määrärahaa Ruumiinavaus-huonetta varten on korotettu Smk:lla 50: —, jota vastoin satunnaista määrärahaa rottien hävittämiseen on vähennetty Smk:lla 1,000: —.

Vaivaishoito.

Koko lisäys vaivaishoidon menosäännössä on Smk 7,885: — ja huomataan tämän pääluokan eri otsikkojen alla seuraavaa: Vaivaishoitohallituksen menosäännössä on määräraha palkkioita varten tarkastusmiehille ja vakinaisille asiamiehille maaseudulla merkittynä 6,500 markaksi 6,000 markkaa vastaan tämän vuoden kulunkiarviossa. — Osastossa Vaivaistalo ja sen yhteydessä olevat laitokset on Valtuuston päätöksen nojalla lokakuun 2 päivästä vaivaistalon sairaalain ja houruinhoitolaitoksen lääkärin palkkio korotettu 4,500 markaksi; sen lisäksi on Työ- ja Vaivaistalon konttoriapulaisen palkkio merkitty 2,000 markaksi. Sijaisten palkkaamista varten kolmelle tutkinnonsuorittaneelle sairaanhoitajattarelle vaivaistalossa heidän yhden kuukauden loma-ajakseen on otettu uusi 210 markan suuruinen erä, jonka ohella kolmen tutkinnonsuorittamattoman hoitajattaren lomaa varten puolen kuukauden aikana on otettu Smk 75: —. Senohella on merkitty palkkioksi seitsemännelle apulaishoitajattarelle Smk 30: — kuussa. Määrarahaksi vaatetusta varten on merkitty Smk 5,000: —, sekä määrarahaksi kalustoa varten Smk 1,500: — Smk 8,300: — ja Smk 4,000: — vastaan tämän vuoden menosäännössä. Työlaitoksen tarkastusmiehen palkka on korotettu Smk:aan 1,500: — säilyttäen hänelle aikaisemmin myönnetyn mieskohtaisen 300 markan suuruisen palkanlisäyksen. Vaivaistalon korjaustöitä varten on määräraha korotettu 4,800 markkaan 3,300 markkaa vastaan tänä vuonna, kun sitä vastoin erä Työlaitoksen korjaustöitä varten on alennettu 1,000 markkaan 1,400 markkaa vastaan kuluvana vuonna. — Houruinhoitolaitos-otsikon alle on otettu ylihoitajattaren palkkioksi Smk 1,500: —, Smk 1,200 tämän vuoden menosäännössä; lisäksi 100 markan suuruinen erä sijaisen palkkaamista varten mainitun virkailijan loma-aikana sekä Smk 300: — Houruinhoitolaitokseen otettujen naishoitajien lomaa varten laskettuna puoleksi kuukaudeksi kutakin kohti. Seitsemää mieshoitajaa varten on palkkio korotettu 720 markasta 840 markkaan. Määrärahaa laitok-

sen korjaustöitä varten on vähennetty 1,200 markkaan, jotavastoin erää sekalaisia menoja varten on korotettu 1,500 markkaan. Lisäksi on merkitty uusi määrärahaerä: utteruusrahoja vaivaisille, Smk 300: — kahvina, tupakkana j. m. s. jaettavaksi mielisairaille. — Apurahoja ja kustannuksia laitoksen ulkopuolella olevia köyhiä varten nimisen otsikon alla on määrärahaa sairaanhoitoa varten korotettu 2,000 markalla sekä määrärahaa lääkkeitä varten samoin 2,000 markalla. Määrärahaa suoranaisia avustuksia varten vaivaishoitoa saamaan ehdottomasti oikeutetuille henkilöille on korotettu 5,000 markalla 45,000 markkaan, sekä lopuksi kulumäärärahaa Sekalaista nimisen otsikon alla 300 markalla 1,500 markkaan.

IX pääluokasta » petus- ja sivistyslaitokset» mainittakoon seuraava: Merikoulun määräraha on merkitty muuttumattomana 8,600 markan suuruisena. Käsityöläiskoulujen menosäännössä ovat vakinaiset määrarahat merkittyinä korkeampia kouluja varten 17 markkaa pienempinä ja alempia varten 425 markkaa suurempina, viimemainittu erä korvaukseksi opettajille vihkojen korjauksesta, sekä sitäpaitsi ylimääräinen määräraha Smk 3,449: 50 kurssia varten taiteellisessa kirjansitomisessa Taideteollisuuskeskuskoulussa, jonka myöntämisestä Taideteollisuusyhdistys oli tehnyt esityksen. — Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntö sisältää vahtimestarien palkkion korotettuna, Smk 1,200: —, sekä kulut 50 markalla samoin lisättyinä. — Menoja Tyttöjen ammattikoulusta on vähennetty Smk:lla 4,178: 66, etupäässä pienemmän määrärahan takia korjausta ja sisustusta varten. — Kauppaoppilaitosten avustuksissa on suomalaisen laitoksen määrärahaa korotettu 3,000 markalla 9,000 markkaan eli samaan määrään kuin mitä vanhempi, kaksikielinen koulu nauttii.

Kansakoulujen menosääntöä, joka päättyy 1,018,555 markan kokonaisuumaan, on lisätty yhteensä Smk:lla 128.436: 50. Tästä tulee palkkojen osalle Smk 67,290: —, jonka lisäyksen ovat aiheuttaneet palkankorotukset, etenkin Valtuuston marraskuun 27 päivänä päättämä vakinaisten opettajattarien palkkain korotus viiden, kymmenen ja viidentoista vuoden palveluksen jälkeen vastavasti 20, 20 ja 10 prosentilla peruspalkasta, uudet opettaja- ja opettajatarvirät y. m., jotka erät osittain edellä ovat mainitut. »Muiden kustannusten» osalle tulee 61,147 markan lisäys ja ovat huomattavimmat korotukset siinä seuraavat: kanslia- ja kouluhuoneustojen vuokriin Smk

Opetus- ja sivistyslaitokset.

18,900: —, opetustarpeisiin Smk 8,000: —, vaatetusapuun Smk 9,000: —, puhtaanapitoon Smk 11,000: —, ylläpitoon ja korjauskustannuksiin Smk 9,096: 50. — Uuden »Työväenopetus» nimisen otsikon alle on otettu määräraha ruotsalaisia luentokursseja varten työmiehille, Smk 6,200; — ja suomalaisia varten Smk 10,140: —. Määräraha Tyksämielisten lasten kasvatuslaitosta varten on muuttumattomana Smk 4,500: —, jota vastoin määrarahat pahantapaisten lasten turvakoteja varten osottavat yhteensä 6,645 markan 66 pennin suuruisen lisäyksen, aiheutuen pääasiassa palkankorotuksen myöntämisestä laitosten johtajille ja johtajattarille. — Kansankirjaston ja lukusalien menosääntöön on otettu kirjastonhoitajan palkan korotus Smk:sta 3,600: — Smk:aan 4,000: —. Lisäksi on kirjaston ruotsalaisen osaston kolmen amanuenssin peruspalkka korotettu Smk:sta 1,200: — Smk:aan 1,400: —, yhdelle amanuenssille suomalaisessa osastossa myönnetty mieskohtainen 300 markan suuruisen palkanlisäys, sekä talonmiehelle samoin Smk 60: —. Töölön haaraosaston hoitaja on saanut 150 markan suuruisen palkanlisäyksen sekä 500 markan suuruisen määräraha otettu ylimääräistä amanuenssia varten Sörnäisten haaraosastoon. — Määrarahat Muita kansansivistystarkeituksia varten ovat muuttumattomina.

Kaupungille
kuuluvat yleiset
rasitukset.

X pääluokassa »Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset» huomataan menot kyydinpidosta muuttumattomina, Smk 1,800: —. Majoituskustannukset ovat Majoituslautakunnan ehdotuksen mukaisesti otetut Smk:ksi 362,588: 75 Smk 275,270: 25 vastaan tämän vuoden menoarviossa. Majoituslautakunnan menosääntö on muuttumaton.

Vesijohto.

XI pääluokan »Vesijohdon» menosääntö sisältää paitsi aikaisemmin mainittuja menoja vesijohdon laajentamisesta ja ylläpidosta y. m. »Hallinto ja käyttö» nimisen otsikon alla ainoastaan vähäisiä muutoksia; siten ovat kirjanpitäjä ja ylikoneenkäyttäjät saaneet mieskohtaista palkanlisäystä edellinen Smk 600: — ja jälkimäinen 300: —, jota vastoin mieskohtainen 200 markan suuruisen palkanlisäys työmestarille on jäänyt pois.

Kauppahallit

»Kauppahallit» nimisessä pääluokassa huomataan ensinnä uusi Kaarsarmintorin kauppahalli ja sen vuosirahansääntö Smk 5,600: —. Lisäksi on Rantatorin kauppahallin vahtimestarille pitkällisen palvelusajan perustuksella myönnetty mieskohtainen 150 markan suuruisen palkanlisäys, sekä saman hallin rengin peruspalkkaa lisätty Smk:sta 1,080: — Smk:aan 1,200: —.

Eläkkeet.

Eläkkeennauttijoista ovat kaupunginviskaalinleski Albertina Meller

ja entinen terveystoiminnan tarkastusmies T. A. Glad vuoden kuluessa kuolleet, jonka vuoksi näille henkilöille myönnetyt eläkkeet ovat jääneet pois. Kasvatusavustus tuomari B. Stenius vainajan kahdelle alaikäiselle lapselle on otettu vain Smk:ksi 150: —, koska toinen eläkkeen-nauttijoista on tullut täysikäiseksi ja toinen samasta syystä seuraavana vuonna saa nauttia avustusta vain kolmena neljänneksenä. Samoin on kunnallispuhemies E. Öhmanille myönnetty eläke jäänyt pois, sen nojalla että hänet on jälleen asetettu pormestarinvirkaansa. Sitävastoin on vuoden kuluessa myönnetty edellämainitut uudet eläkkeet: vesijohto-insinööri C. Hausenille Smk 3,000: —, kunnallisneuvos C. E. Degerholmille Smk 4,500: —, vahtimestari H. G. Forsblomille Smk 600: —, taloudenhoitajatar M. S. Ekholmille Smk 500: —, raatihuoneenrengille A. G. Löfgrenille Smk 300: —, kaupunginpalvelija J. Strömille Smk 900: — sekä Hakaniemen mellakoissa kaatuneitten suojeluskaartilaisten jälkeenjääneille vanhemmille, leskille ja lapsille, yhteensä Smk 10,460; —. Pääluokan loppusumma tekee Smk 34,700: 67 Smk 22,290: 67 vastaan tämän vuoden menosäännössä.

Tässä pääluokassa huomataan seuraavat muutokset tämän vuoden Sekalaiset meno-menoarvioon verraten: manttaalikirjurin huoneuston siivouksesta, mikä not.meno tähän asti on ollut otettuna Rahatoimikamarin kuluihin, on merkitty Smk 180: —. Satunnainen Smk:an 3,600: — suuruinen määräraha savuntarkastuksesta on jäänyt pois. — Guntähden, Meilansin ja Grejuksen tilain tultua tänä vuonna yhdistetyiksi kaupunkiin on Valtuuston päätöksen mukaan tähän pääluokkaan otettu arvioerä näitä tiloja varten, Smk 4,000: —. Uusina erinä on vielä huomattu »Kustannukset Henrik Borgströmin kansanpuistosta Turholmilla» Smk 2,400: —, korjaustöistä siellä Smk 9,000: — sekä kustannukset valtiollisten vaalien valmistuksista Smk 10,000; —. — Kahdelle työmiehelle on myönnetty vahingonkorvausta ruumiinvammasta yhteensä Smk 118: 80, jotenka tätä erää on lisätty Smk:aan 464: 40. — Avustusta kalahuutokauppalaitokselle, jonka toiminta ei ole osottautunut tyydyttäväksi, on vähennetty Smk:sta 4,000: — Smk:aan 2,000: —. Arvioerää »Taksoitettujen varojen ja muitten tulojen lyhennys ja palautus» on lisätty Smk:lla 10,000: — Smk:ksi 50,000: — sekä lopuksi Valtuuston käyttövaroiksi merkitty Smk 150,000: — Smk 200,000 vastaan tämän vuoden menosäännössä.

Kulunkiarvion tulopuolesta mainittakoon seuraavaa:

Edelliseltä vuodelta käytettävissä oleva säästö on merkitty Smk:ksi

Tulot.

Käytettävissä
oleva säästö.

600,000: — eli Smk 50,000: — pienemmäksi kuin edellisessä menosään-
nössä.

Korot. Tässä pääluokassa on korko vesijohto-obligatsioneista laskettu Smk:ksi 14,000: eli Smk 1,000: — pienemmäksi kuin tämän vuoden kulunkiarvi-
viossa. Suuresti lisääntyneitten tonttikauppojen perustuksella on korko
tonttilunastuksista, joka tämän vuoden kulunkiarviossa on otettu
Smk:ksi 160,000: —, laskettu Smk:ksi 230,000: —, jota vastoin tuloerä
»Sekalaiset korot ja voitto-osuudet» on merkitty arviolta vain Smk:ksi
150,000: — Smk 210,000: — vastaan. Korkoa Valaistuslaitoksen etu-
maksuista on hallituksen ehdotuksen mukaisesti vähennetty Smk:lla
2,000: — Smk:aan 10,000: —.

**Tonttilunastuk-
set.** Laskettuna tulona tonttien lunastuksista on merkitty Smk 400,000: —
eli Smk 150,000 enemmän kuin tämän vuoden kulunkiarviossa.

**Kaupungin
kiinteä omai-
suus.** III tulo-otsikon alla »Kaupungin kiinteä omaisuus» on erää »vuok-
rat rakennuksista ja tiloista» olosuhteitten perustuksella tänä vuonna
korotettu Smk:lla 6,600: — Smk:aan 195,000: —. Kun erää menopuo-
len VI pääotsikon alla poliisin virkahuoneustoja ja tallia varten kau-
pungille kuuluvissa taloissa on korotettu Smk:aan 31,000: —, on vas-
taavaa erää tulopuolella myös lisätty samalla summalla. Vuokrahuo-
neustoista Sofiankadun N:ossa 3 ja Vuorimiehenkadun N:ossa 6 on teh-
tyjen sopimusten ja talojen isännöitsijän ilmoitusten nojalla merkitty
yhteensä Smk 8,800: eli Smk 300: — vähemmän kuin tämän vuoden
tuloarviossa. »Sekalaisten vuokrain» tuloerää, joka tämän vuoden tulo-
arviossa oli Smk 6,300: — on korotettu Smk:aan 22,000: — yllämainit-
tujen Kasarmin- ja Pikku Roopertinkadun talojen oston vuoksi. Vuok-
ria kauppahallien puodeista on korotettu Smk:lla 1,000: —, jota vastoin
uimahuonemaksuja ja kalavedenmaksuja on vähennetty edellisiä Smk:lla
300: — ja jälkimäisiä 400: —. Erää »satunnaiset ja paikkain vuokrat»
on todellisten olojen nojalla korotettu Smk:lla 5,000: —.

Tonttiverot. »Tonttiverot» nimisen IV pääotsikon tuloerä on tuloarviossa muut-
tumattomana.

**Tuloatuottavat
oikeudet.** Liikennekonttorin tekemäin laskujen mukaisesti on V pääluokassa
»Tuloatuottavat oikeudet» erää »tuulaaki Helsinkiin tuleviksi määrätyiltä
tavaroilta» ja »Liikennemaksut» korotettu Smk:lla 30,000: — kumpaakin
Smk:aan 250,000 ja 520,000: —, jota vastoin erä »tuulaaki Helsinkiin
meritsee tulevilta, sisämaan kaupunkeihin määrätyiltä tavaroilta» on muut-
tumattomana 8,000 markan suuruisena. Erää »makasiinivuokrat» on koro-

tettu Smk:lla 1,500: —. Erät »mittausmaksut», »nostovivunmaksut», »painolastimaksut», »biljardimaksut», »pesänkirjoitusprosentit, kaupungin köyhien osuus», »kollektivarat» sekä »sekalaiset sakot» ovat muuttumattomina. Satamakonttorin tiedonantojen nojalla on satamamaksut ja »ulkomaalaisten maksut ruokatavarain myynnistä aluksesta» laskettu Smk 2,000: — ja 300: — suuremmiksi kuin tämän vuoden kulunkiarviossa eli Smk:ksi 210,000: — ja 2,700: —, kun sitävastoin siltamaksuja ja punnitsemismaksuja on vähennetty Smk:lla 1,600 ja 300: —. Arviomäärä »pesänkirjoitusprosentit, kaupungin osuus» on korotettu Smk:lla 10,000: — jota vastoin vuokraa Vanhankaupungin myllystä tehdyn sopimuksen nojalla on alennettu Smk:aan 2,700: —.

Viereisen tulo-otsikon alla on ainoastaan vähäisiä muutoksia edelliseen kulunkiarvioon verraten tehty. Niinpä tulee lisäksi tuloerä Valmistavan tyttöjen ammattikoulun oppilaitten töiden myynnistä, arviolta merkitty Smk:ksi 200: —. Kansakoulun oppilasten maksut ja käsityöt on korotettu Smk:aan 600: —, kuten myös Kunnallisen työnvälitystomiston tulot Smk:aan 300: —. Majoituslautakunnan tiedonannon mukaan on Smk 360,000: — merkitty korvauksena kaupungin majoituskustannuksista, mikä summa tariffin mukaan tulee kruununvaroista suoritettavaksi. Eräs »korvaus kaupungin menettämistä sakoista» on neuvosmies E. Loon jälleen astuttua neuvosmiehenvirkaansa merkitty entisenä Smk:an 7,264: — suuruisena.

Sekalaiset
tulot.

Tulot valtioavuista on merkitty yhtäpitävästi edellisen tulosäännön kanssa, paitsi että avustus Valmistavalle poikain ammattikoululle K. Senaatin päätöksen nojalla toukokuun 5 päivältä 1901 on merkitty Smk:ksi 19,650: —, jonka ohella kaksi uutta erää on otettu: lisämääräraha kansakouluille Smk 37,000: — ja avustus tyttöjen ammattikoululle Smk 10,000: —.

Valtioavut.

Tulot vesijohtosta ovat lisääntyneet vedenmyynnistä Smk:lla 60,000 ja vesimittarivuokrista Smk:lla 1,000: —.

Vesijohto.

Käytettävissä oleva voitto kaasulaitoksesta on merkitty Smk:ksi 137,200: — Smk 89,500 vastaan edellisessä tuloarviossa.

Valaistuslaitos.

Sen perustuksella mitä aikaisemmin on vahvistettu vuoden 1902 obligatsioonilainan käyttämisestä on »Lainat» nimisen otsikon alle otettu kustannukset vesijohtoverkon laajentamisesta ynnä putkenuusimisesta ja vesimittarien ostosta. Samoista lainvaroista suoritetaan myös menot kunnallisten työväenasuntojen rakentamisesta, johon tarkoitukseen on

Lainat.

otettu Smk 140,000: — sekä laiturirakennuksista Smk:an 235,000: — suuruisella määrärahaerällä. Pikku Roopertinkadun N:ossa 10 ja Kasarminkadun N:ossa 11 olevien talojen ostoon on lopuksi kahta vuotta pitemmälle maksuajalle otetuista lainavaroista osotettu Smk 350,000: —.

Vahvistetun tulo- ja menoarvioehdotuksen nojalla päätti Valtuusto että se määrä, joka vuonna 1907 olisi kunnan verovelvollisilta jäseniltä taksoitettava, vahvistettaisiin 2,451,857 markaksi 17 penniksi eli 214,798 markkaa 86 penniä suuremmaksi kuin vuonna 1906.

C. Erinäiset muut Valtuuston käsittelemiä asioita.

Ratkaisemattomia asioita vuodelta 1905.

Tarkastaessaan luetteloa Valtuuston diarioihin viedyistä, joulukuun 31 päivänä 1905 ratkaisemattomista asioista¹⁾ teki Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta seuraavat päätökset:

Jäseneksi valiokuntaan, jonka tulee laatia ehdotus kaupunkien virkamiesten leski- ja orpokassan ohjesäännöksi, valittiin herra Ramsay kamreeri Th. Widerholm vainajan sijaan, jonka ohella Valtuusto päätti kehottaa valiokuntaa pikimmiten jättämään Valtuustolle mietinnön asiasta.

Senjohdosta että herrat Stjernvall ja Ignatius oli nimitetty K. Senaatin jäseniksi valittiin heidän sijaansa jäseniksi valiokuntaan kysymystä varten Helsingin kaupungin virkamiesten ja palvelijain eläkkeelle asettamisesta oikeusneuvosmies A. V. Lindberg ja kaupunginkamreeri Theodor Holmberg.

Tehtailija K. V. Bergman vainajan sijaan valittiin herra Arvid Nyberg jäseneksi valiokuntaan kysymystä varten rautatieraitteesta uuden luterilaisen hautausmaan ruumisasemalle.

Samoin valittiin toimikuntaan historiallis-tilastollisen teoksen julkaisemista varten Suomen kaupunkien kehityksestä vuosina 1875—1899 herra von Willebrand senaattori Clouberg vainajan sijaan.

Muista ennen vuotta 1905 Valtuustolle tulleista asioista antoivat osaksi herra puheenjohtaja Valmistusvaliokunnan puolesta, osaksi erinäi-

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 1 vuod. 1906 sekä Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 10 ja 30 p. § 2.

set Valtuusmiehet asianomaisten valiokuntain jäseninä selityksiä, miksi näitä asioita ei vielä oltu Valtuustolle esitelty ja havaitsivat Valtuusmiehet sekä mainituista asioista että vuonna 1905 tulleista että mitkään erinäiset toimenpiteet niitten jouduttamiseksi eivät olleet tarpeen. — Sen valiokunnan kokoonpanoon nähden, joka oli asetettu valmistelemaan Terveyshoitolautakunnan kesäkuun 4 päivänä 1905 tullutta esitystä toisen kaupunginlääkärinviran uudestijärjestämisestä, tehtiin se muutos että Valtuuston varapuheenjohtaja herra Heikel valittiin valiokuntaan senaattori Ignatiuksen sijalle.

Tämän yhteydessä ehdotti vapaaherra von Alfthan että Valtuusto sen epäkohdan poistamiseksi, että useat asiat jäivät moneksi vuodeksi valiokuntaan, määräisi että jokaisen valiokunnan olisi, ellei se saisi valiokunnalle uskottua tehtävää loppuunsaoritetuksi kuuden kuukauden kuluessa, joka kuudes kuukausi, laskettuna valiokunnan asettamisesta, jätettävä Valtuustolle selvitys työn edistymisestä valiokunnassa. Tämän ehdotuksen Valtuusto kuitenkin toimitetussa äänestyksessä hylkäsi.

Valtuuston kokouksessa marraskuun 3 päivänä 1905¹⁾ täkäläisen poliisilaitoksen uudestijärjestämistä varten asetettu valiokunta oli Valtuuston kokoukseen tammikuun 30 päivänä²⁾ jättänyt lausuntonsa asiasta, joka sisälsi ehdotuksen uudeksi asetukseksi Helsingin kaupungin poliisilaitoksesta sekä ehdotuksen muutetuksi menosäännöksi sanotulle laitokselle³⁾.

Kysymys uudesta asetuksesta Helsingin poliisilaitokselle.

Kokouksessaan helmikuun 13 päivänä⁴⁾ Valtuusto muuttamatta hyväksyi mainitut ehdotukset, nimittäin: *Ehdotuksen asetukseksi Helsingin kaupungin poliisilaitokselle*, sekä *Ehdotuksen menosäännöksi Helsingin kaupungin poliisilaitokselle*, jonka ohella Valtuusto päätti jättää K. Senaattiin anomuksen siitä että uusi asetus täkäläiselle poliisilaitokselle sekä menosääntö sitä varten julaistaisiin edelläolevien ehdotusten mukaisesti.

Sittemmin esiteltiin Valtuuston kokouksessa toukokuun 8 päivänä⁵⁾ Maistraatin kirjelmä saman kuun 2 päiväältä ynnä Lääninhallituksen lähete, jossa Valtuustolta oli vaadittu alamaista lausuntoa Lainvalmistelukunnan ehdotuksen johdosta maan kaupunkien poliisilaitoksia koskevaksi asetukseksi, ja päätti Valtuusto viitata yllämainittuun Valtuuston tekemään alamaiseen esitykseen.

Vaadittu lausunto ehdotuksesta asetukseksi maan kaupunkien poliisilaitoksille.

1) Katso 1905 vuod, kert. siv. I. 141. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 4. — 3) Valt. pain. asiak. N:o 6. — 4) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 10. — 5) S:n s:n toukok. 8 p. § 39.

Toimenpiteitä
levottomuuk-
sien johdosta
elokuun 1 ja 2
päivänä.

Elokuun 1 ja 2 päivänä kaupungissa tapahtuneitten levottomuuksien johdosta ilmoitti Valtuuston puheenjohtaja Valmistusvaliokunnan havainneen sanottujen tapahtumain osottavan että kaupungin poliisikunnan vahvistaminen ja uudestijärjestäminen oli ehdottomasti olojen vaatima, mutta että koska valiokunta oli saanut tietää läänin Kuvernööriin jo käyneen asiaan käsiksi, muu toimenpide Valtuuston puolelta ei ollut näyttänyt olevan tarpeen kuin mieluummin kolmihenkisen toimikunnan asettaminen mainitussa suhteessa avustamaan Kuvernööriä neuvoilla ja tiedonannoilla. Samalla kun Valtuusto yhtyi Valiokunnan käsitykseen, valittiin¹⁾ toimikuntaan Valtuuston puheenjohtaja herra Norrmén sekä herrat Lundqvist ja Polón.

Poliisireservin
järjestämistoimikunnan ker-
tomus.

Valtuuston asettama toimikunta järjestämään pääkaupungin poliisivoiman²⁾ väliaikaista lisäämistä oli tehtävänsä suoritettuaan Valtuustolle jättänyt selvityksen poliisireservin toiminnasta ja laskuista toukuun 31 päivään asti, jolloin mainittu reservi hajotettiin, ja kävi laskuista selville että kustannukset olivat nousseet yhteensä 138,215 markkaan 80 penniin, sekä anoi toimikunta vastuuvapautta poliisireservin järjestämis- ja hoitotoimesta. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti³⁾ Valtuusto jättää kysymyksen vastuuvapaudesta toimikunnalle sillensä, kunnes asianomaiset tarkastajat olivat tarkastaneet tilit, jonka ohella tehtäisiin K. Senaattiin esitys siitä että valtiolaitos korvaisi kaupungilla mainitussa suhteessa olleet kustannukset.

Valitus poliisin
väliaikaista li-
säämistä kos-
kevasta pää-
töksestä.

Sittenkun lakitiedettenkandidaatti Samuli Koski y. m. läänin Kuvernöörinvirastoon olivat jättäneet valituksen Valtuuston marraskuun 21 päivänä 1905 tekemästä päätöksestä⁴⁾ lisätä väliaikaisesti kaupungin poliisikuntaa, ja Valtuustolta oli valitusten johdosta vaadittu lausuntoa, päätti⁵⁾ Valtuusto antaa täkäläisen poliisilaitoksen uudestijärjestämistä varten asetetulle valiokunnalle tehtäväksi laatia ehdotuksen vaadituksi selitykseksi ja annettiin⁶⁾ se valiokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Sittemmin vaadittiin Valtuustolta vieläkin selvitys sen johdosta että mainittu Koski oli K. Senaattiin tehnyt valituksen läänin v. t. Kuvernööriin maaliskuun 3 päivänä asiasta antamasta päätöksestä ja päätti⁷⁾ Valtuusto, viitaten siihen mitä aikaisemmin oli mainittu, anoa että valitukset jätettäisiin huomioon ottamatta.

1) Valt. pöytäk. elok. 4 p. § 2. — 2) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 141 j. ss. —

3) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 32. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. 141 j. ss. —

5) Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 7. — 6) S:n s:n helmik. 3 p. § 23. — 7) S:n s:n toukok. 8 p. § 24.

Sittenkun Valtuusto K. Senaattiin helmikuun 27 päivänä 1905 jäte-
tyssä kirjelmässä muun muassa oli anonut¹⁾ toimeenpantavaksi tarkka
tutkimus kaupungin poliisin esiintymisestä niiden katurauhottomuuksien
aikana, jotka lähinnä kuluneen tammikuun 24 ja 26 päivänä olivat
täällä tapahtuneet, annettiin Maistraatin kirjelmällä toukokuun 26 päi-
väältä Valtuustolle tiedoksi²⁾ että K. Senaatti huhtikuun 23 päivänä
1906 tapahtuneessa asian esittelyssä oli katsonut että, koska erät niistä
rikkoumuksista, joista poliisia oli syytetty, jo olivat olleet oikeuden käsi-
teltävänä ja enempi kyseessäolevain tapahtumain tutkiminen nykyään
ei enää voinut viedä mihinkään tuloksiin sekä muutos poliisikunnan
kokoonpanossa jo oli tapahtunut Valtuuston tarkoittamassa suhteessa,
Valtuuston mainittu esitys ei enää nykyoloissa saattanut antaa aihetta
mihinkään toimenpiteeseen.

Kysymys po-
liisin esiinty-
misestä katu-
rauhottomuuksien
sissa tammi-
kuun 24 ja 25
päivänä 1905.

Sittenkun Valtuusto lähetepäätöksellä joulukuun 12 päivästä 1905
oli vaatinut Terveyslaitokunnalta lausuntoa Maistraatin ehdotuk-
sesta poliisijärjestyksen 25 §:n muutokseksi, anoi Lautakunta huomaut-
taen että Lautakunta parillaan valmisteli ehdotusta terveydenhoito-
järjestykseksi, jossa tulisi olemaan myös määräyksiä kaupungin puhta-
napidon järjestämisestä, että mainittu Maistraatin ehdotus ei nykyään
antaisi aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Kysymys poliisijärjestyksen 25 §:n muuttamisesta.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto³⁾
suostua esitykseen siitä että tämä kysymys saisi toistaiseksi jäädä
sillensä.

Kirjelmässä huhtikuun 7 päivästä oli Maistraatti anonut Valtuuston
lausuntoa Rahatoimikonttorin Maistraatille tekemästä esityksestä uuden
henkikirjoitusta koskevan asetuksen hankkimisesta niissä maan kaupun-
geissa, joihin erityinen manttaalikirjuri on kaupungille määrätty, ja
päätti Valtuusto⁴⁾ Maistraatille puoltaa Rahatoimikonttorin esitystä toi-
menpiteestä puheenalaisessa suhteessa.

Kysymys henkikirjoitusta koskevan uuden asetuksen hankkimisesta.

Valtuustolle jätetyssä esityksessä oli herra Schildt tehnyt ehdotuk-
sen kauppa- ja merenkululautakunnan asettamisesta; asian valmistelua
varten asetettiin⁵⁾ erityinen valiokunta, johon valittiin Valtuuston puheen-
johtaja sekä herrat Schildt, Tallberg ja Lundqvist ynnä kauppaneuvos
L. Krogius, konsuli G. Paulig, kauppaneuvos V. Ek ja satamakapteeni
O. W. Andstén. Lausuntoa ei annettu vuoden kuluessa.

Esitys kauppa- ja merenkululautakunnan asettamisesta.

¹⁾ Katso 1905 vuod. kert. sid. I. 131. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 42. — ³⁾ S:n s:n huhtik. 10 p. § 34. — ⁴⁾ S:n s:n toukok. 24 p. § 32. — ⁵⁾ S:n s:n lokak. 30 p. § 29.

Kysymys poliisikonstaapelien palkkaamisesta panttilainakonttoreihin.

Sittenkun Valtuustoa Maistraatin kirjelmällä toukokuun 1 päivästä oli kehotettu antamaan lausunto »Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttorin» esityksestä, että yhtiö oikeutettaisiin itse ottamaan ja palkkaamaan poliisikonstaapelit osastokonttoreihinsa, päätti¹⁾ Valtuusto v. t. poliisimestarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti omasta puolestaan levätä anomuksen.

Esitys suomenkielen käyttämisestä Valtuuston mietinnöissä.

Valtuuston kokouksessa toukokuun 7 päivänä jätti herra Alkunen esityksen, josta esiintuoduilla syillä anottiin että Valtuusto päättäisi että kaikki asiakirjat, ehdotukset ja mietinnöt, jotka painettuina jaetaan Valtuustolle, vastaisuudessa painettaisiin sekä suomeksi että ruotsiksi, ja lykättiin²⁾ tämä esitys enempiä valmistelua varten erityiseen valiokuntaan, johon valittiin Valtuuston puheenjohtaja sekä herrat Alkunen, Walldén ja Heimbürger. Antamassaan lausunnossa³⁾ esitti valiokunta, huomauttaen Valtuuston päätöksistä toukokuun 27 päivästä 1902 ja helmikuun 23 päivästä 1904, jotka koskivat kotimaisten kielten käyttöä kunnallishallinnossa, Valtuuston päätettäväksi:

että kehoitettaisiin Rahatoimikamaria sekä muita kunnallisia laitoksia ja virastoja ynnä myös Valtuuston asettamia erityisiä valiokuntia vastaisuudessa kaikissa tärkeissä asioissa sekä etenkin sellaisissa kysymyksissä, jotka lähemmin koskevat paikkakunnan työväestöä, pitämään huolta siitä että mikäli mahdollista esitykset ja mietinnöt laaditaan molemmilla kotimaisilla kielillä; sekä

että tästä johtuneitten kustannusten suorittamiseksi Valtuuston kuluvaroiksi vuoden 1907 kulunkiarvioon otettaisiin arviolta 10,000 markkaa sekä että asianomaisille kunnallisille laitoksille ja virastoille annettaisiin toimeksi tarpeen vaatiessa Valtuustolle tehdä esitys niin suuresta lisäyksestä heidän kuluvaroihinsa kuin saattoi tarkoitukseensa olla tarpeellista;

mutta että esityksessä mainittu ehdotus muutoin saisi raueta.

Asiaa käsitellessään päätti⁴⁾ Valtuusto, hyljäten valiokunnan ehdotuksen, että vuoden 1907 alusta kaikkien asiakirjain, esitysten ja mietintöjen, jotka painettuina Valtuustolle jaetaan, tulee ilmestyä sekä ruotsin että suomen kielellä, sekä että tästä johtuneitten kustannusten suorittamiseksi Valtuuston kuluvaroiksi vuoden 1907 kulunkiarvioon olisi

1) Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 9. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 18. — 3) Valt. pain. asiak. N:o 32. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 13 p. § 12.

otettava arviolta 10,000 markkaa, ynnä myös että asianomaisille kunnallisille laitoksille ja virastoille annettaisiin toimeksi tarpeen vaatiessa Valtuustolle tehdä esitys niin suuresta lisäyksestä heidän kuluvaroihinsa kuin saattoi tarkoitukseensa olla tarpeellista.

Sittenkun Valtuusto käsitellessään kysymystä huoneustojen hankkimisesta korkeampaa työväenopetusta varten m. m. oli antanut Kansakoulujohtokunnalle toimeksi ¹⁾ antaa lausunto oliko mahdollista käyttää kaupungin kansakoulujen voimistelusaleja luentosaleina puheenalaisessa opetuksessa, jätti Kansakoulujohtokunta marraskuun 19 päivänä päivätyyn lausunnon, jossa Johtokunta mitä jyrkimmin epäsi ehdotuksen hyväksymisen. Tämän mukaisesti antoi ²⁾ Valtuusto mainitun ehdotuksen raueta.

Kysymys kansakoulujen voimistelusalien luovuttamisesta korkeampaan työväenopetukseen.

Sittenkun Maistraatin kehotuksesta eräs toimikunta, jäsenenä kaupungininsinööri, kaupungin sähkötekniikko ja kaupungin rakennustentarkastelija, oli laatinut ehdotuksen määräyksiksi hissien laittamisesta ja käyttämisestä kaupungissa ja Valtuusto, jolta oli vaadittu lausuntoa siitä, hyväksynyt ³⁾ sanotun ehdotuksen, oli Maistraatti, joka ei ollut voinut kaikin puolin hyväksyä ehdotusta, laatinut uuden, ja anoi kirjelmässä heinäkuun 7 päivältä lausuntoa siitä. Palotoimikunnan jätettyä siltä vaaditun lausunnon antoi ⁴⁾ Valtuusto, tehden ehdotukseen erinäisiä vähäisiä muutoksia, lausuntonsa siitä.

Lausunto hissien laittamisesta ja käyttämisestä.

Sittenkun eräät kaupungin talonomistajat olivat läänin Kuvernöörille tehneet valituksen Valtuuston maaliskuun 15 päivänä 1905 tekemästä päätöksestä rakennuttaa kortteliin N:o 178 kaasulaitos öljykarburoidun vesikaasun valmistusta varten sekä Valtuusto antanut siltä vaaditun selityksen ⁵⁾ valituksista, ilmoitettiin ⁶⁾ Valtuustolle tiedoksi kaksi v. t. Kuvernöörin tammikuun 15 päivänä 1906 antamaa päätöstä, joilla kyseessäolevat valitukset oli jätetty huomioonottamatta.

Päätös öljykaasulaitoksen rakentamista koskevista valituksista.

Näistä päätöksistä tekivät sittemmin valituksen K. Senaattiin Osa-keyhtiö Chromo ja talonomistaja J. A. Jansson, josta syystä Valtuustolta vaadittiin lisäselvitystä asiassa, mikä annettiin ⁷⁾ Valaistuslaitoksen hallituksen siitä antaman ehdotuksen mukaisesti.

¹⁾ Katso edelle siv. 61. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 35. — ³⁾ Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 121. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 43. — ⁵⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 45. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 8. — ⁷⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 33.

Täydellisen valaistuksen järjestäminen öiseen aikaan.

Kirjelmässä Valtuustolle esitti Valaistuslaitoksen hallitus, eikö niihin moniin väkivaltaisuuksiin ja törkeisiin rikoksiin nähden, joita viime aikoina oli kaupungissa tehty, täydellinen katuvalaistus sekä kaasupaloöljyjylyhdyillä saisi toistaiseksi jatkua läpi koko yön. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi ¹⁾.

Sittenkin kun täydellinen katuvalaistus öiseen aikaan muuten oli lakkautettu, suostui ²⁾ Valtuusto v. t. poliisimestarin anomuksesta Valaistuslaitoksen hallituksen tekemään esitykseen mainitun valaistuksen säilyttämisestä erinäisissä syrjäisemmissä osissa kaupunkia.

Valaistus kaupungin kaupattorilla.

Lähetteellä marraskuun 28 päivästä edellistä vuotta oli Valtuusto Terveyslaitokunnan kaupungin kaupattorin valaistusta koskevan esityksen johdosta vaatinut ³⁾ Valaistuslaitoksen hallituksen lausuntoa asiasta, jonka johdosta Hallitus huomautti että Terveyslaitokunnan vaatimiin toimenpiteisiin valaistuksen parantamista varten jo oli ryhtytty. Valtuusto päätti ⁴⁾ että asia saisi jäädä sillensä.

Kysymys Korkeasaaren eläinlääkärin muuttamisesta.

Kokouksessaan helmikuun 22 päivänä 1901 oli Valtuusto antanut valiokunnalle, johon kuuluivat herrat Th. Homén, Fredr. Elfving ja kaupungininsinööri G. Idström, toimeksi jättää lausunnon siitä, eikö Korkeasaaren eläinlääkärit olisi muutettava toiseen paikkaan, esimerkiksi Eläintarhan alueelle. Esitettäessä valiokunnan nyt antamaa lausuntoa ⁵⁾ katsoi Valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti hyväksi antaa esilläolevan kysymyksen raueta ⁶⁾.

Ehdotus epäkohtain poistamisesta yksityisestä työnvälityksestä sekä työriittain soveltamisesta.

Sittenkin Valtuusto toukokuun 23 päivänä 1905 pidetyssä kokouksessa oli päättänyt ⁷⁾ erityiseen valiokuntaan lykätä Työväenasiainlautokunnan ehdotuksen valtiopäiväesityksen hankkimisesta K. Senaatilta, joka sisältäisi asetukset sovituksista ja välitystuomioista työriidoissa, sekä eräitten epäkohtain poistamisesta yksityisestä työnvälityksestä, jätti valiokunta mietinnön ⁸⁾ asiasta, jossa valiokunta ehdotti että Valtuusto, oheenliittäen Lautakunnan kyseessäolevat esitykset, K. Senaatilta anois että Senaatti niitten johdosta ryhtyisi niihin toimenpiteisiin, mihin asiasta hankitun selvityksen katsottaisiin antavan aihetta. Ehdotuksen Valtuusto hyväksyi ⁹⁾.

Helsingin Kunnallisen työväenammattiosaston valitus.

Kirjelmässä elokuun 9 päivästä oli »Helsingin Kunnallinen työväen-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. § 24. — ²⁾ S:n s:n marrask. 13 p. § 10. — ³⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 151. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 16. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. N:o 2. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 16 p. § 10. — ⁷⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 151. — ⁸⁾ Valt. pain. asiak. N:o 31. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 30.

osasto» Valtuustolle tehnyt valituksen sen johdosta että kaupungin töihin otettuja työmiehiä oli levottomuuksien jälkeen heinäkuun 30—elokuun 2 päivänä irtisanottu tai työstä pidätetty pätevittä syittä tai antamatta niistä tietoa mainituille työmiehille, johon nähden sanottu työväenosasto oli vaatinut, että Valtuusto ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin että moinen menettely kaupungin puolelta poistettaisiin ja oikaisu otaksuttuihin väriin irtisanomisiin saataisiin sekä että vastaisuudessa otettaessa kaupungin töihin tai niistä erotettaessa mielivalta tai sorto valtiollisten mielipiteitten takia ei saisi tulla kysymykseen. Asiasta kuullusteltuna antoi Rahatoimikamari, eri teknillisistä hallituksista hankittuansa tietoja, selvityksen toimenpiteistä yllämainittujen tapausten ja niistä aiheutuneitten työnselkkausten johdosta, jonka nojaan Valtuusto antoi asian jäädä ¹⁾.

Kirjelmässä Rahatoimikamarille huhtikuun 9 päivältä olivat kiviteolli-
suuden alalla kaupungissa työskenteleväin työnantajain edusmiehet, sen
johdosta että Helsingin kivityömiesten ammattiosasto oli pannut kaupungin
kaikki yksityiset työnantajat mainitulla alalla lakkotilaan saadakseen täy-
tetyiksi paitsi melkoisia palkankorotuksia monta muuta vaatimusta, ano-
neet että kaupunki lakon aikana supistaisi työnsä mahdollisimman vähään;
että kaupunki ei ottaisi työhönsä lakkoon osaaottavia työmiehiä sekä että
kaupunki hetimiten ja lakon ajaksi lakkauttaisi kaikki hätäaputyöt.

Kysymys kau-
pungin suh-
teesta kivityö-
miesten lak-
koon.

Kirjelmän ohella sanotulta päivältä lähetti Rahatoimikamari mainitun esityksen Valtuustolle, jonka ohella Kamari omana lausuntonaan asiassa esitti että Valtuusto esityksen johdosta päättäisi kaupungin Rakennuskonttorille, työnantajain esittämäin muitten vaatimusten antamatta aihetta mihinkään toimenpiteeseen, antaa tehtäväksi katsoa että kunnan toimeenpanemiin hätäaputyöihin ei otettaisi työmiehiä, jotka lakon vuoksi ovat jättäneet yksityisiltä työnantajilta saamansa toimen. — Tämän Rahatoimikamarin ehdotuksen Valtuusto myös hyväksyi ²⁾.

Läänin Kuvernönrinvirastosta oli Rahatoimikamari saanut vastaan-
ottaa oikeaksi todistetun jäljennöksen v. t. Kuvernöörin huhtikuun II
päivänä antamasta päätöksestä, jolla Vuorimiehenkadun korttelissa N:o
109 olevan talon N:o 13 omistajille oli annettu lupa tontille rakentaa
sitä varten laadittujen piirustusten mukaan uutisrakennus kivistä osaksi
neljä-, osaksi viisikerroksiseksi. Koska sanotusta päätöksestä kävi sel-

Valtuuston va-
litus eräässä ra-
kennusasiassa.

¹⁾ Rhkn kirj. N:o 178 elok. 16 p.; Valt. pöytäk. syysk. 11 p. § 35. — ²⁾ Rhkn kirj. N:o 91 huhtik. 9 p.; Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 39.

ville että Maistraatti ei ollut katsonut, erinäisiin voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiin nähden, voivansa puoltaa suostumusta rakennushankkeeseen, ja näytti olevan mahdollista että yleisen terveydenhoidon eduille siitä saattaisi olla haittaa, oli Rahatoimikamari lähettänyt päätöksen Terveyshoitolautakuntaan anoen lausuntoa, katsottaisiinko mitään toimenpidettä kaupungin puolelta tarpeen vaatimaksi. Antamassaan lausunnossa yhtyi Lautakunta Maistraatin lausumaan mielipiteeseen että anoja ei ollut oikeutettu käyttämään kyseessäolevaa tonttia, jossa oli ainoastaan yksi kulma toistaiseksi avonaiseen paikkaan päin Kapteenin-, Vuorimiehenkadun sekä Neitsytpolun välillä, samalla tavalla kuin yleisen paikan varrella olevaa tonttia, jonka vuoksi Lautakunta, viitaten määräyksiin rakennusjärjestyksen §§:ssä 43 ja 46, esitti, eikö olisi K. Senaattiin tehtävä valitus v. t. Kuvernöörin päätöksestä. — Kamarin jätettyä ¹⁾ asian Valtuuston harkittavaksi päätti ²⁾ Valtuusto ryhtyä Terveyshoitolautakunnan ehdottamaan toimenpiteeseen.

Sittemmin ilmoitettiin ³⁾ Valtuustolle tiedoksi K. Senaatin heinäkuun 26 päivänä antama päätös puheenalaisessa asiassa, jolla K. Senaatti oli antanut v. t. Kuvernöörin edellämainitun päätöksen pysyä voimassa.

Lausunto kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin anomuksesta saada korvaus erinäisistä menettävistä sakoista.

Maistraatin kirjelmällä heinäkuun 7 päivältä, jota seurasi Läänin-hallituksen lähete kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin K. Senaattiin jättämän anomuksen johdosta saada korvaus sakoista paloviina- y. m. määräyksiä vastaan tehdyistä rikoksista nostetuissa jutuissa, jotka sakot olivat jääneet häneltä saamatta Armollisen armahduskirjan perustuksella H. K. K. Perintöruhtinaan syntymän johdosta, oli Valtuustolta vaadittu lausuntoa mainitusta anomuksesta; ja päätti ⁴⁾ Valtuusto ilmoittaa että se katsoi kaupunginviskaali Albrechtin anomuksen hänen saamatta jääneen tulonsa korvauksesta valtionvaroista täysin perustelluksi.

Lupa sähköjohdojen asettamiseen pitkin kaupungin ka-tuja.

Rahatoimikamarin tekemästä esityksestä päätti ⁵⁾ Valtuusto sallia kaupungin Vesijohtokonttorin asettaa uuden sähköjohdon Lapinlahdenkadulle erinäisillä Valaistuslaitoksen toimitusjohtajan ehdottamilla ehdoilla sähkövirran hankkimista varten sekä kaupungin varastopihaan että samalla alueella olevaan vesijohtotyöpajaan Helsingin Sähkövalaistusyhtiön johdoista sanotulla kadulla, kuitenkin niin että lupa kestäisi ainoastaan syyskuun 1 päivään 1907.

1) Rhkn kirj. N:o 109 toukok. 10 p. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 15 p. § 6. —

3) S:n s:n marrask. 27 p. § 24. — 4) S:n s:n syysk. 11 p. § 56. — 5) Rhkn kirj. N:o 31 tammik. 18 p.; Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 4.

Samallinen lupa annettiin Yleisten rakennusten Ylihallitukselle¹⁾ sähköilmajohtoon nähden Arkadian teatterista rakenteella olevaan museorakennukseen Fjellidalissa, Torilinnan osakeyhtiölle²⁾ maanalaiseen haarajohtoon nähden yllämainitun valaistusyhtiön johtoverkosta yhtiön uutisrakennukseen Fabianinkadun talossa N:o 13, toiminimelle A. Parviainen & Kump.³⁾ ilmajohtoon nähden Kruunuvuorenkadulla; varatuomari P. Gummerukselle⁴⁾ ilmajohtoon nähden yli kansakoulutontin Tehtaankadun N:ojen 15—17 anojan asuntoon Mielikki yhtiön talossa N:o 20—22 Kapteeninkadun varrella sekä arkkitehti Mauritz Gripenbergille⁵⁾ ilmajohtoihin nähden pitkin Tehtaan- ja Kapteeninkatua.

Kahdessa Valtuustolle osotetussa kirjelmässä olivat Kunnallinen työväenosasto ja Satamatyömiesten ammattiosasto ilmoittaen että eräät tšekäläiset stevadoriliikkeet, huolimatta siitä että kaupungissa oli työvoimaa kylläksi, kaikkialta maaseudulta olivat hankkineet työmiehiä purkaus- ja lastaustoihin tšekäläisissä satamissa, anoneet että Valtuusto ryhtyisi toimenpiteeseen tämän epäkohdan poistamiseksi.

Anomus työväen hankkimisen ehkäisemisestä maaseudulta.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto⁶⁾ kuitenkin, koska ei ollut Valtuuston virkavaltaan kuuluvata ryhtyä toimenpiteisiin mainitussa suhteessa, jättää sanotut esitykset huomioonottamatta.

Valtuusmiehen, asianajaja F. Janssonin kuoleman johdosta lausui⁷⁾ Valtuuston puheenjohtaja kokouksessa toukokuun 8 päivänä muutamia muistosanoja hänestä.

Puheet herrojen Janssonin ja Antellin muistoksi.

Samoin piti⁸⁾ puheenjohtaja Valtuuston kokouksessa marraskuun 27 päivänä muistopuheen entisestä valtuusmiehestä, senaattori K. Antell vainajasta.

Sittenkun Valtuusto maaliskuun 29 päivänä 1904 muun muassa oli päättänyt⁹⁾ että kesäkuun 1 päivästä 1905 yksinomainen oikeus kaikkien sekä koti- että ulkomaisten väkijuomain vähittäinmyyntiin ja anniskeluun myönnettäisiin yhdelle ainoalle yhtiölle, jonka tarkoituksena ei olisi liikkeen harjoittaminen omaksi voitokseen, vaan juop-

Keis. Senaatin päätös monopoliyksymyksessä.

1) Rhkn kirj. N:o 117 toukok. 25 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 13. — 2) Rhkn kirj. N:o 126 toukok. 31 p.; Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. § 36. — 3) Rhkn kirj. N:o 236 lokak. 25 p.; Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 23. — 4) Rhkn kirj. N:o 242 marrask. 1 p.; Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 34. — 5) Rhkn kirj. N:o 302 jouluk. 13 p.; Valt. pöytäk. jouluk. 18 p. § 15. — 6) Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 37. — 7) S:n s:n toukok. 8 p. § 1. — 8) S:n s:n marrask. 27 p. § 1. — 9) Katso 1904 vuod. kert. siv. I. 126 j. ss. ja 1905 vuod. kert. siv. I. 153 j. ss.

pouden vastustamiseksi ja läänin Kuvernööri oli kumonnut mainitun Valtuuston päätöksen, ratkaisi asian K. Senaatti, mihin siitä oli valittu, päätöksellä joulukuun 15 päivältä 1905. Tämä Keis. Senaatin päätös kuuluu seuraavasti:

»

Helsingin Maistraatin Valtuustolle tekemän esityksen johdosta väkijuomain vähittäismyynnin ja anniskelun järjestämisestä tässä kaupungissa kahtena vuonna, laskettuna kesäkuun 1 päivästä 1904, oli Valtuusto maaliskuun 29 päivänä samaa vuotta päättänyt että sanottujen juomien vähittäismyyntioikeuksien luku määrättäisiin kolmeksi-kymmeneksiyhdeksi, joista kesäkuun 1 päivän 1904 ja kesäkuun 1 päivän 1905 väliseksi ajaksi viidet oikeudet käsittäisivät, poistamalla muut myyjät, palo- ja väkiviinan vähittäismyynnin; että anniskeluoikeuksien luku määrättäisiin kuudeksikymmeneksi kahdeksi, joista ei kuitenkaan useampia kuin neljäkymmentäkuusi saisi luovuttaa käytettäväksi ravintolaliikkeen yhteydessä; sekä että kesäkuun 1 päivästä 1905 yksinomainen oikeus kaikkien sekä koti- että ulkomaisten väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun myönnettäisiin yhdelle ainoalle yhtiölle, joka ei harjottaisi liikettä omaksi voitokseen vaan juoppouden vastustamiseksi, ollen yhtiöllä valta määrätystä yhtiölle suoritetusta maksusta luovuttaa hotellien, ravintolain tai konditoriaain omistajille osa ottamistaan anniskeluoikeuksista sekä samoin antaa yksityisille kauppiaille ulkomaisten väkijuomain vähittäismyyntioikeus, minkä johdosta yksityisiä vähittäismyynti- ja anniskeluoikeuksia ei saisi luovuttaa pitemmäksi aikaa kuin kesäkuun 1 päivään 1905; jonka ohella Valtuusto Helsingin Anniskeluosakeyhtiön Maistraattiin jättämän ja Valtuustolle lähetetyn anomuksen johdosta, käyttäen Valtuustolle 9 §:n mukaan Armollisessa asetuksessa kesäkuun 9 päivältä 1892, joka koskee muun muassa paloviinan ja muitten poltettujen tai tislattujen väkijuomain myyntiä, tässä suhteessa tulevaa oikeutta, oli myöntänyt sanotulle yhtiölle yksinomaisen oikeuden väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun kesäkuun 1 päivästä 1905 kesäkuun 1 päivään 1906.

Tähän Valtuuston päätökseen yhtyi Helsingin Maistraatti kokouksessa huhtikuun 9 päivänä 1904.

Valtuuston mainitusta päätöksestä tekivät ravintoloitsija John

Catani ynnä erinäiset muut ravintolainomistajat Helsingin kaupungissa valituksen Uudenmaan läänin Kuvernöörille, jonka ohella ja sittenkun Maistraatti tehdyistä anomuksista päätöksellä toukokuun 30 päivältä 1904 oli myöntänyt erinäisille henkilöille ja yhtiöille oikeuden yhden vuoden kuluessa, laskettuna seuraavan kesäkuun 1 päivästä, kaupungissa harjoittaa kauppaa muilla väkijuomilla kuin palo- ja väkiviinalla, Osakeyhtiö J. H. Wickel ynnä muut ulkomaisten väkijuomain myyjät Helsingin kaupungissa olivat Kuvernööriltä anoneet siihen sel-laista muutosta, että sanottu oikeus myönnettäisiin heille myös kesäkuun 1 päivästä 1905 samaan päivään vuonna 1906.

Hankittuansa Valtuustolta ja Maistraatilta näistä valituksista lausunnot on Kuvernöörinvirasto kahdella mainittuna päivänä annettulla samoinkuuluvalla päätöksellä lausunut asiasta mielensä ja, siihen katsoen että vaikka 4 kohta 4 § Armollisessa asetuksessa kesäkuun 9 päivältä 1892, joka koskee paloviinan ja muitten poltettujen ja tislattujen väkijuomain myyntiä, varastoonpanoa ja kuljetusta, ei määrännyt että sellaisten juomain myyntiaika välttämättömästi olisi kaksi vuotta kerrallaan, mutta 1 kohta 6 § samassa asetuksessa sisälsi että Maistraatti vain kerran kahden vuoden kuluessa saisi jättää Valtuuston päätettäväksi, mikäli ja mihin määrään väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluoikeuksia on myönnettävä, jota paitsi viimemainittu lainkohta sisälsi sen jyrkän määräyksen että sellainen päätös koskisi lähinnäseuraavia kahta myyntivuotta, sen vuoksi on Kuvernöörinvirasto katsonut oikeaksi kumota ja purkaa Valtuuston valitetun päätöksen voimassaolevain asetusten vastaisena, jonka vuoksi Valtuuston tuli uudelleen ottaa käsiteltäväkseen kysymyksen väkijuomainmyynnin ja anniskelun järjestämisestä aikaa varten kesäkuun 1 päivästä 1905 kesäkuun 1 päivään 1906 sekä siitä päättää voimassaolevain asetusten mukaisesti.

Näistä Kuvernöörinviraston päätöksistä on Helsingin Valtuusto Keisarilliseen Senaattiin tehnyt valituksen; josta ravintoloitsija Catani, Osakeyhtiö J. H. Wickel ja muut asianomaiset ovat vaaditut selitykset sekä Maistraatti ja Poliisikamari Helsingissä ynnä myös Kuvernöörinvirasto lausuntonsa antaneet.

Mitä siten on tapahtunut ja asiakirjat lisäksi sisältävät, on Keisarillinen Senaatti ottanut harkittavaksi ja tutkii oikeaksi, katsoen määräysten sisältöön 4, 6 ja 9 §§:ssä Armollista asetusta kesäkuun 9 päi-

vältä 1892, joka koskee paloviinan ja muitten poltettujen tai tislattujen väkijuomain myyntiä, kuljetusta sekä varastoonpanoa, kumota Kuvernöörinviraston valitetun päätöksen ja antaa Valtuuston ja Maistraatin asiassa tekemäin päätösten olla voimassa.

Päätös merkittiin¹⁾ pöytäkirjaan.

Valiokunta asettu valmistelemaan kysymystä väkijuomakäyttelystä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ Valtuusto asettaa viisi miehisen valiokunnan valmistelemaan kysymystä väki- ja mallasjuomain käyttelystä ynnä myös lisätä tähän valiokuntaan kaksi henkilöä antamaan lausunnon perusteista sanotun käyttelyn järjestämistä varten.

Valiokunnan jäseniksi valittiin herrat Lavonius, Holsti, Lundqvist, Arvid Nyberg ja vapaaherra von Alftan sekä lisämieheksi herrat Cajander ja Wahlfors.

Väkijuomain anniskelu ja vähittäismyynti 10/2—31/6 1906 välisenä aikana.

Valtuuston kokouksessa³⁾ helmikuun 13 päivänä esiteltiin Maistraatin kirjelmä saman kuun 6 päivältä sekä Helsingin Anniskeluosakeyhtiön Johtokunnan kirjelmä ynnä Johtokunnalle jätetyt anomukset väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntioikeudesta aikana helmikuun 15 päivästä toukokuun 31 päivään samaa vuotta.

Valmistelemaan kysymyksiä väki- ja mallasjuomain käyttelystä asetetun lisätyn valiokunnan ehdotuksesta päätti Valtuusto ilmoittaa että sillä ei ollut mitään muistuttamista yhtiön myöntämien 46 väkijuoma-anniskelu-oikeuden ynnä 12 n. s. klubioikeuden muitten väkijuomain kuin palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin luovuttamista vastaan, eikä myöskään mainitun yhtiön harjoittaman palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin johtajattaria tai paikkoja vastaan.

Väkijuomain, viinien ja mallasjuomain käyttelyn järjestäminen.

Koska se kahden vuoden aika, joksi Maistraatti oli myöntänyt väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeudet, tulisi päättymään tulevan kesäkuun 1 päivänä, oli Maistraatti kirjelmässä marraskuun 20 päivältä 1905 viitaten asetukseen kesäkuun 9 päivältä 1892, joka koskee muun muassa paloviinan myyntiä, jättänyt Valtuuston päätettäväksi, mikäli ja mihin määrään sellaisia oikeuksia olisi myönnettävä seuraavaksi myyntiajaksi ynnä myös missä osissa kaupunkia anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoja ei saisi olla. Lisäksi oli Maistraatti kahdessa muussa kirjelmässä myös marraskuun 20 päivältä 1905,

1) Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 5. — 2) S:n s:n tammik. 16 p. § 2. — 3) S:n s:n helmik. 13 p. § 9.

samoilla perusteilla kuin ensinmainitussa kirjelmässä, anonut Valtuuston lausuntoa siitä, miten moneksi viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntioikeudet sekä mikäli ja miten moneksi mallasjuomain anniskeluoikeudet olisi seuraavaksi kahden vuoden ajaksi määrättävä ynnä myös missä osissa kaupunkia viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntiä ja mallasjuomain anniskelupaikkoja ei saisi olla.

Samalla oli Maistraatti ilmoittanut että Maistraatti kirjelmässä syyskuun 30 päivältä 1905 oli anonut kaupungin poliisimestarin lausuntoa asiasta, mutta että tämä ei ollut jättänyt sellaista lausuntoa.

Asian lykkäsi Valtuusto edellämainittuun, mallasjuomain käyttelyä koskevain kysymysten valmistelua varten asetettuun valiokuntaan, joka sittemmin sai myös vastaanottaa¹⁾ kaksi Valtuustolle osotettua kirjelmää, joista toisen olivat jättäneet Helsingin järjestyneen raittiusväen edustajat ja toisen Valkonauhayhdistys, joissa kirjelmissä esitettiin erinäisiä toivomuksia täkäläiseen vähittäismyyntiin ja anniskeluun nähden.

Antamassaan mietinnössä²⁾ lausui valiokunta mitä tulee ensinnä järjestyneen raittiusväen esitykseen siitä että yleisellä äänestyksellä, johon ottaisivat osaa kaikki 21 vuotta täyttäneet miehet ja naiset, otettaisiin selville, halusiko enemmistö kaupungin väestöstä yhä jatkettavaksi väkijuomain vähittäismyyntiä ja anniskelua, sekä Valkonauhayhdistyksen vaatimuksesta että kaikellainen väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu kaupungissa kiellettäisiin, että esitykset olisi jätettävä huomioon ottamatta.

Mitä tulee väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelun järjestämiseen aikaa varten kesäkuun 1 päivästä 1906 kesäkuun 1 päivään 1908 ehdotti valiokunta että vähittäismyyntioikeuksien luku määrättäisiin 31:ksi, joista kesäkuun 1 päivän 1906 ja kesäkuun 1 päivän 1908 välisenä aikana viidet oikeudet käsittäisivät, poistamalla muut myyjät, palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin;

että anniskeluoikeuksien luku määrättäisiin 62:ksi, joista ei kuitenkaan useampia kuin 46 saisi luovuttaa käytettäväksi ravintolaliikkeen yhteydessä;

että vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja ei saisi olla kuudennessa, seitsemännessä, kahdeksännessä, yhdeksännessä, kymmenennessä,

1) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 153. — 2) Valt. pain. asiak. N:o 4.

yhdennessätoista ja kahdennessatoista kaupunginosassa sekä kaupunginasemakaavaan vielä kuulumattomalla alueella, ei myöskään ensimmäisessä kaupunginosassa pohjoispuolella Rauhankatua, mutta kyllä sanotun kadun varrella, kolmannessa kaupunginosassa Unioninkadun varrella eteläpuolella Kauppatoria tai niissä kortteleissa, jotka ovat tämän kadun ja Länsi-Rannan välillä, sekä sillä alueella neljättä ja viidettä kaupunginosaa, joka on länsipuolella Fredrikinkatua, mutta kyllä tämän kadun varrella;

että kaupungin muissakaan osissa ei saisi harjoittaa väkijuomain vähittäismyyntiä eikä anniskelua kirkon, koulun, kasarmin, sairashuoneen tai sellaisen paikan välittömässä läheisyydessä, missä kansaa liikkuu paljon, eikä myöskään Kauppatorin ynnä niitten osien varrella Itä- ja Länsi-Heikinkatuja, jotka ovat pohjoispuolella Simon- ja Kaivokatuja; sekä

että poikkeuksia näistä kielloista saisi tehdä hotelleihin nähden, jotka sijaitsevat Kauppatorin varrella, Alppilaan, Kaisaniemeen, Blekholman saariin, Korkeasaareen ja Kaivopuistoon sekä teattereihin ja klubeihin nähden.

Viinin ja muiden miedompain juovutusjuomain kaupan järjestämiseen nähden ehdotti valiokunta että sellaisten juomain vähittäismyyntioikeuksien luku olisi korkeintaan 70, siihen lukematta paloviinan ja muitten väkevämpain juomain vähittäismyyntioikeuksia.

Mitä tulee taas siihen kaupungin alueeseen, missä sellaista myyntiä mainittuna aikana ei saisi olla, ehdottivat eräät valiokunnanjäsenet seuraavan päätöksen:

että kyseessäolevain juomain vähittäismyyntiä varten samat rajoitukset alueeseen nähden määrättäisiin kuin paloviinan ja muitten väkevämpain juomain kauppaa varten määrättiin.

Sitävastoin puolsivat muut jäsenet päätöstä siitä:

että viinien ja muitten miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntipaikkoja ei saisi olla kuudennessa, kahdeksannessa, yhdeksännessä, kymmenenessä, yhdennessätoista ja kahdennessatoista kaupunginosassa sekä kaupunginasemakaavaan kuulumattomalla alueella, ei myöskään sillä alueella neljättä ja viidettä kaupunginosaa, joka on länsi- ja pohjoispuolella sitä taittoviivaa, jonka muodostavat Albertin-, Eerikin- ja Fredrikinkadut Kampinkatuun asti, mutta kyllä kyseessäolevien osien varrella sanottuja katuja, ynnä myös seitsemännessä

kaupunginosassa ainoastaan Kasarminkadun varrella sekä Vuorimiehenkadun varrella Kasarminkadun ja Saunatien välillä.

Mallasjuomain anniskelun järjestämisestä esitti valiokunta lopuksi että sellaisen anniskelun oikeuksien luku määrättäisiin korkeintaan 30:ksi; sekä että siihen alueeseen nähden, missä sellaista anniskelua saisi olla, samallaiset määräykset olisivat voimassa kuin mitkä väkijuomain anniskelusta kyseessäolevana aikana tehtäisiin.

Käsitellessään valiokunnanmietintöä päätti¹⁾ Valtuusto hyväksyä sen, kuitenkin sillä lisäyksellä väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun nähden että sellaisten oikeuksien luvun edelle ponteen lisättäisiin sana »korkeintaan», jonka ohella viinien ja muitten miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntiin piiri vahvistettaisiin ensinmainittujen valiokunnanjäsenten ehdotuksen mukaisesti.

Sittenkun Maistraatti kirjelmän ohella tammikuun 9 päivästä oli Valtuustolle lähettänyt Helsingin Anniskeluyhtiön anomuksen saada yksinomaisen oikeuden väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun kaupungissa seuraavana kahden vuoden aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 kesäkuun 1 päivään 1908, ja Valtuusto helmikuun 6 päivänä lykännyt asian²⁾ väki- ja mallasjuomain käyttelyä koskevain kysymysten valmistelua varten asetettuun lisättyyn valiokuntaan, esitettiin asiassa syntynyt mietintö³⁾ Valtuuston kokouksessa helmikuun 27 päivänä⁴⁾, jolloin se kuitenkin esiintulleesta syystä pantiin pöydälle kokoukseen maaliskuun 6 päivänä; ja kun asia kokouksessa sanottuna ja seuraavana päivänä⁵⁾ uudelleen esitettiin päätti Valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti:

Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle myöntää yksinomaisen oikeuden kaikkein sekä ulko- että kotimaisten väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun täällä aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 samaan päivään 1908, ollen yhtiö oikeutettu määrätystä yhtiölle suoritettavasta maksusta hotellien, ravintolain tai konditoriaain omistajille luovuttamaan osan yhtiön saamista anniskeluoikeuksista sekä samoin yksityisille kauppiaille tai yhtiöille antamaan oikeuden ulkomaisten väkijuomain vähittäismyyntiin;

jonka ohella Valtuusto päätti mainittuun myöntymiseen kiinnittää seuraavat ehdot:

1) Valt. pöytäk. tammik. 30 p. § 6. — 2) S:n s:n helmik. 6 p. § 1. — 3) Valt. pain. asiak. N:o 12. — 4) Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 8. — 5) S:n s:n maalisk. 6 p. § 21 ja maalisk. 7 p. § 1.

yhtiön hallitukseen on pikimmiten valmistettava tilaa vähintään kahdelle Valtuuston valitsemalle jäsenelle, mikä lukumäärä vastaa kolmatta osaa jäsenten luvusta;

niitten sopimusten kaavan, joilla vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksia luovutetaan, määrää Valtuusto;

luokan, mihin kukin anniskelupaikka luetaan, määrää yhä edelleen Maistraatti;

yhtiön tulee omista puodeistaan myydä väkijuomia noutamista varten, eikä se saa lähettää niitä kotiin tai paikkaan kaupungin ulkopuolella;

yhtiön tulee viimeistään helmikuun kuluessa ratkaista, uudistetaanko vaiko ei aikaisemmin tehtyjä sopimuksia seuraavaa ajanjaksoa varten;

anniskeluoikeuksien omistajain tulee saada tilata tarvittavat juomat keltä kaupungin väkijuomakauppiaalta hyvänsä; sekä

että Valtuuston valitsemalle vakinaiselle sovintolautakunnalle, jossa on esimerkiksi kolme jäsentä ja tarpeellinen määrä varamiehiä, jätetään ratkaistavaksi: a) kysymys siitä, onko vuokraaja yhtiön vaatimuksesta julistettava myönnetyn oikeutensa menettäneeksi; b) muut riitaisuudet, jotka saattavat syntyä yhtiön ja sen vuokraajain välillä vuokrasopimusten sisällyksestä; sekä c) kysymys varaston lunastamisesta, kun sellaista vaatii vuokraaja, jonka vuokraoikeutta ei ole uudistettu tai on se menetetty.

Lopuksi Valtuusto lausui yhtiön huomattavaksi:

että yhtiön ei sovi käyttää monopolia hyväksensä saadakseen niin suuren voiton liikkeestä kuin mahdollista, vaan etusijassa vastustukseen väkijuomain väärinkäyttöä; sekä

että yhtiön tulee mikäli mahdollista alentaa niitten juomain alkoholipitoisuutta, joita yhtiö pitää kaupan.

Sittenkun Valtuusto oli päättänyt¹⁾ antaa väkijuomain vähittäismyyntiä ja anniskelua koskevan kysymyksen valmistelua varten asetetulle valiokunnalle tehtäväksi Valtuustolle jättää ehdotuksen sekä siitä, kuinka kauan sen sovintolautakunnan valtuuden, jonka asettamisen Valtuusto oli päättänyt myöntäessään Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle yksinomaisen oikeuden väkijuomain vähittäis-

Sovintolautakunnan asettaminen väkijuomamonopolia varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 7 p. § 1.

myyntiin ja anniskeluun, tulisi kestää, että myös mainitun lautakunnan kokoonpanosta, niin oli valiokunta ehdottanut että sanotua valtuutta varten määrättäisiin sama aika, joksi monopoli-oikeus oli myönnetty elikkä kesäkuun 1 päivään 1908 ynnä myös että sovintolautakunnassa olisivat jäsenet ja varamiehet. Samalla kun Valtuusto hyväksyi nämä ehdotukset valittiin¹⁾ valiokunnan ehdotuksen mukaisesti jäseniksi herrat Renqvist, Cajander, Aminoff, Tallberg ja Polón sekä varamiehiksi herrat Schildt, Lindberg ja Cygnaeus.

Viimemainitussa kokouksessa hyväksyi²⁾ Valtuusto Helsingin Anniskeluosakeyhtiön Johtokunnan tekemät ehdotukset sopimuksiksi vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksien luovuttamisesta, siten muuttaen ehdotuksia että sopimusten kestämisäika määrättiin olemaan voimassa kesäkuun 1 päivästä 1906 toukokuun 31 päivään 1908.

Sittenkun Valtuusto Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle oli luovuttanut yksinomaisen oikeuden aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 samaan päivään vuonna 1908 vähittäismyyntiä ja anniskella väkijuomia, kuitenkin ollen yhtiöllä oikeus toiselle luovuttaa liikkeen harjoittaminen, joka mainitaan 2 kohdassa 9 §:ssä Keis. asetusta kesäkuun 9 päivästä 1892, mikä koskee muun muassa paloviinan myyntiä, oli yhtiö kirjelmässä huhtikuun 30 päivästä Maistraattiin jättänyt erinäiset anomukset, jotka tarkoittivat mainitun oikeuden luovuttamista sanotuksi ajaksi. Samalla oli yhtiö maininnut että se omasta puolestaan olisi tahtonut myöntää sellaisen luovutuksen vain yhdeksi vuodeksi, koska yhtiö sen lyhyen ajan kuluessa, jonka puheenalainen monopoli oli ollut yhtiön hallussa, ei ollut vielä ennättänyt koota kylläksi koke-musta kaikkien anojain soveliaisuudesta ynnä myös että yhtiö hyvällä syyllä ei voinut olla määräämättä samaa aikaa kaikille. Senohella oli yhtiö omasta puolestaan anonut anniskelu-oikeutta seitsemässä paikassa sekä, koska yhtiöllä mainitun 1892 vuoden asetuksen mukaan ei ollut valtaa toiselle luovuttaa oikeutta palo- ja väkiviinan vähittäismyyntiin, oikeutta viimeainitunlaiseen vähittäismyyntiin viidessä paikassa. Kun v. t. poliisimestarin lausunto anomuksista oli hankittu, oli Maistraatti kirjelmässä viimeainitun kuun 12 päivästä anonut lausuntoa asiasta myös Valtuustolta.

Pääasiassa yhtäpitävästi asianomaisen valiokunnan ehdotuksen³⁾

Vahvistetut
kaavat sopi-
muksia varten
vähittäismyynti-
ti- ja anniske-
luoikeuksien
luovuttami-
sesta.

Väkijuomain
vähittäismyynti-
ti- ja anniske-
luoikeuksien
luovutus.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 8 p. § 18. — ²⁾ § 40. — ³⁾ Valt. pain. asiak. N:o 22.

kanssa puolsi¹⁾ Valtuusto seuraavia anomuksia mainituista oikeuksista:

Oikeus vähittäinmyydä palo- ja väkiviinaa: Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle taloissa N:o 5 Kluuvikadun varrella Ida Katarina Löfström johtajattarena, N:o 2 Uudenmaankadun varrella Matilda Josefina Dahlgren samoin, N:o 4 Fabianinkadun varrella Hilma Maria Lindström samoin, N:o 18 Länsi-Heikinkadun varrella Amalia Eklund samoin sekä N:o 33 Fredrikinkadun varrella Olga Agatha Öhman samoin.

Oikeus vähittäinmyydä muita väkijuomia paitsi palo- ja väkiviinaa: A. W. Eklund & C:o Osakeyhtiö talossa N:o 19 Erottajankadun varrella A. W. Eklund johtajana, kauppias K. R. Rosenqvist talossa N:o 11 Aleksanterinkadun varrella Osakeyhtiö Richard Rudolph talossa N:o 4 I. Roopertinkadun varrella O. B. Hildén johtajana, kauppias A. A. Westerberg talossa N:o 46 Aleksanterinkadun varrella, kauppias A. F. Hagelberg talossa N:o 8 P. Roopertinkadun varrella, toiminimi K. V. Kåhlman talossa N:o 15 Rauhankadun varrella Hilda Augusta Kåhlinan johtajattarena, toiminimi Hjelt & Lindgren talossa N:o 12 E. Esplanadinkadun varrella C. A. Schugge johtajana, kauppias J. F. A. Jansson talossa N:o 13 Eerikinkadun varrella, toiminimi J. C. Maexmontan & C:o, Ernst Nyberg talossa N:o 28 Unioninkadun varrella E. A. Nyberg johtajana, Osakeyhtiö N. A. Turdén talossa N:o 5 Mikonkadun varrella, kauppias Otto Rohde talossa N:o 50 Aleksanterinkadun varrella, kauppiaanleski M. Hirvonen talossa N:o 18 L. Heikinkadun varrella, H. Fryckmann Osakeyhtiö talossa N:o 25 I. Roopertinkadun varrella Hilda Natalia Fryckman johtajattarena, kauppias W. Pletschikoff talossa N:o 4 E. Esplanadinkadun varrella, kauppias V. A. Ahlfors talossa N:o 13 B. Mariankadun varrella, kauppiaanvaimo Linda Viktoria Relander talossa N:o 4 Vilhonkadun varrella, kauppiaanleski Mathilda Sofia Holmqvist talossa N:o 6 P. Makasiinikadun varrella, kauppias O. B. Hildén talossa N:o 10 Fabianinkadun varrella, Osakeyhtiö Axel Pihlgren talossa N:o 12 Fabianinkadun varrella J. E. Pihlgren johtajana, konttoristi G. Engström talossa N:o 22 Fredrikinkadun varrella, Osakeyhtiö J. H. Wickel talossa N:o 32 Aleksanterinkadun varrella A. Sahlstedt johtajana, Axel Palmroos talossa N:o 27 P. Esplanadinkadun varrella K. A. Palmroos johtajana, kaup-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 21 p. § 1.

piaanleski Augusta Nikander talossa N:o 11 Mikonkadun varrella, kauppias F. F. Ekberg talossa N:o 52 Aleksanterinkadun varrella, leski Gustava Josefina Sjöberg talossa N:o 3 Erottajankadun varrella, Osakeyhtiö Gösta Sundmanin Väkijuomaliike talossa N:o 6 L. Heikinkadun varrella V. F. Sjöberg johtajana.

Oikeus yksityisille henkilöille ja yhtiöille anniskella väkijuomia : ravintoloitsijatar Adèle Maria Nordin talossa N:o 4 L. Heikinkadun varrella, Osakeyhtiö Seurahuone V. Noschis johtajana, ravintoloitsija J. G. Haglund talossa N:o 8 Kluuvikadun varrella, rouva S. I. M. Nyberg talossa N:o 4 Hakasalmenkadun varrella, Uuden Teatterihuoneosakeyhtiön johtokunta Operakellarissa A. W. Swedin johtajana, ravintoloitsijatar S. Ch. Wänttinen ehdolla että sopiva huoneusto hankittaisiin, ravintoloitsijaleski K. Ch. Ahlfors talossa N:o 7 Kluuvikadun varrella, ravintoloitsijaleski A. K. Tornainen talossa N:o 14 Vladimirinkadun varrella, ravintoloitsijaleski E. W. Nikolajeff talossa N:o 29 Fabianinkadun varrella, ravintoloitsija F. K. Walker talossa N:o 25 P. Esplanadinkadun varrella, ravintoloitsija R. Piehl talossa N:o 14 Fabianinkadun varrella, Kaivohuoneen Ravintolaosakeyhtiö N. Bengtson johtajana, ravintoloitsija C. A. Winqvist talossa N:o 54 Aleksanterinkadun varrella, ravintoloitsija Hans Hagen talossa N:o 4 Mikonkadun varrella, Osakeyhtiö Hotel Restaurant talossa N:o 29 P. Esplanadinkadun varrella A. G. Lundblad johtajana, ravintoloitsija G. A. Wickström Kaisaniemen ravintolassa, ravintoloitsija J. W. Ax talossa N:o 39 Fredrikinkadun varrella, ravintoloitsija N. Håkansson talossa N:o 44 Kasarminkadun varrella 1 p. kesäk. 1907, ravintoloitsija N. Noschis Alppilassa, ravintoloitsijatar A. A. Rolig talossa N:o 14 Kirkkokadun varrella, ravintoloitsijatar H. K. Lindholm talossa N:o 21 Annankadun varrella, ravintoloitsija J. E. Kuronen talossa N:o 4 Bulevardinkadun varrella, ravintoloitsijatar G. W. Gorbatoff talossa N:o 16 Eerikinkadun varrella, kauppiaanvaimo A. K. Ek talossa N:o 12 L. Heikinkadun varrella, arkkitehtinleski S. M. Sihvola talossa N:o 13 Uudenmaankadun varrella, kauppias S. Nikolajeff Aleksanterinteatterissa, kuitenkin vain näytäntöiltöinä, herra John Catani talossa N:o 31 P. Esplanadinkadun varrella, Luodon Ravintolaosakeyhtiö E. A. Ax johtajana, ravintoloitsija K. S. Edberg talossa N:o 7 Erottajankadun varrella, Vapaaehtoisen Palokunnan Johtokunta Palokunnantalolla C. Söderström johtajana, ravintoloitsija O. W. Carlsson Kappelissa, ravintoloitsija John Osolin talossa N:o 1 Katarinankadun varrella, ravinto-

loitsija J. W. Carlstedt talossa N:o 12 Aleksanterinkadun varrella, ravintoloitsija W. T. Björkman edellämainitulla ehdolla, ravintoloitsija O. F. Bengtsson talossa N:o 16 Heikinkadun varrella, ravintoloitsija E. T. Henriksson talossa N:o 5 Eerikinkadun varrella, ravintoloitsija J. W. Sepänen talossa N:o 21 Mikonkadun varrella, Suomalaisen teatteritalosakeyhtiön Johtokunta Arkadian teatterissa A. L. Grönberg johtajana, Helsingin anniskeluosakeyhtiö yksi oikeus ehdollisesti sekä viisi ilman ehtoa, nimittäin talossa N:o 16 Uudenmaankadun varrella Lovisa Nyqvist johtajattarena, talossa N:o 34 Fredrikinkadun varrella Anna Cecilia Pelkonen samoin, Yrjönkatu N:o 3 Amanda Hellström samoin, I. Heikinkatu N:o 11 Anna Kristiina Holopainen samoin, P. Roopertinkatu N:o 16 Anna Lovisa Söderlund samoin sekä Korkeasaarella J. W. Ax johtajana.

Oikeus yhdistyksille ja klubeille väkijuomain anniskeluun: Svenska klubben Fabianinkatu N:o 15 Karolina Vilhelmina Jürgens johtajattarena, Arbetets Vänner Annankatu N:o 26, Rautatieläisten yhdistys Kairvokatu N:o 9 Ida Erika Söderholm johtajattarena, Uudenmaan Pursi-klubi P. Blekholman saarella Emma Kristina Elfström samoin, Helsingin Purjehdusseura Liuskasaarella Emilia Sofia Lindqvist samoin, Suomalainen Sivistysseura Mikonkatu N:o 22 Amanda Gustava Lindberg samoin, Helsingin Kauppa-apulaisten yhdistys P. Makasiininkatu N:o 1 Gustava Vilhelmina Gorbatoff samoin, Seura M. M. ynnä Taiteilijaseura ja Perustuslaillinen klubi Aleksanterinkatu N:o 12 John Carlstedt johtajana, Uusmaalainen Ylioppilasosakunta Kasarminkatu N:o 40 E. E. Ax samoin, Helsingin Kauppaseura Aleksanterinkatu N:o 7 K. A. E. Hult samoin, Polyteknikkojen yhdistys Antinkatu N:o 29 A. M. Åhman samoin, sekä Farmaseuttinen yhdistys Hallituskatu N:o 13 ehdolla että sopiva johtaja hankitaan.

Oikeus palo- ja väkiviinan paljottainmyyntiin.

Tehtyjen anomusten johdosta saada oikeus väki- ja paloviinan paljottainmyyntiin puolsi¹⁾ Valtuusto asianomaisen valiokunnan ehdotuksesta suostumusta niihin seuraaville henkilöille ja liikkeille: N. A. Turdén osakeyhtiö, kauppias Carl August Schugge liikkeen Hjelt & Lindgren omistajana, kauppias Klas Reinhold Rosenqvist, leskirouva Matilda Sofia Holmqvist, A. W. Eklund & Kump. osakeyhtiö, kauppias August Ferdinand Hagelberg, toiminimi Axel Palmroos Osakeyhtiö,

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 6 p. § 3; maalisk. 20 p. § 6; huhtik. 10 p. §§ 14—19, 21, toukok. 8 p. §§ 13—17, kesäk. 14 p. § 19 sekä jouluk. 11 p. § 7.

Gösta Sundmanin osakeyhtiön viinikellari ja väkijuomaliike, kauppiaanleski Augusta Nikander, kauppias Valfrid Alfons Ahlfors, kauppias Gustaf Engström, tislaja Adrian Westerberg, Richard Rudolph Osakeyhtiö, kauppiaanleski Matilda Hirvonen, kauppiaanvaimo Linda Viktoria Relander sekä Osakeyhtiö N. Pletschikoffin jälkeläiset.

Sittenkun Valtuusto oli saanut Maistraatista vastaanottaa 65 jätettyä anomusta oikeuksista myydä täällä viinejä ja muita miedompia väkijuomia aikana kesäkuun 1 päivästä 1906 samaan päivään 1908, ynnä myös v. t. poliisimestarin lausunnon 64:stä kappaleesta näitä anomuksia, oli asianomaiselle valiokunnalle annettu tehtäväksi jättää Valtuustolle mietintö asiasta.

Viinien ja muiden miedompain väkijuomain myyntioikeus.

Tämän ¹⁾ annettua puolsi ²⁾ Valtuusto puheenalaisen oikeuden myöntämistä seuraaville henkilöille: leskirouva I. J. Poschner talossa N:o 11 Kaivokadun varrella, kauppias E. Lindgren ehdolla että sopiva huoneusto hankittaisiin, kauppias E. Jürjew talossa N:o 9 Annankadun varrella, kauppias F. E. Sundell talossa N:o 9 Uudenmaankadun varrella, kauppiaanleski I. A. Iljinoff edellämainitulla ehdolla, kauppias K. G. Lindgren mainitulla ehdolla, vaimo I. I. Wessel talossa N:o 7 Vilhonkadun varrella, kauppias O. K. Eriksson talossa N:o 28 Uudenmaankadun varrella, kauppiaanleski K. Hyvärinen mainitulla ehdolla, kauppias A. Simolin talossa N:o 26 Uudenmaankadun varrella, kauppias A. V. Spjut talossa N:o 47 Fredrikinkadun varrella, kauppias W. Tilly ehdollisesti, kauppias Schkolnoff talossa N:o 1 Annankadun varrella, varusmestarinleski S. Grönroos talossa N:o 15 Vladimirkadun varrella, kauppias C. A. A. Frantz talossa N:o 3 I. Roopertinkadun varrella, kauppias V. K. Poschehonoff talossa N:o 16 Vuorikadun varrella, kauppias E. Th. Nylander talossa N:o 21 I. Roopertinkadun varrella, kauppias A. M. de Prado talossa N:o 2 Kluuvikadun varrella, kauppiaanvaimo J. A. Eklund talossa N:o 54 Fredrikinkadun varrella, kauppias E. A. Sandström talossa N:o 8 Fabianinkadun varrella, kauppias K. F. Tötterman talossa N:o 33 Fredrikinkadun varrella, kauppias H. M. Wilén talossa N:o 20 Fredrikinkadun varrella, Helsingin Yleinen kulutusyhdistys talossa N:o 6 Konstantinkadun varrella, vahtimestari C. R. Hemstedt johtajana, kauppias K. F. Nyman talossa N:o 47 Fredrikinkadun varrella, kauppias B. B. B. Brenner talossa N:o 23 Fredrikinkadun varrella, kauppiaanleski M. Asp talossa N:o 12 Kaivokadun varrella, kauppias O. M.

1) Valt. pain. asik. N:o 18. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 13 p. § 1.

H einonen edellämainituilla ehdoilla, kauppias K. V. Winberg talossa N:o 23 Mikonkadun varrella, kauppias J. F. Björk talossa N:o 31 Fredrikinkadun varrella, kauppias B. K. O. Lindgrén talossa N:o 2 Hakasalmenkadun varrella, kauppias A. E. Hägglund talossa N:o 7 I. Roopertinkadun varrella, kauppiaantytär D. V. Selin edellämainituilla ehdoilla, kauppias M. L. Törnroos talossa N:o 38 Fredrikinkadun varrella, vahtimestarinvaimo O. A. Lönnqvist mainituilla ehdoilla, neiti E. V. Eklöf talossa N:o 4 Fabianinkadun varrella, Hesperia Osakeyhtiö varakonsuli E. Sanchez Martinez johtajana mainitulla ehdolla, kauppias K. Salminen talossa N:o 13 Annankadun varrella, kauppiaanvaimo M. W. Dahlgren talossa N:o 21 Vladimirinkadun varrella, kauppias J. N. Jerofejeff talossa N:o 8 Uudenmaankadun varrella, neiti I. Ch. Nyström talossa N:o 12 Eerikinkadun varrella, kauppias J. P. Himberg talossa N:o 27 Fredrikinkadun varrella, kauppias F. A. Sundman talossa N:o 20 Korkeavuorenkadun varrella, kauppias F. K. Törnroos talossa N:o 38 Fredrikinkadun varrella, kauppias C. Göhle talossa N:o 5 Wilhonkadun varrella, kauppias A. E. Isaksson talossa N:o 1 Bulevardinkadun varrella, kauppias E. Th. Eriksson talossa N:o 7 Rauhankadun varrella, kauppias A. A. Manelius talossa N:o 23 Annankadun varrella, kauppiaanleski A. J. Öhman ehdollisesti, kauppiaanvaimo B. L. Nyström ehdollisesti, kauppias Petter Worobjeff ehdollisesti, kauppiaanvaimo A. K. Öhman talossa N:ot 15 & 17 Erottajakadun varrella, kauppiaanleski A. A. Malmberg ehdollisesti, nimismiehenleski H. A. M. Lindqvist ehdollisesti, kauppias E. A. Nyberg talossa N:o 11 Kaivokadun varrella, ravintoloitsija A. L. Grönberg talossa N:o 24 L. Heikinkadun varrella, kauppias K. A. Ringbom talossa N:o 41 Korkeavuorenkadun varrella, kauppias A. Hemmi talossa N:o 11 Erottajankadun varrella, kauppias E. A. Lindholm talossa N:o 14 Yrjönkadun varrella, kauppias A. A. Hindsberg ehdollisesti, kauppias A. M. Rosberg ehdollisesti, kauppias A. V. Wassholm talossa N:o 7 Kluuvikadun varrella, kauppias J. E. Wassholm talossa N:o 28 Fredrikinkadun varrella sekä kauppias W. W. Koivu talossa N:o 18 Uudenmaankadun varrella.

Samallaisia oikeuksia puollettiin¹⁾ myös kauppias E. A. Berghemille ja K. T. Nummelinille, aliupseerinleski L. Nikiforowille sekä kauppias A. Kowinille, viimemainitulle kuitenkin ehdolla että toinen sopivampi huoneusto kuin ehdotettu hankittaisiin.

1) Valt. pöytäk. toukok. 13 p. §§ 2, 3.

Viitaten voimassaoleviin määräyksiin mallasjuomain myynnistä ja anniskelusta oli Maistraatti kirjelmässä marraskuun 3 päiväältä Valtuustolta anonut lausuntoa siitä, kuinka monta mallasjuomain myyntioikeutta paitsi panimosta-noutamista varten olisi lähinnätulevaksi kahdeksi myyntivuodeksi kesäkuun 1 päivästä 1907 kesäkuun 1 päivään 1909 luovutettava, ynnä myös missä osissa kaupunkia sellaisia myyntipaikkoja ei saisi olla.

Mallasjuomain vähittäismyynnin järjestäminen kesäkuun 1 päivästä 1907 kesäkuun 1 päivään 1909.

Juovutus- ja mallasjuomain käyttelyä koskevain asiain valmistelua varten asetetun valiokunnan ehdotuksesta ¹⁾ päätti ²⁾ Valtuusto;

että sellaisen vähittäismyynnin oikeuksien lukumäärä saisi olla korkeintaan 100, niihin luettuina panimoille lain mukaan tulevat myyntioikeudet; ynnä myös

että mallasjuomain myyntiä ei saisi olla:

a) kuudennessa, kahdeksannessa, yhdeksännessä, kymmenennessä, yhdennessä-, kahdennessa-, kolmannessa-, neljännessä- ja viidennessätoista kaupunginosassa;

b) ensimmäisessä kaupunginosassa sillä alueella, jota länsi- ja eteläpuolelta rajoittavat Unionin- ja Elisabetinkadut, mutta kyllä näitten katujen varrella;

c) sillä alueella neljättä ja viidettä kaupunginosaa, joka on länsi- ja pohjoispuolella sitä murtoviivaa, jonka muodostavat Albertin-, Eerikin- ja Fredrikinkadut Kampinkatuun, mutta kyllä kyseessäolevien osien varrella mainittuja katuja;

d) seitsemännessä kaupunginosassa paitsi taloja Kasarminkadun varrella sekä Vuorimiehenkadun varrella Kasarmin- ja Saunakadun välillä; sekä

e) kaupungin asemakaavaan nykyään kuulumattomalla alueella.

Mitä tulee muihin väkijuomain käyttelyä koskeviin asioihin puolsi Valtuusto asianomaisen valiokunnan ehdotuksesta suostumusta osakeyhtiö N. Pletschikoffin seuraajain ³⁾ anomukseen saada ottaa huostaansa kauppias W. Pletschikoffille myönnetyn oikeuden väkijuomain vähittäismyyntiin talossa N:o 4 Etelä-Esplanadinkadun varrella; Helsingin Anniskeluosakeyhtiön ⁴⁾ anomukseen siitä että ravintolanjohtaja E. K. Ahlqvist saisi ottaa huostaansa ravintoloitsijatar S. Sihvolan oikeuden samalaiseen vähittäismyyntiin talossa N:o 13 Uudenmaankadun varrella; sekä

Muita väkijuomain käyttelyä koskevia asioita.

¹⁾ Valt. pain. asiak. N:o 41. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 27 p. § 30. — ³⁾ S:n s:n syysk. 11 p. § 27. — ⁴⁾ S:n s:n § 28.

ravintoloitsijatar Ida Sofia Lindgrenin¹⁾ samallaiseen anomukseen ravintoloitsija J. E. Kuroselle myönnetystä väkijuomain anniskelu oikeudesta.

Viinien ja muitten miedompain juovutus- ynnä mallasjuomain kauppaa koskevia asioita.

Muista viinien ja muitten miedompain juovutus- ynnä mallasjuomain kauppaa koskevista asioista käsiteltiin vuoden kuluessa kaksi anomusta viinien vähittäismyyntioikeudesta, joista toinen hyljättiin, samoin kaksi anomusta semmoisten oikeuksien huostaanottamisesta, kaksi anomusta viinien ja mallasjuomain myyntioikeuden huostaanottamisesta sekä viisi mallasjuomain myyntioikeuden huostaanottamisesta.

Anomus anniskeluluvasta matkustajalain vassa »Necken».

Vaadituksi lausunnoksi Helsingfors Kustångfartygs Aktiebolag nimisen yhtiön anomuksesta saada anniskella väki- ja mallasjuomia matkustajalain vassa »Necken» seuraavalla purjehduskaudella päätti Valtuusto²⁾ ilmoittaa että Valtuustolla ei ollut mitään muistuttamista anomusta vastaan, vaikkapa ilmoitus kyseessä olevasta luvasta kuului yksistään Lääninhallitukselle.

Anomus mallasjuoma-anniskelu oikeudesta sirkusravintolassa.

Ravintoloitsijatar Karolina Adolfin Pettersson oli Valtuustolta anonut oikeutta saada sirkusravintolassa talossa N:o 4 Siltasaarenkadun varrella anniskella mallasjuomia, mutta Valtuusto hylkäsi³⁾ tämän anomuksen, koska ilmoitettu paikka oli sen alueen ulkopuolella, missä mallasjuomain anniskelua saisi olla.

Päätös kysymyksessä väkijuomakaupan ja -anniskelun välialkaisuudesta kiellostä.

Sittenkun kauppias Otto Rohde ynnä eräät muut kaupungin väkijuomakauppiat olivat läänin Kuvernöörille tehneet valituksen Valtuuston marraskuun 14 päivänä edellistä vuotta tekemästä päätöksestä⁴⁾ jättää Lääninhallitukseen esityksen siitä että paloviinan ja muiden poltettujen tai tislattujen väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu kiellettäisiin, kunnes Keis. Senaatti olisi ratkaissut Valtuuston valituksen kysymyksessä yksinomaisen oikeuden antamisesta sanottujen juomain myyntiin ja anniskeluun yhdelle ainoalle n. s. monopoliyhtiölle, ilmoitettiin⁵⁾ Valtuustolle tiedoksi Maistraatin kirjelmä helmikuun 3 päivästä ynnä läänin v. t. Kuvernöörin tammikuun 25 päivänä antama päätös mainitusta valituksesta, jolla päätöksellä Kuvernööri, sittenkun Keis. Senaatti lopullisella päätöksellä oli ratkaissut Valtuuston edellämainitun valituksen monopolikysymyksessä, oli antanut kaiken lausunnon kyseessä olevan kiellon julistamisesta raueta.

Selitys tehdyn valituksen johdosta kysymyksessä väkijuomain myynnistä.

Sittenkun läänin Kuvernööri julistuksessa heinäkuun 9 päivästä oli

1) Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 1. — 2) S:n s:n huhtik. 10 p. § 20. — 3) S:n s:n tammik. 30 p. § 10. — 4) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 159. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 13 p. § 30.

ilmoittanut, että hän silloisen metallityömiesten ammattiosaston työlakon takia ja mahdollisten epäjärjestysten välttämiseksi oli nähnyt tarpeelliseksi v. t. poliisimestarin esityksestä ja hankittuaan lausunnon Maistraatilta kieltää sanotun heinäkuun 10 päivästä alkaen ja niinkauankuin mainittu työlakko kestäisi, ei kuitenkaan kauemmin kuin saman kuun 13 päivään, sekä paloviinan ja muitten poltettujen tai tislattujen väkijuomain, viinien ja muitten miedompain juovutusjuomain ynnä oluen ja portterin myynnin noutamista varten, että myös kahden viimemainitun mallasjuoman anniskelun paitsi missä se tapahtui ravintolaliikkeen yhteydessä, olivat kauppias Otto Rohde ynnä eräät muut henkilöt tästä Kuvernöörin toimenpiteestä tehneet valituksen Keis. Senaattiin. Vaaditun lausunnon asiasta antoi¹⁾ Valtuusto kysymyksen valmistelua varten asetetun erityisen valiokunnan ehdotuksen mukaisesti.

Valtuuston kokouksessa helmikuun 13 päivänä esitettiin Maistraatin kirjelmä tammikuun 29 päivästä ynnä Lääninhallituksen lähete ravintolain anniskeluajan rajoittamisesta. Valitus toisen ja kolmannen luokan ravintolain anniskeluajan rajoittamisesta.

Valtuusto²⁾ anniskeluajan rajoittamiskysymyksessä. Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti Valtuusto³⁾ pysyä aikaisemmin asiasta tekemässään päätöksessä.

Sittemmin ilmoitettiin⁴⁾ Valtuustolle tiedoksi Maistraatin kirjelmällä toukokuun 5 päivästä että Keis. Senaatti päätöksellä huhtikuun 20 päivästä oli hyljännyt mainitun valituksen.

Valtuustolle jättämässään kirjelmässä oli Sörnäisten isäntäyhdistyksen esiintuoduilla syillä anonut että mitään oikeuksia viinin ja mallasjuomien vähittäismyyntiin Unioninkadun varrella, Elisabetinkadun ja Pitkäsillan välillä ei enää kesäkuun 1 päivästä myönnettäisi, mutta koska kysymys mainitunlaatuisten juomain kaupan järjestämisestä oli loppuunkäsitelty, päätti Valtuusto⁵⁾ Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että sanottu kirjelmä ei antaisi aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Kahdessa tapauksessa antoi⁶⁾ Valtuusto vaaditun lausunnon valiokunnasta, mikä oli tehty läänin Kuvernöörin päätöksestä, jolla kahdelta ravintolanomistajalta oli kielletty oikeus mallasjuomain anniskeluun heidän ravintolaliikkeissään. Lausunto mallasjuomain anniskeluoikeuden kieltoa koskevasta valituksesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 16 p. § 31. — ²⁾ Katso 1905 vuod. kert. siv. I, 158. —

³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 27 p. § 2. — ⁴⁾ S:n s:n toukok. 21 p. § 26. — ⁵⁾ S:n s:n helmik 13 p. § 22. — ⁶⁾ S:n s:n lokak. 30 p. §§ 37, 38.

Lausunto muu-
tetusta väkijuo-
maliikkeitten
sulkeamisajasta.

Sittenkun Valtuustolta oli vaadittu lausuntoa Helsingin raittiusväen läänin Kuvernöörille tekemästä anomuksesta, joka koski muutettua kaupungin väkijuomaliikkeitten sulkeamisajaa, päätti¹⁾ Valtuusto ilmoittaa Kuvernöörille vastaukseksi, että koska 21 § Arm. asetuksessa kesäkuun 7 päivästä 1892, mikä koskee muun muassa paloviinan myyntiä, selvästi ilmaisi, minä aikana vuorokautta saadaan pitää avoinna huoneustoa, missä väkijuomain vähittäiskauppaa harjoitetaan, Valtuusto ei ollut laillisesti oikeutettu ryhtymään toimenpiteisiin vaaditussa suhteessa.

Lupa kaljapanimoitten perustamiseen.

Kahdessa tapauksessa suostui²⁾ Valtuusto puolestaan tehtyihin anomuksiin saada kaupunkiin laittaa panimon kaljan valmistusta varten.

Lausuntoja elinkeino- ja Suomen kausalaisoikeutta koskevista anomuksista.

43 tapauksessa puolsi³⁾ ja 5 tapauksessa epäsi⁴⁾ Valtuusto suostumuksen luvan myöntämiseen ulkomaalaiselle harjoittaa kauppaa tai muuta elinkeinoa.

Puoltavat⁵⁾ lausunnot antoi Valtuusto vielä 56 tapauksessa ja epäivät⁶⁾ 2 tapauksessa Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista.

Yhdessä tapauksessa antoi⁷⁾ Valtuusto vaaditun selityksen K. Seenaattiin tehdyn elinkeinon harjoittamisoikeuden anomuksen kieltoa koskevan valituksen johdosta.

Lausuntoja ulkomaalaisten oikeudesta saada omistaa kiinteimistöä maassa.

Kahdessa tapauksessa⁸⁾ antoi Valtuusto siltä vaaditun lausunnon ulkomaalaisten anomuksista saada maassa omistaa kiinteimistöä.

Oikeus pitää biljardeja.

Lääninhallituksen Valtuustolle Maistraatin kautta saapuneilla lähetteillä oli Valtuustolta vaadittu lausuntoa ravintoloitsija Ernst Weckmanin anomuksesta saada pitää biljardia yleisön käytettävänä ravintoliikkeen yhteydessä talossa N:o 9 Ritarikadun varrella, ravintoloitsija Alfred Landenin samallaista lupaa koskevasta anomuksesta talossa N:o 37 P. Esplanadinkadun varrella, ravintoloitsija E. Th. Henrikssonin anomuksesta talossa N:o 5 Erikinkadun varrella, kauppiaanleski Vendla

1) Valt. pöytäk. lokak. 30 p. § 39. — 2) S:n s:n syysk. 11 p. § 25 ja lokak. 16 p. § 3. — 3) S:n s:n maalisk. 6 p. §§ 4, 9, maalisk. 20 p. § 1, huhtik. 10 p. §§ 1, 2, toukok. 8 p. §§ 6, 8—10, toukok. 21 p. §§ 11, 12, kesäk. 14 p. §§ 6—9, 22 syysk. 11 p. §§ 2—12, 14, lokak. 2 p. § 3, lokak. 16 p. §§ 9, 10, lokak. 30 p. §§ 2—7 marrask. 13 p. § 27, jouluk. 11 p. §§ 1, 2, jouluk. 18 p. § 20, jouluk. 21 p. §§ 3, 4 — 4) S:n s:n maalisk. 20 p. § 2, toukok. 8 p. § 7, toukok. 21 p. § 10, kesäk. 14 p. § 23, syysk. 11 p. § 13. — 5) S:n s:n helmik. 13 p. §§ 14, 15, maalisk. 6 p. §§ 2, 3, 6, maalisk. 20 p. § 4, huhtik. 10 p. §§ 3—7, 9—11, toukok. 8 p. §§ 4, 5, toukok. 21 p. §§ 13, 24, 25, kesäk. 14 p. § 24, syysk. 11 p. §§ 17—19, lokak. 2 p. §§ 4—7, lokak. 16 p. §§ 4—8, lokak. 30 p. §§ 1, 10—15, marrask. 13 p. §§ 2—6, marrask. 27 p. §§ 3—7, jouluk. 11 p. §§ 3—6, jouluk. 18 p. §§ 21, 22, jouluk. 21 p. § 2. — 6) S:n s:n tammik. 30 p. § 13, maalisk. 20 p. § 3. — 7) S:n s:n maalisk. 20 p. § 5. — 8) S:n s:n lokak. 30 p. §§ 8, 9.

Maria Bergin raittiuskahvilaliikettä koskevasta anomuksesta, ravintoloitsija Amalia Hammarströmin anomuksesta talossa N:o 21 Aleksanterinkadun varrella sekä ravintoloitsijatar Fredrika Vilhelmina Hiltusen samallaista oikeutta koskevasta anomuksesta ravintolahuoneustossa talossa N:o 9 Roopertinkadun varrella, ja päätti¹⁾ Valtuusto selittää että sillä ei ollut mitään tiedossaan, mikä saattaisi aiheuttaa anomusten hylkäämiseen.

Vaadituksi lausunnoksi Ruotsin alamaisen valokuvaaja Ernst Ovesénin anomuksen johdosta saada harjoittaa kauppaa rohdoksilla apteekkari Uno Arthur Lindholmin johdolla päätti Valtuusto, Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta, ilmoittaa²⁾ että Valtuustolla ei ollut mitään tiedossaan, mikä saattaisi antaa aihetta anomuksen hylkäämiseen.

Anomuksia oikeudesta harjoittaa kauppaa rohdoksilla y. m.

Samallaiset lausunnot antoi Valtuusto kolmessa tapauksessa anomuksista saada harjoittaa kauppaa lipeäkivellä³⁾ ja kahdessa tapauksessa kaustisen soodan⁴⁾ kauppaa koskevista anomuksista. Sitä vastoin ei Valtuusto selittänyt⁵⁾ voivansa antaa vaadittua lausuntoa yhdestä viimeainittua oikeutta koskevasta anomuksesta.

Tehdystä anomuksesta myönsi⁶⁾ Valtuusto urheiluseuralle Unitas luvan urheilukilpailuihin käyttää Kaisaniemen suurempaa urheilukenttää.

Paikka urheilukilpailuja varten.

Sittenkun Valtuustolta oli vaadittu lausunto Pelastusarmeijan Maistraatille tekemästä anomuksesta saada erinäisiin paikkoihin kaupunkia asettaa n. s. joulupatoja avustusten keräämistä varten puutteenaisten auttamiseksi, päätti⁷⁾ Valtuusto ilmoittaa että Valtuustolla ei ollut mitään muistuttamista anomusta vastaan, edellyttäen että poliisi hyväksyisi ne paikat, minne sanottuja joulupatoja oli aikomus asettaa.

Pelastusarmeijan anomus saada asettaa n. s. joulupatoja.

Vuoden valtuusmiehinä olivat: pankinjohtaja A. Norrmén, puheenjohtajana, lääketieteentohtori O. Heikel varapuheenjohtajana, puuseppä J. E. Perttilä, filosofiantohtori S. Ingman, professori K. R. Wahlfors, rehtori V. T. Rosenqvist, professori H. Holsti, kauppias Hj. Schildt, protokollasihteeri A. Aminoff, professori E. N. Setälä, pormestari E. Öhman, lääketieteentohtori M. E. Oker-Blom, faktori J. A. Kosk, satulaseppä J. H. Alkunen, filosofiantohtori W. Wallin, rakennusmestari A.

Vuoden valtuusmiehet.

1) Valt. pöytäk. huhtik. 10 p. § 22, toukok. 8 p. § 11, marrask. 13 p. § 28, marrask. 27 p. § 8, jouluk. 11 p. § 32 sekä jouluk. 18 p. § 7. — 2) S:n s:n maalisk. 6 p. § 8. — 3) S:n s:n lokak. 16 p. § 11, jouluk. 18 p. §§ 18, 19. — 4) S:n s:n syysk. 11 p. §§ 15, 16. — 5) S:n s:n kesäk. 11 p. § 21. — 6) S:n s:n lokak. 2 p. § 32. — 7) S:n s:n jouluk. 18 p. § 5.

N. Nyberg, insinööri K. Söderman, professori Th. Homén, filosofianmaisteri J. Cygnaeus, turkkuri Aug. Lundqvist, merenkuluntarkastaja Th. Hjelt, professori G. Nyström, kauppias A. F. Lindberg, filosofianmaisteri A. R. Frenckell, oikeusneuvosmie A. Nyberg, senaattori A. Ramsay, varatuomari E. Castrén, arkkitehti H. Neovius, lääketieteentoh-tori A. Törngren, johtaja W. A. Lavonius, filosofianmaisteri M. Pesonen, pormestari L. Cajander, kauppias J. Tallberg, insinööri G. Zitting, asianajaja F. Jansson (kuollut vuoden kuluessa), varatuomari E. Polón, tehtailija V. von Wright, työnjohtaja J. Heitto, insinööri A. Engström, professori C. E. Holmberg, varatuomari, vapaaherra R. F. von Willebrand, professori A. af Forselles, tirehtööri H. Hertzberg, insinööri J. Sohlman, lääketieteentoh-tori, vapaaherra Kr. von Alftan, arkkitehti Knut Wasastjerna, kirjaltaja K. V. Grundfelt, hovioikeudenasessori K. Söderholm (osan vuotta) sekä varatuomari E. Indrenius (osan vuotta).

Valtuuston ko-
koukset, pöytä-
kirjat sekä kir-
jelmät.

Valtuusto kokoontui vuoden kuluessa 29 kertaa, niistä kolme ker-taa lisätyin luvuin. Pykäläin luku Valtuuston pöytäkirjassa oli 666 ja kirjelmäin luku, jotka Valtuuston puolesta lähetettiin, nousi 607.

II. Rahatoimikamari.

Koska tärkeimmät Rahatoimikamarin käsittelemistä asioista on mainittu edellisessä osastossa, otetaan tähän ainoastaan seuraavat:

a) Kaupungin kiinteimistön hallintoa koskevia asioita.

Osaksi erinäisten Valtuuston antamain, edellisessä jo mainittujen valtuuksien nojalla, osaksi Rahatoimikamarille sen ohjesäännön mukaan kuuluvan virkavallan nojalla julkisella huutokaupalla myydä kaupungille kuuluvia käyttämättömiä tontteja, möi Rahatoimikamari vuoden kuluessa alempana mainitut asuin- ja tehdastontit, joista, sittenkun niistä määrätty lunastushinnat oli joko rahassa maksettu tai suoritettu tonttiin kiinnitetyillä velkakirjoilla, Rahatoimikamari antoi kaupungin puolesta kauppakirjat:

Tonttien
myynti.

Korttelin N:o	Tontti N:o	Katu	Ostaja	Tontin pinta-ala m ²	Yksikkö-hinta Smk	Kauppahinta Smk
129	9	Laivurin-	Rakennusmest. J. V. Tikka	1,318,600	23	30,327 80
250	6	Käenkuja	Rakennusmest. O. E. Lund	1,400,000	18	25,200 —
129	10	Pietarin-	Perherakennusosakeyhtiö..	1,545,445	26	40,181 57
129	16	Pietarin-	S:a	1,315,824	25	32,895 60
182	1	Huvila-	Professori T. Laitinen	627,520	15	9,412 80
129	14	Pietarin-	Tehtailija K. G. Tirkkonen	1,315,130	—	40,100 —
128	20	Tehtaan-	Työnjohtaja G. Salin.....	1,811,600	—	55,260 —
250	32	I. Viertotie	W. Andsténin Tehdasosake- yhtiö.....	1,337,590	—	25,914 21
250	34	I. Viertotie	Isännöitsijä E. Wanne	1,181,722	20	23,634 44
155	32	Malmin-	Rakennusmest. V. Mikkola	1,615,860	—	30,500 —

183	5	Laivurin-	Muurari J. Eronen yhtiön puol.	502,292	—	—	10,300	—
183	7	Laivurin-	S:a	502,292	16	50	8,287	82
129	7	Laivanvarust.	Arkkitehti K. G. Grahn ..	1,318,600	—	—	40,000	—
250	38	Itä-Viertotie	Rakennusmest. N. Eskola..	771,300	18	—	13,883	40
250	30	Itä-Viertotie	W. Andsténin Tehdasosake-yhtiö	1,289,081	20	—	25,781	62
107	Li-	Tarkk'ampuj.-	Talonomistaja K.F.Wilkman	177,962	7	—	1,245	73
	sä-alue							
	N:o							
	15							
302	4	2:nen l. Kallio	Talonomistaja A. Andberg	1,817,000	11	—	19,987	—
183	9	Laivurin-	Muurari J. Eronen.....	502,292	—	—	9,000	—
285	6	Kulmalan-	Osuuskunta Kivi.....	1,020,000	10	50	10,710	—
285	8	Kulmalan-	Osuuskunta Kivi.....	816,000	12	—	9,792	—
182	3	Huvila-	Rakennusmest. A. Holländer	629,000	15	—	9,435	—
182	5	Huvila-	Rakennusmest. A. Holländer	629,000	16	50	10,378	50
185	13	Laivurin-	Peltiseppä S. Hänninen ..	540,230	16	—	8,643	68
322	32	Helsingin-	Rakennusmest. I. Aalto ..	1,651,800	15	—	23,125	20
185	18	Huvila-	Rakennusmest. L. Rinne ..	540,230	15	50	8,373	56
128	18	Tehtaan-	Työnjohtajat K. Oila ja G. A. Salin erään yhtiön puol.	1,733,200	—	—	32,030	—
185	13	Laivurin-	Rakennusm. K. Borg s:n ..	—	—	—	—	—
324	19	Alppi-	Luterilainen [Evankeliumi-yhdistys	1,636,611	17	—	27,822	39
365	41	Waasan-	Neuvotteleva komitea Suomen venäl. kouluja varten	1,872,158	20	—	37,443	16
155	36	Malmin-	Rakennusmest. V. Mikkola erään yhtiön puol.	1,638,031	19	—	31,122	59
155	38	Malmin-	Kirvesmies H. Lähde	1,206,920	19	—	22,931	48
299	4	Säästöpankin-ranta	Osakeyhtiö Immanuel	2,016,750	21	—	42,372	75
251	7	Vilhonvuoren-	Tehtailija O. Andstén	1,306,956	16	—	20,911	30
251	9	Vilhonvuoren-	Tehtailija O. Andstén	897,000	15	—	13,455	—
183	8	Huvila-	Rakennusmest. K. Lappalainen	502,292	17	—	8,538	96
183	10	Huvila-	Rakennusmest. K. Lappalainen	502,292	17	—	8,538	96
183	12	Huvila-	Rakennusmest. K. Lappalainen	502,292	18	—	9,041	26
250	36	Itä-Viertotie	Huvilanomistaja J. Alander	1,084,350	17	—	18,433	95
185	14	Huvila-	Rakennusmest. J. Anttila ..	540,230	12	50	6,752	88
185	16	Huvila-	Rakennusmest. J. Anttila ..	540,230	—	—	9,100	—

320	4	Länsi-Papin-	Talonomistaja H. D. Bäck- man	182,998	10	—	1,829,98
358	53	Itä-Viertotie	Raitiotie- ja Omnibus osa- keyhtiö	1,489,233	15	—	22,339,25
251	1	Vilhonvuoren-	Kauppias J. Tallberg	1,164,575	25	—	29,114,38
367	3	Fredriksbergin-	Kauppias P. J. Valkeapää	3,483,450	9	—	31,351,05
376	29	Porvoon-	Kauppias J. Tallberg	1,188,000	11	—	13,068 —
183	6	Huvila	Ent. talonomist. M. Hanson	502,292	—	—	8,815 —
360	19	Waasan-	Kauppias K. A. Lindström	1,211,275	12	—	14,536,50
180	15	Huvila-	Merikapteeni Chr. Jacobsen	693,700	—	—	12,210 —
		Alue Lapinlahdenk. tontin N:o 16 kort- telissa N:o 155 takana.	Tehtailija W. Krause.....	457,530	10	—	4,575,30

Valtuuston osaksi vuoden kuluessa, osaksi aikaisemmin tekemäin päätösten nojalla teki Rahatoimikamari vuokrasopimuksia kaupungille kuuluvasta maasta seuraavissa tapauksissa:

Vuokralle an-
nettuja tiloja.

Tilan nimi	Vuokramiehen nimi	Vuokra-aika päättyy	Pohjavero hl ruista	Vuotuinen rahavuokra Smk
<i>Busholma</i> , palsta N:o 1	Kauppias Julius Tallberg ¹⁾	1928, jouluk. 31 p.	2,741	350 —
<i>Hermanninkaupunki</i> , tontti N:o 2 kort- telissa N:o 11	Neiti Therèse Wuorenheimo ²⁾	Niinkauankuin tontilla ylläpidetään kansanlastentarhaa		Vuokra maksettomasti
<i>Läntinen Oura</i>	Venäjän Meripelastusseuran suomenmaalainen piirihallitus ³⁾ ..	—	—	Vuokra maksettomasti

1) Rhkn pöytäk. maalisk. 15 p. § 15. — 2) S:n s:n syysk. 27 p. § 39 — 3) S:n s:n maalisk. 29 p. § 19.

Vuokraoikeuden pitennys.

Samoin myönnettiin pitennetty vuokraoikeus seuraaviin tiloihin:

Tilan nimi	Vuokraaja	Pitennetty vuokra-aika		Vuokra- maksu Smk	Pohjavero hl ruista
		mistä	mihin		
<i>Eko, Kansan-</i> koti	Tohtorinrouva A. Trygg-He- lenius ¹⁾	1906, jouluk. 31 p.	1907, jouluk. 31 p.	vuok- ratta	
<i>Pohj. Dal, vilje-</i> lysmää pals- ta N:o 10	Suomen Puu- tarhayhdis- tys ²⁾	—	1906, jouluk. 31 p.	250	— —
<i>Ulrikaporin kai-</i> vohuone	Kaivopuiston Ravintolaosa- keyhtiö ³⁾	1905, jouluk. 31 p.	1906, jouluk. 31 p.	800	— —
<i>Wallila, huvila-</i> palsta N:o 1 b	Kauppias A. W. Lindström ⁴⁾	1905, jouluk. 31 p.	1910, jouluk. 31 p.	425	— —

Tilapäisiä
vuokrasopi-
muksia.

Enemmän tilapääluntoisia vuokrasopimuksia kaupungille kuuluvista pienemmistä, osaksi viljelykseen, osaksi varastopaikoiksi y. m. sopivista paikoista teki Rahatoimikamari sitäpaitsi lyhyemmäksi ajaksi seuraavissa tapauksissa:

Vuokrapaikka	Vuokraajan nimi	Vuokra-aika päättyy	Vuokra- maksu Smk	Muist.
<i>Andsténin tehdas, varas-</i> topaikka	Työmies J. O. Rinne ⁵⁾	2 kuuk. irtis.	3 —	kuulta
<i>S:n, s:n</i>	Työmies R. König ^{5a)}	2 » »	3 —	»
<i>Berga, tonttipaikka</i> N:o 16	Kauppias K.W. Thornberg ⁶⁾	6 » »	600 —	vuodelta
<i>S:n, s:n N:o 18</i>	Provisori G. Schröder ⁷⁾	6 » »	600 —	»
<i>Kaivopuisto, keilarata</i>	Herra A. Arnberg 2	» »	300 —	»

¹⁾ Rhkn pöytäk. marrask. 8 p. § 55. — ²⁾ S:n s:n tammik. 4 p. § 38. — ³⁾ S:n s:n s:n tammik. 18 p. § 13. — ⁴⁾ S:n s:n maalisk. 22 p. § 4. — ⁵⁾ Rhkn pöytäk. marrask. 1 p. 36. — ^{5a)} S:n s:n marrask. 29 p. § 27 p. — ⁶⁾ S:n s:n helmik. 8 p. § 5. — ⁷⁾ S:n s:n 4 p. tammik. § 28. — ⁸⁾ S:n s:n maalisk. 8 p. § 19.

<i>Kaasulaitos,</i> varasto- paikka	Helsingin kaasulaitos 1) . . .	Toistaiseksi	—	—	maksutta
<i>Ruoholahti,</i> varasto- paikka N:o 13 täyt- teellä	Helsingin Puuseppätehdas ²⁾	6 kuuk. irtis.	300	—	vuodelta
<i>S:n, N:o 14 a s:n</i>	Rakennusmest. K. Ahl- bom ^{3 a)}	6 » »	264	—	»
<i>S:n varastopaikka s:n</i>	Osakeyhtiö K. H. Renlund ³⁾	6 » »	540	—	»
<i>Merikatu,</i> varastopaik- ka	Varatuomari A. Sundström ⁴⁾	Toistaiseksi	130	—	»
<i>Merisatama,</i> täytteellä	Sementtityömies W. Fors- man ⁵⁾	6 kuuk. irtis.	150	—	»
<i>S:n, s:n</i>	Rakennusmest. A. Tikka ⁶⁾	3 » »	350	—	»
<i>S:n, s:n</i>	Talonomistaja G. Björk- ström ⁷⁾	6 » »	437	50	»
<i>S:n, s:n</i>	Osakeyhtiö Ilmola ⁸⁾	3 » »	30	—	kuuk:lta
<i>S:n, lisäalue</i>	Kauppias John Nordberg ⁹⁾	6 » »	130	—	vuodelta
<i>S:n, varastopaikka</i>	Sementtityömies K. Suo ¹⁰⁾	6 » »	280	—	»
<i>S:n, s:n</i>	Liikemies A. F. Thitz ¹¹⁾ . .	6 » »	575	—	»
<i>Meritori,</i> varastopaik- ka	Tehtailija K. G. Tirkkonen ¹²⁾	6 » »	100	—	»
<i>S:n, lisäalue</i>	Helsingin Höyrypuusaha- osakeyhtiö ¹³⁾	2 » »	570	—	»
<i>Kulmavuori,</i> kivenlou- himispaikka	Kivityömies J. Wäisänen ¹⁴⁾	2 « »	2	—	kuuk:lta
<i>Junkkarikoulun</i> istutus, varastopaikka	Helsingin Rakennusaine- osakeyhtiö ¹⁵⁾	2 » »	180	—	vuodelta
<i>Kampinmalmi,</i> lisäalue	Uusi Teatterihuoneosake- yhtiö ^{15 a)}	6 » »	14	—	»
<i>Korvas,</i> pelto ynnä hu- vilapalsta kirj. A. <i>Tilikka</i>	Professori T. Laitinen ¹⁶⁾ . .	6 » »	60	—	»
<i>Kortteli N:o 127,</i> varas- topaikka	Arkkitehti A. Nyberg ¹⁷⁾ . .	2 » »	15	—	kuuk:lta

1) Rhkn pöytäk. lokak. 25 p. § 35. — 2) S:n s:n kesäk. 14 p. § 29. — 2 a) S:n s:n marrask. 15 p. § 47. — 3) S:n s:n jouluk. 13 p. § 30. — 4) S:n s:n toukok. 3 p. § 12. — 5) S:n s:n tammik. 25 p. § 11. — 6) S:n s:n huhtik. 26 p. § 29. — 7) S:n s:n toukok. 17 p. § 33. — 8) S:n s:n toukok. 25 p. § 9. — 9) S:n s:n kesäk. 7 p. § 9. — 10) S:n s:n kesäk. 21 p. § 34. — 11) S:n s:n jouluk. 13 p. § 35. — 12) S:n s:n lokak. 18 p. § 6. — 13) S:n s:n lokak. 18 p. § 24. — 14) S:n s:n huhtik. 26 p. § 6. — 15) S:n s:n helmik. 22 p. § 3. — 15 a) S:n s:n marrask. 29 p. § 29. — 16) S:n s:n § 2. — 17) S:n s:n heinäk. 5 p. § 30.

<i>Kortteli N:o 353, kiven-</i> <i>louhimispaikka</i>	Kivenhakkaaja A. Ekholm ¹⁾	2 kuuk. irtis.	3 —	kuuk:lta
<i>Toukola, tontti N:o 2</i>	Kirvesmies A. G. Anders-			
<i>ensim. kort. vilje-</i> <i>lyspalsta</i>	son ²⁾	vuodeksi	50 —	»
<i>S:n tontti N:o 6 yh-</i> <i>deks. kort.</i>	Maalari J. Hagman ³⁾	»	15 —	»
<i>Rosavilla, hevoshaka ja</i> <i>3 sarkaa</i>	Tallimestari K. J. Löfgren ⁴⁾	kesäksi	105 —	»
<i>S:n, viljelysmaa</i>	Puutarhuri F. Sundsten ⁵⁾	vuodeksi	50 —	»
<i>Salli, palsta N:o 1</i>	Puutarhuri J. V. Frostell ⁶⁾	»	200 —	vuodelta
<i>Sandudd, tonttipaikka</i>	Työmestari K. Landstedt ⁷⁾	6 kuuk. irtis.	150 —	»
<i>Savila, varapuutarha-</i> <i>alue</i>	Puutarhuri I. Scholin ⁸⁾	vuodeksi	450 —	»
<i>S:n, palsta N:o 5</i>	Ravintoloitsija R. Piehl ⁹⁾ ..	kesäksi	100 —	»
<i>Katajanokka, varasto-</i> <i>paikka kort. N:o 190</i>	Kauppaneuvos Victor Ek ¹⁰⁾	6 kuuk. irtis.	30 —	kuuk:lta
<i>Laiourinkatu, varasto-</i> <i>paikka</i>	Tirehtööri E. Tilgmann ¹¹⁾	2 » »	90 —	vuodelta
<i>Linnankatu, varasto-</i> <i>paikka kort. N:o 191</i>	Kauppias J. Tallberg ¹²⁾	2 » »	600 —	»
<i>Perämiehenkatu, varas-</i> <i>topaikka</i>	Asunto-osakeyhtiö Telak-			
<i>Surutoin, pelto</i>	ka ¹³⁾	3 » »	15 —	kuuk:lta
<i>Sörnääsi, palstat N:ot</i> <i>17—20</i>	Ajuri A. Berndtsson ¹⁴⁾	vuodeksi	120 —	»
<i>Sörnäisten Rantakatu,</i> <i>lisäalue</i>	Kauppias N. Schoschkoff ¹⁵⁾	3 kuuk. irtis.	58 —	vuodelta
<i>S:n, puuvarastopaikka</i>	Peltiseppä K. Kallio ¹⁶⁾	6 » »	156 —	»
<i>S:n, varastopaikka</i>	Insinööri G. Strömberg ¹⁷⁾	6 » »	540 —	»
<i>S:n, »</i>	Veneenrakentaja M. Viini-			
	kainen ¹⁸⁾	3 » »	90 —	»
	Liike Rosenius, Jokinen &			
	Kump. ¹⁹⁾	Toistaiseksi	36 —	»

1) Rhkn pöytäk. maalisk. 8 p. § 24. — 2) S:n s:n maalisk. 1 p. § 12. — 3) S:n s:n jouluk. 20 p. § 4. — 4) S:n s:n helmik. 8 p. § 34. — 5) S:n s:n huhtik. 26 p. § 10. — 6) S:n s:n maalisk. 22 p. § 7. — 7) S:n s:n § 9. — 8) S:n s:n huhtik. 5 p. § 14. — 9) S:n s:n toukok. 25 p. § 40. — 10) S:n s:n kesäk. 21 p. § 6. — 11) S:n s:n toukok. 10 p. § 5. — 12) S:n s:n marrask. 8 p. § 44. — 13) S:n s:n elok. 9 p. § 3. — 14) S:n s:n maalisk. 29 p. § 2. — 15) S:n s:n marrask. 8 p. § 53. — 16) S:n s:n huhtik. 26 p. § 31. — 17) S:n s:n § 48. — 18) S:n s:n kesäk. 14 p. § 7. — 19) S:n s:n lokak. 4 p. § 29.

<i>S:n</i> , varastopaikka	Rakennusmest. H. Lohman ¹⁾	6 kuuk. irtis.	400—	vuodelta
<i>Läntinen Dal</i> , palsta N:o 6	Makkaramestari A. Piehl ²⁾	vuodeksi	100—	»
<i>Turun kasarmi</i> , varastopaikka	Kaakeliuunintekijä A. Malm ³⁾	3 kuuk. irtis.	336—	»
<i>Itä-Viertotie</i> , varastopaikka tontilla N:o 28	Rakennusmest. O. S. Lund ⁴⁾	2 » »	10—	»

Tehtyjen hakemusten ja esiintuotujen saantiselvitysten johdosta hyväksyi Rahatoimikamari ne vuokransiirrot, joiden kautta allamainitut henkilöt aikaisemmin määrätystä vuokrakaudesta jäljellä olevaksi ajaksi olivat hankkineet itselleen hallinto-oikeuden seuraaviin tiloihin:

Vuokraoikeuden siirto.

Tilan nimi	Uusi haltija
<i>Berga</i> , tonttipaikka N:o 17.....	Neiti Aleksandra Karhu ⁵⁾
<i>Kallio</i> :	
asuintontti N:o 2 tois. linj.	Rakennusmest. M. Sundqvist ⁶⁾
» » 9 » » 	Maanviljelijä J. Mynttinen ⁷⁾
» » 17 » » 	Senaatinkanslisti K. Malin ⁸⁾
» » 1 kolm. » » 	Maanviljelijä J. Pietiläinen ⁹⁾
» » 21 » » 	Kauppias A. F. Andrejeff ¹⁰⁾
» » 27 » » 	Kauppias E. Weckström ¹¹⁾
» » 29 » » 	Leskirouva S. Nyberg lastensa holhoajana ¹²⁾
Sama tontti	Maanviljelijä K. K. Hanén ¹³⁾
asuintontti N:o 26 nelj. linj.	Maanviljelijä K. Mellin ¹⁴⁾
<i>Castréninkatu</i> , asuintontti N:o 14	Parturi G. A. Sauvola ¹⁵⁾
<i>Hanaholma</i>	Asfalttiosakeyhtiö Aleks. Pelander ¹⁶⁾

¹⁾ Rhkn pöytäk. jouluk. 6 p. § 3. — ²⁾ S:n s:n maalisk. 8 p. § 5. — ³⁾ S:n s:n syysk. 27 p. § 1. — ⁴⁾ S:n s:n maalisk. 29 p. § 7. — ⁵⁾ S:n s:n elok. 9 p. § 22. — ⁶⁾ S:n s:n kesäk. 7 p. § 1. — ⁷⁾ S:n jouluk. 6 p. § 38. — ⁸⁾ S:n s:n maalisk. 15 p. § 6. — ⁹⁾ S:n s:n maalisk. 8 p. § 16. — ¹⁰⁾ S:n s:n toukok. 3 p. § 10. — ¹¹⁾ S:n s:n huhtik. 11 p. § 10. — ¹²⁾ S:n s:n maalisk. 29 p. § 9. — ¹³⁾ S:n s:n syysk. 20 p. § 24. — ¹⁴⁾ S:n s:n maalisk. 8 p. § 15. — ¹⁵⁾ S:n s:n maalisk. 8 p. § 14. — ¹⁶⁾ S:n s:n jouluk. 20 p. § 24.

<i>Hermannin:</i>	
asuintontti N:o 9 kolm. kort.	Kauppias G. W. Orraeus ¹⁾
» » 9 nelj. »	Talonomistajarouva A. S. Westerberg ²⁾
» » 1 kuud. »	Sairaanhoidajatar J. Vainikainen ³⁾
» » 6 » »	Raitiotievaununkulj. A. F. Nyström ⁴⁾
» » 7 » »	Kirvesmies K. A. Henriksson ⁵⁾
<i>Humalisto</i> , huvilapalsta N:o 6	Rakennusmest. O. N. Rinne ⁶⁾
S:n » N:o 19	Talollinen A. Saxelin ⁷⁾
<i>Toukola</i> : asuintontti N:o 1 kort. N:o 1	Kirvesmies A. G. Andersson ⁸⁾
S:n » N:o 3 » N:o 3	Suutari A. V. Helenius ⁹⁾
S:n » N:o 3 Rantakorttelissa	Panimonomist. H. Bastman ¹⁰⁾
<i>Malm</i> , huvila-alue N:o 43 b	Liike K. M. Brondin ¹¹⁾
<i>Meilanssi</i> , asuinhuvi N:o 7	Varatuomarit V. Wellingk ja A. Branders ¹²⁾
<i>Pohj. Blekholma</i> , tilat N:ot 1 ja 2	Osakeyhtiö Helsingin Veneveistäjä ¹³⁾
S:n, tila N:o 3	Vapaaaherra A. von Alftan ¹³⁾
<i>Rönnskär, Länt.</i> , läntinen osa	Insinööri K. E. Ståhlberg ¹⁴⁾
<i>Sandudd</i> , tehdastontti N:o 1	Paraisten kalkkivuoriosakeyhtiö ¹⁵⁾
<i>Taipale</i> , huvila-alue N:o 59	Osakeyhtiö Karamelli-, Suklaa- & Marmeladitehdas Westerlund & Kumpp. ¹⁶⁾
<i>Tilkan niitty</i> , kirj. A.	Professori T. Laitinen ¹⁷⁾
<i>Utrikaporin Käivöpuisto</i> , kylpylaitos ..	Kauppias F. Montén ja rautatienvirkamies U. Westerholm ¹⁸⁾
<i>Wallininkuja</i> , asuintontti N:o 3	Tilanomistaja H. Böning ¹⁹⁾
Sama tontti	Talonomistaja J. F. Peltonen ²⁰⁾
<i>Ås</i> , tontti N:o 9	Talonomistaja W. Nuuskala ²¹⁾
<i>Hernesaari</i>	Maalarinvaimo A. A. Saarinen ²²⁾
<i>Itä-Viertotie</i> , asuintontti N:o 9	Kaartinkapteeni Georg Fraser ²³⁾

Laidunmaan ruohikkojen ja kaislikkojen korjuuoikeuden vuokralle-
anto.

Yhteensä 206 markan maksusta myönsi Rahatoimikamari 5 henkilölle oikeuden käyttää laidunmaana²⁴⁾ siihen soveltuvia alueita sekä

1) Rhkn pöytäk. huhtik. 19 p. § 9. — 2) S:n s:n jouluk. 20 p. § 2. — 3) S:n s:n toukok. 3 p. § 17. — 4) S:n s:n huhtik. 26 p. § 22. — 5) S:n s:n kesäk. 21 p. § 5. — 6) S:n s:n elok. 9 p. § 25. — 7) S:n s:n lokak. 11 p. § 29. — 8) S:n s:n maalisk. 1 p. § 12. — 9) S:n s:n kesäk. 28 p. § 12. — 10) S:n s:n tammik. 4 p. § 48. — 11) S:n s:n elok. 9 p. § 20. — 12) S:n s:n heinäk. 5 p. § 15. — 13) S:n s:n huhtik. 12 p. § 28. — 14) S:n s:n toukok. 17 p. § 19. — 15) S:n s:n huhtik. 5 p. § 17. — 16) S:n s:n tammik. 11 p. § 33. — 17) S:n s:n helmik. 1 p. § 10. — 18) S:n s:n maalisk. 15 p. § 12. — 19) S:n s:n syysk. 13 p. § 4. — 20) S:n s:n marrask. 1 p. § 1. — 21) S:n s:n maalisk. 29 p. § 10. — 22) S:n s:n huhtik. 26 p. § 23. — 23) S:n s:n heinäk. 5 p. § 9. — 24) S:n s:n huhtik. 5 p. § 6, huhtik. 26 p. § 5, toukok. 25 p. §§ 6, 7 sekä kesäk. 14 p. § 2.

yhteensä 37 markan korvauksesta 3 henkilölle oikeuden korjata ruohikon ja kaislikon¹⁾ erinäisiltä käyttämättömiltä alueilta.

Sitäpaitsi myönnettiin Palotoimikunnalle²⁾ oikeus vuoden kuluessa käyttää ruoholaidunta Eläintarhan urheilukentän ympärillä.

Vuoden kuluessa myönsi Rahatoimikamari 57 hakijalle³⁾ oikeuden 25 markan maksusta sekä 2 henkilölle⁴⁾ 10 markan maksusta toistaiseksi kaupungin maalle sijoittaa vaunuja virvoitusjuomain, hedelmäin ja jäätelön myyntiä varten; yhdelle henkilölle⁵⁾ oikeuden 10 markan maksusta ja 31 henkilölle⁶⁾ maksutta pitää pieniä kojuja kahvin, virvoitusjuomain, tupakan y. m. myyntiä varten; yhdelle henkilölle⁷⁾ oikeuden 10 markan maksusta sunnuntaisin pitää muutamissa kaupunkiin puistoista pöytiä kahvin ja voileipäin myyntiä varten. Yhdelle henkilölle⁸⁾ myönnettiin lupa 50 markan vuotuismaksusta rakentaa kolme kioskia virvoitusjuomain myyntiä varten.

Paikkoja virvoitusjuomavaunuja, kaupakojuja y. m. varten.

Valtuuston päätöksen nojalla huhtikuun 22 päivältä 1897 teki Rahatoimikamari uudet vuokrasopimukset seuraavista asuintonteista Hermannin ja Toukolan esikaupungeissa, nimittäin N:oista 2 ensimmäisessä korttelissa, 2 a kolmannessa korttelissa sekä 7 neljännessä korttelissa, kaikki Hermannia I.

Uusien välikirjain teko Hermannin ja Toukolan vuokraajien kanssa.

Erinäisten vuokraajien anomusten johdosta, että he saisivat heidän vuokramaallaan olevain rakennusten kiinnittämistä varten lain mukaan tarvittavan oikeuden kaupunkia kuulematta toiselle luovuttaa vuokraoikeutensa, myönsi Rahatoimikamari, Valtuuston huhtikuun 26 päivänä ja syyskuun 3 päivänä 1882 Kamarille antaman valtuutuksen mukaan ratkaista sellaisia asioita, vapaamman käyttöoikeuden seuraaviin vuokratiloihin:

Vapaamman käyttöoikeuden myöntäminen.

1) Rhkn pöytäk. huhtik. 12 p. § 1, huhtik. 15 p. § 7, elok. 27 p. § 11. — 2) S:n s:n toukok. 25 p. § 27. — 3) S:n s:n tammik. 18 p. § 5, helmik. 1 p. § 9, helmik. 15 p. § 3, maalisk. 1 p. § 4, maalisk. 8 p. § 6, huhtik. 5 p. §§ 38, 40—65, 67—79, huhtik. 12 p. §§ 2, 5, huhtik. 19 p. § 12, toukok. 3 p. § 39, toukok. 17 p. § 3, kesäk. 7 p. § 6, kesäk. 14 p. § 4, heinäk. 5 p. § 4, heinäk. 12 p. § 3, elok. 9 p. § 2, elok. 23 p. § 10, jouluk. 20 p. § 6. — 4) S:n s:n huhtik. 5 p. §§ 39, 66. — 5) S:n s:n toukok. 17 p. § 34. — 6) S:n s:n tammik. 4 p. § 3, tammik. 11 p. § 4, tammik. 18 p. § 3, helmik. 1 p. § 5, helmik. 15 p. § 7, maalisk. 8 p. § 7, maalisk. 29 p. § 5, huhtik. 5 p. § 4, huhtik. 12 p. § 24, huhtik. 19 p. § 13, huhtik. 26 p. § 21, toukok. 3 p. §§ 7, 8, 9, toukok. 25 p. § 4, kesäk. 7 p. §§ 4, 5, kesäk. 14 p. § 3, kesäk. 28 p. § 1, heinäk. 19 p. § 1, heinäk. 26 p. § 13, elok. 9 p. § 4, elok. 23 p. §§ 8, 12, 13, syysk. 6 p. §§ 2, 4, syysk. 20 p. § 2, lokak. 11 p. § 57, marrask. 8 p. § 3, jouluk. 20 p. § 5. — 7) S:n s:n syysk. 6 p. § 1. — 8) S:n s:n elok. 23 p. § 8.

Meilanssi, huvilapalsta N:o 25,¹⁾

Rosavilla, tonttipaikka N:o 56,²⁾

Rajasaari, huvilapalsta N:o 1 a³⁾

S:n » N:o 1 b⁴⁾

Sen sijaan että näistä tiluksista lähtevät vuokramaksut olivat olleet vakuutetut takaussitoumuksilla, tulivat tilukset nyt asianmukaisella tavalla vapaampi käyttöoikeus myönnettäessä ensi sijassa kiinnitetyiksi vakuudeksi kaupungille vuokramaksujen suorittamisesta.

Kauppahallit. Vuoden kuluessa toimitti⁵⁾ Rahatoimikamari huutokaupan vapaista puodeista kaupungin kauppahallissa Hietalahdentorilla; ja olivat tulot vuoden kuluessa kaikista puodeista Rantatorin kauppahallissa Smk 45,153: 85, Länsi-Rannan hallissa Smk 6,678: 57 ja Hietalahdentorin hallissa Smk 16,867: 85 eli yhteensä Smk 68,700: 27 Smk 75,290: 89 vastaan edellisenä vuonna.

Kaupungin uimahuoneiden vuokralleanto. Kaupungin uimahuoneet Siltavuorenraunassa, Haapaniemellä, Munkkisaaren salmessa, Ruoholahdessa ja Humallahdessa luovutti⁶⁾ Rahatoimikamari toimitettuaan huutokaupan erinäisille urakoitsijoille yhteensä 938 markan suuruista korvausta vastaan ja muutoin edellisenä vuonna voimassa olleilla ehdoilla.

Paikkoja [kausanjuhlia y. m. varten. Tehdyistä anomuksista myönnettiin erinäisille työväen-, raittius-, urheilu- y. m. yhdistyksille lupa käyttää kansanjuhlia varten Hesperian ja Hakasalmen puistoja⁷⁾. Kaisaniemen urheilukentät⁸⁾ luovutettiin suuria urheilukilpailuja ja potkupallopelin järjestämistä varten, n. s. Mäntymäki⁹⁾ Eläintarhassa lähetys- ja kansanjuhlia varten, alue eteläpuolella Puutarhayhdistyksen laitoksia¹⁰⁾ kansanjuhlan järjestämistä varten J. V. Snellmanin syntymän 100-vuotispäivän johdosta sekä Kyläsaari¹¹⁾ Vanhankaupunginlahdessa samoin kansanjuhlaa varten.

Sitäpaitsi luovutettiin osa Kaisaniemen puistoa¹²⁾ yleistä laulu- ja

¹⁾ Rhkn pöytäk. huhtik. 19 p. § 16. — ²⁾ S:n s:n tammik. 18 p. § 7. — ³⁾ S:n s:n elok. 30 p. § 15. — ⁴⁾ S:n s:n heinäk. 5 p. § 16. — ⁵⁾ S:n s:n marrask. 16 p. § 1. — ⁶⁾ S:n s:n toukok. 25 p. § 1. — ⁷⁾ S:n s:n maalisk. 1 p. § 1, maalisk. 8 p. § 1, maalisk. 22 p. § 1, huhtik. 19 p. § 38, toukok. 10 p. § 41, kesäk. 7 p. § 35, heinäk. 12 p. § 46, lokak. 18 p. § 39. — ⁸⁾ S:n s:n huhtik. 26 p. § 16, toukok. 10 p. § 23, kesäk. 7 p. § 7, elok. 16 p. § 4, lokak. 18 p. § 7, lokak. 25 p. § 5, marrask. 8 p. § 2, marrask. 29 p. § 2, jouluk. 20 p. § 40. — ⁹⁾ S:n s:n kesäk. 14 p. § 19, heinäk. 5 p. § 1. — ¹⁰⁾ S:n s:n toukok. 10 p. § 19. — ¹¹⁾ S:n s:n heinäk. 26 p. § 2. — ¹²⁾ S:n s:n jouluk. 6 p. § 31.

soittojuhlaa varten, jonka aikoi panna toimeen »Svenska Folkskolans Vänner» niminen yhdistys kesäkuun 6—9 päivänä 1907.

Koska Rahatoimikamarin tietoon oli tullut että paitsi niitä hedelmä- ja virvoitusjuomakauppiaita, jotka Kamarilta olivat saaneet luvan sellaiseen kauppaan myös muut henkilöt harjoittivat samallaista kauppaa, erittäinkin sunnuntai- ja juhlapäivinä siitä suorittamatta määrättyä maksua, päätti¹⁾ Rahatoimikamari poliisimestarilta anoa toimenpiteisiin ryhtymistä tämän väärinkäytön ehkäisemiseksi.

Luvan he-
delmäin- ja vir-
voitusjuomain
kauppa.

Tehdyistä anomuksista päätti Rahatoimikamari että kaupunki ottaisi huolekseen pitää puhtaana Helsingin suomalais-ruotsalaisen seurakunnan taloon N:o 14 Annankadun varrella²⁾ kuuluvat katuosuudet 250 markan suuruista vuotuista korvausta vastaan, lukuunottamatta erityistä korvausta lumenajosta ja jäänhakkauksesta laskun mukaan, katuosuudet talojen kohdalla Laivurinkadun³⁾ N:oissa 17 ja 19 115 markan suuruista korvausta vastaan ja samalla ehdolla, katuosuudet Roomalaiskatolisen seurakunnan talojen kohdalla Saunakadun⁴⁾ N:oissa 6 ja 8 120 markan suuruista vuotuista korvausta vastaan ja myöskin samalla ehdolla sekä katuosuudet Synnytyslaitoksen ja lastensairaalan tontin kohdalla⁵⁾ korttelissa N:o 133 2,200 markan suuruista korvausta vastaan.

Kadunpuh-
taa-
napidon huo-
leksiotta.

Saatuun ilmoituksen siitä että rakennusmestari E. Löppönen ilman siihen saatua lupaa käytti tonttia N:o 9 Huvilakadun varrella yunä sen viereistä kujaa varastopaikkana rakennustarpeita varten päätti⁶⁾ Rahatoimikamari kehottaa mainittua Löppöstä hetimiten poistamaan varastonsa sanotulta paikalta.

Luvaton varas-
topaikka.

Sittenkun Keis. Senaatti marraskuun 3 päivänä 1899 oli määrännyt että Helsinkiin kuuluva alue pinta-alaltaan 36.700 m² Fredriksbergin järjestelyaseman vieressä olisi valtion rautateitten laskuun pakko-
luunastettava ja alue asianmukaisesti paalutettu sekä pakkolunastus-
lautakunta sille paunut arvoksi 3 markkaa m² eli yhteensä 110,100
markkaa, oli Rautatiehallitus oikeuden kautta vaatinut arviotsumman
alentamista. Kun Helsingin Raastuvanoikeus päätöksellä lokakuun 8
päivältä 1902 oli hyljännyt Rautatiehallituksen vaatimuksen ja Keis.
Turun Hovioikeus tuomiolla helmikuun 8 päivältä 1905 oli vahvistanut

Keis. Senaatin
päättös Fred-
riksbergin ase-
man vieressä
olevasta alu-
eesta suoritet-
tavasta pakko-
luunastussum-
masta.

1) Rhkn pöytäk. syysk. 13 p. § 9. — 2) S:n s:n maalisk. 29 p. § 49. — 3) S:n s:n marrask. 22 p. § 27. — 4) S:n s:n toukok. 17 p. § 20. — 5) S:n s:n syysk. 13 p. § 19. — 6) S:n s:n huhtik. 19 p. § 36.

Raastuvanoikeuden päätöksen, oli Rautatiehallitus hakenut tähän muutosta Keis. Senaatilta, joka tuomiolla marraskuun 14 päivältä viime mainittua vuotta oli hyljännyt Rautatiehallituksen vaatimuksen. Tästä annettiin Rahatoimikamarille tieto,¹⁾ mikä merkittiin pöytäkirjaan.

Keis. Senaatin päätös Böhlen huvilapalstain vuokralleantoa koskevassa asiassa.

Sittenkun Rahatoimikamari kirjelmässä lokakuun 11 päivältä 1900 oli Maistraatille ilmoittanut²⁾ että Böhlen, kaupungille kuuluvan tilan haltija Julius Vilhelm Kronqvist Pikkuhuopalahden kylässä Helsingin pitäjää oli ruvennut sangen laajasti antamaan vuokralle tonttipaikkoja tilasta, oli Maistraatti harkinnut olevan syytä kieltää haltijalta moinen vuokralleanto, johon päätökseen tämä oli hakenut muutosta läänin Kuvernööriltä, joka kuitenkin oli hyljännyt valituksen. Tähän Kuvernöörin päätökseen oli huvilanomistaja K. J. Nilsson sittemmin kuolleen tilanhaltijan Kronqvistin alaikäisen tyttären Hertha Marian hoollojana Keis. Senaatilta hakenut muutosta. Päätöksellä joulukuun 16 päivältä 1905 hylkäsi Keis. Senaatti tehdyt valitukset, josta Rahatoimikamarille annettiin tieto³⁾ Maistraatin pöytäkirjanotteella tammi-kuun 20 päivältä 1906.

Nybondasin tilalla olevan alueen jako huvilapalstoihin.

Kaupungille lahjoitetun Nybondasin tilan haltija, herastuomari O. V. Nyström Oulunkylässä Helsingin pitäjää oli Maistraatilta anonut saada jätetyn asemakaavan mukaan jakaa kymmeneen eri huvilapalstaan sanottuun tilaan kuuluvan Oulunkylän rautatieaseman vieressä olevan maa-alueen, minkä mainittu Nyström Maistraatin päätöksellä marraskuun 5 päivältä 1902 oli oikeutettu antamaan vuokralle. Vaadittuna antamaan lausuntonsa anomuksesta puolsi⁴⁾ Rahatoimikamari toimitetun katselmuksen jälkeen sitä erinäisillä ehdoilla. Sittenkun herastuomari Nyström tämän johdosta oli tehnyt uuden ehdotuksen sanotuksi jaoksi, joka kuitenkin hiukan erosi Kamarin ehdottamasta, puolsi⁵⁾ Kamari myös tätä hankittuaan lausunnot Terveystaloutakunnalta ja Rakennuskonttorilta.

Pitennetty hallinto-oikeus tonttipaikkaan korttelissa N:o 330.

Sittenkun Rahatoimikamari kesäkuun 21 päivänä oli määrännyt pidettäväksi lähtökatselmuksen muun muassa Ekon huvilan N:o 26 tonttipaikalla, oli Kamariin jätetty sanotussa toimituksessa syntynyt asiakirja, jossa katselmusmiehet esiintuoduilla syillä olivat puoltaneet pitennettyä hallinto-oikeutta tontin haltijalle, tohtorinrouva A. Trygg-

1) Rhkn pöytäk. helmik. 8 p. § 14. — 2) Katso 1901 vuod. kert. siv. 143. — 3) Rhkn pöytäk. helmik. 8 p. § 15. — 4) S:n s:n toukok. 25 p. § 43. — 5) S:n s:n lokak. 25 p. § 30.

Heleniukselle, kuitenkin vain siihen osaan tonttia, joka oli kortteissa N:o 330, ja katsoi Rahatoimikamari hyväksi suostua¹⁾ ehdotukseen siten että vuokra olisi voimassa toistaiseksi katselmusmiesten ehdottamalla ehdoilla.

Sittenkun Valtuusto kokouksessa syyskuun 19 päivänä 1905 oli esiintuoduilla syillä hyljännyt²⁾ Venäläisen meripelastusseuran Suomenmaalaisen piirihallituksen tekemän anomuksen paikan luovuttamisesta Rajasaarella meripelastusasemaa varten, oli Maistraatti kirjelmän ohella marraskuun 9 päivältä samaa vuotta Valtuustolle lähettänyt Kuvernöörinviraston lähetteen, jossa vaadittiin tietoa siitä, eikö kaupunki olisi taipuvainen kyseessäolevaan tarkoitukseen luovuttamaan mitään muuta paikkaa. Tämän johdosta oli Valtuusto päättänyt mainitun pelastusaseman paikaksi luovuttaa kymmenen vuoden ajaksi kaupungille kuuluvan n. s. Läntisen Ouran. Saatuaan tästä tiedon päätti³⁾ Rahatoimikamari että sopimus saaren luovuttamisesta tehtäisiin Venäläisen meripelastusseuran kanssa.

Läntinen Oura luovutettu meripelastusasemaa varten.

Sittenkun Valtuusto kokouksessa joulukuun 11 päivänä 1900 täläläisen juutalaisen seurakunnan anomuksesta oli päättänyt että tontti N:o 26 Malminkadun varrella korttelissa N:o 154 luovutettaisiin sanotulle seurakunnalle korvauksetta synagoogan ja koulutalon rakentamista varten ehdolla että tontille viiden vuoden sisällä rakennettaisiin Valtuuston hyväksymän piirustusten mukaan, sekä mainittu seurakunta, kun tontille nyttemmin oli rakennettu yllämainitun päätöksen mukaisesti, Rahatoimikamarilta anonut lahjoituskirjaa tontista, päätti⁴⁾ Kamari antaa tämän.

Annettu lahjoituskirja juutalaisen seurakunnan tontista.

Neiti Therèse Wuorenheimo, jolle Valtuusto oli myöntänyt⁵⁾ erinäisiä huojennuksia vuokraehdoissa tontista N:o 2 yhdennessätoista korttelissa Hermannia, oli Rahatoimikamarin kansliaan ilmoittanut että kaupanhieromiset puheenalaisen tontin nykyisen haltijan kanssa tontin luovuttamisesta neiti Wuorenheimolle olivat rauenneet, mikä tiedoksi merkittiin⁶⁾.

Tontin N:o 2 Hermannin yhdennessätoista korttelissa rauennut luovutus

Sittenkun Terveyshoitolaupakunta ilmoittaen terveydellisistä epäkohdista erinäisissä kaupungin vuokramiesten Fredriksbergin aseman vieressä tilalla N:o 43 Malm olevissa sikatarhoissa Rahatoimikamarilta

Malmin tiluksen N:o 43 vuokrapalstojen käyttö.

1) Rhkn pöytäk. marrask. 8 p. § 55. — 2) Katso 1905 vuod. kert. siv. I. 36. — 3) Rhkn pöytäk. maalisk. 29 p. § 17. — 4) S:n s:n maalisk. 15 p. § 17. — 5) Katso edelle siv. I. 40. — 6) Rhkn pöytäk. lokak. 18 p. § 15.

oli anonut ryhdyttäväksi sellaiseen toimenpiteeseen, että sopimuksessa määrätyn kuuden kuukauden irtisanomisajan loppuun kuluttua kyseessä olevia alueita ei enää sanottuun tarkoitukseen luovutettaisi, ja Kamari tämän johdosta irtisanonut¹⁾ mainitut alueet, oli kolme vuokraajista Kamarilta anonut saada sikatarhojen asemasta alueillensa järjestää kanatarhoja; ja suostui Kamari näihin anomuksiin Terveyshoitolahtakunnan puollosta.

Kilpa-ajorata Pohjoissatamassa, Yhdessä tapauksessa antoi²⁾ Rahatoimikamari luvan kilpa-ajojen varten käyttäjä ja erottaa erään alueen Pohjoissataman jäällä.

N. s. normaalikatoksen paikka Kaisaniemessä, Rahatoimikamarilta oli Meteorologisen Keskuslaitoksen v. t. johtaja anonut saada laitosta varten yhä edelleen säilyttää entisellä paikallaan Kaisaniemen puistossa n. s. normaalikatosta meteorologisten havaintojen tekoa varten, ja päätti³⁾ Kamari suostuen anomukseen, että katosta saataisiin toistaiseksi säilyttää, ollen Keskuslaitos velvoitettu kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta korjaamaan sen pois.

Helsingin Telefoniyhdistyksen kaapelirummut, Helsingin Telefoniyhdistyksen jättämän yksityiskohtaisen suunnitelman kesällä 1906 laitettavista kaapelirummuista hyväksyi⁴⁾ Rahatoimikamari erinäisillä ehdoilla.

Katajanokan hiilenpurkauslaiturin korjaus, Toiminimi Viktor Ekin anomuksesta päätti⁵⁾ Rahatoimikamari että hiilenpurkauslaituri Katajanokan kaakkoisessa rannassa välttämättä korjattaisiin Rakennuskonttorin toimesta, kunnes täydellinen hiilikauppaa varten osotettujen laitosten uudistus ennätettäisiin panna toimeen, jolloin kustannus työstä ei kuitenkaan saisi nousta Smk:aa 2,200: — suuremmaksi sekä ollen anoja velvollinen poistamaan kaikki sellaiset laitokset, jotka saattaisivat estää laiturin yleistä käyttöä.

Korjaus talossa N:o 9 Vuorimiehenkadun varrella, Kaupungin talojen taloudenhoitajan esityksestä antoi⁶⁾ Rahatoimikamari Rakennuskonttorille tehtäväksi suorittaa erinäiset korjaustyöt kaupungille kuuluvassa talossa N:o 9 Vuorimiehenkadun varrella, joihin oli laskettu vaativan 2,600 markan kustannuksen, ja suoritettaisiin nämä kustannukset vuokravaroilla sanotusta talosta.

Kaupungin talojen palovakuutus, Sittenkun Kaupunkien Yleisen Paloapuyhtiön Johtokunta kirjelmässä Rahatoimikamarille oli ilmoittanut että kaupungille tuleva korvaus palovahingosta talossa N:o 5 korttelissa N:o 30 oli menetetty sen selvityksen perusteella että palon aiheuttanut kamina oli asetettu

¹⁾ Rhkn pöytäk. tammik. 18 p. § 15. — ²⁾ S:n s:n helmik. 8 p. § 3. — ³⁾ S:n s:n marrask. 8 p. § 49. — ⁴⁾ S:n s:n huhtik. 26 p. § 32. — ⁵⁾ S:n s:n maalisk. 29 p. § 47. — ⁶⁾ S:n s:n heinäk. 12 p. § 33.

vahingon kärsineeseen taloon ilman edelläkäypää ilmoitusta Paloapuyhtiölle ja hankkimatta siihen Maistraatilta lupaa, päätti¹⁾ Rahatoimikamari kehottaa Rakennuskonttoria antamaan tutkia, oliko samallaisia puutteellisuuksia kuin edellämainittu muissa kaupungille kuuluvissa rakennuksissa, jonka ohella kaupungin kaikkia viranomaisia, joilla oli käytettävänä kiinteistöjä, kehoitettiin olemaan ryhtymättä rakennusmuutoksiin hankkimatta asianomaista lupaa siihen, ynnä myös sen tapahduttua siitä hetimiten ilmoittamaan Rahatoimikonttorille asianmukaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä varten.

Sittenkun valtiolaitokselle kuuluvan Meilansin huvilan N:o 1 Bjälbon isännöitsijä oli Rahatoimikamarilta anonut että Rakennuskonttorin toimesta valtiolaitoksen laskuun laitettaisiin lawn-tennis kenttä, suostui²⁾ Kamari tähän anomukseen.

Lawn-tennis kenttä Bjälbon huvilaan.

Helsingin Teurastuslaitoksen Johtokunnan anomuksesta oikeutti Rahatoimikamari Johtokunnan toistaiseksi sulkemaan asiattomilta sen ajoiten, joka kulkee³⁾ laitoksen alueen poikki.

Tien sulkeminen.

Rahatoimikamarille tehtyjen valitusten johdosta erinäisistä epäkohdista lannan ja rikkojen lastauksessa Ruoholahden alueella sekä eräistä sanotun lahden venelaiturien puutteellisuuksista, päätti⁴⁾ Kamari paikan katselmuksen toimitettua antaa Rakennuskonttorin toimesta tehdä erinäisiä muutoksia sanottuun lastaukseen sekä korjata mainitut puutteellisuudet venelaitureissa.

Toimenpiteet lannanlastauksen järjestämisestä Ruoholahden alueella.

Sittenkun Maistraatti päätöksellä syyskuun 7 päivänä erinäisistä syistä oli erottanut kaupungin rankkurin H. G. Savelinin toimestaan oli tämä kaupungin lunastettavaksi tarjonnut hänelle kuuluvan, rankkurin asunnossa olevan kalusuojan, ja päätti⁵⁾ Rahatoimikamari ostaa sen 120 markan hinnasta.

Ostettu kalusuoja.

Tehdystä anomuksesta myönsi⁶⁾ Rahatoimikamari kauppias T. Miettiselle luvan käyttää mikäli tila myönsi erästä aluetta Katajanokan kaakkoisella niemellä louhittujen kivien kaatopaikkana.

Louhittujen kivien kaatopaikka.

Tehdystä anomuksesta myönsi⁷⁾ Rahatoimikamari talonomistaja G. R. Anderssonille oikeuden kuuden kuukauden aikana tontilla N:o 7 Laitanvarustajankadun varrella korttelissa N:o 129 säilyttää sitä osaa ano-

Rakennuksen poiskorjaamisen lykkäys.

1) Rhkn pöytäk. syysk. 6 p. § 3. — 2) S:n s:n toukok. 17 p. § 15. — 3) S:n s:n jouluk. 6 p. § 43. — 4) S:n s:n heinäk. 5 p. § 6. — 5) S:n s:n marrask. 8 p. § 29. — 6) S:n s:n tammik. 11 p. § 31. — 7) S:n s:n maalisk. 8 p. § 20.

jan rakennuksesta naapuritontilla N:o 5 saman kadun varrella, joka ulottui ensinmainitulle tontille.

Väliaikainen
raitiorata Sör-
näisten Ranta-
tiellä.

Sittenkun tehtailija K. Kallio Rahatoimikamarilta oli anonut lupaa saada poikki Sörnäisten Rantatien laittaa väliaikaisen kapearaiteisen radan anojan varastopaikan itäpuolella korttelia N:o 289 ja rannan välille, katsoi Kamari¹⁾ sopivaksi suostua sanottuun anomukseen erinäisillä Rakennuskonttorin ehdottamilla ehdoilla ja ollen anoja velvollinen kuukauden kuluessa irtisanomisesta poistamaan laitoksen.

Merivahingoit-
tuneen tavarän
säilytyspaikka.

Tehdystä anomuksesta myönsi²⁾ Rahatoimikamari toiminimi Viktor Ekille luvan toistaiseksi, niinkauankuin tila sallii, tavarasuojassa N:o 1 Katajanokalla säilyttää merivahingoittunutta tavaraa 4 markan 50 pennin suuruisesta korvauksesta m²:ltä ja vuodelta.

Lupa ilmoittaa
skioptikonku-
villa.

Tehdystä anomuksesta myönsi³⁾ Rahatoimikamari puolestaan erinäisillä ehdoilla valokuvaaja Hj. Levonille luvan asettaa Mikonkadun poikki Sentraalipassaasin ja O. Y. Pohjolan talon ylempien kerrosten välille kankaan skioptikonkuvien synnyttämistä varten ilmoitustarkoitukseen.

Kysymys hiilien
varastopaik-
kana käytetyn
laivan poiskor-
jaamisesta.

Sittenkun Rahatoimikamari kokouksessa kesäkuun 8 päivänä edellistä vuotta oli päättänyt kehottaa Satamakonttoria pitämään huolta siitä että Suomen Höyrylaivaosakeyhtiölle kuuluva taklauseiton laiva joka jo useampia vuosia oli ollut Katajanokan etelärannassa kiinni ja, jota oli käytetty kivihiilien varastopaikkana, pikimmiten korjattaisiin pois, oli Satamakonttori selittänyt että se ei voinut ryhtyä Kamarin vaatimaan toimenpiteeseen saamatta määräystä Maistraatilta. Tämän johdosta jätti⁴⁾ Rahatoimikamari kirjelmässä tammikuun 18 päivästä 1906 Maistraatin harkittavaksi, voitaisiinko myöntää lupa mainitun laivan edelleen säilyttämiseen sanotulla paikalla.

Lupa kolmen
tihtaalin aset-
tamiseen.

Tehdystä, anomuksesta ja Rakennuskonttorin puoltavan lausunnon mukaisesti myönsi⁵⁾ Rahatoimikamari Osakeyhtiölle J. D. Stenberg & Pojat luvan veteen yhtiön tehdastontin vieressä N:o 7 korttelissa N:o 296 asettaa kolme tihtaalia.

Vapaa veden-
käyttö Yhdis-
tykselle hyvän-
tekeväisyyden
järjestämistä
varten.

Rahatoimikamarilta oli Yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämistä varten anonut oikeutta vapaaseen vedenkäyttöön vuodeksi eteenpäin yhdistyksen talossa N:o 28 Mariankadun varrella olevaa pesulaitosta varten, ja suostui⁶⁾ Rahatoimikamari tähän anomukseen.

¹⁾ Rhkn pöytäk. toukok. 3 p. § 23. — ²⁾ S:n s:n toukok. 17 p. § 28. — ³⁾ S:n s:n maalisk. 8 p. § 4. — ⁴⁾ S:n s:n tammik. 18 p. § 25. — ⁵⁾ S:n s:n heinäk. 12 p. § 29. — ⁶⁾ S:n s:n maalisk. 8 § 33.

Rakennusosakeyhtiö Kaleva oli Rahatoimikamarilta anonut lupaa saada yhtiön tonttiin N:o 10 Vallininkadun varrella johtaa vettä naapuritonttiin N:o 12 saman kadun varrella otetun vesijohdon kautta, ja suostui¹⁾ Kamari Vesijohtokonttorin puollosta kyseessäolevaan anomukseen.

Yhdistettyjä
vesijohtoja.

Selonteoksi vuoden kuluessa toimitetuista yleisistä töistä otetaan tähän seuraava Rakennuskonttorin toiminnastaan antama kertomus:

Yleiset työt.

»Rakennuskonttorin henkilökunnassa ei ole vuoden kuluessa tapahtunut mitään muutoksia.

Rakennuskonttori.

Ylimääräisiä »insinöörejä ja piirustaja-apulaisia» varten, »aineisia ja apuritöitä varten mittauksissa», sekä »kuluja» varten myönnettyjen määrärahojen yli on kuhunkin käytetty joku sata markkanen, jota vastoin »metsänvartija-apulaisia ja metsänviljelystä» varten myönnettyä määrärahaa ei aivan kokonansa käytetty.

Sen johdosta että vuoden kuluessa työmiesten palkkoja, sekä kirvesmiesten, muurarien että ajurien, hiukan korotettiin, käytettiin enemmän tai vähemmän yli melkein kaikkien määrärahojen.

Rakennukset ja tilukset.

»Sekalaisia korjauksia» varten myönnetyn määrärahan Smk:an 25,000: — yli käytettiin Smk 2,161: 53 riippuen paitsi edellämainitusta syystä myös siitä, että Seurahuoneen levykattoon ja erinäisiin vuotoränneihin täytyi tehdä suurenpuolisia korjauksia, jota työtä varten ei mitään menoerää oltu osotettu menosäännöissä.

Kustannukset »lumenvedättämisestä y. m. kaupungin taloista» nousivat Smk:aan 4,585: 63; määräraha Smk 4,300: —.

Hakasalmen huvilan rakennusten ulkopuolinen maalaus, työkalukotoksen y. m. laittaminen kaupungin tarvekalupihalle sekä eräät Vanhankaupungin myllyn korjaukset suoritettiin kaikki lasketuilla kustannuksilla.

Makasiinirannassa olevan tavarasuojuksen osaston N:o 1 lattian sijaan pantiin betonia, josta kustannus teki Smk 3,171: 75; määräraha oli Smk 3,000: —.

Korjauskustannukset Kansankirjastossa nousivat Smk:aan 3,641: 30; määräraha oli Smk 3,500: —.

Määrärahan Smk:an 7,000: — yli käytettiin Smk 176: 61 erinäisiin korjauksiin Pohjoisessa ja Eteläisessä Palotornissa.

1) Rhku pöytäk. helmik. 15 p. § 31.

Kustannukset Töölön kansakoulun kaasujohtojen asettamisesta nousivat Smk:aan 5,377: 50; määräraha oli Smk 5,525: —.

»Valtuuston istuntosalin korjausta sekä uusien huonekalujen hankkimista varten siihen» oli yhteensä myönnetty Smk:an 20,000: — suuruinen summa, josta Smk 19,521: 13 tähän tarkoitukseen käytettiin.

»Työvälistysoimiston huoneuston uudestisisustus ja laajentaminen» vaati Smk:an 3,874: 31 suuruisen kustannuksen.

Sähkövalaistusjohdon laittaminen Katajanokan Tulli- ja Pakkahuoneen tornikelloon vaati lasketun kustannuksen.

»Marian sairaalan korjauksiin» myönnetyn määrärahan Smk 19,000: — yli käytettiin Smk 3,689: 30 riippuen siitä, että eräitä arvaamattomia töitä täytyi suorittaa, joita menosääntöä laadittaessa ei oltu voitu ottaa laskuun. Niin esim. täytyi yhteen kirurgisen osaston höyrypannuun tehdä jotensakin suuri korjaus. Sitäpaitsi oli kulkutautipaviljonkiin vuoden kuluessa aikaisemmin laitettujen lisärakennusten kokoliittipeitteeseen ilmestynyt halkeamia senjohdosta, että hirret olivat vuoden kuluessa kuivuneet, jonka vuoksi nämä seinät osittain täytyi uudelleen rapata ja maalata.

»Poliisin käytettävissä olevien huoneustojen korjaus» vaati Smk:an 6,714: 09 suuruisen kustannuksen; laskettu oli Smk 6,000: —.

Että Raatihuoneen pihan laskemiseen sementtimakadamilla myönnetyn määrärahan Smk 1,500: — yli käytettiin Smk 460: 13, johtui siitä että pihaan sijoitettujen lokaviemärien havaittiin kaivamisia toimitettaessa olevan sellaisessa kunnossa, että niitten sijaan oli osittain pantava uusia.

Kustannus vuoden kuluessa rakennetusta »Vaivaistalon kolmannesta keuhkotautispaviljongista nousi Smk:aan 53,779: 88; arviolta myönnetty määräraha oli Smk 50,000: —.

»Tehtaankadun uutta kansakoulutoltoa» varten, jonka rakentamista valvoo erityinen rakennustoimikunta, suoritettiin tasotus- ja perustustyöt Rakennuskonttorin toimesta. Muuraustöitä ei sitävastoin voitu alkaa, siitä syystä, että työmiehet julistivat rakennuksen lakonalaiseksi, jonka vuoksi loput määrärahasta siirrettiin vuoteen 1907.

Smk:aksi 4,800: — laskettu lisärakennus Maarian sairaalan desinfektionimajaan laitettiin kevään kuluessa, mutta kustannus siitä teki Smk 5,585: 96; määrärahan riittämättömyys riippui osaksi mainituista työpalkkain korotuksista, osaksi rakennusaineitten kallistumisesta.

Kustannukset kaupungin yleisten paikkojen ja katuosien »sekalai-^{Kadut ja yleiset}sista korjauksista» nousivat Smk:aan 11,604: 01; tähän tarkoitukseen oli ^{paikat.} myönnetty Smk 12,000: —.

Priima noppakivillä asfalttiin laskettiin vuoden kuluessa seuraavat kaupungille kuuluvat katuosuudet: Mikonkatu pitkin Rautatientoria, määräraha Smk 19,000: —, kustannus Smk 18,792: 20; Sofiankatu, määräraha Smk 5,900: —, kustannus Smk 5,855: 61; Länsi-Heikinkatu Bulevardin- ja Vladimirinkadun välillä, määräraha Smk 20,200: —, kustannus Smk 19,932: 72; Vladimirinkadun jatko Itä- ja Länsi-Heikinkadun välillä, määräraha Smk 3,000: —, kustannus Smk 2,819: 10; Antinkadun jatko Itä- ja Länsi-Heikinkadun välillä, määräraha Smk 6,200: —, kustannus Smk 3,512: 97; Kauppatorin itäisin osa, määräraha Smk 23,000: —; kustannus Smk 22,918: 41; 2,5 metrin levyinen jalkakäytävä poikki Erottajantorin Erottajankadun jatkoksi, määräraha Smk 1,150: —, kustannus Smk 1,299: 57; Siltasaarenkatu, määräraha Smk 24,500: —, kustannus Smk 24,183: 58.

»Erinäisten pitkin kaupungin katuosuuksia kulkevain suoja-aitain uusimisesta ja korjauksesta» nousi kustannus Smk:aan 15,924: 01; laskettu oli Smk 14,000: —. Syy määrärahan riittämättömyyteen oli se, että Grejuksen tilan liittämisestä Helsinkiin kaupungin kunnossapitovollisuus L. Viertotiehen nähden melkoisesti laajeni, ollen siitä seurauksena että pitkät matkat mainittua viertotietä täytyi liikenteen turvaamiseksi varustaa suoja-aidoilla, vaikka mitään määrärahaa niitä varten ei oltu menosäännössä osotettu.

»Pitkänsillan kannen uusimisesta» oli menoja Smk 2,342: 94; laskettu oli Smk 2,250: —.

»Töölönkadun tontin N:o 45 tasottaminen» leikkipaikaksi kansakoululapsille suoritettiin osotetulla summalla Smk 3,200: —.

Mukulakivillä laskettiin kaupungin osuus Tehtaankatua Laivurinkadusta Sepänkatuun, määräraha Smk 21,000: —, kustannus Smk 20,954: 25 sekä Laivurinkatu Tehtaan- ja Sepänkadun välillä, määräraha Smk 10,600: —, kustannus Smk 11,013: 59.

»Kaupungin Merikadun osuuden ja Meritorin osien makadamiseraamiseen» myönnetyn määrärahan Smk 13,300: — yli käytettiin Smk 4,941: 94 siitä syystä, että mainittua toria vedenjuoksun aikaansaamiseksi paikottain täytyi korottaa aina 0,5 metriä, joten murennettua kiveä meni enemmän kuin oli laskettu.

»Hakaniemen torin ja Haapaniemenkadun välisen Söörnäisten Rantatien kaupungille kuuluvan osuuden laskeminen mukulakivillä» ei tullut aivan valmiiksi, jonka vuoksi säästö määrärahasta siirrettiin vuoteen 1907.

Vaihderaitteet Hakaniemen torille ja Söörnäisten Rantatien läntiseen osaan laitettiin vuoden kuluessa siihen tarkoitukseen osotetulla summalla Smk 10,800: —.

Sitävastoin ei voitu Rahapajanrannan vaihderaidetta laittaa koko pituudelleen senvuoksi, että kiskoja ei saatu ajoissa Valtionrautateitten varastosta. Ja siirrettiin säästö määrärahasta vuoteen 1907.

Kaduntasotuksista suoritettiin vuoden kuluessa :

Pitkäsillan rannan tasotus 15 metrin leveydeltä pitkin korttelia N:o 298, määräraha Smk 5,300: —, kustannus Smk 5,114: 43.

3:nen linjan tasotus pitkin korttelia N:o 315, määräraha Smk 16,500: —, kustannus Smk 17,141: 36.

Pääskylänkadun tasotus I. Viertotien ja Söörnäisten Rantatien välillä, määräraha Smk 65,100: —, kustannus 65,011: 22.

Kulmalankadun tasotus, määräraha Smk 14,100: —, kustannus Smk 14,078: 27.

Korttelin N:o 285 itäpuolella olevan kadun tasotus, määräraha Smk 2,600: —, kustannus Smk 2,855: 27.

Fjälldalin museotonttia ympäröiväin Museon-, Töölön-, Cygnaeuksen- ja Aurorankatujen sekä L. Viertotien tasotus, määräraha Smk 132,500: —, kustannus Smk 132,099: 18.

Korttelin N:o 107 pohjoispuolella olevan tien tasotus, määräraha Smk 3,900: —, kustannus Smk 4,280: 70.

Ruoholahden täytteellä olevien varastopaikkojen välisten teitten tasotus, määräraha Smk 10,300: —, kustannus Smk 17,091: 92. Syynä määrärahan riittämättömyyteen oli se, että mainittu alue täytteen runsauden takia eri rakennuspaikoilta oli melkoisesti laajentunut, jonka vuoksi myös teitä oli pidennettävä tehdäkseen mahdolliseksi antaa vuokralle äskensaatu alue varastopaikoiksi.

Tasotettaessa Porvoonkadun pohjoista osaa Kotkan- ja Karjalankatujen välillä, Fredriksberginkatua 8 metrin leveydeltä Kotkan- ja Karjalankadun välillä, Inkoonkatua sekä Karjalankatua 12 metrin leveydeltä Porvoon- ja Fredriksberginkadun välillä mentiin määrärahan Smk 51,800: — yli Smk:lla 6,902: 01 senjohdosta, että Porvoonkadulla alotetut työt

täytyi muutetun kaupunginasemakaavan mukaisesti jättää sikseen, joten kaikki katuun aikaisemmin pantu työ meni hukkaan.

»Sekalaisen kunnossapidon» kustannukset nousivat Smk:aan 17,344: 31; Kanavat ja viemärit, arviolta oli myönnetty Smk 15,000: —.

Samoin käytettiin »täydennystöihin» myönnetyn määrärahan Smk 3,000: — yli Smk 693: 07.

Helsinginkadun alla olevan kanavan uudelleen laskeminen 15” putkilla suoritettiin lasketulla kustannuksella Smk 4,600: —.

Kanavaa Rautatientorin alla ei voitu, sen vuoksi että suomalaisen teatterin ja Vilhonkadun tontin N:o 6 väliselle kapealle kadulle oli sijoitettuna erinäisiä rakennusaineita viimeksimainitulla tontilla rakenteilla olevaa taloa varten, uudelleen laskea, jonka vuoksi määräraha siirrettiin vuoteen 1907.

Kustannukset »Munkkisaarenkadun alaisen kanavan uudelleen laske- misesta» nousivat Smk:aan 802: 23; laskettu oli Smk 700: —.

Kustannus »Itä-Brahenkadun alaisen kanavan osain uudelleen laske- misesta Josafatin- ja Helsinginkadun välillä» nousi yli määrärahan Smk 1,500: — Smk:lla 492: 96, koska myös osa Helsinginkadun kanavaa Itä- ja Länsi-Brahenkadun välillä täytyi ensinmainitun työn yhteydessä ko- rottaa. Että kustannusta tästä korotuksesta ei oltu huomattu määrä- summassa, johtuu siitä että työn välttämättömyys voitiin havaita vasta sitten, kun kysymyksenalainen kanavajakso oli paljastettu.

Näkinkujan alaista kanavaa pidennettiin lasketulla kustannuksella Smk 2,500: ⁵/₄ —.

Uusia viemärikanavia laskettiin seuraavien katujen alle: Pääskylän- katu pitkin os. N:oja 5 & 7, määräraha Smk 5,300: —, kustannus Smk 5,230: 73; Kulmalankatu os. N:osta 3 Sibyllankadun alaiseen kanavaan, määräraha Smk 4,500: —, kustannus Smk 4,620: 73; Museokatu Töölön- kadusta L. Viertotiehen, määräraha Smk 17,200: — kustannus Smk 17,301: 03; Vuorikatu ja Käsityöläiskatu Hermannissa I, määräraha Smk 10,490: —, kustannus Smk 10,367: 85; Kammiokatu Töölönkadun ja L. Viertotien välillä: määräraha Smk 13,200: —, kustannus Smk 14,143: 91; L. Viertotie Kivelänkadusta Kammiokatuun, määräraha Smk 16,500: —, kustannus Smk 17,804: 69; Porvoonkatu Kotkan ja Karjalankadun vä- lillä sekä Inkoonkatu ja Espoonkatu, määräraha Smk 16,350: —, kusan- nus Smk 16,170: 65. Syynä siihen, että kustannukset Kammiokadun ja

L. Viertotien alaisista kanavista olivat määrärahoja suuremmat, oli se että porausmassa oli suurempi kuin kustannusarvioihin otettu.

Tiet. »Sekalaisisten teitten korjauksista» nousivat kustannukset Smk:aan 11,631: 53, ollen Smk 1,631: 53 arviolta myönnettyä määrärahaa suuremmat.

»Tie Helsingin viereisen kuritushuoneen alueen poikki» laitettiin kuritushuoneen toimesta myönnetyllä määrärahalla Smk 8,000: —.

Kustannus uudesta 8 metrin levyisestä, huvilan N:o 7 poikki kulkevasta tiestä vanhan ja uuden Eläintarhantien välillä nousi Smk:aan 11,615: 66.

Viertotiet. »Sekalaisein korjauksiin» myönnetyn määrärahan Smk 15,000: — yli käytettiin Smk 2,139: 34 pääasiallisesti siitä syystä, että L. Viertotie pohjoispuolelta n. s. 5 pennin tullia, jota tieosuutta Helsingin kunta aikaisemmin oli pitänyt kunnossa, mutta joka Grejuksen tilan siirrettyä Helsingille oli joutunut kaupungin huoleksi, kaipasi melkoisia korjauksia.

Satamat. Kustannukset laiturien, satamain, poijien väliaikaisten siltain, tihtaalein sekalaisista korjauksista, täytetöistä y. m. nousivat Smk:aan 22,626: 31. Mainittu summa jakaantuu seuraaviin yksityiseriin: Laiturit Smk 5,220: 93; pojit Smk 927: 91; Makasiinirannan nostokone Smk 142: 40; väliaikaiset sillat Smk 10,975: 71; täytetyöt Smk 5,085: 82 sekä sekalaista Smk 1,103: 54.

Kustannukset »jäälle vievistä silloista ja aitauksista pitkin rantoja ja jäärailoja» nousivat Smk:aan 5,580: 80; arviolta oli myönnetty Smk 3,000: —.

Mutaustöitä suoritettiin vuoden kuluessa pääasiallisesti pohjoissatamassa; kustannukset olivat Smk 22,262: 76.

»Kolmen mutausproomun korjaukseen» oli myönnetty Smk 6,000: —. Kuitenkin huomattiin yhden näistä proomuista olevan enemmän lahonneen, kuin mitä sen tarkastuksessa oli käynyt selville, jonka vuoksi sen korjaus vaati sellaisen kustannuksen, että määrärahan yli käytettiin Smk 1,119: 17.

»2 kpl. tihtaalia sekä 4 kpl. kiinnitysrenkaita pohjoisella Blekholmalla» laitettiin lasketulla kustannuksella.

Puhtaanapito-
laitos. »Kaatopaikkain ja laiturien kunnossapitoon» meni Smk 4,389: 52, määräraha Smk 2,800: — sekä »vahtien palkkaukseen» Smk 6,492: 12, määräraha Smk 5,200: —.

Kustannukset »makkien ja käymäläin puhtaanapidosta» nousivat

Smk:aan 14,507: 38 sekä »makkien ja käymäläin korjauksesta» Smk:aan 3,076: 77. Vastaavat määrärahat olivat Smk 12,000: — ja Smk 2,000: —.

Määräraha »kaupungin yleisten paikkain ja katuosuuksien puhtaana-pitoa varten» havaittiin jo syksyllä olevan tarkoitukseensa riittämättö-män, jonka vuoksi Rakennuskonttori katsoi olevan syytä Kaupungin-viranomaisilta anoa Smk:an 30,000: — suuruista lisäystä, mikä myös myönnettiin, ja kokonansa meni työn tyydyttävään suorittamiseen.

Kustannukset »kaupungin keskuskatujen kastelemisesta» ja »vier-to-ten ynnä muitten teiden puhtaanapidosta» nousivat samoin määrära-hoja suuremmiksi; tämä riippui sekä siitä että työaikaa on lyhennetty 10:stä 9:ään tuntiin että myös siitä että määrärahoja ei oltu laskettu ottamalla huomioon se palkkojen korotus, mikä vuoden kuluessa myön-nettiin kaikille kaupungin työmiehille.

Työkalujen sekalainen osto ja korjaus» suoritettiin Smk:lla 9,762: 12.

Työkalut.

Kustannukset »sekalaisista» nousivat Smk:aan 10,833: 20 jaettuina seuraaviin eriin:

Sekalaista.

Pesulaiturit	Smk	5,848: 36
Halkomitat	»	639: 33
Lyhtypylväät	»	1,342: 40
Hengenpelastuskalut	»	1,035: 94
Hermannin	»	359: 26
Turholma	»	1,383: 06
Sekalaista	»	224: 85

Yhteensä Smk 10,833: 20

Paitsi yllämainittuja menosääntöön otettuja töitä suoritettiin Ra-kennuskonttorin toimesta seuraavat työt, joihin varoja oli osotettu Val-tuuston käyttövaroista, nimittäin: Eläintarhan hiihtomäki, määräraha Smk 1,000: —, kustannus Smk 992: 18; Majoituslautakunnan huoneusto, määräraha Smk 1,250: —, kustannus Smk 1,524: 90; korjaus ent. Hes-perian kansakoulussa, määräraha yhtä kuin kustannus Smk 1,080: —; henkikirjurin huoneuston sisustus, määräraha Smk 1,400: —, kustannus Smk 1,381: 97; lämpöjohdon korjaus Marian sairaalassa, määräraha ja kustannus Smk 1,500: —; Seurahuoneen lattian korjaus, määrärahalla Smk 1,550: —; kustannus Smk 1,929: 42; etsivän osaston huoneuston muutos ja korjaus, määräraha ja kustannus Smk 2,700: —; Grejuksen

keuhkotautisairaalan korjaus, määräraha ja kustannus Smk 3,000: —; uusi talli Poliisikamarin pihalle, määräraha Smk 40,000: —, kustannus Smk 58,723: 75 (määrärahan riittämättömyys johtui osaksi siitä että erinäisiä pikku lakkoja syntyi työn kestäessä, osaksi siitä että työ täytyi suorittaa kovin sopimattomalla ajalla vuotta, nimittäin syystalven jälkipuoliskolla); koleraparakkien sisustus poliisin tarpeita varten, määräraha Smk 1,000: —, kustannus Smk 1,140: 74; siveysoaston huoneuston sisustus ent. tulli- ja pakkahuoneessa Länsi Rannalla, määräraha Smk 6,845: —, kustannus Smk 8,061: 83. Määrärahan riittämättömyys johtui siitä että sisustukseen tehtiin erinäisiä muutoksia ja täydennyksiä työn kestäessä. Eerikinkadun N:o 10 poliisiaseman uudestirakentaminen, määräraha ja kustannus Smk 5,800: — sekä lopuksi väliaikainen maneesi poliisin tarpeisiin, josta kustannukset nousivat Smk:aan 17,136: 06, laskettu oli Smk 11,500. Tämä johtui siitä että kustannusehdotus tehtiin sillä edellytyksellä että maneesi sijoitettaisiin valmiiksi tasotetulle alueelle Katajanokkaan, jota paikkaa ei kuitenkaan tarkoitukseensa hyväksytty, vaan osotettiin sen sijaan alue koleraparakkien läheisyydestä, missä ensin täytyi suorittaa suuria tasotus- ja poraus töitä, ennenkuin rakennustyö saatettiin alkaa.

Säästöpankinrannan osittaiseen tasottamiseen ja siveysoaston huoneuston uudestisisustamiseen osotettuja määrärahoja, Smk 5,000: — ja 5,200: — ei käytetty senvuoksi että uudet ehdotukset, jotka koskivat myös mainittuja töitä, jätettiin Valtuuston hyväksyttäväksi heti sen jälkeen, kun mainittu määräraha oli myönnetty. Ja siirrettiin sen tähden mainittu summa vuoteen 1907».

Kaupungin
geodeetin toi-
minta.

Kaupungin geodeetti on vuoden kuluessa suorittanut seuraavia Rakennuskonttorin ohjesäännön 5 §:ssä mainittuja toimituksia, nimittäin:

82 tontin mittausta, 59 tontin arvioimista, 10 huvilan- ja maan- katselmusta, 168 kolmenvuoden katselmusta, 33 tarkastuskatselmusta, 25 varastopaikan- ja kivenlouhimonkatselmusta, 12 rajanpaalutusta, 7 punnitusta ja 49 kivijalankatselmusta, sekä antanut 10 mittauskirjan ja 4 arvioimiskirjan kopiota, 10 todistusta ja tonttikirjan otetta sekä 25 karttaa tiluksista, varastopaikoista y. m.

Kustannukset
kaupungin
metsäin hoi-
dosta.

Kustannukset kaupungin metsäin hoidosta nousevat Smk:aan 1,825: 85, kulunkiarvioon otettu määräraha oli Smk 1,500: —.

Vesijohdosta, sen laajentamisesta ja toiminnasta on Vesijohtokonttori antanut seuraavan kertomuksen:

Vesijohdon
laajentaminen
ja arvo.

	Smk	piä
Vesijohdon pääoma-arvo alussa vuotta 1906.....	4,193,988	69
Vesimittarien osto	7,296	24
Vesijohto Kammiokadun alitse	2,350	—
» Perämiehenkadun, Merimiehen- ja Pursimiehenkatujen välillä (putkenvaihto)	2,848	23
» Kasarminkadun alitse P. Roopertinkadusta Vuorimiehenkatuun sekä Neitsypolun alitse Tehtaankatuun (edellinen osa putkenvaihtoa)	19,802	45
» Aleksanterin-, Helenan- ja P. Esplanadikatujen alitse Senatintorista Mariankatuun (putkenvaihto)	11,044	23
» Unioninkadun alitse P. Esplanadin- ja Aleksanterinkatujen välillä (osaksi putkenvaihtoa)	2,019	95
» Kanavatorin alitse Konstantininkadusta Aleksanterinkatuun.....	1,628	—
» Ritarikadun alitse Hallituskadusta Aleksanterinkatuun	4,096	66
» Sofiankadun alitse (putkenvaihto).....	2,766	09
» E. Esplanadinkadun alitse Korkeavuorenkadusta Kasarminkatuun sekä Fabianinkadusta Länsi-Rantaan (putkenvaihto).....	8,773	90
» Pitkäsillanrannan alitse pitkin korttelia N:o 298	4,177	47
» Pääskylänkadun alitse I. Viertotien ja Sörnäisten Rantatien välillä	14,517	45
» Kulmalankadun alitse (osa kesken)	2,564	56
» Vuorikadun alitse Hermannissa I.....	11,436	42
» Museokadun alitse Töölönkadusta L. Viertotiehen sekä Aurorankadun alitse Museokadun ja Viertotien välillä	14,868	90
» osittain Fredriksbergin-, Porvoon-, Espoon- ja Inkoonkatujen alitse	23,868	43
» osittain Unioninkadun alitse E. Esplanadin- ja P. Makasiininkatujen välillä (putkenvaihto).....	698	36
Vapaakaivo Hakaniemen torilla.....	482	57
Summa	4,329,228	60
Poistoa putkiverkosta	Smk 21,200: —	
» 5 % vesimittareista	» 11,934: 97	32,234 97
Summa	4,296,993	63

Asetettujen vesimittarien lukumäärä on lisääntynyt 81:llä ja oli vuoden lopussa 2,147. Vuoden kuluessa on konttori ostanut ne 6 vesimittaria, jotka ovat kuuluneet yksityisille kuluttajille, jonka vuoksi nyttemmin kaikki vesimittarit ovat kaupungin. Mittarien johtoaukon läpimitta käy selville seuraavasta taulusta;

Johtoaukon läpimitta	7	13	20	25	30	40	50	75	100	150	mm.
Lukumäärä	2	201	657	476	316	251	172	55	7	10	kpl.

Kulunkiarvioon otettu määräraha Humalkadun alaista johtoa varten käytettiin jo edellisenä vuonna etukäteen kuluvan vuoden menosäännöstä, jonka vuoksi kustannus tästä työstä otettiin huomioon 1905 vuoden vuosikertomuksessa. Samoin laskettiin Kammiokadun alainen johto vuonna 1905 ja oli tämän vuoden alussa jäljellä vain osa pintatöistä. Määrärahoihin nähden Porvoon-, Inkoon- ja Esplanadinkadun alaisia johtoja varten saa konttori huomauttaa, että näitä määrärahoja ei oltu käytetty kuten oli tarkoitettu kustannusarvoita tehtäessä, koska asemakaavaa tältä kohdalta muutettiin kulunkiarvion tultua vahvistetuksi. Tämän muutoksen kanssa yhtäpitävästi käytettiin määrärahat johtojen laskemiseen osittain Fredriksbergin-, Porvoon-, Inkoon- ja Esplanadinkadun alle. Johto osittain Unioninkadun alle E. Esplanadin- ja P. Makasiininkatujen välillä suoritettiin vuodelta 1905 säästyneillä varoilla, koska työtä ei kokonansa voitu silloin suorittaa, sen vuoksi että katua tarvittiin uutta talonrakennusta varten.

Putkiverkon
uudesta las-
keminen.

Vedenpaineen lisäämiseksi laskettiin uudelleen vuoden kuluessa johto Kasarminkadun alle 203 mm putkilla 102 mm asemasta, ja pitennettiin tätä johtoa Neitsypolun alle aina Tehtaankatuun asti, minne läpimitaltaan samallaisia putkia aikaisemmin oli laskettu. — Katajanokan kanavan alle vuonna 1905 laskettua 305 mm putkijohtoa jatkettiin P. Esplanadin-, Helenan- ja Aleksanterinkatujen alitse Senaatintoriin asti, joten on voitettu se etu, että aina Kanavarantaan asti kaksi toisistaan riippumatonta suurempaa johtoa on olemassa. — Sofiankadun ja osittain E. Esplanadinkadun alle on uusia suurempia johtoja laskettu, ennenkuin kadut ennätettiin laskea noppakivillä. — Perämiehenkadun alla on 102 mm putkijohto vaihdettu 203 mm johtoon ja Unioninkadun alle P. Esplanadin- ja Aleksanterinkatujen välillä vaihdettiin sellainen asfaltiton johto 126 mm johtoon, jonka ohella tämä putkenhaara yhdistettiin

Aleksanterinkadun alaiseen johtoon. Sellaisten umpinaisten putkenhaarojen poistamiseksi laskettiin johdot Ritarikadun ja Kanavatorin alle. Johto Kulmalankadun osan alle laskettiin sen vuoksi että katu tasotettiin ja muutettiin jonkin verran vanhasta suunnastaan, jonka tähden myös vesijohto oli muutettava. Ainoastaan osa työstä voitiin kuitenkin nyt suorittaa, koska vanhaa poliisiasemaa, joka on keskellä katua, ei vuoden kuluessa revitty maahan.

Kaikki muut suoritettut johdot ovat putkiverkon laajentamista vasta tasotettujen katujen alle.

Vapaakaivo Hakaniemen torilla tehtiin erinäisten torikauppiasten anomuksesta Valtuuston tarkoitusta varten osottamalla varoilla.

Putkenvaihdoista aiheutuneitten poistojen on laskettu nousevan seuraaviin määriin: Poistoja pää-
oma-arvosta.

Perämiehenkatu, 102 mm putkijohto	Smk	1,300: —
Kasarminkatu ja Kasarmintori, 102 ja 203 mm putkij. »		7,500: —
Aleksanterin-, Helenan- ja P. Esplanadinkatu, 102 ja 203 mm putkijohtoja	»	3,650: —
Unioninkatu, kaksi kohtaa, 102 mm putkijohtoja »		1,000: —
Sofiankatu, 102 mm putkijohtoja	»	1,250: —
E. Esplanadinkatu, kaksi kohtaa, 102 ja 203 mm putkij. »		3,500: —
Kulmalan- ja Sibyllankadut, 102 mm putkij. »		3,000: —
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>21,200: —</u>

Kuten aikaisemmissa vuosikertomuksissa on otettu huomioon, on Konttori laskenut 5 % poiston vesimittarien koko varastosta, mutta nyt todella poistanut tämän summan vesijohdon pääoma-arvosta.

Sittenkun sekä tämä summa että yllä laskettu — uudesti lasket- Pääoma-arvo.
tujen ja hyljättyjen putkijohtojen poistosta — oli vähennetty peruspääomasta, piti vesijohdon pääoma-arvon joulukuun 31 päivänä 1906, kertomuksen alussa olevan taulun mukaan, oleman 4,296,993 markkaa 63 penniä.

Koetettaessa jakaa tämä kustannus vesijohdon eri laitosten osalle on kuitenkin käynyt selville, että vielä seuraavat määrät on poistettava allamainituilla perusteilla, nimittäin:

Luettelokirjan mukaan aikaisemmin tehtyjä vesimittarien poistoja	Smk 7,600: 85	
Vesisäiliön koneistohuone, purettu vuonna 1902	» 800: —	
9 kpl. yksityisiä johtoja, jotka oli suoritettu vesijohdon toiminnan ensi vuosina, mutta nyt ilman arvoa.....	» <u>2,174: 76</u>	10,575: 61
Luettelokirjaan työkapineina otettuja, vaikka myös aikaisemmin pääoma-arvoon lisät- tyjä, nimittäin:		
Koneita työpajassa	» 9,823: 30	
Vesimittarien koekoneita	» 435: 50	
2 kpl vedenlämmitysasemia	» <u>483: 71</u>	10,742: 51
Samoin poistetaan aitaus rakennusten ympär- illä Vanhassakaupungissa, laitettu v. 1891	» 750: 67	
Mutta tulee lisäksi v. 1901 ostettu öljykellari Siltasaarella	» <u>500: —</u>	250: 67
	Yhteensä Smk	21,568: 79

Pääoma-arvo joulukuun 31 päivänä oli Smk 4,296,993: 63
Vähennetään vielä yllämainitut poistot » 21,568: 79
tulee *vesijohdon pääoma-arvoksi vuoden 1906 lopussa* Smk 4,275,424: 84

Se summa, millä kaupunki vuonna 1876 hankki itselleen vesijoh-
don Berlinin »Neptun» Continental Wasserwerks-Aktien-Gesellschaft
nimiseltä yhtiöltä, määrättiin 1,200,000 markaksi, mutta siitä vähen-
nettiin sopimusten ja sovintopäätösten nojalla erinäisiä määriä, niin
että ostosumma lopulta oli 1,114,758 markkaa 95 penniä.

Tämä määrä voidaan jakaa seuraavalla tavalla:

¹⁵ / ₁₆ Vanhankaupunginputouksesta	Smk 94,100: —	
Hirsirakennus henkilökuntaa varten (nyt po- liisikonttorina)	» 3,000: —	
Makasiinirakennus hirsistä	» 500: —	
Erinäisinä ulko- ja huonerakennuksia	» <u>400: —</u>	98,000: —
	Siirto Smk	98,000: —

	Siirto Smk	98,000: —
3 kpl. avonaisia siivilöitä Siltasaarella ynnä johtoja ja saaren tasotus	»	100,000: —
Sulkulaite ynnä vesiränni	»	20,000: —
Pumppuhuone kivistä	»	30,000: —
2 kpl. turbiinipumppulaitoksia	»	65,000: —
Vesisäiliö	»	80,000: —
Putkiverkko	»	<u>721,758: 95</u>
	Yhteensä Smk	1,114,758: 95

Otettaessa huomioon tämä ostosumman jako on vesijohdon eri la-
tosten arvo vuoden 1906 lopussa seuraava:

Vanhassakaupungissa :

¹⁵ / ₁₆ Vanhankaupungin putouksesta	Smk	94,100: —
Asuntorakennus (poliisikonttori)	»	3,000: —
Makasiinirakennus hirsistä	»	500: —
Erinäisiä ulkokuonerakennuksia	»	400: —
Asuinrakennuksia tiilistä	Smk 40,101: —	
Ulkokuonerakennus ristikoista ja lau- doista	» <u>1,400: —</u>	41,501: —
3 kpl. avonaisia siivilöitä	»	104,591: 15
3 » peitettyjä »	»	233,019: 17
Sulkulaite kivistä ja vesiränni	»	24,150: 59
Pumppuhuone tiilestä	»	30,000: —
2 kpl. turbiinipumpuja	»	60,063: 02
Kone- ja höyrypannuhuone tiilestä Smk	68,751: 47	
Höyrypumppulaitos johtoineen, pe- rusta ja 3 kpl. höyrypannuja ..	» 125,000: —	
Tämän savupiippu	» <u>8,000: —</u>	201,751: 47
Öljykellari Siltasaarella	»	500: —
Hiilisuojuus ristikoista ja laudoista Smk	2,800: —	
Hiilien purkauspaikka ja raiteet ..	» <u>7,026: 97</u>	9,826: 97
<i>Vesisäiliö</i>	»	223,160: 26
Sähköllä käypä vedenkorkeudenosottaja	»	2,410: —
Vahtitupa hirsistä säiliön vieressä	»	<u>2,913: 45</u>
	Siirto Smk	1,031,887: 08

Siirto Smk 1,031,887: 08

Vesijohdontyöpaja tiilestä Smk 30,204: 51

Ulkohuonerakennus ristikoista ja lau-

doista » 6,500: — » 36,704: 51

Vesiposteja satamissa » 25,473: 36

Kasteluposteja » 10,045: 77

Vapaakaivoja » 8,080: —

4 allasta hevosten juottamista varten » 6,353: 42 » 49,952: 55

Putkiverkko » 2,942,000: 10

Vesimittarit » 214,880: 60

Yhteensä Smk 4,275,424: 84

Lasketut ja
nostetut vesi-
johtoputket.

Vuonna 1906 laskettujen ja nostettujen vesijohtoputkien pituus ja ja läpimitta ynnä palopostien ja sulkuranojen lukumäärä näkyvät seuraavasta taulusta:

	406 mm putkea	305 mm putkea	203 mm putkea	152 mm putkea	127 mm putkea	102 mm putkea	Paloposteja kpl.	Sulkuranoja kpl.
Putkenvaihto Perämiehenkadun alla	—	—	101	—	—	—	—	—
» Kasarminkadun ja Kasarmintorin alla.....	—	43	522	—	—	—	1	3
» Aleksanterin-, Helenan- ja P. Es- planadinkatujen alla	—	296	—	3	—	—	—	5
» Unioninkadun alla (kaksi kohtaa)	—	—	—	43	124	—	—	2
» Sofiankadun »	—	—	—	125	—	—	—	1
» E. Esplanadinkadun alla (kaksi kohtaa).....	99	4	—	105	56	—	—	5
Vesijohto Neitsytpolun alla.....	—	—	139	—	—	—	1	2
» Kanavatorin alla	—	—	—	—	80	—	—	1
» Ritarikadun alla.....	—	—	—	122	—	—	—	2
» Pitkäsillan- ja Säästöpankinrinteen alla.....	—	—	—	4	166	—	2	2
» Pääskylän- ja Sibyllankatujen alla ..	—	—	335	—	54	—	2	4
» Kulmalankadun alla.....	—	—	—	—	73	—	1	—
» Vuori- ja Kauppatujen alla Her- mannissa	—	—	—	—	260	—	2	2
» Museo- ja Aurorankatujen alla Töölös- lässä	—	74	137	5	7	—	3	5
» Fredriksbergin-, Porvoon-, Espoon- ja Inkoonkatujen alla	—	156	—	225	218	—	7	6
Sekalaiset täydennykset.....	—	20	—	—	—	—	1	—
Yhteensä	99	593	1,234	632	1,038	—	20	40
Maasta kaivettuja tai hyljättyjä	—	—	223	—	—	1,457	—	—
Lisäys	99	593	1,011	632	1,038	—	20	40
Vähennys	—	—	—	—	—	1,457	—	—

Putkiverkon pituus ynnä siihen asetettujen palopostien ja sulkuranojen lukumäärä näkyy seuraavasta taulusta:

Putkiverkon
pituus.

	583 mm putkea m	533 mm putkea m	457 mm putkea m	406 mm putkea m	305 mm putkea m	203 mm putkea m	152 mm putkea m	127 mm putkea m	102 mm putkea m	76 mm putkea m	51 mm putkea m	Yhteensä putkea m	Paloportteja kpl.	Sulkuranoja kpl.
Jouluk. 31 p.														
1905.....	92	154	149	3,742	9,444	7,674	15,282	6,927	26,356	1,919	2,655	78,255	578	592
Lisäys v.														
1906.....	—	—	—	99	593	1,011	632	1,038	—	—	—	3,373	20	40
Vähennys v.														
1906.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1,457	—	—	1,457	—	—
Jouluk. 31 p.														
1906.....	92	154	149	3,841	10,037	8,685	15,914	7,965	24,899	1,919	2,655	80,171	598	632

Putkiverkon keskimääräinen läpimitta on 182 mm.

Putkiverkon kuutiosisäilyys on 2,820 kuutiometriä.

Vuoden lopussa oli käytännössä: 16 yleistä käymälää vesisuihkulla varustettuina, 4 allasta hevosten juottamista varten (joista kahdessa laitteet veden lämmittämistä varten), 60 vedenottoaikkaa puistojen ja 2 katujen kastelemista varten, 30 vedenottoaikkaa laitureilla laivojen varustamista varten vedellä, 15 keskeytyvää ja 15 alati juoksevaa vapaa-kaivoa ja juomavedenheittäjää, 4 suihkukaivoa (paitsi kahta yksityistä, joihin kaupunki hankki veden) sekä 2 vesipainehissiä. Kaupungin taloista ja laitoksista oli 37:ssä vesijohto.

Keskeytyvät vapaakaivot, jotka ovat auki koko vuoden, ovat seuraavilla paikoilla:

- yksi Narinkan vieressä,
- yksi Hietalahdentorilla,
- yksi Meritorilla,
- yksi Hakaniementorilla,
- yksi Hermannissa I torin vieressä ja
- yksi » II Viertotien varrella.

Seuraavat vapaakaivot ovat auki ainoastaan kesäisin, nimittäin:
 yksi Pohjois-Rannassa,
 yksi Eteläsatamassa,
 yksi Länsi-Satamakadun varrella Katajanokalla,
 yksi Sörnäisten lastauspaikan vieressä,
 yksi Vanhassakaupungissa,
 yksi Vanhalla hautausmaalla ja
 kolme Uudella »

Seuraavilla paikoilla on taas kesällä alati juoksevia vedenheittäjiä:
 kaksi Runebergin esplanadissa,
 yksi Elisabetin puistossa,
 yksi Kolmikulmapuistikossa,
 yksi Lapinlahden puistikossa,
 yksi Vanhankirkon » ,
 kaksi Kaivopuistossa,
 kolme Kaisaniemessä ja
 yksi Eläintarhassa, sekä vesialtaitten yhteydessä
 yksi Rautatientorilla,
 yksi Arkadian teatterin vieressä ja
 yksi Siltasaarenkadun varrella.

Sitäpaitsi on Töölössä Eläintarhanportin vieressä vedenottoa paikka, mistä vettä läpi vuoden myydään 50 pennin hinnasta kuutiometriltä.

Hallinto, käyttö ja sekalaista.

Vesijohdon hallinto ja käyttö.

	Smk	p:ä	Smk	p:ä
<i>Vesijohdantokonttori.</i>				
Yksi insinööri, palkkiota ja matkarahoja	8,400	—		
Yksi assistentti	4,800	—		
Yksi kirjanpitäjä	3,600	—		
Kirjurin- ja piirustajanapulainen sekä konttoripoika	4,438	20		
Vuokra, lämmitys, siivous ja valaistus	2,260	74		
Kuluja	2,606	12	26,105	06
<i>Vedennosto.</i>				
Yksi ylikoneenkäyttäjä, puolet palkkiota	1,350	—		
Yksi ensimmäinen koneenkäyttäjä, palkkiota	1,800	—		
Siirto	3,150	—	26,105	06

	Siirto	3,150	—	26,105	06
Yksi toinen koneenkäyttäjä, palkkiota		1,500	—		
Yksi puhdistaja s:n		1,000	—		
Lämmittäjä- ja apuripäivätyöt		736	94		
Polttoaineita höyrypumpulaitokseen ja konehuoneen läm-					
mitys, öljyä, vanua ja sekalaista		5,239	20		
Polttoaineita konemiehistön asuntoihin		500	—		
Turbiinipumpulaitoksen korjaus ja kunnossapito		2,075	38		
Höyrypumpulaitoksen » » »		1,743	71		
Vesirännin » » »		450	68		
Konemiehistön asuntojen » » »		1,076	21	17,472	12
<i>Siivilöiminen.</i>					
Yksi ylikoneenkäyttäjä, toinen puoli palkkiota		1,350	—		
Siiviläin jäädyttäminen ja kuoriminen, ynnä hiekan pesu,					
käräyttämisen ja täyttämisen		9,706	49		
Siiviläallasten korjaus		941	46		
Aitausten «		428	55		
Työkalujen korjaus ja sekalaista		1,000	—		
Polttoaineet pumpukaivoihin		250	—	13,676	50
<i>Putkiverkko.</i>					
Palopostien ja vedenottoapaikkain hoito		3,978	23		
Putkiverkon korjaus ja kunnossapito		2,297	13		
Palopostien ja sulkuranain y. m. korjaus ja kunnossapito		7,049	26		
Hylyksi jätettyjen tai nostettujen putkijohtojen poisto ..		21,200	—	34,524	62
<i>Vesisäiliö.</i>					
Yksi säiliönvahti, palkkiota		500	—		
Vesisäiliön sähköllä käyvän vedenkorkeudenosottajan ja					
vahdin asunnon korjaus ja kunnossapito		1,213	28	1,713	28
<i>Vesimittarit.</i>					
Vesimittarien korjaus ja tarkistus (vähentämällä tästä ker-					
tyneet maksut)		3,015	18		
Vesimittarien lukeminen ja tulosten käsittely		8,959	93		
Vesimittarien poisto		11,034	97	23,010	08
<i>Sekalaista.</i>					
Mittauksia ja tutkimuksia		2,080	53		
Palovakuutusmaksuja, veroja Helsinginpitäjään ja tele-					
fonimaksuja		2,545	03		
	Siirto	4,625	56	116,501	66

	Siirto	4,625	56	116,501	66
Hevosallasten vedenlämmityslaitosten käyttö ja hoito....		2,492	86		
Vanhankaupungin siivilä- ja suojelusalueen vuokra, siitä vähennettynä kaupungin alivuokraajilta kertyneet maksut		700	—		
Pohjoissataman vapaakaivon muutos		347	72		
Maksulippujen jakamiskustannukset		700	—		
Jatkettuja vesijohtoveden puhdistuskokeita ja pohjavesitutkimuksia		3,933	70	12,799	84
<i>Työpaja.</i>					
Yksi työmestari, palkkiota		1,933	33		
Päivätöitä yksityisten töihin		33,760	19		
Tarveaineet » »		54,080	53		
Työpajan työkalujen korjaus		2,000	—		
Aitausten korjaus sekä työpajarakennusten kunnossapito		1,000	—	92,774	05
	Yhteensä	—	—	222,075	55

Vesijohtokonttori.

Vesijohtokonttori-nimisen otsikon alla olevat menot ovat palkkoja ja tarverahoja vesijohdon laajennuksen, käytön, kunnossapidon ja hallinnon valvontaa sekä vesimaksujen ja vesijohtotöiden suorittamisesta tulevain korvausten maksuunpanoa varten.

Konttoritöitä oli vuoden kuluessa 99 toimituskirjaa, 171 kirjettä, noin 6,000 maksulippua kulutetusta vedestä sekä 1,706 laskua työpajan toimittamista töistä.

Konttorin assistentin, insinööri Einar Moringin pyynnöstä myönsi Valtuusto hänelle eron virasta maaliskuun 1 päivästä alkaen, vaikka hän yhä edelleen oli toimessa v. t. kesäkuun 1 päivään, jolloin hän astui nuoremman insinöörin toimeen Suomen tie- ja vesirakennusten Ylihallituksessa. Kokouksessa kesäkuun 14 päivänä valitsi Valtuusto assistentiksi insinööri John L. W. Lilljan.

Vedennosto.

Vuoden kuluessa nostetun veden määrä on 2,864,742 kuut. m., mikä on viime vuoden määrää 269,725 kuut. m. eli n. 10,4 % suurempi. Höyrypumpulaitosta käytettiin vain 16 päivänä yhteensä 337 tuntia, kun turbiinipumppuihin tehtiin tavanmukainen korjaus.

Taulu pumppulaitoksen käytöstä vuonna 1906.

Kuu	Turbiinipumppulaitos				Höyrypumppu- laitos			Yhteensä m ³	Nosto vuorokau- dessa		
	Pump- pul. N:o	Lukumäärä tunteja	Luku- määrä lyöntejä	m ³	Lukumäärä tunteja	Luku- määrä lyöntejä	m ³		Keskim. m ³	Enint. m ³	Vähint. m ³
Tammi- ...	I II	610 610	488,210) 489,352)	219,952	—	—	—	219,952	7,095	7,966	4,576
Helmi-	I II	572 571	452,524) 451,001)	203,293	—	—	—	203,293	7,260	8,261	4,670
Maalis-	I II	632 628	498,039) 491,037)	222,541	—	—	—	222,541	7,179	8,167	4,624
Huhti-	I II	596 620	490,848) 512,607)	225,777	—	—	—	225,777	7,526	8,896	5,063
Touko-	I II	667 655	585,922) 570,718)	260,243	—	—	—	260,243	8,395	9,437	5,513
Kesä-	I II	599 622	526,413) 542,232)	240,448	3	5,638	901	241,349	8,045	9,361	4,412
Heinä-	I II	520 509	467,608) 458,685)	208,414	144	298,763	47,742	256,156	8,263	10,393	4,582
Elo-	I II	471 489	411,000) 421,657)	187,350	190	310,546	49,626	236,976	7,644	8,833	4,729
Syys-	I II	632 641	551,619) 560,258)	250,173	—	—	—	250,173	8,339	9,382	5,623
Loka-	I II	665 658	586,694) 576,144)	261,637	—	—	—	261,637	8,440	9,301	5,363
Marras- ...	I II	637 626	554,444) 547,547)	247,948	—	—	—	247,948	8,265	9,472	5,343
Joulu-	I II	628 605	538,370) 522,508)	238,697	—	—	—	238,697	7,700	9,592	4,609
Koko v:na	—	14,463	12,295,437	2,766,473	337	614,947	98,269	2,864,742	7,849	4,412	4,412

Kulutus vuorokaudessa oli keskimäärin 7,849 kuutiometriä (= 90,8 sek. litraa), ollen suurimmillaan heinäkuun 9 päivänä, 9,862 kuutiometriä (= 114,1 sek. l.) ja pienimmillään kesäkuun 24 päivänä, 4,412 kuutiometriä (= 51,1 sek. l.). Suurin nosto, 10,393 kuutiometriä, heinäkuun 12 päivänä riippuu silloin toimitetusta vesisäiliön puhdistamisesta sekä sen täyttämisestä.

Nostokustannukset olivat keskimäärin 0,61 penniä kuutiometriltä vettä.

Siivilöiminen. Siivilöimiskustannus tekee 4 markkaa 18 penniä veden siivilöimisen neliometriltä siiviläpintaa ja 0,48 penniä kuutiometriltä vettä.

Siiviläin puhdistus toimitettiin 54 kertaa, kuten näkyy seuraavasta taulusta:

Puhdistettuja siivilöimisaltaita.	Tammikuu	Helmi- kuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
I	—	—	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—
II	—	1	—	1	1	1	—	—	1	1	1	1
III	1	—	—	1	1	1	1	—	1	1	1	1
IV	—	—	1	—	2	2	—	—	1	1	1	1
V	—	1	—	1	1	2	1	1	1	1	1	1
VI	—	—	—	2	1	1	1	—	1	1	1	1
Yhteensä	1	2	2	6	7	8	4	1	6	6	6	5

Eri siiviläin käyntiaika oli koko vuodelta: N:o I:n — 293, N:o II:n — 302, N:o III:n — 284, N:o IV:n — 296, N:o V:n — 298 ja N:o VI:n — 311 vuorokautta. Keskimääräinen käyntiaika kahden puhdistuksen välillä taas oli: N:o I:n — 42, N:o II:n — 43, N:o III:n — 35, N:o IV:n — 37, N:o V:n — 30 ja N:o VI — 39 eli kaikkien siiviläin 37 vuorokautta. Pisin käyntiaika ($\frac{6}{12}$ 05— $\frac{26}{2}$ 06), 113 vuorokautta, oli siivilällä N:o IV, lyhyin ($\frac{3}{6}$ — $\frac{7}{6}$ siivilöillä N:o IV sekä ($\frac{6}{6}$ — $\frac{16}{6}$) N:o V, kummallakin 3 vuorokautta.

Jään vahvuus oli avoimissa siivilöissä enintään 47, katetuissa 15 cm. Alin ilmalämpö oli — 22° C., alin lämpö määrä katetuissa siivilöissä — 2,0° C.

Vuoden kuluessa varustettiin kaikki siivilät asteikoilla ja kellujilla todellisen siivilöimispaineen mittaamista varten. Hiekka kaivettiin ja täydennettiin entiseen tapaan.

Muut tiedot siiviläin käytöstä ja sen tuloksista antaa seuraava taulu:

Taulu siiviläin käytöstä vuonna 1906.

Kuu	Siivilälääläkäytännössä m ²			Siivilöimisnopeus mm tunnissa			Läpikuultavuus cm						Veden bakteripitoisuus tutkittiin, kertaa	Bakteripesäkkeiden luku oli cm ² :ssä vesijohtovettä yli 700. kertaa	Siivilöimisellä poistettiin bakteripesäkkeitä keskim. 0/0
	Keskim.	Enint.	Vähint.	Keskim.	Enint.	Vähint.	Jokivesi			Vesijohtovesi					
							Keskim.	Enint.	Vähint.	Keskim.	Enint.	Vähint.			
Tammi-	2,635	2,805	2,610	109	127	71	59	60	53	75	75	75	5	2	95,9
Helmi-	2,666	2,925	2,610	114	129	66	60	61	59	75	75	75	4	2	92,2
Maalis-	2,777	2,925	2,610	108	127	66	58	59	57	75	75	75	5	4	93,0
Huhti-	2,745	2,925	2,610	115	142	75	24	58	6	59	75	41	5	4	93,8
Touko-	2,769	2,925	2,610	126	151	82	33	48	18	70	75	53	5	0	95,9
Kesä-	2,647	2,925	2,142	128	170	65	43	55	19	71	75	65	4	0	94,0
Heinä-	2,196	2,262	2,142	157	191	89	47	58	22	71	75	60	4	0	90,2
Elo-	2,580	2,925	2,142	124	150	77	42	52	18	73	75	65	4	0	95,5
Syys-	2,784	2,925	2,610	125	150	80	42	56	29	72	75	65	4	2	91,2
Loka-	2,739	2,925	2,610	129	148	76	46	59	30	75	75	68	5	2	96,7
Marras-	2,670	2,925	2,610	129	151	80	26	43	8	59	75	45	4	4	88,8
Joulu-	2,701	2,925	2,610	118	141	74	37	50	22	62	73	54	5	5	82,6
Koko vuonna	2,659	2,925	2,142	123	197	65	43	61	6	68	75	41	54	25	91,8

Siivilöimisnopeus on keskimäärin ollut 123 mm tunnissa ja oli ainoastaan noin 28 % pumppujen käyntiajasta alle 100 mm.

Siivilöimisellä on jokiveden läpikuultavuutta keskimäärin lisätty 58 %, jolloin on huomattava että se kone, millä veden läpikuultavuutta mitataan, ei erota suurempaa määrää kuin 75 cm, mutta että vesijohtoveden läpikuultavuus välistä on ollut sitä suurempi.

Kuten bakteriologisia tutkimuksia koskevasta taulusta näkyy on keskimäärin bakteripesäkkeitä vesijohdon vedessä vuoden kuluessa 524 kuutiocentimetriä kohti; eli enemmän kuin koskaan ennen, mikä ainakin osaksi riippuu jokiveden suuresta bakteripitoisuudesta, keskimäärin 6,364 kuutiocentimetriä kohti; suuren siivilöimisnopeuden vuoksi on kuitenkin myös siiviläin vaikutus ollut hiukan pienempi kuin edellisenä vuonna, niin että nyt keskimäärin vain 91,8 % bakteripesäkkeitä on poistettu siivilöimisellä.

Jokiveden lämpö määrä oli keskimäärin 7,4, enintään 24,4 ja vähintään 0,2° C, sekä suunnilleen yhtäpitävä Vanhassakaupungissa siivilöidyn veden lämpö määrän kanssa.

Putkiverkko. Vuoden kuluessa korjattiin 9 putkenkatkeamaa eli yksi aina 9 kilometrin putkenpituutta kohti.

Suurempia korjauksia tehtiin 82 palopostiin ja sulkurunaan, pienempiä melkein joka päivä. Palopostien hoito maksoi vuotta ja kappaletta kohti keskimäärin 4 markkaa 32 penniä. Putkiverkon ja siihen kuuluvain laitosten koko kunnossapitokustannus, poistot siihen luettuna nousee 430 markkaan 80 penniin kilometriltä putkenpituutta ja 1,21 penniin kuutiometriltä vettä.

Vesisäiliö. *Vesisäiliö* puhdistettiin kaksi kertaa ja oli tällöin säiliössä oleva vähin vesimäärä noin 800 kuut. m.

Vesimittarit. *Vesimittarit.* Korjattujen ja tarkistettujen vesimittarien luku oli 476 eli noin 22 % koko lukumäärästä. Vuoden kuluessa toimitettiin noin 25,500 eri vesimittarin lukemista. Juoksevat menot mittareista olivat vuodelta ja kappaleelta 10 markkaa 72 penniä kunnossapidosta, lukemisesta ja poistosta sekä 5 markkaa korkoa eli kaikkiaan 15 markkaa 72 penniä. Kertyneet vuokrat taas ovat keskimäärin 12 markkaa 87 penniä vuodelta ja kappaleelta.

Vuonna 1904 tarkastettiin 4 mittaria asianomaisten kuluttajain pyynnöstä ja oli yksi vahingoittunut, sekä osotti se silloin 3,8 % liian paljon, muut 0,6—2,4 % liian vähän. Keskimäärin osottivat kaikki vuoden kuluessa koetetut mittarit noin 1,5 % liian vähän.

Työpaja. *Työpaja.* Tietoja niiden töiden rahallisesta tuloksesta, joita työpaja on toimittanut yksityisille henkilöille taikka vesijohtoon kuulumattomille kunnallislaitoksille, antaa seuraava likimääräinen laskelma:

	Smk	p.	Smk	p.
<i>Tulot.</i>				
Tuloja vuonna 1906 toimitetuista töistä	—	—	108,735	33
<i>Menot.</i>				
Yksi työnjohtaja, palkkiota	1,933	33		
5,5 % poistoa ja korkoa työpaja- ja makasiinirakennuks.	2,018	75		
Työpajarakennuksen korjaus ja kunnossapito y. m.	1,000	—		
Työpajan työkalujen korjaus ja kunnossapito	2,000	—		
Varastokorko ja palovakuutusmaksut	4,000	—		
Työkoneiden poistoa ja korkoa	434	—		
	11,386	08		
$\frac{3}{4}$ tästä yksityisiä töitä varten (loput kaupungin)	8,539	56		
Päivätöitä yksityisten töihin	33,760	19		
Tarveaineita yksityisten töitä varten	54,080	53		
Laskulanketteja, kirjoja, kustannuksia laskumääräin perimisestä	1,000	—		
Mahdollisia maksuttomia korjauksia varten varataan	1,000	—		
Saatavain korkoihin ja mahdollisesti huomaamatta jääneisiin menoihin	1,355	05	99,735	33
Saldo puhdasta voittoa	—	—	9,000	—

Vuoden kuluessa työpajan suorittamain yksityisten johdonyhdistä misten luku on 73 seuraavan taulun mukaan:

Johtoaukon läpimitta: 25	30	40	50	75	100	150	mm
	18	5	14	19	14	2	1 kpl.

Kaupungissa puhjenneeseen putkenlaskijalakkoon liittyvät useimmat työpajan työmiehistä elokuun 25 päivänä, vaikka konttori aikaisemmin heille oli myöntänyt eräitä heidän vaatimiaan etuja. Kaikki työt, paitsi kaikkien välttämättömimmät, olivat sentähden keskeytetyinä tästä päivästä lokakuun 23 päivään, jolloin työmiehet palasivat työhön samoilla ehdoilla, jotka olivat olleet voimassa, ennenkuin mitään riitaisuuksia oli ilmennyt.

Samoin keskeyttivät muut työmiehet muutamia harvoja lukuunjottamatta elokuun 31 päivänä klo 5 i.p. työnsä vaatien 9-tuntista työpäivää. Kun kuitenkin yksityiset työnantajat kaupungissa olivat ulkoja rakennustyömiehille vakuuttaneet korkeintaan 9-tuntisen työpäi-

Työväestö ja
työpalkat.

vän, ei katsottu mitään syytä olevan pakottaa kaupungin työmiehiä tekemään työtä 10 tuntia, jonka vuoksi syyskuun 4 päivänä voitiin ryhtyä jatkamaan niitä harvoja töitä, jotka silloin vielä olivat loppuun suorittamatta.

Paitsi vakinaista kuukauspalkkaa nauttavia henkilöitä (9 kpl.), mikä vastaa koko vuodessa 26,233 markan 33 pennin suuruista menoa, sekä urakoitsijain työmiehiä, on vuoden kuluessa enintään 153, keskimäärin 92 ja vähintään 48 henkilöä ollut työssä vesijohdossa ja nousee heidän yhteenlaskettu palkkansa 115,389 markkaa 59 penniin. Keskimääräinen pääasiallisimpia ammatteja koskeva kustannus 10-tuntisesta työstä näkyy seuraavista tiedonannoista, joissa numerot sulkumerkkien sisällä merkitsevät tuntimäärää: rakennusmestarit ja työnjohtajat (8,600) — 8,25, kuorma-ajurit (8,851) — 7,67, muurarit (949) — 5,49, sepät (1,422) 5,00, sorvarit (1,285) — 5,13, kirvesmiehet (1,135) — 5,00, mittarinlukijat (5,467) — 4,56, viilarit (5,985) — 4,63, putkenlaskijat (18,659) — 5,13, valajat (833) — 5,08, apurit (47,124) — 3,62, yövahdit (2,133) — 3,14, vedenmyyjät (2,508) — 2,84 ja puhdistajat (1,240) — 3,21.

Työmiesten pyynnöstä ja Valtuuston suostumuksesta korotettiin vuoden alusta työpalkkaa 10 % niille työmiehille, joilla sitä ennen oli ollut pienempi palkka kuin 40 penniä tunnilta ja oli tästä seurauksena että myös eräitten muitten suurempaa tuntipalkkaa nauttivien työmiesten täytyi saada korotusta, jotta asianmukainen erotus palkkauksessa eri tavalla luokiteltujen työmiesten välillä yhä edelleen olisi olemassa. Samalla kertaa otettiin käytäntöön kaikille työmiehille palkkaus tunnilta. Eräillä työmiehillä oli näet aikaisemmin läpi vuoden ollut sama palkka päivältä, vaikka työaika oli vaihdellut 8 ja 10 tunnin välillä. Keskimääräinen kustannus 10-tuntisesta työstä on sen vuoksi nyt useimmissa tapauksissa melkoista suurempi kuin aikaisemmin, jolloin työpäivä aina laskettiin 10-tuntiseksi ja keskimääräinen palkkaus laskettiin sen mukaan.

Kaikki vesijohtokonttorin toimesta suoritettut työt vaativat seuraavat kustannukset:

Vesijohdon laajentaminen	Smk	135,239:	91
Sen käyttö, hoito ja korjaus	»	97,066:	53
Sijotustyöt	»	92,774:	05

Yhteensä Smk 325,080: 49

Nämä kustannukset jakaantuvat seuraavalla tavalla:

Palkat	Smk	26,233:	33
Päivätyöt.....	»	115,389:	59
Urakka- ja tinkityöt	»	10,647:	55
Rakennuskonttorin suorittamat työt, laskun mukaan	»	38,460:	—
Ainekset ja sekalaista	»	134,350:	02
Yhteensä Smk		325,080:	49

Kustannukset jokaisesta nostetusta kuutiometristä vettä ovat:

Kustannukset
m³:ttä vettä.

Jos ainoastaan siiviloimiskustannukset otetaan lukuun ..	0,48	penniä
Jos tähän lisätään pumppuamiskustannukset	1,09	»
Jos tähän lisätään putkiverkon hoidon ja kunnossapidon kustannukset	2,29	»
Jos tähän lisätään vesijohtokonttorin kustannukset	3,20	»
Jos tähän lisätään vesimittarien kustannukset.....	4,00	»
Jos tähän lisätään muut käyttö- ja kunnossapitokustannuk- set (paitsi työpajan kustannuksia) sekä vesimittarien poisto	4,51	»
Jos tähän lisätään 5 % korkoa perustamispääomalle	11,97	»
Jos tähän lisätään 1 % poistoa perustamispääomasta (paitsi vesimittareja	13,39	»

Tulo jokaisesta kuutiometristä vettä näkyy seuraavasta:

Tulo m³:ttä
vettä.

Kertyneitä vesimaksuja	Smk	561,835:	01
Tulo hevosaltaista.....	»	2,083:	85
Korotus vesimaksujen suorituksen myö- hästymisestä.....	»	1,388:	91
Vesimittarien vuokria	»	565,307:	77
		27,645:	50
Yhteensä Smk		592,953:	27

joten keskitulo jokaiselta nostetulta kuutiometriltä vettä on 20,70 pen-
niä. Tulot vedestä ja mittarein vuokrasta olivat yhteensä 68,240 mark-
kaa 66 penniä suuremmat kuin vuonna 1905 ja 82,480 markkaa 51
penniä suuremmat kuin 1906 vuoden tulo- ja menoarviossa otaksuttu
määrä.

Kuluttajia oli vuoden lopussa 1,494 ja niiden luku on vuoden Vedenkäyttäjät
kuluessa lisäytynyt 42:lla. ja vedenkulu-
tus.

Maksettavaksi pantu kulutus eri kaupunginosissa nousi seuraaviin määriin:

I kaupunginosa	194,839	kuut. m.
II »	315,633	»
III »	113,345	»
IV »	260,198	»
V »	163,705	»
VI »	96,420	»
VII »	213,279	»
VIII »	116,685	»
IX »	14,329	»
X »	104,721	»
XI »	103,116	»
XII »	118,253	»
Jakamattomat maa-alueet	226,298	»
			Yhteensä 2,040,821 kuut. m.

Keskimäärin on jokaisesta myydystä kuutiometristä vettä kertynyt 27,60 penniä vesimaksuja ja 1,35 penniä mittarivuokria, eli yhteensä 28,95 penniä.

Koska nostettu vesimäärä oli 2,864,742 ja myyty 2,040,821 kuutiometriä, on ero 823,921 kuutiometriä; 13,39 penniin yksikköhinnan mukaan vastaa se 110,323 markan 22 pennin arvoa ja kuuluu siihen vedenmenekki tulensamuttamiseen, yleisiin mukavuuslaitoksiin, hevosaltaihin ja vapaakaivoihin, katujen ja istutusten kastelemiseen, ynnä myös vuotanut ja mittareissa merkitsemättä jäänyt vesi.

Bruttovoitto. Työpajan käyttö mukaan luettuna on vesijohdon bruttosäästö vuonna 1906 ollut 479,613 markkaa 05 penniä. Jos tähän lisätään yllämainittu yleisiin tarpeisiin käytetyn veden arvo, niin nousee määrä 589,936 markkaan 27 penniin ja jos tästä vähennetään korko ja poisto perustamispääomasta (4,275,424: 84) sekä juoksevasta ainevarastosta (204,218: 28) 6 % ja kalustosta (51,793: 55) se määrä, mikä on merkittynä luettelokirjaan, 6,942 markkaa 92 penniä, eli yhteensä 264,977 markkaa 48 penniä, niin on jäännös 324,958 markkaa 77 penniä, mikä, lukuunottamatta sen pääomaksi muutetun tappion korkoa, jolla vesijohtoa käytettiin sen ensimmäisinä 6 á 7 toimintavuotena, on vuoden 1906 puhdas voitto.

Vuoden kuluessa myönnettyt ohjesäännön mukaiset alennukset suu- Alennukset.
remmasta kuin 125 kuutiometrin kulutuksesta vuosineljänneksessä sekä yksityisten servisiijohdoista vuotanut vesi nousevat yhteensä 50,411 markan 29 pennin määrään.

Yksityisen vesijohdon sulkemiseen syystä että vedenkulutusmak- Yksityisten
suja tai korvausta työpajan tekemistä töistä ei oltu suoritettu ryhdyt- johtojen sulke-
tiin 3 kertaa yhteensä 278 markan 23 pennin maksumäärän takia, mistä minen.
oli tarkoitettu seuraus. Vuonna 1904 suljetuista johdoista ei kahta vielä ole avattu, ja on tätä vastaava suorittamatta oleva määrä 1,001 markkaa 39 penniä.

Vedenkorkeus Vantaan joessa oli tulvakanteen verrattuna, v. 1905 Vedenkorkeus
seuraava: Vantaan
joessa

Kuukausi	Keskimäär. m	Enintään m	Vähintään m
Tammikuu	+ 0,11	+ 0,21	+ 0,08
Helmikuu	+ 0,07	+ 0,10	+ 0,05
Maaliskuu	+ 0,07	+ 0,13	+ 0,03
Huhtikuu	+ 0,80	+ 1,43	+ 0,02
Toukokuu	+ 0,34	+ 0,83	+ 0,10
Kesäkuu	+ 0,14	+ 0,30	+ 0,06
Heinäkuu	+ 0,05	+ 0,12	+ 0,06
Elokuu	+ 0,12	+ 0,31	+ 0,05
Syyskuu	+ 0,12	+ 0,25	+ 0,05
Lokakuu	+ 0,11	+ 0,19	+ 0,04
Marraskun	+ 0,29	+ 0,64	+ 0,10
Joulukuu	+ 0,32	+ 0,69	+ 0,15
Koko vuodelta	+ 0,21	+ 1,43	+ 0,06

Jäänlähtö alkoi huhtikuun 14 p., jolloin vedenkorkeus oli 1,43 m. yli tulvakannen.

Jatkettuihin vesijohtoveden puhdistuskokeisiin ja pohjavesitutki- Vesijohtoveden
muksiin on vuoden kuluessa maksettu 3,933 markkaa 70 penniä. puhdistus ja
pohjavesitutki-
mukset.

Näistä on koe puhdistaa Vantaan vesi kemiallista tietä rautaoksidi-
sulfatilla ja sitä seuraavalla tavallisilla hiekkasiivilöillä toimitetulla siivi-
löimisellä vuoden kuluessa loppuunsaoritettu ja käy selville siitä kerto-
muksessa, minkä konttori on antanut näistä kokeista, että vesi puhdistuu
tällä suolalla, mutta että tavallisia hiekkasiivilöitä on pidettävä vähem-

män sopivina sellaiseen veden puhdistukseen suuressa määrin ja sellaisella tavalla, millä kokeet nyt olivat järjestetyt, ollen siivilöimisaika lyhyt ja siivilöimisnopeus verraten suuri.

Vuoden alussa täydennettiin vuonna 1905 alotetut pohjavesitutkimukset alueella Viikin latokartanon ja Tikkurilan välillä tekemällä muutamia profiileja maakerroksista ja mittaamalla vesimäärää puroissa ja lähteissä. Myöhemmin kesällä ja syksyllä tehtiin tutkimuksia etäämpänä kaupungista pääsemättä kuitenkaan vielä mihinkään varsinaiseen tulokseen.

Tämän vuoden tapahtumista ansaitsee mainitsemista epäonnistunut koe räjäyttää syyskuun 21 päivän illalla dynamiitilla vanhempi vesijohtoputki pumppulaitoksen ja vesisäiliön välillä ja toisen uudemman samanaikainen sulkeminen.»

b) *Kaupungin irtainta omaisuutta, rahatointa ja hallitusvirastoja koskevia asioita.*

Kaupungin menot ja tulot.

Kaikki tiedot kaupungin menoista ja tuloista kertomusvuonna sekä vertailu vahvistetun kulunkiarvion ja todellisen tilinpäätöksen välillä ynnä myös selonteko kaupunginrahaston tilasta vuoden lopussa saadaan »Helsingin kaupungin Tilastollisesta Vuosikirjasta» vuodelta 1906.

Kaupungin irtain kalusto.

Hankkimalla eri lautakunnilta, hallituksilta ja konttoreilta tietoja vuoden kuluessa tapahtuneista kaupungin irtaimiston muutoksista on tämän omaisuuden kalustokirjaa täydennetty ja esitetään yhteenveto mainitusta kirjasta »Tilastollisessa Vuosikirjassa».

Kaupunginrahaston tarkastus.

Niissä kaupunginviraston tarkastuksissa, jotka kunnallisasetuksen säännöksen mukaan on säädetyssä järjestyksessä toimitettu joka neljännesvuosi, samaten kuin niissä ylimääräisissä tarkastuksissa, jotka Raha-toimikamarin vuonna 1878 tekemän päätöksen mukaan kaksi Kamarin jäsentä toimittaa, ei ole ollut mitään syytä muistutuksiin.

Obligatsioonien arvonta.

Helmikuun 1 päivänä asianomaisessa järjestyksessä toimitetussa obligatsioonien arvonnassa joutuivat¹⁾ seuraavat numerot lunastettaviksi:

¹⁾ Rhkn pöytäk. helmik. 8 p. § 9.

Helsingin kaupungin 3¹/₂ prosentin lainasta vuodelta 1898

Sarja litt. B à 2,000 markkaa N:ot 103, 184, 234.

» » C à 1,000 » » 142, 194, 363, 384, 459, 476.
 » » D à 500 » » 5, 31, 82, 133, 158, 206, 249, 285, 330,
 341, 433, 453, 654, 660, 769, 807, 834,
 855, 877, 907, 964, 997, 1,086, 1,133.

Helsingin kaupungin 4 prosentin lainasta vuodelta 1900.

Sarja litt. B à 2,000 markkaa N:ot 183, 578, 580.

» » C à 1,000 » » 680, 804, 835, 869, 885, 1,158.
 » » D à 500 » » 1,490, 1,563, 1,607, 1,624, 1,636, 1,935,
 1,941, 1,948, 1,966, 2,256, 2,337, 2,339.

Kesäkuun 5 päivänä toimitetussa obligatsioonien arvonnassa joutuivat seuraavat numerot lunastettaviksi¹⁾:

Helsingin kaupungin 4 prosentin lainasta vuodelta 1902.

à 500 markkaa N:ot 573, 969, 1,270, 3,005, 3,309, 3,552, 3,705, 3,746,
 3,779, 3,908, 3,956, 4,016, 4,143, 4,166, 4,383, 4,771, 4,930
 5,335, 5,412, 6,648, 6,654, 6,660, 6,688, 6,758, 7,040,
 7,077, 7,339, 7,371, 7,398, 7,429, 7,512, 7,530, 7,594,
 7,949, 7,960, 7,967, 8,048, 8,104, 8,159, 8,329, 8,335,
 8,377, 8,435, 8,499, 8,664, 9,433, 9,550, 9,759, 9,791,
 9,835, 9,865, 9,877, 9,940, 9,956, 10,093, 10,267, 10,367,
 10,451, 10,469, 11,270, 11,331, 11,338, 11,557, 11,632,
 11,763, 11,862, 11,905, 11,983, 12,441, 12,442, 12,494,
 13,020, 13,052, 13,564, 13,705, 13,741, 13,745, 13,816,
 13,916, 13,922, 14,418, 14,639, 14,646, 14,669, 14,679,
 14,683, 14,759, 14,987, 15,246, 15,744.

Ja marraskuun 1 päivänä toimitetussa obligatsioonien arvonnassa joutuivat²⁾ seuraavat numerot lunastettaviksi:

Helsingin kaupungin 5 prosentin lainasta vuodelta 1876.

Sarja litt. A à 1,000 markkaa N:ot 6, 98, 159, 213, 243, 299, 301, 304,
 327, 406, 496.

1) Rhku pöytäk. kesäk. 6 p. § 25. — 2) S:n s:n marrask. 15 p. § 12.

Sarja litt. B à 500 markkaa	N:ot	16, 17, 18, 86, 178, 211, 220, 252, 310, 343, 408, 423, 428, 610, 664, 711, 772, 808, 862, 1,009, 1,046, 1,048, 1,086, 1,109, 1,120, 1,196, 1,270, 1,287, 1,349, 1,390, 1,411, 1,421, 1,480.
» » C à 200 » »		50, 201, 263, 264, 334, 409, 444, 468, 480, 482, 518, 546, 562, 622, 689, 712, 714, 856, 970, 1,002, 1,009, 1,013, 1,032, 1,041, 1,122, 1,215, 1,241.

Helsingin kaupungin 4 1/2 prosentin lainasta vuodelta 1882.

Sarja litt. A à 3,000 markkaa	N:ot	22, 45, 88, 116, 126, 147.
» » B à 1,000 » »		20, 66, 83, 95, 96, 139, 143, 147, 153, 172, 182, 191, 204, 270, 295, 310, 366, 369, 388, 414, 419, 478, 480, 494, 530, 553, 561, 587, 700.
» » C à 500 » »		16, 22, 33, 52, 64, 69, 70, 88, 115, 158, 193, 197, 205, 206, 212, 221, 225, 252, 276, 325, 360, 366, 379, 422, 478, 555, 566, 578, 674, 693, 784, 792.

Helsingin kaupungin 4 1/2 prosentin lainasta vuodelta 1892.

Sarja litt. A à 5,000 markkaa = 3,600 kruunua	N:ot	21, 383, 395.
» » B à 1,000 » = 700 » »		17, 165, 542, 626, 649, 703, 846, 1,107, 1,141.
» » C à 500 » = 360 » »		443, 643, 644, 691, 756, 1,028, 1,103, 1,417, 1,679, 1,949.

Selonteoksi kaupungin tuloatuottavista oikeuksista otetaan tähän seuraava Liikennekonttorin antama kertomus liikenne- y. m. maksujen kannosta sekä konttorin toiminnasta.

Tulot.

»Yhteenlaskettu summa vuoden kuluessa Konttorissa kannetuista kaupungille tulevista maksuista nousi Smk:aan 925,275: 17, mikä summa on Smk 155,401: 54 eli 20,2 0/0 suurempi kuin vastaava määrä vuonna

1905. Jaettuna eri kantoeriin tulee lisäyksestä tuulaakin osalle Smk 66,118: 57, liikennemaksujen Smk 83,800: 86, mittaussmaksujen Smk 762: 63 ja makasiinivuokrain osalle Smk 4,719: 48. Ilmaistuna $\frac{0}{100}$:ssa edellisen vuoden kannosta tekee lisäys tuulaakista 27,3 $\frac{0}{100}$, liikennemaksusta 16,1 $\frac{0}{100}$, mittaussmaksusta 61,1 $\frac{0}{100}$ ja makasiinivuokrasta 89,5 $\frac{0}{100}$.

Verrattuna 1906 vuoden tulosäännessä laskettuun määrään on kantoon tullut lisäystä Smk 210,275: 17.

Lähinnä edellisinä 3 vuonna ovat tulot yhtämittaa nousseet noin 6 $\frac{0}{100}$:lla kumpasenakin vuonna 1903 ja 1904 sekä 5 $\frac{0}{100}$:lla vuonna 1905, jotavastoin 20 $\frac{0}{100}$:lla vuonna 1906.

Edellämainituissa Konttorissa kannetuissa Smk 925,275: 17 ovat Yleinen varastomakasiini. myös kaupungille tulevat maksut tavarasta, jota on tullissa käsitelty Yleisessä Varastomakasiinissa, jotka maksut tekivät Smk 106,926: 90, mistä tuulaakia Smk 54,536: 15 ja liikennemaksuja Smk 52,390: 78. Lisäys edelliseen vuoteen verraten nousee 20,5 $\frac{0}{100}$:iin eli melkein samaan prosenttimäärään kuin Konttorin koko kannosta. Tullikäsitteily Yleisessä Varastomakasiinissa alkoi kesäkuun 1 päivänä 1897 ja on siis jatkunut lähes 10 vuotta, minkävuoksi lienee syytä tässä luoda silmäys kuluneen kymmenvuotiskauteen katsoen kaupungille tulevien maksujen kantoon siellä tullikäsitteilyn alaisena olleista tavaroista. Niinä 7 kuukautena vuotta 1897, jolloin siellä oli tullikäsitteilyä, kertyi tuulaakia ja liikennemaksuja yhteensä Smk 11,226: 39 ja vuonna 1898 Smk 34,694: 72; vuonna 1899 nousivat ne jo Smk:aan 63,062: 29. Noustuaan vuonna 1900 yhä edelleen Smk:aan 71,724: 09 aleni yhteenlaskettu summa mainituista maksuista vuonna 1901 Smk:aan 66,439: 12 ja 1902 Smk:aan 63,001: 60. Vuodesta 1903 alkaen, jolloin kannettu määrä nousi Smk:aan 77,187: 01, on lisäännys yhtämittaa jatkunut ja nousi vuonna 1906 Smk:aan 106,926: 90.

Aiheena tähän tulojen tuntuvaan lisäykseen kuluneena vuonna on mainittava suurempi kulutuskyky hyvän vuodentulon johdosta ja edulliset puutavaran kauppasuhteet sekä, erittäinkin tuulaakiin nähden, vuoden alusta nostettu väkevämpään väkijuomain tullin korotus ynnä se seikka, että venäläinen raaka sokeri, joka vuodesta 1898 alkaen on kokonansa tyydyttänyt tšekäläisen tarpeen, viimeksikuluneina vuosina osittain täytyi korvata raa'alla sokerilla muista maista, mistä tuulaaki on korkeampi kuin venäläisestä, koska tuontia Venäjältä vaikeuttivat sikkäläiset häiriöt liikenneoloissa. Koska liikennemaksu raa'asta sokerista

suoritetaan määrällä, mikä ei ole riippuvainen alkuperästä, niin edellämainittu asianhaara ei vaikuta tuloon raa'an sokerin liikennemaksusta. Tarveainesten tuonti sotatarpeitten valmistamista varten Venäjän valtion laskuun vuoden edellisellä puoliskolla sekä lisääntynyt aseitten tuonti lienevät myös jossakin määrin osaltaan vaikuttaneet sekä tuulaakin että liikennemaksun tavattoman suureen lisäykseen.

Mittausmaksun lisäys, joka muutoin on aivan mitätön, riippuu pelkästä sattumasta, nimittäin siitä, että melkein sen suuruinen maksu kuin lisäys on, kannettiin ensimmäisinä päivinä vuotta 1906 suolalastista, joka oli tullut vähän ennen vuodenvaihdetta.

Makasiinivuokran lisäyksen aiheuttivat myös pääasiallisesti satunnaiset seikat. Muun muassa on kahta merivahingoittunutta laivalastia pitkänpuoleinen aika säilytetty kaupungin tavarasuojuksessa. Makasiinivuokra vain näistä kahdesta erästä nousi Smk:aan 2,704: 20.

Valaistaksemme vaikutuksia Valtuuston päätöksestä joulukuun 15 päivältä 1896 alentaa puoleen määrään liikennemaksut tavaroista, jotka meritse tulevat tahi menevät, joulukuun 15 päivästä alkaen seuraavan toukokuun 1 päivään saakka mainittakoon että tämä alennus vastaa

vuodelta 1903	Smk	36,339:	18
»	1904	»	27,157: 48
»	1905	»	31,230: 30
»	1906	»	49,928: 17

Kanto.

Todellinen vuonna 1906 velotettujen maksujen kanto nousi Smk:aan 902,555: 17 sekä rästejä edellisiltä vuosilta Smk 14,330: 14 eli yhteensä Smk 916,885: 31. Vuodenvaihteessa maksamaton määrä oli Smk 22,323: 67, josta suurin osa jo on tullut suoritetuksi. Myöskin vuonna 1906, kuten aikaisemminkin, on kanto tapahtunut täysin tyydyttävällä tavalla. Rästit lähinnäkuluneilta vuosilta 1901—5 nousivat vuodenvaihteessa Smk:aan 836: 15, mistä mitään mainittavia suorituksia ei liene odotettavissa, jonka vuoksi Konttori aikoo ehdottaa, sittenkun loppuselvitys eräästä konkurssi-jutusta vuodelta 1901 on tullut, lyhennettäväksi niitä rästejä, joita ei ole voitu saada kannetuiksi.

Vuoden kuluessa kannetut maksut jakautuvat 72,277 ilmoituskirjan osalle, näyttäen noin 15 $\frac{0}{0}$:in lisäyksen ilmoituskirjain luvussa edellisiin vuosiin verraten. Koko ilmoituskirjain lukumäärästä tulee postilähetys-

ten osalle 16,754 kpl, mikä lukumäärä on noin 27 $\frac{0}{10}$ suurempi kuin näiden ilmoituskirjain lukumäärä vuonna 1905. — Likemmä puolesta posti-ilmoituskirjain lukumäärästä ei kannettu summa kultakin ilmoituskirjalta noussut 50 penniin, mutta siitä huolimatta nousi koko posti-ilmoituskirjoista kannettu summa Smk:aan 25,806: 30. Valaistaksemme nopeata tavaraliikenteen lisääntymistä mainittakoon seuraavat tiedot kolmelta viimeiseltä vuodelta:

	1904	1905	1906
Posti-ilmoituskirjain lukumäärä	11,126 kpl.	12,293 kpl.	16,754 kpl.
Kannetut määrät tuulaakia ja liikennemaksua Smk	15,975: 32	19,666: 61	25,806: 80

Postilähetyksen lukumäärä on melkoista suurempi kuin posti-ilmoituskirjain lukumäärä, koska useampia lähetyksiä samalle henkilölle usein pannaan yhteen ainoaan ilmoituskirjaan.

Myötäliitetystä taulusta käy tarkemmin selville, miten debiteeraus ja kanto jakaantuvat kullekin kuukaudelle kertomusvuotta.

Kustannukset Konttorin hoidosta, pakkahuoneen kalustosta sekä valaistuksesta pakkahuoneessa ja muissa yleisön käytettävissä olevissa tullihuoneen huoneustoissa nousivat Smk:aan 44,990: 28, mistä Smk 43,640: 64 määrärahan III. 4 osalle sekä Smk 1,349: 54 määrärahan XV 4 s 19 osalle. Määrärahan III. 4 yli, joka vuoden 1906 menosäännössä on Smk:an 42,520: — suuruinen, on siis menty Smk:illa 1,120: 64, josta Smk 815: 98 ylimääräisten apulaisten palkkaamiseen, riippuen siitä että kyseessäoleva ylimääräisten apulaisten määräraha on osottautunut riittämättömäksi tavattoman suureen työn lisäykseen nähden, minkä selittää se seikka, että ilmoituskirjain luku on, kuten jo aikaisemmin mainittiin, lisääntynyt noin 15 $\frac{0}{10}$:lla edellisiin vuosiin verraten. Sitäpaitsi on mittaajapalkkioita maksettu Smk 340: 63 yli määrärahan. Koska kuitenkin mittaajapalkkio suoritetaan ainoastaan silloin, kun mitaus on toimitettu ja mittausmaksua mitatusta tavarasta kannetaan suurempi summa kuin mitä palkkio tekee, niin on kysymyksenalaisessa tapauksessa menosäännön ylimenemisestä ollut seurauksena tulojen lisäys, tosin vähäpätöinen. Määrarahasta kuluja varten on Smk 35: 97 säästynyt.

Konttorin toiminnalle ja henkilökunnan asemalle tärkeänä asianhaarana ansaitsee mainitsemista, että Valtuusto on joulukuun 11 päivänä

Menot.

Liikennekonttorin uusi palkkaussääntö.

1906 vahvistanut Konttorille uuden ohje- ja palkkaussäännön. Jo useampina vuosina olivat erinäisiä toimia Konttorissa, vaikkapa tarpeellisia läpi vuoden, hoitaneet ylimääräiset apulaiset. Että kysymystä näitten toimien asettamisesta vakinaiselle palkalle, joka nostettiin jo vuoden 1902 lopulla, ei aikaisemmin ole lopullisesti ratkaistu, riippuu osaksi siitä, että silloin vielä puuttui tarpeellinen kokemus työjakoon nähden, mutta etupäässä siitä seikasta, että uusien virkojen perustaminen routavuosina helposti olisi voinut antaa aihetta sekaantumiseen asiaankuulumattomalta taholta. Uusi ohje- ja palkkaussääntö täyttävät kauan tunnetun tarpeen sekä Konttorin että henkilökunnan asemaan katsoen; etenkin ei huonommin palkatun palveluskunnan aseman parantaminen sie tänyt kauemmin mitään lykkäystä.»

Tuulaaki ylä-
maan kaupun-
keihin men-
neistä tava-
roista.

Ylämaan kaupungeissa kannetusta Helsingin kaupungille tulevasta tuulaakista kertyi yhteensä 6,233 markkaa 23 penniä eli 1,766 markkaa 77 penniä vähemmän kuin tämän vuoden tulosäännössä on laskettu.

Satamakontto-
rin kanto.

Satamakonttorissa maksettavaksi pantujen maksujen määrästä annetaan tieto »Tilastollisessa Vuosikirjassa». Tässä mainittakoon ainoastaan seuraavaa:

Satamakapteenille ja Satamakirjurille tuleva kantoprocentti.

Vuoden kannosta, joka 40 ja 60 prosentin vähennyksellä kaupungissa säännöllisesti käyvistä höyrylaivoista on 241,654 markkaa 99 penniä, on tullut Satamakapteenille 4 $\frac{0}{100}$ 8,833 markkaa 10 penniä ja Satamakirjurille 0,5 $\frac{0}{100}$ eli 1,208 markkaa 27 penniä.

Parmaajat, pak-
kaajat ja runsi-
miehet.

Voimassa olevan 10 p:nä huhtikuuta 1888 annetun Helsingin kaupungin liihennetaksan mukaan, joka säättää että Satamakonttoriin on otettava määrätty luku valantehneita parmaajia, jotka toimittamastaan mittauksesta itse saavat kantaa heille tulevan palkkion, oli vuoden kuluessa toimessa yksi vanhempi ja kaksikymmentä nuorempaa parmaajaa ja oli heidän toimintansa seuraava: mitattu 45,581 syltä pitkiä halkoja à 30 penniä syleltä sekä 3,881 syltä lyhyitä halkoja à 20 penniä syleltä, kannettu Smk 14,450: 50 joka jaettuna kahdellekymmenelle yhdelle miehelle tekee keskimäärin Smk 688: 11 kullekin.

Pakkausta ja runsausta varten oli Satamakonttorissa kaksi henkilöä, joiden oli velvollisuus muun muassa tarvittaessa toimittaa myös näitä töitä; ja vuoden kuluessa runsattiin 466 tynnyriä tervaa, mikä 15 pennin mukaan tynnyriltä teki Smk 69: 80 eli kahdelle jaettuna Smk 34: 85 kummallekin.

Laivapääallikköyhdistyksen esityksestä ja Rahatoimikamarille jätetyn valtuutuksen mukaisesti myönsi¹⁾ Kamari etuoikeuden tonttiin N:o 3 Linnankadun varrella yleisistä varoista yhdistykselle merimieskodin rakentamista varten myönnettylle lainalle, määrältään 75,000 markkaa, ennen kaupungin kiinnittämää tontin kauppasumman saatavaa.

Kiinnityssiirtoa koskevia asioita.

Työväen asunto-osakeyhtiö »Aho», jolle oli myönnetty oikeus siirtää kaupungin kiinnitys yhtiön taloihin N:ot 3 Viipurin-, 17 ja 19 Porvoon- sekä 42, 46 ja 48 Fredriksberginkatujen varrella korttelissa N:o 374 200,000 markan suuruisen valtiolainan eduksi, vapautettiin²⁾ tehdyn anomuksen nojalla täytetäkuun asettamisesta.

Lähetepäätöksellä marraskuun 6 päivältä oli läänin Kuvernööri vaatinut Rahatoimikamarilta selvitystä siitä määrästä, mikä Helsingin kaupungin, senvuoksi että Uudenmaan läänin Kuvernöörinvirasto oli laininlyönyt tarpeellisella kiireellä käsitellä Helsingin kaupungin uuden kunnallispormestarin nimittämiskysymystä, oli ollut pakko maksaa vakanssisäästöä mainitun viran palkasta. Hankittuaan Rahatoimikonttorin lausunnon ilmoitti³⁾ Rahatoimikamari että se korvaus, minkä kaupunki kyseessäolevasta syystä katsoi olevansa oikeutettu vaatimaan, teki maksettua vakanssisäästöä ajalta joulukuun 1 päivästä 1903 kesäkuun 1 päivään 1904 Smk 3,500:— sekä ajalta joulukuun 1 päivästä 1904 elokuun 1 päivään 1905 Smk 4,666: 66 eli yhteensä Smk 8,166: 66.

Korvaus kunnallispormestarin palkan vakanssisäästöä.

Vesijohtokonttorin esityksestä päätti⁴⁾ Rahatoimikamari että taksaa erinäisistä Konttorin työpajan suorittamista yksityisistä töistä korotettiin.

Vesijohtokonttorin suorittamien töitten taksan korottaminen.

Sittenkun Rahatoimikonttorin kirjanpitäjä G. Winter oli Rahatoimikamarille tehnyt esityksen toimenpiteisiin ryhtymisestä mahdollisten ryöstöjen varalta työmiesten palkkoja maksettaissa, päätti⁵⁾ Kamari asian valmistelua varten asetetun valiokunnan ehdotuksesta, että mainitut maksut vastedes suoritettaisiin työpaikoilla, jotka jaettaisiin molempien Rahatoimikonttorin kirjanpitäjän kesken, työajan kestäessä, kuitenkin eri ajoilla sekä että palkat edeltäpäin pantaisiin pusseihin, jotka varustetaan asianomaisen työmiehen nimellä tai vastaavalla numerolla.

Muutettu työmiesten palkkojen maksutapa.

Kirjelmässä Rahatoimikamarille oli v. t. poliisimestari tehnyt ehdotuksen siitä että koiraveroa koskevan asetuksen noudattamisen valvonta

Koiraveroasetuksen noudattaminen.

1) Rhkn pöytäk. kesäk. 21 p. § 19. — 2) S:n s:n helmik. 22 p. § 8. — 3) S:n s:n marrask. 22 p. § 33. — 4) S:n s:n helmik. 1 p. § 31. — 5) S:n s:n syysk. 13 p. § 26.

jota tähän asti oli hoitanut Rahatoimikonttori, siirrettäisiin poliisille. Hankittuaan lausunnon Rahatoimikonttorilta ilmoitti¹⁾ Kamari v. t. poliisimestarille, oheenliittäen tarkemman ehdotuksen mainitun tarkastuksen järjestämisestä, että Kamari oli suostunut yllämainittuun esitykseen, jonka ohella poliisin käytettäväksi tarkoitusta varten osotettiin 1,000 markkaa.

Osakkeitten
merkitseminen
Helsingin Va-
riikko-osakeyh-
tiössä.

Sittenkun Rahatoimikamarille Helsingin Varikko-osakeyhtiön ylimääräisessä yhtiökokouksessa tammikuun 15 päivänä pidetyn pöytäkirjan otteella oli ilmoitettu, että yhtiö aikoi lisätä osakepääomaansa lasquemalla liikkeeseen 500 kappaletta uusia osakkeita, kukin 500 markan arvosta sekä että yhtiön nykyisillä osakkailla erinäisillä ehdoilla oli oikeus merkitä uusia osakkeita määrään, mikä vastaa 50 prosenttia heidän yhtiössä omistamistaan osakkeista, päätti²⁾ Rahatoimikamari kaupungin hyväksi merkitä osakkeita yhtiöön koko siitä määrästä, mikä kaupungille myönnettäisiin.

Poliisireservin
tilit.

Sittenkun Rahatoimikamari oli Rahatoimikonttorille tarkastusta varten lähettänyt n. s. poliisireservin tilit, palautti Konttori ne tarkastuksen suoritettuaan ehdottaen samalla että sanottujen tilien kirjoihinmerkitseminen saisi jäädä siksi, kunnes olisi sovittu valtiolaitoksen kanssa siitä, kuinka suuri osa mainituista menoista olisi valtiolaitoksen suoritettava; ja hyväksyi³⁾ Kamari tämän ehdotuksen.

Määräraha Liik-
ennekonttorin
ylimääräistä
apulaista var-
ten.

Liikennekamreerin esityksestä myönsi⁴⁾ Rahatoimikamari 60 markan määrärahan ylimääräisen apulaisten palkkaamista varten Liikennekonttoriin kuukauden ajaksi.

Poliisireservin
omaisuus

V. t. poliisimestarin esityksestä myönsi⁵⁾ Rahatoimikamari poliisilaitokselle luvan tarpeen mukaan saada osan hajotetun poliisireservin omaisuudesta, joka oli kaupungin hallussa.

Uusia numero-
levyjä poliisi-
konstaapeleille.

Rahatoimikamarille oli v. t. poliisimestari tehnyt esityksen 800 uuden numerolevyn hankkimisesta poliisikonstaapeleille siihen asti käytettyjen sijaan ja havaitsi Kamari syytä olevan suostua⁶⁾ esitykseen, jolloin sanottujen numerolevyjen hinta ei kuitenkaan saisi nousta 1 markkaa 75 penniä suuremmaksi kappaleelta.

Desimaali-
vaaka Liiken-
nekonttoriin.

Liikennekonttorin esitykseen desimaalivaa'an hankkimisesta, joka nostaisi korkeintaan 2,500 kg, suostui⁷⁾ Rahatoimikamari, jonka ohella

1) Rhkn pöytäk. jouluk. 20 p. § 35. — 2) S:n s:n tammik. 18 p. § 25. — 3) S:n s:n jouluk. 6 p. § 26. — 4) S:n s:n kesäk. 28 p. § 7. — 5) S:n s:n syysk. 6 p. § 9. — 6) S:n s:n lokak. 11 p. § 32. — 7) S:n s:n heinäk. 5 p. § 22.

kustannus suoritettaisiin määrärahasta kalustoa varten erinäisiin kaupungin taloihin y. m.

Sittenkun Valtuusto kokouksessa kesäkuun 14 päivänä oli päättänyt vastaanottaa¹⁾ puolisoiden Selma ja Rudolf Schulmanin Helsingin kaupungin kunnalle lahjoittaman Turholman puiston sekä jättänyt Rahatoimikamarin huoleksi valvoa everstiluutnantinrouva Schulmanin testamenttia ja hoitaa sanottua tilusta, ryhtyi Kamari testamentin valvontaa ja laissahuudatusta varten tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Toimenpiteet Schulman-puolisoiden lahjoitusten hoitoa varten.

Mitä taas tulee tiluksen ynnä siellä olevien rakennusten hoitoon antoi Rahatoimikamari²⁾ Rakennuskonttorille toimeksi suorittaa tarpeelliset korjaus- ja ylläpitotyöt sekä otti tiluksen hoitoon tarvittavan palvelusväen.

Kaupungin vanhemman metsävahdin K. V. Sipilän tekemästä anomuksesta myönsi³⁾ Rahatoimikamari hänelle 50 markan suuruisen avustuksen osanottoa varten metsänhoitokurssiin, joka järjestettäisiin yleisen maanviljelysnäyttelyn yhteyteen Kuopiossa elokuun 8—10 päivänä.

Matka - avustus metsävahti K. V. Sipilälle.

Valtuuston antaman valtuutuksen nojalla sekä Rakennus- ja Vesi-johtokonttorin puollosta myönsi Rahatoimikamari työmies J. Lindemanille⁴⁾, joka tapaturmaisesti kaupungin työssä oli saanut ruumiinvamman, vuotuisen 54 markan suuruisen korvauksen maksettavaksi tammikuun 1 päivästä 1905; työmies Herman Kujanpäälle⁵⁾ samallaista korvausta 64 markkaa, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1906; työmies J. Kalliselle⁶⁾ 432 markan vuotuisen korvauksen, laskettuna joulukuun 1 päivästä viimeainittua vuotta; sekä työmies J. A. Nykäselle⁷⁾ korvaukseksi kerta kaikkiaan 94 markkaa, jonka ohella kaupunki suorittaisi kustannuksen hänelle annetusta lääkärihoidosta 116 markalla 20 pennillä.

Korvauksia ruumiinvammasta.

Edelleen velvotettiin⁸⁾ Rahatoimikamari Helsingin Raastuvanoikeyden päätöksellä elokuun 24 päivältä 1906 suorittamaan vuotuista avustusta työmies U. Salinin jälkeen, joka kaupungin työssä saamaansa ruumiinvammasta oli kuollut, hänen jälkeensä jääneelle leskellensä 144 markkaa.

1) Katso edell. siv. I 121. — 2) Rhkn pöytäk. kesäk. 21 p. § 4 ja heinäk. 5 p. § 5. — 3) S:n s:n elok. 2 p. § 9. — 4) S:n s:n tammik. 4 p. § 40. — 5) S:n s:n huhtik. 26 p. § 11. — 6) S:n s:n marrask. 29 p. § 14. — 7) S:n s:n jouluk. 6 p. § 33. — 8) S:n s:n jouluk. 13 p. § 42.

Laurellin stipendirahasto.

Aksel Fredrik Laurellin stipendirahastosta käytettävänä oleva korko 99 markkaa jaettiin¹⁾ tänä vuonna täkäläisen Ruotsalaisen ja Suomalaisen tyttökoulun välillä.

c) *Erinäiset muut Rahatoimikamarin käsittelemät asiat.*

Kiinteistökirjan täydennys.

Luettelo kaupungin kiinteästä omaisuudesta täydennettiin vuoden kuluessa merkitsemällä kaupungin kiinteistökirjoihin kaikki muutokset, jotka vuoden varrella oli kiinteistöjen käyttämisessä sattunut.

Vakuusasiakirjain tarkastus.

Kaupungin vakuusasiakirjat tarkastettiin kaksi kertaa vuoden kuluessa ja sattuneissa tapauksissa ryhdyttiin tarvittaviin toimenpiteisiin kaupungin oikeuden säilyttämiseksi.

Kaupungin oikeuden valvominen oikeudenkäynneissä, konkurseissa ja taksoitusasioissa y. m.

Paitsi niissä tapauksissa, jolloin Rahatoimikamari asianomaisten viranomaisten vaatimuksesta antoi ainoastaan selityksen, valvottiin Rahatoimikamarin toimesta kaupungin puhevaltaa tuomioistuimessa niissä asioissa, missä kaupunki oli asianosaisena tai sillä muuten oli jotakin etua valvottavana.

Hankittuja ja uusittuja kiinnityksiä.

Yhteensä 91 tapauksessa hankki Rahatoimikamari kiinnityksen tontteihin ja rakennuksiin, nimittäin 25 tapauksessa tehdyistä vuokrasopimuksista ja 66 tapauksessa myytyjen tonttien kauppahintaa vastaavista velkakirjoista.

Hyväksytyjä takaussitoumuksia.

Vuoden kuluessa hyväksyi Rahatoimikamari 30 takaussitoumusta tehdyistä vuokrasopimuksista, 1 hankinnasta, 39 myytyjen tonttien kauppahinnan suorittamisesta, 1 avustuksen nauttimisesta sekä 1 urakkasopimuksen täyttämisestä.

Hyväksytyjä rakennuspiirustuksia.

Yhteensä 25 tapauksessa hyväksyi Rahatoimikamari sinne annetut piirustukset kaupungin vuokramaille tehtäväksi aiottuihin rakennuksiin ja entisten muutoksiin, nimittäin 1 rakennusyritykseen Hermannissa, 3 Itä-Viertotien varrelle, 3 Rajasaarella, 2 Toukolassa, 2 Taipaleessa, 2 Humalistossa, 1 Eläintarhan huvila-alueella, 1 Vallilassa, 1 Ruoholahden rannassa, 1 Sumparn-saarella, 1 Meilansissa ja 1 Niittykadun varrella.

Päätös kaupungin ja Helsingin Sähkövalaistus-osakeyhtiön välisessä jutussa.

Sittenkun kaupungin valaistuslaitoksen toimitusjohtaja, insinööri V. Montgomery oli Maistraatille ilmoittanut että erinäiset Helsingin

¹⁾ Rhkn pöytäk. huhtik. 5 p. § 32.

Sähkövalaistusosakeyhtiölle kuuluvat sähköjohdot olivat säädettyjä suojuslankoja vailla, oli Maistraatti päätöksellä elokuun 30 päivältä 1905 velvottanut yhtiötä poistamaan mainitun puutteen sen johtoverkossa. Tästä oli yhtiö tehnyt valituksen läänin Kuvernöörille, joka päätöksellä kesäkuun 5 päivältä 1906 hylkäsi mainitun valituksen, mikä Rahatoimikamarille tiedoksi ilmoitettiin. ¹⁾

Helsingin Telefoniyhdistyksen tekemästä anomuksesta myönsi ²⁾ Rahatoimikamari erinäisillä ehdoilla luvan yhdistykselle pystyttää Hakasalmen puistoon pylviä ilmatelefonijohdon asettamista varten, jonka tarkoituksena oli yhdistää Läntisen Viertotien alainen johtokaapeli pitkien rautatienpengertä kulkevaan pylväslinjaan.

Lupa pystyttää
telefonipylviä
Hakasalmen
puistoon.

Sittenkun Rahatoimikamarin kokouksessa heinäkuun 26 päivänä oli ilmoitettu että Vesijohtokonttorin työmiesten keskuudessa oli puhjennut lakko, joka kuitenkin oli saatu lopetetuksi, oli Kamari siihen katsoen että oireita sellaisiin lakkoihin oli huomattu myös muissa kaupungin töissä, kuten Valaistus- ja Puhtaanapitolaitoksessa, asettanut ³⁾ valiokunnan valmistelemaan kysymyksiä työväenoloista. Kamarin kokouksessa syyskuun 6 päivänä antoi ⁴⁾ valiokunta selvityksen toiminnastaan, jonka tuloksena oli ollut että 9-tuntinen työpäivä oli otettu käytäntöön useimmissa kaupungin töissä.

Valiokunta
kaupungin
töitä koskevia
kysymyksiä
varten.

Rakennuskonttorin asiasta tekemän esityksen johdosta päätti ⁵⁾ Rahatoimikamari että työaika kaupungin yleisissä töissä olisi pidettävä yhdenmukaisuudessa yksityisten työnantajain työajan kanssa.

Työaika kau-
pungin yleisissä töissä.

Paitsi erinäisiä katselmuksia ehdotuksien tekemistä varten tilojen uudelleen vuokralle antamisesta ja varastopaikkain, kivilouhimoin y. m. tilapäisestä vuokraamisesta määräsi ⁶⁾ Rahatoimikamari, että vuoden kuluessa seuraavat tilat olivat tarkastettavat n. s. kolmevuotiskatselmuksilla, nimittäin: palstat N:ot 1 a, 1 b, 4, 5 ja 6 Länsi Kaivopuistossa, Huvila Taipale, Strömstenin pelto, Raitiotieyhtiön sekä Erikssonin ja Qvistin alueet Rosavillassa, palstat N:o 17 Humalistossa, N:ot 4, 9, 13, 16, 17 ja 19 Meilansissa, Seurasaari, Itä-Oura, Liuskasaari, Etelä-Bleholmalla, palstat 1—3 Pohjois-Bleholmalla, Korkeasaari, Knihti, Palosaari, palstat N:ot 1—4 Sinivuorenmaalla, Konkolan tonttipaikka sekä Brondinin sikatarha Malmilla, Alppi ja Viksberg, Diakonissalaitos,

Toimitettuja
katselmuksia.

¹⁾ Rhkn pöytäk. heinäk. 5 p. § 8. — ²⁾ S:n s:n lokäk. 4 p. § 21. — ³⁾ S:n s:n heinäk. 26 p. § 20. — ⁴⁾ S:n s:n syysk. 6 p. § 8. — ⁵⁾ S:n s:n huhtik. 5 p. § 33. — ⁶⁾ S:n s:n kesäk. 14 p. § 28.

Eläintarhanhuvila N:o 8, asuintontit N:o 8 Sirkuskadun varrella, N:o 4 Saarniemenkadun varrella, N:o 8 Saarniemenrannassa, N:o 17 Pitkän sillan rannassa, N:o 4 Säästöpankinrannan varrella, N:o 7 1:llä linjalla Kalliossa, N:ot 6, 8, 10, 21 ja 35 2:lla linjalla, N:ot 23, 30 ja 32 3:lla linjalla, N:ot 19, 26 ja 28 4:llä linjalla, N:ot 8 ja 10 5:llä linjalla, N:o 3 Vallinin kujan varrella, N:o 14 Castréninkadun varrella, N:ot 3—6, 8—10, 13, 16—19, 24 ja 25 Äsissa, litt. A, B, D ja E Södervikissä, litt. b, c, d, Suruttomassa, Sörnäisten panimo, Gumtähden säteritila asuintontit N:ot 1—8 korttelissa I, N:ot 1—7, 9 ja 10 kort. II, N:ot 1—12 kort. III, N:ot 1—9 kort. IV, N:ot 1—5 kort. V, N:ot 1, 2, 4—7 kort. VI, N:ot 1—5 kort. VII, N:ot 1—5 kort VIII, N:ot 1—3 kort. IX, N:ot 1—14 kort. XI Hermannia I., N:ot 1—4 kort. XV, N:ot 1—3 kort. XVI, N:ot 1, 2, 7 ja 8 kort. XVII, N:ot 1—3 kortt. XIX, N:ot 1 ja 8 kort. XXII Hermannia II, N:ot 1 ja 5 kort. I, N:o 2 kort. II, N:ot 1—8 kort. III, N:ot 5, 7 ja 8 kort. V, N:ot 2, 4, 6—8 kort. IX, N:o 6 kort. XI, N:ot 4—6 kort. XII, N:o 6 kort XIII, N:o 3 kort. XIV, N:ot 1—10 Rantakorttelissa sekä N:ot 1—3 numeroimattomassa korttelissa Toukolaa. Lähtökatselmus määrättiin pidettäväksi tiloilla Bäckdal, Bergudd, Eko ja Kansankoti Sörnäisissä, Ryssänsaari sekä Vanhankaupungin myllyssä ¹⁾.

Rahatoimika-
marin jäsenet.

Rahatoimikamariin kuuluivat tänä vuonna: Ylitirehtööri Alexis Gripenberg (puheenjohtaja), hovineuvos C. Nummelin (varapuheenjohtaja, protokollasihteeri A. Aminoff, ratatirehtöörin apulainen Th. Frosterus, talonomistaja K. R. Åström ja insinööri A. Engström. Varajäseniä olivat: arkkitehti W. Aspelin, varatuomari E. Indrenius ja kauppias Alex. Lindberg.

Rahatoimika-
marin kokouk-
set, asiain luku,
y. m.

Rahatoimikamarilla oli vuoden kuluessa 58 kokousta, joista 52 vakinaista ja 6 ylimääräistä. Niissä käsiteltiin 1,768 diariioon merkittyä asiaa, joista 141 oli edelliseltä vuodelta ratkasemattomia ja 1,627 uusia. Näistä käsiteltiin loppuun 1,537 ja toimenpiteen varaan jäi 231. Maksu- määräyksiä annettiin 4,468. Pykäläin luku Kamarin pöytäkirjoissa oli 2,301 ja kirjeiden 344.

¹⁾ Rhkn pöytäk. jouluk. 6 p. § 43.

III. Vaivashoitohallitus.

Vaivashoitohallituksen Rahatoimikamarille antama selostus sen toiminnasta vuonna 1906 on seuraavansisältöinen.

Vaivashoitohallituksen jäsenet ja virkamiehet.

»Kaupungin vaivashoitohallitukseen kuuluivat vuoden alussa seuraavat Valtuuston valitsemat henkilöt, nimittäin: eversti I. Gordie puheenjohtajana, lääketieteentohtori vapaaherra E. Cedercreutz varapuheenjohtajana, presidentinrouva C. Montgomery, kauppias N. Kochtomow, Vankeinhoitohallituksen sihteeri A. af Forselles, pastori E. Murén, muurarimestari A. Ärt, kauppapuutarhuri W. F. Sagulin, tehtailija Hj. Fagerroos ja satulaseppä J. H. Alkunen sekä varajäseninä protokollasihteeri E. Willgren, filosofianmaisteri M. Holmberg ja neiti B. Alander. Helsingin kaupungin vaivashoidon ohjesäännön mukaan ovat myös vanhin kirkkoherra ja poliisimestari oikeutetut ottamaan osaa Vaivashoitohallituksen keskusteluihin ja päätöksiin.

Koska kuitenkin eversti Gordie on muuttanut paikkakunnalta ja nimetty Hämeen läänin kuvernööriksi, on puheenjohtajana vuonna 1906 toiminut varapuheenjohtaja vapaaherra Cedercreutz.

Vuoden kuluessa on Vaivashoitohallitus menettänyt yhden vanhimmista jäsenistään, joka on muuttanut manan majoille. Huhtikuun 27 päivänä 1906 kuoli muurarimestari Aleksander Ärt, joka kaksi vuosikymmentä vuotta väsymättömällä innolla oli ottanut osaa Vaivashoitohallituksen töihin. Muistonsa on vainaja kauniilla tavalla vahvistanut melkoisilla lahjoituksilla syntymäkaupunkinsa Helsingin työväenluokan lasten hyväksi.

Muurarimestari Ärtin sijaan valittiin jäseneksi apteekkari K. A. Aschan.

Vuoden lopussa luopuivat Vaivashoitohallituksesta sen jäsen A. af Forselles, joka monet vuodet oli ollut jäsenenä Vaivashoitohallituksessa ja nyt oli vuorossa luopua, mutta joka asuen kaupungin ulkopuolella oli kiel-

täytynyt uudesta vaalista. Vaivaishoitohallitus muistelee kiitollisuudella herra af Forselles'in ansiokasta myötävaikutusta Vaivaishoitohallituksen keskusteluihin.

Filosofianmaisteri A. Antell on hoitanut Vaivaishoitohallituksen toimitusjohtajan tehtäviä. Vaivaishoitohallituksen sihteerinä ovat toimineet protokollasihteerinä E. Willgren ja tämän nimitettyä Rautatiehallituksen toimistotirehtööriksi varatuomari L. Collan.

Köyhien valvontaa varten Vaivaishoitohallitukseen asetettuun tarkastushenkilökuntaan ovat vuonna 1906 kuuluneet rouvat H. Creutlein ja S. Amirchanjanz sekä herrat A. Johansson ja K. F. Vass.

Työ- ja köyhäinkodin johtajan tointa on myös vuonna 1906 hoitanut kunnallisneuvos C. E. Degerholm, jonka ohessa rouva Maria Degerholm on pitänyt huolta emännöitsijän tehtävistä laitoksessa.

Vuoden lopussa luopui kumminkin sekä laitoksen monivuotinen johtaja että emännöitsijä, edellinen lisääntyvän sairaalloisuuden vuoksi, jälkimmäinen yksityisistä syistä. Vaivaishoitohallitus käyttää tilaisuutta täten lausuaksensa näille luopuville toimihenkilöille kiitollisuutensa heidän vuosikymmeniä pitkästä taidokkaasta ja hyödyllisestä työstänsä vaivaishoidon palveluksessa. Kunnallisneuvos Degerholm otettiin kaupungin työ- ja vaivaistalon tarkastajaksi marraskuun 1 päivänä 1872 ja oli siis luopuissansa 34 vuotta hoitanut laitoksen lähintä johtoa. Tämän pitkän ajanjakson kuluessa on kunnallisneuvos Degerholm väsymättömällä innolla, tarmolla ja järjestelykyvyllä työskennellyt työ- ja vaivaistalon kehittämiseksi kaikin puolin siksi tärkeäksi laitokseksi, mikä se nyt on. Kun Degerholm astui tarkastajatoimeen, oli työ- ja vaivaistalon hoidokkaiden lukumäärä ainoastaan noin 100, mutta hänen toimintansa viime vuosina on hoidokkaiden lukumäärä väliin noussut 600:aan. Ja vaikka työ laitoksen johtamisessa on vuosien kuluessa suuresti lisääntynyt, on Degerholmin onnistunut erittäin menestyksellisellä tavalla hoitaa kaikkia johtajantoimeen kuuluvia tehtäviä, jolloin hänen suuri kokemuksensa ja viisas säästäväisyysensä on tehnyt kunnalle suuria palveluksia. Sitäpaitsi on muistettava että Degerholm on niitten tehtävien lisäksi, jotka kuuluvat hänelle mainitussa toimessa, ennättänyt omistaa aikaa ja voimia erinäisten kaupungin vaivaishoitoa koskevien kysymysten ratkaisemiseen sekä pitänyt huolta ja valvonut laajaa köyhäin hoitoonantoa maaseudulle, jonka ohessa hän on järjestänyt vuonna 1907 alotetun ja yhä edelleen menestyksellä kunnossapidetyn mielisairaitten siirtolan Sipoossa.

Mainitun pitkän ajanjakson kuluessa on rouva Degerholm omistanut voimansa ja laajan kokemuksensa emännöitsijän tehtäviin työ- ja vaivaistalolla. Hänen tunnontarkka ja uskollinen työnsä huomaamattomassa, mutta vastuunalaisessa toimessa yhteiskunnassa säilyy kiitollisessa muistossa.

Vaivahoitohallituksen esityksestä myönsi Valtuusto kunnallisneuvos Degerholmille hänen erotessaan elinaikaisen 4,500 markan eläkkeen vuodessa.

Työ- ja vaivaistalon tarkastajaksi tammikuun 1 päivästä 1907 otti Valtuusto lokakuun 2 päivänä 1906 Pitkäniemen Keskuslaitoksen taloudenhoitajan everstiluutnantti Berndt Gustaf Méléartin.

Emännöitsijäksi otti Vaivahoitohallitus joulukuun 22 päivänä neiti Hildur Kempen.

Vaivaistalon sairaaloitten lääkärinä on toiminut vuonna 1906 professori Ernst Ehrnrooth. Papilliset toimitukset työ- ja vaivaistalolla on suorittanut pastori E. Murén ja konttoritehtävät konttoristi Frans Rosendahl.

Vaivahoitohallituksen toiminta-alue on vuodesta 1906 alkaen melkoisesti laajentunut, sittenkun kaupunkiin on liitetty erinäisiä sitä ennen Helsinginpitäjään kuuluvia yhdyskuntia, joihin kuuluvat m. m. Hermanin ja Toukolan esikaupungit. Sittenkun Keisarillinen Senaatti oli selittänyt, että esikaupungeissa siirron tapahtuessa asuvia henkilöitä koskeva kotipaikkaoikeuskysymys on kussakin eri tapauksessa ratkaistava voimassaolevan vaivahoitolainsäädännön nojalla, on Vaivahoitohallitus huomauttanut, että henkilöillä, jotka siirron edellisenä aikana asuivat kyseessä olevilla alueilla ja sitä ennen olivat saaneet kotipaikkaoikeuden Helsingin kunnassa, mutta eivät olleet nauttineet pakollista vaivahoitoa siellä eivätkä ennen tammikuun 1 päivää 1906 olleet täyttäneet 50 vuotta tahi tulleet työhönkykenemättömiksi, vastaisuudessa olisi kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa, mistä heidän siis myös, tarpeen vaatiessa, tulisi saada vaivahoitoa. Tämän johdosta oli melkoiset vaivahoitomäärärahojen korotukset huomattu tarpeellisiksi ja on Valtuusto myöntänyt ne vuotta 1906 varten.

Vaivahoitohallitus on tänä vuonna pitänyt 21 varsinaista ja yhden ylimääräisen kokouksen. Niissä on hallitus käsitellyt yhteensä 1,381 asiaa, joista 1,063 on ollut toimitusjohtajan valmistamia avustusasioita ja 318 kirjeasioita.

Vaivahoitohallituksen toiminta-alue.

Asiain lukumäärä, laatu y. m.

Toimitusjohtajan käsittelemäin asiain koko lukumäärä (lukuunottamatta mainittuja hänen valmistamiaan avustussasioita) nousee 19,097:ään, (16,610 vuonna 1905, 13,006 vuonna 1904 ja 12,696 vuonna 1903).

Suoranaista avustusta nauttivain sekä kaupunkiin hoitoonannettujen valvomista varten on kaupunki kuten ennenkin ollut jaettuna 9 piiriin, joista kukin on ollut jonkun hallituksen jäsenen tarkastuksen alaisena.

Vaivaishoitohallitukseen otettu tarkastushenkilökunta on avustanut Vaivaishoitohallitusta ja toimitusjohtajaa tarkastettaessa niitten henkilöitten olosuhteita, jotka asumatta vaivaistalossa nauttivat vaivaishoitoa, sekä muuten hankkinut tietoja kunnassa olevista puutteenalaisista ja etenkin alaikäisistä, jotka eivät kodeissaan saa tarpeellista hoitoa.

Avunsaajain
koko luku-
määrä.

Vaivaishoitohallituksen toimesta vuonna 1906 hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

	1906	1905	1904	1903
a) Työ- ja vaivaistaloon otettuja	920	849	793	777
b) Hoitoonannettuja	562	572	573	568
c) Avustettuja kodeissaan suoranaisis- la raha-avulla	2,791	2,089	2,054	2,330
d) Hoidettuja mielisairaloissa, kuuro- mykkäinkouluissa ja kasvatuslai- toksissa ulkopuolella vaivaistaloo . .	117	112	117	128
e) Hoidettuja sairaaloissa ulkopuolella vaivaistaloo (lukuunottamatta Marian ja Grejuksen sairaalaa sekä Sörnäisten Sairastupaa)	533	440	290	226
f) Eläkettä nauttivia lahjoitettujen pää- omien koroista	73	73	73	73
Yhteensä	4,996	4,135	3,900	4,102

Työ- ja vai-
vaistalo.

Tarkempien työ- ja vaivaistalon toimintaa vuonna 1906 koskevien yksityiskohtien selville saamiseksi viitataan johtajan antamaan kertomukseen ja siihen liitettyihin luetteluihin ja tiedonantoihin.

Työ- ja vaivaistaloon otetuista 920 henkilöstä oli otettu:

1) <i>Vaivastaloon</i>	740
niistä suurin luku kerrallaan	510
pienin » »	415
keskimäärin	462

Hoidokkaista oli:

miehiä	355	
naisia	300	
lapsia	85	740
Helsingissä syntyneitä	102	
muualla syntyneitä	638	740
ruotsia puhuvia	324	
suomea »	395	
venettä »	18	
muita kieliä puhuvia	3	740

Vuoden kuluessa kuoli 45 miestä, 39 naista ja 6 lasta.

2) <i>Työlaitokseen</i>	180
niistä suurin luku kerrallaan.....	120	
pienin » »	47	
keskimäärin	76	

Työlaitokseen vuonna 1906 otetuista oli:

Helsingissä syntyneitä	51	
muualla syntyneitä	129	180
ruotsia puhuvia	78	
suomea »	99	
venettä »	3	180

Koko lukumäärästä 180 on 5 työllään korvannut kunnalle heidän vaimoilleen ja lapsilleen annetun vaivahoidon.

Sairaanhoidon kaupungin työ- ja vaivaistalossa on vuonna 1906 pääasiallisesti toimitettu samojen periaatteiden mukaan kuin edellisinäkin vuosina.

Vaivahoidon
sairaalat.

Vuonna 1906 on vaivaistalon kaikissa sairaaloissa hoidettu 549 henkilöä. Jaettuna eri sairaanosastoille on sairaanhoidon muodostunut seuraavalla tavalla:

Mielisairaala.

Edelliseltä vuodelta oli jäljellä vuoden alussa 165 henkeä (55 miestä, 110 naista). Vuonna 1906 otettiin sairaalaan 99 (47 miestä, 52 naista).

Sairaalasta päässeistä oli:

terveitä	12	(6 m.	6 n.)
paremmaksi tulleita	19	(9 m.	10 n.)
parantumattomia	29	(9 m.	20 n.)
kuolleita	27	(12 m.	15 n.)
	Yhteensä 87 (36 m. 51 n.)		

Jäljelle jäi vuoteen 1907 177 (68 m. 109 n.).

Sairaanhoidon päivien luku nousi 61,393:een, vastaava luku vuonna 1905 oli 55,096. Tilanpuutetta ei ole vuoden kuluessa ollut. Kumminkin on käytettävissä oleva luku paikkoja viime vuosina melkoisesti vähentynyt sen epäsuhdan vuoksi, mikä vuosikausia on valinnut sairaalaan otettujen ja sairaalasta päässeitten lukumäärän välillä. Neljänä viime vuonna on siten mielisairaitten luku sairaalassa lisääntynyt 80 potilaalla.

Sairaala on vuoden kuluessa saanut vastaanottaa Lapinlahden Keskuslaitoksesta kaksi miestä ja kolme naista sekä Pitkänien Keskuslaitoksesta viisi miestä ja kolme naista. Edelliseen keskuslaitokseen on siirretty kolme naista, jälkimäiseen kaksi miestä ja yhtä monta naista. Yksi nainen on viety Niuvaniemen Keskuslaitokseen.

Hoitohenkilökuntaan on marraskuun 1 päivään saakka kuulunut 7 mies- ja 12 naishoitajaa. Mainitusta päivästä vuoden loppuun on palveluksessa ollut 6 mies- ja 14 naishoitajaa. Marraskuun 1 päivästä otettiin näet yhden mieshoitajan sijaan miespuolisten potilaiden paviljonkiin kaksi naishoitajaa. Koe on — kuten olikin odotettavissa — ollut täydellisesti tyydyttävä ja näyttää kehottavan noudatettavaksi mahdollisimman laajasti. Ylisairaanhoidotartointa on yhä edelleen hoitanut neiti Augusta Bergström.

Sipoon hoitoonantosiirtolan hoidokkaiden lukumäärä on pysynyt jotosa-kin entisellään. Hoitoon on annettu 7 miestä ja 8 naista, laitokseen on tuotu takaisin 7 miestä ja 6 naista. Sairaalasta hoitoonannettujen koko lukumäärä oli vuoden vaihteessa 41 (18 miestä, 23 naista) Sipoossa ja 3 naista Helsinginpitäjässä Sipoon rajalla. Laitoksen puute hoitoonantosiirtolain läheisyydessä on tehnyt mahdottomaksi laajemman hoitoannon. Jokseenkin suuri osa mielisairaalan suhteellisesti rauhallisista potilaista, joita vain silloin tällöin rasittavat levottomuuspuuskat, voitaisiin luultavasti antaa hoitoon, jos olisi laitos läheisyydessä. Potilas voitaisiin

levottomuuden ilmetessä sulkea laitokseen siksi aikaa, kun levottomuudenpuuska kestää. Muutamat laitokseen jälleen otetuista miehistä ovat heissä ilmenevien sekä lapsiin että naisiin kohdistuvien sukupuolisten viettien vuoksi osottautuneet sopimattomiksi perhehoitoon. Nämä vietit eivät ole tulleet ilmi, kun miehet ovat oleskelleet laitoksessa. Mainittu ominaisuus muuten kaikin puolin hoitoonantoon sopivissa tapauksissa näyttää useinkin olevan esteenä vapaalle hoitomuodolle.

Sipoon siirtoloissa (Nikkilässä ja Paipisissa) on kaksi kertaa vuoden kuluessa käynyt laitoksen lääkäri, joka on ilmoittanut, että näistä käynneistä oli kaikissa suhteissa jäänyt sama edullinen vaikutus kuin käynnistä vuonna 1905. Useimmat hoitoonannetuista olivat enemmän tai vähemmän perheelle avuksi kodin ja tilan hoidossa. Yksi hoitoonannetuista naisista oli niin parantunut, että hänet laskettiin hoidosta. Väestössä ei huomattu mitään tyytymättömyyttä hoitoonantoihin, päinvastoin näytti se olevan suopealla kannalla niihin nähden. Itse asiassa tapahtuu useimmin niissä tapauksissa, jolloin joku potilas syystä tai toisesta otetaan jälleen laitokseen, että isäntäväki ilmoittaa haluavansa ottaa hoitoonsa toisen mielisairaana. Useimmiten on ainoastaan yksi mielisairas samassa perheessä, jotkut perheet ovat ottaneet kaksi.

Kuten ennenkin on kaksi kokenutta hoitajaa lähinnä valvonut hoitoonannettuja. Toinen näistä hoitajista on asustanut Sipoossa siitä asti, kun perhehoito siellä vuonna 1901 otettiin käytäntöön.

Suuri osa mielisairaalaan otetuista potilaista ei ollut vaivahoitotapauksia varsinaisessa merkityksessä, mutta koska tilaa muussa laitoksessa ei ole ollut tarjolla näille henkilöille, on Vaivahoitohallituksen asiana ollut työ- ja vaivaistalon houruinhoitolaitoksen ohjesäännön 2 § 3 kohdan mukaan hankkia näille henkilöille hoitoa ja elatusta.

Taulu N:o 3 näyttää niiden henkilöiden luvun joita kymmenvuotiskautena 1897—1906 vuosittain on hoidettu Helsingin kaupungin työ- ja vaivaistalon mielisairaaloissa, niiden lukumäärän, jotka kunkin vuoden alussa ja lopussa ovat olleet laitoksiin otettuina, niistä vuosittain päästettyjen, maksavien potilaitten sekä vaivaishoidon kustannuksella valtion laitoksissa elätettyjen ynnä vaivaishoidon vuosittain hoitoonantamien mielisairaitten lukumäärän.

Taulussa N:o 4 annetaan erinäisiä tietoja työ- ja vaivaistalon hoidonhoitolaitoksesta vuosina 1901—1906 Sipoon pitäjään hoitoonannetuista henkilöistä.

Sairaskoti ja keuhkotautisosasto.

Sairaskodissa on hoidettu 232 henkilöä, joista 137 miestä ja 95 naista. Näistä oli 43 miestä ja 36 naista jäljellä edelliseltä vuodelta. Sairaskotiin otettiin vuoden kuluessa 90 miestä ja 63 naista. Enemmän kuin puolet on Vaivahoitohallitus lähettänyt kaupungista sairaskotiin, muut sinne otetuista ovat olleet työ- ja vaivaistaloon otettuja henkilöitä.

Sairaskodista päässeistä oli:

terveitä	23 miestä,	11 naista
paremmaksi tulleita	29 »	15 »
parantumattomia	28 »	13 »
kuolleita	9 »	18 »

Yhteensä 89 miestä ja 57 naista

Sairaanhoitopäivien luku on 26,769; keskimäärin potilaita päivää kohti 73,3 keskimäärin sairaanhoitopäiviä potilaista kohti 115,3. Hoitohenkilökuntaan on vuoden kuluessa kuulunut kaksi sairaanhoitajatarta ja 4 alihoitajatarta.

Jäljille jäi vuoteen 1907 44 miestä ja 42 naista.

Poliklinisesti on vuoden kuluessa hoidettu 834 työ- ja vaivastalossa oleskelevista henkilöistä.

Huomattavaa tilanpuutetta ei ole vuoden kuluessa ollut. Hyvin tarpeellinen tyhjennys miesosastossa sattui, kun kolmesta vuosina 1902, 1903 ja 1905 vaivaistalon alueelle rakennetusta puupaviljongista toinen järjestyksessä luovutettiin keuhkotautisten miesten hoitoa varten. Nuo kaksi muuta paviljonkia on kuten aikaisemmin on huomautettu käytetty mielisairaitten hoitoon.

Kyseessäoleva *keuhkotautispaviljonki* on aiottu 42 potilaalle, jaettuina kuuteen huoneeseen. Huoneitten koko on 7,5 metriä pituutta, 6 metriä leveyttä ja 6 metriä korkeutta. Ne ovat yhteydessä keskenään tilavan, valoisan, koko rakennuksen läpi kulkevan käytävän kautta, jota käytetään ruokasalina. Rakennus sisältää senlisäksi kanslian, hoitajattaren huoneen, siivoojattaren huoneen, pienen keittiön, kylpyhuoneen, W. C. y. m. sekä suuren, puoliaivoimen kuistin, joka on tarkoitettu makuuhalliksi.

Ruoka on sairaalassa ollut sama kuin muuten vaivaistalolla paitsi että välipalaksi täällä on annettu maitoa, voita ja leipää.

Sairaalassa on vuoden kuluessa hoidettu 53 potilasta. Sairaala-
päässeistä oli:

parantuneita	11
parantumattomia	8
kuolleita	16
		Yhteensä 35

Vuoden lopussa oli jäljellä 18 vuoteen 1907.

Sairaanhoitopäivien lukumäärä oli 11,789, keskimäärin potilaita päivää kohti 15,4, keskimäärin sairaanhoitopäiviä potilasta kohti 90,3.

Koko lukumäärästä 562 Helsingin kaupungin vaivaistalon vuonna 1906 hoitoonantamista henkilöistä oli: Eiätelle an-
nettuja.

<i>Kaupungissa</i> 142, joista vanhempia henkilöitä	39
lapsia alle 15 vuoden	103
vuonna 1905—135, joista vanhempia henkilöitä	38
lapsia alle 15 vuoden	97
<i>Maalla</i> 420, joista vanhempia henkilöitä	198
lapsia alle 15 vuoden	222
vuonna 1905—437, joista vanhempia henkilöitä	214
lapsia alle 15 vuoden	223

Maalle hoitoonannetuista oli sijoitettuna:

Kirkkonummen pitäjään	53
Vihdin	»	67
Espoon	»	86
Siuntion	»	37
Sipoon	»	81
Nurmijärven	»	15
Helsingin	»	20
Tuusulan	»	16
Lohjan	»	2
erinäisiin muihin kuntiin	43
		420

Näistä kuoli 2 miestä, 9 naista ja 2 lasta.....	13
täytti 15 vuotta	14
joutui sukulaisten hoitoon	8
otettiin vaivaistaloon	17

Lähinnä ovat Helsingin kaupungin muilla paikkakunnilla elättämiä köyhiä valvoneet 3 kunnassa varta vasten Vaivaishoitohallituksen ottamat asiamiehet. Sellaisina ovat vuoden kuluessa toimineet:

 Espoon pitäjässä neiti Mathilda Bergström,
 Kirkkonummen pitäjässä entinen siltavouti K. A. Lönnqvist, ja
 Vihdin pitäjässä ylikonstaapali G. Grönberg.

Näitten asiamiesten palkkio vaihtelee 100 ja 150 markan välillä vuodessa, riippuen hoitoonannettujen lukumäärästä eri paikoilla. Asiamiesten tehtäviin kuuluu:

1:ksi hankkia tietoja henkilöistä kunnassa, jotka ovat halukkaita otta-
maan hoitoonsa lapsia ja vanhempia vaivaisia Helsingin kaupungista sekä
antaa lausunto näitten henkilöitten sopivaisuudesta hoitajiksi ja vaadi-
tusta hyvityksestä;

2:ksi käydä katsomassa vähintään kerran joka kolmas kuukausi,
mutta useamminkin asianhaarain niin vaatiessa, kaikkia Helsingin Vai-
vaishoitohallituksen pitäjään hoitoonantamia lapsia ja vanhempia vaivai-
sia ottakseen selkoa heidän hoidostaan sekä näistä tarkastuksista tehdä
lyhyitä muistinpanoja, Vaivaishoitohallituksen vahvistaman kaavan mu-
kaan ja lähettää sitten muistinpanot Helsingin Vaivaishoitohallitukselle;

3:ksi ottaa heti pois, milloin huomataan tarpeelliseksi, huolimatto-
malta hoitajalta huonosti hoidettu vaivainen ja jättää se toistaiseksi jon-
kun toisen henkilön huostaan, sekä

4:ksi antaa viipymättä ilmoitus Vaivaishoitohallitukselle viimemai-
nitusta toimenpiteestä, niin myös vaivaisen kuolemasta, vaikeammasta
sairaudesta tai tapaturmasta, joka on kohdannut vaivaista.

Muihin kuntiin hoitoonannettujen hoitoa ovat valvoneet työ- ja vai-
vaistalon toimitusjohtaja ja tarkastaja. Sitäpaitsi on Vaivaishoitohalli-
tuksen tarkastushenkilökunnasta rouva Creutlein tarkastanut hoitoon-
annettuja Nurmijärvellä, Siuntiossa ja Vihdissä sekä herra Johansson Hel-
singin ja Tuusulan pitäjissä.

Suoranaisia
avustuksia.

Suoranaisilla koteihin annetuilla raha-avulla avustetuista köy-
histä oli:

	V. 1906	V. 1905	V. 1904	V. 1903
vanhempia henkilöitä	1,067	852	836	852
heidän lapsiaan	1,724	1,237	1,218	1,478
Yhteensä	2,791	2,089	2,054	2,330

	V. 1906	V. 1905	V. 1904	V. 1903
niistä henkilöitä, jotka Arm. aset. 2 § mukaan 17 päivältä maaliskuuta 1879 ovat välttämättömästi oikeutettuja vaivaishoitoon:	642	451	423	380

mitä, jotka ovat joutuneet sellaiseen puutteeseen että Vaivaishoitohallituksen on ollut pakko antaa heille satunnaista avustusta:	425	401	413	472
Yhteensä	1,067	852	836	852

Mielisairaaloissa, kuuromykkäinkouluissa ja turvakodeissa hoidettuja.

Erinäisissä
laitoksissa
hoidettuja.

1:o) Niuvaniemen Keskuslaitoksessa mielisairaita varten	3
2:o) Lapinlahden » » »	21
3:o) Pitkäniemen » » »	16
4:o) Käkisalmen turvalaitoksessa » »	16
5:o) Seilin » » »	18
6:o) Perttulan kasvatuslaitoksessa tylsämielisiä varten	6
7:o) Kaatuvatautisten kodissa Keravalla	8
8:o) Raajarikkoisten työkoulussa ja kodissa Helsingissä	7
9:o) Porvoon kuuromykkäinkoulussa	1
10:o) Pietarsaaren »	3
11:o) Kuopion »	1
12:o) Mikkelin »	1
13:o) Turun »	5
14:o) Sokeainkoulussa Helsingissä	4
15:o) Myrskylän turvakodissa pahantapaisia poikia varten	7
Yhteensä	117

Sairaaloissa ulkopuolella vaivaistaloa hoidettuja.

	V. 1906	V. 1905	V. 1904	V. 1903
Yleisen sairaalan eri osastoissa	426	357	282	222
Muissa sairaaloissa ja parantoloissa	107	83	8	4
Yhteensä	533	440	290	226

Erinäisiä
avustuksia.

Niiden henkilöiden lukumäärä, joita tilivuoden eri kuukausina on avustettu elintarpeilla (ruoka-annoksilla työväenhyörykeittiöstä) sekä niiden luku, jotka ovat saaneet *lääkkeitä* vaivaishoidon kustannuksella, käy selville *taulusta N:o 1*.

1906 vuoden menosääntöön vaivaishoitoa varten otsakkeella »Avustuksia ja kustannuksia köyhistä ulkopuolella laitosta» otettu 13,000 markan määräraha lääkkeihin on näyttäytynyt riittämättömäksi, koska mainitulla määrärahalla tarkoitettuun tarpeeseen on käytetty 16,519 markan 20 pennin suuruinen summa (vuonna 1905 11,762 mk. 32 p., vuonna 1904 10,507 mk. 94 p. ja vuonna 1903 9,633 mk. 98 p.). Syynä määrärahan riittämättömyyteen on kaupungin laajeneminen sekä vuoden kuluessa vallinnut suuri sairaalloisuus lukuisassa työväestössä, etenkin lapsissa.

Yhteensä 244 kuollutta *haudattiin* vuoden kuluessa *vaivaishoidon kustannuksella*; niistä 231 Helsingin kaupungissa. Kustannukset nousivat 1,206 markkaan 55 penniin.

Vaivaishoidolle
lahjoitettujen
rahastojen kor-
kojen käyttö.

Korot erinäisistä vaivaishoidolle lahjoitetuista rahastoista, joita Raha-toimikamari hoitaa, on Vaivaishoitohallitus jakanut 73 henkilön kesken, jotka osotusten perustuksella ovat Rahatoimikonttorista kantaneet heille myönnettyt osuudet.

Nämä korkorahat on jaettu seuraavan laskelman mukaan:

Helmikuussa 1906 korkoa

Aleksandran rahastosta	Smk.	200: —
Vilhelm Elgin rahastosta	»	595: 75
Gustaf Hanellin rahastosta	»	300: 74
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahastosta	»	647: 70

Toukokuussa 1906 korkoa

Carl Sierckenin rahastosta	»	161: 95
Gustava Katharina Brobergin y. m. rahastoista	..	»	838: 56

Lokakuussa 1906 korkoa

Maria Bergmanin rahastosta	»	578: 30
----------------------------	-------	---	---------

Joulukuussa 1906 korkoa

Adolf Fredrik Sierckin rahastosta	»	404: 85
Elsa Maria Lampan	»	»	546: 85
Lisette Gardbergin	»	»	57: 85

Yhteensä Smk. 4,332: 55

Kunnan suorittamat menot hoidokkaista Myrskylän turvakodissa pahantapaisia poikia varten tekivät vuonna 1906 96 markkaa 78 penniä (vuonna 1905 192 mk. 50 p., vuonna 1904 338 mk. 65 p. ja vuonna 1903 459 mk. 83 p.).

Myrskylän
turvakoti.

Seuraava tili näyttää vaivaishoidon tulot ja menot vuonna 1906:

Vaivaishoidon
tulot ja menot.

	Smk	peniä	Smk	peniä
Tulot:				
Säästö vuodelta 1905	5,653	84		
Korvaus köyhien elatuksesta	13,935	05		
Vaivaistalon hoidokkaiden suorittamista töistä	209	37		
Työlaitoksen » » »	19,188	89		
Maantutanto vaivaistalosta	3,949	20		
Korko juoksevalta tililtä	126	69	43,063	04
Nostettu Rahatoimikonttorista	—	—	394 2'0	—
Yhteensa Smk.	—	—	437,303	04

	Smk	peniä	Smk	peniä
Menot:				
<i>Vaivaishoitohallitus.</i>				
Palkat	11,600	—		
Tarkastusmiesten palkkio	5,050	—		
Korvaus tarkastusmatkoista	394	75	17,044	75
<i>Vaivaistalo.</i>				
Palkat	18,400	—		
Vaatetus	10,128	44		
Muona	33,878	28		
Lääkkeet	3,761	02		
Kalusto	5,321	56		
Tarveaineet	1,002	70		
Puut ja valaistus	11,052	03		
Hevosenrehu	1,019	25		
Korjaukset	4,813	47		
Sekalaisia menoja	5,729	91	95,106	71
Siirto	—	—	112,151	46

	Siirto	—	—	112,151	46
<i>Työläitos.</i>					
Palkkiot		3,420	—		
Puut ja valaistus		1,286	93		
Muona		11,210	80		
Vaatetus		2,540	93		
Tarveaineet		11,113	60		
Kalusto ja työkalut		235	66		
Ahkeruusrahat		1,443	75		
Korjaukset		1,720	64		
Sekalaisia menoja		877	20	33,849	51
<i>Hourinhoitolaitos.</i>					
Palkat		13,272	—		
Vaatetus		6,125	06		
Muona		20,314	62		
Lääkkeet		2,670	60		
Kalusto		889	15		
Puut ja valaistus		9,910	79		
Korjaukset		3,773	80		
Sekalaisia menoja		2,216	55	59,172	57
<i>Avustukset ja kustannukset köyhistä ulkopuolella laitosta.</i>					
Kaupunkiin ja maalle hoitoonannetuista		62,703	49		
Erinäisiin laitoksiin otetuista		5,778	70		
Sairaanhoitokustannukset		12,098	45		
Hourinhoitokustannukset		40,388	24		
Lääkkeet		16,519	20		
Suoranaiset avustukset		79,683	—	217,171	08
<i>Sekalaista.</i>					
Hautauskustannukset		1,206	55		
Kulungit		2,112	38		
Aavistamattomia menoja		1,809	63	5,128	56
Menoja yhteensä		—	—	427,473	18
Säästö vuoteen 1907		—	—	9,829	86
Yhteensä Smk		—	—	437,303	04

Taulu, osottava eron menoarvion ja menojen välillä vuonna 1906.

	Menoarvion mukaan		Menot		Lisääntyneet		Vähentyneet	
Palkat	42,920	—	43,272	—	352	—	—	—
Tarkastusmiesten palkkio ..	6,000	—	5,050	—	—	—	950	—
Korvaus tarkastusmatkoista	800	—	394	75	—	—	405	25
Vaatetus	15,000	—	16,253	52	1,253	52	—	—
Muona	53,400	—	54,192	90	792	90	—	—
Lääkkeet	20,400	—	22,950	82	2,550	82	—	—
Kalusto	5,500	—	6,210	71	710	71	—	—
Tarveaineet	800	—	1,002	70	202	70	—	—
Puut ja valaistus	18,500	—	20,962	82	2,462	82	—	—
Hevosenrehu	800	—	1,019	25	219	25	—	—
Korjaukset	6,800	—	8,587	27	1,787	27	—	—
Työlaitos	27,820	—	33,849	51	6,029	51	—	—
Hoitoonantokustannukset ..	55,000	—	62,703	49	7,703	49	—	—
Erinäisiin laitoksiin otetut ..	6,500	—	5,778	70	—	—	721	30
Sairaanhoidokustannukset ..	10,000	—	12,095	45	2,095	45	—	—
Houruinhoitokustannukset ..	40,000	—	40,388	24	388	24	—	—
Suoranaiset avustukset	73,000	—	79,683	—	6,683	—	—	—
Sekalaisia menoja	11,000	—	13,075	05	2,075	05	—	—
Yhteensä Smk	394,240	—	427,473	18	35,309	73	2,076	55

Tehtäessä selkoa vaivaishoidon toiminnasta ei ole jätettävä huomioonottamatta niitä korvauksia, jotka vaivaishoito Arm. aset. maaliskuun 17 päivästä 1879 28 §:n mukaan on saanut nostaa kruunulta, ei myöskään niitä avustuksia ja korvauksia, joita ovat antaneet muut kunnat ja yksityiset, eikä myöskään tuloja työ- ja vaivaistalosta.

Kun tässä edellä mainituista vaivaishoidon menoista kaikkiansa Smk 427,473: 18 vähennetään viimemainitut tuloerät Smk 37,409: 20, käy selville että kunnan todelliset menot 1906 vuoden vaivaishoidosta tekivät Smk 390,063: 98 (vuonna 1905 — Smk 346,515: 50, vuonna 1904 — Smk 331,923: 80, vuonna 1903 — Smk 341,507: 34).

1) Tämän määrärahan lisäksi on Valtuusto lokakuun 2 päivänä 1906 myöntänyt lisän vaivaishoidon sairaalain lääkärin palkkioon, laskettuna 900 mk:n mukaan vuodelta huhtikuun 1 päivästä 1906, eli siis 1906 vuoden osalle 675 mk.

Seuraava taulu osottaa eron erinäisten menojen välillä vuosina 1905 ja 1906:

	Menot				Vuonna 1906			
	1906		1905		menot			
					lisääntyneet		vähentyneet	
Palkat	43,272	—	36,680	—	6,592	—	—	—
Tarkastusmiesten palkkio ..	5,050	—	7,200	—	—	—	2,150	—
Korvaus tarkastusmatkoista	394	75	271	40	123	35	—	—
Vaatetus	16,253	52	12,610	08	3,613	44	—	—
Muona	54,192	90	46,998	13	7,194	77	—	—
Lääkkeet	22,950	82	17,382	95	5,567	87	—	—
Kalusto	6,210	71	5,929	35	281	36	—	—
Tarveaineet	1,002	70	902	41	100	29	—	—
Puut ja valaistus	20,962	82	17,708	38	3,254	44	—	—
Hevosenrehu	1,019	25	865	67	153	58	—	—
Korjaukset	8,587	27	6,922	35	1,664	92	—	—
Työlaitos	33,849	51	32,844	51	1,005	—	—	—
Hoitoonantokustannukset ..	62,703	49	75,394	64	—	—	12,691	15
Erinäisiin laitoksiin otetut .	5,778	70	4,334	35	1,444	35	—	—
Sairaanhoidokustannukset ..	12,098	45	9,028	55	3,069	90	—	—
Hourinhoitokustannukset .	40,388	24	22,470	80	17,917	44	—	—
Suoranaiset avustukset	79,683	—	65,642	—	14,041	—	—	—
Sekalaisia menoja	13,075	05	14,306	29	—	—	1,231	24
Yhteensä Smk.	427,473	18	377,521	86	66,023	71	16,072	39

Kaupungin vaivahoidon toimintaan on luonnollisesti vaikuttanut vaivahoitokunnan edellämainittu suureneminen sekä enimmänsen vuotta 1906 vallinnut työttömyys, jonka on aiheuttanut lakkojen väärinkäyttö, jolloin vaivahoidon asiana on ollut avustaa — ei niitä, jotka itse ovat olleet syypäänä työttömyyteen ja puutteenalaisuuteen, mutta sairaustapauksissa heidän vaimojansa ja lapsiansa. Tämän lisäksi on vaivahoidon täytynyt auttaa niitten henkilöitten vaimoja ja lapsia, jotka on vangittu osallisuudesta Viaporin kapinaan, rautatienkiskojen irrottamiseen tai kahakkaan Hakaniemen torilla elokuun alussa 1906. Nämä seikat sekä keuhkotaudin ja hermosairauksien leveneminen kaupungin työväestön keskuudessa antavat selityksen eräitten menojen suurenemiseen vuonna 1906.

Niitä Valtuuston valtuutuksella puutteenalaisille työmiehille keväällä 1903 annettuja lainoja, joitten takaisinmaksuaikaa Valtuusto yhä on pidentänyt, ei ole vuoden kuluessa ollenkaan lyhennetty. Kun vuonna 1903 lainoja lyhennettiin 2,078 markkaa, vuonna 1904 — 314 markkaa ja vuonna 1905 — 127 markkaa, on siis kaikkia lainoja, yhteensä 26,844 markkaa, jaettuina 584 lainaan, 1906 vuoden loppuun laskien lyhennetty yhteensä vain 2,719 markkaa, joten siis maksamatta oli jäljellä 24,125 markkaa. 584 lainanottajasta on ainoastaan 30 täydelleen maksanut lainansa.

Kunnalliset
lainat.

Työ- ja vaivaistalon tarkastaja on voimassaolevan vaivaishoito-ohjesäännön 30 § h) kohdan perustuksella jättänyt erityisen kertomuksen Helsingin kaupungin Työ- ja vaivaistalosta vuonna 1906, josta esitettävään seuraava ote:

Vaivaistaloon
otettuja hen-
kilöitä.

Vaivaistaloon vuoden kuluessa otetut ovat olleet vanhoja, sairaalloisia, heikkoja tai mielisairaita henkilöitä, sekä turvattomia tai huonosti hoidettuja lapsia, joita joku aika on pidetty laitoksessa ja jotka sitten hoito-antojärjestelmää käyttäen on jätetty yksityisten, kunnollisten perheitten huostaan, osaksi kaupunkiin osaksi maalle, hoidettaviksi ja kasvatettaviksi.

Laitokseen otettuja vaivaisia on kykynsä mukaan käytetty työhön. Laitoksen vaatuksesta, puunhakkaamisesta, huoneitten siivoamisesta, pesusta y. m. ovat vaivaiset osittain pitäneet huolta.

Muonanpitoa työ- ja vaivaistalossa on johtajan ja emännöitsijän valvonnan alaisena hoitanut taloudenhoitajatar tarvittavan palveluskunnan avustamana ja siitä on ollut se tulos, että kustannus kunkin täysikasvuisen henkilön elatuksesta päivää kohti on tehnyt vaivaistalossa 32,09 penniä ja työlaitoksessa, jossa täytyy jakaa runsaampia annoksia, koska sinne otetut ovat terveempiä ja työhönkykenevämpiä, 39 penniä sekä houruinhoitolaitoksessa 34 penniä, eli keskimäärin koko laitoksessa 33,73 penniä.

Muonanpito
työ- ja vaivais-
talossa.

Vuosi 1906 on työ- ja vaivaistalossa kulunut minkäänlaisten suurempien muutosten tapahtumatta tai järjestyksen ja työn mitenkään häiriytymättä. Vaivaisten käytös ei myöskään ole antanut aihetta pahempiin muistutuksiin ja rankaisutoimenpiteisiin on sangen harvoin tarvittu ryhtyä.

Järjestys työ-
ja vaivais-
talossa.

Tarkempien yksityiskohtaisten tietojen saamiseksi laitoksen toiminnasta vuonna 1906 viitataan seuraavilla otsakkeilla varustettuihin kertomukseen lisättyihin liitteisiin¹⁾:

¹⁾ Katso vastaavia tauluja »Helsingin kaupungin Tilastollisessa vuosikirjassa» vuodelta 1906.

1:ksi Luettelo muonanpitoon Helsingin kaupungin Työ- ja vaivaistalolla toimitetuista, ostetuista ja vaivaistalon maa-alueelta korjatuista tuotteista vuonna 1906;

2:ksi Luettelo Helsingin kaupungin vaivaistalossa vuonna 1906 laitoksen tarpeisiin suoritetuista töistä;

3:ksi Ilmoitus Helsingin kaupungin Työ- ja vaivaistaloon vuonna 1906 otettujen hoidokasten lukumäärästä sekä heidän iästään y. m.;

4:ksi Yhteenveto Helsingin kaupungin Työlaitoksessa tehdyistä päivätyö-luetteloista vuonna 1906;

5:ksi Selostus toiminnasta Helsingin kaupungin Työlaitoksessa vuonna 1906;

6:ksi Helsingin kaupungin Työlaitoksen varastoluettelo joulukuun 31 päivänä 1906;

7:ksi Luettelo Helsingin kaupungin Työlaitoksessa olevista aineksista 1906 vuoden lopussa; sekä

8:ksi Luettelo Helsingin kaupungin Työlaitoksen miehistön ruumiinpainon muutoksista vuonna 1906.

Puhdas rahatulo vaivaistalon töistä vuonna 1906 oli ainoastaan Smk 209: 37. Paitsi että laitoksen vanhempia alus- ja käyttövaatteita on tarpeenmukaisesti kunnossapidetty, on laitoksen tarpeisiin tehty vaivaistalossa seuraavat työt: *Ompelua*: 350 hurstia, 331 paitaa, 210 naisen paitaa, 214 pyyhinliinaa, 152 patjanpäällystä, 245 pääaluspäällystä, 206 hametta, 178 röijyä, 170 alushametta, 35 alusliiviä, 20 esiliinaa, 144 päähuvia päärmetty, 362 nenäliinaa päärmetty, 5 topattua kauhtanaa, 44 pojanpaitaa, 11 tytön paitaa, 15 paria lapsenalushousuja, 6 lapsenröijyä, 9 lapsenhametta, 13 lapsenmekkoa, 17 lapsenpuseroa ja 4 lapsenalushametta; *Sukankudontaa*: 150 paria pumpulisukkia ja 330 paria pellavasukkia; *Tilkkumattoja* kudottu vuoden kuluessa 155 metriä; erinäisiä pikku *puusepäntöitä* sekä *erityisiä muita satunnaisia töitä* vaivaistalon viljelysmaan hoidossa; korjattu 100 metri-*Lt* heinää, 65 hl perunoita, 50 hl lanttuja, 30 hl porkkanoita ja 1,800 kpl. kaalia sekä sekalaisia vihanneksia».

IV. Majoituslautakunta.

Majoituslautakunnan Rahatoimikamarille antama kertomus vuodelta 1906 on seuraavansisältöinen:

»Joulukuun 18 päivänä 1905 toimitetussa vaalissa valitsi Valtuusto jäseneksi ja puheenjohtajaksi Lautakuntaan eversti Gustaf Eckard Maximilian af Enehjelmin sekä varajäseniksi Suomen Pankin rahastonhoitajan kapteeni Krister Ludvig Edvard Jägerskjöldin ja alikapteeni Max Tاملanderin, jotapaitsi edelliseltä vuodelta pysyivät jäseninä turkkuri Anton Lundqvist ja kapteeni Oscar Wasastjerna.

Lautakunnan
jäsenet ja
virkamiehet.

Lautakunnan sihteerin varatuomari Anton Åkerroos on sairautensa takia nauttinut virkavapautta tammikuun kuluessa sekä maaliskuun 1 päivästä toukokuun 6 päivänä sattuneeseen kuolemaansa asti, jona aikana virkaa on hoitanut Tie- ja Vesirakennusten Ylihallituksen speditööri Arvid Roos, jonka myös, viran tultua kesäkuun 2 päivänä asianmukaisessa järjestyksessä haettavaksi julistetuksi sekä hänen ja kahden muun henkilön sitä haettua, syyskuun 11 päivänä Valtuusto nimitti tähän toimeen.

Majoitusmestarina on sotakamreeri Emil af Forselles edelleenkin pysynyt ja venäjänkielen kääntäjänä everstiluutnantti Arvid Verner Sirelius joulukuun 6 päivään, jolloin hän luopui, jonka jälkeen Lautakunta tähän toimeen otti alikapteeni Gunnar Winterin.

Vuonna 1906 on Lautakunnalle tullut 1 kirjelmä Kuvernööriltä, 2 Maistraatilta, 2 Rahatoimikamarilta, 685 komendantilta, 14 eri virastoilta ja 10 yksityisiltä henkilöiltä eli yhteensä 714 kirjelmää. Näitten ja muitten Lautakunnalle kuuluvien asiain käsittelyä varten ovat puheenjohtaja, sihteerin ja majoitusmestari olleet yhden tunnin ajan joka arkipäivä Lautakunnan virkahuoneustossa tavattavissa, jonka ohella Lautakunta kaksitoista kertaa vuoden kuluessa on pitänyt varsinaisia kokouksia ja yhden kerran

Asiain luku.

	Lukumäärä						Kustannus	
	Keskittämäläjä	Eskkunta- ja ylipseereja	Eskkunta-nainaton	historiä nainut	Aikapälystöt ja miehistöä nainut	Virkaanonsioja nainaton	Smk	Smk
Siirto	—	—	—	—	—	—	—	288,360 52
<i>b) Erotettuun santarmiosastoon kuuluvia henkilöitä.</i>								
Tammikuu — päivää	—	—	—	—	—	—	—	—
Helmikuu — »	—	—	—	—	—	—	—	—
Maaliskuu 19 »	—	—	—	1	1	—	53 51	—
Huhtikuu — »	—	—	—	—	—	—	—	—
Toukokuu 37 »	—	—	—	3	—	—	148 —	—
Kesäkuu — »	—	—	—	—	—	—	—	—
Heinäkuu — »	—	—	—	—	—	—	—	—
Elokuu 6 »	—	—	—	1	—	—	24 —	—
Syyskuu 8 »	—	—	—	2	—	—	32 —	—
Lokakuu 8 »	—	—	—	—	1	—	9 30	—
Marraskuu 8 »	—	—	—	1	1	—	20 67	—
Joulukuu — »	—	—	—	—	—	—	—	267 48
Yhteensä Smk	—	—	—	—	—	—	—	288,628 —

Siten on vuokratrahoja *olomajoituksesta*, mikä venäläisen Valtakunnan-rahaston on korvattava, suoritettu:

Helsingin linnuevälle 255,206: 65
erotetulle santarmiosastolle 26,720: 54 281,927: 19

ja *satunnaisesta komennuksesta*, joka 1 § mukaan Asetuksessa heinäkuun 22 päivästä 1897, mikä koskee erinäisten §§ muutosta tammikuun 18 päivänä 1882 annetussa asetuksesta sotilasmajoituksen suorittamisen perusteista Suomen Suuriruhtinaskunnassa, on korvattava Suomen yleisistä varoista,

upseereille ja virkamiehille sotavaessä 6,433: 33
erotettuun santarmiosastoon kuuluville henkilöille 267: 48 6,700: 81

eli yhteensä Smk

288,628: —

Tästä on kuitenkin vähennettävä ne erät, jotka komendantin kautta on vaadittu takaisin ja Rahatoimikonttoriin suoritettu, nimittäin *olomajoituksesta*:

Helsingin linnuevälle	2,923: 41	
erotetulle santarmiosastolle	335: 12	3,258: 53
joten vuoden kuluessa maksetut vuokrat rahat oikeastaan tekivät	Smk 285,369: 47	

B. *Majoitusta vuokratrahain sijasta.* Seuraavalle määrälle venäläisiä sotilashenkilöitä on Lautakunta vuonna 1906 osottanut majoitusta voimassa olevan majoitusohjesäännön mukaan:

Majoitus
luonnossa.

	Ylipäällystää		Alipäällystää		Asuin- ja virkahuoneita	Palvelijain huoneita ja keittiöitä
	nai-neita	nai-matt.	nai-neita	nai-matt.		
Olomajoitus tammik. 1 p.—heinäk. 1 p.	4	—	4	16	26	10
S:n s:n s:n santarmille	—	—	9	—	9	9
Olomajoitus heinäk. 1 p.—jouluk. 31 p.	1	—	1	10	8	3
S:n s:n s:n santarmille	—	—	3	—	3	3

Sitäpaitsi on Lautakunta vuoden kuluessa osottanut asuntoja seuraaville tilapäisissä virkatoimissa lyhyemmäksi ajaksi Helsinkiin komennetuille sotilashenkilöille:

Kenraaleja

Täkäläisessä Fennian hotellissa..... 6

Luonnossa suoritetusta majoituksesta tekivät kustannukset vuonna 1906:

A. *Helsingin linnueväestä:*

Huoneustovuokraa olomajoituksesta	Smk 6,635: 50
S:n tilapäisesti komenn. upseereille	» 87: —
Koivuhaloista asuinhuoneiden lämmittämiseen	» 554: 54
Havupuuhaloista leipomiseen ja ruuankeittoon	» 236: 30
Valaistuksesta	» 177: 64
Oljista alipäällystön ja miehistön vuoteihin ..	» 116: 26 7,807: 24

B. Erotetusta santarmiosastosta:

Huoneustovuokraa olomajoituksesta Smk	3,196: —	
Koivuhaloista asuinhuoneitten lämmittämiseen	»	234: 96	
Havupuuhaloista leipomiseen ja ruuankeittoon	»	46: 83	
Valaistuksesta »	22: 44	
Vuodeoljista »	15: 88	3,516: 11
	Yhteensä Smk		11,323: 35

Kun tästä vähennetään se korvaus, joka on peritty:

Venäjän Valtakunnanrahastosta:

Helsingin linnueväen olomajoituksesta Smk	6,094: 18	
Santarmiosaston	s:n	»	1,379: 03 7,473: 21

Suomen Valtiolaitokselta:

Tilapäisestä majoituksesta Smk	— — 06: —
----------------------------	-----------	-----------

Sekalaisia tuloja:

Takaisinsaattua vuokraa Smk	50: 50	
Sekalaisista myydyistä kapineista »	9: 81 60: 31	7,629: 52
	niin jää erotukseksi Smk		3,693: 83

joka niinmuodoin on kaupungin tappio luonnossa suoritetusta majoituksesta vuonna 1906.

Lautakunnan
kustannukset.

C. Sekalaisia kustannuksia:

Palkkiot Majoituslautakunnan virkamiehille ja palvelus-			
kunnalle Smk	7,400: —	
Kansliakulut »	598: 84	
			Smk 7,998: 84

Yhteenveto
kustannuk-
sista.

Yhteenveto venäläisen sotaväen majoituskustannuksista Helsingissä vuonna 1906.

A. Maksettu vuokrarahoja:

olomajoituksesta:

Helsingin linnuevälle	255,206: 65		
josta on suoritettu			
takaisin	2,923: 4I	252,283: 24	
erotetulle santarmi-			
osastolle	26,720: 54		
josta on suoritettu			
takaisin	335: 12	26,385: 42	278,668: 66

satunnaisesta komennuksesta:

upseereille ja virkamiehille	6,433: 33		
erotetulle santarmiosastolle	267: 48	6,700: 8I	285,369: 47

B. Kustannukset luonnossa osotetusta majoituksesta:

Olomajoituksesta	11,236: 35		
Satunnaisesta komennuksesta	87: —		11,323: 35

C. Sekalaiset kustannukset:

Palkkiot ja kulut	7,998: 84	
		Smk 304,691: 66

Tästä on vähennettävä seuraavat korvaukset ja tulot:

Venäjän Valtakunnanrahastosta:

vuokrarahojista	278,668: 66	
luonnossa suoritetusta majoituksesta	7,473: 2I	286,141: 87

Suomen Valtiolaitokselta:

vuokrarahoista	6,700: 81
luonnossa suoritetusta majoituksesta	96: — 6,796: 81

Sekalaiset tulot:

vuokralle annetusta huoneustosta ..	50: 50	
myydyistä oljista	9: —	
3 kpl. pääaluspäällyksiä	—: 81	60: 31 292,998: 99

joten kaupungin vuoden kuluessa majoituksesta suorittamat kustannukset tekevät	<u>11,692: 67»</u>
---	--------------------

V. Holhouslautakunta.

Holhouslautakunnan vuodelta 1906 antama kertomus on sisällöltään seuraava:

»Holhouslautakunnan jäsenistä vuonna 1905 oli kamreeri Aksel Rikbergin vuoro vuoden lopussa luopua Lautakunnasta, jota paitsi esittelijäsihteeri, nyttemmin senaattori Fredrik Stjernvall anoi vapautusta Lautakunnan jäsenyydestä. Joulukuun 18 päivänä 1905 valitsi Valtuusto kamreeri Rikbergin uudestaan Lautakunnan jäseneksi vuosiksi 1906—1909 sekä protokollasihteerin, tohtori Aksel Charpentier'in jäseneksi senaattori Stjernvallin sijaan vuosiksi 1906—1908. Tämän johdosta ovat Lautakuntaan vuoden kuluessa kuuluneet mainitut henkilöt ja edelliseltä vuodelta jällellä olevat puheenjohtaja, esittelijäsihteeri J. A. Nordman ja ylitirehtööri Aleksis Gripenberg. Lautakunnan sihteerinä oli yhä edelleen varatuomari K. Anton Åkerroos kuolemaansa saakka toukokuun 6 päivänä, jonka jälkeen varatuomari Ivar Groundstroem otettiin sihteeriksi.

Lautakunnan jäsenet.

Kuten edellisinäkin vuosina on Holhouslautakunta myös vuonna 1906 kokoontunut kerran viikossa paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin kokouksia on pidetty kaksi kertaa kuukaudessa, joten kokouksien luku tekee 45.

Kokoukset.

Lautakunnan kappaleessa holhouskirjaa oli vuoden 1906 alussa yhteensä 378 holhousta, joista 223 perustui määräykseen ja 155 oli lakiperäisiä holhouksia, sekä 48 uskotunmiehentointa. Raastuvanoikeuden pitämästä holhouskirjasta on vuoden kuluessa Lautakunnan holhouskirjaan siirretty 1905 vuoden jälkimäisellä ja vuoden 1906 edellisellä puoliskolla lisäantuleita yhteensä 82 holhousta ja uskotunmiehentointa. Niistä 508 holhouksesta ja uskotunmiehentoimesta, jotka siis vuonna 1906 ovat olleet holhouskirjaan merkittyjä, on kuitenkin erityisistä syistä vuoden kuluessa poistettu 59. Tämän johdosta oli Lautakunnan kappaleessa holhouskirjaa 1906 vuoden lopussa yhteensä 449 holhousta ja uskotunmiehentointa;

Holhouksia ja uskotunmiehentoimia.

näistä oli 398 holhouksia, joista 229 perustui määräykseen ja 169 oli lakiperäisiä holhouksia, sekä 51 uskotunmiehentoimia.

Alaikäisten lasten luku.

Vuonna 1906 on Lautakunta saanut pastorinvirastoista kaupungin ruotsalais-suomalaisessa ja saksalaisessa luterilaisessa seurakunnassa vastaanottaa säädetyt luettelot sellaisista näitten seurakuntain edellisellä ja jälkimäisellä puoliskolla vuotta 1905 kuolleista jäsenistä, joitten jättämille alaikäisille lapsille holhooja mahdollisesta oli määrättävä, ja on Lautakunta katsonut 34:llä mainituista kuolinpesistä olevan sellaiset varat, että selonteko alaikäisten omaisuuden hoitamisesta olisi annettava. Metodisti-episkopaalisesta ja roomalais-katolisesta seurakunnasta ei Lautakunta sitävastoin ole saanut vastaanottaa sellaisia luetteloita ja kaupungin kreikkalais-venäläisen seurakunnan pastorinvirasto on tänä kuten edellisinäkin vuosina laiminlyönyt antaa sellaisen luettelon.

Lautakunnan toiminta.

Vuoden kuluessa on Lautakunta hankkinut tai on sitä kuultu holhoojan määräämisestä 27 tapauksessa ja uskotunmiehen määräämisestä 29 tapauksessa sekä 12 täysikäiseksi tulleen henkilön asettamisesta holhouksen alaiseksi ja 3 henkilön vapauttamisesta sellaisen valvonnan alaisuudesta, sekä 2 kysymyksessä, jotka koskivat vanhempain erottamista oikeudesta kasvattaa lapsiansa.

Niinikään on Lautakunta, holhouslain 39 ja 40 §§ mukaan, antanut lausuntoja 28 holhottavan kiinteimistön myymistä ja 15 sen kiinnittämistä koskevasta kysymyksestä sekä käsitellyt yhtä kysymystä, joka koski metsän myyntiä alaikäisen tilukselta, ja kahta kysymystä lainan ottamisesta holhottavan puolesta.

Ilmoituksia tilinteon laiminlyönnistä.

Niistä holhoojista ja uskotuista miehistä, jotka holhouslain 51 ja 70 §§ mukaan ovat olleet velvolliset Lautakunnalle antamaan tilin holhokkinsa omaisuuden hoitamisesta, on 16 määrättyä ja 18 lakiperäistä holhoojaa sekä 5 uskottua miestä laiminlyönyt säädetyt ajan kuluessa täyttää tämän velvollisuutensa, jonka vuoksi Lautakunta holhouslain 53 §:n säännöksen nojalla on niistä ilmoittanut Raastuvanoikeudelle. Sitäpaitsi on Lautakunta yhdessä tapauksessa, jossa on ilmennyt erimielisyyttä siitä, onko asianomaisen uskotun miehen velvollisuus jättää Lautakunnalle tili, lykännyt kysymyksen oikeuden ratkaistavaksi, ja oli se vuoden lopussa yhä edelleen Senaatin harkinnan alaisena.

Niissä tapauksissa, jolloin Lautakunta on velvoittanut asianomaisia holhoojia oikaisemaan heidän antamiensa tilejä tai heiltä vaatinut tietoja ja todistuksia, on Lautakunnan osoituksia ja määräyksiä noudatettu muissa

paitsi 1:ssä tapauksessa, josta Lautakunnan on siis ollut pakko tehdä ilmoitus Raastuvanoikeudelle.

17:stä holhouksesta on Raastuvanoikeus, Lautakunnan esityksestä, määrännyt että seuraavat tilit niitten hoitamisesta saavat käsittää yhtä vuotta pitemmän ajan».

VI. Terveyshoitolautakunta.

Kun sekä Terveyshoitolautakunnan antama kertomus vuodelta 1906 että myös Marian sairaalaa koskeva sen johtajan laatima kertomus samalta ajalta ovat erikseen painettuina viitataan tässä vain näihin julkaisuihin.

VII. Kansakoulujenjohtokunta.

Mitä tulee kansakoulujen toimintaan lukuvuonna 1905—1906 viitataan painosta tulleeseen, kansakoulujentarkastajan antamaan kertomukseen mainitulta lukuvuodelta.

VIII. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan Valtuustolle antama kertomus Helsingin palotoimen tilasta ja hoidosta vuonna 1906 on, lukuunottamatta tauluja, joitten pääsisällys esitetään liitteissä ¹⁾, seuraavansisältöinen:

»Palokuntaa on vuoden kuluessa hälyytetty 158 kertaa, joista 110 kertaa todellisten tulipalojen ja niitten alkujen takia, 14 kertaa nokivalkeain takia, 14 kertaa palosavun takia, 3 kertaa väkevöidyistä hapoista tulleen savun takia, 2 kertaa valonheijastuksien tähden, 1 kerta kaasujohdon halkeaman takia, 1 kerta palotelegrafin viallisuuden takia ja 13 kertaa ilki-
valtaisuudesta. Edelliseen vuoteen verrattuna ovat hälyytykset (162) vähentyneet 4:llä ja tulipalot (82) lisääntyneet 28:lla.

Hälyytyksiä ja todellisia tulipaloja.

Paitsi mainittuja nokivalkeita, joitten takia palokunta kokonansa on kutsuttu avuksi, on pieniä osastoja palokunnasta 23 eri tapauksessa kutsuttu sammuttamaan syttyneitä nokivalkeita.

Vuoden kuluessa sattuneista 110 tulipalosta ja tulipalon alusta kuuluu 97 kaupungin paloalueen piiriin sekä 13 sen ulkopuolelle. Tulipalojen jakaantumisen eri kaupunginosille näyttää seuraava taulu:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Töölö	Söötinäinen	Hietanokka	Busholma
6	16	11	17	7	7	10	1	2	7	10	3	6	4	2	1

¹⁾ Katso vastaavia tauluja »Helsingin kaupungin Tilastollisessa vuosikirjassa».

Miten tulipalot jakaantuvat kuukausille ja viikonpäiville, käy selville seuraavasta taulusta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä
Sunnuntai.....	1	—	1	—	1	2	1	—	2	2	—	2	12
Maanantai	5	3	2	1	2	1	1	1	1	2	—	3	22
Tiistai	—	—	—	—	—	3	3	2	1	2	1	—	12
Keskiviikko.....	2	—	1	—	2	1	4	1	1	1	1	2	16
Torstai	3	—	2	1	2	2	1	—	—	2	1	1	15
Perjantai	1	1	2	—	—	1	1	3	1	2	1	1	14
Lauantai	1	2	1	—	1	3	1	3	1	3	1	2	19
Yhteensä	13	6	9	2	8	13	12	10	7	14	5	11	110

Mitä vuorokauden ajankohtaan tulee, on 49 tulipaloa sattunut yö-aikaan, laskettuna k:lo 6:sta i. p. k:lo 6:een a. p., sekä 61 päivällä, laskettuna k:lo 6:sta a. p. k:lo 6:een i. p.

Ensimmäisen tiedon tulen irtipääsemisestä on 55 tapauksessa tuonut palotelegrafi (palokaappi), 45 tapauksessa puhelin, 9 tapauksessa suulliset sanantuoijat ja 1 tapauksessa palotornin tähystäjä.

Paikkaan nähden on 52 tulipaloa syntynyt puutaloissa, joista 29 asuinrakennuksissa, 10 vajoissa tai ulkokuoneissa, 6 kauppahuoneustoissa, 3 kellarissa, 2 työpajoissa ja 2 ylisillä; 48 kivitaloissa, joista 13 asuinhuoneissa, 12 liikehuoneustoissa, 11 työpajoissa, 6 kellarissa, 5 ylisillä ja 1 ulkokuoneessa; 3 metsämaalla, 2 kivihuilivarastoissa, 2 rikkatunkioissa, 1 sisustettavassa talossa, 1 rikkalaatikossa ja 1 pihamaalla (asfalttipata kiehunut yli reunojen).

Syy tulen irtipääsemiseen.

Syynä tulen irtipääsemiseen on 21 tapauksessa ollut kynttilän, lampun tai tulitikkujen varmaton pitelemine, 14 tapauksessa kaatunut tai pudonnut ja räjähtänyt lamppu, 12 tapauksessa tulisijoista pudonneet kekäleet tai säkenet, 8 tapauksessa tulenvaarallisten nesteiden tai tavaroitten huolimaton tai varmaton pitelemine tai käsittelemine, 6 tapauksessa puutteelliset tulisijat tai savutorvet, 4 tapauksessa itsestään syttyminen, 3 tapauksessa huolimaton tupakanpolto, 2 tapauksessa tulensekaisen tuhan paneminen säilytysastiaan puusta, 1 tapauksessa sähkövalojohtojen lyhytsulku ja 1 tapauksessa kuumennetulle kaminalle asetetut vaatteet. Syy

on siis saatu selville 72 tapauksessa, jotavastoin sitä 38 tapauksessa ei ole voitu varmuudella päättää.

Palovahinkotilasto vuodelta 1906 on seuraavanlaatuinen:

Vahingoittu-
neen omaisuu-
den arvo tai
vakuutus-
summa.

A) kaupungin maalla paloalueen piirissä.

Sen omaisuuden arvo tai vakuutussumma, jota tuli enemmän tai vähemmän on vahingoittanut, oli:

kiinteimistöä Smk.	15,053,813: —	
irtaimistosta »	2,874,829: —	17,928,642: —

jota vastoin vahingon suuruus eli palovahinkokorvaussumma oli:

kiinteimistöä Smk.	157,519: 55	
irtaimistosta »	<u>233,182: 13</u>	390,701: 68

Vahinko teki siis 2,10 prosenttia omaisuuden arvosta.

B) kaupungin maalla paloalueen ulkopuolella.

Vahingoittuneen omaisuuden arvo tai vakuutussumma:

kiinteimistöä Smk.	616,196: —	
irtaimistosta »	<u>509,325: —</u>	1,125,521: —

Vahingon suuruus eli palovahinkokorvaussumma:

kiinteimistöä Smk.	72,417: 37	
irtaimistosta »	108,812: 73	181,230: 10

s. o. 16,10 prosenttia omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi mainittakoon että vastaavat prosenttiluvut edelliseltä vuodelta olivat 2,60 ja 37,81 sekä palovahingot paloalueen piirissä Smk. 182,350: 33 ja sen ulkopuolella Smk. 64,533: 67.

Vuoden kaikista palovahingoista, nousten yhteensä Smk:kaan 571,931: 78, ovat ulkomaiset vakuutusyhtiöt suorittaneet Smk. 186,916: 20, kotimaiset vakuutusyhtiöt Smk. 368,446: 18, jonka ohessa vakuuttamatonta omaisuutta on hävinnyt Smk:n 16,569: 40 arvosta.

Tulipalojen laajuuteen nähden on vuoden 110 tulipalosta 21 ollut suuria, s. o. sitä laatua, että vähintään kaksi voimakasta vesisädettä höyryruiskuista, käsivoimaruiskuista tahi paloposteista on ollut tarpeen tulen sammuttamiseksi, 34 keskinkertaisia eli sitä laatua, että yksi voimakas vesisäde on ollut kylläksi tulen tukahuttamiseen sekä 56 pieniä, s. o. laajuudeltaan niin pieniä, että ne on sammutettu käsillä olevilla pienillä sammutuskaluilla kuten assuranssiruiskuilla, sangoilla y. m.

Tulipalojen
laajuus.

Kaupungin vapaaehtoinen palokunta on kahdessa tulipalossa ollut avullisena sammutustyössä, nimittäin tulipalossa Humaliston huvilassa N:o 1 Töölössä kesäkuun 21 päivänä sekä tulipalossa Sörnäisten höyry-puusepäntehtaassa marraskuun 27 päivänä. Muista tulipaloista ovat erityisen huomattavia nuo kolme suurta ylistulipaloa Kirkkokadun talossa N:o 9 tammikuun 3 päivänä (Kjällmansonin talossa), Mikonkadun talossa N:o 3 heinäkuun 13 päivänä (Pohjolan talossa), sekä Pohjois-Esplanaatikadun talossa N:o 25 heinäkuun 18 päivänä (Grönqvistin kivitalossa). Mitä tulee näihin tulipaloihin ja niiden kulkuun sekä muihin tulipaloihin ja hälyytyksiin, viitataan siihen tauluyhteenvetoon, joka seuraa kertomusta ja jossa myös on mainittu 47 pienempää tulipaloa, joitten sammuttamiseen palokunnan apua ei ole tarvittu, mutta jotka kuitenkin ovat olleet sitä laatua että paloapua niistä on maksettu.

Tapaturmat.

Tulipaloissa on kaksi kertaa ihmishenkiä mennyt hukkaan, nimittäin tammikuun 1 päivänä Näkinkujassa N:o 5, missä alaikäiset lapset, jotka oli jätetty omiin hoteisiinsa, olivat varomattomasti pidelleet tulta sekä aiheuttaneet tulipalon, jossa yksi heistä poltti itsensä niin pahoin että se sittemmin kuoli, ja toukokuun 9 päivänä Pääskylänkadun talossa N:o 11 missä bensiiniräjähdyksen aiheuttamista seurauksista kolme henkeä kuoli. Nämä onnettomuudet tapahtuivat ennen palokunnan tuloa palopaikoille.

Palomiestön terveydentila.

Miehistön terveydentila ei ole ollut niin hyvä kuin tavallisesti, sillä useita veneerisiä taudintapauksia on esiintynyt. Niinpä on sellaisten tautien takia 6 miestä hoidettu sairaalassa yhteensä 162 päivää, jonka lisäksi 3 miestä on sellaisen pahimmanlaatuisen taudin takia eroitettu. Muunlaisen taudin tähden on 3 miestä ollut otettuna sairaalaan yhteensä 48 vuorokautta, jonka ohessa 2 miestä on saanut hoitoa kotona 45 vuorokautta. Harjoituksessa ja liikkeelle lähtiessä saatujen pienempien vammojen, venähdysten ja nyrjähdysten tähden on yhteensä 5 miestä ollut kykenemättömiä palvelukseen yhteensä 108 päivää.

Palotelegraafi.

Palotelegraafi, jonka hoidosta ja kuntoonpanosta pitää huolta palomiestö, on vuoden kuluessa toiminut varsin tyydyttävällä tavalla. Ai-noastaan kerran on palokunnan täytynyt lähteä liikkeelle sen viallisuuden vuoksi, mutta sitävastoin on ilkityöhälyytyksiä sattunut 13 kertaa. Verrattuna edelliseen vuoteen ovat viimeainitut hälyytykset kuitenkin vähentyneet 7:llä. Kolme kertaa eli tammikuun 17, syyskuun 15 ja loka-kuun 17 päivänä on mainitun ilkityön tekijät saatu kiinni itse teossa sekä jou-tuneet siitä lailliseen edesvastuuseen. Ensimmäisessä tapauksessa oli ilkityön-

tekijä täyskasvuinen mieshenkilö, kahdessa jälkimäisessä tapauksessa olivat pahankuriset pojat tehneet ilkityön.

Palomiehistöön harjoitukset ja toimet ovat jatkuneet entiseen tapaan. Voimistelua ja harjoituksia sammutus- ja pelastuskaluilla on siten ollut kaksi kertaa päivässä paitsi lauantaisin, jolloin miehistö osaksi on puhdistanut palokalugarastoja, osaksi kylpenyt. Kunnan työpajoissa on kaikki vuoden kuluessa esiintyneet palolaitoksen sammutuskalujen ja pyörillä varustettujen tarvekalujen korjaukset suoritettu.

Palomiehistöön
toimet.

Palokunnan kalustoa on vuoden kuluessa pääasiallisesti lisätty ostamalla 880 metriä kummitettua hamppuputkea sekä 1,150 metriä yksinkertaista hamppuputkea. Vuoden kuluessa tehdyt kokeet yksipuolisilla koplauksilla Giersbergin mallin mukaan ovat kaikin puolin onnistuneet hyvin ja tulee palokunta senvuoksi lähimmässä tulevaisuudessa käyttämään yksistään sellaisia koplauksia. Palokunnan hallussa olevasta kalustosta on vuoden kuluessa poistettu arvoa 2,653 markasta ja on sen arvo nykyään merkitty kirjoihin Smk:ksi 99,716: —.

Palolaitoksen
kaluston täydennys.

Viime vuonna palokunnalle hankittuja pyöräpaareja sekä sairaankuljetusvaunua on yleisö käyttänyt yhteensä 367 kertaa vuoden kuluessa, joista 23 kertaa onnettomuustapauksissa sekä 344 kertaa sairaitten kuljettamiseen kotoa eri sairaaloihin».

Palokunnan
pyöräpaarit ja
sairauk-
jetusvaunu.

IX. Kansankirjaston ja lukusalin hallitus.

Kansankirjaston ja lukusalin hallituksen Valtuustolle antama kertomus vuodelta 1906 on lukuunottamatta taululitteitä seuraava:

Päälaitoksessa Rikhardinkadun N:o 3 on kirjasto vuonna 1906 ollut yleisölle avoinna joka päivä, paitsi pitkänäperjantaina (huhtikuun 13 p.), juhannusaattona, jouluaattona ja -päivänä sekä kesäkuun 1—15 p. välisenä aikana, jolloin se oli suljettuna silloin suoritettavan kirjavaraston tarkastuksen tähden; suljettuna oli kirjasto samoin kaikkina sunnuntaipäivinä kesäkuukausina (kesäkuu—elokuu). Jokapäiväinen lainausaika on ollut sama kuin edellisinä vuosina: arkipäivinä kirjaston ruotsalaisessa osastossa klo 1—3 sekä 5—8 i. p., suomalaisessa osastossa 5—8 i. p., sunnuntai- ja juhlapäivinä kummassakin osastossa klo 4—7 i. p. Yhteensä pidettiin kirjastoa vuoden kuluessa auki 335 päivänä, vuonna 1905—308 päivänä, jolloin se kesäkuukausina oli yleisön käytettävissä ainoastaan kolmena päivänä viikossa.

Söörnäisten haaraosastossa on kirjasto, joka Valtuuston kesäkuun 14 päivänä myöntämän lisämäärärahan avustamana syyskuun 1 päivänä sai muuttaa uuteen, melkoisesti laajennettuun huoneustoon, tammi—touku-kuussa sekä syys—jouluukuussa ollut yleisön käytettävissä klo 6—9 i. p. kaikkina arkipäivinä paitsi keskiviikkoisin, sekä sunnuntai- ja juhlapäivinä klo 4—7 i. p.; kesä—elokuussa pidettiin kirjastoa, tavan mukaan kesäisin, avoinna ainoastaan tiistaina, torstaina ja lauantaina klo 6—9 i. p.; tarkastuksen tähden oli se suljettuna kesäkuun 1—15 p. Suljettuna oli kirjasto samoin pitkänäperjantaina, juhannusaattona (lauantaina), jouluaattona ja -päivänä. Lainauspäivien luku oli vuoden kuluessa 263; vuonna 1905 — 269.

Töölön haaraosastossa on kirjastoa pidetty auki samoina päivinä kuin päälaitoksessa, kesällä (kesä—elokuussa) kuitenkin vain keskiviikkoisin

ja lauantaisin. Tarkastusta varten oli kirjasto suljettuna kesäkuun 1—8 p. Lainausaika on koko vuoden ollut sama: klo 5—7 i. p. Linauspäivien luku oli 293 (edellisenä vuonna 288).

Annettujen kirjalainojen lukumäärä on vuoden 1906 kuluessa sekä päälaitoksessa että haaraosastoissa jonkun verran lisääntynyt, edelliseen vuoteen verraten. Pääkirjastosta annettiin vuoden kuluessa 129,801 lainaa, vuonna 1905—123,484, Söörnäisten haaraosastosta 23,774, vuonna 1905—21,366, Töölön haaraosastosta 4,041 lainaa, vuonna 1905—3,917. Yhteensä nousi kirjalainojen luku kaikissa laitoksissa 157,616, vuonna 1905—148,767. Keskimäärin oli lainoja lainauspäivää kohti päälaitoksessa 387, Söörnäisten haaraosastossa 90, Töölön haaraosastossa 14, yhteensä 491; vastaavat luvut vuodelta 1905 ovat: 401,79, 14: 494. — Lainoista maksettiin *pääkirjastossa* 79,044:stä (vuonna 1905: 80,443:sta) kerralta, jota vastoin 46,130 (vuonna 1905: 38,788) annettiin puolivuositilauksesta ja 4,627 (vuonna 1905: 4,253) kuukausitilauksesta; *Söörnäisten haaraosastossa* annettiin 16,229 (vuonna 1905: 14,599) lainaa kertamaksua vastaan, 6,914 (vuonna 1905: 6,286) puolivuositilauksesta ja 631 (vuonna 1905: 481) kuukausitilauksesta; *Töölön haaraosastossa* 3,237 (vuonna 1905: 3,047) lainaa kertamaksua vastaan, 658 (vuonna 1905: 775) puolivuosi- ja 146 (vuonna 1905: 95) kuukausitilauksesta; yhteensä maksettiin siis *kaikissa laitoksissa* 98,510 (vuonna 1905: 98,089) lainasta kultakin kerralta, jotavastoin 53,702 (vuonna 1905: 45,849) lainaa annettiin puolivuositilauksesta ja 5,404 (vuonna 1905: 4,829) kuukausitilauksesta. — Lainatuista kirjoista oli *pääkirjastossa* 82,711 (63,72 %) ruotsalaisia ja 47,090 (36,28 %) suomalaisia; *Söörnäisten haaraosastossa* 7,885 (33,17 %) ruotsalaisia ja 15,889 (66,83 %) suomalaisia; *Töölön haaraosastossa* 1,962 (48,55 %) ruotsalaisia ja 2,079 (51,45 %) suomalaisia; *yhteensä* 92,558 (58,72 %) ruotsalaisia ja 65,058 (41,28 %) suomalaisia. Vastaavat luvut vuodelta 1905 ovat: *pääkirjastossa* 77,427 (62,70 %) ruotsalaisia ja 46,057 (37,30 %) suomalaisia kirjoja; *Söörnäisten haaraosastossa* 6,622 (30,99 %) ruotsalaisia ja 14,744 (69,01 %) suomalaisia; *Töölön haaraosastossa* 1,669 (42,61 %) ruotsalaisia ja 2,248 (57,39 %) suomalaisia; yhteensä 85,718 (57,69 %) ruotsalaisia ja 63,049 (42,31 %) suomalaisia kirjoja. Yksityiskohtaiset tilastolliset taulut lainauksista seuraavat tätä kertomusta.

Laitoksesta vuonna 1906 annetuista lainoista ei ole 178 vielä palautettu, nimittäin pääkirjastosta 161, Söörnäisten haaraosastosta 12 ja Töölön haaraosastosta 5.

Kirjavarastossa vuonna 1906 tapahtuneet muutokset käyvät selville seuraavasta taulusta:

Osasto	Lukumäärä nidoksia				
	Tammik. 1 p. 1906	Poistetut 1906	Tullut lisään 1906	Lisäys 1906	Tammik. 1 p. 1907
Suomalainen....	14,661	361	1,107	746	15,407
Ruotsalainen ...	22,287	468	1,257	789	23,076
Yhteensä	39,948	829	2,364	1,535	38,483

Lahjoilla ovat laitosta muistaneet lääkintöneuvoksetar L. Florin ja Valtion kirjallisuuspalkintojen jakolautakunta.

Painosta on 1906 vuoden kuluessa julkaistu ruotsalainen ja suomalainen lisäluettelo, joka sisältää pääkirjastoon vuonna 1905 hankitut kirjat, sekä uusi luettelo kaikesta pääkirjaston lainausosastossa olevasta ruotsalaisesta kirjallisuudesta; viimeksimainitussa luettelossa, joka käsittää 348 sivua 8:o, on asialuettelo.

Tulot lainausliikkeestä olivat seuraavat:

	Pääkirjasto		Söörnäisten haaraosasto		Töölön haaraosasto		Yhteensä	
	<i>Syf.</i>	<i>7^{lks}</i>	<i>Syf.</i>	<i>7^{lks}</i>	<i>Syf.</i>	<i>7^{lks}</i>	<i>Syf.</i>	<i>7^{lks}</i>
Tammikuussa	770	80	135	—	27	25	933	05
Helmikuussa	641	05	125	95	24	05	791	05
Maaliskuussa	788	45	156	55	31	30	676	30
Huhtikuussa	636	75	95	65	20	25	752	65
Toukokuussa	538	55	77	65	15	80	632	—
Kesäkuussa	278	20	35	35	4	25	317	80
Heinäkuussa	382	55	91	60	6	65	480	80
Elokuussa	444	55	69	80	6	30	520	65
Syyskuussa	677	10	99	45	22	30	798	85
Lokakuussa	729	85	121	20	18	85	869	90
Marraskuussa	745	70	126	40	19	10	891	20
Joulukuussa.....	687	65	126	15	17	80	831	60
Yhteensä	7,321	20	1,260	75	213	90	8,795	85

Nämä summat jakautuvat seuraaviin pääeriin:

	Pääkirjasto			Söörnäisten haaraosasto			Töölön haaraosasto			Yhteensä		
	Luku	Smk.	psä	Luku	Smk.	psä	Luku	Smk.	psä	Luku	Smk.	psä
Lainat, maks. kerr.												
à 5 p.	79,044	13,952	20	16,229	811	45	3,237	161	85	98,510	4,925	50
Puolivuositulaukset												
à 1 mk.	1,471	1,471	—	172	172	—	17	17	—	1,660	1,660	—
Kuukausitulaukset à												
25 p.	464	116	—	80	20	—	11	2	75	555	138	75
Sakkoja, maks. à 50 p.	2,256	1,128	—	287	143	50	39	19	50	2,582	1,291	—
Ruots. luett. à 5 p.	38	1	90	—	—	—	—	—	—	38	1	90
» » à 10 p.	294	29	40	10	1	—	5	—	50	309	30	90
» » à 15 p.	13	1	95	64	9	60	—	—	—	77	11	55
» » à 25 p.	41	10	25	—	—	—	—	—	—	41	10	25
» » à 40 p.	16	6	40	—	—	—	—	—	—	16	6	40
» » à 50 p.	7	3	50	—	—	—	—	—	—	7	3	50
» » à 60 p.	71	42	60	—	—	—	—	—	—	71	42	60
» » à 1 mk.	62	62	—	—	—	—	—	—	—	62	62	—
Suom. » à 5 p.	380	19	—	—	—	—	—	—	—	380	19	—
» » à 10 p.	—	—	—	42	4	20	14	1	40	56	5	60
» » à 15 p.	—	—	—	110	16	50	—	—	—	110	16	50
» » à 25 p.	147	36	75	—	—	—	—	—	—	147	36	75
Sekalaista	—	440	25	—	82	50	—	10	90	—	533	65
Yhteensä	—	7,321	20	—	1,260	75	—	213	90	—	8,795	85

Vuonna 1905 olivat tulot lainausliikkeestä pääkirjastossa Smk 6,903: 75, Söörnäisten haaraosastossa Smk 1,145: 50, Töölön haaraosastossa Smk 197: 85; yhteensä Smk 8,247: 10.

Päälaitoksen *lukusalit* ovat vuonna 1906 olleet yleisön käytettävissä joka päivä, paitsi juhannusaattoa, juhannuspäivää, jouluaatto- ja joulupäivää; kuitenkin olivat lukusalit yläkerrassa kesäkuun 1—15 p. suljettuina silloin suoritetun kirjavaraston tarkastuksen tähden. Kuten edellisinä vuosina ovat alakerran lukusalit olleet avoinna k:lo 10 a. p. — 9 i. p. (sunnuntai- ja juhlapäivinä sekä juhla-aattoina klo 8:aan i. p.), lukusalit yläkerrassa k:lo 5—9 i. p. (sunnuntai- ja juhlapäivinä sekä juhla-aattoina k:lo 4—8; kesäkuun 16 p:stä elokuun 31 p:ään joka päivä k:lo 5—8 i. p.). Sanomalehtisalissa on vuoden kuluessa ollut yleisön käytettävissä 23 ruotsalaista sano-

malehteä 44 kappaletta ja 26 suomalaista 46 kappaletta eli yhteensä 90 kappaletta, sekä 16 ruotsalaista ja 16 suomalaista aikakauskirjaa (1 kapp. kutakin); muissa lukusaleissa 56 ruotsalaista aikakauskirjaa ja lastenlehteä 63 kappaletta ja 51 suomalaista 67 kappaletta, 1 saksalainen, 1 englantilainen ja 1 norjalainen kuvitettu sanomalehti, (1 kapp. kutakin) ynnä 5 sekä suomalaisella että ruotsalaisella tekstillä varustettua aikakauskirjaa. Yhden kappaleen Hufvudstadsbladetia on ilmaiseksi antanut lukusaliin lehden julkaisija. — Lukumäärä käyntejä lukusaleissa on vuonna 1906 nousut noin 242,373, joista alakerran huoneustojen osalle tulee noin 153,010 käyntiä, yläkerran 89,363 käyntiä; keskimäärin on käyntien luku päivää kohti 424 ja 258, yhteensä 682. Vastaavat luvut vuodelta 1905 ovat: noin 226,449 käyntiä, joista noin 125,410 alakerran ja 101,039 yläkerran lukusaleissa; keskimäärä päivää kohti 347 ja 285, yhteensä 632. Taulu lukusaleissa käynneistä seuraa tätä kertomusta.

Söörnäisten haaraosaston lukusali on vuoden kuluessa ollut yleisön käytettävissä joka päivä, paitsi pitkänäperjantaina, pääsiäisenä, juhannusaattona, juhannuspäivänä, jouluaattona ja joulupäivänä, k:lo 10 a. p.—9 i. p. (sunnuntai- ja juhlapäivinä k:lo 8:aan i. p.). Siellä on ollut esillä 13 ruotsalaista sanomalehteä 19 kappaletta ja 18 suomalaista 28 kappaletta eli yhteensä 47 kappaletta. Sitäpaitsi on 44 aikakauslehteä ja lastenlehteä ollut esillä kirjastohuoneessa, joista 21 ruots. 25 kapp. ja 23 suom. 30 kapp.

Kokoussalia Söörnäisten haaraosastossa ovat vuonna 1906 maksuttomasti saaneet seuraavat yhdistykset ja seurat käyttää: Lasten pyhäkoulu (3 eri osastoa), Lasten raittiusseura, Toivon liitto, voimistelu- ja urheiluseura Kipinä, Hermannin nuorisoseuran laulukööri, Naisasialiitto Unionin Söörnäisten ompeluseura ja Konetyömiesten ammattiyhdistyksen 4:s osasto. Sitäpaitsi ovat muutamat Söörnäisten työmiesten sairasa- ja hautausapurenkaat pitäneet kokouksiansa siellä. Helsingin kaupungin ylemmät työväenopetuskurssit, sekä suomalaiset että ruotsalaiset, ovat myös kuluneena vuonna jatkuneet siellä. Kaikkina arkipäivinä on sali maksuttomasti ollut Söörnäisten kansanlastentarhan käytettävänä k:lo 2:een i. p. Illanviettoja ja juhlia, joko maksettavia tai maksuttomia, ovat sunnuntai-iltoina järjestäneet edellämainitut raittiusseurat sekä sen lisäksi »Arbetets vänner i Sörnäs», Helsingin nuorisoseura, N. M. K. Y. ja sen osasto Valkearisti sekä raittiusseurat Balder ja Koitto.

Sitäpaitsi on kuluneena vuonna kokoussalissa pidetty hartaushetkiä, yksityisiä esitelmiä ja yleisiä kokouksia.

Töölön ja Tehtaankadun N:o 36:n haaraosastossa ovat lukusalit olleet yleisön käytettävissä joka päivä, paitsi juhannusaatto-, juhannus-, jouluaatto- ja joulupäivänä, sanomalehtihuoneet k:llo 10—2 ja 4—9, aikakaushuoneet k:llo 5—7 i. p. (Tehtaankadun varrella helmikuun puolivälistä k:llo 6—8 i. p.); kesä—elokuussa pidettiin kuitenkin aikakaushuonetta Töölön haaraosastossa auki ainoastaan samoina päivinä kuin kirjastoa, s. o. keskiviikkoisin ja lauantaisin. Töölön haaraosastossa on sanomalehtihuoneissa 6 ruotsalaista lehteä ollut esillä 8, 7 suomalaista 9 eli yhteensä 17 kappaletta, aikakaushuoneessa taas 8 ruotsalaista ja 9 suomalaista lastenlehteä ja aikakauskirjaa, yksi kappale kutakin. Tehtaankadun N:o 36 haaraosastossa ovat vastaavat numerot: 8 ruotsalaista ja 7 suomalaista lehteä yhteensä 24 kappaletta (12 ruots., 12 suom.); 12 ruotsalaista ja 13 suomalaista aikakaushuoneen ja lastenlehteä, yksi kappale kutakin.

Laitoksen *hallitukseen* ovat vuonna 1906 kuuluneet ylitirehtööri Richard Sievers puheenjohtajana, prof. Fredr. Elfving ja prof. J. N. Reuter (varsinaisina jäseninä) sekä tohtori Albin Lönnbeck, prof. Kustavi Grotenfelt ja tohtori Yrjö Hirn (varajäseninä).

Laitoksen *henkilökunnassa* on vuoden kuluessa tapahtunut se ainoa muutos, että Söörnäisten haaraosaston vahtimestariksi vahtimestari G. A. Franstmanin jälkeen, joka lokakuun 1 päivänä luopui toimestaan, on otettu herra K. O. Kuhlberg. Äskenperustettuun vakinaiseen amanuenssintoiimeen pääkirjaston suomalaisessa osastossa otettiin tammikuun 3 päivänä ylimääräinen amanuenssi neiti Fanny Vikman.»

X. Sedmigradskyn pikkulastenkoulu ja Marian turvakoti.

Johtokunnan Valtuustolle antama kertomus vuodelta 1906 on seuraavan sisältöinen:

»Koulujen työ alkoi tammikuun 15 päivänä ja päättyi toukokuun 21 päivänä, eli hiukan aikaisemmin kuin edellisinä vuosina, jolloin lukukauden-päätäjäiset tavallisesti olivat kesäkuun 9 päivänä. Johtokunta oli näet opettajatarkunnan siitä tekemän esityksen johdosta päättänyt, että kevät-lukukausi olisi päätettävä samaan aikaan kuin muissa maan kouluissa.

Syksyllä alkoi koulutyö jälleen syyskuun 1 päivänä ja päättyi joulukuun 18—20 päivänä.

Sedmigradskyn pikkulastenkouluissa,

talossa N:o 7 Oikokadun varrella, oli kevätlukukaudella 60 oppilasta, jaetuina kahteen luokkaan. Ensimmäisellä luokalla oli 30 lasta, 15 poikaa ja 15 tyttöä ja toisella luokalla 30 lasta, 12 poikaa ja 18 tyttöä. Oppilasten ikä oli ensimmäisellä luokalla 4—6 vuotta sekä toisella 6—7. Opetusaikaa oli 18 tuntia viikossa eli 3 tuntia päivässä. Koulusta poissaolot keväällä olivat noin 8 % lukuajasta. Kevätlukukauden lopussa siirtyi alempaan kansakouluun 37 oppilasta ja yksityisiin kouluihin 2. Syyslukukauden alussa otettiin kouluun 39 uutta oppilasta, 14 poikaa ja 25 tyttöä, ja oli kummallakin luokalla silloin 30 oppilasta, nimittäin ensi luokalla 11 poikaa ja 19 tyttöä ja toisella luokalla 13 poikaa ja 17 tyttöä. Koulusta poissaolot syyslukukaudella olivat noin 6 % lukuajasta. Opettajattarina tässä koulussa olivat: neiti Elin Skogman johtajattarena, neiti Blonny Hannén apu-opettajattarena ja neiti Naima Palmroos opettajatarapulaisena.

Sedmigradskyn pikkulastenkouluun haaraosastossa, neljännen linjan talossa N:o 14 Kallion esikaupungissa, oli kevätlukukaudella 36 oppilasta, 15 poikaa ja 21 tyttöä, 5—7 vuoden ikäisiä. Opetusaika oli täällä sama kuin edellisessä. Poissaolot kevätlukukaudella nousivat noin 6 %. Lukukauden lopussa erosi 20 oppilasta siirtyäkseen 7 vuotta täytettyänsä alempaan kansakouluun. Syyslukukaudella oli koulussa myös 36 oppilasta, 17 poikaa ja 19 tyttöä. Poissaolot olivat silloin noin 4 %. Opettajattarena ja samalla johtajattarena oli neiti Nanny Lagerblad.

Marian turvakodissa,

talossa N:o 5 Annankadun varrella, oli kevätlukukaudella 60 oppilasta, 27 poikaa ja 33 tyttöä. Oppilasten ikä oli 5—7 vuotta. Opetusta oli 18 tuntia viikossa ja poissaolot olivat 12—13 %. Kevätlukukauden lopussa erosi 40 lasta, 17 poikaa ja 23 tyttöä. Syyslukukaudella oli oppilasluku myös 60, 30 poikaa ja 30 tyttöä. Poissaolot olivat syyslukukaudella 7,5 %.

Koulun opettajattarena ja samalla sen johtajattarena oli rouva Anni Hofström, opastajiksi oli otettu Elsa Henriksson ja Irene Gren.

Opetus kaikissa kolmessa laitoksessa oli järjestetty Fröbelin lastentarhametodin mukaan ja siihen kuului kertomuksia lasten uskonnollisten ja siveellisten tunteitten herättämiseksi, keskusteluja heidän ymmärryksensä kehittämiseksi, laskentoa, kirjoitusta, piirustusta, käsitöitä, laulua, voimistelua ja liikuntaleikkejä.

Lapsista, joitten vanhempien katsottiin voivan maksaa, suoritettiin koululle 1 mk kuukaudelta. Maksavia oppilaita tänä vuonna oli: Sedmigradskyn pikkulastenkoulussa kevätlukukaudella 22 sekä syksyllä 37, Kallion haaraosastossa keväällä 30 ja syksyllä 29, Marian turvakodissa 28 kummallakin lukukaudella.

Köyhimmille lapsille kussakin koulussa annettiin joka lukupäivä yksi ateria lämmintä ruokaa. Syyslukukausi lopetettiin tavanmukaisilla Lusiajuhlilla, joissa jaettiin puutteenalaisimmille oppilaille jalkineita ja muille pikku lahjoja.

Vuoden kuluessa ovat kuten ennenkin johtajattaret ja opettajattaret erikoisella huolella ja väsymättömällä innolla suorittaneet tehtävänsä lasten paraaksi ja vanhempain tyydytykseksi.»

XI. Sovintolautakunta.

Tämä lautakunta ei ole antanut mitään erityistä selontekoa, jota vastoin köyhäinasianajaja toiminnastaan vuonna 1906 on jättänyt seuraavan kertomuksen:

Oikeudenhakijoita.

»Vuonna 1906 on oikeudenhakijoita käynyt köyhäinasianajajan luona kaikkiansa 3,797; vuonna 1905—3,894, vuonna 1904—3,783.

Vuoden eri kuukausille jakaantuvat nämä käynnit seuraavasti:

tammikuussa	(25 päivää)	334
helmikuussa	(24 »)	295
maaliskuussa	(27 »)	338
huhtikuussa	(22 »)	305
toukokuussa	(26 »)	297
kesäkuussa	(25 »)	318
heinäkuussa	(26 »)	333
elokuussa	(27 »)	300
syyskuussa	(25 »)	286
lokakuussa	(27 »)	359
marraskuussa	(26 »)	330
joulukuussa	(24 »)	302

Yhteensä 3,797

Köyhäinasianajajankonttori on vuoden kuluessa ollut avoinna 304 päivää, joten siis käyntien luku keskimäärin päivää kohti on ollut 12,49.

Suurin määrä käyntejä päivässä on ollut 25 ja pienin 2.

Eri viikonpäiville jakaantuvat käynnit keskimäärin seuraavasti:

maanantaisin	13,9
tiistaisin	13,88

keskiviikkosin	11,47
torstaisin	12,0
perjantaisin	11,88
lauantaisin	11,96

Kirjoihin vuoden kuluessa merkittyjen asiain luku nousi 157. Edelliseltä vuodelta ratkaisematta jääneitä asioita oli 14, joten siis kirjoihin-merkittyjen asiain luku oli yhteensä 171. Kirjoihinmer-
kityt asiat.

63:sta oikeuden ratkaisemasta jutusta on 55 voitettu ja 8 hävitty: Ratkaistuja
asioita.
Kävijöistä, joitten asiat merkittiin kirjoihin oli:

aviovaimoja	15
leskivaimoja	17
sairaanhoitajattaria ja hierojattaria	3
ompeelijattaria ja villaneulojattaria	12
pesijättäriä ja silittäjättäriä	4
meijerska	1
palvelijoita (miehiä 3, naisia 41)	44
työläisnaisia	11
tehtaalaisia (miehiä 9, naisia 5)	14
työmiehiä	16
ent. tarkkampuja	3
yövahti	1
loinen	1
vahtimestareja	2
kauppiaita, käsityöläisiä ja pikkuelinkeinon harjoittajia	13

Yhteensä 157»

XII. Työväenasiain lautakunta.

Työväenasiain lautakunnan kertomus sen toiminnasta vuonna 1906 on sisällöltään seuraava:

Lautakunnan
jäsenet.

»Työväenasiain lautakuntaan kuuluivat vuonna 1906 seuraavat henkilöt, nimittäin: tehtailija V. von Wright (puheenjohtajana), filosofianmaisteri Oskar Groundstroem (varapuheenjohtajana), professori C. E. Holmberg, montttööri K. A. Kärki, satulaseppä J. H. Alkunen, muurarimestari A. Ärt ja ratatirehtööri Aug. Granfelt. Varajäseninä olivat: insinööri Jonathan Reuter, tehtailija G. W. Sohlberg, kirvesmies M. Hälleberg (Paasivuori), yliopistonlehtori Hugo Bergroth, lakitieteentohtori Leo Ehrnrooth ja puutarhuri V. Sagulin.

Työväenopisto-
kysymys.

Siihen erittäin suureen tärkeyteen nähden, etenkin kun valtiollinen äänioikeus silloin piti ulotettaman kaikkiin kansankerroksiin, mikä on siinä että opetus, myös mikäli sen tarkoituksena on kohottaa kouluikää vanhempien työmiesten sivistystä, järjestetään mahdollisimman parhaalla tavalla, tehtiin Lautakunnan ensimmäisessä kokouksessa kyseessäolevana vuonna, tammikuun 31 päivänä, ehdotus ryhtymisestä valmistaviin sensuuntaisiin toimenpiteisiin, että viime vuosina täällä järjestetyn ylemmän työväenopetuksen pohjalle perustettaisiin työväenopisto osittain vakinaisine opettajineen, ja katsoi Lautakunta mainittuun ehdotukseen yhtyen sopivimmaksi jättää kysymykseen tarkempi valmistelu valiokunnalle, jossa olisi kaksi jäsentä edustamassa Ruotsalaisen työväenopetuksen toimikuntaa ja yhtä monta Suomalaisen työväenopetuksen toimikuntaa sekä kolme tämän Lautakunnan valitsemaa edustajaa. Sittenkun näin ehdotettu ja päätetty valiokunta oli muodostautunut, on se kuluneena vuonna käsitellyt kysymystä edellämämainitun opetuksen järjestämisestä, kuitenkin loppuunkäsittelemättä sitä ennenkuin kuluvan vuoden alussa, jonka vuoksi ja koska valiokunnan antama mietintö lähimmässä tulevaisuudessa jätetään

Valtuustolle, ei ole syytä tässä yhteydessä tarkemmin tehdä selkoa mainitun valiokunnan työstä.

Toinen ehdotus, joka myös tarkoitti työväenopetuksen edistämistä, nostettiin samassa Lautakunnan kokouksessa, nimittäin kysymys siitä, eikö siihen katsoen, että kaikissa työväenopetusta tarkoittavissa yrityksissä puute kylläksi suurista luentosaleista on ollut erittäin tuntuva, mitään voitaisi tehdä siihen suuntaan, että seurakunnan kirkkoja vastaisuudessa voitaisiin kyseessäolevaan tarkoitukseen luovuttaa, mutta päätti Lautakunta siitä keskusteltuansa toistaiseksi olla ryhtymättä toimenpiteisiin mainitussa kysymyksessä.

Ehdotus kaupungin kirkkojen käyttämisestä työväenopetukseen.

Käsitellessään kysymystä vakinaisen työväenopiston perustamisesta oli Lautakunta sitä mieltä, että kaikissa tapauksissa tähänastisia ylemmän työväenopetuksen kursseja olisi jatkettava. Saamansa tehtävän mukaisesti näihin kunnan järjestämän ylemmän työväenopetuksen kursseihin nähden, on Lautakunta tarkastanut sanottujen kurssien toimikuntain laatimia kustannusehdotuksia ja opetussuunnitelmia, jotka olivat pääasiallisesti samantapaisia kuin tähänasti sekä niiden nojalla ehdottanut, että tarkoitukseen määrätty vuosiraha jaettaisiin samoin kuin aikaisemmin, niin että 7,200 mk. määrättäisiin suomalaista ja 4,800 mk ruotsalaista opetusta varten, kuin myös että Lautakunnan mainitussa kirjelmässä tarkemmin esittämien syitten nojalla, jolloin erikoisesti pantaisiin painoa niille suurille sivistystarpeille, jotka uusi ajanjakso valtiolisessa ja yhteiskunnallisessa elämässämme asetti kansan syville riveille, samaan tarkoitukseen lisäksi myönnettäisiin 2,940 mk. suomalaista ja 1,400 mk ruotsalaista opetusta varten eli yhteensä 4,340 mk. Tämän Lautakunnan esityksen Valtuusto myös hyväksyi.

Ylempi työväenopetus.

Esiteltäessä Rahatoimikamarin lähetettä »Balder i Sörnäs» nimisen raittiusyhdistyksen Valtuustolle tekemän anomuksen johdosta oikeudesta yhdistykselle saada puoleen hintaan lunastaa käyttämätön tontti N:o 5 Vilhonvuorenkadun varrella, jolle tontille yhdistys aikoi rakentaa uutisrakennuksen saadakseen oman huoneuston, päätti Lautakunta viimekulu- neen syyskuun 6 päivänä kirjelmässä Rahatoimikamarille huomauttaa, että koska yhdistyksen varat eivät ole suuremmat kuin noin 600 mk. ja yhdistyksen jäsenluku oli vain 85, Lautakunta ei katsonut voivansa puoltaa suostumusta anomukseen.

Lausunto Balder-yhdistyksen anomuksesta saada lunastaa tontti.

Sen johdosta että viime kesänä oli esiintynyt sellaisia tapauksia, että eräät kunnalliset virastot, joitten asiana oli johtaa kaupungin töitä, ovat

Selonteko palkkasuh- teista kunnal-

lisissä töissä
Skandinavian
maissa.

tehneet työmiesten kanssa ryhmäsopimuksia työpalkoista y. m., nostettiin viimemainitussa kokouksessa kysymys siitä, eikö Lautakunnan olisi tehtävä mitään siihen suuntaan, että sellaisia sopimuksia tehtäessä kaupungin puolelta yhdenmukainen menettely tulisi käytäntöön, kuten esim. Tukholmassa ja Malmössä on tapahtunut, ja jätettiin tässä tilaisuudessa Lautakunnan sihteerin tehtäväksi laatia esitys siitä, miten muissa maissa suhteet kaupunkien ja niitten työmiesten välillä on järjestetty sekä siinä erikoisesti kiinnittää huomiota asiantilaan Skandinavian maissa. Silloisen sihteerin siirryttyä toiseen toimeen, on mainittu tehtävä siirtynyt Lautakunnan nykyiselle v. t. sihteerille.

Avustettujen
yhdistysten ja
laitosten val-
vonta.

Tilivuoden kuluessa on Lautakunta tarkastanut ja Valtuustolle lähettänyt niitten erinäisten yhdistysten ja laitosten antamat kertomukset, jotka ovat saaneet avustusta anniskelu- ja vähittäismyyntiosakeyhtiöitten voittovaroista, sekä tämän lisäksi sihteerinsä avulla valvonut näiden yhdistysten ja laitosten toimintaa».

XIII. Kunnan työnvälitystoimisto.

Kunnan työnvälitystoimiston Kaupunginvaltuustolle antama kertomus vuodelta 1906 on seuraava:

»Toimiston johtokuntaan vuonna 1906 kuuluivat: filosofiantohtori Santeri Ingman, puheenjohtaja, tehtailija Eero Erkko, varapuheenjohtaja, sekä tehtailija A. A. Nyman, rakennusmestari Aug. Pettersson, toimittaja Kaarlo Luoto ja kirvesmies G. A. Wistbacka, jäseniä; sekä tehtailija Aug. Malmi, rakennusmestari J. Johansson, maalari Anton Caselius ja muurari K. Saxberg, varajäseniä. Toimiston henkilökuntaan kuuluivat: A. H. Karvonen, johtaja, Ina Petelius, naisosaston johtajatar sekä E. Kumenius.

Toimiston liikenne v. 1903—1906.

	V. 1903			V. 1904			V. 1905			V. 1906		
	Miesosasto	Naisosasto	Yhteensä	Miesosasto	Naisosasto	Yhteensä	Miesosasto	Naisosasto	Yhteensä	Miesosasto	Naisosasto	Yhteensä
Työnhakemuksia . .	5,493	1,184	6,677	6,399	1,676	8,075	5,200	2,413	7,613	6,098	2,432	8,530
Tarjottuja paikkoja	2,615	430	3,045	3,630	839	4,469	2,733	1,561	4,294	3,336	1,972	5,308
Täytettyjä paikkoja	2,461	287	2,748	3,232	602	3,834	2,547	1,210	3,757	3,157	1,394	4,551

Toimiston liikenne.

Kuten ylläolevat numerot osoittavat, on toimiston liikenne vuosi vuodelta kasvanut säännöllisesti, paitsi v. 1905, jolloin miesosastolla työn hakemusten, tarjottujen paikkain ja täytettyjen paikkain luku oli pienempi kuin sen edellisenä vuotena. Tämä miesosaston liikenteen aleneminen johtui siitä, että v. 1905 olivat työsuhteet kaupungissa paremmat

kuin edellisinä vuosina, jonka vuoksi työnhakijoita kuin myöskin lähe-
tyksiä kaupungin tarjoomiin hätäaputöihin oli vähemmän kuin v. 1904.
Naisosaston liikenne on lisääntynyt säännöllisesti vuosittain niin, että viime
vuotena oli työnhakijoita kaksi kertaa, tarjottuja paikkoja neljä kertaa
ja välityksiä miltei viisi kertaa enemmän kuin toimiston ensimmäisenä toimi-
vuotena. Kokonaisuksi katsottuna on toimiston liikenne kasvanut ensi
toimivuoteen verraten: työnhakijain luku 27,8 %, tarjottujen paikkain
luku 74,5 % ja täytettyjen paikkain määrä 65,6 %.

Toisille paikkakunnille on toimisto välittänyt työpaikkoja, v. 1903
190:lle, v. 1904 365:lle, v. 1905 432:lle ja v. 1906 494 hengelle. Nämä
luvut osoittavat, että työvoimain lähetys ulkopuolelle oman kunnan
piiriä on sekin säännöllisesti kasvanut.

Toimiston lii-
keune ja työ-
suhteet Helsin-
gissä v. 1906.

Toimistosta on 1906 vuoden kuluessa hakenut työtä 4,976 henkeä
— 3,275 miestä ja 1,701 naista —, jotka uudelleen työttömiksi jouduttuaan
ovat uudistaneet työhakemuksiaan yhteensä 3,554 kertaa, joten työhake-
musten kokonaissumma tekee 8,530. Työhakemuksista tyydytettiin
51,7 % miesosastolla ja 57,4 % naisosastolla.

Työpaikkoja tarjottiin 5,308 hengelle, 3,336 miehelle ja 1,972 naiselle.
Miehille tarjotuista paikoista täytettiin 94,5 % ja naisille tarjotuista 70,8 %.
Nämä luvut osoittavat, että toimisto on voinut täyttää miltei kaikki mie-
hille tarjotut paikat ja verrattain suuren määrän naisten paikoista. Mies-
osastolla täyttämättä jääneet paikat, lukuunottamatta aivan yksityisiä
tapauksia, oliva etupäässä vuosirengin paikkoja maaseudulla. Niimikään
naisosastolla täyttämättä jääneet paikat olivat suuremmaksi osaksi pal-
veluspaikkoja maaseuduilla. — Ulkomaisten toimistojen liikenteeseen ver-
raten ovat yllämainitut prosenttimäärät korkeammat kuin muussa maissa,
joka osoittaa Helsingissä tarjolla olevain työnhakijain runsautta. 100
tarjottua paikkaa kohden tuli näet 182,8 työn hakijaa mies- ja 123,8 nais-
osastolla.

Työhakemusten määrä miesosastolla oli suurin, 1,006, tammikuussa.
Kun vuoden alussa kirjoitetaan kaikki työnhakijat uudestaan toimiston
kirjoihin, on niitten joukossa runsaammin kuin muina vuoden aikoina
sellaisia, jotka hakevat paikan vaihtoa, mutta tässä kuussa on kuitenkin
työnpuute yleisin. Miltei kaikkien yksityisten työnantajain ulkotyöt
olivat pysähdyksissä ja alkoivat vasta helmi- ja maaliskuulla, silloinkin
pääasiallisesti kivityöt. Muulla ulkotyöväellä ei ollut työn tilaisuutta
kaupungissa juuri muissa kuin lumenluomistöissä ja kaupungin järjestä-

missä töissä. Kuukausittain aleni sitte työnhakemusten määrä säännöllisesti ja oli alimmillaan elokuussa, jolloin se teki vaan 298, nousten jälleen syyskuukausina, marraskuussa 513:een ja joulukuussa 447:ään.

Ammattien mukaan ryhmitettyinä on työnhakijoista runsaimmin n. s. apurityöväkeä. Niitä oli tammikuussa 357, helmikuussa 301, maaliskuussa 215; kevät- ja kesäkuukausina vaihteli niitten luku 177 — 95 ja syyskuukausina 122—183 välillä. Talvikuukausina saivat miltei kaikki perheelliset miehet työtä kaupungin järjestämässä kadunaukaisu- ja maankaivutöissä, ja kaikilla oli tilaisuus saada kivenmurskaustyötä, josta ansaitsivat 1 mk 50 p.—3 mk. päivältä. Metsänhakkuutyötä tarjottiin 25 miehelle kaupungin lähistöllä, joihin saatiin lähtemään vaan 13 miestä, mutta nekin, saatuaan työttömäin avustuskomitealta työaseet ja vaateavustusta, möivät työaseensa ja jättivät työpaikkansa, häviten tunteuttomille teille. Tämä osoittaa, että on verrattain vaikeaa saada helsinkiläistä työväkeä maaseudulle lähetetyksi. Kuitenkin voi toimisto eräisiin ammattitöihin sekä rengeiksi ja kesällä maanviljelystöihin lähettää miespuolisia työnhakijoita maaseuduille, vuoden kuluessa kaikkiaan 182 henkeä. — Työnpuutetta ei apurityömiehillä ollut huhtikuun puolivälistä syyskuun loppuun, vaikka työnhakijoita olikin, kuten ylempänä on mainittu, kesäkuukausinakin, mutta he saivat aina pian työtä.

Apurityömiesten jälkeen seuraa suurimpana ryhmänä kiviteollisuusustyöväki. Näistä oli työtä hakemassa tammikuussa 172, helmikuussa 117, mutta seuraavina kuukausina aina lokakuuhun asti oli vaan 30—40. Syksyllä tuli heitä taas suurempi määrä joutilaiksi. Lokakuussa haki työtä 60, marraskuussa 139, joulukuussa 74. Yksityisten töissä ei kivityömiehillä ollut marras-, joului-, tammi- ja helmikuussa kuin pienemmällä määrällä työtä saatavana, mutta kaupungin järjestämässä vuorenlouhimis- ja tellikkakivenhakkuutöissä saivat miltei kaikki kivityömiehet työtä, joten sanottavaa työnpuutetta ei tässä ammatissa ollut. Keväällä vallinneen kivityömiesten lakon takia ei huhti-, toukokuussa ja kesäkuun alkupuolella ollut kivityömiehiä työtä hakemassa kuin muutamia eikä toimisto niillekään voinut paikkoja välittää. Lakkolaisista työskenteli tietävästi suurin osa apurityöissä.

Kirvesmiehistä haki työtä toimiston välityksellä vuoden eri kuukausina järjestyksessä tammikuusta alkaen seuraavat määrät: 128, 105, 66, 45, 49, 52, 49, 32, 54, 32, 41 ja 27. Ammattityötä ei toimisto voinut kuin muutamille toimittaa tammi-, heimi- ja maaliskuussa, mutta kaupungin

tarjoomiin kadunaukaisutöihin pääsi kaikki perheelliset miehet, jotka halusivat, mutta niihin meni vaan tammikuussa 46, helmikuussa 52, maaliskuussa 20. Osa naimattomista kirvesmiehistä oli pakotettu turvautumaan kaupungin hätäaputyöksi tarjoomaan kivenmurskaustyöhön. Huhtikuusta joulukuuhun ei säännöllisiä ammattilaisia ollut pitempää aikaa jouutilaina. Tässä ammatissa muutoin on n. s. sesonkityttömyys verrattain pitkä. Taitavimmat tosin saavat talvellakin työtä rakennusten sisustamistöissä, mutta vähempitaitoiset saavat olla ammattityön puutteessa joulukuusta maaliskuu- ja huhtikuuhun.

Muurareista haki työtä eri kuukausina: 90, 50, 43, 27, 34, 29, 9, 9, 5, 16, 39 ja 36. Ne ammattilaisista, jotka taitavat rappausta, saivat työtä ympäri vuoden. Ulkoseinän muuraajilla on työttömyysaika pitempi kuin muilla ammattilaisilla, tavallisesti joulukuun alusta huhtikuun loppupuolelle. Mutta kun tässä ammatissa on nykyään hyvät palkat, ainoastaan suuriperheiset tarvitsivat turvautua muihin töihin. Toimistossa talvikuukausina työtä hakeneet muurarit pyrkivät kaupungin tarjoomiin kivi-, maankaivu- ja kivenmurskaustöihin, joihin lähetettiin tammikuussa 54, helmikuussa 32, maaliskuussa 15. Kesäkuukausina oli taitavista muurareista puutos. Kun rakennukset kivityömiesten lakon vuoksi viivästyivät, niin tarvittiin tavallista suurempi määrä työvoimaa. Kun tässä ammatissa työt tehdään yleensä urakalla, jonka ottavat suuremmat miesryhmät, ei toimiston välitystä yleensä voida paljon käyttää. Toimiston välitystä käyttävät tavallisesti vaan yksityiset talonomistajat.

Metalliteollisuustyöväkeä oli toimistossa työnhakijoina tammikuusta alkaen: 105, 112, 91, 84, 88, 55, 74, 79, 88, 74, 49 ja 56. Useimmat työnhakijat olivat pannu- ja levyseppiä ja tehdasapureita; joku määrä viilaaajia ja sorvaajia. Ammattityötä sai toimiston välityksellä vuoden kuluessa vaan 63 henkeä. Tällä teollisuusosalalla vallitsevat rauhattomat olot ja suuri työlakko häiritsi luonnollisesti toimistonkin välitystyötä.

Muut työnhakijain ryhmät ovat siksi pieniä, ettei niitten esittämisellä ole työolojen kuvaamisessa merkitystä.

Työttömyyden määrää kaupungissa kuvaa parhaiten lähetykset kaupungin varsinaiseksi hätäaputyöksi tarjoomaan kivenmurskaustyöhön, koska siihen tavallisesti menevät vaan todellista puutetta kärsivät. Niitenkään luku ei ollut vähäinen. Mainittuun työhön lähetettiin: tammikuussa 157, helmikuussa 279, maaliskuussa 135, huhtikuussa 56, syyskuussa 5, lokakuussa 13, marraskuussa 125 ja joulukuussa 127, eli yhteensä 897 henkilö-

lähetystä. Toukokuusta syyskuuhun oli tämä työ keskeytettynä. Ainoastaan muuhun työhön kykenemättömät vanhuksat saivat sitä kesälläkin.

Naispuolisista työnhakijoista oli runsain lukumäärä talouspalvelijattaria. Näitten välitys muodostaa kaksi kolmattaosaa koko naisosaston liikenteestä. Työnhakijain, tarjottujen paikkain ja välitysten määrät näkyvät seuraavasta:

	Työn- hakijoita	Tarjot- tuja paikkoja	Täytet- tyjä paikkoja
Tammikuussa	140	109	81
Helmikuussa	128	99	79
Maaliskuussa	133	108	76
Huhtikuussa	168	124	78
Toukokuussa	154	140	96
Kesäkuussa	86	98	68
Heinäkuussa	78	82	42
Elokuussa	170	140	90
Syyskuussa	184	164	97
Lokakuussa	132	79	69
Marraskuussa	134	114	83
Joulukuussa	56	55	35
	Yhteensä 1,563	1,312	894

Ylläolevista luvuista näkyy, että paikanhakijoita oli enemmän kuin tarjottuja paikkoja kaikkina muina kuukausina paitsi kesä- ja heinäkuussa, jolloin suhde oli päinvastainen. Palvelijattarien puute kesäkuukausina johtuu siitä, että ne tavallisesti keväällä matkustavat kesäksi kotiseuduilleen ja palaavat elokuun lopulla, jolloin kaupungin asukkaat muuttavat kesäasunnoistaan kaupunkiin. Ruotsinkielisistä palvelijoista oli puute miltei ympäri vuoden, josta ja kysynnästä maaseudulle johtuu, että noin $\frac{1}{3}$ tarjotuista paikoista jäi täyttämättä.

Karjanhoitopalvelijoita kysyttiin syyskuukausina runsaasti. 96 tarjotusta paikasta täytettiin 50. Hakijoita oli vaan 29, mutta paikat täytettiin muille aloille pyrkijöillä.

Työnpuutetta kärsivät talvella sellaiset juoppojen miesten vaimot, lesket ja yksinäiset naiset, joilla on lapsia elätettävänä. Ainoastaan poikkeustapauksissa voivat he saada palvelusta. Lapsen jättäminen vieraaseen hoitoon maksaa usein enemmän kuin palveluksessa voi ansaita. He hakevat tavallisesti apuritoihin rakennuksilla, joissa ansio on suurempi, sekä pesu- ja siivoustöitä. Nämä työt ovat kuitenkin tilapäisiä ja työnpuute on vähän päästä edessä. Työnhakijain lukumäärä vaihteli eri kuukausina 20—60.

Tehdastöihin pyrkijöitä oli verrattain vähän eikä paikkojakaan tarjottu kuin muutamalle koko vuotena.

Kauppa-alalle ja konttoritoimiin pyrkijöitä oli ympäri vuoden, mutta paikkoja sai ainoastaan kymmenkunta.

Työttömäin avustamiseen otti toimisto puolestaan osaa. Työttömäin komitean, jolle kauppunginvaltuusmiehet myönsivät 10,000, sekä valtio niinkään 10,000 markkaa puutteenalaisten avustamiseksi ynnä 200 vapaa-pilettiä rautatiellä työttömäin lähettämiseksi kotiseuduilleen, työstä suoritettiin osa toimiston avustuksella. Työttömäin lähetyksen vapaapileteillä kotiseuduilleen hoiti toimisto, toimittaen matkalle 196 henkeä. Pantattujen tavarain lunastamistoimikunta työskenteli niinkään toimiston johdolla. Lähempi selonteko näistä ei kuitenkaan kuulu toimiston liikenteen vuosikatsaukseen».

XIV. Poikain valmistavan Ammattikoulun johtokunta.

Valtuustolle on Valmistavan poikain ammattikoulun johtokunta antanut seuraavan kertomuksen lukuvuodelta 1905—1906:

»Opetusta Valmistavassa Ammattikoulussa poikia varten Helsingissä lukuvuonna 1905—1906, ovat antaneet seuraavat opettajat: hra M. Ahola kirjanpidossa suomeksi ja ruotsiksi sekä laskennossa II:lla ruotsalaisella luokalla; insinööri E. P. Eriksson metallityöosaston ammattiopirustuksessa suomeksi ja ruotsiksi (kevätlukukaudella, kun insin. E. muutti pois paikkakunnalta, otti insinööri C. Törnroth opetuksen huolekseen); taiteilija A. Federley käsivarapiirustuksessa suomeksi ja ruotsiksi; insinööri I. I. Holming projektsiooniopissa suomeksi; kansakoulunopettajatar H. Kapari (Petterson) suomenkielessä; insinööri A. Olsoni luonnonopissa sekä teknologiassa ja aineopissa suomeksi; insinööri O. W. Palmroth luonnonopissa sekä teknologiassa ja aineopissa ruotsiksi; kansakoulunopettajatar F. Rosqvist ruotsinkielessä sekä laskennossa I:llä ruotsalaisella luokalla; tuomari K. R. Salovius luennoita ammattisäädöksistä y. m. s. suomeksi ja ruotsiksi (kun hra S. kevätlukukauden aikana tuli estetyksi lopettamasta kurssia, jatkoi luentoja, keksijöistä ja keksinnöistä, ylioppilas, polyteknikko V. Wuolle); arkkitehti E. A. Törnvall geometriassa ja puutyöosaston ammattiopirustuksessa suomeksi ja ruotsiksi sekä laskennossa suomeksi; sekä arkkitehti, rouva I. Törnvall projektsiooniopissa ruotsiksi.

Työpajoissa ovat työn opetusta johtaneet työnjohtaja F. F. Jokela puutöissä ja työnjohtaja J. E. Sandborg metallitöissä, jota paitsi alajohtajana on toiminut työnjohtaja E. E. Rehn puutöissä ja työnjohtaja K. J. Lindqvist metallitöissä.

Koulun johtaja, insinööri E. Stråhlman, on sairauden takia vuoden kululla nauttinut virkavapautta. Virkaa tekevänä johtajana on toiminut allekirjoittanut (A. Federley).

Katsoen koulun tarkoitukseen olla valmistavan ammattialkeisopetuksen antajana nuorille tuleville ammattityön tekijöille, on opetuksessa yleensä seurattu käytännöllistä suuntaa. Varsinaisen käytännöllisen työn opetus on entistä enemmän suunnattu systemaattisesti järjestetyllä pohjalla, koska siten järjestetyllä opetusmenettelyllä on, jo monivuotisella kokemuksella, havaittu saavutettavan täydellisempi tulos työnkin opetuksessa.

Koulun oppiaineissa on opetettu seuraavat oppimäärät:

Esitelmiä keksijöistä, keksinnöistä ja ammattiasetuksista.

II luokka (2 tuntia viikossa). Mainioiden miesten ja keksijöiden elämäkertoja, suurempia keksintöjä, sekä ammatti-asetuksia niinkuin työväenlaki, elinkeinolaki y. m.

Äidinkieli.

I luokka (4 tuntia viikossa). Oikein- ja kaunokirjoitusharjoituksia. Ainekirjoitusta. Kirjevaihtoa myyjän ja ostajan välillä. Isänmaallisen kirjallisuuden lukemista. Pyöreäkirjoitusta.

II luokka (2 tuntia viikossa). Ammattialalle kuuluvien kirjoitusten, kuten ilmoitusten, julkipanojen, kuittien, valtakirjojen, kontraktien, hakemuksien, työtodistuksien, y. m. laatimista. Työselityksiä.

Laskento.

I luokka (5 tuntia viikossa). Kansakoulun oppimäärän kertaus, lukujen korottaminen ylempään arvokertaan ja juuren otto, algebrallisten lukujen ja kaavojen selityksiä.

II luokka (3 tuntia viikossa). Korko-, yhtiö-, ja vaihtolaskua, yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskua algebrallisilla luvuilla, yksinkertaisia yhtälöitä ja ensimmäisen asteen probleemia yhdellä tuntemattomalla, käsityöläistuotteiden valmistuskustannusten ja myyntihinnan arvioimista.

Mittausoppi.

I luokka (4 tuntia viikossa). Mittausopin pääkohdat, pinta- ja tilavuuslaskuja.

II luokka (2 tuntia viikossa). Mittausopillisten laskujen käyttämistä ammattien alalla, kuten raakaaine-menekin arvioimista käsityöläistuotteiden valmistuksessa.

Luonnonoppi.

I luokka (3 tuntia viikossa). Kemian alkukäsitteet, kappaleiden yleiset ominaisuudet, ääni-, valo-, lämpö- ja sähkö-oppi, mekaniikan pääkohdat.

II luokka (3 tuntia viikossa). Selitystä kestävyysopin alkeista, höyrykoneista, motooreista ja muista koneista.

Teknologia ja aineoppi.

I luokka (2 tuntia viikossa). Eri raaka-aineiden löytöpaikat, niiden valmistaminen ja ominaisuudet sekä näiden aineiden valmistuksessa käytettävät työkalut ja työtavat.

II luokka (2 tuntia viikossa). Edellisen jatkoa.

Kirjanpito.

II luokka (4 tuntia viikossa). Käsityöläisliikkeen kirjanpito 8 kuukauden kuluessa, selontekoa erilaisista vakuutuksista, säästö- ja sairasapurahastoista, asiomiskirjeiden laatimista.

Käsivara-piirustus.

I luokka (6 tuntia viikossa). Mittausopillisten ornamenttien piirustamista, lehtien ja kukkien mallitsemista ja värittämistä.

II luokka (4 tuntia viikossa). Edellisen jatkoa. Esinepiirustusta, maljoja, ruukkuja, täytettyjä lintuja y. m. Perspektiivipiirustusta. Helpompia sommitteluja.

Projektiiviooppi.

I luokka (6 tuntia viikossa). Mittausopillista piirustusta, kappaleiden projektiooneja, tasojen leikkausta, pintalevitystä, kappaleiden läpätunkeumista, varjoja.

Ammattiopirustus.

II luokka (8 tuntia viikossa). Ammattiopirustusta mallien, luonnoksien ja kuvien mukaan.

Käytännöllinen työ.

I luokka (12 tuntia viikossa). Pakolliset alkuharjoitustyöt koulun kaikille oppilaille:

A. Puutyössä:

Ensimmäinen työlaatu: Sahausharjoituksia:

1. Poikkisahausta laudan yhdelle sivulle vedettyjen suorien viivojen mukaan.
2. Halkisahausta samoin sekä harjoitusta jalan edessä sahaamaan.
3. Halkisahausta syrjittän laudan kumpaankin syrjään vedettyjen viivojen mukaan.
4. Käyräsahausta kapeateräisellä sahalla.
5. Ympyrä ja kiekura (spiral) sahausta.
6. Käyräsahausta kahdelta taholta.

Toinen työlaatu: Kairausharjoituksia.

1. Kohtisuoraa kairausta erilaisilla kairoilla.
2. Vinoon kairausta eri asentoihin.
3. Syrjin lautaan kairausta vastakkain sekä suoraan lävitse yhdeltä puolen suunnattuna.
4. Kairausta pitkin puuhun.

Kolmas työlaatu: Talttausharjoituksia.

1. Talttausta viisto- ja pystylastulla suoraan ja vinosyihin.
2. Lävitse talttausta vastakkain sekä lappeettain että syrjin lautaan.
3. Varhon ja kyntteen talttausta käyrään syrjään.
4. Kaltevaa talttausta.

Neljäs työlaatu: Höyläysharjoituksia.

1. Nelisärmäisen listan höyläystä tarkoin suoraksi ja suorakulmaiseksi.
2. Kahdeksan särmäinen lista.

3. Kolmesärmäinen lista.
4. Kuusisärmäinen lista.
5. Kahdeksansärmäinen kartio.
6. Leveämmän pinnan höyläystä; koivulautaa.
7. Päittäin höyläystä.
8. Käyrää höyläystä.

Viides työlaatu: Keilausharjoituksia.

1. Varhousta, kynttäystä ja keilausta koristehöylällä.
2. Käsivara keilausta kouru- ja tasasimssillä.
3. Keilausta poikin puuta sekä käyrään syrjään.

Kuudes työlaatu: Veisto- ja kirvestyöharjoituksia.

1. Suoran pinnan ja särmänteen veistoa kirveellä.
2. Köyryn- ja kourun pinnan veistoa kirveellä.
3. Hirren veistoa kirveellä ja piilulla sekä yksinkertaisten hirren jatkos- ja nurkkaliitosten tekoa.
4. Puukolla ja taltalla veistoa, harjoitusesineinä tehty kirvesvarsi, sahanpää, höylän kahva y. m.

Seitsemäs työlaatu: Sorvausharjoituksia.

1. Suoraa pintasorvausta ja teräväpohja uurroksia.
2. Tasapohja uurroksia.
3. Kouruja ja köyryjä tasasilla välivanteilla erotettuna.
4. Yhteen sorvattuja kouruja ja köyryjä.
5. Erilaisia sommitteluja kaksi tai kolme harjoituskappaletta.
6. Messinkihelan sorvausta; viilan päähän.
7. Levysorvausta syrjin lautaa; sorvattu rengas t. m. s.
8. Sisussorvausta päin puuhun.

Kahdeksas työlaatu: Leikkausharjoituksia.

1. Suoria uurroksia poikin pitkin ja vinopuuhun.
2. Erilaisia käyriä uurroksia.

3. Köyryjä ja kaltevia pykäliä eri asentoihin.
4. Yksinkertaista pintakoristetta.
5. Pohjan syvennystä, ulkopiirrehakkausta ja muodostelua.

Yhdeksäs työlaatu: Muovailuharjoituksia.

1. Yksinkertaisimpien perusmuotojen selittelyä ja sommittelua saveen ja vahaan.
2. Kaavan valamista kipsistä ja liimasta.
3. Pintaurros- ja korkomuovailua yksinkertaisempien mallien tai kasvien mukaan.
4. Suunnittelua piirustuksen mukaan.
5. Muovatus kuvion valmistaa kipsistä sekä viimeistelyä.

B. Metallityössä.

Ensimmäinen työlaatu: Takomaharjoituksia.

1. Poikki talttausta raudan kuumana ollen.
2. Halkitalttausta samoin.
3. Suoristusta ja sileää takomista.
4. Litteän raudan kiertämistä.

Toinen työlaatu: Viilausharjoituksia.

1. Suoraa tasaviilausta.
2. Särmän ja syrjän viilausta.
3. Pyöröviilausta ja sovitusta.
4. Uurroksen viilausta.

Kolmas työlaatu: Talttausharjoituksia

1. Suoraa talttausta kylmänä.
2. Uurrostalttausta samoin.
3. Peltin leikkausta taltalla suorien ja väärien viivojen mukaan.

Neljäs työlaatu: Kairausharjoituksia.

1. Läven merkitsemistä ja kairausta suoralla kairalla.
2. Samaa kierokairalla.
3. Läven suurentamista viilalla ja suurennusterällä.
4. Ruuvien kiertoa.

Viides työlaatu: Sorvausharjoituksia.

1. Suoraa pintasorvausta.
2. Pään- ja särmänteen sorvausta.

Kuudes työlaatu: Peltityöharjoituksia.

1. Peltin leikkausta, torvelle kääntöä ja kynttäystä.
2. Koukistusta ja niittausta.
3. Tinajuotosta ja puhdistusta.

II Luokka. (12 tuntia viikossa sekä kesä- ja heinäkuun ajalla 24 tuntia viikossa). Oppilaat on jaettuna varsinaisesti eri ammattiosastoille.

A. Puutyöosasto.

Yleinen harjoitussarja erilaatuisia puunliitoksia tehty seuraavassa järjestyksessä:

I:ksi. Saumausliitoksia.

1. Saumausta lappeettain ynnä selityksiä liimasta ja liimauksesta.
2. Levysaumausta syrjittäin.
3. Tasasyrjäsaumausta kulmaukseen.
4. Vinokulmasaumausta samoin.
5. Laudan jatkos viistosaumauksella.
6. Kaari vuorojatkosaumauksella.

II:ksi. Naulaliitoksia.

1. Pienan naulaamista rautanauiloilla.
2. Kulman naulaamista päin puuhun rautanauiloilla ja syrjin puuhun puunauiloilla.

3. Viiston pään kiinnitys suoraan pintaan ruuveilla.
4. Kaltevan kulman kokoominen puunauloilla.

III:ksi. Taiteliitoksia.

1. Listan taite suoraan kulmaan syrjittäin ja lappeettain.
2. Eri suuruisten kulmien taitteita lappeettain sovittamalla sivupinta alustaan.
3. Erilaisia syrjittäistaitteita sovittamalla sivua ja syrjää vastaavaan alustaan.
4. Väärän ja suoran listan yhdystaite.

IV:ksi. Kynteliitoksia.

1. Kynttäys pitkin puuhun.
2. Kynttäys poikin puuhun.
3. Vastakkaiskynttäys syrjin- ja päin puuhun.
4. Kynttäys väärään syrjään.
5. Vinokynttäys.
6. Salakynte kulmaukseen.
7. Laudan jatkos vastakkaiskynttäyksellä.

V:ksi. Varholiitoksia.

1. Yksipuolinen varhaus ja välilistan sovitus.
2. Varhaus väärään syrjään.
3. Erilaisten keilattujen levyjen varhoon sovitusta.
4. Kaksoisvarhousta.
5. Päittäin varhousta.

VI:ksi. Ristiliitoksia.

1. Teräväpohja lovitus.
2. Tasapohja lovitus.
3. Pyöröpohja lovitus.
4. Suora ja vino vastakkaislovitus.
5. Vastakkaislovitus toinen puolikas lovitettu kolmelta sivulta.

6. Vastakkaislovitus puolivahvuuteen leikatuilla taitekulmilla.
7. Ikkunan puitteen ristaus, sovittamalla lovitus keilatun syrjän mukaisesti.

VII:ksi. Pyrstöliitoksia.

1. Syrjän päälle ylisahattu pyrstö.
2. Lappeettain läpisahattu pyrstö.
3. Salapyrstö, haka alapuolella.
4. Syrjin lautaan tehty pyrstö.
5. Kaksipäinen pyrstö sidekappaleena.
6. Jatkos läpisahatulla vastakkaishakauksella.
7. Yksipuolinen pyrstö vinossa asennossa.

VIII:ksi. Uurreliitoksia.

1. Vinosyrjäinen pienuurros.
2. Sama vinokyntteellä listan syrjiin.
3. Laudan pään uurros suoraan pintaan vinokyntteellä.
4. Vinourros, johon laudan pää sovitetaan kaltevaan asentoon sekä kohtisuora uurros.
5. Kohtisuora uurros kouruun lautaan.

IX:ksi. Tappiliitoksia.

1. Pyöreä läpilyöty tappi.
2. Olkatappi kohtisuora ja kallistuva.
3. Erilaisia välitappisovituksia.
4. Tapituksia sorvatuissa kappaleissa.
5. Ruuvitappi liitos.
6. Läpilyöty nelisärmäinen tappi sekä yksi olkainen ja kaksi olkainen talttatappi.
7. Talttatappi taiteliitokseen sekä kaltevaan syrjään.
8. Lappeettain ja syrjittäin kallistuva tapitus sekä kaksoistappi.
9. Tapitus, sovittamalla olkapykälät pyöreään pintaan.
10. Olkatapitus, sovitettu keilattuun syrjään.

X:ksi. *Litsiliitoksia.*

1. Puolilitsi ja litsi yksiolkaisella tapilla.
2. Täydellinen yksitappinen litsaus suoraan kulmaan.
3. Toiselta puolelta taitekulmauksen tehty litsaus.
4. Litsattuja jatkoksia.
5. Litsin sovitus syrjään.
6. Kaksoislitsaus.
7. Teräväpohjainen litsaus.
8. Kaksoislitsillä koottu vinokulma.
9. Kaksoislitsillä koottu suorakulma keilatuista listoista.

XI:ksi. *Sinkkausliitoksia.*

1. Läpisahattu tasa- ja vinotappinen sinkkaus.
2. Sinkkauksia korokelista syrjäisiin lautoihin.
3. Karmin kulman sinkkaus.
4. Kaltevan kulman sinkkaus.
5. Puolipeitetty sinkkaus.
6. Peitetty sinkkaus.
7. Salasinkkaus.

Sen jälkeen ovat puutyöoppilaat jakautuneet eri työlaatuosastoille ja tehneet varsinaisena ammattityönään:

a) *Huonekalutyö-osastolla*: Silaus- ja intarsiatyö harjoituksia, erilaisia huonekalujen osia ja kokoonpanosovituksia sekä kokonaisia huonekaluja yksinkertaisine koristeineenkin. Kokonaisia huonekaluja on tänä lukuvuonna valmistunut: kirjakaappi, kirjoitustuoli, sohvapöytä ja kirjoituspöytä.

b) *Rakennuspuutyö-osastolla*: Kulmauksia ja osia ovien ja ikkunanpuitteista, kaarien, pylväiden ja kaidepuiden rakenteita, laattia parkettia y. m. Erikoistyönä tänä vuonna on tehty koulun oma *näyttelyteline* Kuopion käsiteollisuusnäyttelyyn.

c) *Mallipuuseppä-osastolla*: Yksinkertaisempia alkuharjoituksia mallityössä, pienempiä laakerin ja pyörän malleja, erilaisia takorautaisten koneosien malleja piirustuksen opetusvälineiksi sekä osia höyrykoneen silinterin malleista.

B. Metallityöosasto.

I:ksi. Takomatyötä. Talttausta, lävenlyöntiä, nelisärmäistä, litteätä ja pyöreätä venytystä, paisutusta, senkkausta, taivutusta, koukistusta ja karkaisua, taottu talttoja, kairoja sekä kaikenlaisia viilaus- ja sorvaustyössä valmistettujen esineiden kappaleita.

II:ksi. Viilaustyötä: Suoraa viilausta, pyöröviilausta, kylmää talttausta, läven kairausta, ruuvin kiertoa, kappaleiden yhteensovitusta, kaavintaa, tahkoomista, silitystä, kiilloitusta ja sinistystä; valmistettu ruuvitalttoja, kulmioita, viivottimia, harppeja, keskiösuuntureita, vasaroita ruuvikiertimiä y. m.

III:ksi. Sorvaustyötä: Suoraa pintasorvausta, käyrää muodostelusorvausta, levysorvausta ja ruuvikierteen sorvausta; kartioita, pultteja, piirtotolkkoja sekä muita työpajoissa tarvittavia työkaluja ja pienempien työkoneneiden osia.

IV:ksi. Koristetaontaa: Raudan, kuparin ja messingin taontaa, peltin leikkausta saksilla ja taltalla, uurrostaltausta, kaiverrusta, muodostelua vasaralla ja tampeilla sekä pakotusta; tehty huonekalujen heloja, saranoita, y. m. yksinkertaisempia koristeita.

Opetusta on lukuvuoden kuluessa annettu

Opetusaineita	Maanantai				Tiistai				Keski-	
	I Luokka		II Luokka		I Luokka		II Luokka		I Luokka	
	Suo- malai- nen	Ruot- salai- nen	Suo- malai- nen	Ruot- salai- nen	S.	R.	S.	R.	S.	R.
Esitelmiä keksijöistä, keksinnöistä ja am- mattiasetuksista	—	—	—	—	—	—	—	3-4	—	—
Äidinkieli	—	10-11	2-3	—	2-3	3-4	—	—	3-4	—
Laskento	—	—	—	—	3-4	10-11	10-11	9-10	2-3	9-10
Mittausoppi	11-12	9-10	10-11	—	—	11-12	—	—	—	—
Luonnonoppi	8-9	8-9	—	—	4-5	—	8-9	8-9	8-9	8-9
Teknologia ja aineoppi	4-5	—	3-4	—	—	—	—	2-3	—	—
Kirjanpito	—	—	—	9-10	—	—	9-10	—	—	—
Käsivarapiirustusta	—	11-1	—	2-4	10-12	—	—	—	—	2-4
Projektiopioppi	9-11	—	—	—	—	8-10	—	—	9-11	4-6
Ammattiopirustus	—	—	4-6	4-6	—	—	4-6	4-6	—	—
Työpaja-työ.....	2-4	4-6	8-10	11-12	8-10	4-6	2-4	10-12	4-6	10-12

allaolevan lukujärjestyksen mukaan:

viikko	Torstai						Perjantai				Lauantai				
	II Luokka		I Luokka		II Luokka		I Luokka		II Luokka		I Luokka		II Luokka		
	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	
—	—	—	—	3-4	4-5	—	—	—	—	—	—	—	—	5-6	—
—	10-11	2-3	9-10	—	—	—	—	3-4	3-4	2-3	10-11	—	—	—	—
9-10	—	3-4	5-6	—	11-12	2-3	10-11	—	—	3-4	11-12	3-4	4-5	—	—
10-11	—	4-5	—	—	9-10	11-12	9-10	—	—	9-10	5-6	—	10-11	—	—
—	—	—	—	8-9	8-9	—	8-9	—	—	—	—	—	—	8-9	5-6
—	—	—	2-3	—	—	3-4	—	—	—	—	4-5	4-5	3-4	—	—
8-9	—	—	—	9-10	10-11	—	—	—	8-10	—	—	9-10	—	—	—
—	11-1	10-12	3-5	1-3	—	—	—	10-12	—	10-12	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	9-11	4-6	—	—	—	—	—	—	—	—
4-6	4-6	—	—	—	—	—	—	4-6	4-6	—	—	—	—	—	—
2-4	8-10	8-10	10-12	4-6	2-4	4-6	2-4	8-10	10-12	4-6	2-4	10-12	8-10	—	—

Syyslukukauden alussa sisäänkirjoitettiin 95 oppilasta, joista 62:lla oli suomi ja 33:lla ruotsi äidinkielenä. Näistä oli 39 ensimmäisellä suomalaisella luokalla ja 14 ensimmäisellä ruotsalaisella luokalla sekä toisella suomalaisella luokalla 23 ja ruotsalaisella 19.

Oppilaitten ikä (syyskuun 1 p. 1905), syntymäpaikka ja entinen koulu ilmenee seuraavista tauluista:

<i>Oppilaitten ikä:</i>		<i>Syntymäpaikka:</i>	
12 vuotta.....	2	Helsinki.....	71
13 »	34	Uudenm. lääni paitsi Helsinkiä	8
14 »	35	Muu Suomi.....	15
15 »	11	Ulkomaa	1
16 »	7	Summa	95
17 »	4		
18 »	1		
19 »	1		
Summa	95		
		<i>Entinen koulu:</i>	
		Ylempi kansakoulu	90
		Lyseo.....	4
		Seminaarin valmist. koulu.....	1
		Summa	95
<i>Keski-ikä:</i>	14,08		

Kevätlukukauden päättyessä oli koulussa 82 oppilasta.

Päästötodistuksen ruotsalaiselta osastolta saivat seuraavat oppilaat:

Puutyö-osastolta: Erik Vilhelm Ragnar Ekman hyväksytyn teknologian kokeen jälkeen, sekä suoritettuaan kurssin täydelleen verstastyössä Karl Axel Blomberg, Uno Alexander Limnell ja Joel Anatonius Nyman.

Metallityö-osastolta: Etrid Albinus Degerholm, Karl Alexander Lindroos, Anton Bernhard Wickfors ja Karl Valdemar Åhman, sekä suoritettuaan kurssin täydelleen verstastyössä Jarl Richard Borg (ehdoilla luonnonopissa ja teknologiassa), Evert Vilhelm Fahlström (ehdoilla luonnonopissa), Anders Ture Forss (ehdoilla teknologiassa), Manne Sakarias Krig, Martin William Malmelin, Valter Viktor Nordström, Erik Joel Pettersson, Uno Vilhelm Pettersson, Gunnar Ferdinand Salin ja Johan Olof Uotila (ehdoilla teknologiassa).

Päästötodistuksen suomalaiselta osastolta saivat seuraavat oppilaat:

Puutyö-osastolta: suoritettuaan kurssin täydelleen verstastyössä Leino Arvid Kannas (Eklund), Johan Henrik Korhonen, Toivo Petter Lind (ehdoilla laskennossa), Johan Emil Mynttinen (ehdoilla laskennossa), Anders Oskar Orasmaa (Helander) ja Lauri Uponen.

Metallityö-osastolta: Eino Johannes Alanne (Amnell), Väinö Valter Eriksson, Uljas Hakkarainen, Elis Armas Kivistö (Lindström), Kaarlo Jalmari Koskikallio (Forsberg) (ehdoilla laskennossa), Jalmari Gabriel Luola (Lind), Arvo Hjalmar Rannanpää (ehdoilla laskennossa) ja August Bertil Vihantavaara (Vilén), sekä suoritettuaan kurssin täydelleen verstastyössä Armas Evert Ahovaara (Henriksson), Paul Erland Lehtonen, Toivo Ragnar Reino (Reiman) ja Kaarlo Eemil Stolt.

Palkinnoiksi jaettiin työkaluja seuraaville eroaville oppilaille: Eino Johannes Alanne, Etrid Albinus Degerholm, Erik Vilhelm Ragnar Ekman, Johan Henrik Korhonen, Karl Alexander Lindroos, Jalmari Gabriel Luola, Valter Viktor Nordström, Joel Anatonius Nyman, Anders Oskar Orasmaa, Gunnar Ferdinand Salin ja Kaarlo Eemil Stolt.

Toiselle luokalle siirrettiin 20 suomen- ja 11 ruotsinkielistä oppilasta.

55 m:kan suuruisen apurahan, josta kuukausittain jaetaan 5 m:kaa ensi lukuvuoden kuluessa, saivat seuraavat toiselle luokalle siirretyt oppilaat: Theodor Alexander Backa, Harald Vilhelm Honkanen, Arvo Edvard Usenius, Jalmari Adamsson, Emil Evert Hofdahl, Väinö Jauhainen, Johan Vilhelm Kaunola, Emil Alexander Koskinen, Karl Mikael Nyqvist ja Vilho Einar Vilén.

Palkinnoiksi jaettiin harppilaatikoita, viivoittimia ja piirustuslautoja seuraaville oppilaille: Harald Vilhelm Honkanen, Evert Sigurd Johansson, Einar Alfons Lindström, Johan Hjalmar Vickholm, Arvo Oskari Heinonen, Johan Vilhelm Kaunola, Herman Valdemar Koponen, Eino Viktor Lukan-der ja Karl Mikael Nyqvist.

Eri tahoilta tehtyjen kyselyjen johdosta on koulun Johtokunta päättänyt että sikäli kun tila ja opettajien aika myöntää voidaan kouluun järjestää nuorille käsityönopettaja-kandidaateille y. m. tilaisuutta suorittaa systemaattisesti järjestetty alkeistykurssi ynnä tarpeen mukaan määrättävät täytetyt jossakin niistä työlaaduista, joita koulussa opetetaan; sekä siten kaikin puolin tutustuttuaan koulun opetusmenettelyyn, asian-

omaisten opettajain määräyksen ja katsastuksen alaisena myöskin suorittamaan työnjohto- ja opetuskokeet suorittamansa käytännöllisen työn opetuksessa.

Tällaisen kurssin ja opettajanäytteen on viime vuoden kesä- ja heinäkuun työkaudella koulun puutyöosastolla huonekalutyössä suorittanut käsityönohjaaja K. J. Kaattari Oulusta.

XV. Tyttöjen Ammattikoulun johtokunta.

Kaupunginvaltuustolle on Tyttöjen ammattikoulun johtokunta antanut seuraavan kertomuksen lukuvuodelta 1905—1906:

»Ammattikoulussa tyttöjä varten, joka alkoi toimintansa 1 p. elokuuta 1904 ovat opetusta käytännöllisissä aineissa lukuvuoden 1905—1906 ajalla antaneet seuraavat opettajattaret: ensimmäisellä osastolla johtajatar neiti Mathilda Blomqvist liinaompelussa ja kaavapiirustuksessa, neiti Anna Pulkkinen leninkiompelussa ja kaavapiirustuksessa, neiti Elin Moberg ruo'anlaitossa ja talousopissa, neiti Ilma Hirn kutomisessa. Toisella osastolla: neiti Edith Colérus liinaompelussa ja kaavapiirustuksessa, neiti Ellen Bremer leninkiompelussa ja kaavapiirustuksessa, neiti Hilja Rikala ruo'anlaitossa ja talousopissa.

Tietopuolisissa aineissa ovat opetusta antaneet seuraavat opettajattaret ja opettajat: neiti Anna Segerstråle äidinkielessä, kirjallisuudessa ja pyöräkirjoituksessa ensimmäisellä ruotsalaisella osastolla, ammattiainekirjoituksessa ja pyöräkirjoituksessa toisella ruotsalaisella osastolla, kansakoulunopettajatar Olga Oinola (Johansson) äidinkielessä ja kirjallisuudessa ensimmäisellä suomalaisella osastolla, terveysopissa toisella sekä ruotsalaisella että suomalaisella osastolla, kansakoulunopettajatar Helmi Kapari (Petterson) pyöräkirjoituksessa ensimmäisellä suomalaisella osastolla, suomenkielessä ja pyöräkirjoituksessa toisella suomalaisella osastolla, neiti Vava Grönholm laskennossa ja kirjanpidossa sekä I:llä että II:lla ruotsalaisella osastolla, filos. kand. Alice Hallonblad laskennossa ja kirjanpidossa vastaavilla suomalaisilla osastoilla, kansakoulunopettajatar Aina Sonné historiassa I:llä ruotsalaisella ja suomalaisella osastolla, kamreeri Heimo Helminen luennoissa ammatilainsäädännössä ja vakuutusoloissa II:lla sekä ruotsalaisella että suomalaisella osastolla, neiti Ilma Hirn käsivariirustuksessa kaikilla luokilla.

Eri aineissa ovat seuraavat oppimäärät läpikäytyt:

Liinaompeluosasto.

I Luokka. 20 tuntia viikossa.

Käsi ja koneompeluharjoituksia. Valmistettu työsarja sisälsi vaatteita pienille lapsille niinkuin 2 paitaa, röijy, rintalappu, myssy, kudottuja tossuja; suuremmille lapsille 2 paitaa, 2 paria housuja, esiliina, 2 pojanpaitaa, tyynynpäällinen, lakanoita, risti- ja korkoompelumerkkausta.

Sitäpaitsi ommeltiin ja merkattiin koulun tarpeeksi tomuliinoja, pyyhinliinoja, salvetteja, pöytäliinoja y. m.

II Luokka. 28 tuntia viikossa.

Työsarja sisälsi seuraavat kappaleet:

naisen paita,	miehen housut,
yöpaita,	naisen housut,
lakanoita,	aamunuttu,
tyynynpäällisiä,	miehen paita,

sitäpaitsi merkkäämistä, reikäompelua, paikkaamista ja parsimista. Suurimmaksi osaksi valmistettiin nämät vaatteet tilausten mukaan.

Koulun tarpeeksi ommeltiin esiliinoja, hihoja ja päälliinoja.

Työjärjestyksen mukaan saavat oppilaat tämän osaston toisella luokalla 6 tuntia viikossa opetusta leninkiompelussa ja ovat tässä kurssissa valmistaneet alushameita, puseroita ja hameita.

Kaavapiirustuksessa joka luokalla piirrettiin malleja valmistettujen töitten mukaan.

Leninkiompeluosasto.

I Luokka. 20 tuntia viikossa.

Harjoituksia leninkiompelussa. Työsarja käsitti:

esiliinoja, eri suuruisia,
alushameita lapsille,
lasten pumpulileninkejä,
alushameita täysikasvuisille,
puseroita,
kesäleninkejä.

Sitäpaitsi valmistettiin pyyhiuliinoja koulun keittiötä varten.

I:llä luokalla oleville liina- ja lenkiompeluosaston oppilaille, jotka työjärjestyksen mukaan saavat 6 tuntia viikossa opetusta ruoanlaitossa ja talousopissa, järjestettiin työ samalla tavalla kuin oppilaille talousosaston I:llä luokalla.

II Luokka. 28 tuntia viikossa.

Työsarja käsitti:

koristettuja alushameita,
puseroita, puoli- ja kokovillasia,
leninkejä ja hameita,
kävelypukuja,
reformipukuja,
paikkaamista.

Työjärjestelmän mukaan saavat oppilaat tämän osaston toisella luokalla 6 tuntia viikossa opetusta liinaompelussa, ja ovat tässä jaksossa valmistaneet paitoja, naisten housuja, yönuttuja ja miehen paitoja.

Kaavapiirustuksessa joka osastolla valmistettiin malleja ommeltujen vaatteiden mukaan.

Taloulosasto.

I Luokka. 20 tuntia viikossa.

Käytännöllinen työ on sisältänyt: ostoksia, hintojen laskemista, yksinkertaista ruoanlaittoa, tavallisempain leivosten leipomista, hillojen, mehujen ja säilytteiden valmistamista, pöydän kattamista, tarjoilua, huoneitten puhdistamista ja siistimistä, pesua, mankeloimista ja silitystä.

Taloulosopissa on läpikäyty yleiset säännöt yksinkertaisessa ruoanlaitossa, hella ja sen hoito, polttoaineet, keitto, ihmisruumiin kokoonpano, aineenvaihto, ruoansulatus, verenkierto, eri ruokaaineiden yhteensovittaminen ja käyttäminen keittiössä.

Käytännöllisissä töissä ovat oppilaat olleet jaetut 4 »perheeseen», 5 oppilasta kussakin, kukin perhe on valmistanut täydellisen päivällisen määrätuille oppilaille ja opettajatarille samojen listojen mukaan. Jokaisella perheellä on oma työpöytänsä, keittiökaappinsa täydellisine keitto- ja työ-

kalustoiineen. Parin tahi useamman perheen jäsenen valmistaessa ruokaa ovat toiset leiponeet, pesseet pyykkiä tai toimittaneet muita taloustöitä. Yksi oppilaista on hoitanut kirjanpidon toriostoksista ja tehnyt kustannusarvion päivällisestä.

Talousoastion oppilaat ovat työjärjestyksen mukaan 3 tuntia viikossa saaneet opetusta liinaompelussa sekä 3 tuntia viikossa leninkiompelussa. Liinaompelussa ovat valmistaneet tyynynpäällisen, paidan ja parin housuja.

Leninkiompelussa ovat valmistaneet kaksi laukkuja, esiliinoja ja pum-pulihameen.

II Luokka. 34 tuntia viikossa.

Käytännöllinen työ on käsittänyt ostoksia (syyslukukaudella opettajattaren ohjauksella, kevätlukukaudella omin päin), hintalaskua, yksinkertaista ja hienompaa ruo'anlaittoa ruokavieraille, kaikenlaisten leivoksien leipomista, hilloamista, mehustamista, vihanneksien säilytystä, makaran valmistusta, pöydän kattamista, tarjoamista, palvelemista ruoan tarjoilemisessa, järjestämistä ja puhdistamista, pesua, mankeloimista ja silitystä.

Talouso-pissa kerrattiin I:n luokan kurssi, sitäpaitsi läpikäytiin seuraavat aineet: mausteet ja ruoan hyvänmakuisuus, nautintoaineet, sairaan ruoka, järjestämisen, puhdistamisen ja kuuraamisen ohjeet, tahrojen poistaminen, talouden kustannus, puku ja säästäväisyys.

Kutomakurssi.

I Luokka. 160 tuntia joka luokalla.

Oppimäärään kuului:

- kankaan luominen,
- niisien solmiaminen,
- kutominen kahdella ja neljällä niidellä.
- Kudottiin tomuliinoja, pyyhinliinoja, teesalveteja ja esiliinoja.

*Äidinkieli.**I Luokka. 2 tuntia viikossa.*

Ainekirjoitusta 1 tunti. Pääasiallisesti luokalla valmistamisen mukaan, 5 ainetta ja 7 kirjettä.

Kirjallisuutta 1 tunti. Ruotsalainen luokka, luettu kirjallisuutta vanhimmista nykyaikoihin asti sekä lyhyempi kurssi kirjallisuuden historiaa, osaksi esitelmäin, osaksi Londen'in »Svensk litteraturhistoria» mukaan. Suomalainen luokka: luettu »Suomalaisen Kirjallisuuden kehitystä, Kanteletarta ja Väinölää». Oppikirjana käytettiin Raition »Suomen Kirjallisuuden vaiheet».

II Luokka. 1 tunti viikossa.

Ammattiainekirjoitusta.

*Laskento ja kirjanpito.**I Luokka. 4 tuntia viikossa.*

Kansakoulun oppimäärän kertaus. Harjoitettiin päässä-laskua. Yksinkertaista kirjanpitoa. Laskujen laatimista.

II Luokka. 2 tuntia viikossa.

Yksinkertaista kirjanpitoa.

*Pyöräkirjoitusta.**I ja II Luokka. 1 tunti viikossa.*

Kurssi täydellisesti läpikäyty.

*Historia.**I Luokka. 1 tunti viikossa.*

Sivistyshistoriasta, luonne- ja aikakauskuvauksia joissa erityistä painoa pantiin suomen historiaan vaikuttaneisiin sivistysvirtauksiin.

*Terveysoppi.**II Luokka. 2 tuntia viikossa.*

Ruotsalaisella osastolla: Hedström »Hälsölära».

Suomalaisella osastolla: Forsström »Ihmisruumiin rakennus ja hoito».

*Ammattilainsäädäntö ja vakuutusolot.**II Luokka. 2 tuntia viikossa.*

Luentoja ammattilaista ja vakuutustoiminnasta.

*Käsivarapiirustus.**I Luokka. 4 tuntia viikossa.*

Lehtien piirustamista ja värittämistä, pensselipiirustusta, kirjainten suurentamista ja pienentämistä ja näitten yhdistämistä monogrammeiksi.

II Luokka. 2 tuntia viikossa.

Ehdotus merkkkausliinaksi. Lehtien, esineitten, kukkasien ja perhosten piirtämistä ja värittämistä, muistipiirustusta.

Syyslukukauden alussa sisäänkirjoitettiin 93 oppilasta; 21 liinaompe-
 luosaston ensimmäiselle luokalle, 14 toiselle luokalle, 20 leninkiompe-
 luosaston ensimmäiselle ja 8 toiselle luokalle, 20 talousosaston ensimmäiselle
 ja 10 toiselle luokalle.

Näillä oppilailla oli 28:lla ruotsi ja 65:llä suomi äidinkielenä.

Oppilaitten ikä sisäänkirjoittaessa, syntymäpaikka ja entinen koulu ilmenee seuraavasta taulusta:

Oppilaitten ikä	Syntymäpaikka	Entinen koulu
12 vuotta 1	Helsinki 64	Ylempi kansakoulu 86
13 » 36	Uusimaa paitsi Helsinkiä 9	Jatkoluokka 6
14 » 31	Muu Suomi 18	Yhteiskoulu 1
15 » 15	Ulkomaa 1	
16 » 6		
18 » 2		
20 » 1		
21 » 1		
Summa 93	Summa 93	Summa 93

Keski-ikä 14,11

Kevätlukukauden loputtua oli koulussa 86 oppilasta nimittäin: liina-ompeluosaston ensimmäisellä luokalla 17, toisella luokalla 14, leninkiompe-
luosaston ensimmäisellä luokalla 18, toisella luokalla 8, talousosaston ensimmäisellä luokalla 20, toisella luokalla 9.

Toiselle luokalle siirrettiin 16 ruotsin- ja 39 suomenkielistä oppilasta. Päästötodistukset jaettiin seuraaville oppilaille:

Liinaompeluosastolta: Aili Salli Aittokoski, Hilma Sofia Bergman, Aino Ulrika Linnala (Borgman), Agneta Josefina Fijalkowsky, Maria Hasselgrén, Agda Vilhelmina Holmberg, Edith Elvira Johansson, Hilja Sofia Lehtinen, Sigrid Siviä Vilhelmina Lundén, Saima Vilhelmina Manninen, Hilma Mattsson, Saima Aurora Vuorio (Ottosson), Hilma Josefina Turunen, Tyyne Maaria Ylikahma.

*Leninkiompe-
luosastolta:* Anna Maria Forsström, Ida Vilhelmina Rinne (Gustafsson), Aino Alexandra Halme (Henriksson), Johanna Lovisa Karlsson, Agnes Maria Lönnberg, Tyyne Ilma Pajunen, Sigrid Vilhelmina Saxberg, Hedvig Erika Vilhelmsson.

Taloulosastolta: Lydia Sofia Grönqvist, Ida Henttunen, Signe Maria Hämäläinen, Saida Cecilia Ilonummi (Johansson), Dagmar Maria Yläne (Karlsson), Eeva Dagmar Lönnberg, Selma Vilhelmina Mattila, Ellen Maria Ollberg, Sigrid Irene Vilhelmsson.

Seuraavat oppilaa saivat 50 m:kan suuruisen apurahan, josta kuukausittain jaetaan 5 m:kaa ensi lukuvuoden kuluessa: Aino Mariana Koivu,

Ida Adéle Sundberg, Tyyne Alexandra Ovaskainen, Sigrid Amalia Malm, Selma Karolina Tornainen, Hilja Amanda Leander, Dagmar Juutilainen, Elsa Sofia Nordström, Elvira Marttinen, Alina Vilhelmina Ahl, Aina Elisabeth Vickholm, Maria Josefina Bergström, Helmi Emilia Ilonummi (Johansson), Lempi Fredrika Metsälä, (Karlsson) Elin Hedvig Törnqvist, Dagmar Andersson.»

XVI. Kasvatuslautakunta.

Kasvatuslautakunnan Valtuustolle antama kertomus Lautakunnan toiminnasta vuonna 1906 on sisällykseltään seuraava:

»Vuonna 1906 on Kasvatuslautakunnan toiminta jatkunut saman suunnitelman mukaan kuin aikaisempinakin vuosina, mutta on edelleenkin laajentunut senkautta että Lautakunnan alaisia kasvatustaitoksia on vuoden kuluessa tullut lisäksi uusi asumalaitos ruotsinkielisiä tyttöjä varten ja pikkukoulu ruotsinkielisiä poikia varten. Uuteen tyttöjen laitokseen, jota varten huoneusto on vuokrattu Gammelbyn ratsutilalta Kemiön pitäjässä, siirrettiin, kun se avattiin syyskuun alussa, kaikki yksityisille henkilöille hoitoonannetut tytöt, joilla oli äidinkielenä ruotsi, sekä kaikki ruotsinkieliset Vanajan turvakodista, joten tämä on voitu varata yksistään suomenkielisille tytöille. Jotteivät kuitenkin kaikki paikat Vanajassa heti tulisi täytetyiksi, on vielä tänä vuonna eräitä suomenkielisiä tyttöjä elätetty Seimelän yksityisessä kasvatuskodissa Vihdissä. Samasta syystä ei myöskään siirretty suurten poikain kasvatustaitoksiin viime syksynä viittä poikaa, jotka olivat suorittaneet pikkukoulun Sammatissa, vaan sijoitettiin heidät Haarjärven kansakouluun mainitussa kunnassa, vaikka Lautakunnan on täytynyt sikäläisen kunnalliskokouksen päätöksen mukaisesti jokaisesta sellaisesta pojasta suorittaa lukukausimaksuna 10 mk. Kaikissa kasvatustaitoksissa ja pikkukouluissa on opetusta annettu mikäli mahdollista kaupungin kansakouluille vahvistetun opetussuunnitelman mukaan, ja myös muidenkin hoidokkaitensa opetuksesta on Lautakunta koettanut pitää huolta parhaimmalla tavalla. Yksi poika on Lautakunnan kustannuksella suorittanut maanviljelyskoulun ja eräs toinen, joka on ollut liian heikko itse elättääksensä itsensä, sekä kaksi tyttöä on saanut käydä tšekäläisiä valmistavia ammattikouluja, jonka ohella yksi tyttö on

Lautakunnan
toiminta.

ollut otettuna kansakoulujen jatkolokalle. Rippikouluijässä olevia lapsia ovat asianomaiset papit opettaneet ja päästäneet ripille.

Uusi kasvatustaloksu suuremmassa määrin pahantapaisia poikia varten.

Voidakseen ohjesääntönsä mukaisesti pitää huolta myös sellaisista suuremmassa määrin pahantapaisista pojista, joita ei ole voitu menestyksellä kasvattaa jo olevissa kasvatustaloksissa tai kouluuirtoloissa. teki Kasvatustalokunta lokakuussa Valtuustolle ehdotuksen kasvatustaloksen perustamisesta sellaisia poikia varten, ja koska Valtuusto jo aikaisemmin sellaisen taloksen rakentamista varten on Anniskelu- ja vähittäinmyynti-osaakeyhtiön voittorahoista varannut melkoisia määriä, odottaa Lautakunta luottamuksella tämän sen toiminnan menestykselle niin tärkeän kysymyksen ratkaisua ehdotettuun suuntaan.

Hoidettujen lasten lukumäärä.

Kalenterivuoden alussa elätettiin 160 lasta, eli 102 poikaa ja 58 tyttöä, Kasvatustalokunnan toimesta. Vuoden kuluessa on otettu hoitoon 50 lasta, joista 34 poikaa ja 16 tyttöä, jotavastoin saman ajan kuluessa 40 lasta, joista 21 poikaa ja 19 tyttöä, on lakannut nauttimasta Lautokunnan huolenpitoa. Vuoden 1906 lopussa oli siis jäljellä Kasvatustalokunnan hoidossa 170 lasta eli 115 poikaa ja 55 tyttöä. Eri kasvatustaloksissa on oppilasluku vaihdellut seuraavasti:

	Oppilasluku Tammik. 1 p. 1906	Tullut	Lähtenyt	Jäljellä Tammik. 1 p. 1907
Sipoon turvakoti	13	14	6	21
Nummen »	24	3	5	23
Lohjan »	14	9	3	20
Laversin »	13	9	7	15
Vanajan »	21	11	15	17
Sammatin pikkukoulu	17	6	8	15

Uuteen Kemiön Gammelbyn kasvatustalokseen oli tammikuun 1 päivänä 1907 otettuna 14 oppilasta ja 4 vanhempaa hoidokasta, jotka oli sinne siirretty, ja Porvoon Vekkosken pikkukouluun 8 poikaa ja 1 tyttö. Pojista oli tammikuun 1 päivänä 1907 yksityisten luo elätteelle annettuna 5 Sammatissa, 3 Espoossa, 3 Helsingissä, 1 Tuusulassa ja 1 Karkkilassa; ja tytöistä oli 10 hoidettavana Seimelän yksityisessä kasvatustalokissa Vihdissä, 2 oli otettuna valtion talokseen Vuorelaan samassa pitäjässä, 4 oli annettuna elätteelle Helsinkiin, 2 Espoosen ja 1 Emsalöhön Porvoon pitäjässä.

Kevätlukukauden lopussa 1906 sai 8 poikaa ja 13 tyttöä päästötodistuksen suorittetuansa ylemmän kansakoulun kurssin. Kaksi poikaa ja kaksi tyttöä on tänä vuonna Kasvatuslautakunnan suostumuksella saaneet palata kaupunkiin jatkaakseen koulunkäyntiänsä tavallisessa kansakoulussa. Kaksi lasta ovat vanhemmat viime kesänä ottaneet pois niistä laitoksista, joihin ne olivat sijoitettuina, Lautakunnan voimatta saada niitä jälleen hoitoonsa, koska apua ei saatu silloiselta poliisilta. Kaksi poikaa on siirretty Myrskylän turvakotiin, ja yksi on saanut palata vanhempiansa luo, jotka olivat muuttaneet Helsingistä. Muut kasvatit, jotka vuoden kuluessa ovat lakanneet nauttimasta Lautakunnan hoitoa, ovat aikaisemmin saaneet kansakoulutodistuksen.

Laitoksista
laskettuja oppi-
laita.

Hoitoonotettujen lasten terveydentila on ylipäänsä ollut hyvä, ja ne, jotka ovat tarvinneet hoitoa sairaaloissa ja klinikoissa, on tuotu kaupunkiin saamaan hoitoa. Näistä viimemainituista on yksi Sammatin pikkukouluun kuuluva poika vuoden kuluessa kuollut.

Oppilasten
terveydentila.

Useimmat kasvatuslaitosten kasvateista ovat käyttäytyneet hyvin, niin että heitä vastaan ei ole tarvinnut tehdä mitään painavampia muistutuksia; useat ovat kumminkin, etenkin laitoksessa oleskelun ensi aikoina, tehneet karkausyrityksiä, jotkut useampiakin kertoja.

Oppilasten
käytös.

Mikäli on tullut Kasvatuslautakunnan tietoon ovat aikaisemmin eronneet pojat, yhteensä 98, kaikki paitsi 3 käyttäytyneet jotensakin hyvin, ja monet ovat jääneet maalle rengeiksi. Yksi on suorittetuansa maanviljelyskoulun kurssin saanut paikan pehtorina eräällä tilalla, 5 on merimiehinä. Helsinkiin palanneista työskentelevät useimmat työpajoissa, 3 on kuormaajurinrenkeinä; muutamat ovat usein vaihtaneet tointa tai heiltä puuttuu pysyvä toimi. Edellämmainituista 3:sta, jotka ovat joutuneet oikeuden kanssa tekemisiin, on yksi tuomittu murtovarkaudesta ja yksi ryöstöyrityksestä. Kolmas, joka viime keväänä ilman Lautakunnan suostumusta jätti paikkansa maalla, on ollut sekautuneena näpistelyjuttuun, mutta kun asianomistaja ei vaatinut edesvastuuta ja poika uudelleen otettiin Kasvatuslautakunnan hoitoon, ei juttua lykätty Raastuvanoikeuteen.

Aikaisemmin
laitoksesta
päässeitten
oppilasten
käytös.

Jos siis poikain siirtymisen laitospelämästä sopivaan toimintaan yleensä voidaan katsoa tapahtuneen ilman mitään suurempia vaikeuksia, ei sitävastoin voida samaa sanoa laitoksesta päässeistä tytöistä. Ensinnä on näyttäytynyt tarpeelliseksi pidättää näitä jotensakin kauan Kasvatuslautakunnan hoidossa, joten heidän kasvatuksensa on tullut kalliimmaksi

kuin poikien, ja kun heidät lopulta on voitu sijoittaa palvelukseen, ovat he tavallisesti piankin kyllästyneet siihen ja, ymmärtämättömien sukulaisten houkuttelemisena sekä näitten kannattamasta vastenmielisyydestä palvelijattaren oletettuun epävapaaaseen asemaan, tulleet Helsinkiin päästäksensä ompelijattariksi y. m. Lautakunnan kykenemättä sitä ehkäistä. Useissa sellaisissa tapauksissa on 18 vuotta nuoremmat tytöt täytynyt jälleen ottaa turvakoteihin, vaikka näitten vaikutus nuorempiin kasvatteihin useinkin on näyttäytynyt haitalliseksi. Ennen vuotta 1906 ja sen kuluessa eronneista 29 työstä elättää itseänsä kuitenkin vielä 8 palveluksessa olemisella. Yksi, joka on suorittanut pikkukoulun opettajatarseminarin, on jo kolmatta vuotta pikkukoulun opettajatar-toimessa, yksi on naimisissa ja yksi, joka potee pitkälle kehittyntä keuhkotautia, on joutunut kaupungin Vaivahoitohallituksen huostaan.

Sihteerille
uskotut hol-
houkset.

Myös menneen vuoden kuluessa on Kasvatustalokunta kahdessa tapauksessa vain Holhouslautakunnan ja Raastuvanoikeuden avulla saanut huolenpitoonsa sellaiset lapset, joitten vanhemmat ovat olleet sopimattomia kasvattamaan niitä. Lautakunnan sihteerille uskottujen holhouksien luku on tämän johdosta noussut 49:ään, koskien yhteensä 79 lasta.

Menot Lautakunnan toiminnasta.

Kaikki menot kasvatuslaitosten ylläpidosta ja yksityisestä elänteelleannosta ovat nousseet Smk:aan 63,415: 60; laskettu oli Smk. 61,904: 34. Lisäys koskee yksityiseen elänteelleantoon määrättyä erää, jonka lisäksi on käytetty Smk. 3,316: 34 aikaisemmin mainitusta syystä. Koska kuitenkin korkoja pahantapaisten lasten turvakotia varten lahjoitetuista rahastoista on kertynyt Smk. 626: 40 ja vanhempain avustuksia lasten elättämiseksi Smk. 548: 95 enemmän kuin oli laskettu, on mainittujen menojen suorittamiseen Valtuuston tähän tarkoitukseen myöntämän määrärahan lisäksi käytetty ainoastaan Smk. 335: 91. Myös Lautakunnan käyttövaroja kuluja, tarkastusmatkoja y. m. varten on kulutettu yli myönnetyin määrän Smk. 295: 71, koska sekä uuden kasvatuslaitoksen huoneuston valinta sekä sen ja muitten laitosten korjaustyöt ovat aiheuttaneet monta matkaa, että myös kahden johtajan- ja yhden johtajattarentoimen avoimeksi julistaminen tänä vuonna on vaatinut verrattain runsaat ilmoituskustannukset. Menot ovat jakautuneet eri laitosten ja yksityisen hoitoannon erän osalle seuraavasti:

Sipoon Paipisten kasvatuslaitos	Smk	9,659: 54
Nummen Tavolan	»	»	7,527: 71

Lohjan Karstun kasvatuslaitos	Smk	6,804:	14
Porvoon Laversin »	»	5,635:	97
Vanajan Paikkalan »	»	7,936:	92
Kemiön Gammelbyn »	»	9,634:	33
Pikkukoulu Sammatin Myllykylässä	»	4,679:	28
» Porvoon Vekkoskella	»	2,161:	37
Yksityinen hoitoonanto	»	9,316:	34

Menot Sipoon ja Kemiön kasvatuslaitoksista ovat verrattain suuret, riippuen siitä, että kalliita muutos- ja korjaustöitä näissä on täytynyt suorittaa sekä jälkimäiseen sitäpaitsi hankkia täydellinen kalusto. Jos lasketaan yhteen päivät, joina kasvatit kussakin laitoksessa ovat saaneet elatusta Kasvatuslautakunnan määrärahasta, ja jos varsinaiset kustannukset tästä elatuksesta jaetaan tasan elatuspäivien osalle, niin on:

Sipoon laitoksessa elatuspäiviä	5,065	ja keskimääräinen päiväkustannus	40 p.
Nummen » »	8,594	» »	36 »
Lohjan » »	5,222	» »	36 »
Laversin » »	5,007	» »	44 »
Vanajan » »	7,175	» »	37 »
Kemiön » »	1,578	» »	44 »

Kasvatuslautakuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet rehtori V. T. Rosenqvist puheenjohtajana sekä jäseninä senaatin kamreeri R. Erenius, tohtorinrouva H. Nordman ja tohtori, vapaaherra A. de la Chapelle ynnä osan vuotta pastori A. Wallenius ja eversti I. Gordie sekä näitten muutettua paikkakunnalta pastorit E. Panelius ja E. Murén. Rehtori Rosenqvistin ja pastori Paneliuksen, joiden vuoro oli vuoden lopussa erota Lautakunnasta, on Valtuusto uudelleen valinnut.»

Lautakunnan jäsenet.

XVII. Puutarhalautakunta.

Puutarhalautakunnan vuodelta 1906 Rahatoimikamarille antama kertomus on seuraavansisältöinen:

Lautakunnan
jäsenet.

»Lautakunnan jäseninä on mainittuna vuonna olleet seuraavat henkilöt: vapaaherra R. von Willebrand puheenjohtaja, arkkitehti H. Neovius varapuheenjohtaja, arkkitehti M. Schjerfbeck ja kaupungininsinööri G. Idström, viimeainittu itseoikeutettuna jäsenenä. Varajäseninä olivat puutarhuri H. Wasastjerna ja filosofianmaisteri R. E. Westerlund.

Kustannukset
istutusten hoi-
dosta.

Mitä tulee toimintaan kaupunginistutuksissa kyseessäolevana työssä vuonna viittaa Puutarhalautakunta myötäliitettyn kaupungenpuutarhuri Olssonin tekemään kertomukseen. Tästä käy selville että kustannukset kaupungin istutusten korjauksista ja hoidosta, kasvihuoneista ja puutaimistoista vuonna 1906 ovat nousseet Smk:aan 71,493: 34, eli Smk. 11,493: 34 suuremmiksi kuin menoarviossa mainittuun tarkoitukseen osotettu määräraha. Kirjelmässä Valtuustolle joulukuun 13 päivältä on Puutarhalautakunta tehnyt Valtuustolle selkoa syistä siihen, että menoja ei ole voitu sovittaa Valtuuston myöntämän 60,000 markan määrärahan mukaan, minkä ohella lautakunta on anonut, että myönnettäisiin lisää arviolta 11,000 markkaa tämän ylimääräisen menoerän korvaamiseksi. Tämän esityksen Valtuusto myös hyväksyi kokouksessa joulukuun 28 päivänä. Puheenalaiset kustannukset ovat siis olleet vain Smk. 493: 34 suuremmat Valtuuston kaikkiansa myöntämää määrärahaa.

Vuonna 1906 on Puutarhalautakunta käsitellyt seuraavia huomattavia asioita:

Käytävä Fred-
rikintorin istu-
tuksessa.

Parturi Mathias Auerin tekemän esityksen käytävän laittamisesta Fredrikintorin istutukseen hylkäsi Lautakunta tammikuun 27 päivänä.

Sairaalakysy-
mys.

Lähetteellä joulukuun 18 päivältä 1905 kehoitettuna antamaan lausunnon erinäisten Eläintarhan huvila-alueiden luovuttamisesta sairaala-

tonteiksi on Puutarhalautakunta kirjelmässä seuraavan helmikuun 2 päivältä Valtuustolle jättänyt asiasta lausunnon. (Kats. Valt. pain. asiak. N:o 7).

Herra J. Juslinin tekemästä anomuksesta myönsi Puutarhalautakunta hänelle oikeuden muuttaa Ulrikaporin mäelle rakentamansa virvoitusjuomapaviljongin Eläintarhaan kaupunginpuutarhurin osottamalle paikalle.

Virvoitusjuomapaviljonki Eläintarhassa.

Sittenkun Valtuusto lähetteellä maaliskuun 20 päivältä oli vaatinut Puutarhalautakunnan lausuntoa Suomen Puutarhayhdistyksen osakeyhtiön Hallituksen Valtuustolle tekemän tarjoumuksen johdosta eräillä ehdoilla kaupungille luovuttaa yhdistyksen laitokset Eläintarhassa ja Meilansissa, on Puutarhalautakunta kirjelmässä syyskuun 17 päivältä antanut vaaditun lausunnon. (Kats. Valt. pain. asiak. N:o 30.)

Puutarhayhdistyksen omaisuuden luonnastus.

Kirjelmässä Maistraatille huhtikuun 17 päivältä on Lautakunta antanut lausunnon Oma osakeyhtiön puolesta Maistraatille jätetystä anomuksesta saada rakennustyön vuoksi tontilla N:o 19 Fredrikinkadun varrella aidalla ympäröidä muun muassa tontin viereisen istutuksen.

Fredrikintorin istutuksen luovuttaminen rakennustarkeoituksiin.

Puutarhalautakunnan tekemän päätöksen nojalla otti kaupungin puutarhahallinto osaa »Puutarhaviljelyksen ystäväin» Kuopion maanviljelys- näyttelyn yhteyteen kesällä 1906 järjestämään kukkaskasvien näyttelyyn.

Kuopion maanviljelys näyttely.

Kirjelmässä toukokuun 4 päivältä on Puutarhalautakunta jättänyt Rahatoimikamarille lausunnon Unitas-urheiluyhdistyksen anomuksesta saada Kaisaniemen suurelle urheilukentälle asettaa portit potkupallopeleiksi varten.

Potkupallopelit Kaisaniemessä.

Samana päivänä lähetti Lautakunta Valtuustolle esityksen mieskohtaisen palkkionlisäyksen myöntämisestä kaupunginpuutarhuri Olssonille. Tämän esityksen Valtuusto hyväksyi kokouksessa mainitun toukokuun 15 päivänä.

Mieskohtainen palkkionlisäys kaupunginpuutarhurille.

Kirjelmän ohella syyskuun 17 päivältä on Puutarhalautakunta Rahatoimikamarille lähettänyt 1907 vuoden menoarvioehdotuksen siihen kuuluvine asiakirjoineen.

Menoarvioehdotus.

Kirjelmässä lokakuun 1 päivältä on Puutarhalautakunta Rahatoimikamarille lähettänyt vaaditun lausunnon Helsingin Telefoniyhdistyksen Kamarille tekemästä anomuksesta saada Hakasalmenpuistoon pystyttää telefonipatsaita.

Kaapelijohto Hakasalmenpuistoon.

Rahatoimikamarin anottua Puutarhalautakunnan lausuntoa istutuksen laittamisesta Tehtaan- ja Kapteeninkadun rajoittamalle avoimelle

Kapteeni- ja Tehtaan- kadun väliselle avoi-

melle paikalle tehtävä istutus. paikalle on Lautakunta kirjelmän ohella joulukuun 13 päivältä antanut asiasta lausunnon ja ehdotuksen.

Huvilakau-
punki länsi-
puolella Lai-
vurinkatua.

Kysymys Laivurinkadun länsipuolella olevan alueen jakamisesta huvilatonteiksi on eri kokouksissa ollut Lautakunnan käsiteltävänä, joka ei kuitenkaan ennen kalenterivuoden loppua ennättänyt lopullisesti asiata käsitellä.

Herra A. Frenc-
kellin esitys.

Kirjelmässä marraskuun 1 päivältä on Puutarhalautakunta antanut Valtuustolle lausunnon herra A. Frencellin esityksestä, joka koskee puis-
tojen ja kävelyteitten tarvetta Helsingissä (Kats. Valt. pain. asiak. N:o 33).

Urheilukent-
tien puute pää-
kaupungissa.

Suomen Voimistelu- ja urheiluyhdistyksen Helsingin osaston Valtuus-
tolle jättämän anomuksen toimenpiteistä sopivain urheilukenttien puut-
teen korjaamiseksi pääkaupungissa lykkäsi Rahatoimikamari Puutarha-
lautakuntaan lausunnon antamista varten, mutta asiaa ei käsitelty lopulli-
sesti vuonna 1906.

Hylkysaaren
vuokraoikeus.

Kirjelmän ohella joulukuun 13 päivältä on Puutarhalautakunta jät-
tänyt Rahatoimikamarille lausunnon rouva Toni Meyerin anomuksesta
saada pidennetty vuokraoikeus Hylkysaaren tilukseen N:o 98.

Työnjohtajain
palkkio.

Kaupunginpuutarhurin esityksestä päätti Puutarhalautakunta sa-
mana päivänä, että kaupunginistutusten esimiehet vastaisuudessa saisivat
nostaa palkkionsa kuukausittain.»

Kaupunginpuutarhurin kertomus on seuraava:

Kaupungin-
puutarhurin
kertomus.

»Työt kaupunginistutuksissa ovat keskeytymättä jatkuneet tavan-
mukaisessa järjestyksessä. Vuoden kuluessa usein esiintyneet lakot ja häi-
riöt eivät ole sanottavasti koskeneet kaupungin puutarhaosastoa. Hoito-
kustannukset ovat kuitenkin edellisiin vuosiin verraten melkoisesti lisään-
tyneet, jota ei ole voitu arvata tai laskea menoarvioehdotusta tehtäessä
edellisenä vuonna, vaan on osittain riippunut Runeberginesplanadin ruoho-
kenttään laajemmasta korjauksesta ja osittain korotetuista työpalkoista.
Mainittuihin ruohokenttiin ei ole senjälkeen kun esplanadi perustettiin
tehty juuri sanottavia korjauksia, vaan on niihin keväällä vain kylvetty
ruohosiemeniä ja ne sitten peitetty ohkasella maakerroksella. Vuosien
kuluessa oli rikkaruoho levinnyt yhä enemmän, niin että koko ruohokasvu
oli tukahtunut. Ainoa tapa rikkaruohon täydelliseksi hävittämiseksi oli
poistaa ylempää maakerrosta 15 cm:in syvyydeltä, ja se korvattiin ve-
reksellä mullalla. Tämä työ vaati 4,000 markan kustannuksen.

Koska sää vuoden kuluessa on ollut erittäin edullinen kasvullisuudelle
on otaksuttava että jäännös lisämäärärahasta Smk. 11,000 sekä ne 493: 34,

jotka sen lisäksi on käytetty, ovat menneet korotettuihin työpalkkoihin, jotka puutarhaosastossa ovat olleet hiukan pienemmät kuin kaupungin muissa osastoissa. Sen johdosta, että Rakennuskonttorin työmiesten tuntipalkkoja oli yhä korotettu, vaativat istutustyömiehet että heidät tässä suhteessa asetettaisiin edellisten tasalle, mitä heiltä ei juuri hyvällä syyllä voitu kieltää, jonka vuoksi he mainitun Konttorin tekemän taulun mukaan pääsivät nauttimaan samaa palkkausta, mistä oli seurauksena että tuntipalkka kohosi noin 17 prosentilla. Muista pienemmistä vuoden kuluessa tehdyistä muutoksista voidaan mainita, että ne ruusut, jotka ovat olleet istutettuina Säätytalon puistikon ilmakaivon ympärille, on otettu pois sen johdosta, että ne alituisen olivat raiskauksen alaisia, ja niitten sijaan on asetettu monivuotisia kasveja sekä että kaupungin hoidossa olevien hautojen luku kirkkomaalla on lisääntynyt 7:llä, niin että niitten koko lukumäärä nykyään on 17.

Kustannukset eri istutuksista, kasvihuoneista y. m. käyvät selville seuraavasta taulusta:

Aleksanteri II:sen patsas Smk	433: 30
Ateneumi »	242: 55
Kaivopuisto »	7,210: 83
Sekalaista »	4,005: 36
Eläintarha »	2,100: 40
Elisabetintori »	367: 41
Esplanadipuistot »	11,898: 51
Tehtaanpuisto »	48: 30
Fredrikintori »	146: 80
SuomenPankin puistikko »	461: 40
Vanha kirkko »	2,100: 73
Haudat »	353: 30
Hakasalmi ja Hesperia »	811: 75
Kaisaniemi »	5,653: 41
Kirurginen sairaala »	670: 17
Lönnotin puistikko »	444: 14
Lapinlahden puistikko »	275: 20
Marian sairaala »	490: 25
Ainespiha »	903: 56

Siirto Smk 38,617: 37

	Siirto Smk	
	38,617:	37
Tähtitornin puisto	»	8,034: 78
Polyteknillinen Opisto	»	465: 60
Ritarihuoneen puistikko	»	420: 45
Erottaja	»	494: 85
Sohvat	»	1,601: 75
Katajanokka	»	1,273: 15
Säätytalon puistikko	»	876: 68
Puutaimistot	»	812: 14
Kasvihuoneet	»	18,896: 57
		71,493: 34
Aitauksien hoito	Smk	3,102: 72
Mullanvalmistelu istutuksia varten	»	2,494: —
Istutustyöt Kaivopuistossa	»	10,226: 52
Leikkikentän laittaminen korteliin N:o 127	»	3,028: 81
Hietalahdentorin istutus	»	546: 55
Tokantorin	»	2,499: 87
Haapaniemen istutuksen tasotustyöt	»	4,028: 05
Eläintarhan urheilukentän tasotustyöt	»	9,997: 97
Kelkkämäkien laittaminen	»	1,397: 40
Puhdistus- ja raivaustyöt Hakasalmen huvilan alu- eella	»	276: 75
Katajanokan päätien järjestäminen	»	2,095: 45
Kirurgisen sairaalan uutistyöt	»	1,363: 35
	Yhteensä Smk	112,550: 78

Uutistöitä.

Eläintarhan urheilukenttä. Tässä poistettiin maakerros kentän pohjoisesta osasta, niistä vedätettiin pois 17,960 kuormaa ja vietiin viereiselle niitylle. Tämän jälkeen ryhdyttiin täyttämään kivillä samaa osaa ja vietiin sinne 2,960 kuormaa kiviä. Kun kiviä ei voitu hankkia riittävästi, jatkettiin töitä kaivamalla syvemmiksi ja leveämmiksi aikaisemmin laitettuja salaojia, joihin aikaisemmin oli käytetty puunrunkoja ja joitten ei oltu havaittu toimivan kyllin tyydyttävästi. Pienemmät eli n. s. imuojat laskettiin sopivilla puusälöjen kannattamilla kivillä, jotavastoin pääojat yhä edelleen jätettiin avoimiksi. Sen suuren vesimäärän vuoksi, mikä

pulppusi alueen pohjoisosassa olevasta lähteestä laitettiin tästä suurehko oja suoraan Töölönlahteen vievään valtaojaan. Kaikista töistä nousivat kustannukset Smk:aan 9,997: 97 ja oli määräraha Smk 10,000: —.

Kaivopuisto. Itäpuolella suurta lehtokujaa olevaan sekä Oluthallin ja Kylpylaitoksen edustalla olevan hiekkakentän väliseen osaan järjestettiin sekä kävelykäytäviä että ruohokenttiä, joihin jälkimäisiin istutettiin suuri joukko erilaisia havukasveja sekä kaikellaisia kukkaspensaita, jotka sijoitettiin pitkin läheisten huvilain aitoja, jotta ne aikansa voisivat estää näkemästä epäaistikkaasti järjestettyjä ja huonosti hoidettuja huvilapuutarhoja. Missä maaperä huomattiin vesiperäiseksi, sinne laitettiin salaojia. Sitäpaitsi laitettiin käytävä Kaivopuiston lounaaseen osaan liikenteen välittämiseksi suoraan satamaradan yliajopaikalta leikkikentälle. Kustannukset mainituista töistä tekivät Smk 10,226: 52 eli 226: 52 enemmän kuin tähän oli myönnetty.

Leikkikenttä järjestettiin kortteliin N:o 127 siten, että notko, minne kenttä piti laitettaman, täytettiin yhden metrin paksuisella kivikerroksella, jonka päälle sittemmin levitettiin hiekkaa. Kenttää voidaan nyt pitää käyttökelpoisena, mutta ei täysinvalmiina. Tähän myönnetyn määrärahan Smk:n 3,000: — yli käytettiin Smk 28: 81. Puitten istuttaminen Hietalahdentorille pitkin Bulevardinkatua suoritettiin ja pystytettiin sinne 11 lehmusta. Yli määrärahan Smk:n 500: — käytettiin Smk 46: 55.

Tokantorin tasotteluun käytettiin siihen myönnettyt varat hiekkakentäksi aiotun paikan täyttämiseen sekä muihin pikku töihin ympärilläolevilla ruohokentiksi aijotuilla aloilla. Määräraha oli Smk 2,500: — ja kustannukset Smk 2,499: 87.

Haapaniemen istutuksen tasotustoitä varten käytettävissä olevat varat Smk 4,028: 05 käytettiin kivitäyteen ja hiekan hankkimiseen leikkikentän tasottamiseksi.

Raivaustöihin Hakasalmen huvilan alueella kuului lähinnä huvilaa olevien puiden ja pensaikkojen leikkely ja harventelu. Huvilan köynnöskasvit otettiin pois, koska niitä seinäpintojen korjaustöissä osaksi oli katkottu ja ne osaksi olivat sellaisessa kunnossa, että niitä ei enää voitu katsoa rakennukselle kaunistukseksi. Huvilaa lähinnä oleva nurmikko käännettiin ja oli aikomus levittää siihen ohkanen maakerros, mutta koska multaa ei voitu saada kohtuullisesta hinnasta, jätettiin tämä työ sopivampaan tilaisuuteen. Tämän vuoksi saatiin tähän myönnettyistä Smk:sta 500: — Smk:an 223: 25 suuruinen säästö.

Katajanokan sisäänaojotien järjestäminen. Uspenskin katedraalin ja Kanavakadun väliseltä alueelta on siitä osasta, mikä on aiottu istutuksiin, poistettu 65 cm:n paksuinen hiekkakerros, minkä sijaan on pantu multaa ja lantaa. Maan edelleen muokkaamiseksi kylvettiin siihen kauraa ja voidaan istutustyöt kyllä alkaa tulevana kevänä. Kustannukset nousivat Smk:aan 2,095: 45 ja käytettiin yli Smk:n 2,000: — määrärahan Smk 95: 45.

Kirurgisen sairaalan käytävien ja ruohokenttien uudelleen tasottamiseen ja täyttämiseen käytettiin siihen määrätyt Smk 1,363: 35.

Smk 2,500: — määrärahasta mullanvalmistelua varten käytettiin multaa ja lantaa sisältävän 650 m³ sekottamiseen sekä Kamppiin ja Eläintarhaan vuosien kuluessa kasaantuneitten rikkaläjien vanhojen lantasekoitusten uusimiseen Smk 2,494: —.

Kelkkamäkien laittaminen alkoi tammikuun 8 päivänä ja päättyi maaliskuun 20 päivänä. Useita keskeytyksiä sattui kuitenkin talven kuluessa tavattoman lauhkean sään vuoksi. Mäet laitettiin samoihin paikkoihin kuin edellisinä vuosina. Katajanokan kelkkamäki poistettiin polisimestarin tekemän anomuksen johdosta, koska se muka oli sopimattomalla paikalla. Määräraha mäkien kunnossapitoa varten oli Smk 2,000 ja tekivät kustannukset Smk 1,397: 40.

Vuoden kuluessa istutettiin kaupungin puistoihin ja istutuksiin 177 kpl. puita, 522 kpl. kukkaspensaita sekä 1,000 kpl. aitauspensaita. Yrttimäisiä kukkaskasveja järjesteltiin osaksi joukottain, suurehkoissa ryhmissä ja osaksi yksitellen ruohokentille 129,800 kasvia.

Työvoima on vuoden kuluessa vaihdellut 14 ja 240 hengen välillä.»

XVIII. Helsingin kaupungin valaistulaitoksen hallitus.

Helsingin kaupungin valaistulaitoksen kertomus vuodelta 1906 kuuluu seuraavasti:

»Tilintekovuoden alussa kuuluivat Hallitukseen allekirjottaneet Schildt ja Bergroth sekä Pormestari E. Öhman. Kun Pormestari Öhman uudelleen asetettiin tämän kaupungin kunnallispuormestarin virkaan ja siitä syystä vapautettiin toimestaan Hallituksen jäsenenä, valittiin allekirjottanut Willgren jäseneksi hänen sijaansa 15 päivästä kesäkuuta alkaen. Hallituksen varajäseninä ovat olleet konsuli G. Paulig sekä insinörit G. Zitting ja Fr. Rosberg. Puheenjohtajana on toiminut allekirjoittanut Schildt.

Hallitus.

Hallituksen työn jako laitoksen käyttöön ja liiketoimintaan nähden on ollut sama kuin edellisenäkin vuonna.

Kaasulaitoksen virkamiehistössä on vuoden kuluessa tapahtunut seuraavat muutokset:

Toimeenpaneva johtaja, insinööri V. Montgomery erosi 15 päivänä syyskuuta ja häntä seurasi insinööri vapaaherra Edv. Cedercreutz. Kaasulaitokseen on perustettu apulaisenvirka ja siihen valittu insinööri A. Häggblom, joka astui toimeensa 1 päivänä toukokuuta. Kaasulaitoksen kirjanspitäjäksi luutnantti E. Ingberg'in jälkeen, joka vuoden kuluessa on eronnut, on otettu herra N. Hultin.

Kaasun hinta on ollut sama kuin edellisenä vuonna.

Kaasun hinta.

Arvonlisäyksiä kaasulaitoksen kiinteille tileille.

Pääjohtoverkko.

Seuraavat uudet pääjohdot on laskettu allamainittuihin katuihin: Ritarikatuun, Aleksanterin- ja Ritarikatujen väliin

Pääjohtoverkko.

..... 105 m 150 mm putk. Smk. 1,335: 81

Siirto Smk. 1,335: 81

Siirto Smk. 1,335: 81

L. Viertotiehen, Kaasulaitoksen ja							
Eläintarhantien väliin	484 m	200 mm	putk.	Smk	27,271:	06	
Punanotkonkatuun, Korkeavuoren-							
ja Kasarmikatujen väliin	189 »	75 »	»	»	788:	75	
Ullanlinnankatuun Korkeavuoren- ja							
Kasarminkatujen väliin	189 »	75 »	»	»	498:	56	
Kirkonrinteeseen, Tarkkaampujan-							
kadun ja Uuden Kirkon väliin	143 »	50 »	»	»	242:	04	
Vanhaan hautausmaahan	892 »	50 »	»	»	1,233:	86	
Hietalahden aallonmurtajaan	290 »	50 »	»	»	503:	66	
Kalastajatoriin, Hernesaaren- ja							
Munkkisaarenkatujen väliin . .	63 »	75 »	»	»	584:	86	
Perämiehenkatuun, Tehtaan- ja Her-							
nesaarenkatujen väliin	68 »	100 »	»	»	582:	89	
Hallituskatuun, Nikolain- ja Ritari-							
katujen väliin	315 »	75 »	»	»	793:	27	
Rauhankatuun, Konstantinin- ja P.							
Rantakatujen väliin	257 »	75 »	»	»	793:	39	
Manesinkatuun, Marian- ja Konstan-							
tininkatujen väliin	101 »	75 »	»	»	974:	54	
Konstantininkatuun, lähinnä Kris-							
tianinkatua	94 »	50 »	»	»	143:	64	
Kruununha'ankatuun, Konstantinin-							
ja Mariankatujen väliin	269 »	50 »	»	»	315:	92	
Rahapajakatuun lähelle Venäläistä							
Kirkkoa	269 »	50 »	»	»	586:	53	
Korkeavuorenkatuun	93 »	100 »	»	»	1,239:	56	
Malminkatuun	60 »	75 »	»	»	684:	12	
Ételäiseen Rautatienkatuun	99 »	75 »	»	»	715:	—	
Ludvikinkatuun	118 »	75 »	»	»	531:	76	
I. Heikinkatuun	288 »	250 »	»	»	7,468:	—	
Kaasulaitoksen pihaan	33 »	250 »	»	»	1,027:	72	
					Smk	48,314:	96

Vähennettävä kaduista poistettujen put-			
kien arvo	Smk	599: 50	Smk
Vähennettävä vuodesta 1905 siirretty			
määräraha	»	4,133:42	» 4,732: 92
			Smk. 43,552: 04

Vuodesta 1905 siirretty määräraha putkijohtojen laske-
mista varten Rahapajan ranta- ja Unioninkatuihin huo-
mioon otettuna on laskettu:

Unioninkatuun, talon N:o 15 ja E. Makasininkadun vä-			
liin	198 m	125 mm	putk.
	3 »	100 »	»
	6 »	75 »	»
	38 »	50 »	» Smk. 3,057: 01
Rahapajan rantakatuun It. Satama-			
ja Kruununvuorenkat. väliin 69 »	50 »	»	» 503: 21
			Yhteensä Smk. 47,142: 29

Lyhdyt patsaineen ja tarpeineen.

L. Viertotie	44 kpl.
Seurasaaarentie	5 »
Vanha hautausmaa	11 »
Uuden Kirkon rinne	2 »
Perämiehenkatu	2 »
Malminkatu	3 »
Rautatienkatu	1 »
Hietalahden rantakatu (rantalaituri)	3 »
Fredrikinkatu	2 »
Hallituskatu	3 »
Luotsikatu	1 »
Kalastajatori	2 »
Manesinkatu	2 »
Konstantininkatu	1 »
Kruunuhaankatu	1 »
Rahapajankatu	1 »
Rahapajan rantakatu	5 »

Lyhdyt tarpei-
neen ja patsai-
neen.

Siirto 89 kpl.

	Siirto 89 kpl.
Punanotkonkatu	2 »
Ullanlinnankatu	2 »
Töölön poliisikamarin tie	1 »
P. Makasiininkatu	1 »
Rautatienkatu	3 »
	Yhteensä 98 kpl.

Kustannukset vuoden lyhdynasettamistöistä ovat nousseet Smk 14,500: 62.

Yksityiset johtolaitokset.

Yksityiset haaraohdot. 54 kpl. uusia johtolaitoksia on vuoden kuluessa asetettu. Näihin on mennyt seuraavat määrät putkia:

50 mm valettua putkea	366 m
63 » » »	8 »
50 » mannesman putkea	144 »
75 » takorauta putkea	9 »
63 » » »	5 »
50 » » »	146 »
	Yhteensä 678 m

Kustannukset yksityisistä johtolaitoksista ovat nousseet Smk 5,215: 91

Kalustot.

Kalusto. Konttorikalusto	Smk 809: 35
Putkenlaskijain kalusto	» 1,005: 27
Sekalainen kalusto	» 175: —
	Yhteensä Smk 1,989: 62

Kaasumittarit.

Kaasumittarit. Vuoden kuluessa kaupunkiin asetetut kaasumittarit ovat maksaneet Smk 30,155: 33.

Arvonlisäyksen yhdistelmä.

Kaasulaitoksen kiinteään tilien arvon lisäys. Pääjohtoverkko	Smk 47,142: 26
Lyhdyt patsainen ja tarpeineen	» 14,500: 62
	Siirto Smk 61,642: 88

	Siirto Smk	61,642: 88
Yksityiset johtolaitokset	»	5,215: 91
Kalustot	»	1,989: 62
Kaasumittarit	»	30,155: 33
Öljykaasulaitos	»	102,247: 47
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>201,251: 21</u>

Poistoja

kaasulaitoksen kiinteistä tileistä ja kalustoista:			Poistot.
Pääjohtoverkko	2	% Smk	7,644: 06
Lyhdyt patsaineen ja tarpeineen	2	»	3,119: 88
Yksityiset johtolaitokset	2	»	861: 71
Kaasulaitoksen rakennukset	7 ¹ / ₂	»	28,226: 23
Arkadian tontilla olevat rakennukset	50	»	314: 44
Uunit tarpeineen	7 ¹ / ₂	»	7,186: 16
Aparaatteja ja putkijohtoja	7 ¹ / ₂	»	3,474: 44
Kaasukelloja	7 ¹ / ₂	»	1,183: 80
Kaasunvalmistukseen kuuluva kalusto	10	»	235: 26
Katuvalaistukseen » »	10	»	64: 75
Putkenlaskijain kalusto	10	»	857: 31
Konttorikalusto	10	»	307: 11
Sekalainen »	10	»	155: 27
Kaasumittarit	5	»	4,949: 43
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>58,577: 85</u>	

Kaasunvalmistus.

Tilintekovuonna on paitsi kivihiihikaasua valmistettu myöskin öljyllä karbureerattua vesikaasua. Vuonna 1905 rakennettu vesikaasulaitos pantiin käyntiin syksyllä 1906 ja on sanottu laitos ollut toiminnassa 15 päivästä lokakuuta vuoden loppuun.

Valmistetun kaasun määrä.

Asemakaasumittarien mukaan valmistettiin 2,736,810 m³ kivihiihikaasua ja 175,850 m³ öljykaasua eli yhteensä 2,912,660 m³ kaasua. Lisäys vuodesta 1905 vastaa 21,87 %.

Valmistettua
kaasua.

A. Kivihiilikaasu.

Kaasunsaanti v. m.

Yllämainitun 2,736,810 m³ kaasumäärän valmistamiseen on käytetty:

tavallisia kaasuhiiliä	8,397,325 kg.
cannelhiiliä	664,237 »
	<hr/>
	Yhteensä 9,061,562 kg.

Kaasunsaanti m. tonilta kivihiiliä on siis ollut 303,03 m.

Cannelhiilien lisä on painoprosenteissa tehnyt 7,33 %.

Valovoima kaupungin tarkastushuoneessa

» kaasulaitoksella

Kivihiilien hinnat: Kaasulaitoksen varastopaikalle tuotaina ovat vuoden kuluessa saapuneet kivihiilet maksaneet:

Tavalliset kaasuhiilet (1,000kg:lta)	Smk 20,11
Cannelhiilet, Niddrie »	» 34,49

Lisätuotteet.

Koksi.

Lukuunottamatta mitä on mennyt retorttihuunien lämmittämiseen, on kaasunvalmistuksesta saatu 88,776 hl. koksia.

M. tonilta kaasuksi tehtyjä kivihiiliä on saatu 9,80 hl. koksia, tai painon mukaan 392 kg. (hl. laskettuna 40 kg:ksi).

Kivihiiliterva.

Kaasunvalmistuksesta on saatu tervaa:

Prima separoitua	1,341 tynn.
Sekunda, paksua	320 »
	<hr/>
	Yhteensä 1,661 tynn.

Painaa 230 kg. tynnyriltä vastaa 1,661 tynnyriä tervaa 382,030 kg. Tervansaanti on siis 42,16 kg. m. tonilta kaasuksi tehtyjä kivihiiliä.

B. Öljyllä karbureerattu vesikaasu.

Kaasunsaanti.

Yllämainitun 175,850 m³ öljyllä karbureeratun vesikaasumäärän valmistamiseen on käytetty:

Kaasukoksia	5,030 hl.
Solaari-öljyä	72,031 kg.
Vettä	2,710 m ³ .

Kutakin kaasumäärän m³ kohti on siis käytetty:

Kaasukoksia	1,12 kg.
Solaari-öljyä	0,41 »
Vettä	0,02 »

Koksin ja veden kulutus koskee laitoksen koko tarvetta, siis myöskin lämmitykseen ja voimaan.

Valovoima laskettuna normaali argand polttimessa, jolla on 150 l. kulutus tunnissa ja 180 mm pituinen sylinteri, on keskimäärin ollut 20,7 n. k.

Kaasun lämpöarvo on ollut 4,930 kal.

Koksin hinnaksi on laskettu laitokselle tuotuna hl:lta.....	Smk	1: 25
Valoöljyn hinnaksi 100 kg:lta	»	22: —
Veden » » m ³ :ltä	»	26: 19

Kaasun kulutus.

Yksit. kaasun käyttö valaistukseen ..	31,54 %	918,731 m ³	Kaasun kulutus.
» » » lämmitykseen y.m.	43,53 »	1,267,987 »	
Kaupungin katuvalaistus	16,73 »		487,511 »
Kaasulaitoksen valaiseminen	2,75 »		51,145 »
Vuoto, tiivistys y. m.	6,45 »		187,686 »
Yhteensä 100,00 %			2,913,260 m ³

Koska koko kulutus vuonna 1905 oli 2,388,870 m³, tekee vuoden 1906 lisäys 524,390 m³ = 21,85 %.

Enimmin kulutettiin kaasua lauantaina 8 päivänä joulukuuta 1906, jolloin käytettiin 15,190 m³. Vastaava luku vuonna 1905 oli 12,200 m³.

Vähimmin kulutettiin kaasua sunnuntaina 24 päivänä kesäkuuta, jolloin käytettiin 2,140 m³. Vastaava luku vuonna 1905 oli 1,430 m³.

Tulot kaasusta ja lisätuotteista.

Yksityinen kaasunkäyttö.

Tulo yksityisest ^ä kaasunkulutuksesta.	Kaasua à 30 penniä m ³ :ltä	918,931 m ³	Smk. 275,679: 30
	Vähennett. alennuksia (kaup. kulutuksesta 10 0/0) y. m.	»	9,381: 97 Smk. 266,297: 33
	Kaasua à 15 penniä m ³ :ltä	1,267,987 »	» 190,198: 05
	<u>Yhteensä</u>	<u>2,186,918 m³</u>	<u>Smk. 456,495: 38</u>

Katuvalaistukseen käytetty kaasu.

Tulo katuvalaistuksesta. Kaasunkulutuksesta katuvalaistukseen, joka tekee 487,511 m³ à 30 penniä, on kaupunkia velotettu Smk 146,253: 30 kulunkiarvioon otettua Smk 141,300 vastaan. Syynä siihen, että katuvalaistuksen kustannukset ovat nousseet yli kulunkiarviossa lasketun määrän, on se että kaikkia puolenyön lyhtyjä on 1 päivästä lokakuuta 5 päivään marraskuuta kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti käytetty koko yö sekä että 13 kpl. puolenyön lyhtyjä on viimeksimainitusta päivästä vuoden loppuun käytetty päivän koittoon asti.

Lisätuotteet.

Koksi.

Tulo lisätuotteista. Myyty ja käytetty kaasulaitoksen tarpeiksi — uunien lämmitystä lukuunottamatta:

	%	hl.	Smk.
Pientämätöntä koksia	95,01	91,523	124,136: 31
Piennettyä »	4,99	4,807	8,829: 55
<u>Yhteensä</u>	<u>100,00</u>	<u>96,330</u>	<u>132,965: 86</u>
Pientämättömän koksien keskimyyntihinta		Smk.	1: 36 hl:lta.
Piennetyyn »		»	1: 84 »

Kivihiiliterva.

Vuoden tuotannosta on myyty:

Separoitua tervaa	1,586 tynn.	Smk 20,092: 90
Paksua »	286 »	» 1,876: --
<u>Yhteensä</u>	<u>1,782 tynn.</u>	<u>Smk 21,968: 90</u>

Separoidun tervan keskimyyntihinta	Smk 12: 67 tynn:ltä
Paksun » »	» 6: 56 »

Yksityiskohtaisia tietoja yksityisestä kaasunkäytöstä.

Vuotta 1906 varten laskettuun kulunkiarvioon otetun ja todellisuudessa tapahtuneen yksityisen kaasunkäytön välinen suhde näkyy seuraavasta:

	Todellisuudessa.	Kul. arvion mukaan.
Kaasun käyttö valaistukseen	918,931 m ³	945,000 m ³
» » lämmitykseen y. m. . .	1,267,987 »	1,100,000 »
	<u>Yhteensä 2,186,918 m³</u>	<u>2,045,000 m³</u>

Yksityisen kaasunkulutuksen kasvaminen vuodesta 1901 alkaen näkyy seuraavasta taulusta:

	Valokaasua.	Lämpökaasua.	Yhteensä.
Vuonna 1901	666,379 m ³	184,292 m ³	820,671 m ³
» 1902	644,366 »	321,286 »	965,652 »
» 1903	719,842 »	523,607 »	1,243,449 »
» 1904	796,996 »	720,083 »	1,517,079 »
» 1905	834,568 »	940,004 »	1,774,572 »
» 1906	918,931 »	1,267,987 »	2,186,918 »

Lisäys vuodesta 1905 vuoteen 1906 tekee: valokaasussa 10,1 % ja lämpökaasussa 34,9 %.

Kaasumoottorit: Vuoden kuluessa on tullut lisää yksi 10 hv. kaasumoottori ja kaksi kaasumoottoria à 14 ja 10 hv. on vaihdettu 25 ja 20 hv. moottoreihin.

Kaasumoottorien lukumäärä nousee vuoden lopussa 20 kpl., joilla yhteensä on 116 hv.

Paikoilleen pantuja, käytännössä olevia kaasumittareja.

	Valokaasu.	Lämpökaasu.	Yhteensä.
Paikoilleen pantuja 31 p. jouluk. 1906	1,323 kpl.	3,899 kpl.	5,222 kpl.
» » 1 p. tammik. »	1,109 »	2,870 »	3,979 »
Lisäys vuoden kuluessa	214 »	1,029 »	1,243 »

Lisäys vastaa 31,23 %.

Kaikista käytännössä olevista, paikoilleen pannuista kaasumittareista oli 31 p. jouluk. 1906 lämpökaasumittareja 74,66 %, 72,2 % vastaan vuon. 1905.

Katuvalaistus.

Katuvalaistus.	Koko yön pa- lavia liekkejä		Puoli yötä pa- lavia liekkejä		Yh- teensä
	kpl.	kpl.	kpl.	kpl.	
Liekkien lukumäärä vuoden alussa:					
Auerliekkejä, tuntikulutus 105 l.	677		999		
Lucasliekkejä, » 500 »	—		2		
Avonaisia liekkejä, » 141 »	6	683	—	1,001	1,684
Liekkien lukumäärä vuoden lopussa:					
Auerliekkejä, tuntikulutus 105 l.	739		1,046		
Lucasliekkejä, » 500 »	—		2		
Avonaisia liekkejä, » 141 »	6	745	—	1,048	1,793
Lisäys	—	62	—	47	109

Kaasun valmistuskustannukset.

Menoja.

a) Kivihiilikaasu.

Valmistus- kustannus.	Tavalliset kaasuhiilet	Smk	165,190: 59	
	Cannelhiilet	»	24,007: 96	
	Kivihiilien kuletus ja pienent. »		<u>7,800: 45</u>	196,999: —
	Erilaisia aineksia	»	— —	2,700: 63
	Mittaritarkastajain palkat ..	»	— —	6,458: 33
	Lämmittäjien palkat	»	— —	32,778: 36
	Höyrypannu- ja kaasunpump- paamiskustannukset	»	— —	12,197: 21
	Kaasunpuhdistus	»	— —	3,536: 86
	Rakennuksien kunnossapito »		3,287: 06	
	Uunien kunnossapito	»	13,672: 53	
	Aparaattien kunnossapito ..	»	9,823: 98	
	Kaasukellojen kunnossapito »		107: —	
	Pääputkijohdon »	»	4,424: 83	
	Kalustojen »	»	<u>2,551: 24</u>	33,866: 64
	Koksityö	»	— —	13,384: 70
	Tervatyö	»	— —	<u>4,937: 27</u>
				Siirto 306,859: 00

Siirto 306,859: 00

Hallinto:

Hallituksen palkkiot	Smk	8,000: —	
Osa toimeenpanevan johtajan palkasta, tantiémista ja vuokrarahoista	»	9,895: 82	
Kamrerin ja rahastonhoit. palk.	»	6,300: —	
Osa kirjanpitäjän palkasta	»	1,000: —	
» konttoriapulaisen palkasta	»	600: —	
» johtajanapulaisen »	»	1,600: —	
» konttorikuluista »	»	500: —	27,895: 82
Erilaisia kustannuksia, niinkuin polttopuut, valaistus, vesi- maksut, palo- ja tapaturma- vakuutusmaksut, puh- taanapito ja vartioiminen sekä odottamattomia me- noja	»	21,206: 86	
Kaasua kelloissa 1 p. tammik. 1906	»	348: —	21,554: 86

b) Öljykaasu:

Solaariöljyä	»	15,910: 44
Koksi	»	6,416: 28
Vesi	»	709: 98
Työkustannukset	»	2,274: 78
Kunnossapito, vartioiminen ja erilaisia odottam. menoja	»	3,147: 67

Hallinto:

Osa toimeenpanevan johtajan palkasta, tantiémista ja vuokrarahoista	»	1,000: —	29,459: 15	385,768: 83
				Siirto 385,768: 83

Siirto 385,768: 83

Tuloja:

Koksista	Smk	119,721: 36		
Kivihiilitervasta	»	17,844: 90	137,566: 26	
Kaasua kelloissa 31 p. jouluk.				
1906	»	— —	228: —	137,794: 26
<hr/>				
Valmistuskustannukset	Smk	— —	— —	247,974: 57

Tämän laskun mukaan on velotetun kaasumäärän 2,674,429 m³, valmistushinta 9,27 penniä 8,05 penniä vastaan vuonna 1905.

Syynä kaasun valmistushinnan kohoamiseen ovat kohonneet työpalikat, epäsuotuisimmat käyttöolot, mitkä ovat riippuneet siitä, että epäsuhde kaasun valmistuksen ja kelloissa käytettävänä olevan tilan välillä on kasvanut, sekä solaariöljyn tavattoman korkea hinta, joka on tehnyt sen, että öljyllä karbureeratun vesikaasun valmistuskustannukset ovat tulleet suuremmiksi kuin ne säännöllisissä oloissa olisivat voineet olla.

Rahalliset tulokset.*Yksityinen kaasunkäyttö.**Tuloja:*

Yksityisen kaasunkulutuksen rahalliset tulokset.	Kaasusta velotettu, alennukset vähennettynä,	Smk	456,495: 38
--	--	-----	-------------

Menoja:

2,186,918 m ³ kaasua à 92,720565 1,000 m ³ :ltä	Smk	202,772: 27
Mittari-tarkastajain palkat ja rahojen kanto	»	9,976: 98
Osa konttoriapulaisen palkasta	»	600: —
» » »	»	1,500: —
Katutöiden putkimestarin palkka	»	3,000: —
Ylim. kirjoitus- ja piirustusapulaisten palkat	»	2,500: —
Osa konttorikuluista	»	2,457: 29
Yksityisjohtojen kunnossapito	»	206: 77
Kaasumittarien »	»	2,594: 61
Erilaisia kustannuksia	»	7,727: 27
<hr/>		
		235,335: 19
	Voitto Smk	223,160: 19

Katuvalaistus.*Tuloja:*

Kaasusta velotettu Smk 146,253: 30 Katuvalaistuksen rahalliset tulokset.

Menoja:

487,511 m³ kaasua à 92,720565 1,000 m³:ltä Smk 45,202: 30
 Lyhtyjen sytyttäjät ja lamppujen hoitajat » 34,315: 15
 Lamppujen kunnossapito » 2,138: 40
 Lyhtyjen, patsaitten ja niihin kuuluvien
 tarpeiden kunnossapito » 5,321: 18
 Erilaisia kustannuksia » 3,283: 92 90,260: 95
 Voitto Smk 55,992: 35

Yksityiset työt.*Tuloja:*

Töistä ja aineksien myynnistä Smk 143,350: 82 Yksityistöiden rahalliset tulokset.

Menoja:

Osa toimeenpanevan johtajan palkasta Smk 2,000: —
 » johtajan apulaisen » » 2,000: —
 » kirjanpitäjän » » 2,750: —
 » konttoriapulaisen » » 600: —
 Putkimestarin palkka » 3,000: —
 Varastonhoitajan palkka » 2,200: —
 Osa ylim. kirjoitus- ja piirustusapulaist. palk. » 1,266: —
 Konttorikuluja » 500: —
 Poistoja » 2,038: 03
 Aineksia ja työkustannuksia » 102,333: 57 118,687: 60
 Voitto Smk 24,663: 22

Puhdas voitto:

Koska allamainituista tileistä on saatu seuraavat voitot:

Yksityinen kaasunkäyttö Smk 223,160: 10 Puhdas voitto.
 Katuvalaistus » 55,992: 35
 Siirto Smk 279,152: 45

	Siirto Smk	279,152: 45	
Yksityiset työt	»	24,663: 22	
Mittarinvuokrat	»	<u>1,103: 50</u>	304,919: 26
ja tästä vähennetään:			
poistot kiinteistä tileistä, kalustoista			
ja kaasumittareista	»	58,577: 85	
liikepääoman korko	»	<u>12,970: 11</u>	71,547: 96
tekee puhdas voitto	Smk		233,371: 30

Käytettävänä oleva säästö:

Käytettävänä
oleva säästö.

Tämä säästö, joka vastaa vuoden 1906 kulunkiarviossa laskettua, johon arvonlisäyksiä ei ole otettu tulopuolelle eikä myöskään poistoja vähennetty kiinteistä tileistä, saadaan jos

puhtaasta voitosta	Smk	233,371: 30	
vähennetään ero			
arvonlisäysten	Smk	201,251: 21	
ja poistojen välillä	»	<u>58,577: 85</u>	142,673: 36
Käytettävänä oleva säästö	Smk		90,697: 94

Kaasulaitoksen suhde kaupunginrahastoon.

Kaasulaitoksen
asema kaupungin
rahastoon
nähdén.

Velkaa 1 päivänä tammikuuta 1906.

Siirto edelliseltä vuodelta....	Smk	185,666: 11	
Käytettävänä oleva säästö v.			
1905	»	<u>200,074: 53</u>	385,740: 64
Vuoden kuluessa otettu ..	»	411,000: —	
Korkohyvitys	»	<u>12,970: 11</u>	<u>423,970: 11</u> 809,710: 95
Maksettu rahassa	»	279,500: —	
Kaasua katuväläistukseen ..	»	146,253: 30	
Kaasua sisävalaistukseen	»	14,980: 11	
Koksia ja tehtyjä töitä	»	13,615: 83	
Kustannukset petroleumiväläistuksesta	»	<u>99,410: 05</u>	— — 554,877: 29

Velkaa kaupunginrahastoon 31 päivänä joulukuuta 1906 Smk 254,833: 46

Teknillisiä tuloksia y. m.

	1906	1905	1904	1903	1902	1901
Kaasunvalmistus m ³	2,912,660	2,390,100	2,149,900	1,811,330	1,496,690	1,335,000
Kaasunkäyttö yksit. valaistukseen »	918,931	834,568	769,996	719,842	644,366	635,379
Kaasunkäyttö keittämiseen y. m. »	1,267,987	910,004	720,083	523,607	321,286	184,292
Kaasunkäyttö katuväläistukseen »	487,511	403,002	394,610	375,455	349,868	323,089
Kaasunkäyttö kaasulaitoksen tarpeiksi »	51,145	53,183	55,759	42,539	31,765	31,298
Kaasunvuoto ja tiivistys »	188,629	158,113	183,192	149,957	149,985	159,802
Kaasunvuoto ⁰ / ₀ koko kulutuksesta ⁰ / ₀	6,13	6,62	8,52	8,28	10,01	11,97
Korkein kaasunkäyttö vuorokaudessa m ³	15,190	12,200	11,570	10,470	8,080	7,170
Alin kaasunkäyttö vuorokaudessa »	2,140	1,430	1,250	1,180	1,120	900
Katuliekkejä vuoden lopussa kpl.	1,793	1,684	1,572	1,474	1,424	1,282
Käytännössä olevia kaasumittaria vuoden lopussa »	5,222	3,979	2,273	2,135	1,483	970
Kaasumittaria vuoden lopussa »	20	19	19	19	19	21
S:a s:a hv.	116	85	85	82	82	90
Retorttivuorokausia vuodessa kpl.	17,611	16,971	15,714	13,138	11,396	10,496
Retorttipanoksia vuodessa »	80,577	77,994	66,884	52,992	45,518	43,661
Kaasuntuotanto retortti vuorokaudessa m ³	155,42	140,7	136,8	137,9	131,4	127,2
Kaasuntuotanto retortti panokselta »	33,98	30,6	32,1	34,2	32,9	30,6
Retorttipanosten keskipaino kg.	112,3	110,5	114,1	118,98	118,4	108,9
Korkein määrä varattuja retortteja vuorokaudessa kpl.	74	83	81	71	58	55
Alin määrä varattuja retortteja vuorokaudessa »	11	12	10	10	11	11
Kaasuksi tehty tav. kivihiiliä kg.	8,397,325	7,887,130	6,940,380	5,605,000	4,900,000	4,334,970
Kaasuksi tehty cannelhiiliä »	664,237	727,952	708,910	700,200	487,200	421,170
Cannelhiililisiä ⁰ / ₀	7,33	8,45	9,27	11,15	9,02	8,86
Kaasunsaanti m. tonilta kivihi. m ³	303,03	277,15	281,06	287,3	277,82	280,69
Koksisaanti hl.	9,77	9,18	9,86	10,43	11,33	10,62
Tervansaanti kg.	39,56	37,95	44,5	43,50	42,10	44,05
Keskivalovoima kaupungin tarkastushuoneessa n. k.	13,65	13,56	13,58	13,56	13,56	13,74
Keskivalovoima kaasulaitoksella » »	13,79	13,58	13,56	13,62	13,58	13,84

Teknilliset tulokset.

Petrolivalaistus.

Petrolivalaistus.

Vuoden menot tämän valaistuksen käyttöön, aineksien ja kaluston ostoon sekä työkalujen kunnossapitoon tekevät Smk. 99,410: 05, jakautuen seuraavasti:

Petroleumi	Smk. 29,864: 95
Sytyttäjien ja esimiesten palkat	» 36,386: 95
Kalustoa	» 6,288: 11
100 kappaletta uusia lyhtyjä	» 6,000: —
Kunnossapito: palkkoja	8,452: 98 »
» aineksia	8,690: 89 » 17,143: 87
Tapaturmavakuutusmaksuja	» 211: 13
Kaasunkulutus	363: 30 »
Koksia	84: — » 447: 30
Makasiinin, työpajan ja varaston vuokra	» 920: —
Erilaisia menoja	» 2,147: 77
	<hr/>
	Yhteensä Smk 99,410: 05

Kulunkiarviossa oli petroleumivalaistuksen kustannukset laskettu Smk. 97,939: 30 todellisia Smk. 99,410: 05 vastaan.

Syynä siihen, että kustannukset ovat nousseet korkeammiksi kuin oli laskettu, oli petroleumin korkea hinta, lamppuhoitajien kohonneet palkat sekä se seikka, että lamput jonkin aikaa syksyllä erityisestä määräyksestä pidettiin kauemmin palamassa kuin oli edellytetty.

Vuoden lopussa oli petroleumilamppujen lukumäärä seuraava:

Koko yön palavia pumppulyhtyjä	274 kpl.
Koko yön palavia painolyhtyjä	53 » 327
Puoli yötä palavia pumppulyhtyjä	66 kpl.
Puoli yötä palavia painolyhtyjä	313 » 379
Purjehduslyhtyjä	53
	<hr/>
	Yhteensä 759»

Asiarekisteri.

	Siv.
Aluelääkärit, uusi ohjesääntö	I 90
Anniskeluajan rajoitus toisen ja kolmannen luokan ravintoloissa	I 177
Anniskelu- ja Vähittäismyyntiyhtiöt, voittovarain jako	I 135
Anniskelu- ja Vähittäismyyntiosakeyhtiöitten tilit vuodelta 1905	I 83
Anniskeluoikeudet matkustajalaiva «Necken'issä»	I 176
Balder-yhdistyksen anomus tontin luovuttamisesta	XII 47
Biljardinpito-oikeudet	I 179
Bjälbon huvila, lawn-tenniskenttä	II 15
Böhlen huvilapalstoja, vuokralleantokysymys	II 12
Degerholm, C. E., eläke	I 133
Ekhom, M. S., eläke	I 134
Elinkeino-oikeusanomuksia	I 178
Eläintarhan huvila-alueet, luovuttaminen sairaalatonteiksi	I 22
S:n s:n muodostaminen kansanpuistoksi.....	I 24
S:n suksimäki	I 77
Eläkkeet	I 148
Esitys, Herra A. Frenckellin	XVII 86
Etsivä poliisiosasto, huoneuston sisustus	I 69
Forsblom, H. G., eläke	I 133
Fredrikintorin istutus, käytävä	XVII 84
S:n s:n luovutus rakennusainevastopaikaksi	XVII 85
Fredriksbergin asema-alue, K. Senaatin päätös pakkolunastussum- masta	II 11
Fredriksbergin huvila-alueen yhdistäminen kaupunkiin	I 25
S:n uusi työväenyhdistys, tontin luovutusanomus	I 35
Geodetin toiminta	II 24
Grejuksen keuhkotautisairaala, korjaus	I 68
Gumtähti y. m. tilukset, yhdistäminen kaupunkiin	I 116

	Siv.
Hakaniementorin mellakat, toimenpiteitä	I 132, 154
Hallinto-oikeus, korttelin N:o 330, pitennys	II 12
Hausen, C., eläke.....	I 133
Hedelmän ja virvoitusjuomain kauppa, luvaton.....	II 11
Helsingin- ja Harjunkadut, tasotus	I 65
Helsingin Sähkövalaistusosakeyhtiö, päätös jutussa	I 54
Helsingin Varikko-osakeyhtiö, osakkeiden merkitseminen	II 52
Henkikirjoitusta koskeva asetus, uusi	I 155
Hermannin ja Toukolan vuokraajat, uudet vuokrakirjat	II 9
Hesperian rakennusten käyttö.....	I 73
Hiilenpurkauslaituri, Katajanokan	II 14
Hissit, lausunto ohjesäännöstä	I 157
Holhouksia ja uskotunmiehen toimia	V 27
Holhouslautakunta, alaikäisten lasten luku	V 28
S:n ilmoituksia tilinteon laiminlyönnistä.....	V 28
S:n jäsenet, kokoukset	V 27
S:n toiminta	V 28
Huvilakaupunki Laivurinkadun länsipuolella	XVII 86
Hälyytyksiä ja todellisia tulipaloja.....	VIII 31
Hätäaputoimenpiteitä	I 129, 131
«Häviävä Helsinki», lautakunta	I 101
Ilmoittaminen skioptikonkuvilla, lupa annettu	II 16
Irtain kalusto, kaupungin	II 44
Istutukset, hoitokustannukset	XIII 84
S:n korjaus, hoito ja uutistyöt	I 81
S:n ja taimitarhat, lisämääräraha	I 67
Istutus Kapteenin- ja Tehtaankatujen välillä	XVII 85
Joulupatoja, Pelustusarmeijan	I 179
Järjestely, Huvilatien tontin N:o 28.....	I 2
Kaapelijohto Hakasalmen puistoon.....	XVII 85
Kaasu, kulutus	XVIII 97
S:n s:n tulot	XVIII 98
S:n s:n s:n lisätuotteista	XVIII 98
S:n valmistettu määrä	XVIII 95
S:n valmistuskustannus	XVIII 100
Kaasulaitos, asema kaupunginrahastoon nähden.....	XVIII 104
S:n kiinteimistön arvonnalisäys	XVIII 94
S:n käytettävissä oleva säästö	XVIII 104
S:n meno- ja tuloarvio.....	I 81
S:n poistot	XVIII 95

	Siv.
Kaasulaitos, puhdas voitto	XVIII 103
S:n teknilliset tulokset	XVIII 105
S:n toimitusjohtajan ja apulaisen virat	I 91
S:n yksityistöiden rahalliset tulokset	XVIII 103
Kaasumittarit	XVIII 94, 99
Kaasun hinta	XVIII 91
Kaasunkulutus, yksityinen	XVIII 99
S:n s:n rahalliset tulokset	XVIII 102
Kaasuvalaistus kaupungin taloihin	I 67
Kaatopaikka, louhittujen kivien	II 15
Kadunpuhtaanapito	II 11
Kadut ja yleiset paikat	II 19
S:n s:n s:n korjaus, kunnossapito ja uutistyöt	I 80
Kaljanimot, perustamislupa	I 178
Kalusto, kaasulaitoksen	XVIII 94
Kalusuoja, ostettu	II 15
Kanava, Töölön ja Taivallahden välinen	I 22
Kanavat ja viemärit	II 21
S:n s:n korjaus, kunnossapito ja uutistyöt	I 81
Kansakoulu, ehdotettu Huopalahteen	I 128
S:n Tehtaankadun, määräraha huonekaluja varten	I 119
Kansakoulujen johtokunta	VII 30
S:n tarkastajan apulaisen virka	I 88
S:n voimistelusalien käyttäminen työväenopetukseen ..	I 157
Kansakoululääkäri, muutettu ohjesääntö	I 90
Kansakoulunopettajat ja opettajattaret, muutetut palkkaperusteet ..	I 107
Kansakoulurakennus, Tehtaankadun, urakkasopimuksen purkaminen	I 61
S:n Kallion, rakennuskysymys	I 63
Kansakoulut, korotettu valtioapu	I 109
Kansalaisoikeusanomuksia	I 178
Kansanjuhlia y. m., paikkoja osotettu	II 10
Kansankirjasto ja lukusali	XI
S:n s:n kirjavarain poisto	I 116
S:n uusi huoneusto Sörnäisten haaraosastolle	I 58
Kansanlastentarhat, avustus	I 121
Kansanopistoseura, Helsingin, avustusanomus	I 128
Kanto, Liikennekonttorin	II 48
Kasvatuslaitokset, entisten oppilasten käytös	XVI 81
S:n hoidettuja lapsia	XVI 80
S:n laskettuja oppilaita	XVI 81
S:n oppilasten käytös	XVI 81
S:n s:n terveydentila	XVI 81

	Siv.
Kasvatuslaitokset, valtioavun anomus	I 110
Kasvatuslaitos pahantapaisia poikia varten	XVI 80
Kasvatuslautakunta, jäsenet	XVI 83
S:n menot	XVI 82
S:n sihteerille uskotut holhoukset	XVI 82
S:n toiminta	XVI 79
Katselmuksia, toimitettuja	II 55
Katujen hiekoittaminen	I 76
Katumellakat, tammikuun 24 ja 25 p. 1905	I 155
Katuvalaistus	I 82, XVIII 100
S:n rahalliset tulokset	XVIII 103
S:n tulot	XVIII 98
S:n valtioavun anomus	I 108
Kauppahallit	I 148, II 10
Kauppa- ja merenkulautakunta	I 155
Kauppaopisto, Liikemiesten, avustusanomus	I 128
Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset	I 148
Kaupungin asemakaava, Kasarmintorin, vahvistus	I 1
S:n Kulmakadun tonttien N:o 1, 5 ja 6, muutos- anomus	I 2
S:n korttelin N:o 320, muutosesitys	I 2
S:n Näkinkujan tontin N:o 7	I 1
S:n Punanotkon, muutosanomus	I 9
Kaupungin asemakaavatoimikunta, valiokunnan mietintö	I 101
Kaupungin palvelijat, palkankorotusanomus	I 108
Kaupungin puutarhuri, kertomus	XVII 86
S:n palkankorotus	I 107
S:n palkkionlisäys	XVII 85
Kaupungin rahaston tarkastus	II 44
Kaupungin velat	I 141
S:n virastot	I 142
Kaupungin viskaali O. R. F. Albrechtin palkankorotusanomus	I 103
Kiinnityksiä, hankittuja ja uudistettuja	II 54
Kiinnitysasioita	I 134, II 51
Kiinteistökirjan täydennys	II 54
Kiinteä omaisuus, kaupungin	I 150
Kilpa-ajorata Pohjoissatamassa	II 14
Kirurginen poliklinikka, ehdotus	I 119
Kivityömiesten lakko	I 159
Koiraveroasetus	II 51
Korkeampi työväenopetus, huoneustokysymys	I 58
Korkeasaaren eläinkokoelman muuttaminen	I 158

	Siv.
Korkeasaari ja Seurasaari hoitomääräraha	I 77
Korot	I 150
Korvauksia ruumiinvammasta	II 53
Korvaus vahingoittuneesta hevosesta	I 140
Korvausanomus menetetyistä sakoista	I 160
Koulutarpeet, ehdotus kustantamisesta	I 118
Kunnallisen työväenammattiosaston valitus	I 158
Kunnallishallinto	I 143
Kunnallisneuvosmiehen virka, viransijaisuuspalkkio	I 86
Kunnallisormestarin virka.....	I 84
Kunnollisen palvelusväen palkitseminen	I 134
Käsityökoulut, alemmat, lisämääräraha	I 110
Laboratorio terveydellisiä tutkimuksia varten määräraha	I 90
Lahjoitukset, Schulman-puolisoiden	I 121
Lahjoitus, August Grönvikin	I 127
S:n A. Ärtin	I 126
Lahjoituskirja juutalaisen seurakunnan tontista	II 13
Lahjoitusrahastojen hoito v. 1905	I 83
Laidunmaat ruohikot ja kaislikot, vuokralleanto	II 8
Lainat	I 151
Laivurinkatu, kiviportaat.....	I 66
Lapsensynnytyslaitos, ehdotus	I 120
Lastenhoitoyhdistys, tontin luovuttamisanomus	I 33
Laurellin stipendirahasto	II 54
Liikennekonttori, desimaalivaaka hankittu.....	II 52
S:n määräraha ylimääräistä apulaista varten	II 52
S:n rahastonhoitajan paikankorotus	I 104
S:n uusi ohjesääntö	I 93
S:n uusi palkkaus- ja ohjesääntö	II 49
Liikenneväyliä, ehdotettuja	I 3
Lyhdyt tarpeineen ja patsaineen	XVIII 93
Länsi Viertotie, tasotus	I 64
Läntinen Oura, luovutettu meripelastusasemaksi	II 13
Löfgren, A. G., eläke	I 133
M aistraatti ja Raastuvanoikeus, muutetut määräykset	I 84
Majoitus, luonnossa suoritettu.....	IV 23
Majoituslautakunta, asiain luku.....	IV 19
S:n jäsenet ja virkamiehet.....	IV 19
S:n kustannukset	IV 24
S:n uusi huoneusto	I 67

	Siv.
Majoituslautakunta, yhteenveto	IV 24
Mallasjuomain anniskeluoikeuden kielto, valitus	I 177
S:n anniskeluoikeus sirkuksessa	I 176
S:n vähittäismyynti	I 175
Malmin tila, vuokrapalstojen käyttö	II 13
Manttaalikirjuri, huoneuston korjaus	I 68
S:n palkkionkorotusanomus	I 104
Mariankatu, talon N:o 24 myynti	I 74
Marian sairaala, lämmitysjohtoon korjaus	I 72
S:n uusi desinfiointiuuni	I 115
Matka-avustus, K. V. Sipilän	II 53
Meno- ja tuloarvio, 1907 vuoden	I 78, 140
Menot, Liikennekonttorin	II 49
Menot ja tulot, kaupungin	II 44
Merivahingoittuneita tavaroita, säilytyspaikka	II 16
Merisataman uimahuone	I 76
Metsäin hoito, kustannukset	II 25
Monopolikysymys, K. Senaatin päätös	I 161
Monumentaalinen taideteos, paikka	I 75
Muistopuheet F. Janssonille ja K. Antellille	I 161
Myrskylän turvakoti	III 13
Määrärahoja, erinäisiä	I 140
N ormalikatos Kaisaniemeen	II 14
Nybondas, alueen jako huvilapalstoiksi	II 12
O bligatsioonien arvonta	II 44
Oikeudenkäynnit, konkurssit y. m., kaupungin oikeuden valvominen	II 54
Oikeusneuvosmiehen virka, viransijaisuuspalkkio	I 85, 86
Opetus- ja sivistyslaitokset	I 147
P akkahuonevarikko, uusi	I 43
Palkkaussuhteet kuntain töissä Skandinavian maissa	XII 47
Palokunta, pyöräpaaret ja sairaankuljetusvaunu	VIII 35
Palo- ja väkiviinan paljottaismyyntioikeudet	I 172
Palolaitos	I 144
S:n kalusto ja täydennys	VIII 35
Palomiestistö, terveydentila	VIII 34
S:n toiminta	VIII 35
Palotelegraafi	VIII 34
Palovakuutus, kaupungin talojen	II 14
Panttilainakonttorit, kysymys polisin palkkaamisesta	I 156

	Siv.
Parmaajat, pakkaajat ja runsimiehet	II 50
Parmannittauspalkkion korotus	I 112
Petrolivalaistus	XVIII 106
Poikain kasvatuslaitos, ehdotus	I 110
Poikain valmistava ammattikoulu	XIV
Polisijärjestys, kysymys 25 §:n muuttamisesta	I 155
Polisikonstaapelit, venäläiset, matka-avustus	I 105
Polisilaitos	I 144
Polisilaitos, koleraparakkien luovuttaminen	I 71
S:n konstaapelien palkat joulukuulta 1905	I 106
S:n korvaus lääkärin hoidosta	I 105
S:n kysymys uudesta asetuksesta	I 153
S:n maneesin rakentaminen	I 71
S:n määräraha voimistelutelineiden ostamiseen	I 115
S:n määräraha erinäisiin menoihin	I 107
S:n siveysoaston uusi huoneusto	I 71
S:n uuden tallin rakentaminen.....	I 70
S:n virkamiesten palkat joulukuulta 1905.....	I 106
Polisimestarinapulainen, vanhempi.....	I 105
Polisimestarinvirka.....	I 104
Polisipiiri, neljäs, uusi asema.....	I 68
Polisireservi, omaisuus	II 51
S:n tilikertomus	I 154
S:n tilit	II 51
S:n valitus	I 154
Polisivahtikonttori, kolmas, huoneuston laajennus	I 69
Potkupallopelit Kaisaniemessä	XVII 85
Puhtaanapito, yleisten paikkain ja katujen, lisämääräraha	I 66
Puhtaanapitolaitos	I 81 II 22
Puistot ja kävelytiet, esitys	I 24
Putkiverkko	II 38
Putkiverkon pituus	II 31
S:n uudestaanlaskeminen	II 26
Puutarhahallinto, menoarvionehdotus.....	XVII 85
S:n osanotto Kuopion näyttelyyn	XVII 85
S:n työnohtajain palkkio.....	XVII 86
Puutarhalautakunta, jäsenet	XVII 84
Puuveistoammattikorkeakoulu, hyljätty avustusanomus	I 129
Pääjohto, uusi, Länsi Viertotielle	I 66
Pääjohtoverkko, kaasulaitoksen	XVIII 91

	Siv.
Raajarikkoisten avustamisyhdistys, tilinteko avustuksesta	I 121
Raastuvanoikeus, määräraha viidettä osastoa varten	I 85
Rahatoimikamarin jäsenet, kokoukset y. m.	II 56
Rahatoimikonttori, määräraha ylimääräistä apulaista varten	I 104
Raitiorata, väliaikainen, Sörnäisten Rantatiellä	II 16
Rakennuksen poiskorjaaminen, lykkäys	II 15
Rakennukset ja tilukset	II 17
S:n s:n korjaus ja kunnossapito	I 79
Rakennusjärjestys, Kaivopuiston itäisen huvila-alueen	I 26
S:n korttelien N:ot 180, 182, 183 ja 185, hyljätty anomus	I 27
S:n muutosehdotus	I 26
Rakennuskonttori	II 17
Rakennuskonttorin työpäällikkö, palkanlisäys	I 104
Rakennuspiirustuksia, hyväksytyjä	II 54
Rakennustyöolot, anottu määräraha tutkimusmatkaa varten	I 129
Ratkaisemattomia asioita vuodelta 1905	I 152
Rohdoskauppaoikeudet	I 179
Ruoholahdenranta, lannanlastauksen järjestäminen	II 15
 Sairaalakysymys	 XVII 84
Satamakapteenin ja satamakirjurin kantoprocentti	II 50
Satamakonstaapeli A. Blomqvistin palkka	I 108
Satamakonttori, kanto	II 50
Satamat	II 22
Satamat, korjaus, kunnossapito ja uutistyöt	I 81
Schulman-puolisoiden lahjoitukset	II 53
Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti.....	X
S:n s:n, tilit vuodelta 1905	I 82
Sekalaiset menot	I 149
S:n tulot	I 151
S:n työt	I 79
Seurahuone, salin korjaus	I 74
Sovintolautakunta, kirjoihin merkittyjä ja ratkaistuja asioita	XI 45
S:n oikeudenhakijoita	XI 44
S:n väkijuomamonopolia varten	I 168
Sukupuoliterveysopillisia esitelmiä, määräraha.....	I 120
Suomen kielen käyttö Valtuuston mietinnöissä	I 156
Suomen Puutarhayhdistys, kysymys varojen ja velkojen luovutta- misesta.....	I 9, XVII 85
Suomen sosialistinen uudistuspuolue, hyljätty avustusanomus	I 129
Suurlakko, tilinteko järjestyksen ylläpitämiseksi myönnetystä varoista	I 117
Syyt tulen irtipääsemiseen	VIII 32

	Siv.
Sähköjohtoja pitkin kaupungin katuja	I 160
Sähkölaitos, kunnan, rakennuskysymys.....	I 54
Säästö, käytettävissä oleva	I 149
Säästöpankinranta, tasotus	I 65
Sörnäisten Osakepanimo, laiturin rakentaminen	I 76
«Taidetta kouluihin» niminen yhdistys, määräraha-anomus	I 120
Takaussitoumuksia, hyväksytyjä	II 54
Taksoitus- ja Tutkimuslautakunnat, silteerinvirka.....	I 102
Tapaturmat palomiestössä	VIII 34
Telefonipylväitä Hakasalmen puistoon	II 55
Telefoniyhdistyksen kaapelit	II 14
Terveyden- ja sairaanhoito	I 145
Terveyshoitolautakunta	VI 30
S:n lisämääräraha	I 115
Teurastuslaitos, kunnan, rakennuskysymys	I 52
Tien sulkeminen	II 15
Tiet	II 22
Tiet ja viertotiet, korjaus	I 81
Tilien tarkastus, 1905 vuoden	I 83
Tilit ja tilinpäätös, 1905 vuoden	I 82
Tihtaaleja, asettamislupa	II 16
Toisen kaupunginlääkäriin virka, uudestijärjestely	I 88
Tontti, Alppikadun N:o 19, hyljätty myyntianomus.....	I 31
S:n I. Viertotien N:o 30, myynti	I 27
S:n s:n N:o 35 s:n	I 28
S:n s:n N:o 36 s:n	I 29
S:n s:n N:o 53 s:n	I 29
S:n Lapinlahdenkadun N:o 16 viereisen alueen myynti	I 31
S:n L. Papinkadun N:o 4, myynti	I 30
S:n seitsemännen korttelin N:o 2, hyljätty myyntiesitys	I 31
S:n Vaasankadun N:o 19, myynti	I 30
S:n Vilhonvuorenkadun N:o 1, s:n	I 29
S:n s:n N:o 5, hyljätty myyntianomus	I 32
S:n Teollisuuskoulun	I 42
Tonttien myynti.....	II 1
S:n yhteenrakentaminen	I 27
Tonttilunastukset	I 150
Tonttiverot	I 150
Tulensammutusveneeseen ostaminen	I 114
Tulipalojen laajuus	VIII 33
Tuloa tuottavat oikeudet.....	I 150

	Siv.
Tulot, kaupungin	I 149
S:n, Liikennekonttorin	II 46
Tuulaaki ylämaan kaupunkeihin menevistä tavaroista	II 50
Tuulaakimaksun perusteet	I 113
Tyttöjen ammattikoulu	XV
Työ- ja vaivaistalo	III 4
S:n järjestys	III 17
S:n lääkäri, palkkion korotus	I 88
S:n muonanpito	III 17
Työkalut ja sekalaista	I 81, II 23
Työlaitokset miehiä ja naisia varten	I 140
Työnvälitys, yksityinen, epäkohtain poistaminen	I 158
Työvälistoimisto, kunnan, jäsenet ja liikenne	XIII 49
Työpaja, vesijohdon	II 38
Työpalkkojen maksutapa, muutettu	II 51
Työsuhteet Helsingissä	XII 50
Työt, kaupungin, työaika	II 55
S:n s:n valiokunta asetettu	II 55
Työväenasiain lautakunta, jäsenet	XII 46
Työväenasunnnot, kunnan, rakennuskysymys	I 47
Työväen hankkiminen maaseudulta	I 161
Työväenopetus	XII 47
S:n ylempi, määräraha	I 115
S:n kaupungin kirkkojen käyttäminen	XII 47
Työväenopistokysymys	XII 46
Työväestö ja työpalkat, vesijohdon	II 39
Töölönalueita, Venäläisten sotilasviranomaisten tiedustelu	I 32
Töölön kansanlastentarha, tontin luovutusanomus	I 34
Uimahuoneet, kaupungin, vuokralleanto	II 10
Ulkomaalaisten oikeus omistaa kiinteistöä	I 178
Ulosottolaitos, ylimääräinen apulainen	I 108
Ulrikaporin Kaivohuone, vuokra-ajan pitennys	I 72
Urheilukentät, toimenpiteitä puutteen poistamiseksi	XVII 86
Urheilukilpailuja, paikka	I 179
Utisrakennukset	I 80
Vaaliluettelojen tarkastaminen, määräraha	I 117
Vahingoittuneen omaisuuden arvo tahi vakuutussumma	VIII 33
Vaivaishoito	I 146
S:n avunsaajat	III 4
S:n elänteille annettuja	III 9

		Siv.
Vaivahoito erinäisiä avustuksia.....	III	12
S:n erinäisissä laitoksissa hoidettuja.....	II	11
S:n kunnan lainat.....	III	17
S:n lahjoitusrahastojen korkojen käyttö	III	12
S:n sairaalat	II	5
S:n suoranaisia avustuksia	III	10
S:n tulot ja menot	III	13
Vaivahoitohallitus, asiain luku y. m.....	III	3
S:n jäsenet ja virkamiehet.....	III	1
S:n toiminta-alue	III	3
Vaivaistaloon otettuja henkilöitä	III	17
Vakanssisäästö kunnallispuormestarin palkasta	II	51
Vakuusasiakirjain tarkastus	II	54
Valaistus kaupungin kauppatorilla	I	158
S:n täydellinen öiseen aikaan.....	I	158
Valaistuslaitos	I	151
S:n hallitus	XVIII	91
Valitus eräessä raeknnusasiassa	I	159
Valmistavan poikain ammattikoulu, johtajan viransijaisuuspalkkio	I	140
S:n s:n s:n määräraha kaasujohtaja varten	I	111
S:n s:n s:n säästettyjen varain käyttö ..	I	111
Valtioavut	I	151
Valtion rautatiet, alueiden luovuttaminen	I	19
Valtuusmiehet, vuoden	I	179
Valtuuston pöytäkirjat y. m.	I	180
Vanhankaupungin tullijauhomyylly, vuokralleanto.....	I	77
Vapaamman käyttöoikeuden myöntäminen	II	9
Varastomakasiini, yleinen	II	47
Varastopaikka, luvaton.....	II	11
Varastopaikkana käytetty laiva	II	16
Varikkokortteli N:o 187	I	43
Vastuuvapaus, kaupunkien lautakuntain ja hallitusten	I	83
Vedenkorkeus Vantaan joessa	II	43
Vedenkäyttäjät ja vedenkulutus.....	II	41
Vedennosto	II	34
Veden siivilöiminen	II	35
Verolippumaksun poistaminen	I	112
Vesi, kustannus m ³ :ltä	II	41
S:n tulo m ³ :ltä	II	41
Vesijohto	I 148	151
S:n alennukset	II	43
S:n bruttovoitto	II	42

	Siv.
Vesijohto, hallinto ja käyttö	II 32
S:n kunnossapito ja korjaus	I 79
S:n laajentaminen ja arvo	II 25
S:n lasketut ja nostetut johtoputket	II 30
S:n poistoja pääoma-arvosta	II 27
S:n putkiverkon laajennus	I 78
S:n pääoma-arvo	II 27
S:n yksityisten johtojen sulkeminen	II 43
Vesijohtoja yhdistettyjä	II 17
Vesijohtokonttori	II 34
S:n taksan korotus	II 51
S:n uusi ohjesääntö	I 97
Vesijohtoveden puhdistus ja pohjavesitutkimuksia	II 43
Vesimittarit	II 38
Vesiposti Hakaniemen torille	I 66
Vesisäiliö	II 38
Viertotiet	II 22
Viinien ja miedompain juovutusjuomain kauppaa koskevia asioita ..	I 176
S:n s:n s:n myyntioikeudet	I 173
Viinikaupan alue	I 177
Virvoitusjuomapaviljonki Eläintarhassa	XVII 85
Virvoitusjuomavaunuja, kauppakojuja, paikkoja vuokrattu	II 9
Vuokralle annettuja tiloja	II 3
Vuokraoikeuden pitennys	II 4
S:n siirto	II 7
Vuokraoikeus, Arkadian tontin, pitennys	I 39
S:n Hylkysaaren, hyljätty pitennysanomus	I 39 XVII 86
S:n Jätkäsaaren, pitennys	I 36
S:n Ryssäsaaren s:n	I 38
S:n Taivalsaaren, hyljätty pitennysanomus	I 40
S:n Vallilan huvilapalsta N:o 1 b, pitennys	I 39
Vuokrarahoja, maksettaviksi määrättyjä	IV 20
Vuokrasopimuksia, tilapäisiä	II 4
Vuokravapautus Helsingin Sairashuoneen, anomus	I 41
S:n myönnetty tontista N:o 2 Hermannin IX kortte- lissa	I 40, II 13
S:n O. Y. Hermannin Kansankodin	I 41
Vuorimiehenkadun talo N:o 10, korjaus	II 14
Vähittäismyynti ja anniskelu, anomus yksinomaisesta oikeudesta ..	I 167
Vähittäismyynti- ja anniskeluoikeudet, vahvistetut luovutuskaavat	I 169
Väkijuomain anniskelu ja vähittäismyynti ^{12/2} — ^{31/5} 1906	I 164
Väkijuomain käyttelykysymys	I 164

	Siv.
Väkijuomain käyttöä koskevia asioita	I 175
Väkijuomakaupan ja anniskelun kieltö, valitus	I 176
S:n s:n s:n selitys	I 166
Väkijuomaliikkeitten sulkemisaika, lausunto	I 178
Väkijuomat, viinit ja mallasjuomat, käyttelyn järjestäminen	I 164
Y hdistyksiä ja laitoksia, avustettuja	XII 48
Yhdistys hyväntekeväisyyden järjestämiseksi, vapaa vedenkulutus..	II 16
Yksityiset haarajohdot	XVIII 94
Yleiset työt	II 17
Ä pärälästenkoti, ehdotus	I 120
Ö ljykaasulaitos, päätös valitusasiassa.....	I 157

